VOLVO
VOLVO GROUP

VOLVOKONCERNEN
ÅRS- OCH HÅLLBARHETSREDOVISNING
2018

Bidra till ökat välstånd

Bidra till ökat välstånd med våra transport-lösningar

Volvokoncernens mission uttrycker en bred ambition – att bidra till att skapa välstånd. Våra kunder erbjuder modern logistik, vilket är en förutsättning för vår ekonomiska välfärd: transporter stödjer tillväxt, skapar tillgänglighet till gods och för människor och bidrar till att bekämpa fattigdom. Moderna transportlösningar möjliggör att den ökande urbaniseringen kan ske på ett mer hållbart sätt. Transporter är inte ett mål i sig självt, utan snarare ett medel som ger människor möjlighet att ta del av det de behöver såväl ekonomiskt som socialt.

Våra kunder får samhällen att fungera

Volvokoncernens produkter och tjänster bidrar till mycket av det vi alla förväntar oss av ett väl fungerande samhälle. Våra lastbilar, bussar, motorer, anläggningsmaskiner och finansiella tjänster är delar av flera av de samhällsfunktioner många av oss är beroende av varje dag.

De flesta av Volvokoncernens kunder är företag verksamma inom transportindustrin eller i bygg- och anläggningsindustrin. Tillförlitligheten och prestandan i koncernens produkter är viktiga och i många fall avgörande för våra kunders framgång och lönsamhet.

PÅ VÄGEN
Våra produkter bidrar till att människor har mat på bordet, kan resa till sin destination och vägar att köra på. Våra beräkningar visar att 15% av alla livsmedel i Europa levereras av en lastbil från Volvokoncernen. Våra produkter levererar även gods så att produktionsanläggningar inte står stilla.

I TERRÄNGEN
Motorer, maskiner och fordon från Volvokoncernen finns på plats på byggarbetsplatser, längst ner i gruvor och mitt inne i skogen. De används för att bryta järnmalm, transportera timmer eller frakta sten och grus. Våra industrimotorer driver viktiga bevattningsanläggningar vid jordbruk runt om i världen så att odlarnas grödor kan växa.

I STADEN
Våra produkter är en del av vardagen. De tar människor till jobbet, de hämtar sopor och de gör så att lamporna lyser. Våra bussar och kollektivtransportlösningar hjälper människor att ta sig till jobbet eller skolan. Våra anläggningsmaskiner är med och bygger bostäder, industrier och idrottsanläggningar.

PÅ SJÖN
Våra produkter och tjänster är på plats, oavsett om någon är på sitt arbete till sjöss, reser med färjan till arbetet, är på semester i sin fritidsbåt eller behöver hjälp av sjöräddningen. Volvokoncernen har marinmotorer för många olika användningsområden.

En global koncern

Volvokoncernen är en av världens ledande tillverkare av lastbilar, bussar, anläggningsmaskiner och marin- och industrimotorer. Vi tillhandahåller också kompletta finansiella tjänster och service. Volvokoncernen, med huvudkontor i Göteborg, sysselsätter 105.000 personer, har produktionsanläggningar i 18 länder och försäljning på fler än 190 marknader.

Konkurrenskraftiga produkter

Samtliga av Volvokoncernens produkter är utvecklade för att bidra till effektiva transport- och infrastrukturlösningar och för att erbjuda våra kunder maximal drifttid. Vi driver utvecklingen av elektrifierade fordon och maskiner samt automatiserade lösningar till nytta för kunder, samhälle och miljö. Försäljningen av nya fordon, maskiner och motorer samt begagnade fordon och maskiner, påbyggnader och specialfordon svarade för 77% av koncernens omsättning under 2018. Försäljningen av fordon och maskiner bygger en population av produkter som genererar reservdelsförsäljning och serviceintäkter.

Service i världsklass

Utöver fordon och maskiner omfattar erbjudandet även olika typer av försäkringar, hyrtjänster, reservdelar, förebyggande underhåll, serviceavtal och assistanstjänster. Bredden och flexibiliteten i erbjudandet innebär att lösningarna kan skräddarsys efter varje kunds behov. Serviceaffären bidrar till att balansera upp- och nedgångar i försäljningen av nya produkter och är ett prioriterat område. Under 2018 stod service för 20% av koncernens nettoomsättning. Volvokoncernen erbjuder även finansiering för kunder och återförsäljare. Financial Services finansierade 24% av koncernens sålda produkter under 2018, räknat på de marknader där finansiering erbjuds.

Starka positioner globalt

Tack vare konkurrenskraftiga produktprogram, starka återförsäljare med väl utbyggda servicenät och allt mer kompletta erbjudanden har Volvokoncernen etablerat ledande positioner på en global marknad. Volvokoncernen är en av världens största tillverkare av tunga lastbilar, anläggningsmaskiner, bussar och tunga dieselmotorer samt en ledande leverantör av marin- och industrimotorer. Dessa positioner möjliggör skalekonomi i produktutveckling, tillverkning, inköp och finansiella tjänster.

Starka varumärken

Volvokoncernens varumärkesportfölj består av Volvo, Volvo Penta, UD Trucks, UD Buses, Terex Trucks, Renault Trucks, Prevost, Nova Bus, Mack och Arquus. Vi samarbetar i allianser och samriskbolag med varumärkena SDLG, Eicher och Dongfeng. Genom att erbjuda produkter med olika varumärken bearbetar koncernen många olika kund- och marknadssegment på både mogna marknader och tillväxtmarknader.

VOLVO · VOLVO PENTA · UD TRUCKS · UD BUSES · TEREX TRUCKS · RENAULT TRUCKS · PREVOST

NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING PER MARKNAD

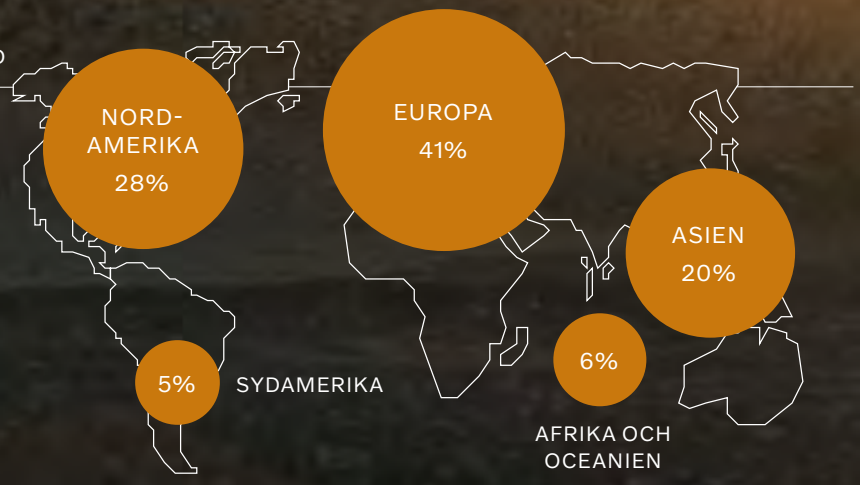

NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING PER AFFÄRSOMRÅDE

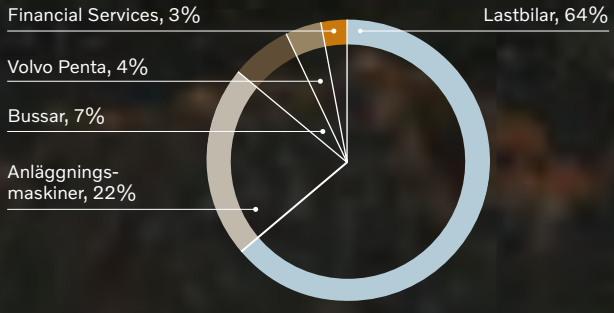

NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING PER INTÄKTSSLAG

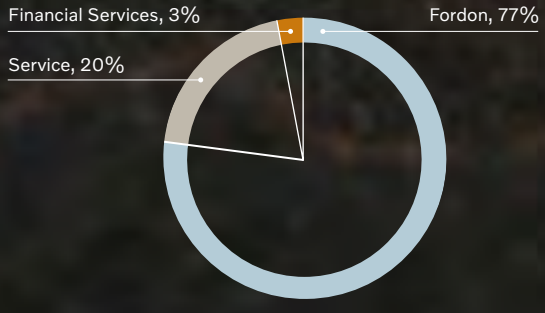

Innehåll

EN GLOBAL KONCERN
ÖVERBLICK
Detta är Volvokoncernen 1
2018 i korthet 5
VD-kommentar 6

STRATEGI
Balansera trender och utmaningar 10
Bidra till välstånd med våra transportlösningar . . 12
Förbättrad lönsamhet – resan fortsätter 13
Strategiska prioriteringar 14
Finansiella mål 17
Elektrifiering 18
Automatisering 22
Uppkoppling 26

AFFÄRSMODELL
VÅR ROLL I SAMHÄLLET 30
VÄRDEKEDJA 40
Kunder 42
Produktutveckling 48
Inköp 58
Produktion & Logistik 60
Distribution & Service 66
Återanvändning 68
MEDARBETARE 70

KONCERNENS UTVECKLING
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2018
Global styrka 78
Viktiga händelser 80
Resultatutveckling 82
Finansiell ställning 85
Kassaflödesanalys 88
Lastbilar 90
Anläggningsmaskiner 94
Bussar 97
Volvo Penta 99
Financial Services 101
Finansiell styrning 103
Förändringar i eget kapital 104
Aktien 105
Risker och osäkerhetsfaktorer 108
Hållbarhetsrapportering 116

NOTER
Noter och kommentarer 121
Moderbolaget AB Volvo 182

BOLAGSSTYRNING
Bolagsstyrningsrapport 2018 192
Styrelsens ledamöter 200
Koncernledning 206

ÖVRIG INFORMATION
Förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare 210
Förslag till vinstfördelning 211
Revisionsberättelse för AB Volvo (publ) 212
Nyckeltal 215
11-årsöversikt 218
Väsentliga frågor 226
Årsstämma 228
Preliminära publiceringstillfällen 228

Volvokoncernens formella finansiella rapporter återfinns på sidorna 78–191, 210–211 och 215–217 och är reviderade av bolagets revisorer

För information om vilka sidor som utgör Volvokoncernens hållbarhetsrapport se Hållbarhetsrapporteringsindex på sidan 116.

AUGMENTED REALITY
Ladda ned appen Volvo Group AR Stories.
Använd din mobila enhet till att titta på bilderna markerade med AR-symbolen till vänster.
Läs mer på sidan 229.

Download on the App Store
GET IT ON Google Play

2018 I KORTHET

Kraftigt ökad försäljning och förbättrad lönsamhet

- God efterfrågan på många marknader bidrog till att nettoomsättningen steg med 17% till 391 miljarder kronor (333). Den valutajusterade försäljningsökningen var 14%.
- Försäljningen av fordon steg med 20% och av service med 10%.
- Det justerade rörelseresultatet förbättrades till 40.660 Mkr (29.278), motsvarande en marginal på 10,4% (8,8).
- Det operativa kassaflödet i Industriverksamheten uppgick till 26,6 miljarder kronor (28,4).
- Stark finansiell ställning med finansiella nettotillgångar på 43,9 miljarder kronor, motsvarande 38,8% av eget kapital i Industriverksamheten, exklusive pensioner och liknande förpliktelser.
- Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning på 5,00 kronor per aktie (4,25) och en extra utdelning på 5,00 kronor per aktie.
- Under året gjordes offensiva satsningar inom elektrifierade fordon och maskiner samt automatiserade lösningar. Elektriska lastbilar lanseras kommersiellt under 2019.

Nettoomsättning, Mdr kr

Justerat rörelseresultat[1], Mdr kr
Justerad rörelsemarginal, %

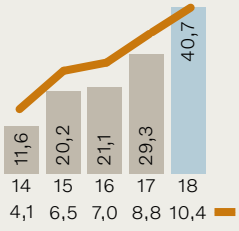

Rörelseresultat, Mdr kr
Rörelsemarginal, %

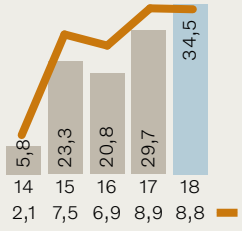

Operativt kassaflöde Industriverksamheten, Mdr kr

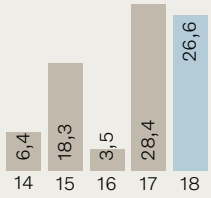

NYCKELTAL	2018	2017
Nettoomsättning, Mkr	**390.834**	332.738
Justerat rörelseresultat[1], Mkr	**40.660**	29.278
Justerad rörelsemarginal, %	**10,4**	8,8
Rörelseresultat, Mkr	**34.478**	29.678
Rörelsemarginal, %	**8,8**	8,9
Resultat efter finansiella poster, Mkr	**32.148**	27.605
Periodens resultat, Mkr	**25.363**	20.786
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	**12,24**	10,07
Utdelning per aktie, kronor	**10,00[2]**	4,25
Operativt kassaflöde, Industriverksamheten, Mdr kr	**26,6**	28,4

NYCKELTAL	2018	2017
Avkastning på eget kapital, %	**21,3**	20,5
Totalt antal anställda	**105.175**	99.488
Andel kvinnor, %	**19**	19
Andel kvinnor i ledande befattning, %	**25**	25
Energiförbrukning, MWh/Mkr	**5,8**	6,4
Totala koldioxidutsläpp, ton/Mkr (scope 1 & 2)	**1,1**	1,2
Andel inköp av direktmaterial som kommer från leverantörer som genomfört CSR-självutvärdering, %	**91**	95

Jämförelsetalen har omräknats till följd av implementeringen av IFRS 5 Intäkter från avtal med kunder. För mer information, se Not 31.

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

2 Föreslagen utdelning. 5,00 kronor per aktie i ordinarie utdelning och 5,00 kronor per aktie i extra utdelning.

VD-KOMMENTAR

”Under 2018 redovisade Lastbilar, Anläggningsmaskiner, Volvo Penta och Financial Services alla sitt bästa justerade rörelseresultat någonsin.”

Skapa kundvärde och visa vägen framåt

2018 var ett rekordår för Volvokoncernen. Vi ökade vår nettoomsättning med 17% till 391 miljarder kronor och förbättrade vårt justerade rörelseresultat till 40,7 miljarder kronor. Vi fortsatte också att driva förändring med en stark utveckling för elektriska fordon och maskiner, automatisering och uppkopplade tjänster.

Jag har förmånen att regelbundet träffa kunder som driver olika slags företag på olika marknader världen över. Självklart diskuterar vi hur vi som partner kan stödja dem i deras dagliga verksamhet och bidra till deras lönsamhet och sinnesro. Med stora volymer gods och höga aktivitetsnivåer på de flesta marknader var förra året hektiskt för både våra kunder och oss. Vårt finansiella resultat för 2018 var följden av en god efterfrågan i kombination med våra egna insatser. Jag är mycket stolt över det engagemang och det hårda arbete som görs av mina kollegor både inom koncernen och bland återförsäljare, leverantörer och andra affärspartners.

De här diskussionerna med kunderna handlar också i allt större utsträckning om nya möjligheter till följd av ny teknik och nya idéer. Vad som tidigare var spekulationer om framtidsscenarier är nu verklighet. Idag när vi presenterar en helt ny lösning som bygger på uppkoppling, elektromobilitet eller automatisering på ett evenemang för kunder och media blir ofta den spontana reaktionen från kunderna: ”Toppen! När går den att köpa?”. Det är oerhört tillfredsställande och uppmuntrande att få den här typen av respons.

Våra långsiktiga relationer med kunderna är en enorm tillgång, inte bara för att lyckas idag, utan också för att utveckla och tillsammans ta fram lösningar för morgondagen.

Vår strategi fungerar väl

År 2016 stakade vi ut en ny inriktning för koncernen och införde en varumärkesbaserad organisation för vår lastbilsverksamhet, där varje varumärke ansvarar för sin egen kommersiella utveckling och lönsamhet. Denna strategi har varit lyckad och vi fortsätter att decentralisera koncernen. De som arbetar närmast kunden ska ha rätten att fatta besluten och också ha ansvaret för resultatet. Det är

fantastiskt att se den här förändrade kulturen få genomslag i praktiken. Medarbetare och team tar ansvar och driver på framåt med kundens bästa för ögonen. Det finns fortfarande områden vi behöver ta itu med. Som organisation kan vi bli snabbare på att fatta beslut och vi kan förbättra vårt samarbete internt, men vi är på rätt spår och har kommit en bra bit på väg.

Ur finansiell synvinkel är vårt mål att uppnå en gradvis och beständig förbättring av resultatet där samtliga affärsområden i Volvokoncernen bidrar. Eftersom vi verkar i en cyklisk bransch strävar vi efter att ytterligare minska volatiliteten i resultat och kassaflöde; till exempel genom att fortsätta att fokusera på områden som arbetet i serviceverkstäderna, tillgången på reservdelar och en högre andel serviceavtal. Slutligen upprätthåller vi disciplinen när det gäller hur vi allokerar kapital och gör investeringar. Detta gör att vi säkrar vårt manöverutrymme även i tider av lägre efterfrågan och säkerställer att vi har styrkan att fortsätta att förnyas och investera i ny teknik.

Under 2018 redovisade Lastbilar, Anläggningsmaskiner, Volvo Penta och Financial Services alla sitt bästa justerade rörelseresultat någonsin. Dessutom fortsatte vi att öka vår finansiella styrka och avslutade året med en nettokassa på 43,9 miljarder kronor i industriverksamheten, exklusive pensionsskulder.

I linje med den förbättrade lönsamheten och den stärkta finansiella ställningen föreslår styrelsen en ordinarie utdelning om 5,00 kronor och en extra utdelning om 5,00 kronor per aktie.

Stark efterfrågan och förbättrat resultat

Under 2018 såg vi en hög efterfrågan på i stort sett alla större lastbilsmarknader. I Europa bidrog goda godsvolymer och fraktpriser till en bra lönsamhet för våra kunder och därmed efterfrågan på våra lastbilar. Volvo Lastvagnar utvecklades väl, med marknadsandelar på en historiskt hög nivå. Renault Trucks ökade sin marknadsandel något.

I Nordamerika slutförde vi lanseringen av det nya produktsortimentet från Volvo Lastvagnar och Mack Trucks. Det nya erbjudandet är en faktor bakom att Volvo Lastvagnar nu återtar marknadsandelar i Nordamerika. Mottagandet bland kunderna har varit bra också på Mack-sidan, och Mack Anthem har blivit ett sätt att locka till sig och behålla de bästa förarna. Vi hade även fortsatta utmaningar i form av en pressad leverantörskedja, men lyckades ändå leverera 42% fler lastbilar i Nordamerika jämfört med föregående år. Våra återförsäljare fortsatte att investera i servicekapacitet och de nya serviceställena har bokstavligen varit fullbokade från första dagen.

Lastbilsmarknaden i Brasilien fortsatte uppåt från låga nivåer, medan situationen i Japan var stabil. Våra joint ventures för lastbilar i Kina och Indien utvecklades väl och det är spännande att se hur VE Commercial Vehicles, som redan är en stark aktör i segmenten lätta och medeltunga lastbilar i Indien, även stärker sin position inom tunga lastbilar.

Totalt sett ökade vi nettoomsättningen för Lastbilar med 17% till 250.358 Mkr och förbättrade den justerade rörelsemarginalen till 10,5%.

Efterfrågan på anläggningsmaskiner i Europa och Nordamerika låg på bra nivåer. I Nordamerika såg vi en tillväxt i segmenten för större maskiner. Den kinesiska marknaden fortsatte att utvecklas enligt den tillväxtbana vi sett under en längre tid, om än med en viss utplaning i slutet av året.

För helåret uppgick nettoomsättningen för Anläggningsmaskiner till 84.238 Mkr och den justerade rörelsemarginalen förbättrades till 13,4%. Organisationen hanterade marknadsuppgången på ett bra sätt och ökade leveranserna med 29% jämfört med föregående år.

I början av 2019 tillkännagav vi att vi kommer att sluta utveckla dieseldrivna mindre kompaktmaskiner och i stället satsa på helt eldrivna maskiner med försäljningsstart 2020.

Vårt affärsområde Bussar verkade under i stort sett oförändrade marknadsförhållanden. Försäljningen på 25.826 Mkr matchade föregående år, med en positiv utveckling när det gäller orderingången. Den justerade rörelsemarginalen uppgick till låga 3,0% och inom det här området ser vi en potential att öka vår lönsamhet. Volvo Bussar gjorde sin största busslansering på 20 år när de introducerade en helt ny plattform för långfärdsbussar i Europa. Det nya helhetserbjudandet Volvo Care, som omfattar såväl produkter som tjänster och finansiering, lanserades. Volvo Care gör det enklare att köpa, äga och köra långfärdsbussar från Volvo. Volvo Bussar fortsatte också att visa upp sin ledande position inom elektromobilitet genom att initiera tester av helt elektriska ledade högkapacitetsbussar.

Volvo Penta är kanske mest känt för sitt starka arv och sina banbrytande innovationer inom marina tillämpningar. Volvo Pentateamet fortsatte den långa traditionen genom att visa upp ett avancerat system för automatiserad tilläggning, en lösning för ett av de moment i båtlivet som skapar mest stress, med planerad lansering 2020. Men under ett antal år har Volvo Penta också på ett framgångsrikt sätt utvecklat sitt industrimotorsegment. I dag är industrimotorsegmentet en lika viktig del av Volvo Pentas verksamhet. Under 2018 stärktes den här utvecklingen ytterligare genom en förköpseffekt i Europa gällande industrimotorer. Volvo Pentas nettoomsättning för helåret ökade med 24% till 13.741 Mkr och den justerade rörelsemarginalen var 17,0%.

Vår verksamhet inom Financial Services fortsatte att visa goda resultat med låga kreditförluster. Lönsamheten förbättrades och den underliggande avkastningen på eget kapital uppgick till 15,1%. Finansiella tjänster är en viktig komponent i vårt arbete med att fördjupa relationerna med kunderna och erbjuda kompletta lösningar. Det finns fortfarande outnyttjad potential för oss vad gäller att öka försäljningen av finansierings- och försäkringspaket för koncernens produkter. Det är viktigt att vi driver innovation även inom detta område. Financial Services belönades nyligen med en utmärkelse för innovativ teknik gällande en ny mobilapp som hjälper till att effektivisera offert- och kreditbedömningsprocessen.

En välfungerande serviceverksamhet är en viktig faktor för att skapa kundnöjdhet, lönsam och lojalitet. Hårt och fokuserat arbete i alla våra affärsområden under 2018 resulterade i en ökning av vår serviceförsäljning med 10%. Service och tjänster är avgörande för att hjälpa våra kunder att bli framgångsrika liksom för vår förmåga att stå starka genom hela konjunkturcykeln. Tjänster är också en nyckelkomponent på vår resa mot alltmer avancerade lösningar.

Att leda övergången till ny teknik och nya affärsmodeller

Våra produkter och tjänster hjälper våra kunder att bygga vägar, transportera gods, se till att människor kommer till jobbet och en mängd andra saker som får samhället att fungera och gör ett modernt liv möjligt. Och i takt med att världens befolkning fortsätter att växa kommer behovet av hållbara transporter och infrastrukturlösningar också att öka. För Volvokoncernen har hållbarhet både ekonomiska, miljömässiga och sociala dimensioner, och vi arbetar för att ta fram lösningar som tar de här aspekterna i beaktande. Ett exempel är vårt långvariga stöd till FN:s Global Compact. Global Compact är ett upprop till alla företag att de ska anpassa sina strategier och sin verksamhet till universella principer gällande mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption, samt vidta åtgärder som främjar samhällsmässiga mål.

”Genom att erbjuda kompletta system och lösningar kan vi skapa ett större värde och ta ett större ansvar för våra kunders resultat. Dessutom kommer vår adresserbara marknad att växa betydligt.”

Effektiva och hållbara transporter är en förutsättning för ekonomisk tillväxt, minskad fattigdom och bekämpning av klimatförändringarna. Vi tror att övergången till hållbara transporter erbjuder enorma möjligheter för våra kunder, för samhället och för oss i Volvokoncernen. För att ta tillvara dessa möjligheter arbetar vi med kunder och strategiska partners i ekosystemet kring de nya teknologierna. Ett konkret exempel är Volvo Bussars deltagande i ett forskningsprojekt där begagnade batterier till eldrivna bussar får ett andra liv där de används för lagring av solenergi. Målet är att utvärdera hur väl batterierna fungerar för det här ändamålet och att öka kunskaperna om möjligheten att återvinna våra batterier.

Under 2018 utökade vi vår portfölj av hållbara transportlösningar. Volvo Lastvagnar lanserade två elektriska lastbilar: den 16 ton tunga Volvo FL Electric och Volvo FE Electric, som är utformad för tyngre transporter i stadsmiljö samt sophämtning. Försäljning och serietillverkning av de nya modellerna kommer att inledas i Europa under innevarande år. Renault Trucks presenterade sin andra generation av helt elektriska fordon med ett heltäckande erbjudande som sträcker sig från 3,1 till 26 ton för användning i stadsmiljö. Vi berättade också att Mack Trucks under 2019 kommer att ha en helelektrisk sopbil i drift vid New York Citys renhållningsverk Department of Sanitation. Ellastbilarna bygger på koncernens modulsystem och utnyttjar den kunskap vi har fått från vårt väletablerade erbjudande inom eldrivna bussar.

Vi går också framåt inom automatisering. I januari deltog UD Trucks i världens första offentliga demonstration av platooning (kolonnkörning) på väg med lastbilar av flera märken. I USA visade vi upp kolonnkörning tillsammans med FedEx på en motorväg i North Carolina. Kolonnkörning kan ge stora kostnadsbesparingar för våra kunder genom minskad bränsleförbrukning.

Uppkopplingen möjliggör nya sätt att erbjuda tjänster som fördjupar vår relation med kunderna. Ett exempel är våra Mack Connect-tjänster som integrerar intelligent mjukvara, prediktiv analys och förarassistanssystem för att hjälpa kunderna att öka sin produktivitet och lönsamhet. Mack Connect har gjort det möjligt att minska tiden för felsökning med över 70% och reparationstiderna med över 20%. Ett annat exempel är Volvo Connect, som ger kunderna samlad åtkomst till viktiga tjänster och information som de behöver för att bedriva och utveckla den dagliga verksamheten.

Och när vi kombinerar uppkoppling, elektromobilitet och automatisering kan vi utforma helt nya lösningar.

Lösningar som öppnar för helt nya möjligheter

Under året presenterade Volvo Lastvagnar Vera – ett framtida transportfordon som är automatiserat, helt elektriskt och uppkopplat. Det kan bidra till effektivare, säkrare och renare transporter i repetitiva transportflöden på inhägnade områden eller mellan två terminaler. Systemet utvecklas just nu tillsammans med kunder och affärspartners.

Ännu en milstolpe passerades när Volvo Construction Equipment testade den banbrytande lösningen Electric Site i ett stenbrott i Göteborg, i samarbete med vår kund Skanska. Resultaten visade att Electric Site gav en signifikant minskning av både koldioxidutsläppen och operatörskostnaderna. Detta är framtiden för branschen.

Ny teknik gör det möjligt för oss att erbjuda kompletta lösningar och implementera nya affärsmodeller. Avtalet mellan Volvo Lastvagnar och Brønnøy Kalk AS är ett exempel på båda. I sin första kommersiella automatiserade transportlösning kommer Volvo Lastvagnar att använda sex självkörande Volvo FH-lastbilar för att transportera kalksten mellan två stationer. Kunden betalar per ton levererat material.

Affärer som denna utgör ett långsiktigt åtagande för båda parter. Genom att erbjuda kompletta system och lösningar kan vi skapa ett större värde och ta ett större ansvar för våra kunders resultat. Dessutom kommer vår adresserbara marknad att växa betydligt.

Paradigmskiftet pågår här och nu och vi tar en aktiv roll i att skapa det nya landskapet. Koncernens teknik och tillgångar, våra långsiktiga kundrelationer och våra skickliga medarbetare med djup kunskap om våra kunders verksamheter ger oss en stark plattform att växa från.

Än en gång vill jag tacka alla kollegor och samarbetspartners för att ni gjorde 2018 till det bästa året hittills för Volvokoncernen. Ert engagemang gör hela skillnaden och tillsammans kommer vi att fortsätta skapa värde för våra kunder, våra aktieägare och för samhället i dag och i morgon. ■

Martin Lundstedt
VD och koncernchef

STRATEGI

Balansera globala utmaningar

För att kunna driva på utvecklingen utan att säga nej till tillväxt, måste vi balansera vår affärsverksamhet med jordens begränsningar och samhällets resurser.

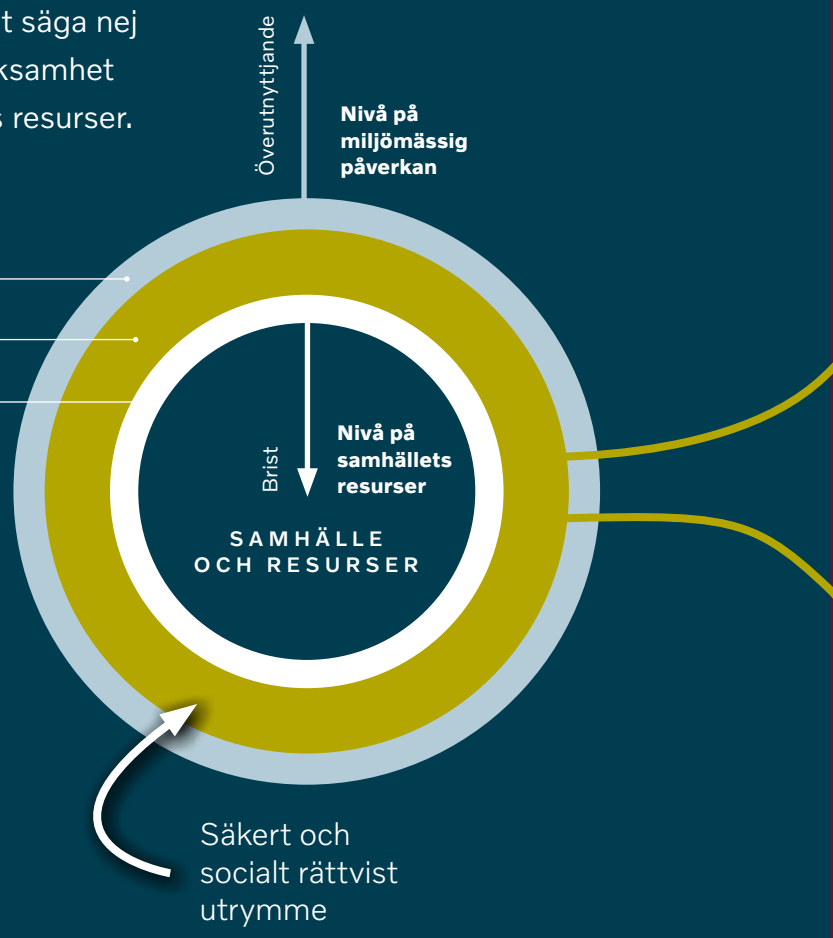

Globalt perspektiv

Att skapa välstånd, i ordets alla bemärkelser, betyder att vår affärsverksamhet tar hänsyn till påverkan på miljön och användningen av vårt samhälles begränsade resurser.

Bilden till höger, som är en förenklad version av Kate Raworths Donut Economics-modell, visualiserar hur man uppnår mänsklig utveckling utan att skada jordsystemet. Det finns två gränser: den inre sociala gränsen och den yttre miljömässiga gränsen som utgörs av den sociala grunden och det ekologiska taket. Mellan dessa två finns ett område som representerar ett miljömässigt säkert och socialt rättvist utrymme för människor att leva i. I detta område sker en inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling.

Om det råder brist på samhälleliga resurser betyder det att människor inte har tillräckligt med mat, vatten, hälso- och sjukvård, energi, etc. Det kommer att påverka mänskliga rättigheter negativt. Om det sker ett överutnyttjande av naturresurser kommer det att orsaka klimatförändringar eller förlust av biologisk mångfald.

Genom att använda denna modell och vår PESTEL-modell (Political, Economic, Social, Technological, Environmental, Legal d.v.s. Politiska, Ekonomiska, Sociala, Tekniska, Miljömässiga och Legala faktorer) i en scenarioanalys framträder ett antal nyckeltrender för vår bransch.

Branschperspektiv

Miljömässiga hot och resursbrist

Förbränningen av fossila bränslen är en stor källa till koldioxid och andra utsläpp, vilka orsakar klimatförändringar och föroreningar. Företagen i branschen svarar med att förbättra bränsleeffektiviteten och utveckla alternativ som använder bränslen med lägre koldioxidutsläpp. Medvetenheten om miljöproblemen driver på ett ökat intresse för och möjligheter inom elektromobilitet, liksom inom alternativa och förnybara bränslen. Utvecklingen mellan regioner och även på stadsnivå varierar i hastighet och inriktning beroende på tillgången till naturresurser och bränslen, infrastruktur, politisk vilja och incitament. När det gäller resursbrist strävar vi efter att hantera den genom att hitta bättre sätt att utnyttja transporter samt att återvinna, reparera och renovera produkter och komponenter.

Urbanisering

Förenta Nationernas befolkningsfond förväntar sig att det kommer att finnas över nio miljarder människor år 2050. Halva världens befolkning bor redan i städer. Under det kommande årtiondet kommer vi att se en ökad inflyttning från landsbygd till städer i synnerhet i Asien och Afrika. När städerna växer, ökar också kraven på mobilitet. Städer står inför ökande sociala och miljömässiga utmaningar, inklusive trafikstockningar, förorening, buller och trafikolyckor. Transport- och infrastrukturbranschen måste fortsätta att tillhandahålla säkrare, renare och effektivare lösningar för alla typer av stadsutveckling, vare sig det handlar om små och medelstora städer eller megastäder.

POLITISKA

EKONOMISKA

SOCIALA

TEKNOLOGISKA

MILJÖMÄSSIGA

LEGALA

Geopolitisk osäkerhet

Våra transport- och infrastrukturlösningar är efterfrågade på olika marknader över hela världen. När världen blir mer fragmenterad och geopolitiskt instabil visar det sig i form av förändrade handelsregler, transportregler, kundkrav och konkurrensförutsättningar både mellan marknader och inom marknader. Vår bransch möter utmaningar i form av olika ekonomiska och protektionistiska förhållanden, skiftande lagar och regler samt tillgänglighet och utveckling av humankapital och att förbättra hållbarhet, effektivitet, säkerhet och trygghet i värdekedjan.

Säkerhet och trygghet

Varje år omkommer fler än 1,2 miljoner och skadas 50 miljoner människor i trafikolyckor världen över. Det finns ett behov av att förbättra trafiksäkerheten och transporteffektiviteten. Förbättrad trafiksäkerhetsutbildning och bättre planering av vägar är en del av lösningen och framsteg görs även när det gäller automatisering av kommersiella fordon och andra maskiner. Vi förväntar oss att utvecklingen kommer att intensifieras, även när det gäller automatisering inom tillverkningen. Användningen av självkörande fordon gör det möjligt för branschen att erbjuda ökad säkerhet, bränslebesparingar och förbättrad transporteffektivitet.

Digitalisering och teknisk omvandling

Vi lever i en ständigt uppkopplad värld med en mängd olika teknologier, sakernas internet (Internet of Things) och molntjänster. År 1995 hade ungefär 1% av världens befolkning en internetanslutning – idag är ca 40% av befolkningen uppkopplad och antalet IoT-anslutna enheter kommer att fortsätta öka i hög takt de närmaste åren. Digitaliseringen driver på omvandlingen i många olika branscher och den påverkar alla aspekter av vår bransch – från hur vi skapar kundvärde till hur vi utvecklar, tillverkar, arbetar och interagerar. Volvokoncernen har över 800.000 uppkopplade fordon i drift. Baserat på dataanalys erbjuder vi nya tjänster till våra kunder som en del av vårt helhetserbjudande. Vi anser att det finns potential för ökat kundvärde kopplat till digitaliseringen. Samtidigt måste vi efterleva en lagstiftning inom dataskydd som ständigt utvecklas och säkerställa dataintegriteten för att undvika störningar i tillverkningen och i vår värdekedja.

Läs om hur Volvokoncernen arbetar med att svara upp mot de globala utmaningarna i avsnittet värdekedjan med start på sidan 40.

Bidra till välstånd med våra transportlösningar

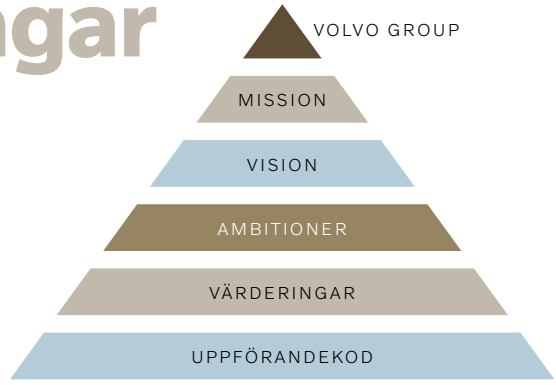

Varje företag existerar av en anledning – det har ett syfte. Våra lösningar på globala utmaningar drivs av vår mission att bidra till välstånd genom transportlösningar och vår vision att vara den mest eftertraktade och framgångsrika leverantören av transportlösningar i världen.

MISSION

Bidra till ökat välstånd med våra transportlösningar
Volvokoncernens mission uttrycker en bred ambition – att bidra till att skapa välstånd. Våra kunder erbjuder modern logistik, vilket är en förutsättning för vår ekonomiska välfärd: transporter stödjer tillväxt, skapar tillgänglighet till gods och för människor och bidrar till att bekämpa fattigdom. Moderna transportlösningar möjliggör för den ökande urbaniseringen att ske på ett hållbart sätt. Transporter är inte ett mål i sig självt, utan snarare ett medel som ger människor möjlighet att ta del av det de behöver såväl ekonomiskt som socialt.

VISION

Vara världens mest eftertraktade och framgångsrika leverantör av transportlösningar
Vår vision är att vara världens mest eftertraktade och framgångsrika leverantör av transportlösningar. Vi gör affärer med människor. Även när det handlar om företag så är det människorna som fattar besluten. Förtroende och relationer är lika viktiga som det totala erbjudandet. Vi har konkurrenskraftiga produkter och tjänster och det är med dessa och med våra anställda som vi bygger hållbara relationer med våra kunder. Genom att föra samman det bästa av allt från erbjudandet till relationerna kommer vi att bli kundernas önskade samarbetspartner.

AMBITIONER

Vägleder oss i vår utveckling
- Ha ledande kundnöjdhet för alla våra varumärken i respektive segment. Det enda sanna måttet på framgång är nöjda kunder.
- Vara den mest eftertraktade arbetsgivaren i branschen. Genom att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren kan vi attrahera och behålla de bästa medarbetarna.
- Ha en branschledande lönsamhet. En god lönsamhet gör att vi kan investera i produkter, tjänster och människor – och därmed bestämma över vår egen framtid.

VÄRDERINGAR

Bygga en vinnande kultur
Volvokoncernens eftersträvade kultur beskrivs i fem utvalda värderingar. De fungerar som en guide i vårt dagliga beteende och de driver beslut på alla nivåer i vår organisation. *Framgång för kunden* – Vi förstår våra kunders verksamhet. Vi lyssnar på och pratar med våra kunder om deras behov, önskemål och utmaningar. Vi fokuserar på transportlösningar som gör kunderna framgångsrika och skapar mervärde för samhället. *Tillit* – Vi är öppna och respekterar varandra. Vi litar på att andra team gör sitt bästa och vi respekterar beslut. *Passion* – Vi är stolta över vårt arbete och vår affär. Vi är engagerade och fast beslutna att nå våra mål. *Förändring* – Vi är nyfikna på vår omvärld. Vi är innovativa och hittar smarta sätt att skapa nya lösningar och affärsmöjligheter. *Prestation* – Vi har höga förväntningar på oss själva och andra och gör vårt yttersta för att nå ett bra resultat. Vi ser helheten och förstår när vi ska släppa en idé, ett projekt eller en plan.

UPPFÖRANDEKOD

Skapa förtroende hos kunder och samhälle
Vår uppförandekod beskriver hur vi i Volvokoncernen gör affärer – etiskt och i enlighet med lagen. Att göra affärer i enlighet med uppförandekoden bygger förtroende hos våra kunder och med samhället i stort, vilket bidrar till vår affärsmässiga framgång. Uppförandekoden har utvecklats för att vara ett praktiskt verktyg som ska användas av alla inom koncernen, se sidan 36.

Detta är en förkortad version. Den fullständiga versionen finns under rubriken Om oss på www.volvokoncernen.se

Förbättrad lönsamhet – resan fortsätter

Efter mer än ett decennium med en aktiv förvärvsstrategi för att nå erforderlig storlek för att vara konkurrenskraftig inom kommersiella fordon och den efterföljande omstruktureringsperioden, är Volvokoncernen nu i en fas med fokus på organisk tillväxt, ökad effektivitet, förbättrad lönsamhet och att komma ännu närmare kunderna.

Från 1999 till 2011 var Volvokoncernens strategi framförallt inriktad på tillväxt, inte minst via förvärv, samtidigt som verksamheten fokuserades till kommersiella fordon. På lastbilssidan omfattade förvärven Renault Trucks, Mack Trucks och Nissan Diesel (nu UD Trucks), samriskbolaget med Eicher Motors (VECV) i Indien och under 2015 den strategiska alliansen med Dongfeng Commercial Vehicles (DFCV) i Kina. Volvo Construction Equipment (Volvo CE) förvärvade Samsungs grävmaskinverksamhet, 70% i den kinesiska hjullastartillverkaren Lingong (SDLG), väganläggningsmaskiner från Ingersoll Rand och under 2014 Terex tipptruckverksamhet.

Förvärven i kombination med organisk tillväxt har möjliggjort skalekonomi i produktutveckling, tillverkning, inköp och finansiella tjänster. Renodlingen till kommersiella fordon har även omfattat avyttring av icke-kärnverksamhet såsom Volvo Aero, Volvo Rents, fastigheter och den externa IT-verksamheten.

Under perioden 2012–2015 genomgick Volvokoncernen ett omstruktureringsprogram med målet att omorganisera företaget för att ta bort överlappande verksamheter, minska de strukturella kostnaderna samt öka effektiviteten och lönsamheten efter perioden med förvärvsdriven tillväxt. Bland aktiviteterna i programmet för att minska koncernens strukturella kostnadsnivå fanns betydande minskningar av antalet tjänstemän och konsulter, minskade kostnader för forskning och utveckling, optimering av försäljning- och servicekanalen och det industriella systemet samt en konsolidering och optimering av reservdelsdistributionen globalt. I nuvarande fas är fokus på organisk tillväxt och förbättrad lönsamhet.

1999–2011

Förvärvsdriven tillväxt
Skalekonomi, synergier och geografisk expansion.

Större förvärv

2001
Renault Trucks och Mack Trucks

2006
Nissan Diesel
(nu UD Trucks)

2007
70% av Lingong (SDLG)

2007
Ingersoll Rand Road Development

2008
VECV
(joint venture med Eicher)

2012–2015

Transformation för att stänga gapet
Produktförnyelse, omstrukturering och kostnadseffektivitet.

2016–

Förbättrad lönsamhet
Kundfokus, enkelhet, snabbhet, ständiga förbättringar och organisk tillväxt.

STRATEGISKA PRIORITERINGAR

Fokus på att skapa värde för kunderna

Grunden i vår strategi är att skapa värde genom att bidra till våra kunders lönsamhet. I Volvokoncernen hanterar vi ett brett spektrum av kundsegment och våra sju prioriteringar styr vårt beslutsfattande och de leder till åtgärder men bör inte ses som detaljerade handlingsplaner med en bestämd tidsram.

Under 2018 fortsatte arbetet inom varje område. Vårt kunderbjudande stärktes med nya produkter och våra regionala fördelar vidareutvecklades genom starkt samarbete och genom att erbjuda skräddarsydda lösningar till våra kunder. Arbetet med att driva kontinuerlig förbättring inom produktutveckling, tillverkning, försäljning och administration kommer tillsammans med ett utökat varumärkesansvar göra att fokus sätts på rätt saker. Genom att utnyttja koncernens gemensamma tillgångar för både lastbilsverksamheten och våra andra affärsområden kan vi skapa ökad lönsamhet tack vare synergieffekter. Genom att utnyttja koncernens kompetenscenter för ny teknik strävar vi efter att nå tekniskt ledarskap.

För att lyckas i detta arbete behöver vi en stark, värdebaserad kultur som stöder engagerade medarbetare och därigenom en förbättrad lönsamhet.

SJU STRATEGISKA PRIORITERINGAR

Det finns många vägar att välja för att ta oss an möjligheter och utmaningar och våra sju strategiska prioriteringar består av områden med stora fördelar för både våra kunder och för oss i Volvokoncernen.

1

Förstärka Volvo som ett globalt premiumvarumärke inom tunga lastbilar och återta position och marknadsandelar med Renault Trucks, Mack och UD som regionalt starka varumärken.

De nya produktserierna för Volvo Lastvagnar och Mack Trucks, genom introduktionen av Volvo VNL och Volvo VNR samt Mack Anthem, är tillsammans med våra mer än 100 etablerade Volvo Certified Uptime Centers en del av vårt fortsatta engagemang för att öka kundernas drifttid och tillfredsställelse i Nordamerika.

Den senaste lastbilsserien från Renault Trucks har högre begagnatpriser och är därför ännu mer kostnadseffektiv för våra kunder. För Renault Trucks förbättrar vi även återförsäljarnätet för att öka tillgängligheten för våra kunder.

I Japan har vi den nya och bredare serien UD Quon för att stödja kunder i nya segment.

3

Skapa den mest eftertraktade portföljen av produkter och tjänster inom tunga lastbilar anpassad till utvalda marknader och segment.

Volvokoncernen har ett brett utbud av konkurrenskraftiga tunga lastbilar. Att skapa kundvärde genom att förbättra våra kunders lönsamhet betyder att vi erbjuder lastbilar som är anpassade efter varje användningsområde. Lanseringen av Volvo Connect är ett exempel på detta. Det är en ny kundportal som erbjuder ett gemensamt gränssnitt för digitala tjänster och funktioner. Genom att föra samman de system och gränssnitt som stöder våra kunders affär, tar Volvo Connect drifttid, effektivitet och produktivitet till en ny nivå. Andra exempel inkluderar Volvo Financial Services prediktiva analyser och nya, växande externa betalningslösningar som till exempel WeChat i Kina.

2

Nyttja tillväxtpotentialen i Asien genom att ha samriskbolagen DFCV i Kina och VECV i Indien samt koncernens så kallade value-lastbilar i en separat värdekedja – och utnyttja dem på andra utvecklingsmarknader.

I Kina stärker Dongfeng sin produktportfölj med den nya lastbilen Dongfeng KingRun för krävande applikationer.

I Indien fortsätter utveckling av återförsäljar- och servicenätet samt lönsam tillväxt att vara i fokus, särskilt inom tunga lastbilar.

Över hela Asien bygger vi fordonspopulationer och utökad servicekapacitet. Lanseringen av UD Quon, Croner och Kuzer på tillväxtmarknaderna i Asien, Afrika, Mellanöstern och Sydamerika har som mål att maximera produktiviteten och minimera driftstoppen på varje körning som våra kunder gör.

4

Säkerställa god lönsamhet genom att ha ledande FoU, kvalitet, inköp och tillverkning med hjälp av Volvo Production System.

Vi fokuserar på kvalitet, snabbhet och flexibilitet i produktionsvolymer och kontinuerliga introduktioner istället för stora lanseringar för att bättre balansera och utnyttja våra FoU-resurser. Vår strategi med gemensam arkitektur och delad teknik (s.k. CAST – Common Architecture and Shared Technologies) och vårt Volvo Production System (VPS) säkerställer ett hållbart sätt att arbeta med kontinuerliga förbättringar.

5

Ha varumärkesspecifika försäljningsorganisationer med fokus på att driva en återförsäljarverksamhet i världsklass och en växande serviceaffär.

Det finns fortfarande en outnyttjad potential i serviceverksamheten. Etableringen av varumärkesspecifika återförsäljarverksamheter där beslut fattas snabbare och närmare kunden hjälper oss att nå full potential. Varje varumärke har ett utökat mandat att utveckla sin egen verksamhet med ett uttalat ansvar för lönsamheten.

7

Förnya Volvokoncernens kultur med fokus på framgång för kunden, tillit, passion, förändring och prestation.

Vi har stor tillit till våra anställda och genom att ställa tydliga krav på våra ledare samt att arbeta med entreprenörskap och resultatansvar för varje varumärke stärker vi Volvokoncernens kultur. Arbetet med kontinuerliga förbättringar och mer regionaliserade värdekedjor är sätt att öka hastigheten och enkelheten i beslutsfattandet.

6

Utnyttja koncernens tillgångar i övriga affärsområden och på så sätt skapa ytterligare lönsamhet, synergier och tekniskt ledarskap.

I centrum för vår strategi med gemensam arkitektur och delad teknik (CAST) finns koncernens motorplattformar, som tillsammans med elektronik och växellådor utgör grunden i många av Volvokoncernens produkter. Gemensam utveckling av teknik inom teknikområden som uppkoppling, elektromobilitet och automation blir allt viktigare koncerngemensamma resurser för affärsområdena att utnyttja. Exempel på dessa är Volvo Bussar som en av världens ledande utvecklare av el- och hybridbussar, elektriska lastbilar från Volvo Lastvagnar och Renault Trucks, som kommer att lanseras kommersiellt under 2019, samt Volvo Construction Equipments forskningsprojekt Electric Site.

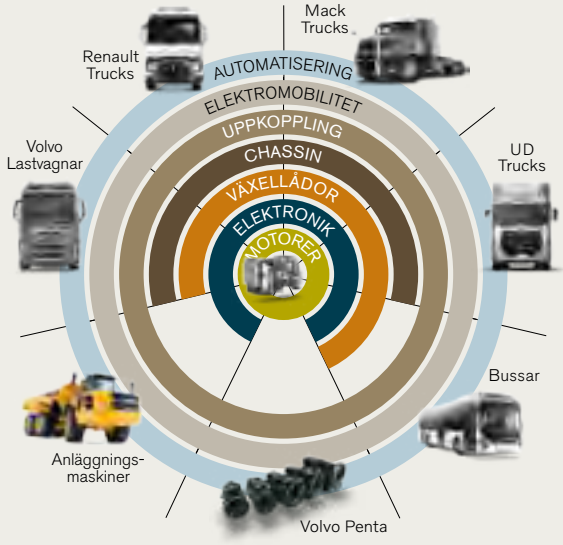

FINANSIELLA MÅL

Förbättrad lönsamhet och stärkt finansiell ställning

Volvokoncernen har de senaste åren genomgått en omfattande omstruktureringsprocess för att sänka de strukturella kostnaderna och öka effektiviteten och befinner sig nu i en fas med fokus på organisk tillväxt och ökad lönsamhet genom ständiga förbättringar och innovation.

Ett tydligt och enkelt mål för rörelsemarginalen stödjer ansträngningarna med att öka lönsamheten i koncernen. Målet stämmer också överens med hur koncernen och dess affärsområden utmanas och utvärderas internt. Styrelsens mål är att koncernens rörelsemarginal ska överstiga 10% mätt över en konjunkturcykel.

En skuldfri balansräkning i Industriverksamheten möjliggör för Volvokoncernen att bättre hantera konjunkturcyklerna i en kapitalintensiv bransch och att säkerställa konkurrenskraftiga upplåningskostnader för Financial Services.

Rörelsemarginal i koncernen, %

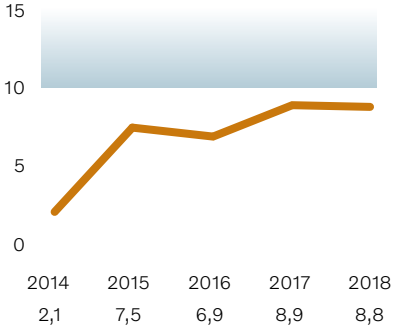

Volvokoncernens rörelsemarginal ska överstiga 10% mätt över en konjunkturcykel. Under 2018 uppgick rörelsemarginalen till 8,8%. Den justerade rörelsemarginalen uppgick till 10,4% (8,8). För mer information om den justerade rörelsemarginalen, se Nyckeltal på sidan 216.

Finansiell ställning i industriverksamheten, % av eget kapital

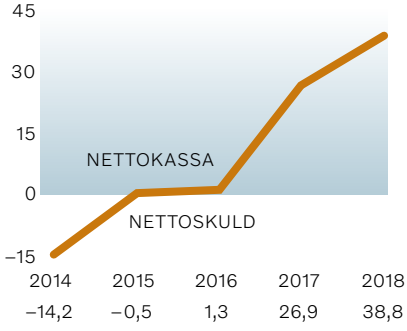

Industriverksamheten ska under normala förhållanden inte ha någon finansiell nettoskuldsättning exklusive pensionsskulder. Vid slutet av 2018 hade Industriverksamheten finansiella nettotillgångar motsvarande 38,8% av eget kapital.

Avkastning på eget kapital i Financial Services, %

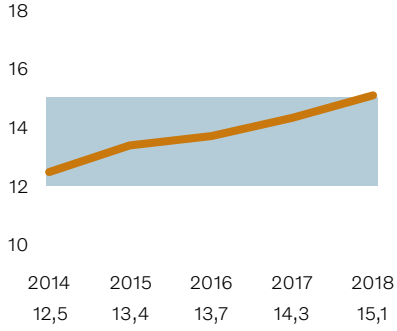

Financial Services mål är en avkastning på eget kapital på 12–15% med en soliditet överstigande 8%. Under 2018 uppgick avkastningen på eget kapital till 15,1%.

ELEKTRIFIERINGSRESAN

Mot en hållbar framtid

Det råder ingen tvekan om att elektrifiering, automation och uppkopplade fordon kommer att spela en betydande roll i transportbranschen. Vart och ett av dessa områden beskrivs på sidorna som följer. Först ut är elektriska fordon, som kommer att minska såväl koldioxidutsläpp som buller och andra emissioner och på längre sikt vara det främsta alternativet för många applikationer.

Lägre koldioxidutsläpp

Högre energieffektivitet

Lägre bullernivå

Elektrifiering förändrar fordonsbranschen och kommer inom en nära framtid också att förändra vårt sätt att planera städer och infrastruktur. Tänk dig busshållplatser inomhus eller leveranser nattetid som utförs av tystgående distributionslastbilar. Vi på Volvokoncernen drar nytta av vår kompetens inom fordonsutveckling och automatiserade system och skapar ny teknik som inte bara sänker buller- och utsläppsnivåerna i städerna utan också förändrar bygg- och anläggningsbranschen för all framtid. Med bättre luftkvalitet och mindre buller i städerna blir det möjligt att planera för bebyggelse och infrastruktur på ett friare sätt än idag. En eldriven lastbil utan avgasutsläpp kan användas i inomhusterminaler och miljözoner. Den låga ljudnivån skapar möjligheter att utföra fler uppdrag nattetid och därmed avlasta gatunätet under dagen. Det finns ett stort intresse för eldrivna lastbilar på marknaden. Många potentiella kunder har frågor kring vilka möjligheter den nya tekniken skapar och hur den kan komma att påverka deras verksamhet.

»

Volvokoncernens elektriska fordon och maskiner är baserade på en gemensam elektrisk modulplattform som består av både hårdvara och mjukvara. Läs mer om CAST på sidan 48 »

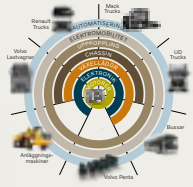

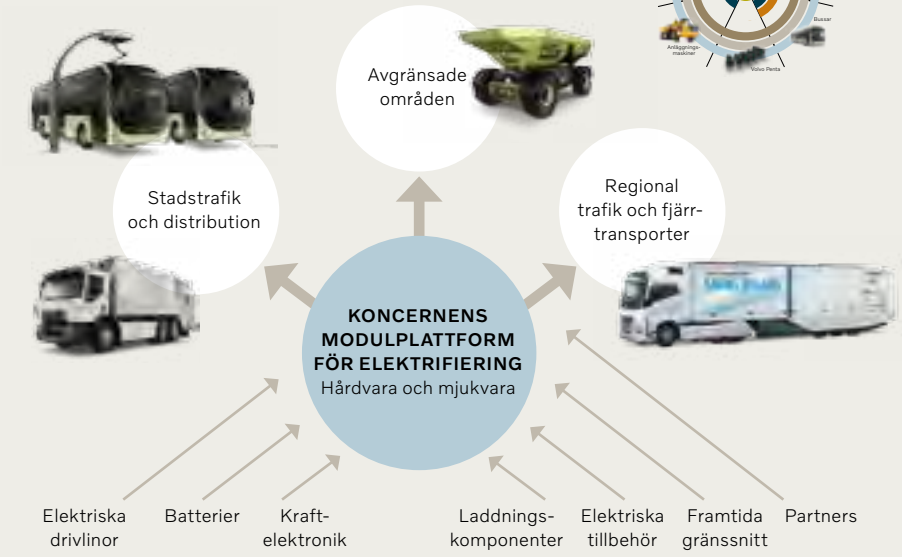

DRIVKRAFTER FÖR ELEKTRIFIERING

- ✓ Det blir allt viktigare för kunderna med hållbara transportlösningar.
- ✓ Många städer skärper riktlinjerna för utsläpp, luftkvalitet och buller. I Europa planerar vissa städer att förbjuda dieselfordon inom de närmaste åren.
- ✓ Elektriciteten har blivit både billigare och, beroende på ursprungskälla, mer hållbar, bland annat tack vare stora framsteg inom solkraft.
- ✓ Stora tekniska framsteg inom batteritekniken gör det möjligt att köra fordonen längre sträckor till lägre kostnad och med snabbare laddning.
- ✓ Priset på batterier sjunker.
- ✓ Kollektivtrafiken blir allt bekvämare och effektivare.

Kommersialisering av helt elektriska fordon pågår

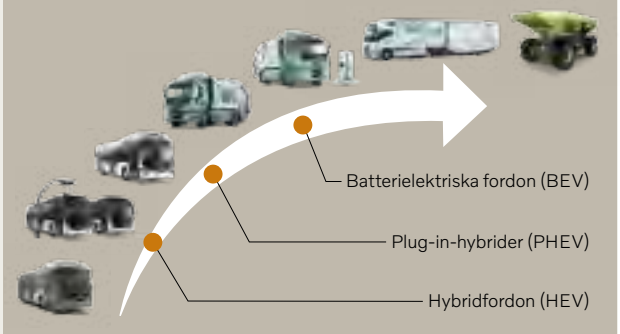

Bakom Volvokoncernens utbud finns ett samlat kunnande när det gäller elektrifierade transportlösningar. Volvo Bussar har tagit täten på resan mot elektrifierade lösningar och har sålt över 4.000 elektrifierade bussar under Volvovarumärket sedan 2010. Bussarna är baserade på Volvokoncernens elektriska modulplattform, som också utgör grunden för elektrifieringen av lastbilar, anläggningsmaskiner och andra industriella och marina applikationer. Fordonen och maskinerna stöttas av ett omfattande nätverk för försäljning, service och reservdelsförsörjning.

Vi är övertygade om att elektromobilitet kommer att utgöra en hörnsten i städernas framtida trafikmiljöer. Därför utökas vårt erbjudande till att omfatta mer än fordonen. Kunder vill ha kompletta systemlösningar med fordon av hög kvalitet, relevanta tjänster och en öppen infrastruktur. På dessa områden ligger vi i framkant inom så väl FoU som tillverkning och projektledning.

Till exempel har Renault Trucks de senaste tio åren arbetat med kommersiella operatörer i ett antal länder för att bevisa den operativa förmågan och den kommersiella bärkraften hos en rad hybridelektriska och helt elektriska fordonstekniker.

Renault Trucks chef, Bruno Blin, förklarar: ”För tio år sedan var vi pionjärer och marknadsförde ellastbilar för att förbättra luftkvaliteten i städerna. Idag kan vi erbjuda en rad elektriska fordon med bevisad prestanda och experterna i vårt nätverk är redo att hjälpa våra kunders övergång till elektromobilitet. Idag är vi experter.”

Det är också nödvändigt att ha en helhetssyn på elektrifieringen av transportsektorn för att hantera de fortsatta utmaningar som finns när det gäller till exempel elproduktion och batterier. För att säkerställa att råvarorna till batterierna utvinns på ett ansvarsfullt sätt, verkar Volvokoncernen bland annat genom nätverket DRIVE Sustainability, som har en särskild organisation för just detta. Volvokoncernen är också engagerad i olika projekt där batterier från tunga elfordon får ett andra liv och återanvänds för energilagring.

Volvo FL Electric och Volvo FE Electric

TVÅ ELEKTRISKA VOLVO-LASTBILAR FÖR EUROPA

Under 2018 presenterade Volvo Lastvagnar två elektriska lastbilar. Först ut var 16-tonslastbilen Volvo FL Electric, som presenterades i april. Bara drygt tre veckor senare utökade företaget sitt produktprogram med ännu en eldriven lastbilsmodell. Volvo FE Electric är avsedd för tyngre stadsdistribution och soptransporter med totalvikter på upp till 27 ton. Lastbilarna har en räckvidd på upp till 300 km. Försäljning och serieproduktion av de nya modellerna börjar i Europa 2019.

Elektriska vägar

NYA LÖSNINGAR

Volvokoncernen, Alstom och NCC har tillsammans bildat konsortiet VästSvenska Elvägar. Konsortiet har lämnat in ett förslag till Trafikverket om att bygga en elväg för demonstration i Västsverige. Demonstrationsanläggningen kommer att integreras i en allmän väg med syfte att utveckla, testa, verifiera och visa upp nya lösningar för elektrifierade transporter.

Mål 2021

VOLVO PENTA SKA INFÖRA ELDRIFT

Volvo Pentas målsättning är att bli ledande inom hållbara drivlinor och företaget satsar nu för fullt på att utveckla hybrid- och helelektriska lösningar. Målet är att kunna erbjuda elektrifierade lösningar både inom marin- och industrisegmentet år 2021.

”Volvo Penta välkomnar övergången till eldrift och kommer att ligga i framkant när det gäller att säkra affärsnyttan för kunderna”, säger Björn Ingemanson, chef för Volvo Penta. ”Som leverantör kommer vi leverera ett komplett system och hjälpa våra kunder under övergången till den nya tekniken. Vi kommer att göra det steg för steg för de olika applikationerna, eftersom efterfrågan till att övergå till eldrift skiljer sig åt mellan våra många kundsegment.”

Ett samlat grepp

Renault Trucks serie elektriska lastbilar

Renault Trucks tar ett samlat grepp inom elektromobilitet med sin andra generation helt eldrivna lastbilar som lanserades 2018. Med modeller från 3,1 till 26 ton är Renault Trucks först ut med erbjuda ett så pass omfattande utbud elektriska fordon som kan användas för allt från varudistribution och leveranser till sophämtning. Renault Master Z.E. var tillgänglig i september 2018 och serien utökades under inledningen av 2019 med 16-tonslastbilen D ZE och 26-tonslastbilen D Wide ZE. För Renault Trucks var elektromobilitet redan från början svaret på problematiken med luftkvalitet och buller och för att minska koldioxidutsläppen. I över tio års tid har bolaget testat eldrivna lastbilar tillsammans med sina kunder och samarbetspartners för att samla information om användningsförhållanden, batterikapacitet, användning av laddstationer och specifika underhållskrav för eldrivna lastbilar.

Mack LR-sopbil

MACKS HELT ELEKTRISKA SOPBIL

Mack Trucks planerar att ha en helt eldriven Mack LR-sopbil i drift i Nordamerika under 2019. Sopbilen är utrustad med en integrerad elektrisk drivlina från Mack. Den kommer att testas av New York City Department of Sanitation (DSNY), en av Macks största sophanteringskunder, i deras mycket krävande verksamhet.

Planer på kommersialisering

VOLVO LASTVAGNAR SKA INTRODUCERA ELEKTRISKA LASTBILAR I NORDAMERIKA

I december meddelade Volvo Lastvagnar att man planerar att introducera helt elektriska demonstrationslastbilar av modellen Volvo VNR i Kalifornien 2019. Lastbilarna ska verka inom distribution, regionala transporter och terminaltransporter. Försäljning är planerad att påbörjas i Nordamerika under 2020.

”Volvo VNR Electric utnyttjar mångsidigheten hos den nya Volvo VNR-serien med en beprövad helt elektrisk drivlina. Städer som prioriterar hållbar stadsutveckling kan utnyttja elektrifierade transportlösningar för att förbättra luftkvaliteten och minska trafikbullret. Renare, tystare och helt elektriska kommersiella transporter skapar också möjligheter för utökade transporter på morgon och sen natt, vilket bidrar till att minska trafikstockningar under rusningstrafik” , säger Peter Voorhoeve, chef för Volvo Trucks North America.

Två prototyper

TEST AV ELEKTRISKA LEDBUSSAR

I juni utökades trafiken med elektrifierade bussar i Göteborg. Två helt eldrivna ledbussar i prototyputförande testas på en del av en linje som har hög turtäthet och ett stort antal resenärer. Försöken bedrivs inom ramen för ElectriCity-samarbetet, som sedan 2015 kör elektrifierade bussar i trafik i Göteborg.

Först i branschen

ELDRIVNA KOMPAKTMASKINER

Som första aktör i branschen meddelade Volvo CE i januari 2019 att man från och med 2020 kommer att börja lansera ett helt eldrivet kompaktsegment med hjullastare och grävmaskiner. Det handlar om en utvald serie eldrivna kompaktgrävare och kompaktlastare. Samtidigt avslutas utvecklingen av traditionell dieseltekno-logi för dessa produkter. Volvo CE är därmed den första tillverkaren av anläggningsmaskiner som fullt aut satsar på en omställning till elektriska kompaktmaskiner.

AUTOMATISERING SKAPAR NYA MÖJLIGHETER

Driver på förändringen

Vi är övertygade om att automatisering kommer att omdefiniera de kommersiella transportlösningar som de flesta av oss är beroende av varje dag. Automatisering är fördelaktigt för både kunderna och samhället och ger ökad produktivitet, säkerhet, energi- och bränsleeffektivitet.

VERA ÄR ETT autonomt elfordon som kan verka med betydligt lägre utsläpp och låga ljudnivåer. Det styrs och övervakas via ett kontrollcenter och har potential att göra transporter säkrare, renare och effektivare.

Optimerat trafikflöde

Sänkt bränsleförbrukning

Förbättrad trafiksäkerhet

Detta sätter oss i en unik position i utvecklingen av nästa generations transportlösningar.

Vilken automatiseringsnivå som är mest idealisk avgörs av mervärdet för kunderna och samhället, och Volvokoncernen inför därför automatiseringslösningarna successivt.

Under 2018 fortsatte Volvokoncernen sitt omfattande arbete med att utveckla nästa generation av transportlösningar. Bland de senaste exemplen finns ett konceptsystem som heter Vera, där autonoma elfordon är samordnade för att säkerställa så effektiv och säker godstransport som möjligt.

Den 12 september presenterades det nya transportsystemet för första gången i samband med Volvokoncernens Innovation Summit i Berlin. Det består av självkörande, elektriska fordon som är uppkopplade mot en central. Centralen övervakar bland annat fordonens position, last och hur batterierna är laddade och kan på så sätt styra så att logistiken och flödet blir så effektiv som möjligt. Systemet är tänkt att användas inom områden med korta avstånd, stora volymer och hög leveransprecision. Till exempel mellan logistiska nav.

Scanna bilden för att uppleva Vera-systemet med självkörande, elektriska fordon.

”Det här är ytterligare ett resultat av de spännande och innovativa lösningar som vi arbetar med inom områdena automation, elektromobilitet och uppkopplad teknik. Det visar på Volvokoncernens stora bredd och gedigna tekniska kunnande”, säger Lars Stenqvist, teknisk direktör på Volvokoncernen.

MODULSYSTEM FÖR MÅNGA OLIKA SEGMENT OCH APPLIKATIONER

Volvokoncernen har en koncerngemensam automationsplattform med komponenter och system när det gäller den hårdvara och mjukvara som är nödvändig för att omvandla automatisering till kommersiellt gångbara lösningar.

Automatisering skapar nya möjligheter (forts.)

Genom att vidareutveckla den avancerade teknologin från Volvos elbussar har Volvokoncernen kunnat anpassa elektrifieringen till koncernens olika typer av fordon, som till exempel lastbilar, anläggningsmaskiner och marina och industriella applikationer. Samtidigt har Volvokoncernen under flera år forskat kring autonoma fordon och presenterat flera exempel på självkörande konceptfordon.

”Det här ger oss en unik position när det gäller utvecklingen av framtidens transportlösningar. Nu fortsätter vi att driva arbetet framåt i snabb takt”, säger Lars Stenqvist.

Det framtida transportsystemet vidareutvecklas nu ytterligare tillsammans med berörda kunder.

Volvokoncernen har flera års erfarenhet

Under flera år har Volvokoncernen forskat kring autonoma fordon och framtidens transporter. Koncernen har presenterat flera exempel på självkörande konceptfordon inom avgränsade områden, som till exempel gruvor och hamnar. Här är några exempel på Volvokoncernens aktiviteter inom automation:

- 2016 presenterade koncernen en helt självkörande lastbil, Volvo FMX, som en del i ett forskningsprojekt i Kristinebergsgruvan i norra Sverige
- 2017 visades en självkörande sopbil för stadsmiljö upp. Ett forskningsprojekt tillsammans med miljöföretaget Renova.
- I samband med Volvokoncernens Innovation Summit i Beijing i november 2017 visades Hub-2-Hub upp. Det är en konceptlastbil som kör automatiskt från en knutpunkt till en annan.
- Volvokoncernen har arbetat med utveckling av platooning (kolonnkörning) i ett antal år. Under 2018 genomförde Volvo Lastvagnar tillsammans med FedEx och North Carolina Turnpike Authority en demonstration av platooning med lastbilar på motorväg, med hjälp av ett ADAS-system (förarassistanssystem). Demonstrationen är en del av ett pågående forskningssamarbete. UD Trucks deltog i den första kolonnkörningen på väg med lastbilar av olika märken.
- HX2 är en självkörande eldriven lastbärare utvecklad av Volvo CE. Den andra generationens prototyp är en del av forskningsprojektet Electric Site.
- Volvo Bussar har visat en elektrisk självkörande 12-metersbuss, som är en prototyp baserad på Volvos kommersiellt tillverkade elektriska stadsbuss.
- I juni 2018 visade Volvo Penta ett avancerat system för automatiserad tilläggning, med planerad lansering 2020.
- I Brasilien har Volvo Lastvagnar börjat sälja självstyrande lastbilar som kan ge ett betydande bidrag till skörden av sockerrör, se nästa sida.
- I december 2018 meddelades att Volvo Lastvagnar förser Brønnøy Kalk i Norge med en transportlösning med självkörande fordon baserad på Volvo FH-lastbilar, se sidan 49.

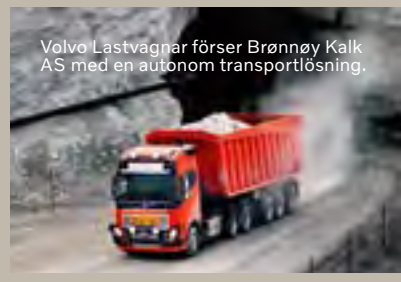

Volvo Lastvagnar förser Brønnøy Kalk AS med en autonom transportlösning.

Volvo Pentas teknik där båten lägger till själv.

Koldioxidutsläppen minskade med 98%

ELECTRIC SITE – VÄNDER UPP OCH NED PÅ STENBROTTSBRANSCHEN

Volvo Construction Equipment (Volvo CE) och dess kund Skanska har uppmätt banbrytande resultat i sitt gemensamma forskningsprojekt Electric Site. Under tio veckor hösten 2018 testade Volvo CE och Skanska gångbarheten i Electric Site i Skanskas bergtäkt Vikan kross, nära Göteborg. Resultaten var ännu bättre än förväntat. Testerna visade 98% lägre koldioxidutsläpp, 70% lägre energikostnad och 40% lägre operatörskostnad. Resultaten pekar på att Electric Site-projektet innebär ett stort steg mot att Volvo CE ska kunna uppnå sin framtidsvision om tio gånger så effektiva arbetsplatser, med noll olyckor, noll oplanerade stopp och noll utsläpp.

Electric Site-projektets mål var att elektrifiera varje transportsteg i ett stenbrott – från utvinning till primär krossning och transport till sekundär krossning. Det omfattar eldrivna och autonoma maskinprototyper från Volvo CE, nya arbetsmetoder och platsledningssystem, som tillsammans utgör en komplett platslösning. De nya teknikerna utgörs av styrsystem för maskiner och maskinparker samt logistiklösningar för eldrivna maskiner.

MÖJLIGHETER MED AUTOMATISERING

HÖGRE PRODUKTIVITET genom rutt-optimering, ökad transportprecision, minskad risk för oplanerade driftstopp och högre utnyttjande av fordonens kapacitet. Autonoma fordon kan också användas i miljöer där människor inte får vara på grund av hälsorisker eller säkerhetsrisker.

FÖRBÄTTRAD TRAFIKSÄKERHET genom aktiva säkerhetssystem som väsentligt minskar risken för olyckor orsakade av den mänskliga faktorn, vilka idag spelar en avgörande roll i cirka 90% av alla trafikolyckor.

HÖGRE ENERGIEFFEKTIVITET OCH LÄGRE MILJÖPÅVERKAN genom optimering av rutter, drift och förarbeteende. För fjärrtransporter möjliggör automation kolonnkörning, vilket minskar luftmotståndet och bränsleförbrukningen.

Fördelar med automatisering redan idag

ÖKAD SÄKERHET MED VOLVO DYNAMIC STEERING

Redan idag finns det ett antal automatiseringsfunktioner som ökar säkerheten: koncernens automatiserade manuella växellåda (AMT), Dynamic Steering, Automated Emergency Brake System och Adaptive Cruise Control är några. De senaste olycksförebyggande förarstödsystemen från Volvo Lastvagnar är Volvo Dynamic Steering med Styrassistans och Volvo Dynamic Steering med Körfältsassistans.

Tänk dig att du är ute och kör på en regnvåt väg och plötsligt märker att lastbilens bakvagn börjar släppa lite från underlaget. Innan sladden är ett faktum, motstyr systemet försiktigt tills faran är över. Systemet upptäcker risken och hjälper till att stabilisera fordonet innan föraren ens märkt att något är på gång att hända.

Volvo Dynamic Steering med Körfältsassistans ger föraren en hjälpande hand när systemet identifierar att lastbilen oavsiktligt tenderar att korsa kantlinjen eller mittlinjen. Med en försiktig rattvridning i rätt riktning och lätta rattvibrationer uppmärksammas föraren och får hjälp att styra in sitt fordon i körfältet igen.

ÖKAR SKÖRDEN AV SOCKERRÖR

Självstyrande Volvolastbil

Volvo Lastvagnar har utvecklat en självstyrande lastbil som kan innebära ett betydande produktivitetslyft för de brasilianska sockerrörsodlarna. Lastbilen, som används för transport av nyskördade sockerrör, styrs med hög precision genom fälten för att inte skada de unga plantorna som ska bli nästa års skörd. Utan självstyrande lastbilar går ca 4% av skörden förlorad på grund av att unga plantor körs över och marken pressas samman av fordonens tyngd. Det kan betyda tiotusentals dollar i uteblivna intäkter per lastbil och säsong. Idag skördas sockerrören med hjälp av skördemaskiner och manuellt styrda lastbilar, som kör jämsides med varandra i låg fart. När en lastbil är fullastad och åker iväg för att tömma sin last, kör nästa upp i höjd med skördemaskinen för att upprepa samma procedur. Den stora utmaningen för lastbilsföraren är att hålla samma hastighet som skördemaskinen och samtidigt oavbrutet koncentrera sig på att köra i de gamla hjulspåren för att inte skada de plantor som ska bli nästa års skörd. Volvo Lastvagnar har löst problemet genom ett förarstödsystem som automatiserar styrningen. Det säkerställer att lastbilen alltid håller exakt rätt kurs, både när den kör till, bredvid och bort från skördemaskinen, så att inga plantor körs sönder. I september sålde Volvo Lastvagnar sju självstyrande lastbilar till socker- och etanolföretaget Usaçucar, den första kommersiella leveransen av sådana produkter.

UPPKOPPLAD TEKNIK

Vi får fordonen att tala

Volvokoncernen har branschens bredaste kundutbud när det gäller lösningar för uppkopplad teknik för lastbilar, bussar och anläggningsmaskiner. Med fler än 800.000 uppkopplade enheter har vi det största antalet uppkopplade kommersiella fordon och maskiner i branschen. Uppkopplad teknik är nödvändigt för att vi ska kunna nå målen om ökad tillgänglighet, bränsleeffektivitet och trafiksäkerhet.

Högre tillgänglighet

Ökad bränsleeffektivitet

Ökad säkerhet

Uppkopplad teknik är ett av de viktigaste teknikområdena för Volvokoncernen. Våra lösningar hjälper kunderna att sänka sina kostnader för tillgänglighets- och produktivitetstjänster och lösningar som genererar och skickar fordonsdata.

Uppkopplad teknik är också en förutsättning för automatisering och elektromobilitet, både när det gäller själva tekniken och när det gäller tjänster och lösningar för dessa användningsområden. Våra lösningar ökar transport- och resurseffektiviteten genom optimerade trafikflöden och bättre utnyttjande av befintlig infrastruktur.

Skapar plats för innovation

Volvo Group Connected Solutions, etablerad 2017, är den funktion som leder utvecklingen av Volvokoncernens uppkopplade tjänster och lösningar. Nya arbetssätt ska stärka innovationskraften och korta tiden till marknaden.

Volvokoncernen har idag en värdefull tillgång i drygt 800.000 uppkopplade lastbilar, bussar och anläggningsmaskiner. Antalet ökar hela tiden och förväntas passera en miljon år 2020.

”För att förbli konkurrenskraftiga måste vi utnyttja, och fortsätta utveckla, vår egen kapacitet och kunskap och samtidigt effektivt dra nytta av samarbetspartners, säger Anna Westerberg”, Senior Vice President Volvo Group Connected Solutions.

”All data från våra uppkopplade fordon och maskiner ger oss värdefull kunskap om hur produkterna används. Vi använder redan den här informationen för att erbjuda våra kunder uptime-tjänster och fleet management-lösningar. Men vi kan göra mer genom att analysera informationen och utvecklas till ett ännu mer informationsdrivet företag.”

Vad mer kan vi utveckla och erbjuda?

”Det viktigaste för våra kunder är och kommer att fortsätta att vara produktivitet, tillgänglighet, bränsleeffektivitet och säkerhet. Genom mjukvarubaserade tjänster och lösningar kan vi leverera det på nya sätt, som är mer anpassade efter kundernas affärsbehov inom olika segment och på olika marknader. I takt med att lastbilar och maskiner blir allt mer integrerade i större logistiksystem, blir det också viktigare att hjälpa kunderna att optimera sin produktivitet och effektivitet.”

Vad är målet?

”Genom att använda de data vi har tillgång till och lägga till andra externa datakällor kan vi ta våra innovationer och utveckling inom servicetjänster till en ny nivå. Målet är att positionera Volvokoncernen som den ledande leverantören av uppkopplade tjänster inom våra kundsegment för kommersiella fordon.”

Behöver ni ny kompetens för att lyckas?

”Mjukvarukompetens är av stor vikt för våra utvecklingsteam. Vi måste alla bli bättre på att skapa affärsmöjligheter utifrån den nya mjukvarutekniken och utnyttja möjligheterna med digitalisering och nära kundsamarbeten. Volvokoncernens image som innovativt företag, våra arbetsuppgifter och arbetssätt är alla viktiga områden om vi ska kunna locka till oss de bästa inom mjukvaruutveckling.”

Läs om några av våra många uppkopplade lösningar som skapar värde för kunderna på nästa sida. »

Uppkopplad teknik (forts.)

Övervakning i realtid

TJÄNSTER FÖR MAXIMAL TILLGÄNGLIGHET

Volvo Lastvagnar använder nya metoder för att övervaka och analysera kritiska komponenter i realtid. Målet är att upptäcka och åtgärda potentiella fel innan de hinner störa kundens verksamhet. En däcksövervakningstjänst lanserades i Sverige 2018 tillsammans med en studie av avancerad lastbilsövervakning i Europa. Tjänsten mäter däckens tryck och temperatur i realtid. Värdena övervakas via en app som hjälper till att upptäcka läckande däck och undvika potentiella däckexplosioner som kan orsaka oplanerade stopp och höga kostnader. Möjligheten att säkerställa rätt tryck och temperatur gör att den nya tjänsten även kan användas för att sänka bränsleförbrukningen och öka däckens livslängd. Tjänsten kommer successivt rullas ut i Europa.

Volvo Lastvagnar genomför dessutom i samarbete med utvalda kunder en studie som omfattar ett flertal andra komponenter. Målet är att förutse komponentfel innan de inträffar och att kunna ge kunderna optimal serviceplanering. När ett potentiellt problem identifieras av ett övervakningscenter får kundens lokala Volvoverkstad ett meddelande för att kunna vidta förebyggande åtgärder. Volvokoncernen har god erfarenhet av liknande tjänster vid så kallade UpTime Centers som varit i drift i Nordamerika i flera år.

Enkel uppdatering

UTÖKAD FJÄRRPROGRAMMERING

Volvo Lastvagnar och Mack Trucks utvidgade sina tjänster med fjärrprogrammering till att omfatta alla sina lastbilskunder i Nordamerika som har motorer som uppfyller kraven enligt Greenhouse Gas Protocol (GHG) 2017 och som är utrustade med fabriksinstallerad uppkoppling. Kunder kan utföra mjukvaru- och parameteruppdateringar, via Volvo Remote Programming eller Mack GuardDog Connect, var som helst i USA och Kanada där en mobil anslutning är tillgänglig. Uppdateringar kan göras under chaufförens lunchpaus eller när lastbilen är tillbaka i sin depå, vilket ger betydande fördelar i jämförelse med tiden det tar för ett planerat stopp vid ett servicecenter eller att ta med sig en dator ut till lastbilen.

Den smarta, uppkopplade båten

VOLVO PENTA EASY CONNECT

Vid den internationella båtmässan i Düsseldorf i januari visade Volvo Penta upp Easy Connect, en ny app som gör det möjligt för båtägare att via Bluetooth koppla upp sina smarta enheter mot båten. Genom Easy Connect får båtägaren tillgång till information om motorn, båten och rutten i realtid ombord och sparad för referens när man är tillbaka på land. Detta är nästa steg för Volvo Penta mot att nå målet att utgöra själva navet i den smarta, uppkopplade båten.

Volvo Group Venture Capital

TRÅDLÖS LADDNING

I januari 2019 investerade Volvokoncernen i Momentum Dynamics Inc, från Philadelphia i USA, som utvecklar och säljer system för induktiv laddning med hög effekt inom fordons- och transportindustrin, särskilt lämpliga för kommersiella fordon. Med trådlös elektrisk laddning kan alla slags fordon automatiskt och utan övervakning anslutas till elnätet utan kablar eller kontakter. Det behövs ingen förare som kopplar in fordonet i en laddstation. Istället kan ”elektrisk tankning” göras automatiskt och tvåvägsriktat, fortlöpande och vid lämpligt tillfälle, vilket leder till effektiv batterianvändning, längre räckvidd och ökad tillgänglighet. Momentum Dynamics genomför projekt i Europa och Nordamerika med såväl fordonsflottor som fordonstillverkare av bilar, bussar, lastbilar och tåg.

Stödjer kundernas affär

VOLVO CONNECT

Digitaliseringen förändrar hur människor lever och arbetar och transportbranschen är inget undantag. Lastbilsägare och transportbolag använder sig i allt högre grad av telematik och digitala tjänster för att öka produktiviteten och effektiviteten i sina företag.

I och med lanseringen av Volvo Connect kan en rad digitala tjänster nu samlas i en gemensam portal. Genom att kombinera uppkoppling med dataanalys öppnas nya möjligheter att stödja våra kunder. Detta betyder emellertid också en ökning av olika system och gränssnitt. Med Volvo Connect kan alla tjänster och uppgifter som krävs för att driva och utveckla den dagliga verksamheten samlas på en enda plats. Utöver vagnparkshantering och underhållsplanering finns även stöd för många andra delar av driften, till exempel hjälp med administration och lagefterlevnad.

Volvo Connect innehåller också en marknadsplats där man kan prenumerera på och aktivera ytterligare tjänster. Användarna kan anpassa gränssnittet så att de snabbt och enkelt får tillgång till de uppgifter och tjänster som är viktigast för dem.

I takt med att nya funktioner, data och nya digitala tjänster som utvecklas av Volvo Lastvagnar, branschpartners och externa programvaruutvecklare blir tillgängliga, kommer Volvo Connect att erbjuda och göra det möjligt för kunderna att utnyttja dessa fullt ut.

VÅR ROLL I SAMHÄLLET

Hållbarhet som en del av affären

Ansvarsfullt företagande möjliggör Volvokoncernens mission att driva välstånd. Genom vårt åtagande att utveckla hållbara transportlösningar bidrar vi till utvecklingen av ett mer motståndskraftigt samhälle. Att adressera ansvarsfullt och hållbart affärsbeteende genom värdekedjan gör att vi hittar möjligheter, minskar risker och skapar långsiktigt värde och förtroende.

Ansvarsfullt företagande och hållbarhet är inkluderat i vår mission och vision och är integrerat i organisationen både på koncernnivå och i våra affärsområden.

Hållbart kunderbjudande

Behovet av hållbarhet driver innovationer som utvecklar samhället och ökar välståndet. Volvokoncernen strävar efter att utveckla och leverera produkter och tjänster ansvarsfullt och hållbart, genom livscykeln och värdekedjan – från produktutveckling till återanvändning.

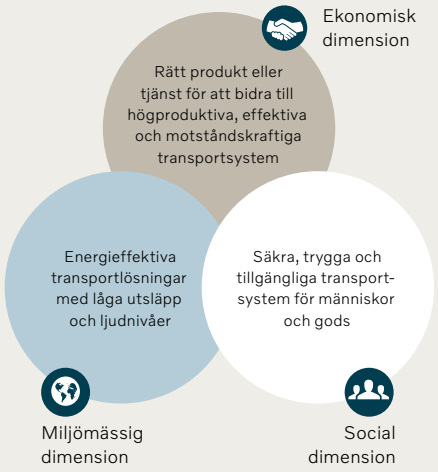

Samhällsengagemang

De största möjligheterna till delat värdeskapande är där vår verksamhet och samhällets intressen sammanfaller. Vi ökar vår konkurrenskraft genom att utveckla miljömässiga, sociala samt ekonomiska förhållanden i de marknader där vi har verksamhet.

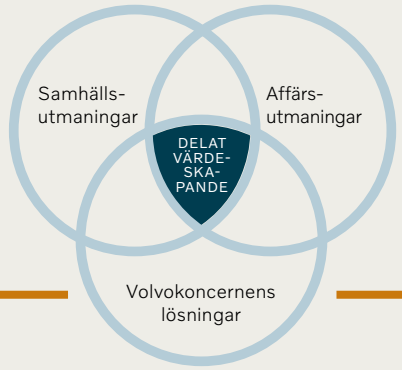

Ansvarsfullt företagande

Att vara ett ansvarsfullt företag innebär att alla aspekter av hållbarhet måste respekteras. Affärsetik och integritet, efterlevnad av lagar och skatteregler, mänskliga rättigheter och miljöhänsyn är därför väsentliga komponenter för att driva välstånd. Det ger oss en solid grund för att bygga förtroende och visa ledarskap inom hållbar utveckling.

Globala trender, utmaningar och internationella ramverk för hållbarhet
Vi anser att agera på globala trender och utmaningar och att följa internationella ramverk för hållbarhet, är viktiga element för att kunna vara ett ansvarsfullt och hållbart företag. År 2001 anslöt vi oss till Förenta Nationernas (FN) initiativ för ansvarsfullt företagande, Global Compact, och deras tio principer om mänskliga rättigheter, arbete, miljö och anti-korruption. Vi strävar efter att anpassa vårt arbete kring mänskliga rättigheter efter FN:s Guiding Principles on Business and Human Rights. Vi beaktar även hur vi kan bidra till Parisavtalets mål och stödjer FN:s globala mål för hållbar utveckling (SDG) genom att driva flera aktiviteter som bidrar till de 17 målen. Vi fokuserar specifikt på de mål där vi tror att vi kan bidra mest, se nedan.

Volvokoncernens CSR- och hållbarhetsambition utvecklades 2016 för att säkerställa att vi fokuserar på de områden som stödjer Volvokoncernens mission, vision, ambitioner, värderingar och strategiska prioriteringar. Den hjälper oss att bidra till FN:s mål för hållbar utveckling, bedriva verksamhet i enlighet med intentionerna i FN:s Global Compact samt skapa nya affärsmöjligheter.

Hälsa och välbefinnande och i synnerhet målet 3.6, att halvera antalet dödsfall och olyckor i trafiken fram till 2020.

Exempel på våra aktiviteter:
- Fokus på säkerhet och automation inom produktutvecklingen, sidan 61
- Säkerhetsfunktioner i våra fordon och maskiner, sidan 25
- Säkerhetsutbildning för förare och operatörer, sidorna 34–35
- Trafiksäkerhetsprogram för medborgare, sidan 34

Hållbara städer och samhällen och målet 11.2, att erbjuda tillgång till säkra, prisvärda, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla år 2020, särskilt genom expansion av kollektivtrafik.

Exempel på våra aktiviteter:
- ElectriCity och försäljning av elektrifierade bussar, sidan 21
- Leveranser till Bus Rapid Transit-system, sidan 97
- Utveckling av Zone management-system, volvobuses.com
- Återanvändning av bussbatterier i byggnadsprojekt, sidan 69

Hållbar industri, innovation och infrastruktur med fokus på att bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Exempel på våra aktiviteter:
- Hållbara lösningar för smarta samhällen och gruvor, sidorna 52–53
- Investeringar i innovativa tekniker såsom automatisering, elektromobilitet samt uppkopplade fordon för infrastrukturutveckling och transporter, sidorna 18–29
- Yrkesutbildning för förare och mekaniker, sidan 35

Bekämpa klimatförändringen och dess konsekvenser genom att vidta omedelbara åtgärder.

Exempel på våra aktiviteter:
- Fokus på bränsleeffektivitet, alternativa bränslen och elektromobilitet, sidorna 18–29
- Aktiviteter för att minska energikonsumtion och utsläpp från verksamheten, sidorna 62–63
- Energi- och utsläppsåtaganden genom WWF Climate Savers programmet, sidan 33

2010 blev Volvokoncernen, som den första fordonstillverkare i världen, godkänd som deltagare i Världsnaturfondens (WWF) Climate Savers program. Syftet med Climate Savers är att uppmärksamma ledande företag som jobbar med klimatlösningar och inspirera till ytterligare framsteg. De överenskomna målen hjälper oss att fokusera på att reducera växthusgaser och bidra till ett samhälle med låga utsläpp. Resultaten granskas årligen av oberoende experter. Läs mer om åtagandet för 2015–2020 på volvogroup.com.

Volvokoncernens åtagande 2015–2020 för att reducera utsläppen och öka energieffektiviteten

Produktion
8 %
mindre energi

Förbättra energieffektiviteten i produktionen, genom att implementera energibesparande aktiviteter på 150 GWh/år, motsvarande 8% av den totala energianvändningen.

Produkter
40 M ton
mindre CO_2

Reducera produkternas totala livstids CO_2-utsläpp med en kumulativ besparing på minst 40 miljoner ton.

Förstärka åtagandet genom att agera som förespråkare och ledare för klimatpositiva lösningar i vår bransch och i värdekedjan.

Förstärkare
14
Initiativ

Reducera CO_2-utsläppen per producerad enhet från frakttransporter med 20%.

Transporter
20 %
mindre CO_2

Basår 2013

Uppföljning av resultat 2015–2018 (basår 2013)

- Produkter: Aktiviteter som har gjorts mellan 2015 och 2018, har minskat produkternas CO_2-utsläpp med 25 Mton under sin livstid.
- Produktion: Fler än 800 projekt för att spara energi i produktionen har initierats, vilket resulterat i en besparing på 130 GWh/år.
- Transporter: CO_2-utsläppen från Volvokoncernens godstransporter per producerad enhet är 15% lägre 2018 än 2015.
- Förstärkare: Vi har uppnått 9 av de 14 initiativen för att främja energieffektivitet och ha en positiv påverkan i värdekedjan.

SAMHÄLLSENGAGEMANG

Vårt samhällsengagemang består av aktiviteter för delat värdeskapande som involverar samhället och affärspartners, samt katastrofhjälp och samhällssupport. Detta inkluderar att driva CSR-initiativ, etablera strategiska partnerskap och uppmuntra anställda att delta i frivilligverksamhet. Våra fokusområden är kopplade till globala utmaningar och fokuserar på var vi kan göra störst nytta för samhället.

Trafiksäkerhet

Främja säkerhet

Med den snabba urbaniseringen, ökande befolkning och trafik är säkerhet ett viktigt område för att undvika olyckor, vilket i sin tur har en stor påverkan på människor och samhället. För att komplettera vårt säkerhetsfokus i produktutveckling och nå vår nollvision för olyckor som involverar Volvokoncernens produkter, driver vi ett antal trafiksäkerhetsprogram i flertalet av de marknader där vi finns. Vår trafiksäkerhetskampanj Stanna, Titta, Vinka, fokuserar på skolbarn, lokalsamhällen och professionella förare. På samma sätt som Stanna, Titta, Vinka, har Se och bli seddprogrammet som mål att öka förståelsen för hur oskyddade trafikanter och lastbilar kan interagera i trafiken. Initiativet fokuserar specifikt på cyklister och skolbarn från 13 år, men är även lämpligt för trafiksäkerhetsorganisationer som arbetar med vuxna.

Våra lastbilsvarumärken i USA fortsätter att stödja American Trucking Associations program, Share the Road och America's Road Team. Share the Road, som sponsras av Mack Trucks, är ett säkerhetsprogram där förare, som har kört miljontals olycksfria kilometer, åker till olika delar av landet för att undervisa allmänheten om hur man samsas med stora lastbilar på vägarna. America's Road Team, sponsrat av Volvo Lastvagnar, representerar 3,5 miljoner professionella lastbilschaufförer i USA och lyfter fram lastbilsbranschens budskap om säkerhet, väsentlighet och professionalism till allmänheten i hela landet.

Miljömässig hållbarhet

Forskning för hållbarhet

AR

Volvokoncernen instiftade Volvo Environment Prize år 1988 för att främja och möjliggöra banbrytande forskning inom miljö- och hållbarhetsområdet. Det delas ut årligen till människor som har gjort exceptionella vetenskapliga upptäckter inom dessa områden. Pristagaren 2018 var Xuemei Bai för hennes framstående ledarskap inom urban hållbarhetsforskning.

CLIMATE SAVERS

Volvokoncernen arbetar ständigt med att optimera miljöeffektiviteten i vår egen organisation och strävar efter att utveckla produkter som är bättre ur miljöhänsyn och som kan öppna vägen för en mer hållbar bransch. Volvokoncernen har sedan länge ett partnerskap med WWF genom Climate Savers där vi åtar oss att agera för att bekämpa klimatförändringar. Läs mer om vårt åtagande på sidan 33 och om vårt arbete med miljömässig hållbarhet på volvogroup.com.

Trafiksäkerhet

STANNA, TITTA, VINKA

Detta är ett program för att främja trafiksäkerhet och medvetenhet för barn i deras närmiljö. Med hjälp av våra engagerade anställda har vi sedan starten 2015 nått ut till fler än 30 länder. Utbildningsprogram kan laddas ner på volvotrucks.com.

Utbildning och kompetensutveckling

Driva välstånd

Utbildning är ett av de mest effektiva sätten att motverka fattigdom och utveckla länder. På många av våra marknader drabbas våra kunder och återförsäljare av bristen på utbildad personal, vilket är ett hot mot utveckling och välstånd i samhället. Därför har vi en långsiktig plan att stötta och utveckla yrkesutbildning för mekaniker, förare och operatörer av lastbilar, bussar och anläggningsmaskiner globalt. Sedan 2013 har mer än 1.050 studenter deltagit i utbildningen på våra yrkesskolor i Etiopien, Zambia och Marocko. Under 2018 etablerade vi en förarskola i Etiopien och en i Marocko tillsammans med våra samarbetspartners.

YRKESSKOLOR

I många länder hindras utvecklingen genom avsaknaden av utbildad arbetskraft. Samtidigt är många unga arbetslösa. I Etiopien råder det brist på utbildade tekniker som kan serva lastbilar och anläggningsmaskiner. Volvokoncernen driver en yrkesskola tillsammans med våra samarbetspartners, som spelar en central roll i att utbilda den nya generationen av tekniker och förare i landet.

HANNA NIGUSSIE var en av de första som tog examen från skolan i Etiopien 2015. Hanna arbetade ett tag hos en lastbilsåterförsäljare innan hon återvände till skolan som lärare. ”Jag har ett toppenjobb! Det är fantastiskt att se studenterna växa och lära sig så mycket”, säger hon.

VOLVO DRIVER TRAINING CENTER

I Indien passerade vi milstolpen 100.000 utbildade förare i mars 2018. Sedan starten 1998 har centret utbildat både lastbils- och bussförare och ligger i Hosakote, nära Bengaluru. Rätt körvanor kan spara upp till 10% bränsle och hjälpa förare att undvika olyckor.

Partnerskap

PARTNERSKAP FÖR UTVECKLING

För att förstärka program för samhällsengagemang och göra dem effektiva och långsiktigt hållbara är det viktigt att samarbeta med pålitliga organisationer. Tillsammans med UNICEF har vi ett avtal som hjälper oss att agera snabbt vid katastrofer för att se till att hjälp koordineras till människor i behov. Sida, UNIDO och USAid är nyckelpartners för att utveckla våra yrkesskolor. Renault Trucks är partner till FN:s World Food Programme (WFP) och använder en mobil enhet för att utbilda lokala WFP-team i Afrika i lastbilsunderhåll och hantering av fordonsflotta och verkstäder. Under fem år har våra anställda utbildat 200 WFP-anställda i tolv länder.

Katastrofhjälp och donationer

TILLGODOSE LOKALA BEHOV

Volvokoncernens fond för katastrofhjälp används för att stödja insatser vid olyckor och katastrofer genom att bidra med produkter eller medel som kan bistå hjälporganisationerna på plats. Under 2018 gjorde Volvokoncernen donationer för att hjälpa offren vid allvarliga katastrofer orsakade av jordbävningar och översvämningar i Indonesien, Japan och USA. Volvokoncernens julgåva 2018 uppgick till 5 miljoner kronor till 7 lokala samhällsprojekt för att stödja utvecklingen i olika länder.

ETIK OCH EFTERLEVNAD

Att uppträda etiskt och bedriva verksamheten lagenligt och med integritet är en förutsättning för att vara ett ansvarsfullt företag och skapa tillit hos våra affärspartners. Tillit är en av Volvokoncernens viktigaste värderingar och därför anger uppförandekoden tydligt ramarna för allt vi gör.

En ny uppförandekod

Under hösten 2017 lanserades en ny uppförandekod för Volvokoncernen. Det är en obligatorisk koncerngemensam policy som stipulerar kraven på hur verksamheten ska bedrivas, etiskt och lagenligt. Uppförandekoden anger våra minimikrav på hur verksamheten ska bedrivas inom Volvokoncernen överallt där vi har verksamhet, och den har fokus på de krav som finns på samtliga anställda.

Uppförandekoden kompletteras av andra policyer som beskriver mer ingående vad vi förväntar oss av en förtroendefull efterlevnad. Både uppförandekoden och e-utbildningen finns på 13 språk. 92% av alla tjänstemän har genomgått e-utbildningen. När det gäller de kollektivanställda krävs att cheferna håller obligatoriska utbildningstillfällen. Under 2019 ska ytterligare utbildningar hållas för att sprida uppförandekoden, dess värderingar och grundläggande principer. Uppförandekoden är tillgänglig på volvogroup.com.

Efterlevnad av lagstiftning

Lagefterlevnad utgör grunden för allt vi gör inom Volvokoncernen. Detta berör ett flertal olika områden och omfattar många olika anställda med expertis och kunnande i hela koncernen, till exempel vårt arbete med efterlevnad av utsläppsregler. Två exempel från uppförandekoden är vårt arbete för att följa konkurrens- och anti-korruptionslagar i samtliga jurisdiktioner där vi bedriver verksamhet. I vår uppförandekod står det att vi ska konkurrera på ett rättvist sätt utifrån våra produkters och tjänsters meriter och inte delta i eller främja någon korrupt verksamhet. Dessa principer för efterlevnad har implementerats i Volvo Group Compliance Policy och särskilda lagefterlevnadsprogram.

I hela koncernen har vi program som består av ett antal delar, inklusive policyer och riktlinjer, ett omfattande utbud av e-utbildning och skräddarsydd lärarledd undervisning, rådgivning och stöd samt revision och granskning. Volvokoncernens visselblåsarrutiner gäller även för våra lagefterlevnadsprogram. Processen för due diligencegranskningar av våra samarbetspartners gällande anti-korruption syftar till att förstärka de befintliga processerna som är utformade för att förhindra mutor bland oberoende parter som bedriver verksamhet för Volvokoncernens räkning. Systemet omfattar användning av externa verktyg och gäller både för befintliga och nya samarbetspartners. Under 2018 har både lagefterlevnadsprogrammen om konkurrenslagstiftning och anti-korruption uppdaterats för att tydligt förmedla rättsliga krav och underlätta snabba affärsbeslut.

Ansvarsfull skattepraxis

Mot bakgrund av skatternas betydelse för att finansiera statlig välfärd betraktar vi efterlevnad av bolagsskatteregler som en fråga om ansvarsfull affärsverksamhet. Volvokoncernen ska följa skattelagar och -regler i samtliga länder där vi bedriver verksamhet. Vi bedriver ingen aggressiv skatteplanering genom strukturer i skatteparadis eller liknande. Där skattelagarna inte ger tydlig vägledning ska försiktighet och transparens vara de vägledande principerna. Ett grundläggande mål med vår skattepolicy är att säkerställa efterlevnad av dessa principer i hela koncernen, och på samma gång säkerställa en effektiv skattehantering genom en skattemässigt medveten drift av verksamheten. Under den senaste femårsperioden har den genomsnittliga bolagsskattesatsen för Volvokoncernen uppgått till cirka 27%, varav 6 miljarder kronor eller 23% av aktuell skatt avsåg tillväxtmarknader som de definieras av IMF.

Uppföljning av efterlevnaden

Efterlevnaden av uppförandekoden följs upp genom ledningskontrollsystem, interna kontroller och en medarbetarundersökning som genomförs vartannat år. En visselblåsarpolicy uppmuntrar alla anställda att rapportera misstänkta överträdelser till sina chefer eller andra ledningsrepresentanter. Om det inte är tänkbart eller möjligt att rapportera till en överordnad, eller om det inte tas på allvar, har de anställda möjligheten att lyfta de misstänkta överträdelserna till Corporate Audit och möjligheten finns, där lagen så medger, att vara anonym. Volvokoncernen tolererar inte repressalier mot en person som i god tro framför klagomål eller misstankar om brott mot uppförandekoden.

Totalt lyftes 102 rapporter till Corporate Audit under 2018, vilket är fler än antalet rapporter 2017 (57). Detta beror på tillgången till Volvo Group Whistle, vår onlineplattform för inlämning av visselblåsarrapporter, samt förstärkningen av uppförandekoden. Samtliga fall har tagits om hand och utretts. Regelbundna rapporter om visselblåsningsärenden och utredningar av bedrägeriförsök skickas till revisionskommittén och AB Volvos styrelse. Ingen av rapporterna 2018 ansågs ha någon avgörande inverkan på Volvokoncernen. De vanligaste rapportkategorierna rörde ledningen på arbetsplatsen (42) samt affärsetik och finansiella rutiner (35). Läs om Corporate Audit på sidan 202.

Visselblåsarrapporter som lyfts till Corporate Audit

Typ av rapport	2018		2017	
Arbetsplatshantering	42	41%	23	40%
Affärsetik och finansiell praxis	35	34%	12	21%
Korruption och intressekonflikter	13	13%	18	32%
Övriga inkl. förfrågningar	12	12%	4	7%
Totalt	102	100%	57	100%

Skydd av personuppgifter inom Volvokoncernen

Skydd av personuppgifter ingår i Volvokoncernens uppförandekod och är ett prioriterat område inom koncernen. Den 25 maj 2018 trädde den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR) i kraft inom EU. Syftet med förordningen är att förbättra skyddet för privatpersoners rätt till personlig integritet. Ett koncernövergripande arbete har utförts för att anpassa processer och rutiner för att garantera skydd för personuppgifter och efterlevnad av de nya lagkraven. Dessutom lanserades en e-utbildning i februari för tjänstemän stationerade i EU samt Schweiz och Norge. 90% av alla tjänstemän har genomgått e-utbildningen. ■

VOLVOKONCERNENS UPPFÖRANDEKOD

- Vi respekterar varandra
- Vi gör affärer på ett ansvarsfullt och lagenligt sätt
- Vi skiljer mellan privata intressen och företagets intressen
- Vi skyddar företagets information och tillgångar
- Vi kommunicerar öppet och ansvarsfullt

VÅR HANTERING AV MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Vårt åtagande att respektera mänskliga rättigheter omfattar inte bara vår egen verksamhet och våra anställda, utan också vår samverkan med lokalsamhällen nära vår verksamhet, leverantörer och andra människor som kan påverkas av användningen av våra produkter.

Vi respekterar mänskliga rättigheter

Volvokoncernen är ett globalt bolag med mer än 105.000 anställda, 51.000 leverantörer, kunder i omkring 190 länder och vi är en del av lokalsamhället överallt där vi verkar. Vi strävar efter att anpassa vårt arbete kring mänskliga rättigheter med FN:s Guiding Principles on Business and Human Rights, samt FN:s Global Compacts tio principer, inklusive principerna om mänskliga rättigheter och arbetsrätt. Dessutom stöder och erkänner vi internationella och regionala instrument för mänskliga rättigheter såsom FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, ILO:s åtta kärnkonventioner, OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt UNICEF:s och Rädda Barnens Children's Rights and Business Principles (barns rättigheter och företags samhällsansvar). Dessa instrument stöder oss i vårt arbete för mänskliga rättigheter och fungerar som vägledning, särskilt i länder och regioner med utmaningar avseende mänskliga rättigheter och där den lokala lagstiftningen är otillräcklig eller inte verkställs på ett lämpligt sätt.

Volvokoncernens Uppförandekod, hållbarhetskrav för leverantörer och andra av koncernens policyer och direktiv återspeglar vårt åtagande att respektera mänskliga rättigheter. I dessa dokument understryker vi våra minimikrav och standarder avseende ömsesidig respekt, icke-diskriminering, säkra och hälsosamma arbetsplatser, föreningsfrihet och kollektivavtal, arbetstider och ersättning samt att vi inte tolererar några former av modernt slaveri och barnarbete. För närvarande anser vi att dessa är de mest relevanta frågorna inom mänskliga rättigheter för Volvokoncernen, och fortsätter att identifiera andra frågor som kan komma att bli mer relevanta. Volvokoncernen uppfyller också mänskliga rättigheter när det gäller kraven på upplysningar enligt EU:s redovisningsdirektiv om rapportering av icke-finansiell information samt den brittiska lagen om modernt slaveri, Modern Slavery Act. Under första halvåret 2018 publicerade vi yttranden om modernt slaveri (Modern Slavery Statements) för relevanta företag inom Volvokoncernen.

Styrning och hantering av frågor om mänskliga rättigheter

Koncernfunktioner såsom Corporate Responsibility, Legal and Compliance samt HR, tillsammans med Group Trucks-divisionerna och affärsområdena, övervakar och utvärderar risker i vår verksamhetsmiljö genom våra due diligence-processer gällande mänskliga rättigheter, vår process för bedömning av företagsrisker, dialoger med fackföreningar samt branschsamarbeten och andra jämförelser. Under 2019 kommer vi att se över vår styrning, inklusive användningen av en styrgrupp, som etablerades 2017, bestående av vissa medlemmar ur koncernledningen, och vår strategi för ansvarsfullt företagande inklusive mänskliga rättigheter.

Due diligence-processer i värdekedjan

Volvokoncernens arbete med due diligence för mänskliga rättigheter inriktas på de områden där vi anser att vi löper störst risk att skada människor. Det baseras på landets risknivå för brott mot mänskliga rättigheter som definieras utifrån index från ett globalt riskanalysföretag, segmentrelaterade risker vid inköp eller försäljning och/eller eventuella skäl till oro som anställda eller externa intressenter har gjort oss uppmärksamma på.

Granskningar av den egna verksamheten

Vår process för granskning av mänskliga rättigheter syftar till att identifiera faktiska effekter och potentiella risker gällande mänskliga rättigheter för anställda, konsulter och tjänsteleverantörer till våra anläggningar. Granskningsprocessen omfattar bedömningar av människorättsrisker specifika för landet och sektorn, självutvärderingar och workshops med lokal ledning och HR-kommittéer, samtal personligen med anställda, tjänsteleverantörer och deras anställda, fackföreningsrepresentanter och, om relevant, eventuella samtal med andra intressenter. Ett viktigt resultat av processen för granskning av mänskliga rättigheter är att inrätta, införa och följa upp förbättringsåtgärder med tydlig ansvarsfördelning och förankring hos den lokala ledningen. Vi strävar efter att säkerställa att våra metoder för granskning av mänskliga rättigheter följer FN:s vägledande principer för företagande och mänskliga rättigheter och samtidigt tar hänsyn till Volvokoncernens globala och lokala verksamhetsstrukturer. Vi fortsatte att förbättra och anpassa processen under 2018 utifrån nationella pilotgranskningar av mänskliga rättigheter som utfördes i Indien och Tyskland under 2017.

Under 2018 genomförde vi en pilotgranskning av mänskliga rättigheter på plats i Sydafrika och inledde en granskning av mänskliga rättigheter i Mexiko som väntas slutföras 2019. Vi genomförde också en uppföljning vid vår verksamhet i Indien efter pilotgranskningen som gjordes 2017, för att få kunskap om deras erfarenhet av att införa olika förbättringsåtgärder med stöd av den lokala ledningen. I Sydafrika identifierade vi förbättringsåtgärder avseende arbetsmiljö, icke-diskriminering, rättvis och lika behandling av alla anställda, större medvetenhet om och förtroende för våra visselblåsarprocesser. Dessa förbättringsåtgärder har förankrats hos den lokala ledningen och vi avser att regelbundet följa upp framstegen med att löpande införa dem.

Mänskliga rättigheter i leverantörskedjan

Våra krav och förväntningar på hållbarhet från Volvokoncernens leverantörer gäller områden såsom mänskliga rättigheter och arbetsvillkor, hälsa och säkerhet, affärsetik och miljö. Vi ämnar lansera en ny Uppförandekod för leverantörer under 2019 och låta den ingå i våra leverantörskontrakt.

Under 2018 genomförde vi en granskning på plats av vissa av våra anläggningar i Malaysia med fokus på de arbetsvillkor som tillämpas av våra tjänsteleverantörer. Vi identifierade ett behov av förbättringsåtgärder i förhållande till några av våra tjänsteleverantörers anställning av utländska gästarbetare. Som ett resultat har dessa tjänsteleverantörer föreslagit åtgärdsplaner och vi överväger också hur vi ska stärka våra interna rutiner i förhållande till denna utmanande fråga, bland annat genom att granska avtalsvillkor och genomföra ytterligare due diligence avseende utländska gästarbetare i Malaysia. Vi har också fortsatt att utföra hållbarhetsrevisioner

Aktiviteter för ansvarsfullt företagande 2018

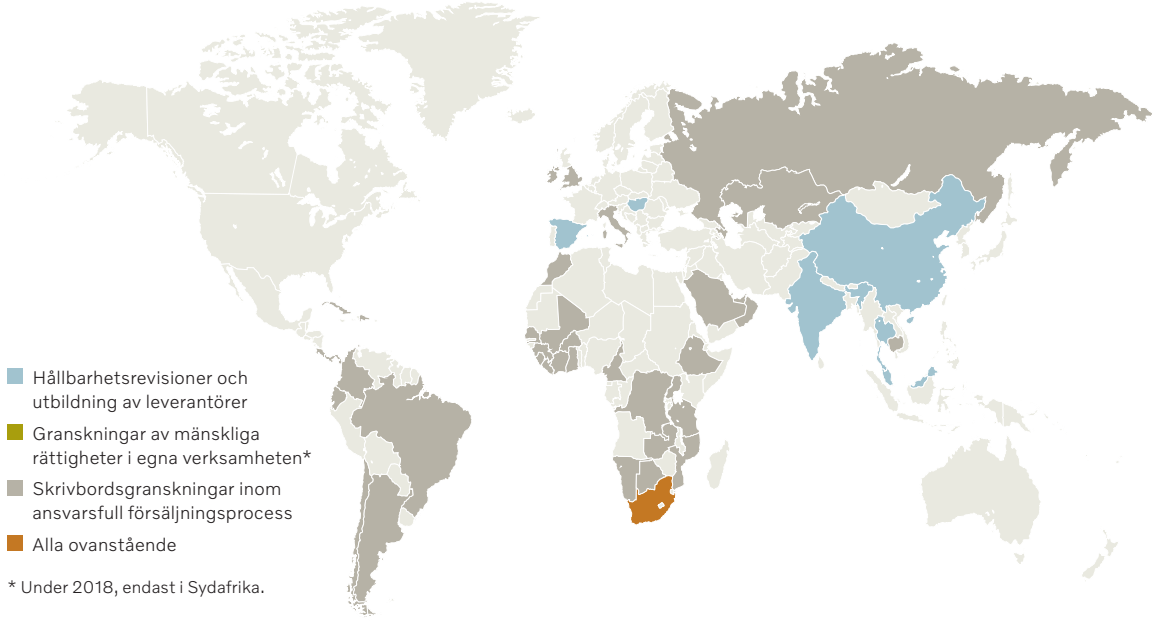

* Under 2018, endast i Sydafrika.

av leverantörer och under 2018 utfördes sådana revisioner hos 35 leverantörer i Kina, Indien och Sydafrika. De viktigaste resultaten från revisionerna avsåg bristfällig beredskap inför nödsituationer, alltför långa arbetsdagar och otillräcklig vilotid. 20 av Volvokoncernens anställda blev certifierade hållbarhetsrevisorer under 2018 och vi utbildade omkring 100 leverantörer i Kina, Ungern, Spanien och Thailand inom områden som mänskliga rättigheter, miljö och affärsetik. Under 2018 tog Volvokoncernen initiativet att införa ett särskilt program för konfliktmineraler med fokus på mineralerna tenn, volfram, tantal, guld och kobolt. Läs mer om vilka hållbarhetsrevisioner och utbildningar av leverantörer som ägde rum under 2018 samt programmet för konfliktmineraler på sidan 59.

Mänskliga rättigheter är nyckeln till ansvarsfull försäljning

Sedan 2014 har vi utfört granskningar av utvalda affärer med avseende på mänskliga rättigheter, miljö och affärsetik. För närvarande sker detta främst för utvalda affärer som Exportkreditnämnden, EKN, är inblandad i som garant för kundfinansiering. Ambitionen är att detta ska göras utöver EKN-specifika affärer.

Under 2018 utförde Volvo Lastvagnar, Renault Trucks, Volvo Construction Equipment och Volvo Bussar omkring 105 (113) granskningar av affärer. I vissa fall identifierade vi potentiella frågetecken kring ogynnsam miljöpåverkan, arbetsmiljö samt affärsetik. Dessutom utför vi riskbedömningar med avseende på regelefterlevnad och socialt ansvar vid försäljning till statliga organ. Affärer där risker identifierats lyfts i regel till en högre nivå inom respektive affärsområde, eller till koncernnivå, för vidare bedömning och åtgärd. I många av dessa fall diskuterar och samtalar vi med kunderna i fråga för att förtydliga och begränsa de identifierade problemen. Se avsnittet Ansvarsfull försäljning, sidorna 66–67, för en beskrivning av vårt tillvägagångssätt för ansvarsfull försäljning.

Intressenters frågor om mänskliga rättigheter

Volvokoncernen har infört åtgärder med målsättningen att säkerställa att vi bedriver vår verksamhet i enlighet med tillämpliga lagar och förordningar, däribland sanktioner och godkännanden från myndigheter, och har åtagit oss att respektera mänskliga rättigheter. Under 2018 mottog vi frågor från intressentgrupper, bland annat icke-statliga organisationer och andra civila organisationer, särskilt angående försäljning och användning av Volvokoncernens utrustning i Egypten, Israel och Myanmar.

I många länder säljs inte våra produkter och tjänster direkt av oss, utan genom privata återförsäljare (t.ex. i Myanmar) eller privata affärspartners (t.ex. i Israel). Dessutom har våra produkter en lång livslängd och kan återförsäljas eller leasas många gånger och vi kan inte fullt ut påverka hur våra produkter används/återanvänds eller av vem under hela deras livscykel. Vi hanterar för närvarande dessa frågor från intressenter inom vårt tillvägagångssätt för ansvarsfull försäljning som en del av vårt arbete för ständig förbättring.

Visselblåsarkanaler och åtgärdsmekanismer

Visselblåsarkanaler finns tillgängliga för alla våra anställda och externa intressenter i hela världen för att rapportera, i den mån det är tillåtet enligt lokala lagar, eventuella fall av brott mot mänskliga rättigheter knutna till Volvokoncernen eller brott mot vår Uppförandekod. Se sidan 36 i avsnittet Etik och efterlevnad för mer information om våra formella visselblåsarkanaler och vilka typer av klagomål som rapporteras. ■

VÄRDEKEDJA

Driva effektivitet för att skapa värde

Volvokoncernen skapar långsiktig konkurrenskraft genom att maximera värdeskapandet i alla delar av vår värdekedja genom ökad effektivitet, kvalitet och prestanda och genom att agera ansvarsfullt mot affärspartners, anställda och världen runt omkring oss.

KUNDER

Kunden är i centrum för allt vi gör och kundperspektivet finns i varje del av värdekedjan. Genom att leverera kundnytta kommer vi också att leverera värde till oss själva.

ÅTERANVÄNDNING

Genom att arbeta med effektiva metoder är det möjligt att använda mindre material och energi, och i större utsträckning använda återvunnet material samt återvinna värme och minska avfallet.

PRODUKTUTVECKLING

Att uppfylla våra kunders behov och förbättra deras långsiktiga lönsamhet är basen för utvecklingen av våra produkter och tjänster.

DISTRIBUTION OCH SERVICE

Vårt omfattande nätverk av återförsäljare och serviceverkstäder bemannas av kompetent och serviceinriktad personal som är nyckelfaktorer för kundnöjdhet och framgång.

INKÖP

Långsiktigt samarbete med leverantörer driver effektivitet, kvalitet och ansvarsfullt beteende genom hela värdekedjan.

PRODUKTION OCH LOGISTIK

Vårt välinvesterade och globala industri- och logistiksystem använder på ett effektivt sätt kontinuerliga förbättringar för att möta interna krav och leverera på kundernas förväntningar.

TILL VOLVOKONCERNEN

En betydande andel av det kapital som genereras återförs normalt till verksamheten. Kapitalet används bl.a. till investeringar som ska stärka konkurrenskraften och skapa långsiktigt värde för koncernen och dess intressenter.

VÄRDE-SKAPANDE

TILL KUNDER

TILLGÄNGLIG-HET OCH LÖNSAMHET

Nästan 2,1 miljoner lastbilar och 100.000 bussar, som koncernen tillverkat under de senaste 10 åren, rullar på vägar över hela världen. Våra anläggningsmaskiner utför arbete på byggen över hela världen, sedan vi har levererat cirka 600.000 maskiner under de senaste 10 åren. I USA transporteras över 70% av allt gods på lastbilar. I EU ungefär 50%.

TILL MEDARBETARE

46,0 Mdr kr

Koncernens 105.000 anställda är vår viktigaste tillgång. Medarbetarnas engagemang och en högpresterande företagskultur baserad på framgång för kunden, förtroende och passion, är avgörande för att koncernen ska kunna uppfylla sin mission att skapa välstånd genom transportlösningar. Koncernen strävar efter att erbjuda konkurrenskraftiga anställningsvillkor och förmåner samt en stimulerande, säker och hälsosam arbetsmiljö. År 2018 betalade vi 45.983 Mkr (41.696) i löner och ersättningar.

TILL SAMHÄLLET

SKAPA VÄLSTÅND

Våra produkter och tjänster gör att samhällen fungerar. Våra kunder kör busslinjer så att människor kan komma till jobbet, de transporterar mat och industrivaror och de bygger infrastruktur som vägar och sjukhus. Vägtransporter skapar direkt 6,5 miljoner arbetstillfällen i EU och nästan 9 miljoner arbetstillfällen i USA. Vi bidrar också till den lokala ekonomin genom att vara en stor arbetsgivare i många samhällen, vilket ger både direkt och indirekt sysselsättning. Under 2018 betalade vi 9.681 Mkr (9.033) i sociala kostnader, 4.335 Mkr (3.864) i pensionskostnader och 6.838 Mkr (4.758) i inkomstskatter. Vi betalar också bland annat tullar samt fastighets- och energiskatter.

TILL LEVERANTÖRER

270,3 Mdr kr

En solid leverantörsbas och professionella partnerskap är avgörande för att kunderna ska bli framgångsrika. Volvokoncernen ställer höga krav på ett ansvarsfullt och hållbart beteende hos sina 51.000 leverantörer globalt. Volvokoncernen ger både inkomst och sysselsättning för ett stort antal företag och i många samhällen runt om i världen. Inköpta varor och tjänster är Volvokoncernens enskilt största kostnad och under 2018 köpte vi varor och tjänster för 270.269 Mkr (227.367).

TILL LÅNGIVARE

1,3 Mdr kr

Företag som ska vara långsiktigt konkurrenskraftiga kräver tillgång till kapital för att kunna investera. Volvokoncernen strävar efter att säkerställa att kapitalet används på bästa möjliga sätt och att försäkra långivare med den finansiella styrkan för att säkerställa vinst och återbetalning. Volvokoncernen betalade 2018 sina långivare 1.307 Mkr (1.602) i ränta.

TILL AKTIEÄGARE

20,3 Mdr kr

Volvokoncernens långsiktiga mål är att skapa ett ökat värde för sina aktieägare. Detta uppnås genom en positiv kursutveckling och utbetalning av utdelningar. Under 2013–2018 ökade kursen för Volvo B-aktien med 26%. Aktieägarna får i normala fall en viss andel av det fria egna kapitalet i form av en utdelning, efter det att verksamheten har tillförts nödvändigt kapital för fortsatt utveckling enligt strategierna. För 2018 föreslår styrelsen en ökning av den ordinarie utdelningen till 5,00 kronor (4,25) per aktie och en extra utdelning om 5,00 kronor per aktie, totalt 20.335 Mkr (8.636).

KUNDER

Våra kunders framgång är vår framgång

Teknologiskiften, klimatförändringar och en växande befolkning kommer att transformera samhället och våra kundsegment i olika omfattning och hastighet. Vår utmaning är att vara snabba och flexibla i att svara upp mot marknadstrender och möta kundbehov både idag och imorgon på en global och lokal nivå. Övergången till ett samhälle med låga koldioxidutsläpp driver emissionslagstiftningar och innovationer som skapar hållbara lösningar.

Vi strävar efter att vara världens mest eftertraktade och framgångsrika leverantör av transportlösningar. Därför är kunden integrerad i varje del av vår värdekedja. Våra kunder bidrar till välstånd genom att transportera människor och gods samt att förse samhället med den infrastruktur som behövs för att främja utveckling. Vi hjälper våra kunder genom att erbjuda ett utbud som ökar deras produktivitet, säkrar tillgänglighet och ökar bränsleeffektivitet som driver deras lönsamhet.

Integrerat kundfokus

Genom vår värdekedja är kundfokus centralt. För produktutveckling betyder det att vi utvecklar produktiva och bränsleeffektiva lösningar för våra kunder. I produktionen strävar vi efter att ha den högsta kvalitén, vilket också kräver att våra leverantörer håller en hög standard. Vårt återförsäljarnätverk säkerställer tillgänglighet för våra kunder. Vi använder ett cirkulärt förhållningssätt och har ett ansvarsfullt affärsbeteende för att bygga förtroende och se till att våra produkter bidrar till välstånd.

Möta och förutse kundbehov

Vi analyserar de segment och applikationer där våra kunder är verksamma för att kunna hitta de bästa lösningarna, förutse framtida möjligheter och vara flexibla inför förändringar. Våra forskningsprojekt i samarbete med kunder och andra partners är viktiga delar av produktutvecklingen när vi förbereder oss för framtida utmaningar. En av dessa banbrytande projekt är Electric Site som resulterade i en total reduktion av koldioxidutsläppen med 98%, minskade energikostnader med 70% och minskade operatörskostnader med 40%. Läs mer om Electric Site på sidan 24.

FAKTA

- På vägar runt hela världen rullar det nästan 2,1 miljoner lastbilar och 100.000 bussar som koncernen tillverkat de senaste tio åren.
- Våra anläggningsmaskiner finns vid byggarbetsplatser världen över. Vi har levererat omkring 600.000 maskiner de senaste tio åren.
- Forskningsprojektet Electric Site resulterade i en total reduktion av energikostnad 70%, koldioxidutsläpp 98% och förarkostnader 40%.
- Förarutbildning kan hjälpa till att minska bränsleförbrukningen med 10%.
- Över 70% av frakttonnaget i USA går via lastbil. Motsvarande andel i EU är ca 50%.*
- Vägtransporterna skapar direkt 6,5 miljoner jobb i EU och nästan 9 miljoner jobb i USA.*

*Källa: ec.europa.eu, iru.org, trucking.org

Lastbilssegment

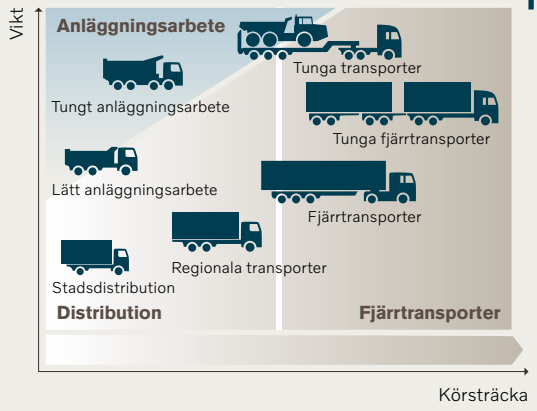

Volvokoncernen erbjuder lastbilar som är anpassade till en mängd segment – allt ifrån stadsdistribution till anläggningsarbeten, fjärrtransporter samt tunga transporter.

Renault Trucks D Electric

TYSTNAD TACK – VI LEVERERAR

Delanchy Group, som specialiserat sig på att transportera färskvaror, använder en helt elektrisk Renault Trucks D-lastbil för att leverera till Lyons berömda matmarknad, Les Halles de Lyon Paul Bocuse.

”Den här lastbilen en del av vårt långsiktiga partnerskap med Renault Trucks och det åtagande vi har gjort för våra kunder, vår personal och inte minst framtida generationer”, säger Joseph Delanchy, ordförande för Delanchy Group.

”Detta helt tysta fordon gör det möjligt för vår chaufför att göra flera leveranser i stadskärnan på natten, utan att störa dem som bor där. Eftersom den är lättmanövrerad och kraftfull, tillåter den helt elektriska Renault Trucks D honom att möta stadstrafiken med tillförsikt och lätt komma till sina lastnings- och leveransställen.”

Under 2018 lanserade Renault Trucks sin andra generation av helt elektriska lastbilar.

FAKTA OM DELANCHY

- Familjeföretag som grundades 1968.
- Har 37 leveranscentraler i Frankrike, två i Italien och en i Spanien.
- Specialiserar sig på snabba transporter av produkter med begränsad hållbarhet, varav 60% färskvaror och 40% skaldjur.
- 65% av verksamheten är transporter och 35% logistik.

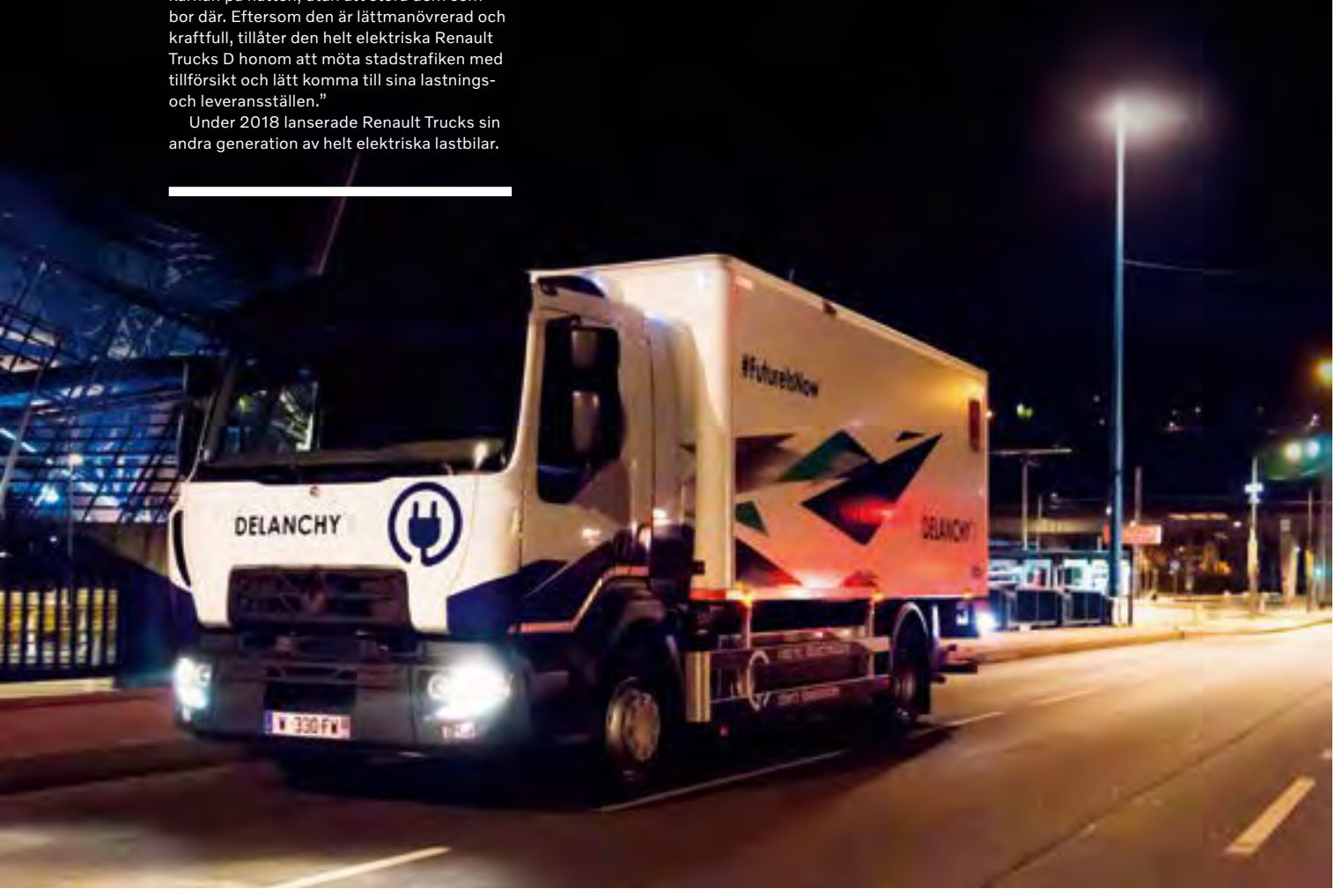

På många marknader drabbas våra kunder av brist på utbildade förare vilket påverkar deras verksamhet; därför stödjer Volvokoncernen yrkesutbildningar av förare och mekaniker. Läs mer om vårt samhällsengagemang och stöd till yrkesskolor på sidan 35.

Skapa värde för våra kunder

Genom intervjuer med våra kunder, våra kundnöjdhets- och benchmarkundersökningar samt väsentlighetsanalys, kan vi se att våra kunder värderar produktivitet, tillgänglighet och bränsleeffektivitet högst.

- Framtida teknologier har stor potential att öka våra kunders produktivitet. Under 2018 presenterade Volvokoncernen ett antal automatiserade, elektriska och uppkopplade fordon. Läs om vårt arbete inom dessa områden på sidorna 18–29. Volvo Lastvagnar har utvecklat en självkörande lastbil som ökar produktiviteten betydligt för sockerrörsproducenter i Brasilien, vilket sparar 4% av skörden, se sid 25.
- Tillgänglighet är en nödvändighet för våra kunder. För att säkra tillgänglighet är nya fordon utvecklade inom Volvokoncernen uppkopplade för att kunna planera service och undvika oplanerade stopp. Mer är 800.000 fordon är uppkopplade vilket är det största antalet uppkopplade fordon i branschen. Våra uppkopplade lösningar beskrivs på sidorna 26–29.
- Bränsleeffektivitet och anpassningen till förnybara bränslen är en central del i vår produktutveckling eftersom detta har en stor påverkan på miljön och våra kunders lönsamhet. Volvokoncernen erbjuder fordon med kapacitet att köra på ett antal olika bränslen, se sida 51. Under 2018 började Volvo Lastvagnar leverera lastbilar som är kompatibla med både naturgas (LNG) och biogas.

Mack Trucks MP8 SEHE

Att göra dieselmotorer mer effektiva är en nödvändighet och genom att addera en turbo compound enhet så kan bränsleförbrukningen förbättras med 7,5%. Förutom Volvo Lastvagnars D13 TC motor så används Volvokoncernens turbo compound teknologi även i Mack Trucks MP8 SEHE motor.

Mäta framgång

Det enda riktiga måttet på framgång är kundnöjdhet. Vi strävar efter att vara ledande i kundnöjdhet för alla våra varumärken inom respektive segment. Varje varumärkesorganisation inom Volvokoncernen följer upp kundnöjdhet och hur varumärket uppfattas genom undersökningar över hela världen. Undersökningar och studier görs av ledande undersökningsföretag där beslutsfattare bland både kunder och icke-kunder intervjuas. ■

GEMENSAMT VÄRDESKAPANDE

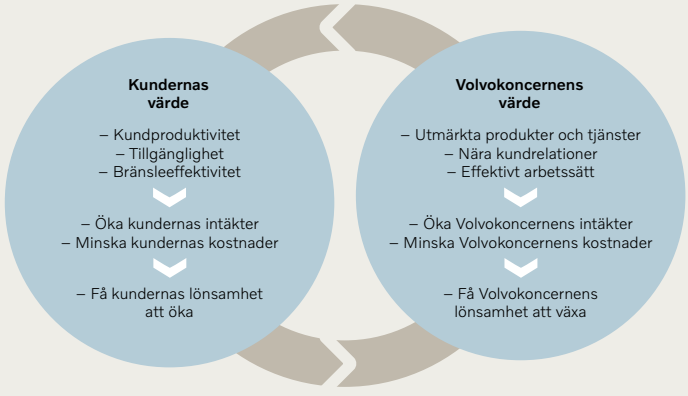

Nyckeln till att vi ska vara framgångsrika är att vi lyckas skapa värde för våra kunder och därigenom förbättra deras lönsamhet. Genom att förstå våra kunders prioriteringar och utmaningar kan vi erbjuda produkter och tjänster som förbättrar kundernas intäkter och minskar kostnaderna. Lösningar som förbättrar kundernas produktivitet, säkerställer att fordon och maskiner fungerar som de ska och förbättrar bränsleeffektiviteten är nyckelområden för att skapa kundvärde. Genom att leverera kundvärde och göra det effektivt så kommer vi också att skapa värde för oss själva och våra ägare.

OLIKA LASTBILAR FÖR OLIKA APPLIKATIONER

Distribution
Frankrike

Gruvindustri
Indonesien

Bygg och anläggning
USA

Fjärrtransporter
Europa

Kunder är olika och vill därför ha olika lösningsförslag beroende på var i världen de befinner sig och vilken typ av arbete de utför. Att skapa värde för kunden genom att öka kundens lönsamhet betyder därmed att erbjuda lastbilar som är anpassade för varje applikation.

- Bränsle
- Förare
- Fordon
- Service & underhåll
- Administration

Perfekt matchning för ’Super Gloria’

Kalmars ”Super Gloria” är en av världens största industriella reachstackers. Denna pärla i Kalmars oerhört framgångsrika Gloria-serie drivs med en Volvo Penta D11-motor och används för att flytta stora vindturbinsektioner på upp till 260 ton i norra Spanien.

DRG1000-92-ZXS, som även kallas för Kalmars "Super Gloria", är världsrekordinnehavare. Denna mäktiga maskin lyfte år 2015 över 130 ton, en stor milstolpe, och har sedan dess använts i hamnar och industrianläggningar överallt i Europa.

För att konfigurera en motor som specifikt matchar Glorias behov hade Kalmar och Volvo Penta ett nära samarbete. Man skulle kunna tro att en reachstacker av den här storleken också behöver en stor motor. Men faktum är att allt den behöver är en perfekt balans mellan hästkrafter och vridmoment. Med den kompakta Volvo Penta D11-motorn kan bränsleförbrukningen hållas extremt låg även under de tyngsta lyftuppdragen.

Kalmar har valt Volvo Penta som leverantör av nya Steg V-lösningar för flera av sina maskiner i Europa. Steg V-lösningarna installeras i nya modeller av Kalmars befintliga mobila utrustning, bland annat reachstackers, tomcontainerhanterare, gaffeltruckar och terminaltraktorer.

Som en av världens ledande tillverkare av tung lasthanteringsutrustning har Kalmar varit en av Volvo Pentas största industriella OEM-kunder inom offroadmotorer i över trettio år, och har köpt dieselmotorer för sin tillverkning i Europa, USA och Kina.

"Volvo Pentas motorer kännetecknas av hög prestanda, tillförlitlighet, bränsleeffektivitet och låga utsläppsnivåer.

MÅNGSIDIG PRESTANDA

Volvo Pentas motorer kännetecknas av hög prestanda, tillförlitlighet, bränsleeffektivitet och låga utsläppsnivåer. De är byggda för att vara flexibla. Den låga vikten, den kompakta konstruktionen, den enkla installationen och de omfattande tillvalspaketen gör att de passar perfekt för många olika branscher.

PRODUKTUTVECKLING

Investera i framtiden

Vår produktutveckling påverkas av kundernas behov, lagstiftning, samhällsförändringar och ny teknik. Det finns starka trender som automatisering, elektrifiering och uppkoppling vilka måste balanseras med investeringar i utvecklingen av nuvarande teknik.

All vår produktutveckling utgår från kundernas framtida behov. Vi ska erbjuda produkter och tjänster som hjälper dem att i sin tur stötta sina kunder genom de mest effektiva transportlösningarna. Arbetsmiljön för förare och operatörer ska vara behaglig och säker, och våra produkter ska vara bränsleeffektiva med hög produktivitet samtidigt som de uppfyller samtliga krav som rör utsläppsstandarder, säkerhetsstandarder, dataskydd med mera.

Nya teknikområden som exempelvis automatiserad körning, elfordon och uppkoppling kommer att förändra hela branschen och det samhälle vi lever i. Det är dock oklart hur snabbt övergången kommer att ske, och våra investeringar inom produktutveckling måste därför balanseras mellan välkända och nya tekniker.

Automatisering, elektrifiering och uppkoppling har en enorm potential att öka produktiviteten och säkerheten och minska miljöpåverkan, men det kommer att ta ett tag innan vi till fullo kan utnyttja dessa möjligheter. Våra ingenjörer måste därför vidareutveckla och förbättra välkänd teknik genom att göra motorer och växellådor mer bränsleeffektiva med lägre utsläpp, minska vikten ytterligare på våra fordon, göra dem mer aerodynamiska och säkerställa att fordonens hytter ytterligare anpassas till förarnas och operatörernas behov och krav. Innovativa idéer är lika viktiga när det gäller såväl välkänd som ny teknik. Vi är fullt och fast övertygade om att det finns en enorm potential i välkänd teknik. Renault Trucks forsknings- och utvecklingsprojekt, Optifuel Lab 3, är ett bra exempel på de möjligheter som vi ser med välkänd teknik (se sidan 53).

Parallellt med att utveckla välkänd teknik har vi startat vår resa mot ökad automatisering, elektrifiering och uppkoppling. Vart och ett av de här teknikområdena har potential att påverka hur vi transporterar både varor och människor. När de kombineras kommer de att förändra transportsektorn i grunden. För att försäkra oss om att vi går i bräschen för dessa tekniska områden har vi upprättat tre organisationer med inriktning på vart och ett av områdena.

FAKTA

- Investeringar i forskning och utveckling uppgick till 15,9 (16,1) miljarder kronor under 2018, motsvarande 4,1% (4,8) av koncernens nettoomsättning.
- Ungefär 95% av miljöpåverkan från en lastbil uppkommer vid användning. Därför är hållbara transportlösningar ett viktigt område för produktutveckling.
- På 25 år har bränsleförbrukningen i en Volvolastbil med en totalvikt på 40 ton minskats med 19% och utsläppen av kväveoxider med 98%.
- Volvokoncernens ambition inom säkerhet är noll olyckor med våra fordon och maskiner.

Globala produktutvecklingscenter

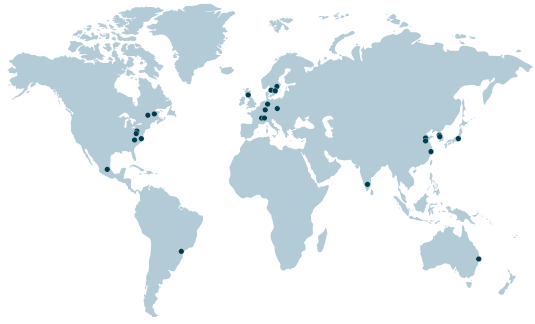

Vi måste också samarbeta mer med andra företag, universitet och leverantörer för att hitta de bästa lösningarna för framtiden. Ett bra exempel på detta är vårt samarbete kring framtida hållbar gruvverksamhet (se sidan 52). Vi behöver dessutom arbeta ännu mer tillsammans med våra kunder för att säkerställa att de funktioner vi utvecklar är till nytta för dem och att vi tillsammans kan utveckla de nya affärsmodeller som behövs. Vera-projektet är ett bra exempel på detta arbetssätt (se sidan 22).

Gemensam arkitektur och delad teknik

Med 12 olika varumärken inom olika produktsegment strävar vi efter att finna synergier som minskar produkt- och produktutvecklingskostnaderna samtidigt som vi säkrar lösningar som är unika för varje varumärke. Volvokoncernen drar nu nytta av över 15 års arbete med att skapa ett modulsystem och där har vi kommit långt. Vi kallar

Volvo Lastvagnar och Brønnøy Kalk

TRANSPORTLÖSNING MED SJÄLVKÖRANDE LASTBILAR SKAPAR NY AFFÄRSMODELL

I november tecknade Volvo Lastvagnar avtal med norska Brønnøy Kalk AS om att leverera sin första kommersiella lösning med självkörande fordon som ska transportera kalksten från ett dagbrott till en närliggande hamn. Lösningen består i att kalksten transporteras av sex självkörande Volvo FH16-lastbilar genom fem kilometer långa tunnlar mellan kalkbrottet och krossen. Test av lösningen har genomförts med framgång och kommer att fortsätta för att sedan tas i full drift i slutet av 2019. Avtalet är ett resultat av nyligen genomförda automatiseringsprojekt inom bland annat gruvdrift, sockerrörsskörd och sophämtning, men det här blir första gången som Volvo Lastvagnar lanserar lösningen kommersiellt till en kund. Istället för att enbart köpa självkörande lastbilar, köper Brønnøy Kalk en total transportlösning, nämligen transporten av kalksten mellan de två terminalerna och betalar per levererat ton.

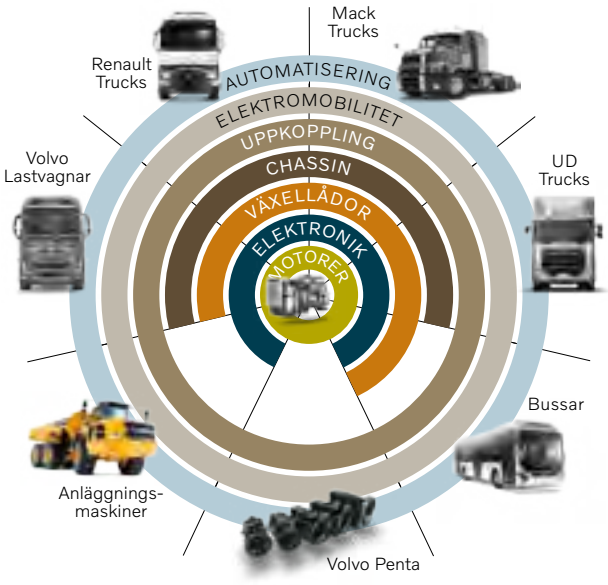

systemet för CAST – Common Architecture and Shared Technologies (Gemensam arkitektur och delad teknik). De basmotorer vi utvecklar är gemensamma för våra lastbilar, anläggningsmaskiner, bussar och marin- och industrimotorer. Elsystem och växellådor delas av de flesta produktsegment och chassikomponenter delas av alla våra lastbilsmärken, för att nämna några exempel. Vi bygger vidare på detta tillvägagångssätt för de nya teknikerna automation, elektrifiering och uppkoppling. I stället för att uppfinna hjulet på nytt använder vi så mycket gemensam teknologi som möjligt för att gynna både våra kunder och Volvokoncernen. De effektivitetsvinster som skapas genom vårt konsekventa arbete med gemensamma lösningar är inte bara begränsat till produktutveckling, de syns också i vår leverantörsstruktur, våra industrisystem, i försäljningssystemet och inte minst i serviceorganisationen. Samtidigt är det viktigt att försäkra sig om att varje produkt i modulsystemet är anpassat till vad kunderna förväntar sig av varje enskilt varumärke och produktsegment, samt till lokala önskemål och krav. Därför har vi ett globalt produktutvecklingssystem med teknikresurser i olika delar av världen, nära kunderna, för att säkerställa att varje produkt levererar det unika varumärkesvärde som kunden förväntar sig.

Ökande bränsleeffektivitet

Volvokoncernen utförde ett jämförande test av bränsleförbrukning och kväveoxidutsläpp hos två vanliga europeiska dragbilar, dels en Volvo FH från 2016, dels en Volvo F12 från 1991. Båda lastbilarna mättes på samma sätt på en allmän väg i normala trafiksituationer och de drog liknande semitrailers med en totalvikt om 40 ton. Testrutten kördes fyra gånger under en och samma dag. Mätningarna från förberedelse till slutlig utvärdering bevittnades, granskades och godkändes av en oberoende part. Mätningarna visade att den nya Volvo FH hade 19% lägre bränsleförbrukning och att kväveoxidutsläppen hade minskat med 98% jämfört med Volvo F12 från 1991.

Volvos Teknikpris 2018

FÖRBÄTTRAD BRÄNSLEEFFEKTIVITET I GRÄVMASKINER

Ett koncept kallat Smart hydraulic hybrid excavator från Volvo Construction Equipment (Volvo CE) vann Volvos teknikpris 2018. Den nya lösningen, som fortfarande är under utveckling, ger avsevärda förbättringar i bränsleeffektivitet och produktivitet tack vare ett elektroniskt styrt hydrauliksystem, ett system som återanvänder energi och ett optimerat pumpsystem. Maskinen är i dagsläget inte tillgänglig på marknaden. Volvo CE tittar nu på möjligheten att industrialisera tekniken i framtiden.

Volvos teknikpris tilldelas medarbetare som presenterar avancerade tekniska framsteg som bidrar till koncernens konkurrenskraft och tekniska expertis. Vinnarna av årets teknikpris är: Chunhan Lee, Dongsoo Kim, Sangmin Gwon, Taerang Jung, Gijun Yoon and Namgyu Kim, vilka alla är medarbetare vid Volvo CE.

”Att vara tekniskledande är avgörande för oss i vår strävan att erbjuda våra kunder de bästa möjliga lösningarna”, säger Lars Stenqvist, teknisk direktör på Volvokoncernen. ”Det här konceptet är ett lysande exempel på hur våra ingenjörer ständigt flyttar fram gränserna för vad som är möjligt idag, vilket i sin tur leder till nya nivåer av effektivitet och produktivitet i framtida produkter.”

Alternativa bränslen och drivlinor

Volvokoncernen är medveten om att inget enskilt bränsle kan uppfylla alla behov. Traditionellt dieselbränsle, med en ökad andel förnybart eller syntetiskt innehåll, kommer troligen att förbli det dominerande bränslet för de flesta typer av kommersiella transporter under många år framöver.

Volvokoncernen erbjuder idag fordon som kan använda alternativa drivmedel såsom biodiesel, hydrerade vegetabiliska oljor (HVO), naturgas och biogas. Under året började Volvo Lastvagnar leverera en ny och högeffektiv lastbil i Europa med LNG (flytande naturgas) som drivmedel och den kan köras på både naturgas och biogas.

Den största utmaningen för ett storskaligt införande av alternativa drivmedel är inte kompatibilitet eller utsläpp, utan bristande utbud och infrastruktur.

Säkerhet en förutsättning

Volvokoncernens säkerhetsambition är noll olyckor där våra fordon och maskiner är inblandade. Trafik- och arbetsplatssäkerhet är en global utmaning för Volvokoncernen. Säkerhet handlar om att minska risken för olyckor och att minska konsekvenserna av de olyckor som ändå inträffar. Säkerheten är därmed en integrerad del av produktutvecklingen.

Volvokoncernens interna Accident Research Team har undersökt olyckor med tunga lastbilar under nästan 50 år. Att kombinera analyser av olycksdata med koncernens egna forsknings- och testprogram ger mycket god kunskap om orsakerna till olyckor och skador. Det är viktig kunskap för att utveckla ännu säkrare produkter till våra kunder.

Volvokoncernen har varit banbrytande inom ett antal olika system för förarassistans, bland annat Driver Alert Support och Lane Changing Support, vilket ökar medvetenheten och gör föraren uppmärksam innan det uppstår en farlig situation. Kollisionsvarningssystemet med nödbroms är ett annat sofistikerat system som erbjuder marknadsledande nödbromsfunktioner. Under året har Volvo Lastvagnar lanserat en ny generation av Volvo Dynamic Steering som bland annat erbjuder automatiska säkerhetssystem som Lane Keeping Assist och Stability Assist. Läs mer om dessa system på sidan 25.

Den snabba utvecklingen inom automatiseringsområdet kommer att göra det möjligt för oss att erbjuda ännu mer avancerade system för förarassistans under de närmaste åren.

Automatiseringen gynnar kunderna och samhället

Vi är övertygade om att automatisering kommer att förändra de kommersiella transportlösningarna som är så viktiga för vårt samhälle. Den kommer att skapa fördelar både för våra kunder och för samhället sett till produktivitet, säkerhet samt energi- och bränsleeffektivitet. Men automatisering är inte något nytt. Automatiska växellådor och farthållare, för att nämna några, är funktioner som har varit en del av vårt kommersiella erbjudande under många år och som stödjer förarna i deras vardag. Men i och med den snabba ökningen av mikroprocessorkapaciteten är det nu möjligt att driva automatiseringen betydligt längre. Det finns olika nivåer av automatisering inom fordonsindustrin – från helt manuella fordon till självkörande fordon utan behov av en förare eller operatör.

Uppkopplad säkerhet med Volvo Lastvagnar

LASTBILAR OCH PERSONBILAR VARNAR VARANDRA I TRAFIKEN

Volvo Lastvagnar har introducerat en ny molnbaserad tjänst, Connected Safety, som gör att Volvolastbilar och Volvobilar automatiskt kan varna varandra vid riskfyllda trafiksituationer. När föraren aktiverar lastbilens varningsblinkers sänder lastbilen en signal via förarens internetanslutna mobiltelefon till Volvo Lastvagnars molntjänst. Därifrån skickas informationen vidare till motsvarande tjänst hos Volvo Cars. En varning sänds därefter ut till uppkopplade personbilar och lastbilar som närmar sig det fordon som har sin varningsblinkers påslagen. Systemet lanserades i Sverige och Norge under 2018.

Eftersom idealnivån av automatisering bestäms av mervärdet för kunderna och samhället, kommer koncernen att erbjuda nya lösningar för automatisering på olika nivåer. Vår uppfattning är att det kommer att finnas förare och operatörer i våra fordon inom de flesta användningsområden under en överskådlig framtid, men vi tror också att vi får se självkörande kommersiella fordon för särskilda användningsområden redan inom några få år. Koncernen erbjuder redan en självstyrande lastbil för sockerrörsskörd i Sydamerika.

Vi anser att helt automatiserade fordon i kommersiell verksamhet till en början kommer att användas på inhägnande och delvis inhägnade områden, som gruvor, stenbrott, hamnar och i särskilda filer på vissa motorvägar. För mer komplexa miljöer, såsom stadstrafik och blandad trafik med högre hastigheter, är vår uppfattning att det kommer att ta betydligt längre tid innan det är möjligt.

Våra konceptfordon visar att vi har kommit långt när det gäller den tekniska utvecklingen, men det krävs mer forskning och utveckling. För att till fullo utnyttja framtidens alla möjliga automatiserade funktioner behöver branschen tillsammans med myndigheterna även vidareutveckla och komma överens om standarder och lagar, ansvarsfrågor och datasäkerhet. Läs mer om Volvokoncernens framsteg inom automatisering på sidan 22.

Framsteg inom elektrifiering

Det finns flera anledningar till att elfordon börjar lanseras inom transportsektorn just nu.

- En elmotor är mycket energieffektiv.
- Batterikapaciteten ökar.
- Under förutsättning att elen kommer från icke-fossila källor eliminerar eldrift koldioxidutsläppen.
- Det förekommer inga lokala utsläpp av kväveoxider och partiklar och en elmotor är tyst.

Vi tror att elektrifieringen kommer att förändra synen på stadsplanering i grunden. Tänk bara på busshållplatser inomhus på sjukhus eller köpcentrum. Elfordonen kommer även möjliggöra en bättre användning av infrastrukturen, i synnerhet i storstäder. I nuläget används gator och vägar mest i rusningstrafik och på dagtid. Bullret från dieselfordon gör det svårt att distribuera varor eller att utföra byggnadsarbeten nattetid, men eftersom elektriska fordon är tystare skulle det vara möjligt att utnyttja infrastrukturen för vissa ändamål även på natten.

Allt fler storstäder investerar i eldrivna kollektivtrafiksystem i och med att stadsbussmarknaden rör sig bort från fordon som enbart drivs med diesel. Så tidigt som 2010 fattade Volvo Bussar beslutet att endast erbjuda låggolvsstadsbussar som hybrider på den europeiska marknaden. Volvo Bussar har nu ett heltäckande utbud av eldrivna stadsbussar, inklusive hybrider, elhybrider och helt eldrivna bussar. Volvo Bussar har sålt fler än 4.000 eldrivna bussar under varumärket Volvo runt om i världen sedan starten år 2010. Under året presenterade Volvo Bussar den första helelektriska ledbussen som nu testas i Göteborg (se sidan 21).

Volvokoncernen har stor nytta av att vi tidigt utvecklade ellösningar för våra bussar. Tekniken som har utvecklats för bussar kommer också att användas för våra distributionslastbilar, sopbilar och anläggningsmaskiner under de närmaste åren. Under 2019 kommer både Volvo Lastvagnar och Renault Trucks börja sälja medeltunga elektriska lastbilar för stadsdistribution i Europa. Mack Trucks planerar att under 2019 visa upp en helelektrisk sopbil i New York och Volvo Lastvagnar har tillkännagivit att de kommer att lansera helelektriska demonstrationslastbilar i Kalifornien under 2019 och kommersialisera dem i Nordamerika under 2020. Under året visade Volvo CE upp sitt koncept Electric Site. Volvo Penta tillkännagav att de kommer att erbjuda elektrifierade lösningar både inom industri- och marinsegmenten senast 2021. Läs mer om Volvokoncernens framsteg inom elektrifiering på sidan 18.

Nästa steg blir elektrifiering av lastbilar för anläggningsbranschen, regionala transporter och fjärrtransporter. Det kommer att ta längre tid för vissa av dessa användningsområden, inte minst till följd av att det tar tid att öka batterikapaciteten, minska laddningstiderna och bygga upp den laddningsinfrastruktur som operatörerna behöver. Förbränningsmotorer kommer därmed att behövas i dessa tillämpningar under många år framöver.

På lång sikt anser vi att elvägar skulle kunna vara en lösning för fjärrtransporter, och vi samlar därför in praktisk kunskap genom att delta i konceptstudier kring elektriska vägsystem både i Europa och Nordamerika.

Uppkoppling erbjuder nya möjligheter

När det gäller uppkoppling, eller digitalisering av fordon, var Volvokoncernen redan 1994 den första i branschen för kommersiella fordon som erbjöd telematiklösningar. Idag har vi ett brett kunderbjudande inom uppkopplingslösningar för lastbilar, bussar och anläggningsmaskiner. Med fler än 800.000 uppkopplade fordon har vi flest uppkopplade fordon i branschen.

Digitalt ekosystem

UTVECKLING AV FRAMTIDENS HÅLLBARA GRUVOR

Framtidens gruvdrift är koldioxidfri, digitaliserad och självkörande. För att hantera teknikskiftet och minska klimatpåverkan gör Volvokoncernen, LKAB, ABB, Epiroc och Combitech en gemensam satsning med målet att sätta en ny världsstandard för hållbar gruvdrift på stora djup. Detta kräver en helt ny form av samarbete, ett digitalt ekosystem där parterna kopplar upp både digitala system och verksamheter.

Tillsammans kommer de fem företagen att skapa en försöksanläggning där den nya tekniken utvecklas och testas både i verklig gruvmiljö och i en virtuell testgruva. Testbäddarna konstrueras nu i LKAB:s underjordiska gruvor i Kiruna och Malmberget. Volvokoncernens bidrag skulle kunna vara elektriska och självkörande lastbilar som för malmen från gruvans djup upp till marknivån.

Nya transportmöjligheter

SMARTA SAMHÄLLEN

Volvokoncernens mission är att bidra till ökat välstånd med sina transportlösningar. Behovet av transporter fortsätter att öka och risken finns att även problem som trafikolyckor, luftföroreningar och trafikstockningar ökar om inte vi som samhälle hittar smartare lösningar. Vad krävs för att bygga en tyst och utsläppsfri stad? Eller en renare, säkrare och mer resurseffektiv värld? Volvokoncernen vill skapa smarta samhällen som använder sig av lösningar för automation, elektrifiering och uppkopplad teknik. Se Volvokoncernens framtidsscenario ”Smarta samhällen” i AR-appen.

Uppkopplingen bidrar till att öka produktiviteten och lönsamheten genom förbättrad tillgänglighet, och för våra kunder är det mycket viktigt att fordonen har hög tillgänglighet. Detta innebär att man undviker oplanerade stopp vilket är något vi kan hjälpa kunderna med genom att övervaka fordonen och förutse när de kommer att behöva underhåll och boka ett besök på serviceanläggningen när fordonet inte används. På flera marknader använder Volvokoncernen fjärrprogrammeringstjänster som gör det möjligt att trådlöst ladda ner olika mjukvaruuppdateringar var lastbilen än befinner sig.

Uppkopplingen har också potential att öka transport- och resurseffektiviteten genom optimerade trafikflöden och högre utnyttjande av befintlig infrastruktur, samt nya affärsmodeller för logistik.

Säkerheten är ännu ett område som gynnas av nya uppkopplade lösningar där fordon är uppkopplade till varandra och till infrastruktur. Under året lanserade Volvo Lastvagnar Connected Safety där Volvos lastbilar och personbilar från Volvo Cars varnar varandra för annalkande faror via molnet (se sidan 51). ■

Renault Trucks Optifuel Lab 3

OPTIFUEL LAB 3 SYFTAR TILL ATT SÄNKA BRÄNSLE-FÖRBRUKNINGEN MED 13%

Det finns ännu många möjligheter att minska bränsleförbrukningen, och därigenom även koldioxidutsläppen, inom ramen för välkänd teknik. Renault Trucks forskningsprojekt Optifuel Lab 3 kombinerar teknik som rör aerodynamik, rullmotstånd, förarstöd, energihantering och drivlina. Syftet är att sänka bränsleförbrukningen med 13% jämfört med en vanlig Renault Trucks T med släp.

Aerodynamiken förbättras genom ändringar av lastbilen och även genom att använda en trailer med variabel geometri som automatiskt antar en optimerad form genom att utnyttja oanvänt lastutrymme. Fordonet kommer också att använda den senaste tekniken inom däck med lågt rullmotstånd.

Data för navigation, trafik, väder och däck kommer att användas av datorsystemet för att föreslå optimal hastighet. Drivlinan kommer att använda en ny generation av smörjmedel med låg viskositet, för minskad friktion, och projektet kommer att testa två olika värmeåtervinningslösningar.

Emissionsregler för tunga fordon

De senaste decennierna har tillsynsmyndigheter i Europa, USA och Japan successivt infört striktare utsläppsstandarder och normer för nya motorer till tunga lastbilar och bussar. Nu kommer Kina också med sin nya CN VI-reglering för 2020 och 2023, som till och med är striktare än EU-reglerna, inklusive krav på fjärravläsning eller telematiköverföring av motor- och kväveoxiddata (NO_x). Trots stora framsteg, speciellt relaterat till lägre nivåer av NO_x och partiklar (PM), så kvarstår problem med luftföroreningar och klimatförändringar. Tillsynsmyndigheterna kommer framöver fokusera mer på emissionerna från motorerna vid användning på väg istället för på en generisk belastningsmodell i en testcell. Volvokoncernen stödjer denna inriktning. Euro VI-reglerna som infördes 2013 har tydligt visat att tester med portabel mätutrustning (PEMS) kan vara ett mycket effektivt sätt att minska de verkliga emissionerna under olika förhållanden. Utsläppsreglerna för personbilar har uppdaterats i samma riktning. Vi följer aktivt utvecklingen för att säkerställa regelefterlevnad genom att utveckla motorer som uppfyller alla legala krav.

Europa

Under 2016 publicerades en ny reglering, Stage V, för offroadmotorer i EU. De viktigaste förändringarna jämfört med Stage IV avser partiklar. De nya kraven gäller från 2018/2019 och innebär en prestandanivå som uppnås med partikelfilter.

Även emissionslagstiftningen för fordon på väg uppdaterades med Euro VI steg D som träder i kraft fullt ut 2019. De huvudsakliga uppdateringarna berör mätningar med PEMS där begränsningarna gällande last och kraft har ändrats för att bättre inkludera låga belastningscykler. En femte uppdatering av Euro VI-förordningen sedan introduktionen, steg E, är på väg och kommer att inkludera emissioner vid kallstart och PM-data för PEMS-mätningar på väg.

Som ett första steg att reglera koldioxidutsläppen (CO_2) från tunga fordon, trädde regler för deklaration av CO_2-utsläpp och bränsleförbrukning för tunga lastbilar i kraft i början av 2019. Reglerna har tagits fram av EU-kommissionen med brett stöd från Volvokoncernen och branschen via European Automobile Manufacturers' Association (ACEA). Den certifierade deklarationen baseras på certifierade mätningar av komponenter och beräkningar av CO_2-utsläpp för kompletta fordon och är världens mest avancerade. Systemet kommer att ge kunderna en möjlighet, att på lika och rättvisa villkor, jämföra CO_2-utsläpp för olika produkterbjudanden och specifikationer. Detta kommer ytterligare stärka och stödja marknadskrafterna gällande CO_2 och bränsleförbrukning.

Det andra steget är en CO_2-rapporterings- och övervakningsförordning från och med 2020, så att EU-kommissionen årligen kan följa utvecklingen av alla nya lastbilar och vidta ytterligare åtgärder om det behövs.

Som ett tredje steg beslutade EU-kommissionen i februari 2019 om en CO_2-reglering inklusive standarder för nya tunga fordon. Enligt beslutet ska de genomsnittliga årliga CO_2-utsläppen från EU:s flotta av nya tunga fordon minskas med 15% år 2025 jämfört med referensåret 2019 då CO_2-utsläppen baseras på uppmätt data. Från 2030 och framöver ska minskningen vara minst 30% jämfört med 2019.

CO_2-regleringen kommer att leda till introduktionen av ett bredare utbud av drivmedelstekniker och bränslen, tekniker som inte helt omfattas av de nuvarande Euro VI-reglerna. Detta kommer att kräva uppdaterade Euro VI-regler, som anpassas till CO_2-regleringen. Euro VI-reglerna har uppdaterats tre gånger sedan 2014 och varje uppdatering kräver omfattande testning och verifiering, resurser som kan användas bättre för en enda större uppdatering. Det skulle också göra det möjligt för branschen att få en lämplig ledtid liknande de fyra år som anges i den amerikanska utsläppsförordningen.

USA

I USA har EPA (Environmental Protection Agency) och NHTSA (National Highway Traffic Safety Administration) beslutat om den s.k. US Greenhouse Gas (GHG) regulation phase II final rule som ska träda i kraft 2021. Den innehåller separata regler för motorer och fordon men även en ny reglering speciellt för släp som trädde i kraft redan 2018. En stor skillnad jämfört med nuvarande lagstiftning är att fordonsregleringen innehåller verklig motorprestanda för fordonet istället för en generisk motormodell. Alla gränsvärden för motorer och fordon har blivit uppdaterade. Nivån på gränsvärdena ska enligt EPA medföra en reduktion med upp till 27% mellan 2017 och 2027.

När det gäller luftföroreningar har California Air Resources Board (CARB) antagit egna utsläppsregler för tunga fordon som körs på väg. Utsläppsnivåerna är upp till 90% lägre än nuvarande federala NO_x-nivåer.

Lokala initiativ

Utöver dessa regleringar finns det andra, lokala initiativ där städer runt om i världen sätter strängare regler för att förbättra luftkvaliteten. Ett exempel är åtagandet som gjordes på C40 Mayors Summit från Paris, Mexico City, Madrid och Aten om att inte tillåta dieselfordon i sina städer från år 2025. C40 är ett nätverk där världens megastäder deltar och åtar sig att adressera klimatförändringar. ■

Emissionsregler

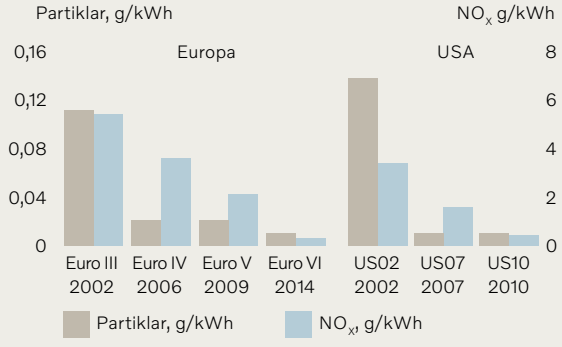

Emissionslagstiftningen varierar för olika regioner. I vissa regioner hindras implementeringen av strängare regler av brist på bränsle av tillräckligt god kvalitet och låg svavelhalt. I många delar av världen bygger utsläppslagstiftningen på EU:s och USA:s lagstiftning. År 2010 implementerades US10 i Nordamerika och i slutet av 2013 infördes Euro VI i EU. Med implementeringen av US10, har utsläppsnivåer för partiklar (PM) och kväveoxider (NO_x) minskat kraftigt. Euro VI innebär att utsläppen av PM och NO_x minskar med mer än 95% jämfört med en lastbil från 1990-talets början.

* US Greenhouse gas standard phase I.
** China Fuel consumption standard phase II.
*** Japan Fuel Efficiency targets 2015.
**** Utöver Euro V och US07 finns även NLT i Australien.

VOLVOKONCERNEN RESERVERAR 7 MILJARDER KRONOR

Den 16 oktober meddelades att Volvokoncernen hade upptäckt att en komponent i ett avgasefterbehandlingssystem som används på vissa marknader åldras snabbare än förväntat, vilket skulle kunna leda till att motorerna överskrider utsläppsgränserna för kväveoxider (NO_x). Alla produkter utrustade med komponenten möter utsläppskraven vid leverans. Försämringen är en konsekvens av ett materialproblem som uppstår över tid. Den 3 januari 2019 meddelade Volvokoncernen att den reserverade 7 miljarder kronor i Q4 2018 relaterat till uppskattade kostnader för att hantera detta.

Gör jobbet lättare

Ny teknik kan göra livet enklare både hemma och på jobbet. Här är tre av de allra senaste innovationerna som har stor potential att hjälpa Volvokoncernens medarbetare.

Arbeta i virtual reality

Handkontrollerna förvandlas till arbetshandskar. Mitt i rummet står plötsligt en lastbilsmotor och strax intill dyker verktyg och reservdelar upp. Välkommen till en serviceteknikers virtuella verklighet (Virtual Reality).

När 40 lag från hela världen gjorde upp om prispokalen i 2018 års VISTA-final gick en av tävlingsstationerna ut på att byta insprutningsröret på en lastbilsmotor. VISTA (Volvo International Service Training Award) är en internationell tävling för samtliga anställda i Volvo Lastvagnars och Volvo Bussars globala servicenätverk.

På bara 30 minuter skulle ventilkåpan lossas, bultar skruvas upp, kontakter tas bort och ett nytt rör sättas på plats. Men istället för att reparera en motor på en riktig lastbil, fick teamen lösa uppgiften i en virtuell miljö.

Min kollega är en robot

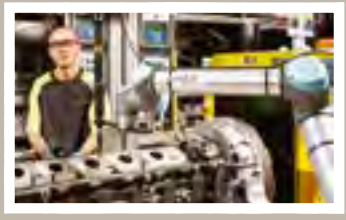

På motorfabriken i Vénissieux i Frankrike prövar man nya vägar till ett bättre samarbete mellan människa och maskin. Sedan början av 1960-talet har robotar varit en viktig del av tillverkningsindustrin. Maskiner som arbetar i farliga miljöer och lyfter tunga och farliga föremål har visat sig vara användbara hjälpmedel i produktionen. Men i Vénissieux är roboten mer än bara ett verktyg.

”Det här är en kollaborativ robot som är helt annorlunda jämfört med en vanlig robot. Tack vare nya regelverk och ny teknik kan den här roboten arbeta på samma station samtidigt som operatören”, säger Mickael Nauleau, Manufacturing Engineer Project Manager.

I jämförelse med en traditionell robot som behöver inhägnader och säkerhetsavstånd för att garantera säkerheten är den kollaborativa roboten utrustad med sensorer som känner av kontakten mellan människa och maskin, vilket gör att den kan arbeta bredvid en operatör.

FAKTA OM ”DAISY”

Räckvidd: 1.300 mm
Nyttolast: 10 kg
Vikt: 29 kg

”Det här är en innovativ teknik som jag är mycket stolt över att arbeta med. Det är häftigt att se hur enkelt robot och människa kan samverka”, säger Patrick Marenthier, Maintenance Team Leader.

Extra krafter

Med futuristiska exoskelett får medarbetarna vid lastbilsfabriken i Curitiba i Brasilien, en extra skjuts i arbetet. Att under långa perioder lyfta tunga komponenter och arbeta i obekväma ställningar kan slita hårt på kroppen. I ett försök att förbättra ergonomin och höja livskvaliteten har medarbetarna vid monteringslinjerna, materialhanteringen och hyttproduktionen vid Volvokoncernens fabrik i Curitiba, Brasilien, fått prova på olika typer av exoskelettdräkter.

Exoskelett är en kroppsnära teknik som gör användarna starkare och mer uthålliga. De används främst i medicinska och industriella miljöer och kan till exempel hjälpa till att rehabilitera patienter som drabbats av stroke och ryggradsskador, eller förbättra ergonomin och minska belastningsskadorna och tröttheten hos fabriksarbetare. Anderson Prado monterar lastbilar på F-linjen och är en av de som har fått prova exoskelettdräkten.

”För en av monteringsuppgifterna måste jag sitta en stund med höjda armar och dräkten har verkligen minskat obehaget i de lägena. Jag känner mig också mindre trött efter ett skift”, säger Anderson Prado.

Även om exoskeletten är lite otympliga, jämför Henrique Brasileiro, Logistics Engineering Manager, den kroppsnära tekniken med tekniken i mobiltelefoner.

Anderson Prado arbetar med lastbilsmontering i Curitiba i Brasilien.

”Allteftersom materialen utvecklas kommer dräkterna att väga mindre och bli mer användarvänliga. Det är som med mobiltelefoner. De första var tunga, men nu har de blivit lättare och du skulle aldrig gå hemifrån utan din telefon”, säger han.

INKÖP

Förstklassiga inköp leder till framgång för kunden

Stabila relationer med leverantörer och affärspartners är avgörande för vår egen och våra kunders framgång. Vi strävar efter att ha långsiktiga relationer med leverantörer av tekniskt avancerade komponenter. Ökad efterfrågan på lokal tillverkning, tullar, transporter och hållbar hantering av konfliktmineraler, är viktiga faktorer att hantera i leverantörskedjan.

Volvokoncernen har som målsättning att vara branschledande inom inköp, vilket ställer höga krav både på oss själva, våra leverantörer och andra samarbetspartners. Vi strävar efter att ha en ledande kundnöjdhet för Volvokoncernens samtliga varumärken.

Volvokoncernen arbetar ständigt med att optimera leverantörsbasen och det geografiska fotavtrycket. Vår målsättning är att säkerställa bästa möjliga kommersiella erbjudande när vi köper in produkter, komponenter eller tjänster. Vi verkar för att bidra aktivt både till Volvokoncernens och kundernas försäljning och lönsamhet och därför eftersträvar vi alltid förstklassiga inköp i vårt arbete.

Med tanke på ökande krav på lokal tillverkning av varor som ska användas i produktion, tullar, flexibilitet, minskning av risker inom leverantörskedjan samt påverkan från långväga transporter, kommer inköp från olika leverantörer att bli allt viktigare. Under 2018 köpte Volvokoncernen varor och tjänster för 270,3 miljarder kronor och 2,5 miljarder delar levererades till 40 anläggningar över hela världen.

Volvokoncernen ställer höga krav på sina 51.000 leverantörer världen över, vad gäller ett ansvarsfullt och hållbart agerande. Att hålla denna omfattande apparat igång dygnet runt, jorden runt, kräver starka och hållbara partnerskap.

Utveckling av leverantörskedjan

En stabil leverantörsbas och professionella partners är avgörande för att möta efterfrågan på en högvolymsmarknad, vilket vi upplevde under 2018. Den starka orderingången under 2018 var det främsta beviset på kundernas förtroende för oss. Med stor efterfrågan, inte minst i Europa och Nordamerika, låg trycket på vår leverantörskedja kvar. Tillsammans med våra leverantörer och deras insatser kunde vi dock stabilisera leveranssituationen i Europa. Utöver detta togs ett koncernövergripande initiativ för att förbättra risk- och krisstyrningen, kapacitetshanteringen och volymplaneringsprocessen, vilket fortsätter under 2019.

FAKTA

- Under 2018 gjorde Volvokoncernen inköp av varor och tjänster för totalt 270,3 (227,4) miljarder kronor.
- Vi har ca 51.000 leverantörer i första ledet, varav ca 6.000 levererar komponenter till koncernens produkter.
- Under 2018 köptes 91% (95) av inköpsvärdet från leverantörer av fordonskomponenter som genomgått CSR-självutvärdering (Corporate Social Responsibility), varav 96% (89) godkändes.
- Omkring 91% (92) av Volvokoncernens inköp av fordonskomponenter gjordes från leverantörer som är certifierade enligt ISO 14001 eller motsvarande.

Andel inköp per region

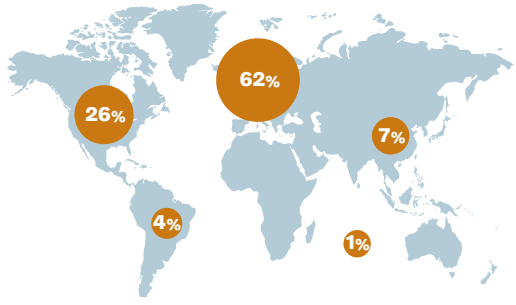

Hållbara samarbeten för framtida innovationer

För att kunna möjliggöra och främja ännu närmare samarbeten och dialog med våra nuvarande och potentiella partners i leverantörskedjan, lanserade Volvokoncernens inköpsorganisation under 2018 en ny kommunikationsarena, Volvo Group Purchasing Summit, som ska anordnas vartannat år. Varje möte har ett särskilt tema. Premiärevenemanget anordnades av Volvokoncernens ledning och ägde rum i Göteborg. Tekniker som automation, elektromobilitet och uppkoppling har potential att göra transporter effektivare, tystare, renare och säkrare. Att involvera leverantörer i närmare samarbeten är ett sätt att snabba på den pågående utvecklingen av dessa nya tekniker.

”Framtiden handlar om nära samarbeten och gemensam utveckling tillsammans med partners, vilket behövs för att behålla konkurrenskraften,” säger Andrea Fuder, Chief Purchasing Officer, Volvokoncernen.

Genom att anordna månatliga strategiska innovationsdialoger och omvandla idéer från mötet till faktiskt värde för kunden tar Volvokoncernens inköps- och teknikorganisationer vara på leverantörernas kunskap. Volvo Group Purchasing Summit kommer därmed även i fortsättningen att vara en viktig plattform och bas för att Volvokoncernen ska kunna möjliggöra en öppen och inspirerande dialog, med ett nytt tema för varje möte. Sammanlagt 100 nuvarande och potentiella leverantörer och partners från cirka 50 företag världen över deltog vid det första mötet.

Balans mellan människor, miljö och lönsamhet

Under 2018 införde vi ett förstärkt program för hållbara inköp, med högre ambitioner och starkare fokus på områden där vi tror att risken är störst för skada på människor och miljö. Genom att balansera de tre aspekterna människor, miljö och lönsamhet har vi ökat dialogen, transparensen och förtroendet hos våra leverantörer. Vi fortsätter att göra en grundläggande utvärdering av alla leverantörer genom ett självutvärderingsformulär för hållbarhet – ett verktyg med målet att alla leverantörer, särskilt de i högrisländer, ska utvärderas inom områdena mänskliga rättigheter, affärsetik och miljöprestanda.

Det är viktigt för oss att alla de förväntningar vi har på våra medarbetare respekteras även av våra leverantörer. I slutet av 2018 tog vi de sista stegen för att förbereda införandet av Volvokoncernens uppförandekod för leverantörer, vilken beskriver krav såväl som de ambitioner vi förväntar oss av alla leverantörer till Volvokoncernen inom områdena mänskliga rättigheter och arbetsförhållanden, hälsa och säkerhet, ansvarsfulla inköp av råmaterial samt miljöprestanda och affärsetik.

Volvokoncernen har påbörjat en innovativ resa när det gäller att se på de specifika råmaterial som används i våra komponenter, och på deras inverkan på miljömässiga, sociala och ledningsrelaterade aspekter. På grundval av rapporten ”Material Change”, en studie beställd av DRIVE Sustainability, ett globalt nätverk med uppdrag att främja hållbarhet i fordonsindustrins leverantörskedjor, och Responsible Minerals Initiative, som undersöker ansvarsfulla inköp av råmaterial inom fordons- och elektronikindustrierna, har Volvokoncernen tagit initiativet att införa ett särskilt program för konfliktmineraler med fokus på mineralerna tenn, volfram, tantal, guld och kobolt. Volvokoncernen har gått med i Responsible Minerals Initiative (RMI), som är en av de mest använda och respekterade resurserna för företag som hanterar problem i samband med ansvarsfulla inköp av mineraler, för att aktivt kunna uppnå en transparent leverantörskedja för utvalda mineraler och att utföra due diligence-granskningar.

Due diligence-program för mänskliga rättigheter

Vi har också fortsatt med vårt due diligence-program för mänskliga rättigheter, vilket syftar till att identifiera, analysera och prioritera hållbarhetsriskerna i våra leverantörskedjor. En viktig hörnsten i detta program är de hållbarhetsrevisioner vi utför av leverantörerna. Dessa ligger i linje med Volvokoncernens revisionsprocess för mänskliga rättigheter, se sidorna 38–39. Under dessa revisioner granskar vi leverantörernas anläggningar på plats för att bland annat bedöma arbetsförhållanden, mänskliga rättigheter samt hälsa och säkerhet. Vi utförde 35 hållbarhetsrevisioner av leverantörer under 2018, främst hos leverantörer i Kina, Indien och Sydafrika. Större delen av avvikelserna observerades inom områden som bristfällig beredskap på nödsituationer, alltför långa arbetsdagar och otillräcklig vilotid. För varje avvikelse har leverantörerna tagit fram handlingsplaner, vilka följs upp av Volvokoncernen. Vi har inlett arbetet med att införa hållbarhetsrevisioner som urvalskriterier i våra inköpsprocesser, vilka kommer att lanseras fullt ut under 2019. Programmet för hållbarhetsrevisioner bygger på Volvokoncernens revisionsverktyg där utsedda medarbetare inom Volvokoncernen förbereder, utför och följer upp hållbarhetsrevisioner av utvalda leverantörer.

CSR-självutvärderingar av leverantörer

%	2018	2017	2016	2015	2014
CSR-självutvärderade FK-leverantörer*	91	95	88	87	80
av vilka godkändes	96	89	83	80	72
FK-leverantörer* i högrisländer	8	9	9	9	12
CSR-självutvärderade	96	94	94	92	92
av vilka godkändes	95	89	87	79	75

*Fordonskomponent

%-siffrorna är baserade på kostnader/värde.

Under 2018 hade vi ett starkt fokus på utbildning, både för medarbetare och leverantörer. Vi lanserade en e-utbildning, för alla inom Volvokoncernen som arbetar med leverantörer, som beskriver konceptet med hållbara inköp. För att ytterligare höja färdigheterna har ett antal medarbetare inom Volvokoncernens inköps- och bolagsinterna funktioner genomgått certifieringen SA8000, för revision av mänskliga rättigheter, vilken utförs av institutet Social Accountability International.

Volvokoncernen fortsätter som ledande partner inom DRIVE Sustainability. Utvalda leverantörer har utbildats genom vårt medlemskap i DRIVE Sustainability vad gäller mänskliga rättigheter, miljöprestanda och affärsetik. Under 2018 utbildade vi cirka 100 leverantörer i Kina, Thailand, Spanien och Ungern. DRIVE Sustainability är ett sätt att reagera på uppmaningar från tillsynsmyndigheter, investerare, konsumenter och intressenter i civilsamhället och att på ett transparent sätt hantera negativ inverkan i samband med våra leverantörskedjor. Volvokoncernen anser att ett gemensamt angreppssätt inom branschen kommer att leda till de största fördelarna inom områdena regelefterlevnad och kapacitetsuppbyggnad, när det gäller kunskapsökning och förhållningssätt samt inom råmaterial. En höjdpunkt under 2018 var bildandet av en lokal kinesisk arbetsgrupp, eftersom vi ser att de bästa lösningarna med varaktig inverkan äger rum på landsnivå, genom engagemang av viktiga lokala intressenter och ett nära samarbete. ■

PRODUKTION & LOGISTIK

Välpositionerade för att möta kraven nu och i framtiden

Digitalisering och automation är viktiga trender som påverkar hur vi i framtiden organiserar vår tillverkning. Vi anstränger oss för att förstå utmaningarna och förbereder våra anläggningar och medarbetare på förändringarna och investerar i modern produktionsutrustning.

För att säkra en stabil lönsamhet och möta framtida efterfrågan har Volvokoncernen utvecklat ett förhållningssätt som bygger på ständiga förbättringar samt verktyg, processer och produktionssystem som bidrar till kostnadseffektivitet. Vi försöker uppfylla kundernas förväntningar genom att fokusera på kvalitet, flexibilitet, ledtider, leveranssäkerhet och tillgänglighet för reservdelar, samtidigt som vi arbetar för att garantera våra medarbetares hälsa, säkerhet och välbefinnande.

Under 2018 var kapacitetsutnyttjandet högt i de flesta av koncernens anläggningar, både komponentfabriker och sammansättningsfabriker, vilket var ett resultat av en god efterfrågan på koncernens produkter på många marknader världen över. Faktum är att den goda efterfrågan och den fortsatta framgången för koncernens automatiserade manuella växellåda (AMT) innebar att det var utmanande att förse alla marknader med så många växellådor som de behövde.

Fabriker och monteringsanläggningar som möter efterfrågan

Det industriella systemet består både av kapitalintensiva komponentfabriker och av arbetskraftsintensiva monteringsanläggningar. Komponentfabrikerna levererar till Volvokoncernens globala produktionssystem, medan monteringsanläggningarna i de flesta fall är belägna nära slutmarknaden för att kunna tillgodose lokala behov och specifikationer samt korta leveranstider. Vårt industri- och logistiksystem är överlag välinvesterat med modern produktionsutrustning och adekvat teknisk kapacitet.

Alla Volvokoncernens helägda produktionsanläggningar och distributionscenter revideras av tredje part. Vi har följande certifikat:

- ISO 9001 Kvalitetsledningssystem: cirka 95% av produktionsanläggningarna och 90% av distributionscentren.
- ISO 14001 Miljöledningssystem: cirka 95% av produktionsanläggningarna och 90% av distributionscentren.
- ISO 50001 Energiledningssystem: Fabrikerna i Lehigh Valley, Hagerstown och New River Valley i USA samt distributionscentret i Rugby i Storbritannien.
- OHSAS 18001 Ledningssystem för arbetsmiljö: 50% av våra produktionsanläggningar.

FAKTA

- Volvokoncernen har helägda fabriker i 18 länder.
- Vårt globala industrisystem omfattar även reservdelslager och logistikcenter.
- Det finns sammansättningsfabriker som drivs av fristående företag på tio platser runt om i världen.
- Samtliga av koncernens helägda produktionsenheter har tredjepartscertifierade kvalitetsledningssystem och 95% har miljöledningssystem.
- Vår totala energianvändning under 2018 uppgick till 2.196 GWh varav 43% kom från förnybara källor.
- Vi har fyra koldioxidneutrala anläggningar och tre deponifria anläggningar.

Leveranser	2018	2017
Lastbilar	226.490	202.402
Anläggningsmaskiner	82.564	64.127
Bussar	8.426	9.393
Marinmotorer	20.006	19.565
Industrimotorer	28.499	21.432

Ny industriteknik som möter framtida möjligheter

I vår verksamhet undersöker, utvecklar, testar och inför vi nya tekniker och arbetssätt för att i framtiden kunna uppnå ett mer effektivt industrisystem. Delar av denna utveckling äger rum vid pilotanläggningar, arenor för tvärfunktionell interaktion, gemensam utveckling och genom företagsinterna samarbeten.Det är ett förkommersiellt produktionssystem som använder ny produktionsteknik som bygger på fysiska delar och producerar mindre volymer av nya teknikbaserade produkter, främst i syfte att lära, verifiera och validera ny teknik. Samtidigt – med tanke på produktions- och logistikmiljön – är människorna och utvecklingen av ledarkompetens en väsentlig del av läranderesan mot framtiden.

FORTSÄTTNING PÅ SIDAN 62 >>

STÖRRE PRODUKTIONS-ANLÄGGNINGAR

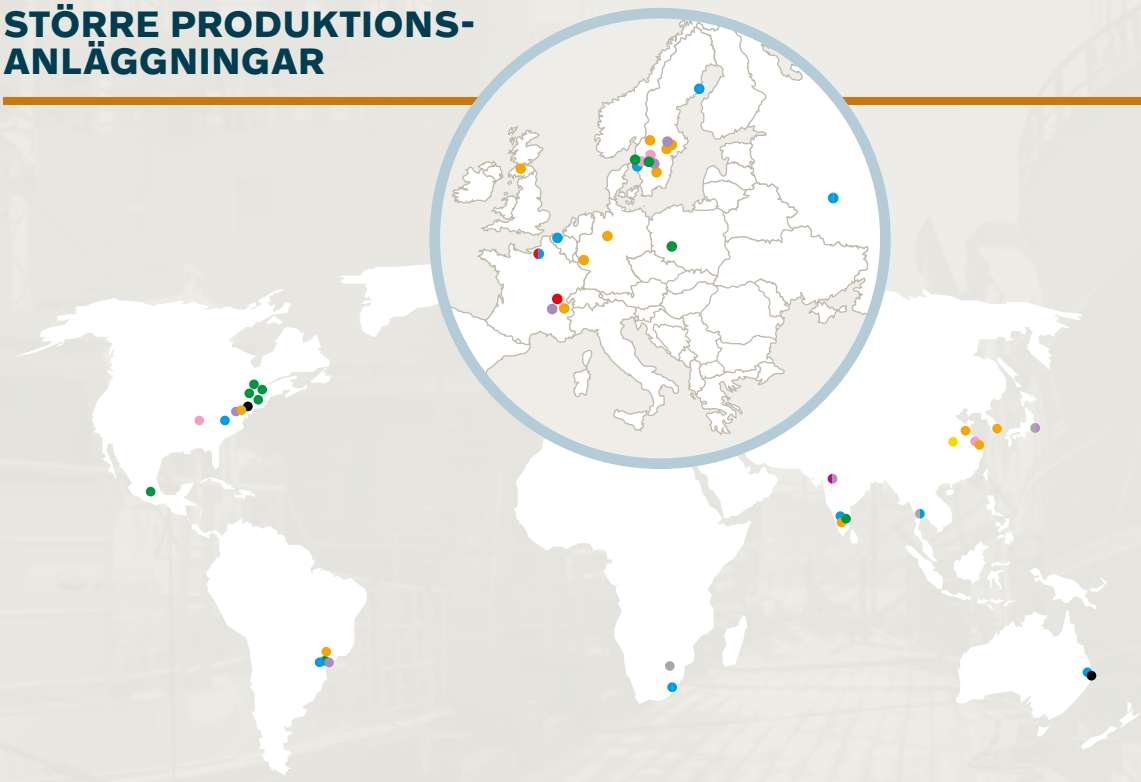

	Nordamerika	Sydamerika	Europa	Asien	Afrika och Oceanien
Volvo Lastvagnar	New River Valley (US)	Curitiba (BR)	Blainville (FR), Göteborg, Umeå (Cabs) (SE), Gent (BE), Kaluga (RU)	Bangalore (IN), Bangkok (TH)	Brisbane (AU), Durban (ZA)
UD Trucks				Ageo (JP), Bangkok (TH)	Pretoria (ZA)
Renault Trucks			Blainville, Bourg-en-Bresse (FR)		
Mack Trucks	Lehigh Valley (US)				Brisbane (AU)
Eicher*				Pithampur* (IN)	
Dongfeng Trucks*				Shiyan* (CN)	
Anläggnings-maskiner	Shippensburg (US)	Pederneiras (BR)	Arvika, Braås, Eskilstuna, Hallsberg (SE), Konz-Könen, Hameln (DE), Belley (FR), Motherwell (UK)	Changwon (KR), Shanghai, Linyi* (CN), Bangalore (IN)	
Bussar	St Claire, St Eustache, St Francois du Lac (CA), Mexico City (MX), Plattsburgh (US)	Curitiba (BR)	Borås, Uddevalla (SE), Wroclaw (PL)	Bangalore (IN),	
Volvo Penta	Lexington (US)		Göteborg, Vara (SE)	Shanghai (CN)	
Motorer och växellådor	Hagerstown (US)	Curitiba (BR)	Köping, Skövde (SE), Vénissieux (FR)	Ageo (JP), Pithampur* (IN)	

*Ägarandel ≥45%

Vid tre svenska anläggningar, Tuve, Umeå and Skövde, har initiativ tagits för att samla kunskap och erfarenheter om arbetets omfattning och metoder i framtidens industriella arbetsmiljö. Dessa initiativ bygger på metoder för arbete med självständiga arbetslag, delaktiga medarbetare och stöttande ledarskap. Syftet är att vara förberedd och bygga upp den kompetens som behövs för att möta den snabba utvecklingen av framväxande tekniker och en ny tillverkningsmiljö. Läs om innovationer på arbetsplatser på sidorna 56–57.

Övergång till förnybara energikällor

Vi har gjort framsteg i övergången till energikällor med låga CO_2-utsläpp där nästan 43% (40% under 2017) av vår totala energiförbrukning kommer ifrån förnybara källor med låga koldioxidutsläpp, såsom sol- och vattenenergi och uppvärmning med biomassa.

Volvokoncernen har koldioxidneutrala anläggningar, som endast använder förnybar energi, i Gent i Belgien samt i Vara, Tuve och Braås i Sverige. Under 2018 implementerades ett nytt energiförsörjningsavtal som möjliggör energi med låg CO_2-intensitet. Avtalet gällde tidigare bara i Sverige, men omfattar nu även Frankrike, Belgien och USA. För att ytterligare reducera våra koldioxidutsläpp och öka användningen av förnybara energikällor, introducerade vi 2018 solel för våra anläggningar i Bengaluru i Indien som kommer att täcka 70% av deras elbehov. Den uppskattade energikostnadsbesparingen är mer än 1 miljon kronor per år.

Energikällor, GWh	**2018**	**2017**	**2016**
Elektricitet	1.031	981	953
Fjärrvärme	186	170	188
Naturgas	573	539	556
Diesel	219	192	191
Övrigt	186	187	188
Totalt	**2.196**	**2.068**	**2.076**

Energieffektivitet i produktionen

Genom att reducera energianvändningen minskar vi både utsläpp och kostnader. Vårt mål är att införa energibesparande aktiviteter på totalt 150 GWh/år senast 2020. Sedan 2015 har mer än 800 projekt genomförts för att öka energieffektiviteten, vilket har resulterat i en årlig besparing på 130 GWh. Koncernens sammanlagda energiförbrukning under 2018 var på 2.196 GWh, vilket är en ökning från 2.068 år 2017. Även Volvokoncernens totala CO_2-utsläpp från produktionsanläggningarna, inklusive Scope 1 – direkta utsläpp och Scope 2 – indirekta utsläpp, ökade från 399.000 ton till 421.000 ton. Ökningen beror på en högre försäljning och höga produktionsvolymer. Dock visade vårt energieffektivitetsindex, som mäter energiförbrukning per

Energiförbrukning

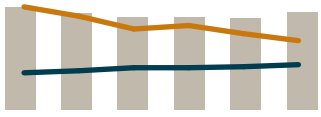

	13	14	15	16	17	18
Energiförbrukning, GWh/år	2.320	2.168	2.077	2.076	2.068	2.196
Energiförbrukning/Omsättning, MWh/MSEK	8,7	7,9	6,8	7,1	6,4	5,8
Andel förnybar energi, %	35	37	40	40	41	43

Energiförbrukning per större regioner 2018

Scope 1 och 2 CO_2-utsläpp, kton CO_2

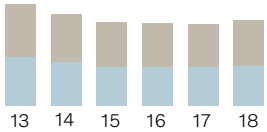

	13	14	15	16	17	18
Total Scope 1	255	231	220	211	207	223
Total Scope 2	243	218	192	196	192	198

Scope 1 och 2 CO_2-utsläpp per region 2018

Utsläppsmätningar

Greenhouse Gas (GHG) Protocol har utvecklats av World Resources Institute (WRI) och World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Det sätter den globala standarden för hur man mäter, hanterar och rapporterar utsläpp av växthusgaser. Enligt GHG Protocol Corporate Standard kan ett företags utsläpp av växthusgaser delas in i tre områden (scope).
Scope 1: direkta utsläpp från ägda eller kontrollerade källor.
Scope 2: indirekta utsläpp från inköpt energi.
Scope 3: indirekta utsläpp som inte inkluderas i scope 2 och som uppstår i det rapporterande bolagets värdekedja.

STÄNDIGA FÖRBÄTTRINGAR – EN STRATEGISK PRIORITERING

Ständiga förbättringar har alltid spelat en viktig roll inom Volvokoncernen, och det är också en strategisk prioritering. Att arbeta med Volvo Production System (VPS) säkerställer en systematisk och hållbar metod för ständiga förbättringar. Vi har som mål att stimulera en kultur av ständiga förbättringar genom att ge medarbetarna större ansvar. Alla har förmågan och ansvaret för att förbättra sina arbetsmetoder, sin arbetsmiljö och sitt team. Att medvetandegöra den typen av beteenden är en del av vårt tänkesätt. Genom att hela tiden ompröva vårt arbetssätt och vara öppna för förändring, utmanas vi att framställa de bästa produkterna på marknaden och fokusera på förbättrad kundnöjdhet, kortare ledtider och minskat avfall. Principerna för vårt system av ständiga förbättringar kan användas i samtliga arbetsmiljöer för att förbättra arbetsmetoderna och respektive enhet inom Volvokoncernen har ansvar för att identifiera områden som de ständiga förbättringarna bör inriktas på för att ge största möjliga mervärde.

nettoförsäljning, en positiv trend på 5,8 MWh/Mkr, vilket är 9% bättre än 2017 (6,4 MWh/Mkr). De senaste fem åren har energieffektiviteten förbättrats med mer än 30%. För att främja genomförandet av energieffektivitetsprojekt har Volvokoncernen ett verktyg som ger ledning vid beräkningar av dessa investeringar. Vi undersöker möjligheten att ändra från platsbaserad till marknadsbaserad koldioxidrapportering enligt Scope 2. Se vår uppföljning av energikällor, energiförbrukning och utsläpp på motsatt sida och i vår 11-årsöversikt på sidorna 224–225.

Minska koldioxidavtrycket

Volvokoncernen gör en uppskattning av de 15 faktorerna i GHG Protocol Scope 3. Utsläppen från när våra produkter används utgör mer än 95% av Volvokoncernens totala koldioxidavtryck. Därför har vi ett stort fokus på att minska utsläppen från våra produkter under deras användning. Vårt åtagande genom Världsnaturfondens (WWF) Climate Savers innebär att vi ska reducera CO_2-utsläppen under produkternas livstid med 40 miljoner ton mellan 2015 och 2020, jämfört med 2013. För perioden 2015 till 2018 uppgick besparingarna till 25 miljoner ton CO_2.

Från 2019 trädde regler for deklaration av CO_2-utsläpp och bränsleförbrukning för tunga lastbilar i kraft i EU, som kommer att ge kunderna en möjlighet att jämföra CO_2-utsläpp från olika produkter. Läs mer om vårt arbete med elektrifiering och bränsleeffektiviteten i produktutvecklingen på sidorna 48–53 och emissionsregler för produkter på sidorna 54–55.

Som en del av Scope 3-rapporteringen fokuserar vi även på CO_2-utsläpp från godstransporter av materielleveranser och leveranser till kunder. Målet är att minska CO_2-utsläppen från godstransporter per producerad enhet inom Volvokoncernen med 20% till år 2020. Dessa utsläpp är i samma storlek som de direkta och indirekta CO_2-utsläppen från våra produktionsanläggningar (Scope 1 och 2) och därför är detta ett prioriterat område. 2018 nådde vi en minskning på 15% CO_2 per producerar enhet. Se sidan 33 för mer information om vårt WWF Climate Savers-åtagande.

Miljöpolicy och prestanda

Volvokoncernens miljöpolicy är tillgänglig på volvogroup.com. Vi har rapporterat miljödata sedan 1991 och den senaste kvantitativa datan visas i graferna på motsatt sida och i 11-årsöversikten på sidorna 224–225. Se vårt GRI-index på volvogroup.com för mer information gällande kemiska och skadliga substanser samt för avfall och vatten.

I enlighet med den svenska Årsredovisningslagen redovisas följande information. År 2018 hade Volvokoncernen 12 tillståndspliktiga anläggningar i Sverige och inga betydande miljöincidenter har inträffat under året. Några av anläggningarnas miljörelaterade tillstånd håller på att ses över till följd av planerade förändringar. ■

Deponifria anläggningar

RESURSHANTERING

Efter ett flertal år av konsekvent arbete med ständiga förbättringar för att förbättra det miljömässiga fotavtrycket, har tre av Volvokoncernens fabriker under 2018 uppnått målet att vara helt deponifria, baserat på principer som slår fast arbetssättet för avfallshantering. Anläggningen i New River Valley, USA, har under många år arbetat för att ständiga förbättra avfallshanteringens alla aspekter, alltifrån förebyggande till förbränning och deponi. I början av 2018 fick de status som deponifria och uppvisade en minskning med 38.000 m^3 avfall sedan starten år 2013. Övriga anläggningar utan deponi är Curitiba i Brasilien och Braås i Sverige.

Enklare produktion

Det finns inte längre några pappershandböcker i Volvo Pentas fabrik i Vara. Istället använder operatörerna ett digitalt system som guidar dem genom monteringen steg för steg. Systemet har halverat antalet monteringsfel och vunnit det svenska monteringspriset.

Varafabriken

Varas stora pris

DET SVENSKA MONTERINGSPRISET delas ut till en person eller grupp som har utvecklat någon typ av organisation, produkt, system, teknik eller verktyg som bidrar till utvecklingen inom monteringsområdet. Priset delas ut av Svenskt Monteringsforum, ett nätverk av personer verksamma inom FoU och problemlösning inom området.

Båtmotorer är mycket specialiserade. På Volvo Pentas fabrik i Vara produceras hela 14.000 olika motorvarianter. Dessutom uppdateras monteringsinstruktionerna regelbundet när konstruktionerna ändras.

Den stora variationen innebär att nästan alla motorer som operatörerna monterar på fabriken är unika. Eftersom inget elektroniskt system har kunnat hantera den här komplexa processen har fabriken fått förlita sig främst på montörernas kompetens och utskrivna instruktioner.

Men nu har fabriken ett skräddarsytt system som levererar unika instruktioner för varje enskild motortyp och guidar operatörerna genom alla steg i monteringen.

Operatören Helene Öman Högemark är nöjd med resultatet.

”Det är absolut lättare att jobba så här. Vi gör färre misstag och nya operatörer klarar mer av jobbet på egen hand. Om det är något steg i monteringen som känns extra svårt och som vi har haft problem med tidigare poppar det upp en varning på skärmen”, säger hon.

Monteringslösningen är utvecklad av ett lokalt IT-företag, som har jobbat tätt ihop med operatörerna på fabriken under utvecklingen. Systemet är inte bara byggt för att visa rätt monteringsinstruktioner för varje motortyp utan också för att guida operatörerna genom alla steg i monteringen. Efter varje utfört steg måste operatörerna bekräfta att momentet är klart innan de kan gå vidare till nästa steg. Denna steg-för-steg-process har dels halverat antalet monteringsfel, dels gjort det lättare för medarbetare som jobbar skift eller har varit lediga att uppdatera sig och komma in i processen igen.

En annan fördel med systemet är att det kan skicka vidare information till dem som ritar motorerna och bestämmer hur de ska monteras, så att de kan uppdatera och förbättra instruktionerna kontinuerligt.

”Vi kallar det Zlataniseringen, efter Zlatan Ibrahimović, eftersom det får svåra saker att se enkla ut”, säger Leif Funke, Manager Engineering and Maintenance på Volvo Penta, som är en av dem som jobbat med systemet i Vara.

Övergången har gått så bra att systemet har tilldelats det svenska monteringspriset. Teamet som jobbar med projektet på fabriken har planer på att förbättra det ytterligare.

”Vi tittar på hur vi kan förbättra materialhanteringen så att det till exempel lyser en lampa på den del som behövs i nästa steg”, säger Leif Funke.

Helene Öman Högemark var en av de första som jobbade med systemet. Feedback från operatörerna var avgörande när systemet utvecklades.

DISTRIBUTION & SERVICE

Support till kunderna genom maximal tillgänglighet

Den tekniska utvecklingen driver nya affärsmodeller och kommer i framtiden att kräva andra kunskaper. Detta gäller både servicepersonalen som hanterar produkterna samt försäljningspersonalen som ska guida kunderna till den bästa lösningen. Därför jobbar vi med utvecklingsprogram och utbildningssupport för vårt globala återförsäljarnätverk för att möta de framtida utmaningarna.

En av våra strategiska prioriteringar är att etablera varumärkesspecifika säljorganisationer med fokus på förstklassiga återförsäljare och en växande serviceaffär. Varumärkesorganisationerna inom Volvokoncernen stödjer sina kunder via effektiva återförsäljarverkstäder och bekväma service- och underhållsavtal. Med våra serviceavtal och uppkopplade lösningar vet kunderna när de har service inbokad och vad kostnaden kommer att bli för underhåll och reparationer. Vi arbetar tillsammans med vår återförsäljarorganisation genom ständiga förbättringar och utvecklingsprogram, för att säkerställa att våra kunder alltid får bästa möjliga service.

Leverera värde för kunden

Vår säljpersonal är väl utrustad för att erbjuda skräddarsydda lösningar för att maximera kundernas produktivitet och tillgänglighet. Uppkopplade lösningar hjälper våra kunder att sänka sina kostnader genom att de använder program för transportplanering och optimering samt förarstödsystem. Att kombinera uppkoppling och dataanalys öppnar upp för nya möjligheter att stödja våra kunder. Under 2018 demonstrerades detta genom Volvo Connect som är en kundportal som erbjuder ett gemensamt gränssnitt för digitala tjänster och funktioner. Volvo Lastvagnars nordamerikanska återförsäljarnätverk överskred 100 Certified Uptime Centers och på samma marknad har både Volvo Lastvagnar och Mack Trucks tjänster via Volvo Remote Programming och Mack Over the Air, som möjliggör mjukvaruuppdateringar via telematik. På den svenska marknaden lanserade Volvo Lastvagnar en däckövervakningstjänst som mäter däcktryck och temperatur i realtid. Volvo Construction Equipment (Volvo CE) utökade sitt erbjudande av det intelligenta förarstödsystemet, Volvo Assist, genom deras Volvo Co-Pilot platform. Volvo Financial Services expanderade också sitt utbud med mer användarvänliga, nya betalningslösningar. Läs mer om hur Volvokoncernen ökar tillgängligheten för kunder genom uppkopplade tjänster på sidorna 26–29.

FAKTA

- Volvokoncernens produkter säljs och distribueras till kunder genom både egna och fristående återförsäljare.
- Över 800.000 av Volvokoncernens fordon är uppkopplade via olika telematiklösningar.
- Under 2018 svarade serviceförsäljningen för ca 20% (22) av Volvokoncernens omsättning.
- 90% av distributionscentren har ISO 14001-certifiering.
- Financial Services försåg 24% av koncernens produkter med finanslösningar på de marknader där detta erbjuds.
- Miljöinformation, baserad på livscykelanalys, finns tillgänglig för våra produkter.
- Genom vår Responsible Sales-process har vi utfört 105 granskningar av försäljning till högrisländer.

Försäljnings- och serviceställen

Lastbilar	
Nordamerika	620
Sydamerika	210
Europa	1.450
Sydafrika	60
Indien	440
Kina	960
Japan	210
Australien	80

Anläggningsmaskiner	
Nordamerika	230
Sydamerika	90
Europa	480
Afrika och Oceanien	120
Asien	340
Kina	290

Ansvarsfull försäljningsprocess möjliggör affärer

Vi har rutiner på plats för att så långt som möjligt säkerställa att affärer sker i överensstämmelse med gällande lagar och exportkontroller. Sedan 2014 har vi arbetat med att integrera ett perspektiv av socialt ansvar i vår förhandsgranskning av vissa affärer. Vårt tillvägagångssätt för ansvarsfull försäljning är att förhandsgranska utvalda affärer med avseende på risker i samband med mänskliga rättigheter, miljöaspekter och affärsetik.

Volvokoncernens process för ansvarsfull försäljning utvecklades ursprungligen för att uppfylla Exportkreditnämndens (EKN) krav på att inkludera granskningar avseende mänskliga rättigheter i samband med att de gav kreditgarantier till kundfinansiering. Vi använder fortfarande denna process främst för utvalda affärer där EKN och vissa andra privata försäkringsbolag eller kreditgivare är

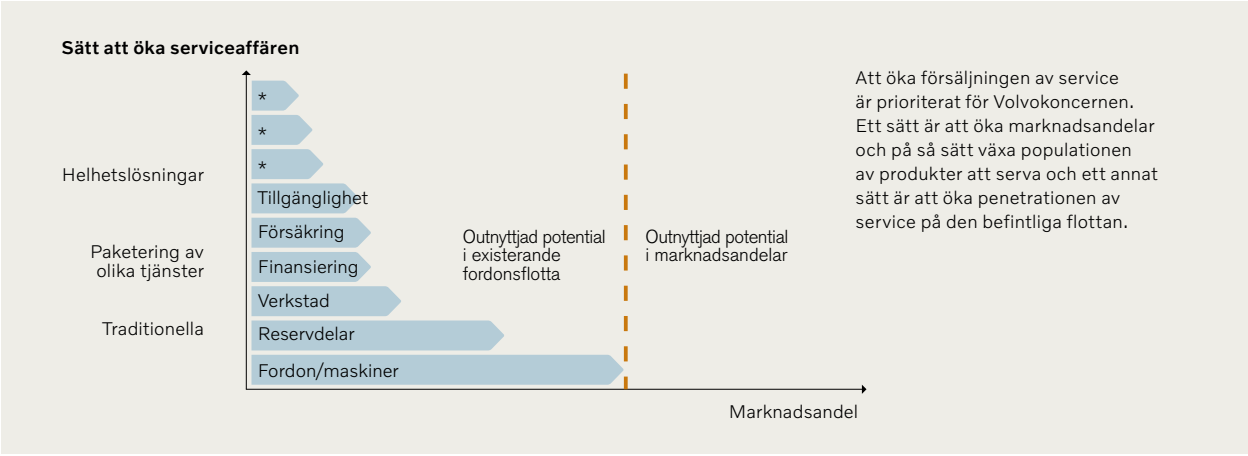

inblandade, och överväger just nu hur omfattningen och metodiken för denna process kan utökas.

Granskning av affärer ur ett ansvarsperspektiv

Volvokoncernens process för ansvarsfull försäljning innehåller riskidentifiering med hjälp av en webbaserad databas och analysverktyg, beskrivning och bedömning av identifierade risker, rutiner för eskalering till särskilda kommittéer samt lindrande åtgärder, exempelvis kundkontakter. Vi överväger risknivåer för länder, kundsegment och potentiell slutanvändning vid förhandsgranskningen av affärerna. Under 2018 utvecklade vi en riskmatris, till stöd för personalen vid förhandsgranskning av affärer, för att enklare kunna klassificera identifierade risker och besluta om nästa steg. Risknivåerna för länder definieras av relevanta index från en leverantör av globala riskanalyser. Under 2018 var omkring 25% av Volvokoncernens totala försäljning till länder som kategoriserats som högrisländer.

Varje affärsområde ansvarar för att granska försäljningar i enlighet med vår process för ansvarsfull försäljning inom den egna organisationen, med stöd från funktioner på koncernnivå. Förhandsgranskade affärer, där risker identifierats, lyfts i regel till en högre nivå inom respektive affärsområde, eller till funktioner på koncernnivå, för vidare bedömning och åtgärd. I många av dessa fall diskuterar och samtalar vi med berörda kunder för att förtydliga och begränsa de identifierade riskerna.

Inlemmande av ansvarsfull försäljning i vår verksamhet

Volvo Lastvagnar, Renault Trucks, Volvo CE och Volvo Bussar fortsatte att förhandsgranska utvalda affärer med hjälp av vår process för ansvarsfull försäljning under 2018. Vi utförde förhandsgranskning av cirka 105 affärer främst i Europa, Mellanöstern, Afrika samt Latinamerika. De huvudsakliga frågorna som identifierades i dessa granskningar var relaterade till potentiellt ogynnsam miljöpåverkan, arbetsmiljö samt affärsetik. De identifierade frågorna undersöktes och togs upp med kunderna för förtydligande. Ingen av affärerna behövde stoppas som ett resultat av granskningarna.

Volvo CE utbildade under 2018 cirka 15 kinesiska lokalanställda inom försäljning och ledning i vår process för ansvarsfull försäljning och förhandsgranskning av affärer och fortsatte dessutom att öka medvetenheten globalt om denna process bland sin kundfinansieringspersonal i samtliga regioner. Under 2018 blev Volvo CE även medlem av Compliance in Mining Network (CiMN). CiMN är ett helt företagslett initiativ med syfte att skapa en gemensam plattform och gemensamma lösningar för att bekämpa korruption inom gruvindustrin. Renault Trucks inrättade under 2018 en särskild styrning för att hantera risker som rör socialt ansvar i samband med affärer, genom att etablera en affärsområdesspecifik kommitté för ansvarsfull försäljning dit identifierade risker kan lyftas. ■

Utbildning för högsta kvalitet

SERVICE I VÄRLDSKLASS

För Volvokoncernen är det viktigt att bibehålla en hög nivå av skickliga servicetekniker. Vi har flera program inom koncernen för att uppmärksamma och säkerställa toppkvalitet hos denna viktiga yrkesgrupp. Volvo Trucks och Volvo Bussars initiativ, VISTA, är världens största kompetensutvecklingstävling för servicepersonal. Andra exempel är Mack Masters, UD Trucks Gemba Challenge, Renault Trucks RTECH och Volvo CE Masters. För verkstäder är dessa tävlingar ett effektivt sätt att motivera och inspirera anställda och öka skicklighet och kunnande bland verkstadspersonal, vilket leder till bättre service för kunderna samt ökad kundnöjdhet.

ÅTERANVÄNDNING

Affärerna gynnas av cirkulär ekonomi

Mot bakgrund av resursbrist och högre krav från våra kunder och deras kunder på effektivitet och lägre miljöpåverkan, har affären med fabriksrenoverade komponenter och resurshantering stor potential. Genom att titta på cirkulära lösningar genom värdekedjan, kan vi skapa nya möjligheter och bygga motståndskraft mot klimatförändringar.

Att samla in utslitna komponenter och fabriksrenovera dem till hög kvalitet är ett stort bidrag till hållbarhet och en cirkulär ekonomi. Förmågan att återanvända, återvinna, renovera samt reparera komponenter och reservdelar beaktas redan i produktutvecklingsfasen. Den stödjer en växande affär för fabriksrenoverade komponenter, mindre avfall och lägre miljöpåverkan. Fabriksrenoverade komponenter innebär att resurser används effektivt. Lägre energiförbrukning och minskade utsläpp bidrar till lägre kostnader för kunderna och koncernen och till en mindre miljöpåverkan för samhället.

Effektivt resursutnyttjande

Volvokoncernen erbjuder fabriksrenoverade komponenter till sina kunder världen över. Motorer, växellådor, avgasfilter och drivande bakaxlar kan genom inbyte renoveras till samma skick som nya delar. Utbytessystemet fungerar på så vis att kunden tar emot och installerar en fabriksrenoverad komponent och återlämnar den utbytta delen till återförsäljaren. Fabriksrenoverade växellådor kräver 80% mindre energi och material än tillverkningen av helt nya komponenter. Genom att erbjuda renoverade komponenter i olika varianter, skräddarsydda för olika behov, är den faktiska besparingen av material och energi ännu högre. Kunderna får del av samma kvalitet och full garanti, men till ett lägre pris.

Resurshantering

Volvokoncernen arbetar konsekvent med så kallade lean-metoder för att använda mindre material samt med processer för att integrera mer återvunnet material, minska spill och energiåtgång, öka värmeåtervinning och utvärdera vår vattenförbrukning. Förutom att förlänga livslängden på våra produkter och minska kostnaderna för våra kunder garanterar fabriksrenoveringsprocessen att potentiellt hälsovådliga eller miljöskadliga rester inuti slitna komponenter hanteras korrekt. Volvokoncernen har tillsammans med leverantörer lyckats utvinna palladium och platina ur skrotade dieselpartikelfilter. Miljöpåverkan i form av sparad energi, deponi och utvinning från gruvor, är markant för denna typen av material, särskilt när jordens resurser av palladium och platina är begränsade. Under 2018 lyckades Volvokoncernen utvinna 4,4 kg platina och 5,8 kg palladium, vilket motsvarar ca 1.650 nya filter till Euro VI-motorer.

En lastbil från Volvokoncernen är till stor del återvinningsbar eftersom cirka 85% av vikten består av metaller – i huvudsak järn, stål och aluminium. Övrigt material är framförallt plast, gummi och material från elektroniska komponenter. Om man vill kunna minska påverkan från de transporter som våra samhällen är beroende av, är det inte tillräckligt att endast titta på utsläppen som uppstår då lastbilen används. För att underlätta för kunderna att ta smartare och mer hållbara beslut har Volvo Lastvagnar utvecklat ”Environmental Footprint Calculator”, se volvotrucks.com. Råmaterialens ursprung, förbrukningen av energi och material, utsläpp från våra fabriker och hur vi kan göra återvinningen mer effektiv, är alla viktiga aspekter att överväga vid beräkning av hela livscykeln.

FAKTA

- Volvokoncernen har åtta center för fabriksrenovering av komponenter i Sverige, Frankrike, Japan, Brasilien, USA, Kina och Indien, som hanterar begagnade komponenter från samtliga av våra varumärken.
- Fabriksrenoverade växellådor kräver 80% mindre energi och material än tillverkning av helt nya komponenter.
- År 2018 uppgick det totala försäljningsbeloppet för fabriksrenoverade komponenter till 10 (9) miljarder kronor.
- Försäljningen av fabriksrenoverade komponenter har de senaste åren haft en årlig ökning med 10% och mellan 2017 och 2018 var ökningen 12%.
- 30% av allt material som används i gjuteriet i Skövde, Sverige, är återvunnet material från våra egna processer.

Bedömd återvinningsgrad av Volvokoncernens produkter	
Grävmaskiner	95–99%
Lastbilar	85%
Bussar	82%

ÅTERVINNING I VÄRDEKEDJAN

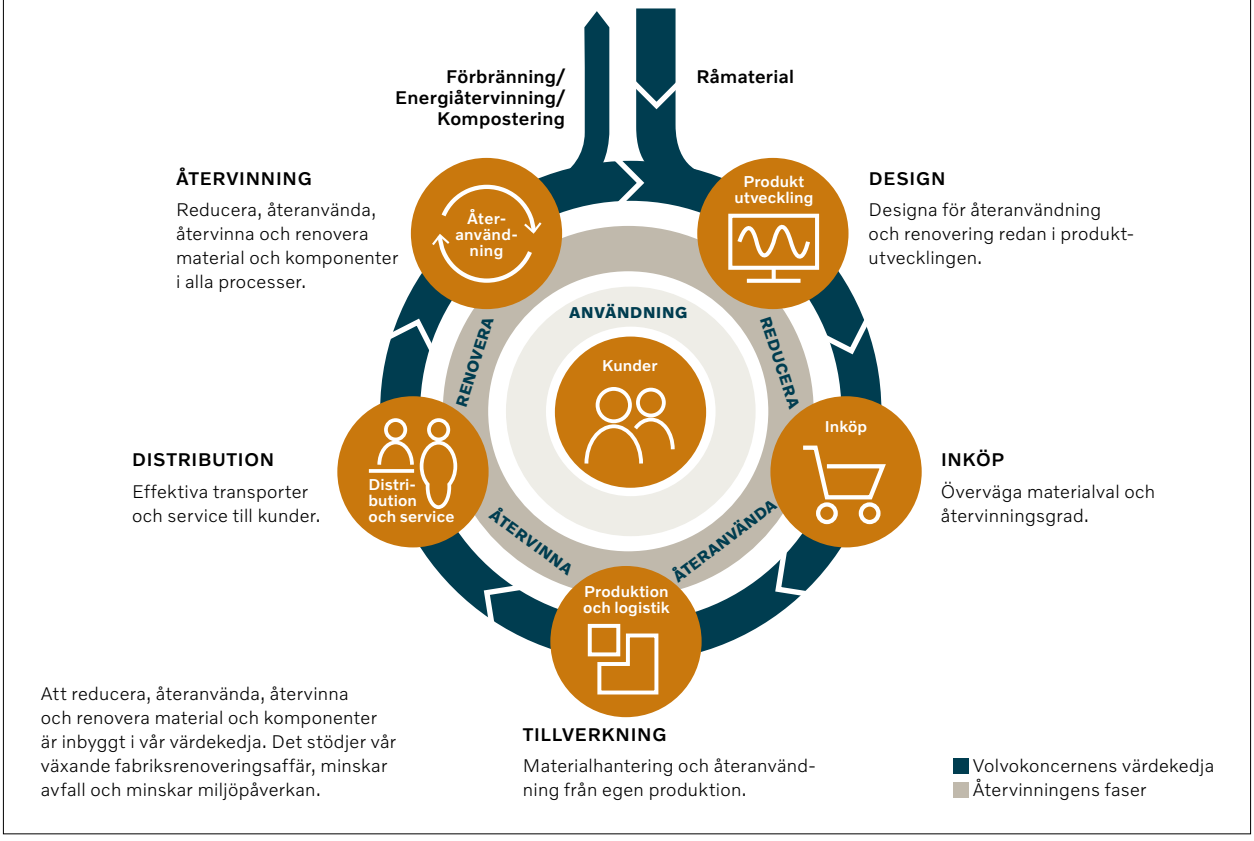

Främja cirkularitet

Under 2018 fick litiumjonbatterier från Volvos elektriska bussar nytt liv i byggprojektet Positive Footprint Housing i Göteborg. Begagnade bussbatterier återanvänds tillsammans med solpaneler för lokal lagring och produktion av energi. Energilagringen i byggnaden har utvecklats tillsammans med representanter från energi- och byggbranschen för att påvisa och forska om framtida energilösningar. Projektets syfte är att förlänga livslängden på batterier som konstruerats för snabbladdning vid busshållplatser och se om deras livslängd kan förlängas med ytterligare tio år om de används i byggnader med lägre belastning. Baserat på den stora potential som finns hos elektriska fordon och maskiner är återanvändning och förlängd livslängd positivt både för bussoperatörens sammanlagda ägarkostnader och ur ett miljöperspektiv.

Under 2016 utvidgade Volvo Penta sitt erbjudande av fabriksrenoverade utbyteskomponenter för marina produkter med drev och komponenter till Inboard Performance-systemet (IPS). 2019 kommer Volvo Penta implementera fabriksrenoverade motorer även för industrisegmentet. Genom att garantera samma kvalitet, tillförlitlighet och prestanda som nya originalreservdelar från Volvo Penta, ger detta utbytessystem kunderna möjligheten att ersätta komponenter snabbare och blir därmed ett kostnadseffektivt alternativ till reparation och översyn. I dag erbjuder Volvo Penta fler än 700 komponenter för utbyte. ■

Cirkularitet i produktion

ÅTERANVÄNDNING AV EGET PROCESSAVFALL

30% av allt material som används i gjuteriet i Skövde är återanvänt material från den egna processen. Svårigheter att hitta bra råmaterial med en idealisk sammansättning för Volvos gjutprocess ledde till en studie om hur metallspån från gjutning och bearbetning skulle göras tillräckligt rena och torra för att kunna återanvändas i gjutprocessen. För att avlägsna fukt från kylvatten och kylvätskor lades de fuktiga metallspånen i centrifuger för att torkas. När centrifugerna anslöts direkt till filtreringssystemet upptäcktes flera andra fördelar. En positiv inverkan på miljön blev att kylvatten och kylvätska kunde filtreras och föras direkt tillbaka in i systemet och återanvändas, vilket har medfört en minskning av spillvattnet med 3.500 m^3. Spånen kan nu transporteras till rätt ställe i större volymer, vilket sparar en avsevärd transportmängd. När alla steg hade genomförts kunde 95% av metallspånen återvinnas och återanvändas inom verksamheten.

MEDARBETARE

Våra medarbetare är vår största tillgång

Alla framgångsrika organisationer har en sak gemensamt – skickliga och engagerade medarbetare. Samtidigt är kompetens en bristvara i världen, och det blir allt viktigare att Volvokoncernen lyckas locka, behålla och utveckla rätt personer och forma en kultur som främjar engagemang och därigenom resultat.

EFTERTRAKTAD ARBETSGIVARE

Det enklaste sättet att förstå betydelsen av vad vi gör är att föreställa sig en värld utan transporter. Arbetet på våra kontor, forskningsavdelningar och produktionsanläggningar leder till ökade möjligheter för människor att få tillgång till vad de behöver i vardagslivet. Våra produkter och tjänster medverkar till transporten av mat och industrivaror, hjälper människor att komma till arbetet och utgör en väsentlig del av byggandet av nya vägar, bostadshus och städer. Effektiva transportlösningar är avgörande för att ett samhälle ska kunna blomstra.

Det blir allt viktigare, både för befintliga och framtida medarbetare, att arbeta för ett företag med ett högre syfte och ett samhällsengagemang. För att förverkliga vårt uppdrag att främja välstånd genom transportlösningar, odlar vi medvetet och konsekvent en kultur som enar medarbetarna genom en gemensam uppsättning beteenden som överensstämmer med verksamhetens syfte. Genom att göra våra värderingar – kundframgång, tillit, passion, förändring och resultat – till en del av vår dagliga verksamhet, har vi lagt en stabil grund för en kultur med starkt medarbetarengagemang och höga prestationer.

En global organisation
Tillsvidareanställda 2018

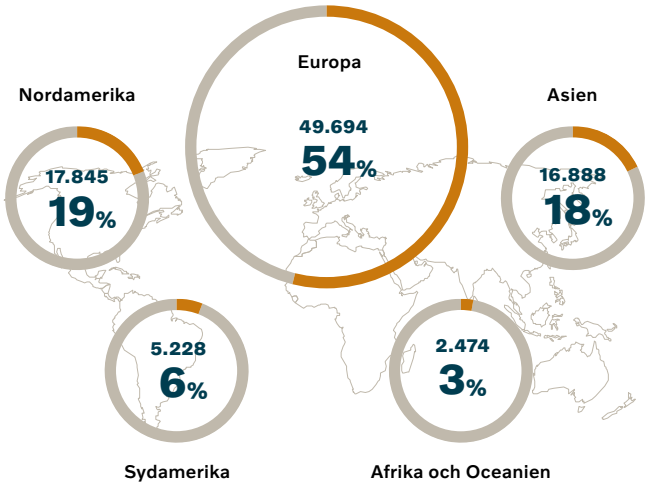

Antal anställda	31 dec 2018	31 dec 2017
Kollektivanställda	53.065	49.308
Varav visstidsanställda och konsulter	6.501	6.222
Tjänstemän	52.110	50.180
Varav visstidsanställda och konsulter	6.545	6.162
Totalt antal anställda	**105.175**	**99.488**
Varav visstidsanställda och konsulter	13.046	12.384

Bättre resultat genom ökad dialog

Det är avgörande för varje företag att ha en hög grad av engagemang bland sina medarbetare, eftersom ett stort engagemang främjar resultat, lönsamhet och innovation. I dagens affärsliv, där förändringen är det enda som är givet, är det avgörande att ha en öppen och ärlig dialog mellan medarbetare och chefer för att stärka engagemanget. Det gör det möjligt för människor att komma till tals, få uppskattning för sina insatser och växa – både yrkesmässigt och personligt. Därför försöker vi öka dialogen på alla nivåer inom organisationen, genom kortare och tätare interaktion.

Medarbetarnas åsikter har i många år fångats upp genom Volvo Group Attitude Survey (VGAS), som under de senaste åren har visat på ett ökat engagemang bland medarbetarna. Under 2018 introducerades ett nytt verktyg – Pulse Checks – som utformats för att öka kapaciteten för ständigt lyssnande. Pulse Checks är ett komplement till VGAS och består av korta enkäter som gör det möjligt för cheferna att i realtid hämta in återkoppling kring arbetsplatsfrågor från arbetslagen.

En av hörnstenarna i vår nyligen uppdaterade arbetsvärderingsmetod är en dialog med hög kvalitet. Vi strävar efter regelbundna och täta avstämningar mellan ledare och arbetstagare. Dessa interaktioner blickar framåt, fokuserar på den enskildes styrkor och säkerställer att arbetstagarna och cheferna har en ömsesidig förståelse vad gäller ansvar, förväntningar och utvecklingspotential.

Att locka morgondagens kompetens

För att kunna bli den mest attraktiva arbetsgivaren och säkra morgondagens kompetens, vill vi knyta starka band till möjliga framtida medarbetare. Därför samarbetar Volvokoncernen med några av de främsta tekniska högskolorna och handelshögskolorna i världen. Genom studiebesök, praktikplatser och företagsaktiviteter på högskolorna främjar och bygger vi relationer med utvalda studentmålgrupper.

Vårt Academic Partner Program, APP, är ett samarbete med utvalda universitet och högskolor runtom i världen. Avsikten med programmet är att koppla samman koncernens kompetens med globala akademiska forsknings- och innovationsmiljöer inom kritiska teknikområden. Programmet har genom sina tre moduler – forskning, lärande och talang – utformats för att ge Volvokoncernen tillgång till de allra senaste forskningsrönen, utbildningarna och pedagogiska metoderna, liksom att öka vår attraktionskraft som arbetsgivare. APP består av elva utvalda samarbetspartners i Sverige, Frankrike, USA, Kina och Japan som bedriver forskning, utbildning samt kompetensutveckling inom områden som stöttar vår framtida verksamhet.

Med fler än 100 platser för nyutexaminerade försöker vi rekrytera de bästa nyutexaminerade studenterna globalt för att säkra framtida kompetens och stärka Volvokoncernens attraktionskraft som arbetsgivare. Under 2018 har vi utökat paletten av program för nyexaminerade och erbjuder nu fyra alternativa spår: International, Engineering, Operations och IT.

I Sverige är Volvosteget ett stort initiativ vad gäller yrkesutbildning. Det är ett program inom industriell produktion, utformat för att föra unga människor ut ur arbetslöshet och samtidigt säkra framtidskompetenser för Volvokoncernen.

Utbildning åt alla

För att medarbetarna ska få möjlighet att utvecklas i sina roller och lära sig nya saker har Volvokoncernen skapat ett eget företagsuniversitet. Volvo Group Universitys (VGU) utbildningsprogram drivs genom Navigator, en personifierad och samarbetslärande portal som påskyndar kompetensutvecklingen och skapar ett engagemang bland våra anställda i deras lärande och delande resa.

En av drivkrafterna bakom beslutet att inrätta VGU var vårt önskemål att säkerställa en konsekvent, högkvalitativ utveckling för samtliga medarbetare. VGU utvecklar, i nära samarbete med koncernens affärsområden, internutbildningar som inte bara stärker deltagarnas förmågor utan också motsvarar verksamhetens kompetensbehov. Utbildningsutbudet omfattar alltifrån klassrumsundervisning till virtuellt lärande och interaktiva spel. Under 2018 har cirka 165.000 personer deltagit i utbildning genom VGU. Under 2018 vann Volvo Group University två guld för onlineutbildningen Meet the Customer. Kategorierna var Bästa lärande spel och Bästa design och tilldelades av Learning Technology Awards. Meet the Customer spelas idag av 285 lag över hela världen.

Utveckling av morgondagens ledare

Inom Volvokoncernen ser vi kompetenta medarbetare som en av våra viktigaste tillgångar – det är ändå människor som skapar transportlösningar och värde både för kunderna och koncernen. Vår medarbetarutvärdering är en strukturerad och formell bedömning av prestation och potential, utformad för att ge kunskap om personalen, säkerställa mångfalden i rekryteringsbasen för ledare och att stimulera rörligheten. Medarbetarutvärderingen kompletteras med ett antal ledarskapsprogram för olika karriärsteg och säkrar en stabil planering för efterträdare, med begåvade människor som leder i enlighet med våra värderingar och som har möjlighet att ta vår verksamhet till nästa nivå. ■

Fokus på medarbetarnas upplevelse

EN PERSONALSTYRKA SOM OMFATTAR FEM GENERATIONER

När fem generationer ska samsas på samma arbetsplats krävs ett ökat fokus på medarbetarnas erfarenhet. Med en personalstyrka som omfattar allt från medarbetare födda före 1946 till generation Z, arbetar Volvokoncernen aktivt för att tillgodose behoven hos dessa skilda grupper, för att ta fram det bästa hos var och en. För att kunna erbjuda en attraktiv arbetsplats för alla anställda fokuserar vi på tre områden: den fysiska arbetsmiljön, den tekniska arbetsmiljön samt vår kultur. Enkelhet, användarvänlighet och personlig anpassning är viktiga beståndsdelar. Våra initiativ sträcker sig från omfattande introduktionsprogram och omvänt mentorskap till en intelligent digital arbetsplats och en lösning som gör intranätet åtkomligt för samtliga medarbetare.

HÄLSA, SÄKERHET OCH VÄLBEFINNANDE I FOKUS

Hälsa, säkerhet och välbefinnande står högt på dagordningen, och inom hela koncernen finns ett starkt engagemang för att göra det till en naturlig del av vårt dagliga arbete. Det är viktigt att erbjuda en säker och hälsosam arbetsmiljö, inte bara för att vi bryr oss om våra medarbetare, besökare, leverantörer och kunder, utan också för att det avspeglar sig i de ekonomiska resultaten. Välbefinnande på arbetsplatsen stärker medarbetarnas engagemang, ökar produktiviteten och främjar resultatet. Ett starkt engagemang för hälsa och säkerhet gör oss också till en mer eftertraktad arbetsgivare och gör det möjligt för oss att locka och behålla de kompetenser vi behöver, nu och i framtiden.

Volvokoncernens policy för hälsa och säkerhet grundar sig på övertygelsen att olyckor, tillbud och arbetsrelaterad ohälsa går att förebygga. Volvokoncernen arbetar aktivt för att minimera såväl fysiska som psykiska risker på arbetsplatsen och införde under 2018, som en del av dessa ansträngningar, en ny verktygslåda för mental hälsa. Verktygslådan innehåller ett antal redskap, seminarier och bedömningar utformade för att förebygga psykiska problem och främja välbefinnandet på arbetsplatsen.

Hälsa och säkerhet[1]

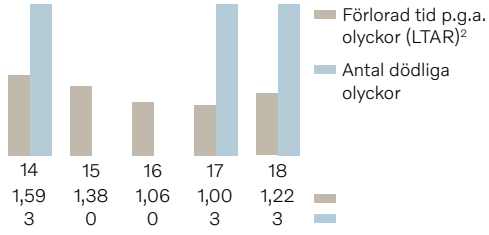

1 Omfattningen av anställda som ingår i siffrorna har ökat kraftigt under de senaste fem åren och omfattar 2018 100%.

2 Antal registrerade olyckor med förlorad tid × 200.000 timmar / totalt antal arbetade timmar för samtliga anställda och konsulter.

Fernando Esguerra började jobba i Volvokoncernen 2017

JAG VILLE HA EN UTMANING

När jag sökte till Volvokoncernen var jag inte bara ute efter ett jobb. Jag ville ha en utmaning, kliva utanför min bekvämlighetszon och uppleva andra delar av ingenjörsyrket. Jag hade fem villkor som inte var förhandlingsbara: ett inspirerande företag, en produkt jag trodde på, en tjänst som skulle medföra utmaningar, stöttande chefer som skulle sporra mig att göra mitt bästa och en bra arbetsmiljö med trevliga kolleger. I Volvokoncernen hittade jag allt detta. Företaget inspirerar mig. Här finns driv och framåtanda, en bra inställning och en sund företagskultur. Jag får vara en del av ett team som utvecklar ny teknik och konstruerar nästa generations produkter.

Läs mer om våra engagerade medarbetare på volvogroup.se/careers

Tonvikt på säkerheten

Under de senaste fyra åren har vi sett en ihållande minskning av antalet olyckor. Dock noterade vi under 2018 en ökning på grund av den höga aktivitetsnivån. Under året var andelen förlorad tid på grund av olyckor 1,22 och omfattade 100% av de anställda. Inom Volvokoncernen arbetar vi med hälsa och säkerhet på olika sätt, exempelvis genom OHSAS 18001-certifiering, hälso- och säkerhetsrevisioner samt Volvo Production System. Under 2018 var 26 av våra produktionsanläggningar OHSAS 18001-certifierade. Vi uppnådde noll olyckor vid 27 anläggningar, vilket var på samma nivå som året före. I och med utvecklingen av vår kultur för hälsa och säkerhet vill vi arbeta mer förebyggande. Ett steg i denna riktning är införandet av ledande säkerhetsindikatorer för att kunna verka för förändring.

Belönad bästa praxis

Volvokoncernens utmärkelse för hälsa och säkerhet infördes 2006 i syfte att uppmärksamma insatser för hälsa och säkerhet samt att inspirera var och en till investeringar i säkra arbetsförhållanden och hälsofrämjande åtgärder. Utmärkelsen kompletterades i år med en heldagskonferens med fokus på prestation och omsorgskultur. Vid evenemanget samlades högre chefer och experter på hälsa och säkerhet, för att dela med sig av bästa praxis och för att lära sig av sina kolleger.

Under de senaste tolv åren har antalet ansökningar till utmärkelsen fortsatt att öka, och dessa projekt har fått alltmer påtagliga resultat. Under 2018 deltog 49 initiativ från de flesta av våra länder i tävlingen, och var och en av dem belyser en ny och innovativ förbättring. Vinnaren är lastbilsfabriken i Gent för genomförandet av en hållbar ergonomisk färdplan med deltagande av samtliga anställda och chefer. Färdplanen har kommit till för att på ett proaktivt sätt bidra till förbättrad ergonomi på de flesta arbetsstationer i fabriken. ■

ATT FRIGÖRA DEN FULLA POTENTIALEN I MÅNGFALD OCH DELAKTIGHET

Inom Volvokoncernen vet vi att delaktighet i arbetsmiljön frigör mångfaldens dolda potential och främjar resultaten genom att berika kreativiteten. Detta gör det möjligt för oss att vara mer innovativa och förbättra vårt beslutsfattande. Våra individuella bakgrunder har vitt skilda dimensioner som ger var och en av oss ett värdefullt och unikt perspektiv. För att verksamheten ska lyckas är det avgörande att dra nytta av denna mångfald eftersom den gör att varje medarbetare kan engagera sig obehindrat och bidra fullt ut. I mer än ett årtionde har vi arbetat systematiskt för att öka både mångfald och delaktighet, i syfte att personal och ledning ska återspegla mångfalden i de regioner där vi är verksamma.

Diversity & Inclusion Labs

Under 2018 har Volvokoncernen anammat ett nytt sätt att närma sig mångfald och delaktighet genom att introducera konceptet ”Diversity & Inclusion Labs”. De tre typerna av D&I Labs ger ett ramverk för inlärning, problemlösning eller perspektivtagande. I Learning Lab får deltagarna tillägna sig kunskap och lära sig praktiska, handfasta tekniker för att stärka mångfalden och skapa delaktighet. I Solution Lab kan anordnaren sätta upp ett mål medan deltagarna skapar en gemensam lösning genom en innovationsprocess såsom ”design thinking”. Bounce Lab är utformat för att bättre förstå ett problem eller för att få ett nytt perspektiv. Deltagare med intresse av ämnet ger sina synpunkter på den aktuella situationen, till exempel ”Varför söker inte fler kvinnor jobb inom produktion?”.

Exempel på andra åtgärder är D&I Champions-nätverket, som består av seniora chefer som fungerar som synliga förebilder och arbetar hand i hand med Human Resources-avdelningen när det gäller mångfalds- och integrationsstrategier. Ett annat exempel är ett riktat program för att öka antalet kvinnliga projektledare inom Group Trucks Technology.

Könsfördelning av anställda i Volvokoncernen, %	2018	2017	2016	2015	2014
Andel kvinnor	19	19	18	18	18
Andel kvinnor i ledande befattning	25	25	24	22	21

Ökad medvetenhet om HBTQ-frågor

Volvokoncernen har förbundit sig till en jämlik behandling av alla medarbetare, oberoende av deras sexuella läggning, precis som vid alla andra uttryck för mångfald. Under 2018 lanserades en chefshandbok om sexuell läggning och könsidentitet. Dess syfte är att öka medvetenheten kring HBTQ-frågor, bekämpa stereotyper och fördomar samt garantera att en stor bredd av individer och familjesituationer erkänns av bolaget.

Mångfald och delaktighet inom koncernen

För att maximera de positiva effekterna av mångfald och delaktighet ska cheferna för respektive division och affärsenhet ansvara för att göra det till en del av den dagliga verksamheten. Olika länder, regioner och enheter kan möta olika utmaningar vad gäller mångfald, vilket är anledningen till att det inom Volvokoncernen finns många lokalt anpassade och affärsspecifika mångfaldsmål och handlingsplaner.

Utöver dessa åtgärder mäter vi könsfördelningen totalt och på ledningsnivå, så som framgår av könsfördelningstabellen. Vid utgången av 2018 utgjorde kvinnor 19% av Volvokoncernens globala arbetsstyrka. Andelen kvinnor i ledande befattning uppgick till 25%. ■

ARBETSTAGARRELATIONER – ETT SAMARBETE BYGGT PÅ FÖRTROENDE

Det är avgörande för Volvokoncernens framgång att upprätthålla goda relationer till de fackförbund och arbetsråd som företräder våra arbetstagare. Vi strävar efter en förtroendefull och samarbetsinriktad dialog i arbetsrelaterade frågor. Förväntningarna på förhållandet mellan arbetstagare och arbetsgivare skisseras i Volvokoncernens uppförandekod, och för att säkert kunna ta vara på arbetstagarnas röst, är de företrädda i flera dialogplattformar, antingen direkt eller via fackföreningar.

I AB Volvos styrelse finns tre ordinarie ledamöter och två suppleanter utnämnda av arbetstagarorganisationerna. Volvo European Works Council (EWC) består av arbetstagar- och fackrepresentanter från de europeiska länder där Volvokoncernen har verksamhet. De sammanträder två gånger om året med fokus på europeiska frågor och utbyte av erfarenheter. Därutöver genomfördes fem formella informations- och samrådsmöten under 2018.

Med sina 50 fackliga representanter från EWC och från helägda bolag i Volvokoncernen utgör Volvo Global Works Council (GWC) ett viktigt samarbetsforum. Varje år ger Volvo Global Dialogue (VGD) arbetstagarrepresentanterna från GWC möjlighet att träffa Volvokoncernens styrelse och koncernledningen. 2018 års upplaga av VGD anordnades i Skövde och huvudfokus låg på flexibilitet. Under mötet belystes ämnet från flera olika perspektiv, både ur lokal och global synvinkel.

Föreningsfrihet

Som framgår av vår Uppförandekod, respekterar Volvokoncernen alla medarbetares rätt att bilda och ansluta sig till en fackförening, eller att avstå från det. Sammanlagt 73% (71) av våra fast anställda medarbetare i 23 (21) länder omfattas av kollektivavtal, och vi uppskattar att cirka 42% (42) var medlemmar i en oberoende fackförening. I våra större länder som Sverige, USA, Japan och Brasilien noterar vi en avsevärt högre grad av medlemskap i fackföreningar än genomsnittet, jämfört med arbetsmarknadsstatistik från Internationella arbetsorganisationen ILO.

Samarbete för att skapa resultat

För att kunna lösa arbetsrelaterade problem i en anda av samarbete och respekt, håller Volvokoncernen en öppen dialog med arbetstagarrepresentanterna. Antalet förlorade arbetsdagar till följd av strejk eller lockout låg på 0,02% (0,05). Orsakerna till dessa var framför allt relaterade till löneförhandlingar och i vissa länder till deltagande i politiska protester mot myndighetsförändringar.

Antalet uppsägningar minskade från 1,6% av den sammanlagda arbetsstyrkan under 2017 till 1,3% under 2018. Sammanlagt såg vi en ökning med cirka 5.000 anställda inom Volvokoncernen huvudsakligen till följd av en ökad efterfrågan på våra produkter och ökad aktivitet inom forskning och utveckling.

Vid varje större förändring inom organisationen informerar vi arbetstagarrepresentanter och berörda myndigheter, i enlighet med vad som krävs av lagar och avtal. När det dessutom sker uppsägningar, omstruktureringar eller annat som påverkar medlemmar i fackföreningar eller företagsråd, medverkar Volvokoncernen i samråd eller förhandlingar. Under 2018 hölls 39 (41) samråd och förhandlingar med fackföreningar. Ytterligare 17 (30) samråd hölls med företagsråd eller liknande representativa organ.

Vid större förändringar har vi processer för att säkerställa att uppsägningstiderna för de anställda och deras representanter som stipuleras av landets lagstiftning eller kollektivavtal iakttas. Genom åtgärder som interna mobilitetsforum och omställningsstöd försöker vi hitta lösningar för friställda medarbetare. ■

Lehigh Valley-fabriken

ARBETA TILLSAMMANS

Vid Mack Trucks fabrik Lehigh Valley Operations i Pennsylvania i USA, kontrollerar Matthew Parry, Production Engineer and Local Technical Specialist, och Tim Reitz, Final Technician, kablaget i en lastbil.

”När vi ställde om produktionslinjen inför lanseringen av Mack Anthem lyssnade vi mycket på feedback från operatörerna. Det är ju de som ska bygga lastbilarna varje dag,” säger Matthew Parry.

UD Trucks vänder till vinst

”Att bestiga Mount Fuji” heter UD Trucks utvecklingsprogram som lanserades 2016. Vid slutet av 2018 var företaget mer än halvvägs upp på Japans högsta berg och ökar nu farten uppför den brantaste delen, mot toppen.

År 2016 lanserade den nya ledningen för UD Trucks programmet för att utveckla verksamheten och snabbt öka lönsamheten. Samtliga medarbetare i hela företaget är engagerade. Programmet vilar på tre viktiga hörnstenar.

- **Vi är ”Ett UD Trucks”** med fokus på att dra fördelar av att ha ansvar för hela värdekedjan. Det är en tydlig strategi som är enkel att förstå, med en väl definierad plan för att nå mätbara och frekvent avstämda mål.
- **Vi har ett förstklassigt kunderbjudande** med den nya, tunga lastbilen UD Quon med avancerade funktioner och kvalitet i toppklass. Vi erbjuder UD-lastbilar i de lägre viktklasserna i allians med andra tillverkare. Vi har ett kraftigt ökat fokus på service för att stärka kundrelationer och lönsamhet.
- **Vi utnyttjar Volvokoncernens resurser optimalt.** Vi balanserar mellan att fullt ut utnyttja resten av koncernen inom de områden där det är fördelaktigt och att skapa enkla, kostnadseffektiva lösningar där unika och varumärkesskiljande lösningar krävs.

De senaste tre årens förbättrade lönsamhet har åstadkommits med en försäljning som varit stabil.

Den nya tunga lastbilen UD Quon är en hörnsten i förbättringsprogrammet, här presenterad av Nobuhiko Kishi vid lanseringen i Ageo i Japan.

Vi är ”Ett UD Trucks”

Den nya strategin ”Ett UD Trucks” har varit avgörande för den framgångsrika utvecklingen. Den ger ledningen direkt kontroll över och ansvar för UD Trucks värdekedja och stöds av den decentraliserade affärsmodell som Volvokoncernen införde 2016.

Det lokala beslutsfattandet är snabbt och kundorienterat. Företagskulturen har utvecklats mot mer lokalt ansvarstagande med det ökande mandatet, grundläggande förutsättningar för att involvera och engagera alla UD-kollegor för den gemensamma klättringen uppför Mount Fuji.

”Våra kollegor utvecklas till att bli pionjärer och entreprenörer i vårt gemensamma arbete med att bygga ett nytt UD Trucks, redo att ta sig an nuvarande och framtida affärsmöjligheter, allt eftersom vår bransch omformas med automatisering, uppkoppling och elektrifiering”, säger Joachim Rosenberg, ordförande för UD Trucks och medlem av Volvos koncernledning.

Ett förstklassigt kunderbjudande

UD Trucks är ett av fyra, stora japanska lastbilsbolag. Det grundades 1935 och har ett stolt arv och en imponerande historia av ikoniska lastbilar och nyskapande innovationer, såsom världens första avgasreningssystem med selektiv katalytisk reduktion (SCR) för lastbilar.

Dagens kunderbjudande bygger vidare på den traditionen och är det bästa i företagets historia. Den helt nya, tunga lastbilen UD Quon har utvecklats för kunder med höga krav på prestanda, komfort och produktivitet i Japan och andra marknader med hårda emissionsregler.

UD Trucks ingenjörer har i nära samarbete med kollegor från hela koncernen, utnyttjat de möjligheter som erbjuds av Volvokoncernens gemensamma plattform med gemensam arkitektur och delad teknik (CAST). De har därutöver utvecklat ett antal unika kundanpassningar för Japan och UD Trucks övriga marknader. Att låta de kompletterande produkterna i det medeltunga och lätta segmentet täckas via avtal med andra tillverkare är en bärande del av strategin.

”Detta är en målinriktad och kostnadseffektiv strategi för oss. Den särskiljer tydligare vårt kärnerbjudande med tunga lastbilar å ena sidan, och de kompletterande produkterna av medeltunga och lätta lastbilar å andra sidan”, säger Joachim Rosenberg.

Joachim Rosenberg, ordförande för UD Trucks och medlem i Volvos koncernledning.

Utnyttja Volvokoncernens resurser

Volvokoncernens stöd till UD Trucks finns inom tre breda områden: i) den traditionella, välkända tekniken, ii) de nya teknikerna för automatisering, uppkoppling och elektrifiering, iii) tillgången till kompetens, processer och kunskaper längs hela värdekedjan.

Balansgången för UD Trucks ledning är att bedöma när det är bäst att använda koncernens gemensamma lösningar och när man ska utveckla egna lösningar där varumärket och dess kunder kräver det.

”Vi har stor nytta av koncernens gemensamma resurser, kompetens och tekniska lösningar. Samtidigt fattas 99% av alla beslut lokalt. Detta beror på de specifika kraven på vår affär, vad vi har råd med och även om att vidareutveckla vår kultur av entreprenörskap”, säger Joachim Rosenberg.

Förbättrad lönsamhet men mer att göra

UD Trucks lönsamhet har förbättrats sedan programmet lanserades. Men vad som är ännu viktigare är att bolaget har utvecklats till att vara en bättre affärspartner till sina kunder, att bidra mer till samhällsutvecklingen och att vara en bättre arbetsgivare för sina medarbetare, i en miljö som alltmer präglas av engagemang och mångfald.

”Vi har förbättrat vår rörelsemarginal avsevärt, men vi har fortfarande många saker kvar att göra. Det är bra att veta när vi fortsätter att klättra mot toppen”, säger Joachim Rosenberg. ■

Framtida ledare i ”UD Emerging Leaders” årgång 2018. Kompetensutveckling är en stor del av ”Bestiga Mount Fuji”, företagets stora utvecklingsprogram.

GLOBAL STYRKA

Bra efterfrågan på många marknader

Sedan renodlingen mot kommersiella fordon inleddes för mer än tjugo år sedan har Volvokoncernen vuxit till världens näst största tillverkare av tunga lastbilar och en av de största tillverkarna av bussar och anläggningsmaskiner och är idag också en ledande tillverkare av tunga dieselmotorer samt marin- och industrimotorer. Under 2018 fortsatte efterfrågan att vara på bra nivåer på många marknader runt om i världen.

Fördelning av koncernens nettoomsättning per marknad 2018

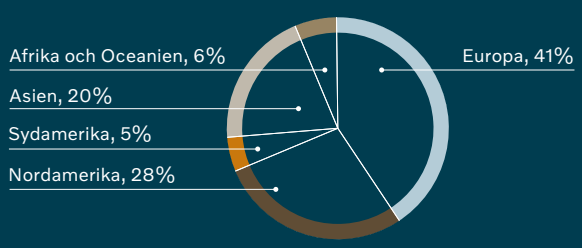

Fördelning av koncernens nettoomsättning per affärsområde 2018

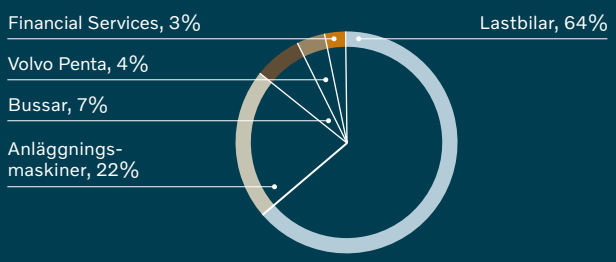

Marknadsutveckling, tunga lastbilar, tusental

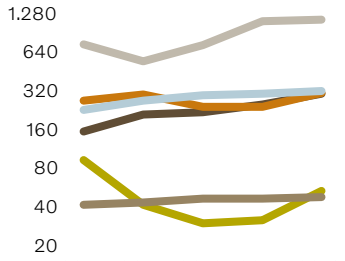

2014	2015	2016	2017	2018	
228	270	300	307	320	Europa 30
270	302	243	244	311	Nordamerika
93	42	30	32	54	Brasilien
42	44	47	47	48	Japan
155	210	220	251	306	Indien
744	551	733	1.117	1.148	Kina

Marknadsutveckling inom Volvo CE:s produktkategorier, anläggningsmaskiner, tusental

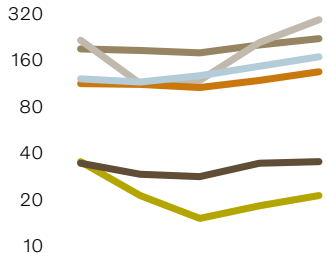

2014	2015	2016	2017	2018	
121	115	126	148	167	Europa
112	111	106	117	134	Nordamerika
35	21	15	17	21	Sydamerika
188	184	178	200	219	Asien (exkl. Kina)
215	116	127	220	292	Kina
34	29	28	34	35	Afrika och Oceanien

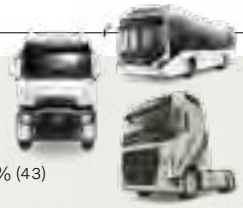

EUROPA

- Nettoomsättning: 160.591 Mkr (141.597)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 41% (43)
- Antal tillsvidareanställda: 49.694 (47.561)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 54% (55)
- Största marknader: Frankrike, Storbritannien, Tyskland, Ryssland och Sverige.

- Registreringarna av tunga lastbilar i Europa 30 fortsatte att vara på en hög nivå och steg med 4% jämfört med 2017.
- Volvo Lastvagnars marknadsandel på 15,4% var något lägre än den historiskt höga nivån på 16,8% under 2017. Renault Trucks återtog vissa andelar till 8,9% (8,6).
- Marknaden för anläggningsmaskiner växte med 13%, driven av stark tillväxt i Ryssland och tillväxt i Tyskland, Storbritannien, Frankrike och Italien.

AFRIKA OCH OCEANIEN

- Nettoomsättning: 25.182 Mkr (21.391)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 6% (7)
- Antal tillsvidareanställda: 2.474 (2.361)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 3% (3)
- Största marknader: Australien, Sydafrika, Nya Zeeland och Marocko.

- Efterfrågan på lastbilar i Australien var mycket stark.
- Marknaden för tunga lastbilar i Sydafrika växte med ca 6% till nästan 20.000 enheter, medan efterfrågan i Nordafrika var fortsatt svag.
- Överlag var efterfrågan på anläggningsmaskiner i länder med stor exponering mot gruvindustrin på goda nivåer.

ASIEN

- Nettoomsättning: 76.976 Mkr (68.511)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 20% (20)
- Antal tillsvidareanställda: 16.888 (16.526)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 18% (19)
- Största marknader: Kina, Japan, Sydkorea, Indien och Indonesien.

- Den kinesiska marknaden för anläggningsmaskiner växte med 33%, med fortsatt positiv utveckling för större grävmaskiner, kompaktgrävare och hjullastare.
- Av koncernens större lastbilsmarknader i Asien växte såväl den japanska som den kinesiska och den indiska marknaden för tunga lastbilar jämfört med 2017.

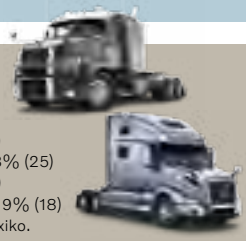

NORDAMERIKA

- Nettoomsättning: 106.948 Mkr (83.998)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 28% (25)
- Antal tillsvidareanställda: 17.845 (15.882)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 19% (18)
- Största marknader: USA, Kanada och Mexiko.

- Marknaden för tunga lastbilar steg med 27% jämfört med 2017.
- Volvo Lastvagnar återtog marknadsandelar medan Mack tappade något. Volvo hade 10,3% (8,3) och Mack Trucks 6,7% (7,3) vid årets slut.
- Fortsatta framgångar för koncernens egna motorer och växellådor, vilket bidrog till en positiv utveckling av serviceaffären.
- Marknaden för anläggningsmaskiner steg, framför allt tack vare ökad efterfrågan på grävmaskiner, dumprar, större hjullastare och vägmaskiner.

SYDAMERIKA

- Nettoomsättning: 21.138 Mkr (17.241)
- Andel av koncernens nettoomsättning: 5% (5)
- Antal tillsvidareanställda: 5.228 (4.774)
- Andel av koncernens tillsvidareanställda: 6% (5)
- Största marknader: Brasilien, Peru, Chile och Argentina.

- Efterfrågan i den viktiga brasilianska marknaden steg kraftigt, med en ökning för tunga lastbilar på 67%.
- Efterfrågan i övriga marknader i Sydamerika var på bra nivåer.
- Den sydamerikanska marknaden för anläggningsmaskiner steg med 24% från låga nivåer, huvudsakligen driven av tillväxt i Brasilien.

VIKTIGA HÄNDELSER

Viktiga händelser publicerade i kvartalsrapporter 2018

Eldrivna lastbilar från Volvo Lastvagnar och Renault Trucks
I januari meddelades att både Volvo Lastvagnar och Renault Trucks ska börja sälja elektriska medeltunga lastbilar i Europa under 2019 och att de första enheterna kommer att tas i bruk hos ett fåtal utvalda referenskunder redan under 2018. Därefter visade Volvo Lastvagnar för första gången Volvo FL Electric och Volvo FE Electric för bland annat distribution och soptransporter i stadstrafik. Renault Trucks presenterade en hel serie elektriska lastbilar.

Avtal om att sälja ett dotterbolag som har aktier i NHL
Den 26 mars meddelades att Volvokoncernen hade ingått ett avtal om att avyttra ett kinesiskt dotterbolag, som innehade 25,2% av aktierna i det kinesiska bolaget Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL). Den 11 maj slutförde Volvokoncernen avyttringen, vilken medförde en reavinst på 818 Mkr.

Årsstämma i AB Volvo
Vid årsstämman i AB Volvo den 5 april beslutades, i enlighet med styrelsens förslag, att till aktieägarna dela ut 4,25 kronor per aktie. Till styrelseledamöter omvaldes Matti Alahuhta, Eckhard Cordes, James W. Griffith, Martin Lundstedt, Kathryn V. Marinello, Martina Merz, Hanne de Mora, Helena Stjernholm och Carl-Henric Svanberg. Till ny ledamot valdes Eric Elzvik. Till styrelsens ordförande omvaldes Carl-Henric Svanberg. Till ledamöter i valberedningen valdes Bengt Kjell, representerande AB Industrivärden, Yngve Slyngstad, representerande Norges Bank Investment Management, Pär Boman, representerande Svenska Handelsbanken, SHB Pensionsstiftelse, SHB Personalstiftelse, SHB Pensionskassa och Oktogonen, Ramsay Brufer, representerande Alecta, samt styrelsens ordförande. Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare antogs i enlighet med styrelsens förslag.

Förändringar i Volvos koncernledning
Den 19 juni 2018 meddelades att Volvos högsta ledning skulle förstärkas för att ytterligare intensifiera förändringstakten inom Volvokoncernen och utvecklingen av nya affärsmodeller. Vice vd och finanschef Jan Gurander fortsätter sitt arbete som vice vd med uppdraget att tillsammans med vd och koncernchef Martin Lundstedt leda Volvos strategiska och operativa arbete. Jan Ytterberg utsågs till ny medlem av Volvos koncernledning och finanschef. Jan Ytterberg kom närmast från befattningen som finanschef i svenska Husqvarna Group och har tidigare närmare trettio års erfarenhet från fordonsindustrin genom flera roller inom lastbilstillverkaren Scania. Vidare meddelades att personalchef Kerstin Renard skulle lämna sitt arbete vid årsskiftet.

Volvokoncernens pressmeddelanden 2018

DET FÖRSTA KVARTALET

2018-01-10 Rättelse: Nytt antal röster i AB Volvo **2018-01-11** Volvo ska testa självkörande elbussar i Singapore **2018-01-15** Save the date för investerardag med Volvokoncernen i New York **2018-01-17** Inbjudan till press- och analytikerkonferens i Stockholm **2018-01-23** Volvo Lastvagnar börjar sälja eldrivna lastbilar 2019 **2018-01-31** Volvokoncernen – det fjärde kvartalet och helåret 2017 **2018-01-31** Nytt antal röster i AB Volvo **2018-02-23** Eric Elzvik föreslås som ny styrelseledamot i AB Volvo **2018-02-26** Valberedningen i AB Volvo lägger fram reviderat förslag till styrelse **2018-02-28** Nytt antal röster i AB Volvo **2018-03-02** Årsstämma i AB Volvo **2018-03-13** AB Volvo publicerar Års- och hållbarhetsredovisning 2017 **2018-03-14** Totalt över 4.000 sålda elektrifierade Volvobussar **2018-03-23** Inbjudan till Volvokoncernens investerardag 2018 i New York **2018-03-26** Eldrivna ledbussar testas i Göteborg **2018-03-26** Volvokoncernen har ingått ett avtal om att sälja ett kinesiskt dotterbolag som innehar aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock **2018-03-29** Nytt antal röster i AB Volvo

DET ANDRA KVARTALET

2018-04-05 Årsstämma i AB Volvo **2018-04-10** Skola för lastbilsförare ska förbättra trafiksäkerheten i Marocko **2018-04-12** Premiär för Volvo Lastvagnars första helt eldrivna lastbil **2018-04-12** Inbjudan till press- och analytikerkonferens i Stockholm **2018-04-24** Volvokoncernen – det första kvartalet 2018 **2018-04-25** Mack Trucks planerar en helt eldriven soplastbil i New York 2019 **2018-04-26** Volvostipendium för forskning om säkra autonoma fordon **2018-04-30** Nytt antal röster i AB Volvo **2018-05-07** Lastbilar och personbilar varnar varandra i trafiken – banbrytande samarbete mellan Volvo Lastvagnar och Volvo Cars **2018-05-08** Volvo Lastvagnar presenterar sin andra eldrivna lastbilsmodell på tre veckor **2018-05-09** Assar Gabrielssons pris för ökad kunskap om cancerbehandling **2018-05-11** Volvokoncernen har genomfört försäljningen av ett kinesiskt dotterbolag med aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock **2018-05-29** Volvo lanserar nytt program för långfärdsbussar **2018-05-31** Volvokoncernen och Volvo Cars har beslutat att överföra ägandet i Volvo Ocean Race **2018-06-01** Volvo Ocean Race blir startskottet för eldrivna ledbussar i Göteborg **2018-06-13** Innovation och hållbarhet – teman for Volvokoncernen när Volvo Ocean Race kommer till Göteborg **2018-06-15** Teknikpris för koncept som förbättrar bränsleeffektivitet i grävmaskiner **2018-06-16** Volvo Penta presenterar banbrytande teknik för automatiserad tilläggning med båt **2018-06-19** Förändringar i Volvos koncernledning **2018-06-27** Renault Trucks lanserar andra generationen eldrivna lastbilar **2018-06-28** Volvo Trucks och FedEx genomför platooning med lastbilar **2018-06-29** Nytt antal röster i AB Volvo

Test av Electric Site

Den 29 augusti meddelades att Volvo Construction Equipment tillsammans med kunden Skanska börjat testa hur väl det egna Electric Site-konceptet fungerar i verkligheten. Systemet, som bland annat innefattar uppkopplade, eldrivna och autonoma Volvo-maskiner, skulle testas i produktionsmiljö under tio veckor, där det förväntades ge en betydande minskning av både koldioxidutsläpp och total driftskostnad. Den 21 november meddelades att Volvo Construction Equipment och Skanska hade uppmätt banbrytande resultat i forskningsprojektet: 98% lägre koldioxidutsläpp, 70% lägre energikostnad och 40% lägre operatörskostnad.

Banbrytande innovationer för framtida autonoma och elektriska transportlösningar

I samband med Volvokoncernens Innovation Summit i Berlin den 12 september presenterades ett nytt transportsystem med namnet Vera för första gången. Systemet består av självkörande, elektriska fordon som är uppkopplade mot en kontrollcentral. Vera är tänkt att användas inom områden med korta avstånd, stora volymer och hög leveransprecision, till exempel mellan logistiska nav. Det framtida transportsystemet ska nu vidareutvecklas ytterligare tillsammans med berörda kunder.

Volvo Lastvagnar ska lansera elektriska lastbilar i Nordamerika

Den 27 september meddelades att styrelsen för California Air Resources (CARB) preliminärt hade tilldelat 44,8 miljoner dollar till South Coast Air Quality Management District (SCAQMD) för projektet Volvo LIGHTS (Low Impact Green Heavy Transport Solutions). Volvo LIGHTS-projektet är ett led i ett innovativt samarbete mellan Volvokoncernen, SCAQMD och branschledare inom transport- och laddningsinfrastruktur. Som ett led i projektet planerar Volvo Lastvagnar att under 2019 lansera helt elektriska demonstrationslastbilar i Kalifornien, för att sedan börja sälja dem på den nordamerikanska marknaden under 2020.

Volvokoncernen reserverar 7 miljarder kronor

Den 16 oktober meddelades att Volvokoncernen hade upptäckt att en komponent i ett avgasefterbehandlingssystem som används på vissa marknader åldras snabbare än förväntat, vilket skulle kunna leda till att motorerna överskrider utsläppsgränserna för kväveoxider (NO_x). Alla produkter utrustade med komponenten möter utsläppskraven vid leverans. Försämringen är en konsekvens av ett materialproblem som uppstår över tid. Den 3 januari 2019 meddelade Volvokoncernen att den reserverade 7 miljarder kronor i Q4 2018 relaterat till uppskattade kostnader för att hantera detta.

Volvo Lastvagnar levererar transportlösning med självkörande fordon till Brønnøy Kalk AS

Den 20 november meddelades att Volvo Lastvagnar hade ingått ett avtal med norska Brønnøy Kalk AS om att leverera sin första kommersiella lösning med självkörande fordon som ska transportera kalksten från ett dagbrott till en närliggande hamn.

Förändringar i Volvos ledning

Den 12 december meddelades att Roger Alm hade utsetts till ny medlem av Volvos koncernledning och vd för Volvo Lastvagnar. Han ersatte Claes Nilsson, som gick i pension. Samtidigt utsågs Diana Niu till medlem av koncernledningen och personaldirektör för Volvokoncernen. Roger Alm och Diana Niu tillträdde sina tjänster den 1 januari 2019.

Volvokoncernen säljer majoritetsandel i WirelessCar

Den 19 december meddelades att Volvokoncernen hade undertecknat ett avtal om att sälja 75,1% av aktierna i sitt helägda dotterbolag WirelessCar till Volkswagen Group. Försäljningspriset uppgår till 1,1 miljarder kronor. När försäljningen slutförs kommer den att resultera i en positiv påverkan på rörelseresultatet på cirka 1,5 miljarder kronor samt en positiv kassaflödeseffekt på 1,1 miljarder kronor. Försäljningen, som förutsätter sedvanliga myndighetsgodkännanden, beräknas kunna slutföras under det första halvåret 2019. ■

DET TREDJE KVARTALET

2018-07-03 Volvo tar Sveriges största order på elbussar hittills **2018-07-05** Inbjudan till press- och analytikerkonferens i Stockholm **2018-07-19** Volvokoncernen – det andra kvartalet **2018 2018-08-29** Tester påbörjas vid världens första ”utsläppsfria” bergtäkt **2018-08-31** Nytt antal röster i AB Volvo **2018-09-05** Smarta städer i fokus på Volvokoncernens Innovation Summit **2018-09-12** Banbrytande innovationer för framtida autonoma och elektriska transportlösningar **2018-09-27** Volvo Lastvagnar ska lansera elektriska lastbilar i Nordamerika

DET FJÄRDE KVARTALET

2018-10-05 Inbjudan till press- och analytikerkonferens i Stockholm **2018-10-16** Volvokoncernen har upptäckt för tidigt åldrande av en komponent i avgasefterbehandlingssystemet **2018-10-19** Volvokoncernen – det tredje kvartalet 2018 **2018-10-29** Det är i städerna som frågan om hållbarhet kommer att avgöras **2018-10-31** Nytt antal röster i AB Volvo **2018-11-05** Volvo ska leverera 700 stadsbussar till Bogotá i Colombia **2018-11-06** Volvo Financial Services lanserar iLabX – ett innovationslabb för teknologientreprenörer **2018-11-15** Martin Lundstedt är Årets ledare 2018 **2018-11-20** Volvo Lastvagnar levererar transportlösning med självkörande fordon till Brønnøy Kalk AS **2018-11-21** Koldioxidutsläppen har minskat med 98 % på Volvo Construction Equipments och Skanskas Electric Site **2018-11-28** Save the date för Volvokoncernens kapitalmarknadsdag 2019 **2018-12-12** Förändringar i Volvos ledning **2018-12-19** Volvokoncernen säljer majoritetsandel i WirelessCar **2018-12-28** Nytt antal röster i AB Volvo

RESULTATUTVECKLING

Förbättrad lönsamhet

För Volvokoncernen var 2018 ett år med förbättrad lönsamhet och höga volymer.

KONCERNENS RESULTATRÄKNINGAR

		Industriverksamheten		Financial Services		Elimineringar		Volvokoncernen	
Mkr		**2018**	2017	**2018**	2017	**2018**	2017	**2018**	2017
Nettoomsättning	Not 6, 7	**378.320**	**321.799**	**13.070**	**11.812**	**–555**	**–873**	**390.834**	**332.738**
Kostnad för sålda produkter		–296.109	–247.021	–7.924	–7.072	555	873	–303.478	–253.220
Bruttoresultat		**82.210**	**74.778**	**5.146**	**4.740**	**–**	**–**	**87.357**	**79.518**
Forsknings- och utvecklingskostnader		–15.899	–16.098	–	–	–	–	–15.899	–16.098
Försäljningskostnader		–28.642	–26.495	–2.248	–2.086	–	–	–30.890	–28.582
Administrationskostnader		–5.756	–5.602	–43	–40	–	–	–5.798	–5.642
Övriga rörelseintäkter och kostnader	Not 8	–1.828	–640	–445	–421	–	–	–2.273	–1.061
Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	Not 5, 6	1.948	1.408	–	–	–	–	1.948	1.407
Resultat från övriga aktieinnehav		33	135	0	0	–	–	33	135
Rörelseresultat		**32.067**	**27.485**	**2.411**	**2.192**	**–**	**–**	**34.478**	**29.678**
Ränteintäkter och liknande resultatposter		199	164	–	–	0	–	199	164
Räntekostnader och liknande resultatposter		–1.658	–1.852	0	0	0	–	–1.658	–1.852
Övriga finansiella intäkter och kostnader	Not 9	–870	–385	–	–	–	–	–870	–385
Resultat efter finansiella poster		**29.738**	**25.412**	**2.411**	**2.192**	**–**	**–**	**32.148**	**27.605**
Inkomstskatter	Not 10	–6.172	–7.066	–613	248	–	–	–6.785	–6.818
Periodens resultat		**23.566**	**18.346**	**1.798**	**2.440**	**–**	**–**	**25.363**	**20.786**
Hänförligt till:									
Moderbolagets aktieägare								24.897	20.484
Minoritetsandelar i resultat								466	302
								25.363	**20.786**
Resultat per aktie före utspädning, kronor	Not 19							12,25	10,08
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	Not 19							12,24	10,07

ÖVRIGT TOTALRESULTAT

Mkr		**2018**	2017
Periodens resultat		**25.363**	**20.786**
Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen:			
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		–579	–827
Poster som senare kan komma att omklassificeras till resultaträkningen:			
Omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet		2.350	–2.546
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag		0	25
Ackumulerade kursdifferenser återförda till resultatet		–94	–112
Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Not 19	14	–10
Förändring av säkringsreserv	Not 19	–	–20
Övrigt totalresultat, netto efter inkomstskatter		**1.691**	**–3.490**
Periodens totalresultat		**27.054**	**17.296**
Hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		26.536	17.048
Minoritetsandelens resultat		518	248
		27.054	**17.296**

VOLVOKONCERNEN

Nettoomsättning

Under 2018 ökade nettoomsättningen med 17% till 391 miljarder kronor (333). Justerat för förändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade verksamheter var ökningen 14%.

Fordonsförsäljningen steg med 16% justerat för förändrade valutakurser, framför allt som en konsekvens av fler sålda lastbilar och anläggningsmaskiner. Serviceförsäljningen steg med 7% justerat för förändrade valutakurser, vilket avspeglar en växande fordonspopulation och bra utnyttjande av kundernas flottor.

Nettoomsättning per Rörelsesegment, Mkr	**2018**	2017	%
Lastbilar	250.358	214.854	17
Anläggningsmaskiner	84.238	66.313	27
Bussar	25.826	25.878	0
Volvo Penta	13.741	11.119	24
Koncernfunktioner och övrigt	7.568	6.449	17
Elimineringar	–3.411	–2.814	–21
Industriverksamheten[1]	**378.320**	**321.799**	**18**
Financial Services	13.070	11.812	11
Omklassificeringar och elimineringar	–555	–873	36
Volvokoncernen	**390.834**	**332.738**	**17**

1 Justerat för ändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade enheter ökade nettoomsättningen med 14%.

Volvokoncernens försäljning av försvarsmateriel, såsom det anges i den svenska förordningen om krigsmateriel (1992:1303) paragraf A, uppgick till 0,33% av nettoomsättningen för 2018, jämfört med 0,26% 2017.

Justerat rörelseresultat per rörelsesegment, Mkr	**2018**	2017
Lastbilar	26.351	19.785
Anläggningsmaskiner	11.306	7.917
Bussar	765	876
Volvo Penta	2.341	1.439
Koncernfunktioner och övrigt	–2.503	–2.934
Elimineringar	–12	2
Industriverksamheten	**38.249**	**27.085**
Financial Services	2.411	2.192
Volvokoncernen	**40.660**	**29.278**
Justeringar[1]	–6.182	400
Volvokoncernens rörelseresultat	**34.478**	**29.678**

1 För mer information om justerat rörelse resultat, se avsnitt för Nyckeltal på sidan 216.

Nettoomsättning, Mdr kr

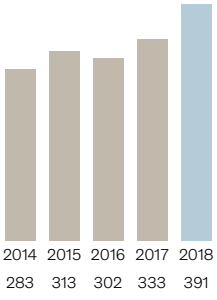

Rörelseresultat, Mkr

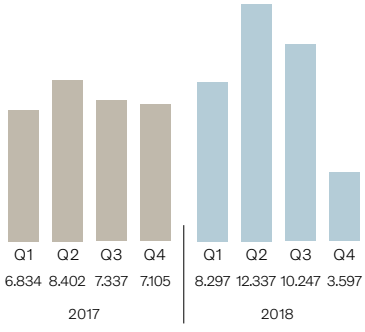

I Nordamerika var den ekonomiska aktiviteten fortsatt stark och den stora efterfrågan på frakt tillsammans med bristen på fraktkapacitet gjorde att efterfrågan på lastbilar ökade, särskilt inom fjärrtransportsegmentet. I kombination med fortsatt höga transportvolymer i Europa, den bibehållna höga marknadsnivån i Asien och behovet av att förnya flottorna i Brasilien ökade Lastbilar sin försäljning med 17%. Anläggningsmaskiner hade en positiv försäljningsutveckling på alla sin marknader, där Asien och framför allt Kina bidrog till den stora ökningen på 27%. Volvo Penta ökade sin försäljning genom högre volymer framför allt på industrimotorer för maskinapplikationer, delvis drivet av förköp inför nya emissionsregler i Europa. Bussar bibehöll samma försäljning som föregående år då minskningar i Europa och Asien kompenserades av ökningar i övriga regioner.

Rörelseresultat

2018 var ett rekordår för Volvokoncernen. Det justerade rörelseresultatet ökade med 11,4 miljarder kronor till 40,7 miljarder kronor (29,3) inklusive en positiv valutaeffekt på 1,6 miljarder kronor.

Justerad rörelsemarginal, %	**2018**	2017
Lastbilar	10,5	9,2
Anläggningsmaskiner	13,4	11,9
Bussar	3,0	3,4
Volvo Penta	17,0	12,9
Industriverksamheten	**10,1**	**8,4**
Volvokoncernen	**10,4**	**8,8**
Volvokoncernens rörelsemarginal	**8,8**	**8,9**

Förändring av rörelseresultatet Volvokoncernen Mdr kr	Förändring (exklusive valuta)	Valuta-effekt	Totalt
Rörelseresultat 2017			**29,7**
Förändring av bruttoresultat Industriverksamheten[1]	4,9	2,5	7,4
Förändring av bruttoresultat Financial Services	0,4		0,4
Högre kreditförluster	–0,2		–0,2
Förluster vid försäljning av koncernbolag	–0,3		–0,3
Försäljning materiella anläggningstillgångar	0,4		0,4
Högre kapitalisering av utvecklingskostnader	1,7		1,7
Högre forsknings- och utvecklingskostnader	–1,3	–0,2	–1,5
Högre försäljnings- och administrationskostnader	–1,7	–0,7	–2,4
Försäljning av aktier i Deutz AG 2017	–0,4		–0,4
Försäljning av aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co.,Ltd	0,8		0,8
Resultat från innehav i Joint Ventures och intresseföretag	0,1		0,1
Skador och tvister	–0,5		–0,5
Volvos vinstdelningsprogram	–0,4		–0,4
Övrigt	–0,3		–0,3
Rörelseresultat 2018	**3,2**	**1,6**	**34,5**

1 Inklusive en avsättning på 7,0 miljarder kronor relaterad till uppskattade kostnader för åtgärda en komponent i avgasefterbehandlingssystemet som kan åldras i förtid.
›› **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar

Lastbilar, Anläggningsmaskiner, Volvo Penta och Financial Services nådde sina högsta justerade rörelseresultat hittills. Lönsamheten förbättrades också med en justerad rörelsemarginal på 10,4% (8,8) för helåret. Den ökade lönsamheten berodde framför allt på högre fordonsvolymer, förbättrat kapacitetsutnyttjande och den ökade serviceförsäljningen. Lönsamheten påverkades negativt av ökade kostnader för försäljning och administration samt forskning och utveckling, vilket delvis kompenserades av högre kapitalisering av forsknings- och utvecklingskostnader.

Det justerade rörelseresultatet är undantaget avsättningen på 7 miljarder kronor relaterad till en komponent i avgasefterbehandlingssystemet som kan åldras snabbare än förväntat, samt 0,8 miljarder kronor i vinst på försäljningen av aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock CO., Ltd. 2017 justerades det rapporterade rörelseresultatet med en reavinst på 0,4 miljarder kronor från försäljningen av Volvokoncernens innehav i Deutz AG. Det rapporterade rörelseresultatet för 2018 uppgick till 34,5 miljarder kronor (29,7).

Finansnetto

Jämfört med förgående år förbättrades räntenettot med 0,2 miljarder kronor till 1,5 miljarder kronor, som ett resultat av lägre skuld. Övriga finansiella intäkter och kostnader uppgick till –0,9 miljarder kronor (–0,4). Förändringen i jämförelse med 2017 var främst relaterad till orealiserade omvärderingar och realiserat resultat av derivat.

» **Läs mer i Not 9** Övriga finansiella intäkter och kostnader.

Inkomstskatter

Årets skattekostnad uppgick till 6,8 miljarder kronor (6,8) vilket motsvarar en skattesats om 21% (25). Skattesatsen påverkades av en icke skattepliktig reavinst på försäljningen av ett kinesiskt dotterbolag, positiva effekter avseende ny skattelagstiftning på enskilda marknader samt en omvärderingseffekt av uppskjutna skatter på grund av den framtida lägre bolagsskattesatsen i Sverige.

Periodens resultat och resultat per aktie

Periodens resultat för 2018 uppgick till 25.363 Mkr (20.786). Resultatet per aktie före utspädning uppgick till 12,25 kronor (10,08) och efter utspädning till 12,24 kronor (10,07). Avkastningen på eget kapital uppgick till 21,3% (20,5).

Valutapåverkan på rörelseresultatet

Rörelseresultatet för 2018 i Volvokoncernen påverkades positivt med 1,6 miljarder kronor på grund av förändrade valutakurser. Den positiva effekten var främst relaterad till flöden i utländsk valuta med 1,5 miljarder kronor. Omvärdering av utestående fordringar och skulder hade en negativ påverkan om 0,3 miljarder kronor minskat med en positiv effekt från omvärdering av rörelseresultat i utländska dotterbolag med 0,4 miljarder kronor.

Nettoflödena i utländsk valuta påverkades positivt av förstärkning av EUR, GBP och USD, vilket motverkades av en negativ effekt från förstärkning av KRW. ■

Operativa nyckeltal Industriverksamheten, %	**2018**	2017
Bruttomarginal	21,7	23,2
Forsknings- och utvecklingskostnader i % av nettoomsättning	4,2	5,0
Försäljningskostnader i % av nettoomsättning	7,6	8,2
Administrationskostnader i % av nettoomsättning	1,5	1,7
Rörelsemarginal	**8,5**	**8,5**

Nettoomsättning per marknadsområde, Mkr	**2018**	2017	%
Europa	155.140	136.918	13
Nordamerika	102.383	79.855	28
Sydamerika	19.914	15.903	25
Asien	76.177	67.968	12
Afrika och Oceanien	24.705	21.156	17
Industriverksamheten	**378.320**	**321.799**	**18**
Varav:			
Fordon	299.356	250.053	20
Service	78.963	71.746	10

Valutakursernas inverkan på rörelseresultatet Volvokoncernen, Jämfört med föregående år, Mkr	
Nettoomsättning[1]	11.403
Kostnad för sålda produkter	–8.892
Forsknings- och utvecklingskostnader	–162
Försäljnings- och administrationskostnader	–753
Övriga	–6
Sammanlagd effekt av valutakursförändringar på rörelseresultatet	**1.590**

1 Koncernens försäljningsvärde redovisas till månatliga genomsnittskurser.

Transaktionsexponering från kommersiella flöden[1]

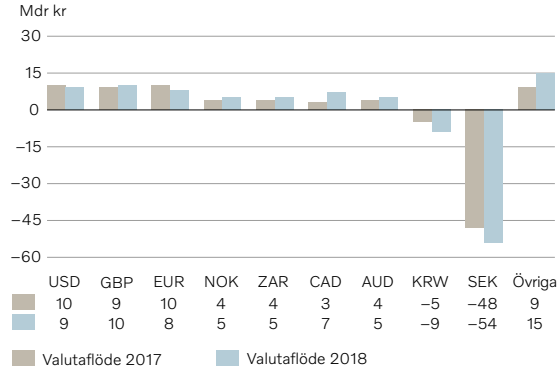

1 Stapeldiagrammet avser transaktionsexponeringen från kommersiella kassaflöden i utländsk valuta i Volvokoncernen, uttryckt som netto överskott/underskott i viktiga valutor. Underskott i SEK och KRW beror främst på höga tillverkningskostnader i Sverige och Korea samtidigt som externa intäkter i dessa valutor är begränsade.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk avseende Industriverksamhetens transaktionsexponering från såväl kommersiella flöden som valutakursernas påverkan på försäljningen och rörelseresultatet.

Forsknings- och utvecklingskostnader

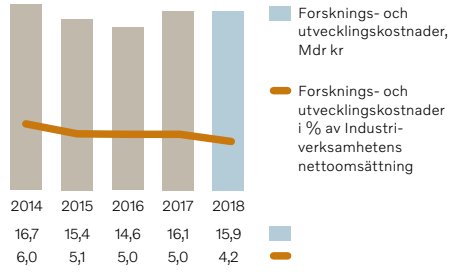

FINANSIELL STÄLLNING

Fortsatt stärkt finansiell ställning

Finansiell nettoställning

De finansiella nettotillgångarna i Volvokoncernens Industriverksamhet, undantaget pensioner och liknande förpliktelser ökade med 17,6 miljarder kronor under 2018, vilket medförde att de finansiella nettotillgångarna uppgick till 43,9 miljarder kronor den 31 december 2018. Detta motsvarar 38,8 % av eget kapital.

Inklusive pensioner och liknande förpliktelser, uppgick Industriverksamhetens finansiella nettotillgångar till 29,1 miljarder kronor vilket motsvarar 25,7% av eget kapital. Förändringen under året förklaras huvudsakligen av ett positivt operativt kassaflöde om 26,6 miljarder kronor, försäljning av ett bolag som äger aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL) om 0,8 miljarder kronor, vilket motverkades av utdelning till AB Volvos aktieägare om 8,6 miljarder kronor. Under året hade omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner en negativ påverkan om 0,5 miljarder kronor och förändrade valutakurser en negativ påverkan om 1,2 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar om försäljning av ett bolag som äger aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL).

» **Läs mer i Not 20** Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Volvokoncernens likvida medel uppgick till 46,9 miljarder kronor den 31 december 2018, en ökning med 10,8 miljarder kronor, vilket beror på det positiva operativa kassaflödet. Därutöver finns beviljade men ej utnyttjade kreditfaciliteter på 44,0 miljarder kronor (45,4). Per den 31 december 2018 innehåller likvida medel 1,9 miljarder kronor (1,3) som inte är tillgängliga för användning av Volvokoncernen och 5,6 miljarder kronor (5,0) där andra begränsningar råder, huvudsakligen likvida medel i länder med valutaregleringar eller andra legala restriktioner.

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel.

» **Läs mer i Not 22** Skulder om löptid på kreditfaciliteterna.

Balansräkning

Volvokoncernens totala tillgångar uppgick till 474,7 miljarder kronor per den 31 december 2018, en ökning med 55,7 miljarder kronor sedan 31 december 2017. Ökningen är främst i likvida medel, varulager samt kundfinansieringsfordringar. Kundfinansieringsfordringarna har ökat med 17,5 miljarder kronor vilket beror på ökad utlåning i Financial Services. Nivåerna i varulagret har ökat med 13,1 miljarder kronor som en effekt av högre efterfrågan i framför allt Lastbilar och Anläggningsmaskiner. Valutaeffekter hade en positiv påverkan på de totala tillgångarna om 14,8 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar.

» **Läs mer i Not 17** Varulager.

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning ökade med 0,2 miljarder kronor under året. Ökningen avsåg i huvudsak planerade fastighetsavyttringar.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag i avsnittet om tillgångar och skulder som innehas för försäljning.

Investeringar i andelar i joint ventures och intresseföretag minskade med 0,8 miljarder kronor under året och förklaras till största del av försäljningen av aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL).

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

Nettovärdet av tillgångar och skulder relaterade till pensioner och liknande förpliktelser uppgick den 31 december 2018 till en skuld på 14,9 miljarder kronor, en ökning med 0,7 miljarder kronor jämfört med årsskiftet 2017.

» **Läs mer i Not 20** Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Vid utgången av året uppgick Volvokoncernens eget kapital till 125,8 miljarder kronor jämfört med 107,8 miljarder kronor vid utgången av 2017. Soliditeten uppgick till 26,5% (25,7) per den 31 december, 2018. Soliditeten i Industriverksamheten var vid samma tidpunkt 31,9% (31,1). ■

KONCERNENS BALANSRÄKNING – TILLGÅNGAR

		Industriverksamheten		Financial Services		Elimineringar		Volvokoncernen	
Mkr		**31 dec 2018**	31 dec 2017	**31 dec 2018**	31 dec 2016	**31 dec 2018**	31 dec 2017	**31 dec 2018**	31 dec 2017
Tillgångar									
Anläggningstillgångar									
Immateriella anläggningstillgångar	Not 12	37.889	35.716	215	178	–	–	38.104	35.893
Materiella anläggningstillgångar	Not 13								
Fastigheter. maskiner och inventarier		55.604	53.277	42	40	–	–	55.646	53.317
Förvaltningsfastigheter		27	31	–	–	–	–	27	31
Tillgångar i operationell leasing		32.700	31.373	22.154	21.075	–11.751	–10.857	43.103	41.590
Finansiella anläggningstillgångar									
Andelar i joint ventures och intresseföretag	Not 5	11.135	10.525	–	–	–	–	11.135	10.525
Övriga aktier och andelar	Not 5	731	690	9	10	–	–	740	699
Långfristiga kundfinansierings-fordringar	Not 15	891	737	66.154	57.180	–898	–744	66.148	57.173
Förutbetalda pensioner	Not 20	1.549	252	–	–	–	–	1.549	252
Långfristiga räntebärande fordringar	Not 16	1.300	2.892	–	–	–5	–557	1.296	2.335
Övriga långfristiga fordringar	Not 16	9.030	8.000	244	238	–538	–143	8.736	8.094
Uppskjutna skattefordringar	Not 10	12.506	11.107	999	786	–	–	13.505	11.893
Summa anläggningstillgångar		**163.363**	**154.599**	**89.817**	**79.506**	**–13.191**	**–12.301**	**239.989**	**221.803**
Omsättningstillgångar									
Varulager	Not 17	65.366	52.231	417	470	–	–	65.783	52.701
Kortfristiga fordringar									
Kortfristiga kundfinansierings-fordringar	Not 15	669	621	60.860	52.294	–750	–711	60.779	52.205
Aktuella skattefordringar		1.326	1.137	343	430	–	–	1.669	1.567
Räntebärande fordringar	Not 16	2.581	2.075	1	–	–485	–908	2.097	1.166
Intern finansiering[1]		21.465	15.927	–	–	–21.465	–15.927	–	–
Kundfordringar	Not 16	40.376	37.120	1.530	1.069	–	–	41.906	38.189
Övriga fordringar	Not 16	15.095	14.420	1.258	1.527	–1.210	–889	15.144	15.058
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	Not 3	203	51	–	–	–	–	203	51
Kortfristiga placeringar	Not 18	160	178	–	–	–	–	160	178
Likvida medel	Not 18	43.747	32.269	4.419	4.892	–1.233	–1.069	46.933	36.092
Summa omsättningstillgångar		**190.989**	**156.029**	**68.829**	**60.682**	**–25.143**	**–19.504**	**234.675**	**197.207**
Summa tillgångar		**354.351**	**310.628**	**158.646**	**140.188**	**–38.334**	**–31.805**	**474.663**	**419.010**

1 Intern finansiering avser intern utlåning från Industriverksamheten till Financial Services.

Förändring av finansiell nettoställning Industriverksamheten, Mdr kr	**2018**	2017
Finansiell nettoställning vid periodens början	**12,2**	**–15,7**
Kassaflöde från den löpande verksamheten	36,4	35,8
Investeringar i im-/materiella anläggningstillgångar och leasingtillgångar	–10,7	–7,8
Avyttringar av anläggningstillgångar och leasingtillgångar	0,9	0,4
Operativt kassaflöde	**26,6**	**28,4**
Investeringar i aktier och andelar, netto	1,0	2,2
Förvärv och avyttringar av aktier, netto	–0,2	0,9
Kapitalöverföring till/från Financial Services	0,3	1,9
Valutaeffekt	–1,2	1,3
Utdelning till AB Volvos aktieägare	–8,6	–6,6
Utdelning till minoritetsägare	0,0	0,0
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	–0,5	–0,1
Pensioner, netto utbetalningar och kostnader	0,2	0,1
Övriga förändringar	–0,6	–0,1
Total förändring	**16,9**	**27,9**
Finansiell nettoställning vid periodens slut	**29,1**	**12,2**

Finansiell nettoställning, Industriverksamheten, Mdr kr

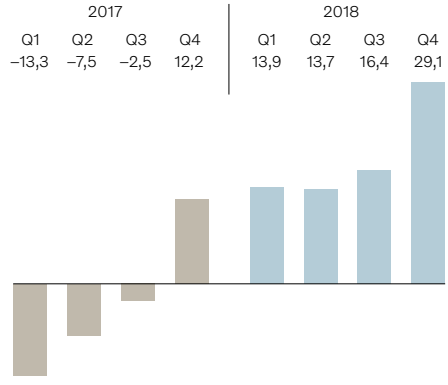

KONCERNENS BALANSRÄKNING – EGET KAPITAL OCH SKULDER

		Industriverksamheten		Financial Services		Elimineringar		Volvokoncernen	
Mkr		**31 dec 2018**	31 dec 2017	**31 dec 2018**	31 dec 2017	**31 dec 2018**	31 dec 2017	**31 dec 2018**	31 dec 2017
Eget kapital och skulder									
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	Not 19	110.692	94.640	12.687	11.221	–	–	123.379	105.861
Minoritetsintresse	Not 11	2.452	1.941	–	–	–	–	2.452	1.941
Summa eget kapital		**113.144**	**96.581**	**12.687**	**11.221**	–	–	**125.831**	**107.802**
Långfristiga avsättningar									
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 20	16.374	14.391	108	85	–	–	16.482	14.476
Avsättningar för uppskjutna skatter	Not 10	1.472	2.836	2.656	2.280	–	–	4.128	5.116
Övriga avsättningar	Not 21	13.991	8.130	278	264	321	89	14.590	8.484
Summa långfristiga avsättningar		**31.836**	**25.357**	**3.042**	**2.629**	**321**	**89**	**35.199**	**28.076**
Långfristiga skulder	Not 22								
Obligationslån	Not 22	59.115	48.962	–	–	–	–	59.115	48.962
Övriga lån	Not 22	13.411	12.865	15.638	12.817	–954	–740	28.095	24.942
Intern finansiering[1]		–54.024	–43.522	58.750	49.934	–4.726	–6.413	–	–
Övriga skulder	Not 22	39.369	34.601	1.621	1.285	–8.040	–7.156	32.949	28.730
Summa långfristiga skulder		**57.871**	**52.906**	**76.009**	**64.037**	**–13.720**	**–14.309**	**120.160**	**102.634**
Kortfristiga avsättningar	Not 21	**13.013**	**10.300**	**222**	**71**	**213**	**45**	**13.448**	**10.416**
Kortfristiga skulder	Not 22								
Obligationslån	Not 22	26.657	30.749	–	–	–	–	26.657	30.749
Övriga lån	Not 22	12.950	15.582	11.154	9.312	–2.114	–1.872	21.989	23.022
Intern finansiering[1]		–32.781	–37.635	49.907	48.527	–17.126	–10.891	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	Not 3	–	0	–	–	–	–	–	0
Leverantörsskulder		72.683	64.900	947	445	–	–	73.630	65.346
Aktuella skatteskulder		3.493	1.556	256	143	–	–	3.749	1.699
Övriga skulder	Not 22	55.485	50.332	4.421	3.803	–5.907	–4.867	53.999	49.267
Summa kortfristiga skulder		**138.487**	**125.484**	**66.685**	**62.230**	**–25.148**	**–17.630**	**180.025**	**170.083**
Summa eget kapital och skulder		**354.351**	**310.628**	**158.646**	**140.188**	**–38.334**	**–31.805**	**474.663**	**419.010**

1 Intern finansiering avser intern utlåning från Industriverksamheten till Financial Services.

Finansiell nettoställning	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	**31 dec 2018**	31 dec 2017	**31 dec 2018**	31 dec 2017
Långfristiga räntebärande tillgångar				
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	–	–	66.148	57.173
Långfristiga räntebärande fordringar	1.300	2.892	1.296	2.335
Kortfristiga räntebärande tillgångar				
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	–	–	60.779	52.205
Räntebärande fordringar	2.581	2.075	2.097	1.166
Intern finansiering	21.465	15.927	–	–
Kortfristiga placeringar	160	178	160	178
Likvida medel	43.747	32.269	46.933	36.092
Summa räntebärande finansiella tillgångar	**69.254**	**53.340**	**177.413**	**149.149**
Långfristiga räntebärande skulder				
Obligationslån	–59.115	–48.962	–59.115	–48.962
Övriga lån	–13.411	–12.865	–28.095	–24.942
Intern finansiering	54.024	43.522	–	–
Kortfristiga räntebärande skulder				
Obligationslån	–26.657	–30.749	–26.657	–30.749
Övriga lån	–12.950	–15.582	–21.989	–23.022
Intern finansiering	32.781	37.635	–	–
Summa räntebärande finansiella skulder	**–25.328**	**–27.001**	**–135.857**	**–127.676**
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser	**43.926**	**26.339**	**41.556**	**21.474**
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, netto	–14.825	–14.139	–14.933	–14.224
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser	**29,101**	**12.200**	**26,623**	**7.250**

KASSAFLÖDESANALYS

Fortsatt starkt operativt kassaflöde

Under 2018 uppgick det operativa kassaflödet i industriverksamheten till 26,6 miljarder kronor (28,4).

Det starka operativa kassaflödet i Industriverksamheten beror främst på det högre rörelseresultatet om 32,1 miljarder kronor reducerat med en högre nivå i rörelsekapitalet. Under året har rörelseresultatet påverkats negativt av en avsättning på 7,0 miljarder kronor relaterad till uppskattade kostnader för att åtgärda en komponent i avgasefterbehandlingssystemet som kan åldras i förtid. Den negativa kassaflödeseffekten för dessa åtgärder kommer att börja under 2019 och gradvis öka under de kommande åren. Avsättningen på 7 miljarder kronor ingår i övriga ej kassapåverkande poster. Ökningen av rörelsekapitalet förklaras huvudsakligen av en ökning i varulager, kundfordringar vilket motverkades av en ökning i leverantörsskulder. De högre varulagernivåerna är främst hänförligt till den högre efterfrågan i Lastbilar och Anläggningsmaskiner. Ökningen i leverantörsskulderna är främst kopplat till högre tillverkningsvolymer som en effekt av högre försäljningsnivåer.

Betalda inkomstskatter i Industriverksamheten ökade med 2,5 miljarder kronor.

Det operativa kassaflödet i Financial Services var negativt med 10,4 miljarder kronor (4,2), vilket framförallt förklaras av en ökning i kundfinansieringsfordringarna och en ökning i investeringarna i leasingtillgångar vilket beror på en stark tillväxt i kreditportföljen.

» **Läs mer i Not 10** Inkomstskatter.

» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar.

Investeringar och avyttringar

Industriverksamhetens investeringar i anläggningar och kapitaliserade utvecklingskostnader uppgick under 2018 till 10,7 miljarder kronor (7,7).

Lastbilars investeringar i anläggningar och kapitaliserade utvecklingskostnader uppgick till 7,7 miljarder kronor (5,3). Investeringarna var fortsatt kopplade till industriella effektiviseringsåtgärder som genomförs i koncernens fabriker såsom installationen av en ny ytbehandlingsprocess i Umeå, Sverige. Effektiviseringar och uppgraderingar av fabrikerna i USA, men även Europa genomfördes också. Investeringarna avser även nya produkter, utveckling av eldrivna lastbilar och uppgradering till nya utsläppsnormer med både utvecklingskostnader och anpassningar i fabriker.

Investeringar i återförsäljarnät och verkstäder har främst skett i Japan och Europa och avser huvudsakligen ersättningsinvesteringar.

Investeringarna inom Anläggningsmaskiner uppgick till 0,9 miljarder kronor (0,8). De större investeringarna i fabrikerna var främst relaterade till nya produkter och nödvändiga anpassningar, främst i Asien men även Europa. Produktrelaterade investeringar under året var framförallt kopplade till fortsatta investeringar i verktyg och anpassningar i koncernens fabriker för grävmaskiner och hjullastare.

Investeringarna i Bussar var under året 0,4 miljarder kronor (0,3), och i Volvo Penta 0,6 miljarder kronor (0,3).

Investeringsnivån i fastigheter, maskiner och inventarier under 2018 var högre än föregående år. Under 2019 bedöms investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier att fortsätta öka jämfört med 2018. Investeringarna kommer fortsatt framförallt att inkludera optimering av den industriella strukturen, produktrelaterade verktyg, ersättningsinvesteringar och återförsäljarinvesteringar.

Förvärv och avyttringar av aktier och andelar

Under året sålde Volvokoncernen ett dotterföretag med innehav av aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL). Försäljningen påverkade kassaflödet positivt med 1,0 miljarder kronor. Förvärv och avyttringar av aktier och andelar påverkade kassaflödet positivt med totalt 1,0 miljarder kronor (2,2) 2018, i huvudsak som en konsekvens av försäljningen av NHL.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter

Under året hade förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter en negativ kassaflödeseffekt om 0,2 miljarder kronor (0,9).

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag.

Finansiering och utdelning

Nettoförändring av lån under 2018 ökade likvida medel med 1,9 miljarder kronor. Under 2017 minskade motsvarande post med 9,0 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 29** Kassaflöde om förändring av lånen under 2018.

Under året betalades utdelning till AB Volvos aktieägare med 8,6 miljarder kronor, vilket motsvarar 4:25 kronor per aktie.

Förändring av likvida medel

Volvokoncernens likvida medel ökade under året med 10,8 miljarder kronor, som en effekt av det starka operativa kassaflödet och uppgick till 46,9 miljarder kronor per den 31 december 2018. ■

» **Läs mer i Not 29** Kassaflöde om principer för upprättande av kassaflödesanalysen.

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel om redovisningsprinciper.

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYSER

		Industriverksamheten		Financial Services		Elimineringar		Volvokoncernen	
Mkr		**2018**	2017	**2018**	2017	**2018**	2017	**2018**	2017
Den löpande verksamheten									
Rörelseresultat		32.067	28.135	2.411	2.192	–	–	34.478	30.327
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	Not 12	2.988	3.212	36	34	–	–	3.024	3.246
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar	Not 13	6.354	6.449	6	6	–	–	6.361	6.456
Avskrivningar leasingtillgångar	Not 13	4.448	2.936	4.606	4.231	0	0	9.054	7.167
Övriga ej kassapåverkande poster	Not 29	8.940[1]	857	754	563	–32	–20	9.661	1.400
Total förändring i rörelsekapital varav		–10.967	–177	–13.029	–4.144	290	–384	–23.706	–4.704
Förändring i kundfordringar		*–2.455*	*–6.925*	*–456*	*–245*	*0*	*0*	*–2.911*	*–7.171*
Förändring i kundfinansieringsfordringar		*–77*	*187*	*–14.002*	*–3.922*	*193*	*–334*	*–13.886*	*–4.070*
Förändring i varulager		*–12.559*	*–7.378*	*141*	*–159*	*0*	*–*	*–12.419*	*–7.537*
Förändring i leverantörsskulder		*5.384*	*11.141*	*491*	*–28*	*0*	*–*	*5.875*	*11.113*
Övriga förändringar i rörelsekapital		*–1.260*	*2.799*	*797*	*211*	*97*	*–49*	*–366*	*2.960*
Erhållna räntor och liknande poster		631	273	–	–	13	1	644	274
Erlagda räntor och liknande poster		–1.334	–1.621	–	–	27	19	–1.307	–1.602
Övriga finansiella poster		–183	–206	–	–	–	–	–183	–206
Betalda inkomstskatter		–6.593	–4.083	–245	–675	0	0	–6.838	–4.758
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**36.351**	**35.775**	**–5.462**	**2.208**	**298**	**–384**	**31.187**	**37.599**
Investeringsverksamheten									
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		–3.682	–1.951	–63	–55	–	–	–3.746	–2.006
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		–6.983	–5.730	–6	–4	–	–	–6.989	–5.734
Investeringar i leasingtillgångar		–13	–84	–10.120	–11.410	–	0	–10.133	–11.494
Avyttringar av anläggningar och leasingtillgångar		924	363	5.276	5.029	–	0	6.201	5.392
Operativt kassaflöde		**26.597**	**28.372**	**–10.376**	**–4.231**	**298**	**–384**	**16.520**	**23.757**
Förvärv och avyttringar av aktier och andelar, netto	Not 5, 29							970	2.182
Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter, netto	Not 29							–170	928
Räntebärande fordringar inklusive kortfristiga placeringar								69	1.586
Kassaflöde efter nettoinvesteringar								**17.389**	**28.454**
Finansieringsverksamheten									
Nettoförändring av lån	Not 29							1.943	–8.996
Utdelning till AB Volvos aktieägare								–8.636	–6.603
Utdelning till minoritetsägare								–6	–13
Övrigt								0	–31
Förändring av likvida medel exkl. omräkningsdifferenser								**10.691**	**12.811**
Omräkningsdifferenser på likvida medel								150	–667
Förändring av likvida medel								**10.841**	**12.144**
Likvida medel vid årets början	Not 18							**36.092**	**23.949**
Likvida medel vid årets slut	Not 18							**46.933**	**36.092**

Jämförelsetalen i kassaflödesanalysen har inte omräknats till följd av implementeringen av IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Rörelseresultatet för 2017 har påverkats till följd av implementering och den effekten återspeglas också som en förändring i rörelsekapitalet. Implementeringen av IFRS 15 har inte haft någon effekt på det totala operativa kassaflödet.

1 Övriga ej kassapåverkande poster har påverkats av en avsättning på 7 miljarder kr relaterat till uppskattade kostnader avseende hantering av en komponent i avgasefterbehandlingssystemet som kan åldras i förtid.

Operativt kassaflöde, Industriverksamheten, Mdr kr

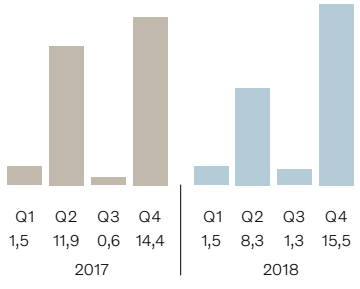

Investeringar i anläggningstillgångar, Industriverksamheten

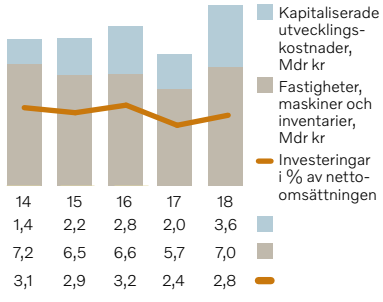

Självfinansieringsgrad, Industriverksamheten, %

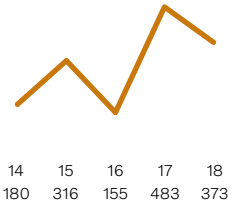

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar i anläggningar och leasingtillgångar.

LASTBILAR

Kraftigt förbättrad försäljning och lönsamhet

Lastbilsverksamheten ökade sin försäljning med 17% till 250,4 miljarder kronor med hjälp av bra efterfrågan på många marknader, däribland Europa, Nordamerika och Sydamerika. Det justerade rörelseresultatet förbättrades till 26.351 Mkr (19.785), motsvarande en marginal på 10,5% (9,2) med en positiv påverkan från ökad fordons- och serviceförsäljning.

Starka eller förbättrade lastbilsmarknader

Efterfrågan på lastbilar i Europa var på en fortsatt god nivå. Höga transportvolymer drev upp utnyttjandet av lastbilsflottorna och fraktpriserna vilket gav stöd åt lastbilsefterfrågan. Totalt bedöms marknaden för tunga lastbilar i EU30 (EU inklusive Norge och Schweiz) till cirka 320.000 lastbilar under 2018, en ökning med 4% jämfört med 2017.

I Nordamerika resulterade en fortsatt stark konjunktur i hög efterfrågan på transporter, vilket i kombination med brist på transportkapacitet ledde till höga fraktpriser och en fortsatt tillväxt i efterfrågan på tunga lastbilar, särskilt fjärrtransportlastbilar. Totalmarknaden 2018 växte med 27% till 311.000 tunga lastbilar.

I Brasilien fortsatte efterfrågan på nya lastbilar att öka som en konsekvens av ett uppdämt ersättningsbehov och gynnsamma förutsättningar inom jordbrukssegmentet. Totalmarknaden för tunga lastbilar växte med 67% till 54.000 lastbilar under 2018.

Den kinesiska marknaden för tunga lastbilar växte med 3% till 1.148.000 lastbilar, främst driven av efterfrågan på tunga anläggnings- och draglastbilar. Marknaden för medeltunga lastbilar minskade däremot med 23% till 177.000 fordon.

I Indien fortsatte efterfrågan att vara på en hög nivå under större delen av 2018, men den försvagades mot slutet av året. Totalmarknaden för medeltunga och tunga lastbilar ökade med 26% till 420.000 lastbilar under 2018.

I Japan var efterfrågan på tunga lastbilar fortsatt stabil och uppgick till 48.000 lastbilar, en ökning med 3% jämfört med 2017.

Order och leveranser

Orderingången till koncernens helägda lastbilsverksamheter ökade med 11% till 257.504 (232.439) lastbilar. Den starkaste tillväxten kom från Nordamerika och Sydamerika medan Europa minskade något från en hög nivå. Orderingången i Asien minskade medan den var i stort sett oförändrad i Afrika och Oceanien.

Under 2018 levererades totalt 226.490 lastbilar från koncernens helägda verksamheter, en ökning med 12% jämfört med 202.402 lastbilar under 2017. Leveranserna steg i samtliga marknader med undantag för Asien. De största ökningarna noterades i Sydamerika och Nordamerika och med Europa på en fortsatt hög nivå.

I KORTHET

Lastbilsverksamhetens produktbjudande omfattar allt från tunga lastbilar för fjärrtransporter och anläggningsarbete till lätta lastbilar för distribution. Erbjudandet omfattar även service och reparationer samt finansiering och leasing.

Position på världsmarknaden
Volvokoncernen är en av världens största tillverkare av tunga lastbilar.

Antal tillsvidareanställda
58.891 (55.026).

Andel av koncernens nettoomsättning

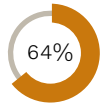

Fördelning av nettoomsättning

Fordon, 77%
Service, 23%

Fördelning av nettoomsättning per marknad, %

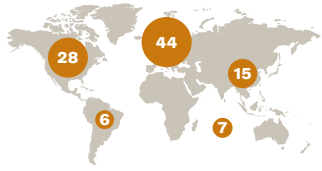

Nettoomsättning, Mdr kr

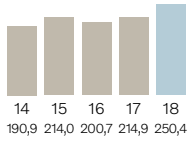

Justerat rörelseresultat[1] och justerad rörelsemarginal

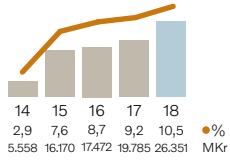

Varumärken

Lastbilar

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

Volvo FH 25 ÅR

VOLVO LASTVAGNARS FLAGGSKEPP, Volvo FH, firade sin 25-årsdag under 2018. Den är en av transportbranschens största succéer någonsin. Den hyllade lastbilsmodellen passerade ännu en fantastisk milstolpe under året, när den miljonte Volvo FH-lastbilen tillverkades och lämnades över till en stolt kund.

Förbättrad lönsamhet

Under 2018 ökade lastbilsverksamhetens nettoomsättning med 17% till 250.358 Mkr (214.854). Justerat för förändrade valutakurser steg försäljningen med 13%, varav fordonsförsäljningen växte med 15% och serviceförsäljningen med 8%.

Under 2018 uppgick det justerade rörelseresultatet till 26.351 Mkr (19.785) motsvarande en rörelsemarginal på 10,5% (9,2). Det justerade rörelseresultatet 2018 exkluderar en avsättning på 6.810 Mkr relaterad till uppskattade kostnader för att åtgärda en komponent i avgasefterbehandlingssystemet som kan åldras i förtid. Under 2017 gjordes inga justeringar.

Den förbättrade lönsamheten var framför allt ett resultat av högre fordons- och serviceförsäljning medan ökade försäljnings- och administrationskostnader påverkade resultatet negativt. Förändrade valutakurser hade en positiv påverkan om 1.340 Mkr jämfört med 2017.

Det rapporterade rörelseresultatet uppgick till 19.541 Mkr (19.785).

Viktiga händelser

I januari meddelade både Volvo Lastvagnar och Renault Trucks att de kommer att sälja elektriska medeltunga lastbilar i Europa under 2019. De första av dessa lastbilar togs i bruk i samarbete med utvalda referenskunder redan under 2018. Därefter under Q2 presenterade Volvo Lastvagnar helelektriska versioner av både 16-tonslastbilen Volvo FL och 27-tonslastbilen Volvo FE. Volvo Lastvagnar firade 25 år av Volvo FH med att lansera en jubileumslastbil (se sidan 91).

I Nordamerika genomförde Volvo Lastvagnar, FedEx och North Carolina Turnpike Authority testkörningar med avancerade förarstödsystem (ADAS) genom kolonnkörning på motorväg som ett led i ett gemensamt forskningssamarbete. I Japan deltog UD Trucks i den första kolonnkörningen på väg med lastbilar från olika tillverkare.

Volvo Lastvagnar lanserade Volvo Connect, en ny kundportal som erbjuder ett gemensamt gränssnitt för digitala tjänster och funktioner, som gör det ännu enklare för kunderna att utnyttja alla fördelar med digitalisering och uppkopplad teknik.

Renault Trucks premiärvisade sin andra generation av elektriska lastbilar. Produktlinjen Renault Trucks Z.E., som består av lastbilar från 3,1 till 26 ton, omfattar en komplett serie produkter för godstransporter och soptransporter i städer. Lastbilarna kommer att bli tillgängliga 2019.

Mack Trucks planerar att ha en helelektrisk Mack LR soptransportlastbil utrustad med en integrerad elektrisk Mack drivlina i Nordamerika under 2019. New York City Department of Sanitation, en av Macks största kunder kommer att testa lastbilen.

En ny transportlösning från Volvo Lastvagnar (se sidan 22) premiärvisades i samband med Volvokoncernens Innovation Summit i Berlin. Transportlösningen, med namnet VERA, är byggd kring autonoma och elektriska lastbilar som är trådlöst uppkopplad till ett trafikkontrolltorn. Den utvecklas nu tillsammans med kunder.

I oktober meddelades att Volvokoncernen hade upptäckt att en komponent i ett avgasefterbehandlingssystem som används på vissa marknader kan åldras snabbare än förväntat, vilket skulle kunna leda till att motorerna överskrider utsläppsgränserna för kväveoxider (NO_x). Alla produkter utrustade med komponenten möter utsläppskraven vid leverans. Senare reserverade koncernen 7.000 Mkr, varav 6.810 Mkr inom Lastbilar, för uppskattade kostnader avseende hanteringen av den åldrande komponenten.

Den 20 november ingick Volvo Lastvagnar ett avtal med norska Brønnøy Kalk AS om att under 2019 leverera sin första kommersiella lösning med självkörande fordon för en kalkstensgruva.

Den 12 december meddelade Volvo Lastvagnar att man planerar att introducera helt elektriska demonstrationslastbilar av modellen Volvo VNR i Kalifornien under 2019. Lastbilarna är utvecklade för distribution, regionala transporter och terminaltransporter. Försäljning av Volvo VNR Electric är planerad att påbörjas i Nordamerika under 2020.

Den 12 december visade UD Trucks självkörande automatiseringslösningar (nivå 4) för tunga lastbilar för en publik bestående av media och affärspartners vid UD Experience Center i Ageo i Japan. I slutet av december påbörjades tillverkningen av UD Quon med Volvokoncernens 8-litersmotor. Den nya lastbilen breddar UD:s utbud av lastbilar i Japan och på utvalda marknader internationellt.

Den 6 januari 2019, lanserades Dongfeng Trucks nya generation av lastbilar i Wuhan i Kina. Den tunga lastbilen Dongfeng KL och den medeltunga Dongfeng KR är helt nya lastbilsplattformar noggrant utvecklade för krävande kunder. ■

STARK SOM EN MACK

Mack Trucks grundades år 1900 och säljs och servas idag i fler än 45 länder runt om i världen. Varje Macklastbil som byggs för den nordamerikanska marknaden sätts samman vid Macks Lehigh Valley-fabrik i Macungie i Pennsylvania. Motorer och växellådor för den nordamerikanska marknaden byggs vid koncernens drivlinefabrik i Hagerstown i Maryland.

På bilden ses nya Mack Anthem med daghytt, som tillsammans med sin större kollega, Mack Anthem med sovhytt, började rulla av monteringslinjerna i februari 2018.

Mack Anthem

STARKA POSITIONER GLOBALT

Marknadsandelar, tunga lastbilar, %

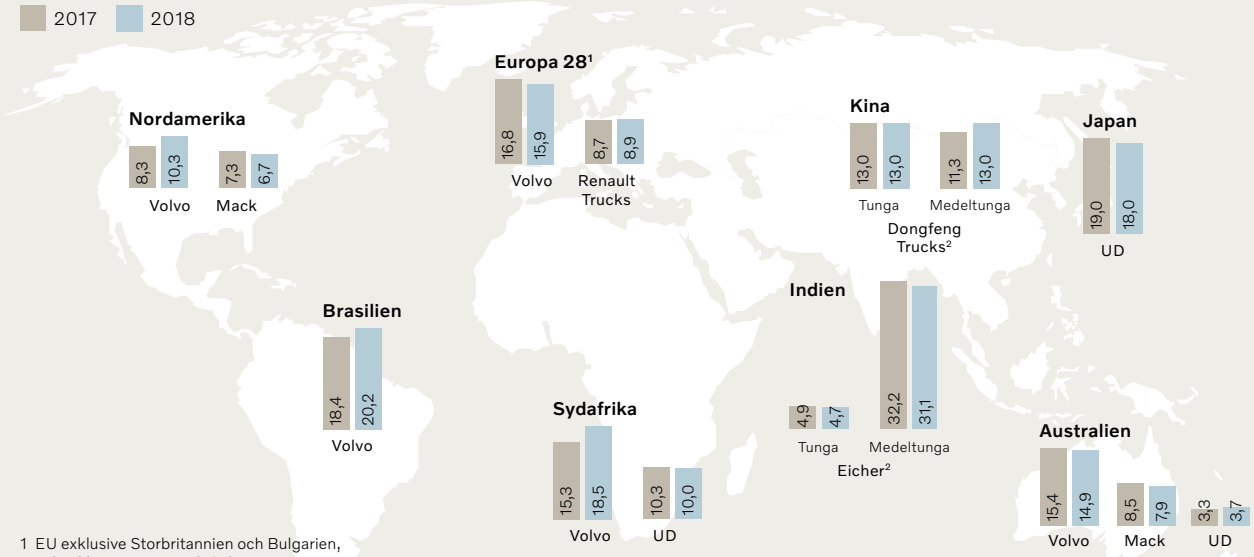

1 EU exklusive Storbritannien och Bulgarien, och inklusive Norge och Schweiz.

2 Volvokoncernen äger 45,6% i VECV, som tillverkar Eicher-lastbilar, och 45% i DFCV, som tillverkar Dongfeng-lastbilar.

Nettoomsättning och rörelseresultat, Mkr	**2018**	2017
Europa	111.237	98.203
Nordamerika	70.233	52.518
Sydamerika	16.021	12.789
Asien	36.664	37.117
Afrika och Oceanien	16.203	14.226
Total nettoomsättning	**250.358**	**214.854**
Varav		
Fordon	192.157	162.270
Service	58.201	52.584
Justerat rörelseresultat[1]	**26.351**	**19.785**
Justeringar[1]	–6.810	–
Rörelseresultat	**19.541**	**19.785**
Justerad rörelsemarginal, %	10,5	9,2
Rörelsemarginal, %	7,8	9,2

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

Leveranser per marknad, Antal lastbilar	**2018**	2017
Europa	110.349	105.432
Nordamerika	53.877	37.941
Sydamerika	16.146	11.073
Asien	32.276	35.476
Afrika och Oceanien	13.842	12.480
Totala leveranser	**226.490**	**202.402**
Tunga lastbilar (>16 ton)	193.886	171.963
Medeltunga lastbilar (7–16 ton)	14.065	14.331
Lätta lastbilar (<7 ton)	18.539	16.108
Totala leveranser	**226.490**	**202.402**
Volvo	127.466	112.245
UD	20.636	20.583
Renault Trucks	54.868	49.930
Mack	23.520	19.644
Totala leveranser	**226.490**	**202.402**
Ej konsoliderad verksamhet		
VE Commercial Vehicles (Eicher)	63.210	47.376
Dongfeng Commercial Vehicle Company (Dongfeng Trucks)	171.769	170.655

ANLÄGGNINGSMASKINER

Global efterfrågan drev försäljning och lönsamhet

I hållande tillväxt på samtliga större marknader – särskilt i Kina – bidrog till en positiv utveckling under hela 2018 för Volvo Construction Equipment (Volvo CE). Ökade volymer understöddes av fortsatta effektiviseringsåtgärder och fokus på mer lönsamma maskiner. Försäljningen steg med 27% och det justerade rörelseresultatet med 43%.

Utbredd ökning av efterfrågan

I allmänhet var efterfrågan stark 2018, med en marknad för anläggningsmaskiner som fortsatte att förbättras i alla regioner. I Europa steg marknaden med 13% och i Nordamerika med 15%, medan Sydamerika förbättrades från låga nivåer och ökade ytterligare 24%. Asien (exklusive Kina) växte med 10% medan Kina återhämtade sig kraftigt och växte med 33% under året.

Under 2018 ökade Volvo CE:s orderingång, vilken steg med 27% till 84.531 maskiner (66.795). Orderingången ökade på de flesta marknader med en särskilt stark utveckling i Kina, driven av ökad efterfrågan på både SDLG- och Volvomaskiner.

De totala leveranserna steg med 29% under året och uppgick till 82.654 maskiner (64.127).

Utnyttja fördelarna med ökade volymer

En kombination av konkurrenskraftiga produkter och hög efterfrågan hjälpte Volvo CE att vidmakthålla den starka utvecklingen från 2017. Nettoomsättningen steg med 27% till 84.238 Mkr (66.313). Justerat för förändrade valutakurser steg nettoomsättningen med 24%, varav försäljningen av maskiner ökade med 27% och serviceförsäljningen med 8%.

Det justerade rörelseresultat förbättrades till 11.306 Mkr (7.917), motsvarande en marginal på 13,4% (11,9). Det justerade rörelseresultatet under 2018 är exklusive en reavinst på 818 Mkr från försäljningen av ett kinesiskt dotterbolag med aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL). Under 2017 gjordes inga justeringar.

Högre volymer och ökat kapacitetsutnyttjande i industrisystemet hade en positiv påverkan på lönsamheten. Förändrade valutakurser hade en positiv påverkan på 236 Mkr jämfört med 2017.

Det rapporterade rörelseresultatet uppgick till 12.125 Mkr (7.917).

Produkter för nutiden och framtiden

Vid Intermatmässan i Paris lanserade Volvo tre nya grävmaskiner med kort svängradie: en bandgrävare, en hjulgrävare och en kompaktgrävare. Där visades också nya hjullastare, asfaltsvältar och kompaktorer, samt pekskärmen Volvo Co-Pilot, som styr alla Volvo

I KORTHET

Volvo CE är en av de ledande inom utvecklingen av produkter och tjänster för bygg och anläggning, utvinning, avfallshantering, skogsbruk och materialhantering.

Position på världsmarknaden
En av världens ledande tillverkare av dumprar, hjullastare och grävmaskiner. Tillverkar även väganläggningsmaskiner och kompakta anläggningsmaskiner. Erbjudandet omfattar även tjänster såsom kundsupportavtal, maskinkontrollsystem, redskap, finansiering och leasing.

Antal tillsvidareanställda
13.419 (12.788).

Andel av koncernens nettoomsättning

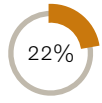

Fördelning av nettoomsättning

Fordon, 86%
Service, 14%

Fördelning av nettoomsättning per marknad, %

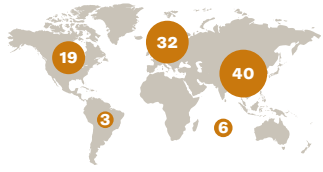

Nettoomsättning, Mdr kr

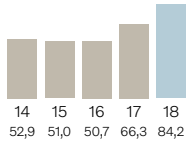

Justerat rörelseresultat[1] och justerad rörelsemarginal

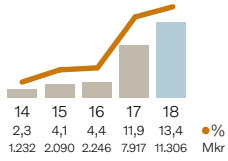

Varumärken

Maskiner

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

Tipptruckar

UNDER VARUMÄRKET VOLVO
Den nya serien Volvo-tipptruckar består av fyra modeller från 45-tons R45D till flaggskeppet, 95-tons R100E. Serien är utvecklad för dagbrott och stenbrott och har ett konkurrenskraftigt förhållande mellan kraft och vikt, effektiv växling och viktfördelning som gör att maskinerna kan hantera branta backar med total kontroll.

Två av Volvo CE:s elektriska maskinprototyper: grävmaskinen EX1 och dumpern HX2.

Assist-maskinstyrningsapplikationer. I Asien lanserades 20-tons grävmaskinen EC200D för kunder i Sydostasien.

Ny teknik var i starkt fokus under 2018. Volvo CE blev bland de första i världen att testa 5G-kompatibla teknologier på en testanläggning i Eskilstuna som ett led i ett samarbete med mobiloperatören Telia. För Volvo CE innebär det att man kan testa nya lösningar för autonoma maskiner med ökad säkerhet, produktivitet och minimerade stillestånd.

Volvo CE och dess kund Skanska testade sitt Electric Site-koncept vid Skanskas Vikan Kross i Göteborg. Systemet, som består av uppkopplade, elektriska och autonoma Volvomaskiner, drevs i en verklig produktionsmiljö i tio veckor med betydande sänkningar av CO_2-utsläppen och lägre kostnader (se sidan 24).

På Bauma Kina lanserade Volvo CE sin EC75D kompaktgrävmaskin, vilken är speciellt utformad för den kinesiska marknaden och är den största maskinen i sin klass. Vid utställningen presenterades också E660F-EX, ett koncept med en 6-tons elektrisk kompaktgrävare från SDLG, som representerar varumärkets första insteg i elektrifiering.

Med fokus på att hjälpa kunderna att uppnå produktionsmål snabbare, säkrare och till lägre kostnad, lanserades en serie tipptruckar under varumärket Volvo (se sidan 95).

I inledningen av 2019 meddelade Volvo CE sina planer på att lansera helt eldrivna hjullastare och grävmaskiner av utvalda modeller i sitt kompaktsegment. De första testmaskinerna kommer att levereras till kunder i april 2019 med serieproduktion planerad att inledas i mitten av 2020. ■

Nettoomsättning och rörelseresultat, Mkr	**2018**	2017
Europa	27.291	22.965
Nordamerika	15.575	12.084
Sydamerika	2.304	1.744
Asien	33.781	25.052
Afrika och Oceanien	5.287	4.468
Total nettoomsättning	**84.238**	**66.313**
Varav:		
Maskiner	72.797	55.912
Service	11.441	10.401
Justerat rörelseresultat[1]	**11.306**	**7.917**
Justeringar[1]	818	–
Rörelseresultat	**12.125**	**7.917**
Justerad rörelsemarginal, %	13,4	11,9
Rörelsemarginal, %	14,4	11,9

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

Leveranser per marknad, Antal anläggningsmaskiner	**2018**	2017
Europa	19.567	17.519
Nordamerika	7.218	5.685
Sydamerika	2.023	1.372
Asien	50.716	36.254
Afrika och Oceanien	3.130	3.297
Totala leveranser	**82.654**	**64.127**
Större anläggningsmaskiner[1]	62.143	48.139
Kompakta anläggningsmaskiner[2]	20.511	15.988
Totala leveranser	**82.654**	**64.127**
Varav:		
Volvo	43.654	37.876
SDLG	38.768	26.046
Varav i Kina	33.851	21.698

1 Grävmaskiner >10 ton, hjullastare >120 hk, ramstyrda dumprar, tipptruckar och väganläggningsmaskiner.

2 Grävmaskiner <10 ton, hjullastare <120 hk, kompaktlastare och grävlastare.

BUSSAR

Ökad serviceförsäljning gav bibehållen lönsamhet

Förbättrad serviceförsäljning och ytterligare sänkta kostnader gav stöd åt lönsamheten och uppvägde en negativ påverkan från en lägre efterfrågan på vissa kärnmarknader i Europa.

De strategiska prioriteringarna är fortsatt att förbättra konkurrenskraften och öka lönsamheten genom att ytterligare stärka servicenätet och erbjudandet, förbättra kvaliteten och minska de totala kostnaderna.

Stark efterfrågan på elbussar

Volvo Bussar fortsätter att investera i kompletta systemlösningar för elektrifierade bussar. Kundutbudet omfattar flera produkter med elektromobilitet, olika batteri- och laddningsinfrastrukturlösningar samt reparations- och underhållstjänster. Produktutbudet omfattar hybridchassier, en serie elektrifierade bussar för de europeiska marknaderna samt hybridbussar och bussar från Nova Bus för de nordamerikanska marknaderna. Laddningsinfrastrukturen är utvecklad i samarbete med ABB och Siemens, både när det gäller snabbladdning vid ändhållplatser via OppCharge™ och plug-in-laddning i depå.

Volvo Bussar gjorde ytterligare framsteg inom elektromobilitet och automation genom att visa upp såväl helt elektriska ledbussprototyper, nu i testdrift i offentlig trafik i Göteborg, och en självkörande helelektrisk buss baserad på uppdaterade Volvo 7900 Electric.

Under 2018 erhölls order på 133 helt elektriska Volvobussar från operatörer i städer som Göteborg, Oslo, Drammen, Århus samt Leiden i Nederländerna och Inowroclaw, Polen. Totalt har fler än 4.000 elektrifierade Volvobussar sålts sedan starten 2010. Med denna utveckling fortsätter Volvo att vara en ledande europeisk leverantör av elektromobilitetslösningar för hållbar kollektivtrafik.

Marknadsledande inom BRT (Bus Rapid Transit)

Under Q2 tilldelades Nova Bus ett samlingskontrakt från Quebecs transportmyndigheter. Kontraktet, som gäller perioden 2020 till 2024, avser 497 stycken 40-fots hybridbussar och en option på upp till 1.028 fordon till de transportmyndigheter som täcker Quebecs nio största städer. Detta är Nova Bus och Volvo Bussars hittills största order.

En annan viktig order var det offentliga kontrakt som meddelades av Transmileniosystemet i Bogotá, Colombia, där Volvo Bussar tilldelades 700 högkapacitetsbussar. Före anbudet tilldelades Volvo Bussar även 48 dubbelledbussar för förnyelse. Med dessa order fortsätter Volvo Bussar att vara marknadsledande inom BRT-segmentet i Latinamerika.

I KORTHET

Volvo Bussar är ledande inom utvecklingen av hållbara kollektivtransportlösningar och är en världens största tillverkare av premiumbussar och busschassier. Volvo Bussar har försäljning i 85 länder och ett globalt servicenät med fler än 1.500 återförsäljare och verkstäder. Produktionsanläggningar finns i Europa, Nordamerika, Sydamerika och Asien.

Andel av koncernens nettoomsättning

Fördelning av nettoomsättning

Fordon, 81%
Service, 19%

Fördelning av nettoomsättning per marknad, %

Position på världsmarknaden

Volvo Bussar är en av världens största tillverkare av stadsbussar och turistbussar i premiumsegmentet.

Antal tillsvidareanställda

8.178 (7.943)

Nettoomsättning, Mdr kr

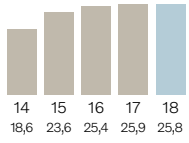

Justerat rörelseresultat[1] och justerad rörelsemarginal

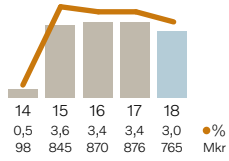

Varumärken

VOLVO · UD BUSES · NOVABUS · PREVOST

Bussar

Produktutbudet omfattar bussar för stads-, intercity- och turisttrafik, tillhörande transportsystem, finansiella tjänster samt fordons- och trafikinformationssystem.

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

Förutom att erbjuda överlägsen livscykelkostnad markerar Volvo 9900 också ett helt nytt formspråk för turistbussar med den ”Z-formade” sidofönsterlinjen i kombination med det sluttande teatergolvet.

Stabil lönsamhet trots lägre efterfrågan i kärnmarknader

Den globala efterfrågan på tunga bussar var fortsatt hög under 2018, med undantag för Volvo Bussars kärnmarknader i Storbritannien och Norden. Volvo Bussar levererade 8.426 bussar och busschassier (9.393).

Nettoomsättningen på 25.826 Mkr (25.878) var kvar på samma nivå som 2017. Justerat för förändrade valutakurser minskade försäljningen med 2%, varav försäljningen av bussar minskade med 5% medan serviceförsäljningen växte med 10%. Starkt fokus på tjänster på samtliga marknader, ett förbättrat serviceerbjudande mot kund och ett utvidgat servicenät genom ökat samarbetet med Volvo Lastvagnar bidrog till detta.

Under 2018 uppgick det justerade rörelseresultatet till 765 Mkr (876), motsvarande en marginal på 3,0% (3,4). Det justerade rörelseresultatet exkluderar en avsättning på 190 Mkr relaterad till en komponent i avgasefterbehandlingssystemet som kan åldras i förtid. Under 2017 gjordes inga justeringar.

Resultatet påverkades positivt av högre serviceförsäljning och förbättrade kostnadsnivåer. Samtidigt påverkades resultatet negativt av lägre fordonsvolymer och högre kostnader relaterade till produktintroduktioner. Förändrade valutakurser hade en positiv påverkan på 47 Mkr jämfört med 2017. Det rapporterade rörelseresultatet uppgick till 575 Mkr (876).

Produktlanseringar

Under Q1 lanserades dubbeldäckaren Volvo B8L Euro VI i Hongkong med 160 av dessa bussar beställda från Hongkong i september. Volvo 9800 dubbeldäckare lanserades under samma kvartal i Mexiko, och 144 Volvo 9800-bussar beställdes från Mexiko i Q2.

Nettoomsättning och rörelseresultat, Mkr	**2018**	2017
Europa	7.036	7.565
Nordamerika	13.244	12.500
Sydamerika	1.393	1.148
Asien	2.094	3.135
Afrika och Oceanien	2.060	1.530
Total nettoomsättning	**25.826**	**25.878**
Varav:		
Fordon	20.943	21.512
Service	4.883	4.367
Justerat rörelseresultat[1]	**765**	**876**
Justeringar[1]	–190	–
Rörelseresultat	**575**	**876**
Justerad rörelsemarginal, %	3,0	3,4
Rörelsemarginal, %	2,2	3,4

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

Leveranser per marknad, Antal bussar	**2018**	2017
Europa	2.142	2.645
Nordamerika	2.796	2.973
Sydamerika	973	784
Asien	1.451	2.186
Afrika och Oceanien	1.064	805
Totala leveranser	**8.426**	**9.393**
Ej konsoliderad verksamhet		
VE Commercial Vehicles	11.787	12.762

I maj introducerade Volvo Bussar ett helt nytt sortiment av bussar för europeisk turist- och linjetrafik. Det är en ny plattform för långfärdsbussar som omfattar två grundversioner: premiummodellen Volvo 9900 och mångsidiga Volvo 9700. Produktionen av den nya serien påbörjades under Q3 2018. I september vann Volvo Bussar Sustainable Bus Award 2019 i Europa för den nya premiumbussen Volvo 9900. Priset tar hänsyn till miljöprestanda, säkerhet, komfort, ljudnivå och återvinningsbarhet. ■

VOLVO PENTA

Ökad försäljning och god lönsamhet

Volvo Penta ökade såväl försäljningen som lönsamheten avsevärt under 2018 och redovisade en rörelsemarginal på 17% för helåret.

Volvo Penta är verksamt i två segment: Marin (fritid och kommersiell) och Industri (maskinapplikationer och kraftgenerering). I marinsegmenten är Volvo Pentas mål att leda branschen genom att fortsätta utveckla egna, innovativa produkter och lösningar. I industrisegmenten strävar Volvo Penta efter att vara en nyckelaktör genom att fortsätta expandera sin starka närvaro, maximalt utnyttja Volvokoncernens tillgångar i sitt helhetserbjudande och skapa värde för kunderna med sin applikations- och integrationskompetens.

Volvo Pentas strategi är att växa lönsamt med sitt befintliga produktutbud och leverera en utmärkt totalupplevelse för kunderna, samtidigt som helhetserbjudandet utvecklas med ny teknik och nya affärsmodeller.

Marknadsutveckling och motorleveranser

Marknaden för motorer till fritidsbåtar fortsatte att växa under året och Volvo Penta växte i nya kundsegment, till exempel större yachts. Marknaden för kommersiella båtmotorer visade en positiv utveckling inom flera delsegment, såsom energiutvinning till havs i Asien. Kundernas intresse ökade för hybridlösningar och elektrifierade lösningar.

Marknaden för industrimotorer för maskinapplikationer fortsatte att växa och Volvo Penta fortsatte att ta nya affärer i segmentet. Efterfrågan ökade också inom gruvindustrin och byggbranschen. Marknaden för industrimotorer för kraftgenerering förbättrades, driven av byggbranschen och datorhallar/e-handel. Marknaden i Europa drevs också av förköp före de nya utsläppsreglerna EU Stage V för motorer för maskinapplikationer och kraftgenerering, som trädde i kraft 2019.

Totalt steg Volvo Pentas leveranser med 18% till 48.505 motorer.

Positiv försäljningsutveckling

Volvo Pentas nettoomsättning ökade med 24% till 13.741 Mkr jämfört med 11.119 Mkr under 2017. Justerat för valutakursförändringar ökade nettoomsättningen med 19%, varav motorförsäljningen steg med 24%, delvis driven av förköp inför de nya emissionsreglerna EU Stage V för motorer för maskinapplikationer och kraftgenerering. Serviceförsäljningen steg med 8%.

I KORTHET

Volvo Penta siktar på att vara den mest framåtblickande och kundfokuserade leverantören av hållbara driftlösningar. Volvo Penta erbjuder motorer och drivsystem för fritids- och yrkesbåtar samt för industriella applikationer såsom generatoraggregat och containertruckar.

Andel av koncernens netto-omsättning

Fördelning av netto-omsättning

Motorer, 76%
Service, 24%

Position på världsmarknaden

Volvo Penta är störst i världen på dieselmotorer för fritidsbåtar och en ledande, oberoende tillverkare av industrimotorer för maskinapplikationer och kraftgenerering.

Fördelning av nettoomsättning per marknad, %

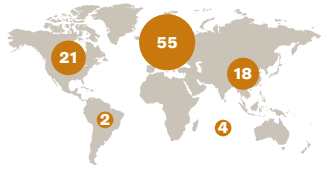

Antal tillsvidareanställda
1.713(1.622).

Nettoomsättning, Mdr kr

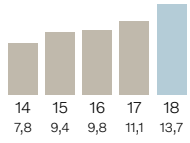

Justerat rörelseresultat[1] och justerad rörelsemarginal

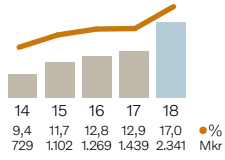

Varumärken

VOLVO PENTA

Motorer

Marinmotorer

Industrimotorer

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

Utveckling av Volvo Pentas elektriska drivlinor pågår.

Nettoomsättning och rörelseresultat, Mkr	**2018**	2017
Europa	7.487	5.727
Nordamerika	2.912	2.456
Sydamerika	299	289
Asien	2.443	2.082
Afrika och Oceanien	599	566
Total nettoomsättning	**13.741**	**11.119**
Varav:		
Motorer	10.410	8.125
Service	3.330	2.995
Justerat rörelseresultat[1]	**2.341**	**1.439**
Justeringar[1]	–	–
Rörelseresultat	**2.341**	**1.439**
Justerad rörelsemarginal, %	17,0	12,9
Rörelsemarginal, %	17,0	12,9

1 För mer information om justerat rörelseresultat, se Nyckeltal på sidan 215.

Leveranser per segment, Antal enheter	**2018**	2017
Marinmotorer[1]	20.006	19.565
Industrimotorer	28.499	21.432
Totala leveranser	**48.505**	**40.997**

1 Exklusive utombordsmotorer.

Både det justerade och rapporterade rörelseresultatet uppgick till 2.341 Mkr (1.439), vilket motsvarade en marginal på 17,0% (12,9). Resultatet påverkades positivt av de högre försäljningsvolymerna. Förändrade valutakurser hade en positiv påverkan på 199 Mkr.

Kunderbjudandet stärktes ytterligare

Under 2018 visade Volvo Penta nya produkter, liksom sina utvecklingsplaner för framtiden för att ytterligare stärka kunderbjudandet. I januari visade Volvo Penta Easy Connect, en app som gör det möjligt för båtägare att ansluta sina smarta enheter till sina båtar. Genom Easy Connect får båtägare tillgång till motor-, båt- och ruttdata i realtid ombord och sparad information när de är tillbaka på land.

I april visade Volvo Penta upp hela sin serie 5- till 16-liters motorer som möter de europeiska utsläppsreglerna Stage V. Under året lyfte Volvo Penta fram sitt branschledande EU Stage V-sortiment på internationella mässor inom bygg, materialhantering, skogsbruk och jordbruk. Kunder i hela Europa installerade Volvo Pentas Stage V-lösning under året, med framgångsrika resultat.

Under Q2 offentliggjorde Volvo Penta planer på att introducera elektrifierade kraftlösningar inom både marin- och industrisegmenten senast 2021. I juni visade Volvo Penta sin plan för marin hybriddrift baserad på Volvokoncernens beprövade teknik och den unika innovationen Volvo Penta Inboard Performance System (IPS). Med syfte att förenkla ett av båtlivets mest stressiga moment – att lägga till – visade Volvo Penta även ett avancerat självdockningssystem, med planerad lansering under 2020.

I juli demonstrerade Volvo Penta sitt koncept för att uppfylla framtida marinutsläppsstandarder, IMO Tier III, som utgör ett steg mot ökad hållbarhet för det marina kommersiella segmentet.

I september samarbetade Volvo Penta med en Italienbaserad båtbyggare av en 94-fots superyacht, som har hållbarhet i åtanke. Utformad med hållbart material och utrustad med Volvo Penta IPS-1350, vann yachten årets miljöinitiativ på den internationella branschmässan Metstrade i november.

På mässan Bauma China International, också den i november, visade Volvo Penta sin nya serie motor som uppfyller kommande China IV-regler.

Inom reservdelar och service fortsatte under året arbetet med utvecklingen av ett konkurrenskraftigt erbjudande per segment samt att öka penetrationen av serviceavtal.

Volvo Penta fortsätter att marknadsföra sina framtida ambitioner mot elektromobilitet på land och till sjöss i dialoger med kunder, nyckelaktörer och vid prioriterade evenemang och utställningar. Volvo Penta säkrar, testar och utvärderar elektriska kraftlösningar för att hjälpa till att driva företagets nästa generation produkter. Samarbete är nyckeln och Volvo Penta arbetar tätt tillsammans med kunder och leverantörer för att utforska möjliga elektriska drivlinelösningar. ■

FINANCIAL SERVICES

God lönsamhet, tillväxt och portföljutveckling

Under 2018 fortsatte Volvo Financial Services (VFS) att utöka kreditportföljen och öka lönsamheten. Avkastningen på eget kapital uppgick till 15,1%.

VFS finansiella tjänster stöder försäljningen av Volvokoncernens fordon och utrustning och finns tillgänglig med andra tjänster såsom reparations- och underhållskontrakt, försäkringar, hos Volvokoncernens återförsäljare. Det här integrerade tillvägagångssättet förenklar för kunderna som kan köpa allt på ett och samma ställe.

Att skapa värde för kunderna ligger överst i VFS strategi som varande Volvokoncernens kompetenscentrum för försäljning baserad på totallösningar för kunderna. VFS mål är att vara det bästa interna finansbolaget i branschen, vilket ska nås genom tre delmål: att vara den mest eftertraktade leverantören och att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren i branschen samt att leverera aktieägarvärde. VFS aktiviteter fokuserar på att nå vart och ett av delmålen.

Affärsresultat

Affärsmiljön 2018 präglades av generellt god konjunkturutveckling, hård konkurrens och god tillgång på likviditet i marknaden. I en denna marknad hade VFS en övergripande penetration på 24% (25) under året, vilket säkerställde positionen som nummer ett i marknadsandel på de flesta marknader där VFS verkar. De historiskt låga nivåerna av försenade betalningar höll i sig och den interna effektiviteten förbättrades tack vare god kostnadskontroll och genomtänkta investeringar i den befintliga verksamheten.

VFS ökade andelen nöjda kunder och återförsäljare till 87% (85) respektive 76% (73) och ökade sin kundlojalitet till 85% (82), vilket visar att kunderna anser att VFS är en viktig anledning för att köpa Volvokoncernens produkter. Samtidigt som portföljen fortsatte att växa med 10%, exklusive förändrade valutakurser, gick VFS in på den slovenska marknaden och förberedde sig för att starta verksamhet i Korea och Peru under 2019, och därigenom nå än fler kunder.

VFS fortsatte även att utveckla sitt varumärke som arbetsgivare och erhöll ytterligare Great Place to Work®-certifieringar i Polen, Brasilien och Kina samtidigt som man satsade på personalutvecklings- och mobilitetsprogram och ökade engagemanget hos medarbetarna. Utvecklingen och genomförandet av en innovationsstrategi påbörjades också för VFS, med inriktning på de banbrytande tekniker som driver lönsamhet genom digital transformation.

I KORTHET

VFS erbjuder konkurrenskraftiga finansiella lösningar som stärker de långsiktiga relationerna med Volvokoncernens kunder och återförsäljare. Som den ledande leverantören av finansieringslösningar för försäljningen av Volvokoncernens produkter, levererar VFS värde till kunderna och bygger lojalitet med Volvokoncernens varumärken, genom att det är lätt att göra affärer, närhet till marknaden samt branschkunskap och expertis.

Position på världsmarknaden

VFS har kundfinansieringsverksamhet tillgänglig i 47 länder i världen. VFS förvaltar en kreditportfölj om 149 miljarder kronor med fler än 200.000 fordon.

Kundkreditportföljens fördelning, %

- Volvo Lastvagnar, 49 (50)
- Volvo CE, 23 (21)
- Renault Trucks, 10 (10)
- Mack Trucks, 12 (13)
- Bussar, 4 (4)
- UD Trucks, 2 (2)

Antal tillsvidareanställda
1.401 (1.363).

Rörelseresultat, Mkr

14	15	16	17	18
1.712	2.006	2.086	2.192	2.411

Avkastning på eget kapital[1], %

14	15	16	17	18
12,5	13,4	13,7	14,3	15,1

1 Exklusive en positiv effekt om 897 Mkr under 2017 från omvärdering av uppskjutna skatteskulder relaterat till en skattereform i USA.

Portföljutvecklingen karaktäriserades av historiskt låga nivåer av försenade betalningar och kreditförluster på de flesta marknader. Återtagandena, lagren och avskrivningsnivåerna var fortsatt låga, vilket påverkade lönsamheten positivt. I en övergripande sund och stabil affärsmiljö var de nordamerikanska leveranserna höga och resulterade i stark lönsamhet och kommersiella resultat, medan Brasilien fortsatte en lönsam återhämtning. I en överlag bra konjunktur i Asien hade Kina fortsatt tillväxt och bra portföljutveckling. De flesta marknaderna i Europa fortsatte att växa och utvecklades väl.

Bra utveckling överlag

Under 2018 fortsatte VFS tillväxt i kreditportföljen och förbättring av lönsamheten. Överlag var portföljutvecklingen fortsatt stark med låga nivåer av kundförluster och kreditförluster.

Antalet nya affärer ökade på grund av högre leveranser av koncernens produkter medan penetrationen var fortsatt stabil. Den totala nya finansieringsvolymen under 2018 uppgick till 69,7 miljarder kronor (57,9), en ökning med 18% jämfört med 2017, justerat för valuta. Totalt finansierades 58.698 nya fordon och maskiner från Volvokoncernen (51.919) under året. På de marknader där finansiering erbjuds var den genomsnittliga penetrationsgraden 24% (25).

Nettokreditportföljen om 148.856 Mkr (130.334) ökade med 10% justerat för valuta jämfört med 2017. Kreditportföljens upplåning är matchad med avseende på löptider, räntenivåer och valutor i enlighet med Volvokoncernens policy. För mer information, se not 4.

Rörelseresultatet uppgick till 2.411 Mkr (2.192) och avkastningen på eget kapital var 15,1% (14,3) undantaget en positiv påverkan från omvärdering av uppskjutna skatteskulder till följd av en skattereform i USA under 2017. Soliditeten vid årets slut var 8,0% (8,0). Portföljtillväxt och god portföljutveckling var de främsta drivkrafterna för den övergripande förbättringen av lönsamheten.

Avsättningarna för osäkra fordringar uppgick under året till 538 Mkr (534), medan bortskrivningar på 319 Mkr (483) genomfördes, motsvarande 0,22% (0,38) av kreditportföljen. Den 31 december 2018 var kreditreserverna 1,63% (1,35) av kreditportföljen. Ökningen beror främst på att IFRS 9, Financial Instruments, antogs den 1 januari 2018, vilket jämfört med den tidigare modellen med konstaterade förluster kräver tidigare kostnadsföring av kreditförluster. ■

Nyckeltal Financial Services	**2018**	2017
Antal finansierade enheter	58.698	51.919
Total penetrationsgrad[1], %	24	25
Nyfinansieringsvolym, Mdr kr	69,7	57.9
Kreditportfölj netto, Mdr kr	149	130
Kostnader för osäkra fordringar, Mkr	538	534
Rörelseresultat, Mkr	2.411	2.192
Kreditreserver som andel av kreditportföljen, %	1,63	1,35
Avkastning på eget kapital[2], %	15,1	22,6

1 Andel enheter som finansieras av Volvo Financial Services i förhållande till det totala antalet enheter sålda av Volvokoncernen på de marknader där finansiering erbjuds.

2 Inklusive en positiv effekt om 897 Mkr under 2017 från omvärdering av uppskjutna skatteskulder relaterat till en skattereform i USA. Exklusive effekten var avkastningen 14,3% under 2017.

Resultaträkning Financial Services, Mkr	**2018**	2017
Leasing och finansiella intäkter	13.070	11.812
Leasing och finansiella kostnader	–7.924	–7.072
Bruttoresultat	**5.146**	**4 .740**
Försäljnings- och administrationskostnader	–2.290	–2.126
Kostnader för osäkra fordringar	–538	–534
Övriga rörelseintäkter och kostnader	93	113
Rörelseresultat	**2.411**	**2.192**
Inkomstskatter	–613	248
Periodens resultat	**1.798**	**2.440**
Avkastning på eget kapital[1], %	15,1	22,6

1 Inklusive en positiv effekt om 897 Mkr under 2017 från omvärdering av uppskjutna skatteskulder relaterat till en skattereform i USA. Exklusive effekten var avkastningen 14,3% under 2017.

Penetrationsgrad[1], %

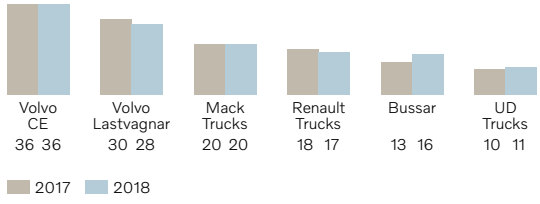

1 Andelen enheter som finansieras av Volvo Financial Services i förhållande till totala antalet enheter sålda av Volvokoncernen på de marknader där finansiering erbjuds.

FINANSIELL STYRNING

Balanserar olika intressenters krav

Målet med Volvokoncernens finansiella styrning är att säkerställa en långsiktigt attraktiv totalavkastning för aktieägarna och en finansiell styrka och flexibilitet som tryggar avkastning och återbetalning till långivarna.

En långsiktigt konkurrenskraftig verksamhet kräver tillgång till kapital för att kunna investera. Den finansiella styrningen säkerställer att kapitalet används på bästa möjliga sätt genom tydligt definierade nyckeltal och mål för industriverksamheten likaväl som för kundfinansieringsverksamheten. Målen för koncernens rörelsemarginal och avkastning på eget kapital för kundfinansieringsverksamheten Financial Services är avsedda att säkerställa avkastningskravet från aktieägarna. Restriktionerna för nettoskuldsättning i industriverksamheten och soliditet i kundfinansieringsverksamheten syftar till att trygga finansiell stabilitet för långivarna.

Styrningsprinciper för att säkerställa finansiell flexibilitet över konjunkturcykeln

För att säkerställa finansiell stabilitet och flexibilitet genom hela konjunkturcykeln har Volvokoncernen en stark likviditetsposition. Utöver likvida medel och kortfristiga placeringar är likviditetspositionen också uppbyggd av beviljade kreditfaciliteter. Både upplåning och utlåning sker i lokal valuta och kundfinansieringsportföljen är matchad både från ett ränte- och ett likviditetsriskperspektiv i enlighet med Volvokoncernens policy. För mer information se Not 4 till koncernens räkenskaper.

Diversifierade finansieringskällor ger flexibilitet och stödjer den globala närvaron

Volvokoncernen har en centraliserad portföljhantering av alla finansiella tillgångar och skulder, lånetransaktioner samt likviditetshantering genom internbanken Volvo Treasury. Koncernens finansiella skulder är uppdelade i två portföljer, en för industridelen och en för kundfinansieringsdelen, för att motsvara behoven i de skilda verksamheterna.

Genom att ha diversifierade finansieringskällor ökar Volvo Treasury möjligheten att ha en kontinuerlig tillgång till kapitalmarknaderna. Obligationsprogram på världens samtliga större kapitalmarknader stödjer dessutom Volvokoncernens globala närvaro. Utöver att ha tillgång till flera kapitalmarknader runt om i världen, använder sig Volvokoncernen av en rad olika instrument för att låna pengar, såsom bilateral bankupplåning, företagsobligationer och certifikat, hybridobligationer, lån från olika statliga institutioner samt värdepapperisering av tillgångar i kundfinansieringsportföljen, så kallade ABS:er. En allt viktigare del av internbankverksamheten är att hantera ökade finansieringsbehov på nya tillväxtmarknader för koncernen.

En stark och stabil kreditvärdering är betydelsefull

Att vara en stor låntagare med en växande kundfinansieringsverksamhet innebär att det är viktigt att ha ett starkt och stabilt kreditbetyg. Nivån på kreditbetyget är inte enbart av betydelse för långivarna utan också för ett antal andra intressenter när det handlar om att skapa långsiktiga relationer. Ett starkt kreditbetyg påverkar förmågan att attrahera och finansiera kundernas inköp av koncernens produkter samt tilliten från leverantörer på ett positivt sätt. Det ger också tillgång till utökade finansieringskällor och lägre lånekostnader.

Volvokoncernen har avtalsförbindelser med två globala kreditvärderingsinstitut: Standard & Poor's Rating Services (S&P) och Moody's Investor Services (Moody's). Under 2018 behöll Moody's sin rating på Baa1 men ändrade utsikterna från stabila till positiva. Även S&P behöll sin rating på BBB+ men ändrade utsikterna från stabila till positiva. ■

Volvokoncernens likviditetsposition den 31 december 2018

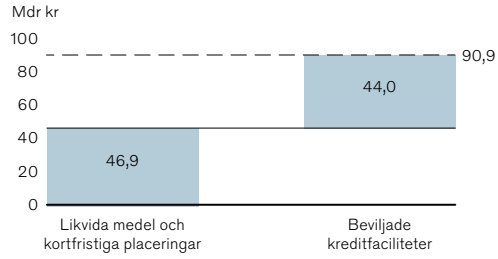

Geografiskt diversifierade upplåningsprogram

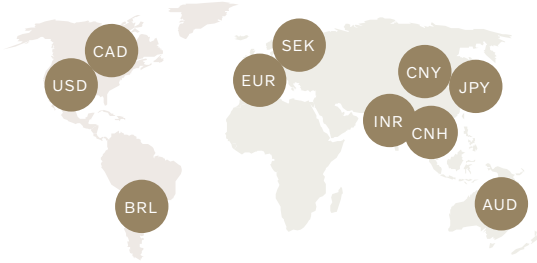

Kreditbetyg den 8 mars 2019

	Kortsiktigt	Långsiktigt
Moody's (Corporate Rating)	P-2	Baa1, positiv
S&P (Corporate Rating)	A2	BBB+, positiv
DBRS (Kanada)	–	BBB (hög) positiv
R&I (Japan)	a-1	A, positiv

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

		Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare						
Mkr		Aktie-kapital	Övriga reserver[1]	Omräknings-differenser	Balanserade vinstmedel	Totalt	Minoritets-intresse	Totalt eget kapital
Enligt balansräkning 31 december 2016		**2.554**	**270**	**4.559**	**88.678**	**96.061**	**1.703**	**97.764**
Övergångseffekt IFRS 15		–	–	–	–712	–712	–	–712
Justerad utgående balans per 31 december 2016		**2.554**	**270**	**4.559**	**87.966**	**95.349**	**1.703**	**97.052**
Periodens resultat[2]		–	–	–	20.484	20.484	302	20.786
Övrigt totalresultat								
Omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet		–	–	–2.493	–	–2.493	–54	–2.546
Andel övrigt totalresultat för Joint Ventures och intresseföretag		–	–	–	25	25	–	25
Ackumulerade kursdifferenser återförda till resultatet		–	–	–56	–	–56	–	–56
Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning:	Not 5, 19							
Omvärdering av innehav i noterade företag		–	–10	–	–	–10	–	–10
Kassaflödessäkringar	Not 19	–	–20	–	–	–20	–	–20
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	Not 20	–	–	–	–827	–827	–	–827
Övrigt totalresultat		–	–30	–2.549	–802	–3.381	–54	–3.434
Periodens totalresultat		**–**	**–30**	**–2.549**	**19.682**	**17.104**	**248**	**17.352**
Transaktioner med aktieägare								
Utdelning till aktieägare		–	–	–	–6.603	–6.603	–13	–6.616
Transaktioner med minoritetsintresse		–	–	–	–	–	–	–
Aktierelaterade ersättningar	Not 27	–	–	–	38	38	–	38
Förändringar avseende minoritetsintressen		–	–	–	–	–	–	–
Övriga förändringar		–	–	–	–27	–27	3	–24
Transaktioner med aktieägare		–	–	–	–6.592	–6.592	–10	–6.602
Enligt balansräkning 31 december 2017		**2.554**	**240**	**2.010**	**101.056**	**105.861**	**1.941**	**107.802**
Övergångseffekt IFRS 9		–	–	–	–371	–371	–	–371
Justerad ingående balans per 1 januari 2018		**2.554**	**240**	**2.010**	**100.685**	**105.490**	**1.941**	**107.431**
Periodens resultat		–	–	–	24.897	24.897	466	25.363
Övrigt totalresultat								
Omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet		–	–	2.298	–	2.298	52	2.350
Andel övrigt totalresultat för Joint Ventures och intresseföretag		–	–	–	–	–	–	–
Ackumulerade kursdifferenser återförda till resultatet		–	–	–94	–	–94	–	–94
Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning:	Not 5, 19							
Omvärdering av innehav i noterade företag		–	14	–	–	14	–	14
Kassaflödessäkringar	Not 19	–	–	–	–	–	–	–
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	Not 20	–	–	–	–579	–579	–	–579
Övrigt totalresultat		–	14	2.204	–579	1.639	52	1.691
Periodens totalresultat		**–**	**14**	**2.204**	**24.318**	**26.536**	**518**	**27.054**
Transaktioner med aktieägare								
Utdelning till aktieägare		–	–	–	–8.636	–8.636	–6	–8.641
Transaktioner med minoritetsintresse		–	–	–	–	–	–	–
Aktierelaterade ersättningar	Not 27	–	–	–	24	24	–	24
Förändringar avseende minoritetsintressen		–	–	–	–	–	–	–
Övriga förändringar		–	–	–	–35	–35	–2	–37
Transaktioner med aktieägare		–	–	–	–8.647	–8.647	–7	–8.654
Enligt balansräkning 31 december 2018		**2.554**	**254**	**4.214**	**116.356**	**123.379**	**2.452**	**125.831**

1 ❯❯ **Läs mer i Not 19** Eget kapital och antal aktier för specifikation av övriga reserver.

2 ❯❯ **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.

AKTIEN

Nedgång i aktiekursen under 2018

De flesta av världens ledande aktiebörser hade en negativ utveckling under 2018. Priset på Volvos B-aktie sjönk med 24% under året efter att ha stigit med 44% under 2017.

Volvoaktien är noterad på Nasdaq Stockholm. En A-aktie ger en röst på bolagsstämman och en B-aktie ger en tiondels röst. Utdelningen är densamma för båda aktieslagen. Volvoaktien ingår i ett stort antal index som sammanställts av bland andra Dow Jones, FTSE, S&P och Nasdaq Nordic.

Volvoaktien sjönk på börsen

Överlag sjönk de ledande aktiebörserna under 2018. På Nasdaq Stockholm gick det breda indexet OMXSPI ned med 8%, jämfört med en uppgång på 6% under 2017.

På Nasdaq Stockholm sjönk kursen för Volvo A-aktien med 24% och uppgick vid årets slut till 116,20 (153,10) kronor. Lägsta stängningskurs var 113,90 kronor den 27 december och högsta stängningskurs var 167,10 kronor den 23 januari. Kursen för Volvo B-aktien sjönk med 24% och uppgick vid årets slut till 115,95 (152,70) kronor. Lägsta stängningskurs var 113,90 kronor den 27 december och högsta stängningskurs var 166,25 kronor den 23 januari.

Totalt omsattes 1,3 (1,4) miljarder Volvoaktier till ett värde av 198 (195) miljarder kronor på Nasdaq Stockholm med ett genomsnitt per dag på 5,4 (5,5) miljoner aktier. Volvoaktien var den tredje mest handlade på Nasdaq Stockholm under 2018. Vid slutet av året uppgick Volvos börsvärde till 247 (325) miljarder kronor.

Enligt statistik från företaget Fidessa svarade handeln på Nasdaq Stockholm för 41% av all omsättning i Volvo B-aktien. CBOE Global Markets svarade för 42%, LSE Group för 5% och BOAT för 4%. Resterande handel skedde på ett stort antal andra handelsplatser.

Möjlighet till aktiekonvertering

Enligt beslut på årsstämman i AB Volvo den 6 april 2011 ändrades bolagsordningen genom att ett konverteringsförbehåll infördes med innebörden att aktieägare ges möjlighet att konvertera A-aktier till B-aktier efter begäran till styrelsen. Under 2018 konverterades totalt 1.869.679 A-aktier till B-aktier, vilket motsvarar ca 0,4% av de A-aktier som fanns utestående vid slutet av 2017. Ytterligare information om förfarandet finns på Volvokoncernens hemsida: www.volvokoncernen.se

Ägarförändringar

Under året sålde den näst största ägaren i termer av röstvärde, Cevian Capital, sina aktier till Geely Holding. Vid årets slut var Industrivärden största ägare, följd av Geely Holding, Norges Bank Investment Management, SHB och Alecta baserat på andel av röstvärdet.

Utdelning

Styrelsen föreslår att 5,00 kronor per aktie i ordinarie utdelning och 5,00 kronor per aktie i extra utdelning betalas ut för räkenskapsåret 2018, vilket skulle innebära att totalt 20.335 Mkr överförs till AB Volvos aktieägare. Föregående år lämnades 4,25 kronor per aktie i utdelning.

Varför investera i Volvo-aktien?

- Konkurrenskraftiga produkter och tjänster
- Starka marknadspositioner globalt
- Välinvesterat
- Sänkt strukturell kostnadsnivå efter omstruktureringsprogram
- Förbättring av lönsamhet och kassaflöde de senaste åren
- Stark finansiell ställning

Resultat, utdelning och direktavkastning

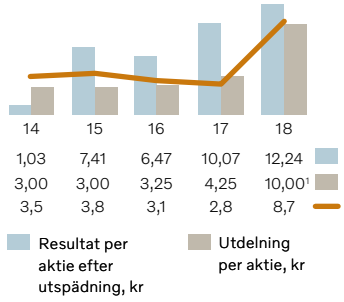

1 Enligt styrelsens förslag, varav 5,00 kronor i ordinarie utdelning och 5,00 kronor i extra utdelning.

Kommunikation med aktieägarna

Dialogen med aktieägare är viktig för Volvokoncernen. Utöver årsstämman och ett antal större aktiviteter riktade till professionella investerare, privata aktieägare och aktiemarknadsanalytiker upprätthålls relationen mellan Volvokoncernen och aktiemarknaden bland annat genom press- och telefonkonferenser i samband med offentliggörandet av delårsrapporter, aktiesparträffar, investerarbesök samt så kallade road shows där representanter för Volvokoncernen reser för att träffa investerare i framför allt Europa och Nordamerika.

På volvogroup.com eller volvokoncernen.se är det möjligt att bland annat läsa och ladda ner finansiella rapporter, söka information om aktien och statistik på lastbilsleveranser samt få information om koncernens styrning, exempelvis information som rör årsstämma, styrelse och koncernledning och andra områden som bestäms i Svensk kod för bolagsstyrning. På webbplatsen finns det också en aktuell lista över de analytiker som bevakar Volvokoncernen samt möjlighet att prenumerera på information från bolaget.

Volvo har valt att ha bolagsstyrningrapporten som en från årsredovisningen skild handling enligt 6 kap 8 § i årsredovisningslagen och den finns tillgänglig på sidorna 192–209 i årsredovisningen. ■

Kursutveckling, Volvo B-aktien, 2014–2018, kronor

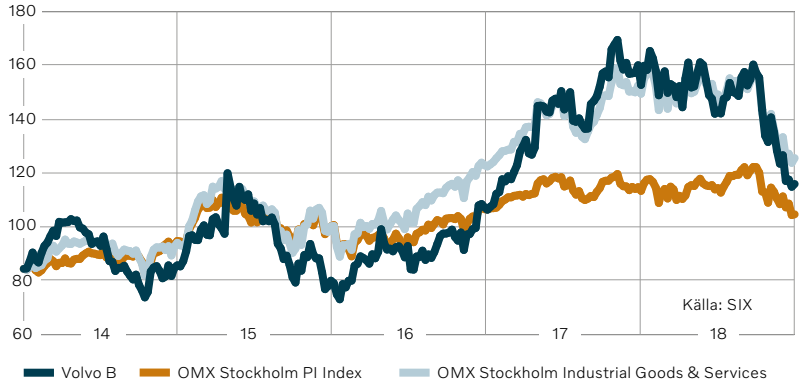

Kursutveckling, Volvo B-aktien 2018, kronor

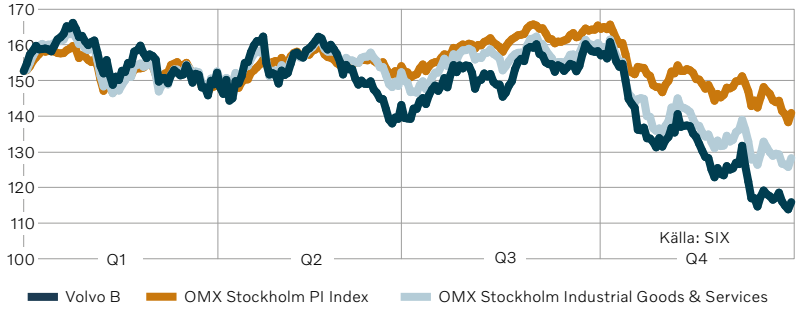

Aktieägarna med störst röstmässig andel i AB Volvo, den 31 december 2018[1]

	Röst-andel, %	Kapital-andel, %
Industrivärden	23,2	7,2
Geely Holding	15,7	8,2
Norges Bank Investment Management	5,4	2,7
SHB	5,1	1,5
Alecta	5,0	4,6

1 Justerat för aktier ägda av AB Volvo, vilka inte äger någon rösträtt på bolagsstämman. AB Volvo ägde 20.728.135 A-aktier samt 74.777.727 B-aktier motsvarande 4,5% av antalet registrerade aktier per den 31 december 2018.

Aktiekapital 31 december, 2018

Antal registrerade aktier[1]	2.128.420.220
varav A-aktier[2]	478.105.829
varav B-aktier[3]	1.650.314.391
Kvotvärde, kr	1,20
Aktiekapital, Mkr	2.554
Antal aktieägare	245.663
Privatpersoner	232.686
Juridiska personer	12.977

För ytterligare information om Volvoaktien se Not 19.

1 Den 31 december 2018 uppgick antalet utestående aktier till 2.032.914.358.

2 A-aktier ger 1 röst.

3 B-aktier ger 1/10 röst.

Ägande per land[1]

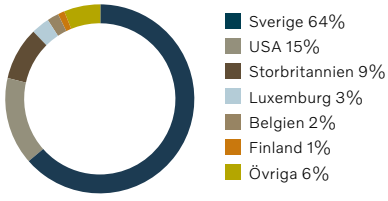

1 Andel av kapital, registrerade aktier.

Källa: Euroclear

Ägarkategorier[1]

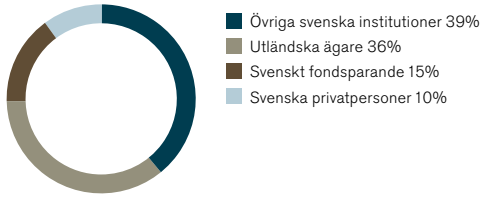

1 Andel av kapital, registrerade aktier.

Anställdas innehav av Volvoaktier genom pensionsstiftelser är obetydligt.

Källa: Euroclear

❯❯ Mer detaljerad information om Volvoaktien och Volvos innehav av egna aktier finns i 11-årsöversiktens aktiestatistik samt i Not 19.

Aktieägarvärde – långsiktigt värdeskapande

Volvokoncernen strävar efter att skapa långsiktigt värde för sina aktieägare.

Volvokoncernens grundande brukar anges till 1927, vilket var året då den första serietillverkade Volvobilen rullade ut ur fabriken i Göteborg. De första serietillverkade lastbilarna kom 1928 och blev en omedelbar framgång. År 1935 noterades AB Volvo på Stockholmsbörsen.

I diagrammet visas Volvo B-aktiens totalavkastning, räknat som aktiekursens utveckling med samtliga utdelningar återinvesterade, sedan den 30 december 1982, som är så långt tillbaka som jämförelseindexet SIX Return Index sträcker sig. SIX Return Index mäter totalavkastningen för börsen i Stockholm som helhet.

Diagrammet visar att 1.000 kronor investerade den 30 december 1982 hade vuxit till 89.535 kronor vid slutet av 2018 under förutsättning att samtliga utdelningar under åren återinvesterats i Volvo B-aktier.

1.000 kronor som investerades i Volvos B-aktie den 30 december 1982 var vid slutet av 2018 värda 89.535 kronor.

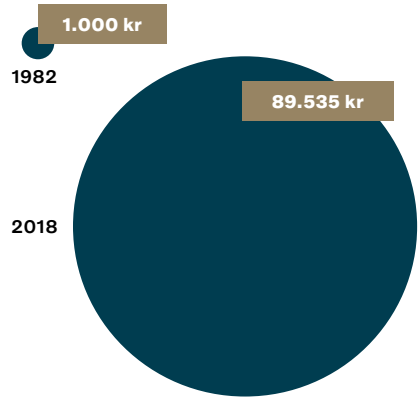

Ackumulerad totalavkastning för Volvos B-aktie

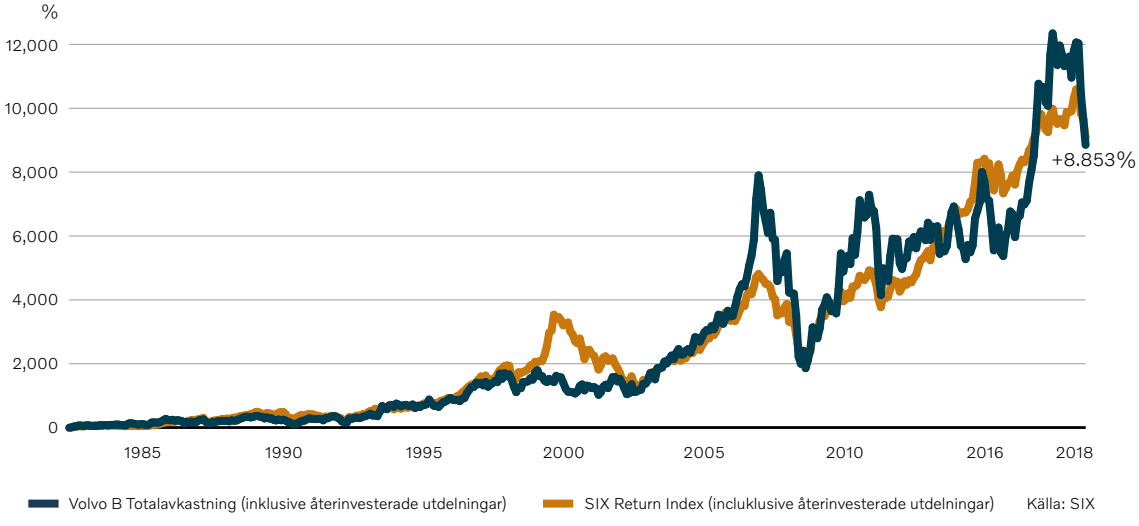

RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Kontrollerat risktagande

Vart och ett av Volvokoncernens affärsområden är ansvarigt för sin egen riskhantering. Därutöver arbetar Volvokoncernen med Enterprise Risk Management (ERM), som är en systematisk och strukturerad process för att rapportera och analysera riskbedömningar och åtgärder för att hantera riskerna samt uppföljning av de risker som kan påverka koncernens affärsverksamhet. Syftet med ERM-processen är att förbättra affärsverksamheten och minimera kostnaderna för hanteringen av riskerna, och därigenom skydda koncernens företagsvärde samt öka värdet på och skydda koncernens tillgångar.

Enterprise Risk Management-cykeln

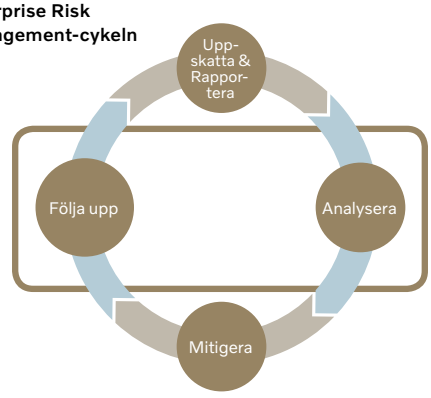

Varje affärsområde och lastbilsdivision ansvarar för sin egen riskhantering. ERM bidrar till kvaliteten i riskhanteringen genom att analysera rapporterade bedömningar och följa upp koncernens största konsoliderade risker kvartalsvis.

Omfattningen av ERM-processens stöd till affärsområdenas och lastbilsdivisionernas riskhantering.

Styrningsmodell för Enterprise Risk Management

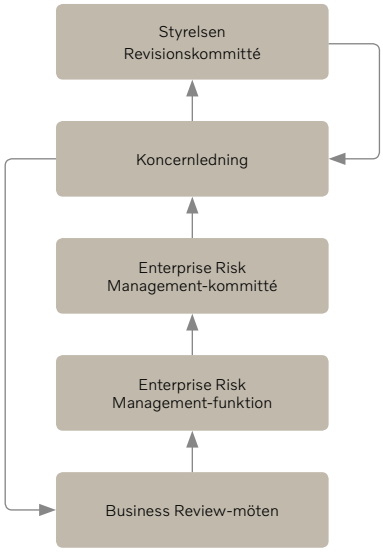

Styrelsen granskar riskerna och mitigeringsaktiviteterna årligen medan styrelsens revisionskommitté granskar dem två gånger per år.

Koncernledningen granskar och diskuterar de rapporterade riskerna för att säkerställa anpassning till sin agenda och sina riskmitigerande åtgärder.

ERM-kommittén består av Executive Vice President Group Finance, Executive Vice President Legal & Compliance, Senior Vice President Group Treasury & Corporate Finance och Senior Vice President Group Reporting, Tax and Control. De möts en gång per kvartal för att gå igenom de inrapporterade riskerna.

ERM-funktionen analyserar och sammanställer de risker som rapporterats in i Volvokoncernens ERM-rapport.

Varje affärsområde och lastbilsdivision rapporterar sina största risker kvartalsvis, inklusive risker från integrerade riskhanteringsprocesser som finns inom Volvokoncernen och som täcker specifika ämnen som projekt, leverantörer, miljö och verksamhetens kontinuitet. Ägarskapet för åtgärder för att hantera riskerna finns hos affärsområdena och lastbilsdivisionerna medan ERM-processen är ett medel för specifika riskdiskussioner i den högsta ledningen.

För Volvokoncernens styrningsmodell, se sidan 193.

Riskkategorier

Volvokoncernens risker delas in i fyra kategorier: strategiska risker, verksamhetsrisker, efterlevnadsrisker respektive finansiella risker.

		Definitioner	Hantering
Lång sikt	**Strategiska risker** Skapa värde	Strategiska risker kan påverka koncernens förmåga att skapa värde, den långsiktiga utvecklingen av verksamheten samt möjligheten att nå visionen och ambitionerna.	De strategiska riskerna hanteras genom strategier och strategiska planer som läggs fast av koncernledningen och ledningsgrupper inom Volvokoncernen.
Kort och medellång sikt	**Verksamhetsrisker** Öka värdet	Verksamhetsrisker kan påverka koncernens förmåga att öka värdet och är viktiga för den dagliga verksamheten och hur missionen och ambitionerna uppfylls.	Verksamhetsrisker hanteras i taktiska och operationella affärsbeslut samt i verksamheten i hela Volvokoncernen, på alla nivåer och av samtliga anställda.
	Efterlevnadsrisker Skydda värdet	Efterlevnadsrisker kan påverka koncernens förmåga att skydda värdet från hot mot koncernens finansiella och organisatoriska ställning eller anseende.	Risker gällande efterlevnad av lagar och regler hanteras i taktiska och operativa affärsbeslut och i verksamheten i hela Volvokoncernen, på alla nivåer och av samtliga anställda. Det vägledande direktivet är Volvokoncernens Uppförandekod.
	Finansiella risker Öka & skydda värdet	Finansiella risker kan påverka koncernens förmåga att öka och skydda sitt värde. Att hantera dessa risker kan skydda koncernen från oönskad påverkan på koncernens finansiella ställning.	Finansiella risker hanteras i taktiska och operationella affärsbeslut inom verksamheterna, som följer det finansiella ramverket i Volvo Group Financial Policies and Procedures.

För att bredda koncernens förståelse för viktiga risker och nödvändiga åtgärder för att minska riskerna granskas de väsentliga aspekterna ur materialitetssynpunkt. Dessa aspekter identifieras genom den materialitetsanalys som genomförs med interna och externa intressenter och de beskriver de viktigaste faktorerna för Volvokoncernen från ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv. De väsentliga aspekterna beskrivs på sidan 226.

På följande sidor presenteras ett antal risker som Volvokoncernen behöver hantera inom varje riskkategori. Inom varje riskkategori presenteras riskerna i relation till deras bedömda påverkan på koncernen.

Definitioner av väsentliga aspekter från materialitetssynpunkt, i alfabetisk ordning:

1 Eftertraktad arbetsgivare. **2** Affärsetik och integritet. **3** Efterlevnad av lagstiftning. **4** Kundframgång. **5** Utsläpp (produkter). **6** Energieffektivitet (produkter). **7** Finansiell hälsa. **8** Intelligent teknik. **9** Produktsäkerhet.

Mer information om väsentliga aspekter finns på sidan 226.

STRATEGISKA RISKER

För ett stort globalt bolag som Volvokoncernen är det mycket viktigt att hantera de politiska, ekonomiska och samhälleliga trenderna för att hitta rätt position i det globala sammanhanget av marknader och konkurrenter. Från Volvokoncernens perspektiv finns det ett flertal trender och utmaningar som driver på arbetet med att utveckla och leverera transport- och infrastrukturlösningar i dag och imorgon. Strategiska risker kan påverka koncernens förmåga att skapa värde, den långsiktig utvecklingen av affären och möjligheten att uppnå missionen, visionen och ambitionerna.

Geopolitisk osäkerhet

Volvokoncernen är aktiv i fler än 190 länder och politisk instabilitet, väpnade konflikter och social oro kan påverka koncernens förmåga att bedriva försäljning i berörda områden. Snabba förändringar i inflation, devalveringar eller lagstiftning kan orsaka betydande förluster, nedskrivning av tillgångar eller kostnader på grund av underutnyttjade tillgångar. *Väsentliga aspekter: 1, 4, 7.*

Kommentar

Volvokoncernen övervakar ständigt den geopolitiska utvecklingen och fattar beslut inom affärsverksamheten samt beslutar om strategier för att hitta lösningar och mildra effekten av förändringar, med starkt fokus för närvarande på Brexit och förändringar i frihandelsavtal.

Intensiv konkurrens

En fortsatt konsolidering i branschen väntas skapa färre men starkare konkurrenter. De främsta globala konkurrenterna är Daimler, Traton (Scania, MAN och Navistar), Paccar (Kenworth, DAF och Peterbilt), Caterpillar och Komatsu. Det finns också starka lokala varumärken i till exempel Kina, Indien och Ryssland som är aktiva på sina hemmamarknader men som förväntas öka sin närvaro också i andra delar av världen. Vidare kan överkapacitet i branschen uppkomma vid låg efterfrågan. Dessa branschtrender kan påverka Volvokoncernens försäljning och kan leda till ökad prispress eller förlorade marknadsandelar. *Väsentliga aspekter: 1, 7.*

Kommentar

Proaktiv riskhantering är viktigt för att förutse förändringar i konkurrensbilden och skydda Volvokoncernens varumärkens marknadspositioner. Med tanke på bredden av varumärken inom koncernen är det viktigt att utnyttja synergier och samtidigt ge affärsområdena möjlighet att ta ansvar för sina egna affärer och erbjudanden. Kontinuerligt fokus på produkt- och serviceutveckling är ett viktigt mitigeringsarbete för att behålla koncernens marknadsposition.

Omfattande lagstiftningskrav

Regler om utsläppsnivåer, buller, säkerhet och nivåer av föroreningar från de anläggningar som tillverkar produkterna är omfattande. De flesta av utmaningarna vad gäller produktlagstiftning är relaterade till minskade utsläppsnivåer. Risken för Volvokoncernen är att säkerställa att man i tid har ett uppdaterat produktprogram som uppfyller kraven.

Lokal protektionism som leder till förändrade krav på lokalt innehåll kan sätta Volvokoncernen i en ofördelaktig situation jämfört med lokala konkurrenter, leda till högre inköpskostnader eller kräva att Volvo gör betydande investeringar. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 5, 9.*

Kommentar

Volvokoncernens produktutveckling är samordnad, vilket gör det möjligt att fokusera resurserna inom forskning och utveckling så att emissionsreglerna uppfylls. Utvecklingen när det gäller krav på lokalt innehåll övervakas kontinuerligt, vilket gör det möjligt för koncernen att vidta lämpliga åtgärder i rätt tid. Läs mer om produktutveckling och emissionsregler med början på sidan 48.

Skifte och konvergens i teknik

Att balansera forsknings- och utvecklingsresurserna mellan traditionella och nya tekniker är en risk för Volvokoncernen. Ny teknik som möjliggör autonoma, elektriska och uppkopplade fordon kommer att ha en stor påverkan på transport-, logistik- och anläggningsbranscherna – bland andra. Effekten kommer att vara särskilt stark när dessa tekniker strålar samman, eftersom den påverkar fordon, tillgångar och infrastruktur och potentiellt öppnar vägen för ett paradigmskifte.

Bristen på allmänt accepterade tekniklösningar och standarder medför stora risker för Volvokoncernen och andra aktörer i dessa branscher, eftersom de måste välja relevant teknik och klokt avväga när de ska introduceras, samtidigt som man tar hänsyn till den breda spridningen i mognadsnivå bland marknader och segment i olika delar av världen. En ytterligare risk är relaterad till behovet av att utvecklas från att ha fokus på fordon/produkter mot att ha ett ekosystembaserat synsätt, där fordon och infrastrukturer behöver utvecklas och införas samtidigt. *Väsentliga aspekter: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.*

Kommentar

Volvokoncernen strävar efter att leda teknikutvecklingen. Tillsammans med kunder och leverantörer, genom partnerskap i tidiga faser, utforskar Volvokoncernen ny teknik med tanke på möjligheter, önskade egenskaper och nivåer av kvalitet, kostnad, säkerhet och miljöpåverkan. Extra fokus säkerställs av att det finns särskilda organisationer inom automation, elektriska fordon och uppkopplad teknik och lösningar. Vidare breddar Volvokoncernen sitt engagemang i ekosystemrelaterade lösningar och arbetar idag mycket närmare kunder, leverantörer och tillsynsmyndigheter för att förstå utvecklingen i samhället. Läs mer om Volvokoncernens arbete inom elektrifiering, automation och uppkopplad teknik med början på sidan 18.

VERKSAMHETSRISKER

För Volvokoncernen är styrningen av det taktiska och operativa arbetet mycket viktigt för att nå sin strävan avseende kundnöjdhet, att vara en eftertraktad arbetsgivare samt ha en branschledande lönsamhet. För att öka affärsvärdet baseras alla beslut och aktiviteter på kunskap om kort- och medellångsiktiga verksamhetsrisker. Dessa hanteras i enlighet med koncernens styrmodell. Verksamhetsrisker kan påverka koncernens förmåga att öka värdet, vilket innebär att vetskap om dessa är viktigt för den dagliga verksamheten.

Kundnöjdhet

Högsta prioritet för Volvokoncernen är att stödja kundernas affärer och lönsamhet för att de ska lyckas oberoende av segment, varumärke, produkt eller tjänst. Kundtillfredsställelsen är beroende av förväntningarna i relation till den faktiska leveransen eller kundupplevelsen av det totala erbjudandet. Kundnöjdheten och därigenom vår försäljning kan riskeras om helhetsupplevelsen inte möter den förväntade nivån eller förväntat pris. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.*

Kommentar

Volvokoncernen strävar efter en kultur där kundernas framgång är central. Oavsett var i värdekedjan koncernen är verksam, engagerar den sig i att förstå kundernas affär och fokuserar ansträngningarna på saker som skapar värde ur kundens perspektiv.

Volvokoncernen lägger stor kraft på marknadsundersökningar och kundintervjuer för att säkerställa kunskap om kundernas behov. För produktutvecklingen har koncernen implementerat en grindbaserad projektmodell och en styrningsmodell där risker avseende projekt- och produktkvalitet, kostnad, projektets ledtid och produkternas prestanda ständigt följs upp.

Personal hos återförsäljare och i verkstäder utbildas kontinuerligt och ges instruktioner eller riktlinjer för hur man ska interagera med sina kunder. Webbplatser är anpassade, positionerade och utvecklade efter varumärkets målkunder. Läs mer på sidan 42.

Fordonsbranschen är cyklisk

Volvokoncernens kunder är verksamma över hela världen, vissa inom ett enda land och andra över gränser. Många globala och regionala ekonomiska, regelmässiga, digitala, tekniska och miljömässiga faktorer skapar såväl strategiska som operativa utmaningar för branschen. Liksom många andra kapitalvarubranscher har fordonsbranschen generellt sett varit cyklisk, med en stark korrelation till BNP och motsvarande förändring i efterfrågan på transporter, behovet att ersätta åldrande fordon och maskiner samt förändrade lagar och regler. Även om branschen genomgår en fortsatt förändring av fokus från produkter till tjänster, finns cyklikaliteten i försäljning och lönsamhet kvar. Det förändrade affärslandskapet liksom divergensen mellan tillväxtmarknader och utvecklade marknader påverkar efterfrågan på våra kunders tjänster och våra kunders framgång. Svängningarna i efterfrågan på koncernens produkter och tjänster gör att det finansiella resultatet blir beroende av koncernens förmåga att agera snabbt på förändringar i marknaden. *Väsentlig aspekt: 7.*

Kommentar

Volvokoncernen strävar efter att kontinuerligt balansera produktionsnivåer och rörelsekostnader samt förbättra företagets förmåga när det gäller att svara upp mot efterfrågan på nya tjänster.

Beroende av leverantörer och material med begränsad tillgång

Volvokoncernen köper råmaterial och komponenter från många externa leverantörer. Leverantörer och affärspartners finns i alla delar av världen och därför är hållbara lösningar och nära samarbete med leverantörer nyckeln till framgång för koncernens kunder. Kostnaderna för inköp kan variera kraftigt över en konjunkturcykel på grund av förändrade världsmarknadspriser på råmaterial och beroende på förändrade valutakurser. Ökad försäljning på större marknader är positivt från en övergripande koncernsynpunkt, men samtidig tillväxt på större marknader kan dock medföra extraordinära kapacitetsbegränsningar i leverantörskedjan. Hög efterfrågan och finansiell instabilitet hos leverantörer kan också resultera i leveransstörningar.

Eventuella effekter av leveransstörningar varierar beroende på komponenternas ledtid och komplexitet samt tillgången till alternativa leverantörer och transportörer. Vissa komponenter är standard i hela branschen, andra är unika för Volvokoncernen. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 7, 9 .*

Kommentar

Proaktiva åtgärder genomförs för att etablera en stabil och flexibel leverantörskedja för Volvokoncernen. För att hantera den höga volatiliteten i marknaden för kommersiella fordon, är kapacitetshantering ett fokusområde tillsammans med hantering av socialt ansvarstagande i nära samarbete med leverantörer och affärspartners. Läs mer om hur vi arbetar med leverantörer på sidan 58 och återanvändning på sidan 68.

Industrisystemet

Industrisystemet är avgörande för att Volvokoncernen ska kunna förse kunderna med produkter med rätt kvalitet och vid rätt tidpunkt. Komponenter samt kompletta fordon och maskiner produceras och material levereras till kunder och fabriker på ett hållbart och resurseffektivt sätt. Risken för avbrott, ineffektivitet i systemet, operativa faror eller oönskade effekter på den yttre miljön kan få stor negativ inverkan på Volvokoncernen. *Väsentliga aspekter: 1, 3, 4, 7, 8.*

Kommentar

Organisationen arbetar kontinuerligt med förbättringar och med att hantera risker som volymvariationer, leverantörsstörningar, legala avvikelser, driftsrisker och påverkan på den externa miljön. Bidragen till omsorg om miljön omfattar ökad effektivitet i utnyttjandet av naturresurser som vatten, energi och kemikalier, ett minskat beroendet av farliga ämnen, förhindrande av negativa effekter från

utsläpp till land, vatten och luft och att arbeta strategiskt för att öka användningen av förnybar energi och minska koldioxidutsläppen.

Volvo Production System, VPS, är den metod med inriktning på kontinuerlig förbättring som används för att uppnå högsta möjliga nivå, och tillhandahåller logiken och metoderna för att minska och dämpa hotet från oönskade framtida konsekvenser. Läs mer om produktions- och logistikverksamheten samt VPS med början på sidan 60.

Humankapital

Medarbetares och andra intressenters förväntningar ändras snabbt. För att möta dem krävs ett starkt fokus på områden som ledarskap, påverkansmöjligheter, anställdas engagemang, mänskliga rättigheter, företagskultur och värderingar. Underlåtenhet att göra rätt enligt koncernvärdena riskerar att ha en negativ inverkan på Volvokoncernens rykte såväl som på hur koncernen uppfattas som arbetsgivare och på medarbetarnas förmåga att utveckla den kunskap och de färdigheter som är nödvändiga för att säkerställa kundernas framgång. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 7, 8.*

Kommentar

För att hantera denna risk övervakar Volvokoncernen löpande förändringar i lagstiftningen för att säkerställa efterlevnad och utnyttjar medarbetarnas mångfald för att säkerställa affärsframgång på en global marknad. Volvo Group Attitude Survey (VGAS) har kompletterats med andra verktyg och processer som syftar till att öka dialogen, vilket gör det möjligt för koncernen att fånga upp de anställdas röst och stärka engagemanget. Att förena medarbetare genom en gemensam uppsättning beteenden som överensstämmer med affärsambitionerna, främjar koncernen medvetet en inkluderande kultur och ett värdebaserat ledarskap.

Mänskliga rättigheter

Människor är i centrum av vad Volvokoncernen gör. I den uppdaterade Uppförandekoden betonas mänskliga rättigheter, till exempel ömsesidig respekt, icke-diskriminering, säker och hälsosam arbetsmiljö, föreningsfrihet och rätten att förhandla kollektivt, arbetstid och ersättning samt modernt slaveri och barnarbete. Dessa anses för närvarande vara mest relevanta, men Volvokoncernen fortsätter att identifiera andra frågor som kan bli mer relevanta. Kränkning av de mänskliga rättigheterna kan potentiellt uppkomma inte bara i den egna organisationen, utan även hos affärspartners och i värdekedjan. Volvokoncernen är medveten om att det innebär högre risk för potentiella brott mot mänskliga rättigheter när man bedriver affärsverksamhet i vissa delar av världen. Koncernen har identifierat 17 länder där koncernen har ett betydande antal anställda och/eller nära affärspartners och som bedöms som högrisländer i det här avseendet. Koncernen är också medveten om att den potentiella kopplingen mellan värdekedjan samt koncernens produkter och tjänster till segment såsom elektronikindustrin, gruvindustrin och större infrastrukturprojekt innebär större risk för brott mot mänskliga rättigheter. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 7.*

Kommentar

Konsekvenserna av risker inom mänskliga rättigheter för Volvokoncernen beror på om koncernen anses vara orsakande, bidragande till eller ha koppling till den skada som orsakats, och kan vara allt från juridiskt ansvar till skadat anseende eller negativ påverkan på varumärket, beroende på svårighetsgraden i dess natur. Läs mer om hur koncernen hanterar mänskliga rättigheter på sidorna 38–39.

Återköpsavtal med garanterade restvärden

En kund kan köpa ett fordon på olika sätt från Volvokoncernen. En försäljning utan ytterligare åtaganden är det vanligaste sättet, men det finns också olika typer av transaktioner, till exempel när Volvokoncernen erbjuder kunden ett restvärdesåtagande. Det innebär att kunden kan returnera tillgången vid avtalat datum och till avtalat pris. Ett åtagande är en potentiell risk för koncernen eftersom det kan vara svårt att förutsäga framtida utveckling av priserna på begagnade fordon. Många parametrar kommer att påverka det framtida priset (efterfrågan på transporter, modelländringar, teknisteg, ändrad lagstiftning och standarder, etc.). Ett åtagande kan också bli en framtida risk i fråga om lager av begagnade fordon som påverkar kassaflödet negativt. *Väsentliga aspekter: 4, 7.*

Kommentar

För att minimera risken och påverkan på den framtida lönsamheten har Volvokoncernen etablerat processer och förfaranden inom varje affärsområde, där varje affärsområde ansvarar för att upprätta och underhålla en restvärdesmatris för att återspegla rimliga framtida marknadsvärden, proaktiv planering och hantering av utgående kontrakt samt utvärdering av portföljen.

Naturkatastrofer, uppsåtliga angrepp eller olyckshändelserisker

Med verksamhet i mer än 190 länder utsätts Volvokoncernens globala verksamhet för ett antal risker som kan påverka människor, produkter, information och tillgångar. Dessa risker sträcker sig från bland annat politisk och social instabilitet, brottslighet, förlust av känsliga uppgifter och cyberstörningar till naturkatastrofer. Dessa risker kan, om de uppstår, påverka Volvokoncernens anseende och finansiella ställning negativt. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9.*

Kommentar

Volvokoncernen strävar efter att identifiera och övervaka sårbarheter och genomföra lämpliga åtgärder för att mildra identifierade risker för att undvika, förebygga, minska eller överföra effekterna. Detta är en återkommande process som anpassar sig till förändringar i risk- och driftsmiljön.

Korruption och bristande efterlevnad av konkurrenslagstiftningen

Korruptionsrisker är primärt kopplade till verksamheten hos Volvokoncernens affärspartners (distributörer och agenter), för vilka koncernen kan hållas ansvarig, såväl som beteenden hos anställda i försäljningssituationer i förhållande till offentliga tjänstemän och andra kundrepresentanter. Den övergripande risknivån påverkas också av det faktum att Volvo bedriver affärsverksamhet på många marknader som anses ha hög risk utifrån ett korruptionsperspektiv. Potentiella risker för bristande efterlevnad av konkurrenslagstiftningen (till exempel prissamarbete, marknadsdelning, olagligt informationsutbyte, missbruk av dominerande ställning) är i första hand kopplade till anställdas beteende när de interagerar med konkurrenter och andra externa intressenter i olika situationer. Korruptions- och konkurrenslagstiftningsöverträdelser kan innebära allvarliga negativa konsekvenser för affärsverksamheten, inklusive skador på koncernens anseende, böter eller fängelse för anställda. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4.*

Kommentar

Korruptionsrelaterade risker hanteras via Volvokoncernens antikorruptionsprogram, som består av olika aktiviteter för att minska riskerna, inklusive granskningar av samarbetspartners ur ett korruptionsperspektiv. Detta görs för att säkerställa att koncernen väljer rätt samarbetspartners för att förhindra korruption i samband med försäljning av produkter och tjänster. När det gäller anställda och underleverantörer framgår det tydligt av Uppförandekoden att Volvoanställda och underleverantörer inte får delta i eller främja korruption. Vidare anges i Uppförandekoden att koncernen konkurrerar med produkternas och tjänsternas fördelar och inte vidtar åtgärder som är olagliga enligt konkurrenslagstiftningen, till exempel olaglig samverkan med konkurrenter. Dessutom ges regelbunden antikorruptionsutbildning. Läs mer om antikorruptionsprogrammet på sidan 36.

EFTERLEVNADSRISKER

I affärsverksamheten är koncernen skyldig att följa ett antal lagar och regler och att efterleva vissa globala standarder. Efterlevnadsrisker kan påverka förmågan att skydda värdet från hot mot koncernens anseende eller finansiella ställning.

På global nivå ökar myndigheternas aktiviteter inom övervakning av efterlevnaden av olika lagar och regler som gäller för Volvokoncernens verksamhet. Detta omfattar områden som utsläppsregler, dataskyddskrav, konkurrenslagstiftning och sanktionsbestämmelser. Till följd av detta läggs nu mer fokus på och krävs mer resurser för interna aktiviteter för att mäta och vara beredda att verifiera efterlevnaden med berörda myndigheter. Att ha efterlevnadsprogram för viktiga områden av affärsverksamheten är en viktig förutsättning för att kunna främja efterlevnad.

Brist på efterlevnad av dataskyddslagar

Ett område som för närvarande är i fokus är efterlevnad av lagar om dataskydd av personuppgifter, med fokus på den nya dataskyddsförordningen (GDPR) som gäller inom EU. Volvokoncernen har implementerat ett koncernövergripande program för efterlevnad av dataskydd. Den nya GDPR-lagstiftningen har nyligen införts och det finns osäkerhet om tolkningen och nivå på myndigheternas tillämpning. Sådana osäkerheter är också relevanta i andra regioner där motsvarande lagar och förordningar träder i kraft. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4.*

Kommentar

Dataskyddsområdet övervakas noggrant för att identifiera potentiella problem som kan få negativa konsekvenser för Volvokoncernen. Läs mer på sidan 36.

Immateriella tillgångar

Volvokoncernen äger eller har på annat sätt rätt till patent, varumärken, ritningar och copyrights som avser de produkter och tjänster som koncernen tillverkar och marknadsför. Dessa rättigheter har utvecklats eller förvärvats under ett antal år och är värdefulla för Volvokoncernens verksamhet. För att dessutom säkra investeringar i FoU har Volvokoncernen en plan för immateriella tillgångar som definierar skapandet och användningen av dess immateriella rättigheter. AB Volvo och Volvo Car Corporation äger gemensamt namnet och varumärket Volvo genom Volvo Trademark Holding AB. AB Volvo har ensamrätt att använda namnet och varumärket Volvo för sina produkter och tjänster och enligt ett licensavtal. På samma sätt har Volvo Car Corporation en ensamrätt att använda namnet och varumärket Volvo för sina produkter och tjänster. Volvokoncernens rättigheter att använda varumärket Renault är begränsade till enbart lastbilsverksamheten och regleras av ett licensavtal med Renault s.a.s., som är ägare till varumärket Renault. Dessutom äger Volvokoncernen flera andra varumärken relaterade till verksamheten. Användning i möjlig konflikt med tredjeparts immateriella rättighet kan få avsevärd effekt på koncernens verksamhet. *Väsentliga aspekter: 2, 3, 7, 8.*

Kommentar

Konflikter med tredje part kring användandet av immateriella tillgångar kan ha stora konsekvenser för koncernen, och därför utvärderar koncernen kontinuerligt tredje parts immateriella rättigheter samt tredje parts eventuella överträdelser av koncernens immateriella rättigheter.

Klagomål och stämningar

Volvokoncernen kan bli föremål för klagomål och stämningar från kunder, anställda eller annan tredje part. De kan gälla hälso-, miljö-, säkerhets- eller verksamhetsfrågor eller underlåtenhet att följa gällande lagar och bestämmelser. Information om rättsliga processer där bolag inom Volvokoncernen är part finns i Not 21 Övriga avsättningar och i Not 24 Eventualförpliktelser. Även om dessa tvister skulle lösas framgångsrikt, utan direkta negativa ekonomiska följder, kan de få negativa följder för koncernens anseende och ta resurser i anspråk som skulle kunna användas för andra ändamål. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9.*

Kommentar

Volvokoncernen har väletablerade strukturer och processer på plats för att utvärdera och hantera klagomål och rättsliga förfaranden i syfte att minska de legala riskerna för koncernen.

Miljölagstiftning

Internationella överenskommelser om att begränsa koldioxidutsläppen, såsom Parisavtalet, tillsammans med relaterade nationella och regionala initiativ leder till ökade regleringar och påverkar lagstiftningens utveckling. Miljölagstiftningen utvecklas bland annat i fråga om fordonsbestämmelser om koldioxid och utsläppsnormer samt kemikaliebestämmelser. Utvecklingen ökar behovet av uppföljning och anpassning till nya krav. Även om utmaningar inom dessa områden löses och hanteras inom planerade budgetar kan de ha en negativ påverkan på koncernens anseende och på resursanvändningen. *Väsentliga aspekter: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.*

Kommentar

För att mitigera riskerna och påverkan inom miljöregeleringsområdet investerar Volvokoncernen betydande resurser för att efterleva olika lagar igenom hela värdekedjan. Exempel på detta är:

- Övervakning av kommande miljöregler och initiativ vilket skulle kunna påverka verksamheten
- Styrmodeller för att ta itu med kommande miljökrav
- Prioriteringar och investeringsbeslut i den dagliga verksamheten.

Läs mer om hur koncernen hanterar miljörisker i Värdekedjeavsnittet med början på sidan 40.

Avtalsvillkor vid uppköpserbjudanden

Bestämmelser om att ett avtal kan förändras eller avslutas om kontrollen över bolaget förändras, så kallade kontrollklausuler, ingår i vissa av de avtal i vilka Renault Trucks har givits rätt att sälja Renault s.a.s. och Nissan Motor Co. Ltd:s lätta lastbilar samt i vissa av koncernens inköpsavtal.

En del av AB Volvos långsiktiga finansieringsavtal innehåller bestämmelser som innebär att långivaren i vissa fall har rätt att kräva förtida betalning om kontrollen över bolaget förändras. En sådan kontrollförändring kan bli följden av ett offentligt uppköpserbjudande på AB Volvos aktie. Denna typ av bestämmelser är inte ovanliga i finansieringsavtal. Det är AB Volvos bedömning att det har varit nödvändigt att acceptera dessa bestämmelser för att erhålla finansiering på i övrigt godtagbara villkor. *Väsentliga aspekter: 2, 7.*

FINANSIELLA RISKER

För Volvokoncernen är styrning och övervakning av finansiella risker viktigt, både från ett operativt och ett efterlevnadsperspektiv. Koncerngemensamma riktlinjer, Volvo Group Financial Policies and Procedures, vilka uppdateras och fastställs årligen, ligger till grund för koncernföretagens hantering av dessa risker. De finansiella riskerna kan påverka koncernens förmåga att stärka och skydda koncernens finansiella ställning.

Ränterisker

Volvokoncernens skuldstruktur är kopplad till ambitionen att ha en branschledande lönsamhet. Rörelser i räntenivåer kan påverka koncernens nettovinst och kassaflöde eller värdet på finansiella tillgångar och skulder. *Väsentlig aspekt: 7.*

Kommentar

Volvokoncernens industriskuld har en kortfristig räntebindning, mindre än sex månader, för att dra nytta av kontracyklikaliteten i ränteförändringar. Financial Services upplåning och utlåning ska matchas för att mildra oönskade rörelser i lönsamheten på grund av ränterisker.

Valutarisker

Volvokoncernens globala närvaro innebär att affärer görs i många olika regioner. Mer än 95% av Volvokoncernens nettoomsättning genereras i länder utanför Sverige. Även huvuddelen av koncernens kostnader härrör sig från andra länder än Sverige. På det viset är Volvokoncernens kassaflöde och lönsamhet utsatta för osäkerheter i valutakurser, som påverkar Volvokoncernens rörelseresultat, balansräkning och kassaflöde, liksom indirekt och över tid Volvos konkurrenskraft. *Väsentliga aspekter: 4, 7.*

Kommentar
För att minska den strukturella valutaexponeringen strävar Volvokoncernen efter att ha inköp och tillverkning lokaliserad i huvudmarknaderna och övervakar aktivt valutaflöden och omräkningsrisker med syfte att minska påverkan på lönsamhet och kassaflöde.

Likviditetsrisk
Volvokoncernen behöver säkerställa sin betalningsförmåga över tid, i syfte att fånga både affärsmöjligheter och förväntningar hos externa intressenter. Plötsliga förändringar i konjunkturcykeln eller oförutsedda händelser på de finansiella marknaderna kan påverka Volvokoncernen både direkt och indirekt. Kunderna kan få problem med att finansiera produkter som köpts från Volvokoncernen, underleverantörerna kan få problem med att säkra leveranserna av komponenter till Volvokoncernens produktion och Volvokoncernen kan få svårt att leverera enligt förväntningarna. *Väsentlig aspekt: 7.*

Kommentar
Volvokoncernen säkerställer en god betalningsförmåga genom att alltid ha likviditet tillgänglig motsvarande en viss andel av sin försäljning. En sund balans mellan kort- och långfristig upplåning, liksom långfristiga garanterade kreditfaciliteter och likvida medel är avsedda att säkerställa likviditetsberedskap och därmed Volvokoncernens betalningsförmåga.

Kreditrelaterade risker
Kreditrisk är risken för förlust som härrör från antingen en kunds eller en låntagares misslyckande att uppfylla sina avtalsförpliktelser, vilket resulterar i förlorade intäkter från amorteringar och/eller ränta, avbrott i kassaflöden och ökade indrivningskostnader. Inom sin industriverksamhet säljer koncernen produkter på kredit till kunder och utfärdar kreditgarantier för kundernas kommersiella fordon och maskiner. Kundfinansieringsverksamheten i Volvo Financial Services förvaltar en betydande kreditportfölj, motsvarande 149 miljarder kronor vid utgången av 2018. En annan del av koncernens kreditrisk är relaterad till placeringen av koncernens finansiella tillgångar. *Väsentliga aspekter: 4, 7.*

Kommentar
Volvokoncernen har fastställt tydliga principer för hur man ska arbeta med extern kundrelationshantering, inklusive kundbedömning, hur man hanterar och mäter exponering och minimerar risker, finansieringslösningar, insamlingsförfaranden och resultatuppföljningsstruktur.

För att minimera denna risk har bolaget genom verksamheten i Financial Services infört robusta portföljhanteringsprocesser baserade på konservativa kreditgodkännanden, aktiv övervakning av individuell låneprestanda, utnyttjande av egen och extern indrivning, portföljsegmentering och riskdiversifieringsanalys och löpande övervakning av de ekonomiska, politiska och branschmässiga förhållandena på varje marknad. Dessutom kan ytterligare kreditförbättringar såsom förskottsbetalning, personliga garantier, kreditförsäkringar, pant på annan egendom som ägs av låntagaren, etc. krävas vid tidpunkten för försäljningen eller när det finns tecken på försämrad betalningsförmåga.

Investeringar i finansiella tillgångar består huvudsakligen av kortfristiga placeringar i banker. Bolaget samarbetar med stora banker och kreditbetyg övervakas noggrant. Kreditriskexponeringen övervakas aktivt. En kreditgräns fastställer den maximala finansiella kreditrisken som tillåts för någon motpart.

Marknadsrisk avseende investeringar i aktier eller aktieliknande instrument
Volvokoncernen har investerat i noterade aktier med en direkt exponering mot kapitalmarknaden. Mer information finns i Not 5. Därutöver är Volvokoncernen indirekt exponerad för marknadsrisker avseende aktier och liknande instrument genom kapital i fristående pensionsplaner med förvaltning som är exponerad mot dessa typer av instrument. Mer information finns i Not 20. *Väsentliga aspekter: 1, 7.*

Kommentar
De direkta exponeringarna utvärderas kontinuerligt ur strategiskt och finansiellt perspektiv. Innehav som inte längre anses strategiska kommer att utvärderas för eventuell avyttring. Den indirekta exponeringen styrs på kort sikt genom att säkerställa en strikt överensstämmelse med varje plans investeringspolicy och genom att proaktivt genomföra strategier för riskminimering av portföljer när det anses nödvändigt.

Nedskrivningsbehov
Volvokoncernen prövar årligen, eller oftare om behov föreligger, värdet på goodwill och andra immateriella tillgångar. Storleken på övervärdena varierar mellan de olika verksamheterna och de är således i olika grad känsliga för förändringar i omvärldsfaktorer. Instabilitet i marknadens återhämtning och volatilitet i räntor och valutor kan leda till indikation på nedskrivningsbehov. *Väsentliga aspekter: 3, 7.*

Kommentar
Goodwill utvärderas årligen eller vid indikation på att nedskrivningsbehov föreligger. Övriga immateriella tillgångar utvärderas vid indikation på nedskrivningsbehov. Mer information om immateriella tillgångar finns i Not 12.

HÅLLBARHETSRAPPORTERING

Integrerad hållbarhetsrapportering

Volvokoncernens mission är att bidra till ökat välstånd genom transportlösningar, och därför är hållbarhet och ansvarsfullt företagande integrerade i vår övergripande strategi och affärsmodell. Vi har en integrerad Års- och hållbarhetsrapport där icke-finansiella rapporteringskrav ingår som en integrerad del av vår finansiella och operativa rapportering.

Vår hållbarhetsrapportering är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiative (GRI) Standards Core, vilket är ett frivilligt ramverk som beskriver principer och indikatorer för mätning och rapportering av ekonomiska, miljömässiga och sociala prestationer. Volvokoncernens GRI-index finns på volvogroup.com.

Under 2018 har vi genomfört en gapanalys och intressentdialoger med interna och externa intressenter för att identifiera och inkludera relevanta upplysningar enligt Taskforce on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Sedan 2010 har vi gjort miljömässiga åtagande inom ramen för Världsnaturfondens (WWF) Climate Savers program, se sidan 33, och tillsammans med WWF räknar vi på science based targets för tunga fordon baserat på Paris-avtalet. Vi deltar årligen i ett antal globala oberoende hållbarhetsrankningar.

Volvokoncernen anslöt sig till FN:s Global Compact 2001 och stöder FN:s Guiding Principles for Business and Human Rights. Vi strävar efter att verka för de av FN:s hållbarhetsmål som är mest relevanta för vår affärsverksamhet genom flera initiativ som bidrar till utveckling, se sidan 32.

Icke-finansiell rapportering i enlighet med Årsredovisningslagen

Volvos affärsmodell

Med affärsverksamhet i mer än 190 länder, varav många klassificeras som högrisländer ur ett miljö-, mänskliga rättighets- och/eller korruptionsperspektiv, måste vi säkerställa att vi bedriver vår verksamhet på ett ansvarsfullt sätt. Hållbarhet och affärsetik är integrerade i Volvos affärsmodell samt policys och processer. I enlighet med vår decentraliserade affärsmodell är varje affärsområde ansvarigt för att säkerställa att verksamheten bedrivs i överensstämmelse med Volvos minimikrav avseende ansvarsfullt företagande. Volvos strategi, affärsmodell och värdekedja beskrivs vidare på sidorna 10–69.

Volvokoncernens policys

Volvokoncernens Uppförandekod är en koncernövergripande policy som sätter standarden för hur vi bedriver vår affärsverksamhet etiskt och i enlighet med gällande lagar och förordningar. Den gäller överallt där vi är verksamma och för alla våra anställda och andra som arbetar på vårt uppdrag. Uppförandekoden kompletteras med andra policys som beskriver i mer detalj hur vi säkerställer dess minimikrav. Volvokoncernen har ett antal policys som fastställer koncernens minimikrav och standarder avseende miljö, anställda, sociala faktorer, mänskliga rättigheter och korruption (se vårt hållbarhetsrapporteringsindex på motsatt sida). Dessa minimikrav och standarder gäller vår affärsverksamhet i alla delar av världen. Våra policys kompletteras på vissa områden med obligatoriska lagefterlevnadsprogram för att säkerställa efterlevnad av lagar och policyåtaganden, se sidan 36. I enlighet med vår decentraliserade affärsmodell är våra olika affärsområden fria att komplettera befintliga policy- och lagefterlevnadsprogram med strängare krav på miljömässig och social hållbarhet samt ansvarsfullt företagande för deras respektive affärsområde.

Risker och riskminimerande åtgärder

Volvokoncernen arbetar med Enterprise Risk Management (ERM), som är en systematisk och strukturerad process för att bedöma, rapportera, analysera och följa upp de risker som kan påverka Volvokoncernens affärsverksamhet. Därför rapporteras många av Volvos risker relaterade till hållbarhet och ansvarsfullt företagande som en del av Volvos allmänna riskanalys, se sidorna 108–115. Hållbarhetsrapporteringsindexet på motstående sida innehåller en mer detaljerad översikt över väsentliga risker och riskhanteringsåtgärder relaterade till miljö, medarbetare, sociala faktorer, mänskliga rättigheter och korruption i enlighet med de icke-finansiella rapporteringskrav som finns i årsredovisningslagen. Vi anser att vi inte har några andra icke-finansiella faktorer som är av betydelse för vår affärsverksamhet.

Nyckeltal

I enlighet med vår integrerade hållbarhetsrapportering är nyckeltal med avseende på miljö, medarbetare, sociala faktorer, mänskliga rättigheter och korruption integrerade i rapporten, se vidare Hållbarhetsrapporteringsindexet på motstående sida samt vårt GRI-index på volvogroup.se. ■

	Policyer	Väsentliga risker	Riskminimerande åtgärder	Nyckeltal
Miljö	Uppförandekod: sid. 36 Miljöpolicy: 62 Krav på leverantörskedjan – miljö (KEP 5): 54	Miljöpåverkan från våra produkter Miljöpåverkan från vår verksamhet Miljöpåverkan från vår värdekedja (leverantörer, affärspartners och kunder) Knappa naturresurser och konfliktmineraler	Produktutveckling och nya tekniker: sid. 18–29, 48–53 Miljöstyrning i vår egen verksamhet: 60–63 Livscykelhantering och cirkulär ekonomi: 68–69 Process för ansvarsfulla inköp: 38, 58–59 Program för konfliktmineraler: 59 Process för ansvarsfulla affärer: 66–67 Utbildning: 59 Partnerskap: 33–35, 59	Utsläpp från produkter: sid. 62 Utsläpp från transporter: 63 Förnybara energikällor: 62 Energianvändning: 62 Självutvärdering av leverantörer: 59 ISO-certifieringar: 60 Utsläpp från produktion: 62 Energieffektivitet: 63 Återvinning: 68 Revision av leverantörer: 59 Screening av kunder: 39
Medarbetare, sociala faktorer och mänskliga rättigheter	Uppförandekod: sid. 36 Efterlevnadspolicy: 38 Hälso- och säkerhetspolicy: 72 Krav på leverantörskedjan – socialt ansvarstagande (KEP 6): 54	Bristande efterlevnad av kraven i vår Uppförandekod och andra policys Kränkning av mänskliga rättigheter i vår egen verksamhet eller vår värdekedja (leverantörer, affärspartners och kunder) Konfliktmineraler Skydd för personuppgifter	Medarbetare: sid. 70–75 Hälsa och säkerhet: 72 Mänskliga rättigheter 38–39 Process för ansvarsfulla inköp: 38, 58–59 Program för konfliktmineraler: 59 Process för ansvarsfulla affärer: 66–67 Kanaler för klagomål: 36 Efterlevnadsprogram: 36 Utbildning: 61 Samhällsengagemang och partnerskap: 33–35, 59	Mångfald: sid. 74 Hälsa och säkerhet: 72 Självutvärdering av leverantörer: 59 LTAR: 72 OHSAS-certifikat: 60 Revision av leverantörer: 59 Screening av kunder: 39 Visselblåsarärenden: 36 E-learning Uppförandekod: 36 E-learning personuppgiftsskydd: 36
Anti-korruption	Uppförandekod: sid. 38 Compliance policy: 38	Korruption	Efterlevnadsprogram: sid. 36 Due diligence av affärspartners och kunder: 38 E-learning uppförandekod: 36 Kanaler för klagomål: 36	Korruption: sid. 36 Visselblåsarärenden: 36 E-learning Uppförandekod: 36

Våra bussar och kollektivtransport-lösningar hjälper människor att ta sig till jobbet eller skolan.

Våra produkter bidrar till att människor har mat på bordet, kan resa till sin destination och vägar att köra på.

Våra produkter tar människor till jobbet, de hämtar sopor och de gör så att lamporna lyser.

Våra anläggningsmaskiner är med och bygger infrastruktur, bostäder, industrier och idrottsanläggningar.

VÅRA KUNDER FÅR SAMHÄLLEN ATT FUNGERA

Volvokoncernens produkter och tjänster bidrar till mycket av det vi alla förväntar oss av ett väl fungerande samhälle. Våra lastbilar, bussar, motorer, anläggningsmaskiner och finansiella tjänster är delar av många av de samhällsfunktioner de flesta av oss är beroende av varje dag. De flesta av Volvokoncernens kunder är företag verksamma inom transportindustrin eller i bygg- och anläggningsindustrin. Tillförlitligheten och prestandan i koncernens produkter är viktiga och i många fall avgörande för våra kunders framgång och lönsamhet.

Koncernens utveckling 2018

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning
» Sidan 82

Balansräkning
» Sidan 85

Kassaflödesanalys
» Sidan 88

Förändringar i eget kapital » Sidan 104

NOTER

	SID
Noter och kommentarer	121
Moderbolaget AB Volvo	182
Förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare	210
Förslag till vinstfördelning	211
Revisionsberättelse för AB Volvo	212
Nyckeltal	215
11-årsöversikt	218

NOT	VOLVOKONCERNEN	SID
1	Redovisningsprinciper	121
2	De viktigaste källorna till osäkerhet i uppskattningarna	123
3	Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag	124
4	Mål och policy med avseende på finansiell risk	126
5	Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	132
6	Segmentsrapportering	135
7	Intäkter	137
8	Övriga rörelseintäkter och kostnader	139
9	Övriga finansiella intäkter och kostnader	139
10	Inkomstskatter	140
11	Minoritetsandelar	141
12	Immateriella anläggningstillgångar	142
13	Materiella anläggningstillgångar	144
14	Leasing	146
15	Kundfinansieringsfordringar	147
16	Fordringar	149
17	Varulager	151
18	Kortfristiga placeringar och likvida medel	151
19	Eget kapital och antal aktier	152
20	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	153
21	Övriga avsättningar	158
22	Skulder	160
23	Ställda säkerheter	161
24	Eventualförpliktelser	162
25	Transaktioner med närstående	163
26	Statliga stöd	163
27	Personal	164
28	Ersättning till revisorer	168
29	Kassaflöde	168
30	Finansiella instrument	170
31	Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018	174
32	Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2019	178

NOT	MODERBOLAGET	SID
1	Redovisningsprinciper	186
2	Intäkter samt inköp och försäljning mellan koncernföretag	186
3	Administrationskostnader	186
4	Övriga rörelseintäkter och kostnader	186
5	Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	187
6	Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	187
7	Resultat från övriga aktier och andelar	187
8	Räntekostnader	187
9	Övriga finansiella intäkter och kostnader	187
10	Bokslutsdispositioner	187
11	Inkomstskatter	187
12	Immateriella och materiella anläggningstillgångar	188
13	Aktier och andelar	188
14	Övriga fordringar	190
15	Obeskattade reserver	190
16	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	190
17	Långfristiga skulder	191
18	Övriga skulder	191
19	Eventualförpliktelser	191
20	Kassaflöde	191

Noter och kommentarer

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges. Beloppen inom parentes anger 2017 års värden.

1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisningen för AB Volvo och dess dotterföretag är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards, IFRS, utgivna av International Accounting Standards Board, IASB, sådana de antagits av Europeiska Unionen, EU. Denna årsredovisning är upprättad i enlighet med IAS 1 Utformning av finansiella rapporter samt i enlighet med den svenska Årsredovisningslagen. Vidare har RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats, utgiven av Rådet för finansiell rapportering.

Hur skall Volvokoncernens redovisningsprinciper läsas?
Volvokoncernen beskriver redovisningsprinciperna i anslutning till varje not i syfte att ge en ökad förståelse av respektive redovisningsområde. Volvokoncernen fokuserar på att beskriva de redovisningsval som koncernen har gjort inom ramen för gällande IFRS-princip och undviker att upprepa paragraftext i sig, om Volvokoncernen inte anser det vara särskilt viktigt för förståelse av notens innehåll. Följande symboler, RR och BR, visar vilka belopp i noterna som återfinns i resultat- alternativt balansräkning. Totalsumman i tabeller och räkningar summerar inte alltid på grund av avrundningsdifferenser. Syftet är att varje delrad ska överensstämma med sin ursprungskälla och därför kan avrundningsdifferenser uppstå på totalsumman. Se nedanstående tabell för hänvisning till i vilken not respektive redovisningsprincip återfinns samt tillämplig IFRS-standard som anses ha en materiell påverkan.

Redovisningsprinciper	Not	IFRS-standard
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter	3, Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag	IFRS 5, IFRS 13
Företagsförvärv	3, Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag	IFRS 3
Joint ventures	5, Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	IFRS 11, IFRS 12, IAS 28
Intresseföretag	5, Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	IFRS 12, IAS 28
Aktier och andelar	5, Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	IFRS 7, IFRS 9, IFRS 13, IAS 28, IAS 32, IAS 36
Rörelsesegment	6, Segmentsrapportering	IFRS 8
Intäkter	7, Intäkter	IFRS 9, IFRS 15, IAS 17
Finansiella intäkter och kostnader	9, Övriga finansiella intäkter och kostnader	IFRS 9
Inkomstskatter	10, Inkomstskatter	IAS 12
Minoritetsandelar	11, Minoritetsandelar	IFRS 10, IFRS 12
Forsknings- och utvecklingskostnader	12, Immateriella anläggningstillgångar	IAS 23, IAS 36, IAS 38
Goodwill	12, Immateriella anläggningstillgångar	IFRS 3, IAS 36, IAS 38
Materiella anläggningstillgångar	13, Materiella anläggningstillgångar	IFRS 13, IAS 16, IAS 23, IAS 36, IAS 40
Leasing	14, Leasing	IAS 17
Kundfinansieringsfordringar	15, Kundfinansieringsfordringar	IFRS 7, IFRS 9, IFRS 13, IAS 17, IAS 32
Varulager	17, Varulager	IAS 2
Resultat per aktie	19, Eget kapital och antal aktier	IAS 33
Pensioner och liknande förpliktelser	20, Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	IAS 19
Avsättningar för restvärdesrisker	21, Övriga avsättningar	IFRS 15, IAS 37
Garantikostnader	21, Övriga avsättningar	IAS 37
Omstruktureringskostnader	21, Övriga avsättningar	IAS 19, IAS 37
Skulder	22, Skulder	IFRS 7, IFRS 9, IFRS 13, IAS 32, IAS 37
Eventualförpliktelser	24, Eventualförpliktelser	IAS 37
Transaktioner med närstående	25, Transaktioner med närstående	IAS 24
Statliga stöd	26, Statliga stöd	IAS 20
Incitamentsprogram	27, Personal	IAS 19
Aktierelaterade ersättningar	27, Personal	IFRS 2
Kassaflödesanalys	29, Kassaflöde	IAS 7
Finansiella instrument	4, Mål och policy med avseende på finansiell risk	IFRS 7, IFRS 9, IFRS 13, IAS 32
	16, Fordringar	
	18, Kortfristiga placeringar och likvida medel	
	22, Skulder	
	30, Finansiella instrument	

Koncernredovisning

Konsolideringsprinciper

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget, dotterföretag, joint ventures och intresseföretag. Koncerninterna transaktioner likväl vinster på transaktioner med joint ventures och intresseföretag elimineras i koncernredovisningen.

» **Läs mer i not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag.

» **Läs mer i not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar om definitioner av dotterföretag, joint ventures och intresseföretag.

» **Läs mer i not 11** Minoritetsandelar.

Omräkning till svenska kronor vid konsolidering av företag som har annan funktionell valuta

Varje koncernföretags funktionella valuta bestäms utifrån den primära ekonomiska miljö i vilken det bedriver verksamhet. Den primära ekonomiska miljön är vanligen den i vilken företaget primärt genererar och förbrukar likvida medel. Den funktionella valutan är i de flesta fall valutan i det land där företaget är beläget. AB Volvos och Volvokoncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Vid upprättandet av koncernens bokslut omräknas poster i resultaträkningarna för utländska dotterföretag till svenska kronor enligt månatliga genomsnittliga valutakurser. Poster i balansräkningarna omräknas till svenska kronor genom att använda valutakurser vid årets utgång (balansdagens kurs). De valutakursdifferenser som uppstår redovisas som en separat komponent i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital.

De ackumulerade omräkningsdifferenserna som är hänförliga till ett visst dotterföretag, joint venture eller intresseföretag återförs till resultaträkningen som en del av det resultat som uppkommer vid avyttring av ett sådant företag eller vid återbetalning av kapitaltillskott från ett sådant företag.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i andra valutor än den funktionella valutan för det rapporterande företaget (utländska valutor), omräknas till den funktionella valutan genom att använda balansdagens kurs. Omräkningsdifferenser avseende operationella tillgångar och skulder hänförs till rörelseresultatet, medan omräkningsdifferenser avseende finansiella tillgångar och skulder hänförs till övriga finansiella intäkter och kostnader. Räntebärande finansiella tillgångar och skulder är de poster som ingår i beräkning av Volvokoncernens finansiella nettoställning (se avsnitt Nyckeltal). Valutakursdifferenser på lån och andra finansiella instrument i utländsk valuta, vilka valutasäkrar nettotillgångar i utländska dotterföretag och intresseföretag, redovisas mot omräkningsdifferenser på dessa företags egna kapital. Valutakursvinster och förluster avseende övriga tillgångar och skulder i utländsk valuta, såväl på årets betalningar som på värderingen vid årets slut, påverkar resultatet det år de uppkommer.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om valutaexponering och valutariskhantering.

Viktigare valutakurser använda i koncernbokslutet anges i följande tabell.

Valutakurser		Genomsnittskurs		Kurs 31 december	
Land	Valuta	2018	2017	2018	2017
Australien	AUD	6,4954	6,5434	6,3245	6,4235
Brasilien	BRL	2,3875	2,6768	2,3164	2,4853
Eurozonen	EUR	10,2607	9,6395	10,2753	9,8497
Japan	JPY	0,0787	0,0761	0,0812	0,0731
Kanada	CAD	6,7139	6,5814	6,5922	6,5642
Kina	CNY	1,3139	1,2631	1,3068	1,2642
Norge	NOK	1,0693	1,0337	1,0245	1,0011
Storbritannien	GBP	11,5973	10,9943	11,3482	11,1045
Sydafrika	ZAR	0,6585	0,6415	0,6213	0,6696
Sydkorea	KRW	0,0079	0,0076	0,0080	0,0077
USA	USD	8,6995	8,5390	8,9710	8,2322

Nya redovisningsprinciper 2018

Från och med 1 januari 2018 tillämpar Volvokoncernen följande nya redovisningsstandarder:

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 är ett nytt ramverk för att redovisa finansiella instrument och tillämpas från 1 januari 2018. Den största påverkan för Volvokoncernen till följd av den nya standarden och effekten av implementationen redovisas i not 31.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 är ett nytt ramverk för att redovisa intäkter från externa kunder och tillämpas från 1 januari 2018. Den största påverkan för Volvokoncernen till följd av den nya standarden och effekten av implementationen redovisas i not 31.

Övriga nya eller ändrade redovisningsstandarder bedöms inte ha en materiell påverkan på Volvokoncernens finansiella rapporter.

Nya redovisningsprinciper 2019 och senare

Ett antal redovisningsstandarder och tolkningar har publicerats vilka träder i kraft 2019 och senare.

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 är ett nytt ramverk för att redovisa leasing och träder i kraft 1 januari 2019. Den största påverkan för Volvokoncernen till följd av den nya standarden och effekten av implementationen redovisas i not 32.

IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling

IFRIC 23 är ett nytt ramverk för att redovisa osäkerhet i hantering av inkomstskatter och träder i kraft 1 januari 2019. Den största påverkan för Volvokoncernen till följd av den nya tolkningen och effekten av implementationen redovisas i not 32.

Övriga nya eller ändrade redovisningsstandarder bedöms inte ha en materiell påverkan på Volvokoncernens finansiella rapporter.

2 DE VIKTIGASTE KÄLLORNA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Volvokoncernens viktigaste redovisningsprinciper finns beskrivna i anslutning till respektive not, läs mer i Not 1 Redovisningsprinciper, för en sammanställning. Upprättandet av AB Volvos koncernredovisning kräver att ett antal uppskattningar och antaganden görs, vilka kan påverka de redovisade värdena på tillgångar och skulder vid tidpunkten för bokslutet. Därutöver påverkas även de redovisade beloppen för nettoomsättning och kostnader för de presenterade perioderna. Vid upprättandet av detta bokslut, har ledningen gjort sina bästa bedömningar av vissa belopp som inkluderas i bokslutet, med hänsyn tagen till dess väsentlighet. Verkligt utfall kan avvika från tidigare gjorda uppskattningar. I enlighet med IAS 1 ska företaget upplysa om de antaganden och andra viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar som, om verkligt utfall inte stämmer, kan ha en betydande inverkan på bokslutet.

! De källor till osäkerhet och kritiska bedömningar som har identifierats av Volvokoncernen och som anses uppfylla dessa kriterier presenteras i anslutning till de poster de bedöms kunna påverka. Tabellen visar var dessa beskrivningar återfinns.

Källa till osäkerhet i uppskattningar och kritiska bedömningar	Not	
Försäljning med återköpsåtaganden och rörligt försäljningspris	7,	Intäkter
Uppskjuten skatt	10,	Inkomstskatter
Nedskrivning av goodwill och övriga immateriella anläggningstillgångar	12,	Immateriella anläggningstillgångar
Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	13,	Materiella anläggningstillgångar
Reserver för förväntade kreditförluster	15, 16,	Kundfinansierings-fordringar Fordringar
Inkuransreserv	17,	Varulager
Antaganden vid beräkning av pensioner och liknande förpliktelser	20,	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser
Avsättningar för produktgarantier	21,	Övriga avsättningar
Avsättningar för restvärdesrisker	21,	Övriga avsättningar
Avsättningar för rättsliga processer	21,	Övriga avsättningar

3 FÖRVÄRV OCH AVYTTRINGAR AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

REDOVISNINGSPRINCIP

Redovisning av förvärv
Samtliga förvärv redovisas enligt förvärvsmetoden. Volvokoncernen redovisar förvärvade identifierbara tillgångar, såväl materiella som immateriella, och skulder till verkligt värde. Det belopp varmed köpeskilling, eventuellt minoritetsinnehav samt verkligt värde på förvärvsdagen på tidigare aktieinnehav, överstiger verkligt värde på koncernens andel av förvärvade nettotillgångar, redovisas som goodwill. Eventuellt understigande belopp, så kallad vinst från ett förvärv till lågt pris, redovisas över resultaträkningen.

I samband med stegvisa transaktioner anses ett företagsförvärv ha skett i samband med att bestämmande inflytande har erhållits, vilket är samma tidpunkt då goodwill fastställs. Effekterna av alla transaktioner med minoriteten redovisas i eget kapital så länge som det bestämmande inflytandet kvarstår. Volvokoncernen beslutar i samband med varje företagsförvärv om minoriteten ska redovisas till verkligt värde eller till den proportionella andelen av den förvärvade rörelsens nettotillgångar. Alla förvärvsrelaterade utgifter kostnadsförs. Företag som förvärvats under räkenskapsåret ingår i koncernens redovisning från och med förvärvstidpunkten. Avyttrade företag ingår i koncernens redovisning till och med tidpunkten för avyttringen. Försäljning av verksamheter med huvudsakligt syfte att avyttra anläggningstillgångar behandlas som avyttring av anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter
I en global koncern som Volvokoncernen pågår ständigt processer avseende försäljningar av tillgångar eller grupper av tillgångar till mindre värden. I de fall kriterierna för klassificering som en anläggningstillgång som innehas för försäljning är uppfyllda och tillgången eller gruppen av tillgångar är av väsentligt värde redovisas tillgången, gruppen av tillgångar, både omsättnings- och anläggningstillgångar, och till dem hörande skulder på en separat rad i balansräkningen. Tillgången eller gruppen av tillgångar värderas till det lägsta av bokfört värde och verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader. Balansposterna och den eventuella resultateffekt som uppstår vid omvärdering till verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader redovisas vanligen i segmentet Koncerngemensamma funktioner och övrigt, till dess att affären är slutförd och fördelning sker till respektive segment.

AB Volvos innehav av aktier och andelar i koncernföretag per den 31 december 2018 framgår av upplysningar i Moderbolagets Not 13. Nedan specificeras viktigare förvärv, etableringar och avyttringar inom Volvokoncernen.

Periodens rörelseförvärv
Volvokoncernen har inte gjort några förvärv av dotterföretag under 2017 eller 2018 som, enskilt eller sammantaget, haft någon väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper.

Avyttringar

Volvokoncernen har inte gjort några avyttringar som, enskilt eller sammantaget, haft någon väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper under 2018.

Jämförelsesiffrorna för 2017 inkluderar avyttring av Volvo Construction Equipments brittiska återförsäljarverksamhet, med en positiv effekt på rörelseresultatet om 253 Mkr. Volvokoncernen gjorde inte några andra avyttringar som, enskilt eller sammantaget, hade någon väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper under 2017.

I tabellen nedan specificeras effekterna på Volvokoncernens balansräkning och kassaflödesanalys i samband med avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter.

Avyttringar	2018	2017
Immateriella anläggningstillgångar	–	–
Fastigheter, maskiner och inventarier	–25	–84
Tillgångar i operationell leasing	–	–413
Varulager	–4	–516
Övriga fordringar	2	–244
Likvida medel	–	–35
Övriga avsättningar	–	64
Övriga skulder	–	579
Avyttrade nettotillgångar	–27	–649
Goodwill	–	–169
Summa	**–27**	**–818**
Tilläggsköpeskilling	–	**–**
Erhållna likvida medel	30	1.137
Likvida medel i avyttrade företag	–	–34
Påverkan på koncernens likvida medel	**30**	**1.103**
Påverkan på koncernens finansiella nettoställning	**30**	**1.167**

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning

Vid utgången av 2018 redovisade Volvokoncernen tillgångar för 203 Mkr som tillgångar som innehas för försäljning, främst hänförliga till planerade fastighetsavyttringar. Inga omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet i övrigt totalresultat var hänförliga till tillgångar och skulder som innehas för försäljning.

Vid utgången av 2017 redovisade Volvokoncernen tillgångar för 51 Mkr som tillgångar som innehas för försäljning. Inga omräkningsdifferenser avseende utlandsverksamhet i övrigt totalresultat var hänförliga till tillgångar och skulder som innehas för försäljning.

Tillgångar och skulder som innehas för försäljning	31 dec 2018	31 dec 2017
Materiella anläggningstillgångar	203	51
Varulager	–	–
Övriga kortfristiga fordringar	–	0
Övriga tillgångar	–	0
BR **Totala tillgångar**	**203**	**51**
Leverantörsskulder	–	0
Avsättningar	–	0
Övriga kortfristiga skulder	–	0
Övriga skulder	–	–
BR **Totala skulder**	**0**	**0**

Rörelseförvärv och avyttringar efter periodens slut

Volvokoncernen har inte genomfört några förvärv eller avyttringar med väsentlig påverkan på koncernen efter periodens slut.

4 MÅL OCH POLICY MED AVSEENDE PÅ FINANSIELL RISK

Volvokoncernen är genom sin globala verksamhet utsatt för finansiella risker i form av ränterisker, valutarisker, kreditrisker, likviditetsrisker och övriga prisrisker. AB Volvos styrelse har antagit en finansiell riskpolicy som reglerar hur dessa risker skall kontrolleras och styras och som definierar roller och ansvar inom Volvokoncernen. Den finansiella riskpolicyn fastslår också principer för hur finansiella aktiviteter skall utföras, sätter mandat och styrprinciper för hantering av finansiell risk samt anger vilka instrument som skall användas för att mildra dessa risker. Den finansiella riskpolicyn ses över årligen. Arbetet med finansiella risker är en integrerad del av Volvokoncernens verksamhet där delar av ansvaret för finansverksamheten och de finansiella riskerna är centraliserat till Volvo Group Treasury, Volvokoncernens internbank.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella Instrument om redovisningsprinciper avseende finansiella instrument.

» **Läs mer** om finansiella risker i avsnitt Finansiell styrning, sid 103 och avsnitt Risker och osäkerhetsfaktorer, sid 108.

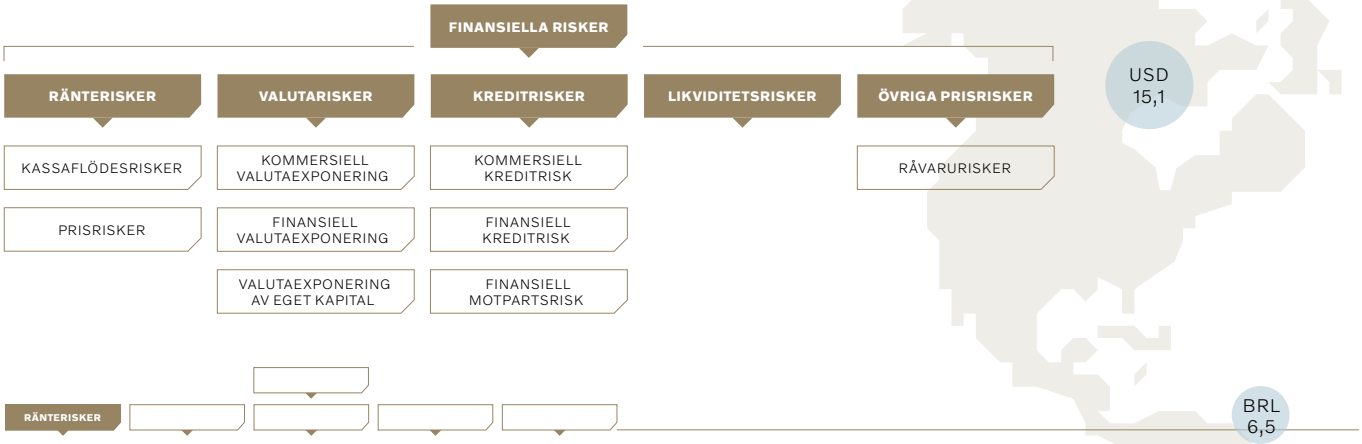

RÄNTERISKER A

Med ränterisker avses risken att ändrade räntenivåer påverkar Volvokoncernens resultat och kassaflöde (kassaflödesrisker) eller det verkliga värdet av finansiella tillgångar och skulder (prisrisker).

POLICY

Finansiella tillgångar och skulder matchas avseende räntebindningstiden för att minska exponeringen. Ränteswappar används för att förändra/påverka räntebindningstiden för Volvokoncernens finansiella tillgångar och skulder. Valutaränteswappar möjliggör upplåning i utländska valutor från olika marknader utan att tillföra valutarisk. Volvokoncernen använder ibland även standardiserade ränteterminskontrakt (futures) och ”forward rate agreements” (FRA:s). Merparten av dessa kontrakt används för att säkra räntenivåer för kort upplåning eller placering.

Kassaflödesrisker

Effekten av ändrade räntenivåer på framtida valuta- och ränteflöden påverkar främst Financial Services och Industriverksamhetens finansiella nettoställning. Inom Financial Services mäts matchningsgraden för räntebindning på in- och utlåning. Beräkningen av matchningsgraden exkluderar eget kapital som i Financial Services uppgår till 8%. Vid utgången av 2018 var denna matchningsgrad 100% (99), i Financial Services, vilket är i enlighet med koncernens policy. Volvokoncernens räntebärande tillgångar, vid sidan av tillgångar i Financial Services, bestod vid utgången av 2018 främst av likvida medel. Den 31 december 2018 var den genomsnittliga räntan på finansiella tillgångar i Industriverksamheten 0,6% (0,3). Industriverksamhetens resultat och lönsamhet är nära kopplat till konjunkturcykeln. Till följd av detta och för att minimera ränterisken är räntebindningstiden på Industriverksamhetens finansiella lån på mellan en och tre månader. Den genomsnittliga räntan på finansiella skulder i Industriverksamheten, inklusive Volvokoncernens kreditkostnader, uppgick vid årsskiftet till 4,5% (4,3).

Av tabellen 4:1 framgår resultateffekt efter finansiella poster på Industriverksamhetens finansiella nettoställning exklusive pensioner och liknande förpliktelser, beaktat en genomsnittlig räntebindningstid på tre månader avseende finansiella skulder, om räntenivån stiger med en procentenhet*. Påverkan på eget kapital är resultateffekt efter skatt.

Prisrisker C

Exponering för prisrisker till följd av ändrade räntenivåer avser finansiella tillgångar och skulder med längre räntebindningstid (”fast ränta”). Detta är ingen risk för Industriverksamheten då samtliga utestående lån har en kort räntebindningstid.

* Känslighetsanalysen avseende ränterisker baseras på förenklade antaganden. Det är inte orimligt att marknadsräntorna förändras med en procentenhet på årsbasis. Däremot stiger eller sjunker de i verkligheten oftast inte vid en tidpunkt. I känslighetsanalysen antas vidare en parallellförskjutning av avkastningskurvan samt att räntor på både tillgångar och skulder påverkas på samma sätt av ändrade marknadsräntor. Effekten av verkliga ränteförändringar kan därför avvika från analysen i tabell 4:1.

» **Läs mer i Not 20** Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser avseende känslighetsanalys för de förmånsbestämda förpliktelserna vid förändringar av de tillämpade antagandena för diskonteringsränta och inflation.

Volvokoncernens nettotillgångar i olika valutor (Mdr kr) =

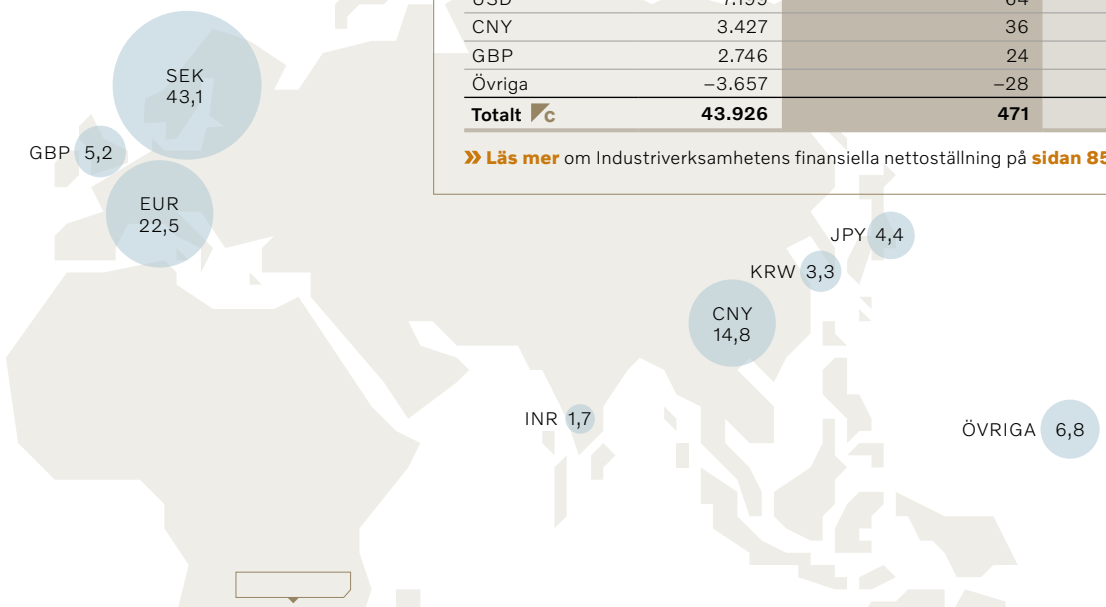

Risk finansiell nettoställning 31 dec. 2018 Mkr	Finansiell nettoställning exkl. pensioner	Resultateffekt efter finansiella poster om räntenivån stiger 1% A (Ränterisk)	Påverkan på finansiell nettoställning om SEK stärks 10% i förhållande till andra valutor B (Valutarisk)
SEK	38.727	413	–
JPY	–16.028	–140	1.603
EUR	11.512	102	–1.151
USD	7.199	64	–720
CNY	3.427	36	–343
GBP	2.746	24	–275
Övriga	–3.657	–28	366
Totalt C	**43.926**	**471**	**–520**

» **Läs mer** om Industriverksamhetens finansiella nettoställning på **sidan 85**.

4:1

VALUTARISKER B

Balansräkningen kan påverkas av förändringar i olika valutakurser. Valutarisker i Volvokoncernens verksamhet är relaterade till förändringar i värdet av kontrakterade och förväntade framtida betalningsflöden (kommersiell valutaexponering), förändringar i värdet av lån och placeringar (finansiell valutaexponering) samt förändringar i värdet av tillgångar och skulder i utländska dotterföretag (valutaexponering av eget kapital).

POLICY

Målet för Volvokoncernens valutariskhantering är att säkerställa kassaflödet från avtalade flöden genom valutasäkring enligt fastställd policy för finansiella risker samt att minimera exponeringen av finansiella poster i Volvokoncernens balansräkning. Nedan redogörs för hur detta arbete sker för kommersiell och finansiell valutaexponering samt för valutaexponering av eget kapital.

Volvokoncernens utestående derivat för säkring av kommersiella valutarisker per den 31 december 2018

Miljoner	NOK/SEK	PLN/SEK	USD/SEK	USD/KRW	GBP/SEK
Förfalloår 2019	1.005	–260	250	229	127
Totalt, lokal valuta	**1.005**	**–260**	**250**	**229**	**127**
Genomsnittlig kontraktskurs	1,07	2,42	8,90	1.122,67	11,53
Marknadsvärde av utestående derivat, Mkr	**54**	**–11**	**1**	**20**	**28**

4:2

» *forts. Mål och policy med avseende på finansiell risk*

Känslighetsanalys[1]

Risk valuta-exponering 2018 Mdr kr	Transaktions-exponering från kommersiella nettoflöden	Påverkan på rörelse-resultatet om valutan stärks med 10% i förhållande till alla andra valutor B (Valutarisk)
SEK	–54	–5,4
KRW	–9	–0,9
EUR	8	0,8
GBP	10	1,0
USD	9	0,9

Underskottet i SEK är främst relaterat till utländska kommersiella flöden i USD, GBP, EUR, NOK och ZAR gentemot SEK.

4:3

Kommersiell valutaexponering

Transaktionsexponering från kommersiella flöden

Volvokoncernen bedriver tillverkning i 18 länder runt om i världen och mer än 95% av försäljningen sker utanför Sverige. Transaktionsexponeringen från kommersiella flöden uppkommer genom interna inköp och försäljningar i utländsk valuta mellan produktionsenheter och marknadsbolag, samt externa inköp och försäljningar i utländsk valuta runt om i världen. Då den övervägande delen av verksamheten i Volvokoncernen bedrivs utanför Sverige påverkar rörelser i valutakurser i många fall transaktionsflöden i utländsk valuta mot andra valutor än mot SEK. Industriverksamhetens transaktionsexponering från kommersiella flöden för Volvokoncernens viktiga valutor framgår i grafen 4:5. Stapeldiagrammet visar transaktionsexponeringen från kommersiella kassaflöden i utländsk valuta, uttryckt som netto överskott/underskott i viktiga valutor. Underskott i SEK och KRW beror främst på stora tillverkningskostnader från fabrikerna i Sverige och Sydkorea samtidigt som externa intäkter i dessa valutor är begränsade. Överskottet i EUR består främst av nettot av stora försäljnings- och inköpsflöden i EUR mellan många bolag runt om i världen. Överskottet i USD är främst relaterat till externförsäljning till USA och tillväxtmarknader runt om i världen. Överskottet i GBP är relaterat till externförsäljning i Storbritannien.

Säkring av Volvokoncernens kommersiella valutaexponering verkställs centralt inom koncernen. Volvokoncernens konsoliderade transaktionsexponering i utländsk valuta är värdet av prognostiserade framtida kassaflöden i utländsk valuta. Volvokoncernen säkrar endast den del av det prognostiserade framtida kassaflödet i utländsk valuta som med stor sannolikhet kommer att inträffa s.k. avtalade flöden, varav den största delen inom sex månader. I syfte att säkra värdet av avtalade framtida kassaflöden i utländska valutor använder Volvokoncernen terminskontrakt och valutaoptioner. Säkrad andel av avtalade framtida kassaflöden ligger för samtliga perioder inom ramen för Volvokoncernens finanspolicy. I tabell 4:2 framgår utestående derivat för säkring av kommersiella valutarisker.

Omräkningsexponering av rörelseresultatet vid konsolidering av utländska dotterföretag

I samband med omräkning av rörelseresultatet i utländska dotterföretag påverkas Volvokoncernens resultat vid förändring av valutakurserna. Volvokoncernen säkrar inte denna risk. I diagram 4:7 framgår omräkningseffekten vid konsolidering av rörelseresultatet för 2018 i utländska dotterföretag i Volvokoncernen.

» **Läs mer** i avsnittet om Valutaexponering av eget kapital.

Känslighetsanalyser för transaktionsexponering[1]

I tabellen 4:3 framgår påverkan på rörelseresultatet om viktiga valutor för Volvokoncernen förstärks med 10% i förhållande till alla andra valutor. Säkringsredovisning appliceras inte på säkring av kommersiella flöden, vilket innebär att påverkan på eget kapital är påverkan på rörelseresultatet före skatt.

Volvokoncernens valutauppföljning

I tabellen 4:4 och diagrammen 4:5 4:6 4:7 och 4:8 framgår valutapåverkan på försäljningen och rörelseresultatet i Volvokoncernen från kommersiella flöden i utländsk valuta och omräkningseffekten vid konsolidering av utländska dotterföretag i viktiga valutor.

» **Läs mer** om Volvokoncernens transaktionsexponering från kommersiella flöden ovan.

Finansiell valutaexponering

Lån och placeringar i koncernens dotterföretag sker huvudsakligen i lokala valutor via Volvo Group Treasury och därigenom minimeras finansiell valutaexponering i respektive företag. Volvo Group Treasury använder olika derivatinstrument för att tillhandahålla ut- och inlåning i olika valutor utan att öka Volvokoncernens risk. Volvokoncernens finansiella nettoställning påverkas av förändrade valutakurser eftersom finansiella tillgångar och skulder är fördelade mellan koncernföretag vilka bedriver sin verksamhet i olika valutor.

Av tabellen 4:1 framgår påverkan på Industriverksamhetens resultat efter finansiella poster samt finansiell nettoställning exklusive pensioner och liknande förpliktelser netto om SEK förstärks med 10%.

Valutaexponering av eget kapital

Volvokoncernens redovisade värde av tillgångar och skulder i utländska dotterföretag påverkas av gällande valutakurser då tillgångar och skulder omräknas till svenska kronor. För att minimera valutaexponering av eget kapital optimeras fortlöpande storleken på eget kapital i utländska dotterföretag med hänsyn till kommersiella och legala förutsättningar. Kurssäkring av eget kapital kan förekomma i fall då ett utländskt dotterföretag bedöms vara överkapitaliserat. Nettotillgångar i utländska dotter- och intresseföretag och joint ventures uppgick vid utgången av 2018 till 80 miljarder kronor (74). Kurssäkringsbehov avseende investeringar i intresseföretag, joint ventures och övriga företag avgörs från fall till fall.

Av kartan på föregående sidor framgår Volvokoncernens nettotillgångar (Mdr kr) fördelat per valuta.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument om Volvokoncernens principval gällande säkringsredovisning.

1 Känslighetsanalyser för valutarisker baseras på förenklade antaganden. Det är inte orimligt att en valuta förstärks med 10% i förhållande till andra valutor. I verkligheten förändras dock normalt inte alla valutakurser vid en tidpunkt och i samma riktning och den verkliga effekten kan därför avvika från känslighetsanalyserna.
Se tabell 4:1 4:3

Volvokoncernens valutauppföljning
När Volvokoncernen kommunicerar valutapåverkan på rörelseresultatet är följande faktorer inräknade:

Valutapåverkan på rörelseresultatet Volvokoncernen, Mdr kr	2018	2017	Förändring
Nettoflöden i utländsk valuta			1,5
Realiserat och orealiserat resultat på valutariskkontrakt	–0,0	–0,0	0,0
Orealiserat resultat på kund- och leverantörsskulder i utländsk valuta	–0,4	–0,1	–0,3
Omräkningseffekt på rörelseresultatet i utländska dotterföretag			0,4
Total valutapåverkan på rörelseresultatet Volvokoncernen			**1,6**

Valutapåverkan av nettoflöden i utländsk valuta åskådliggörs i diagram 4:6 och omräkningseffekten vid konsolidering av rörelseresultatet i utländska dotterföretag åskådliggörs i diagram 4:7 för de viktigaste valutorna.

4:4

Transaktionsexponering från kommersiella flöden för 2018 och 2017

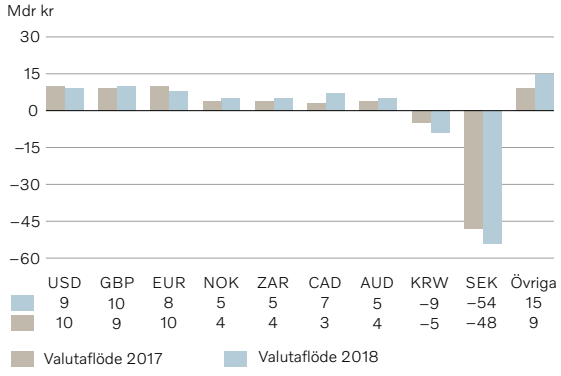

Stapeldiagrammet visar transaktionsexponeringen från kommersiella kassaflöden i utländsk valuta i Volvokoncernen, uttryckt som netto överskott/underskott i viktiga valutor.

» **Läs mer i** avsnittet Kommersiell valutaexponering.

4:5

Valutapåverkan på rörelseresultatet från nettoflöden i utländsk valuta 2018 jämfört med 2017

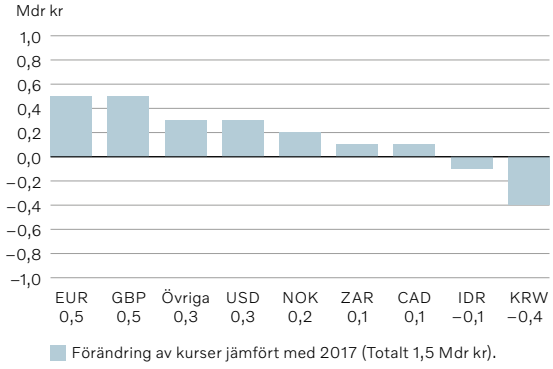

Valutapåverkan av nettoflöden i utländsk valuta i Volvokoncernen framgår i ovanstående stapeldiagram.

4:6

Valutapåverkan på rörelseresultatet 2018 jämfört med 2017

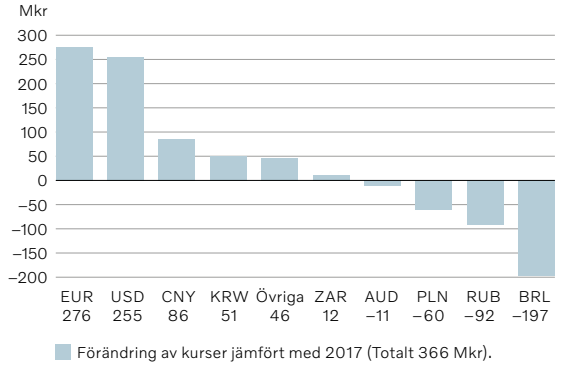

Omräkningseffekt vid konsolidering av rörelseresultatet i utländska dotterföretag framgår i ovanstående stapeldiagram.

4:7

Valutapåverkan på omsättningen 2018 jämfört med 2017

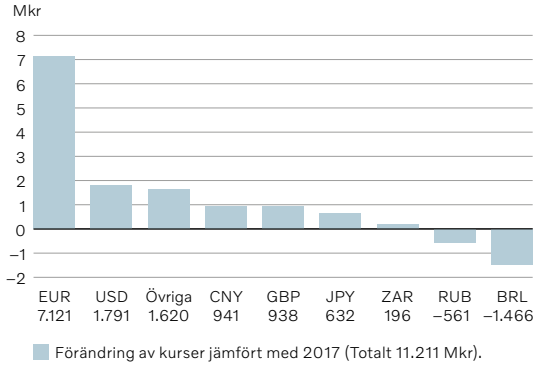

Valutapåverkan på omsättningen från inflöden i utländsk valuta samt omräkningseffekt vid konsolidering av försäljningen i utländska dotterföretag framgår i ovanstående stapeldiagram.

4:8

forts. Mål och policy med avseende på finansiell risk

KREDITRISKER

KREDITRISKER

Med kreditrisker avses risken att Volvokoncernen inte erhåller betalning för redovisade kundfordringar och kundfinansieringsfordringar (kommersiell kreditrisk), att Volvokoncernens placeringar inte kan realiseras (finansiell kreditrisk) samt att en potentiell vinst inte blir realiserad om motparten inte fullföljer sin del av kontraktet vid användning av derivatinstrument (finansiell motpartsrisk).

POLICY

Målet för Volvokoncernens hantering av kreditrisker är att definiera, mäta och följa upp kreditexponeringen för att minimera risken för förluster som härrör sig från krediter till kunder och leverantörer, finansiell kreditrisk, krediter inom Financial Services samt finansiella transaktioner med motparter.

Kommersiell kreditrisk

Volvokoncernens kreditgivning styrs av koncernövergripande policys och regler för kundklassificering. Kreditportföljen skall vara fördelad mellan olika kundkategorier och branscher. Kreditriskerna hanteras genom aktiv kreditbevakning, rutiner för uppföljning och i förekommande fall återtagande av produkter. Vidare bevakas fortlöpande att erforderliga reserveringar sker för förväntade kreditförluster på finansiella fordringar. Riskhanteringsstrategin inom Financial Services presenteras i not 15, Kundfinansieringsfordringar och inom Industriverksamheten i not 16, Fordringar. Dessutom presenteras i not 15, åldersanalys av bruttoexponeringen av utestående kundfinansieringsfordringar och i not 16, åldersanalys av kundfordringar i relation till reserv för förväntade kreditförluster.

Kundfinansieringsfordringarna för Volvokoncernen uppgick den 31 december 2018 till netto 127 miljarder kronor (109). Kreditrisken inom denna portfölj fördelas mellan ett stort antal enskilda kunder och återförsäljare. Säkerhet utgörs av de finansierade produkterna. I kreditgivningen eftersträvar Volvokoncernen en balans mellan riskexponering och förväntad avkastning.

Per den 31 december 2018 uppgick Volvokoncernens kundfordringar till netto 42 miljarder kronor (38).

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar om Volvokoncernens koncentration av kreditrisk i Financial Services.

» **Läs mer i Not 16** Fordringar.

Finansiell kreditrisk

Volvokoncernens finansiella tillgångar förvaltas till största delen av Volvo Group Treasury och placeras på penning- och kapitalmarknaderna. Alla placeringar måste uppfylla kraven på låg kreditrisk och hög likviditet. Motparter för både placeringar och derivattransaktioner bör enligt Volvokoncernens kreditpolicy erhållit en rating om A- eller bättre, hos något av de väletablerade kreditratinginstituten eller liknande.

Likvida medel och kortfristiga placeringar uppgick den 31 december 2018 till 47 miljarder kronor (36).

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel.

Finansiell motpartsrisk

Vid användning av derivatinstrument uppkommer en motpartsrisk vilket innebär att en potentiell förlust inte kan regleras (helt eller delvis) mot en potentiell vinst om motparten inte fullföljer sin del av kontraktet. För att minimera exponeringen ingår Volvokoncernen nettningsavtal, s.k. ISDA-avtal, med alla motparter som kan komma ifråga för derivattransaktioner. Nettningsavtalen innebär att fordringar och skulder kan kvittas i vissa situationer, bl.a. i händelse av motpartens insolvens. Till dessa avtal medföljer ofta s.k. ”Credit Support Annex” (CSA) villkor. CSA fastställer villkoren när parterna är skyldiga att utföra kontantöverföringar sinsemellan för att reducera exponeringen på öppna nettopositioner. Dessa nettningsavtal har dock ingen påverkan på Volvokoncernens redovisade resultat och finansiella ställning, eftersom ingångna derivattransaktioner redovisas brutto. Koncernens bruttoexponering om 3.807 Mkr (3.890) i derivat på tillgångssidan, har reducerats med 1.438 Mkr genom nettningsavtal och 1.581 Mkr till följd av likvidöverföringar, en total reduktion med 79% (82) till 788 Mkr (706). På samma sätt har koncernens derivat på skuldsidan om 1.513 Mkr (685) reducerats med 1.438 Mkr genom nettningsavtal och 25 Mkr till följd av likvidöverföringar, en total reduktion med 97% (92) till 50 Mkr (56). Volvokoncernen arbetar aktivt med limiter per motpart för att reducera risken för höga nettobelopp mot enstaka motparter.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella Instrument om Volvokoncernens bruttoexponering på tillgångssidan per typ av derivatinstrument.

LIKVIDITETSRISKER

LIKVIDITETSRISKER

Med likviditetsrisk avses risken att Volvokoncernen inte skulle kunna finansiera eller återfinansiera sina tillgångar eller fullgöra sina betalningsåtaganden.

POLICY

Volvokoncernen strävar efter att hålla en god finansiell beredskap genom att ständigt hålla en viss andel av omsättningen i likvida tillgångar, huvudsakligen i form av kassabalanser på banker med en kreditrating på minst A- från ett av de väletablerade kreditratinginstituten eller liknande. En god balans mellan kort och lång upplåning samt upplåningsberedskap i form av kreditfaciliteter är avsedda att säkra beredskapen för tillgång till likviditet.

Volvokoncernens likvida medel uppgick till 46,9 miljarder kronor (36,1) den 31 december 2018. Därutöver finns beviljade men ej utnyttjade kreditfaciliteter på 44,0 miljarder kronor (45,4). Graf 4:9 visar förväntade framtida kassaflöden inklusive derivat relaterade till finansiella skulder. Kapitalflödet avser förväntade in- och utbetalningar på lån och derivat, se Not 22 Skulder. Förväntat ränteflöde baseras på marknadens förväntade framtida räntor och avser in- och utbetalningar av räntor på lån och derivat. Ränteflödet redovisas inom kassaflödet från den löpande verksamheten. Löptidsfördelningen över de outnyttjade kreditfaciliteterna är också inkluderade i not 22, i tabell 22:3. Den stora andelen av låneförfall under 2019 och 2020 är en del i den normala affärsverksamheten i Volvokoncernen, där portföljen inom Financial Services har en kortare förfallostruktur i jämförelse med Industriverksamheten.

Financial Services mäter matchningsgraden av in- och utlåningens längd. Beräkning av matchningsgraden exkluderar eget kapital som i Financial Services uppgår till 8%. Vid utgången av 2018 var denna matchningsgrad 100% (99) i Financial Services vilket är i enlighet med koncernens policy. Av praktiska och affärsmässiga skäl har Volvo Group Treasury mandat att avvika till en matchningsgrad om 80–120% avseende portföljen för Financial Services. Vid utgången av 2018 var denna matchningsgrad 93% (88). Vinster och förluster hänförliga till den lägre matchningsgraden påverkar segmentet Gemensamma koncernfunktioner och övrigt inom Industriverksamheten.

Volvo Treasurys hybridobligation på totalt 1,5 miljarder euro som emitterades 2014 i syfte att ytterligare stärka Volvokoncernens balansräkning och förlänga förfallostrukturen på skuld portföljen redovisas som ett lån med en genomsnittlig förfallostruktur på 61,6 år och är efterställd övriga idag utestående finansiella skulder.

» **Läs mer i Not 14** Leasing om kontraktsenlig löptidsanalys av Volvokoncernens framtida hyresutbetalningar från ej uppsägningsbara finansiella och operationella leasingavtal.

Framtida kassaflöden inklusive derivat relaterade till långfristiga och kortfristiga finansiella skulder[1]

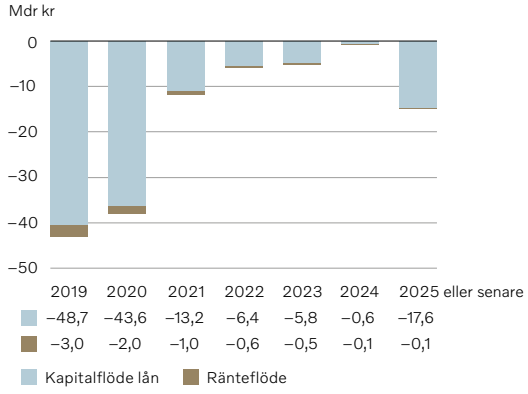

4:9

1 Utöver derivat inkluderade i kapitalflöden i ovanstående graf 4:9 innehar Volvokoncernen derivat relaterade till finansiella skulder som redovisas som tillgångar vilka förväntas ge upphov till 2,9 miljarder kronor (2,9) i framtida kapitalflöde och 0,0 miljarder kronor (0,1) i framtida ränteflöde.

ÖVRIGA PRISRISKER

ÖVRIGA PRISRISKER

Råvarurisker

Med råvarurisker avses risker i att ändrade råvarupriser påverkar Volvokoncernens resultat. Upphandling av råvaror såsom stål, ädla metaller och el sker regelbundet inom Volvokoncernen varvid pris erhålls på globala marknader.

POLICY

Förändringar i råvarupriserna ingår i Volvokoncernens produktkostnadskalkyler. Ökade råvarukostnader påverkar därmed försäljningspriset för slutprodukterna. Volvokoncernen ingår även långsiktiga inköpsavtal för att minska volatiliteten i råvarukostnader.

5 ANDELAR I JOINT VENTURES, INTRESSEFÖRETAG OCH ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Dotterföretag
Volvokoncernen har produktionsanläggningar i 18 länder och försäljning av produkter på mer än 190 marknader, vilket innebär att Volvokoncernen har dotterföretag i många delar av världen. Ett dotterföretag definieras som ett företag som Volvokoncernen har bestämmande inflytande över. Bestämmande inflytande uppstår när moderbolaget exponeras för eller har rätt till, rörlig avkastning från sitt engagemang i investeringsobjektet och kan påverka avkastningen genom sitt inflytande över investeringsobjektet. De flesta av Volvokoncernens dotterföretag ägs till 100 % av Volvokoncernen, som därmed anses ha bestämmande inflytande. För vissa dotterföretag finns det restriktioner avseende Volvokoncernens möjlighet att ha tillgång till eller nyttja likvida medel i företaget.

» **Läs mer i Not 11** Minoritetsandelar.

» **Läs mer i Not 13** Aktier och andelar i moderbolaget för information om Volvokoncernens sammansättning.

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel om likvida medel som inte är tillgängliga för användning eller där andra begränsningar finns.

Joint ventures
Joint ventures är företag över vilka Volvokoncernen har gemensamt bestämmande inflytande tillsammans med en eller flera externa parter. Joint ventures redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden. Volvokoncernens innehav i VE Commercial Vehicles, Ltd., (VECV) är av rörelsekaraktär och syftar till att stärka Volvokoncernens position i Indien. Innehavet inkluderas i rörelsesegmentet Lastbilar.

Intresseföretag
Intresseföretag avser de företag över vilka Volvokoncernen har ett betydande inflytande, i normalfallet när koncernens innehav motsvarar mer än 20% men mindre än 50% av röstvärdet. Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Innehavet i den kinesiska fordonstillverkaren Dongfeng Commercial Vehicles Co., Ltd (DFCV) klassificeras som ett intresseföretag. Innehavet inkluderas i rörelsesegmentet Lastbilar.

Kapitalandelsmetoden
Volvokoncernens andel av företagens vinst/förlust som rapporteras enligt kapitalandelsmetoden redovisas som andelar i joint ventures och intresseföretag i Volvokoncernens resultaträkning. I förekommande fall har resultatet reducerats med avskrivning av övervärden samt att hänsyn tagits till effekten av tillämpning av olika redovisningsprinciper. Resultat från andelar i företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden redovisas i rörelseresultatet då Volvokoncernens investeringar av detta slag är av rörelsekaraktär. Vissa av intresseföretagen intas av praktiska skäl i Volvokoncernens bokslut med en viss tidsförskjutning, normalt upp till ett kvartal. Utdelning från joint ventures och intresseföretag ingår inte i koncernens resultat. Det redovisade värdet på andelar i joint ventures och intresseföretag förändras med Volvokoncernens andel av respektive företags resultat efter skatt minskat med avskrivning av övervärden och erhållna utdelningar. Värdet av investeringar i joint ventures och intresseföretag påverkas vidare av Volvokoncernens andel i dessa företags redovisade övriga totalresultat samt av uppkomna omräkningsdifferenser, vid omräkning av respektive företags eget kapital i konsolideringen.

Vid tillämpning av kapitalandelsmetoden, då intresseföretag eller joint ventures redovisar förluster, kan ytterligare nedskrivningar redovisas om nedskrivningsbehov föreligger. Exempelsvis är en väsentlig eller långvarig nedgång i verkligt värde av aktierna en indikation på nedskrivningsbehov. Investeringar som redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden kan inte uppgå till ett negativt bokfört värde och därför justeras inte koncernens andel av en förlust om innehavet då uppgår till ett negativt värde. Avsättningar görs för ytterligare förluster i den mån Volvokoncernen har en legal eller formell förpliktelse att göra betalningar för ett joint venture eller intresseföretag.

Övriga aktier och andelar
Under övriga aktier och andelar i företag redovisas innehav i företag i vilka Volvokoncernen inte har ett betydande inflytande, vilket generellt betyder att Volvokoncernens innehav motsvarar mindre än 20% av röstvärdet. Noterade aktier och andelar redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat till följd av att aktierna inte innehas för handel. Onoterade aktier och andelar, för vilka verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt, värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Intjänad eller betald ränta hänförlig till dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen bland finansiella poster i enlighet med effektivräntemetoden. Utdelning hänförlig till dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som resultat från övriga aktieinnehav inom rörelseresultatet.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument, om klassificering och värdering av finansiella instrument.

Joint ventures
Volvokoncernens innehav av aktier i joint ventures framgår enligt nedan.

Andelar i joint ventures	31 dec 2018	31 dec 2017
	Procentuellt innehav	Procentuellt innehav
VE Commercial Vehicles, Ltd., India[1]	45,6	45,6

1 VE Commercial Vehicles, Ltd., anses vara ett joint venture eftersom Volvokoncernen och Eicher Motors Ltd. har undertecknat ett avtal vilket anger att gemensam överenskommelse krävs i avgörande frågor avseende styrningen av VECV.

Nedan följer summerad finansiell information för Volvokoncernens joint ventures:

Summerade resultaträkningar	2018	2017
	VE Commercial Vehicles, Ltd.	VE Commercial Vehicles, Ltd.
Nettoomsättning	14.764	12.370
Rörelseresultat[1]	851	668
Ränteintäkter och liknande resultatposter	106	68
Räntekostnader och liknande resultatposter	–24	–19
Övriga finansiella intäkter och kostnader	–1	0
Inkomstskatter	–301	–199
Periodens resultat[2]	**631**	**518**
Övrigt totalresultat[3]	**0**	**5**
Periodens totalresultat	**631**	**523**

1 Avskrivningar uppgående till 423 Mkr (363) inkluderas i rörelseresultatet.
2 I periodens resultat från joint ventures ingår avskrivningar av övervärden.
3 Inkluderar den del av övrigt totalresultat som är hänförlig till joint ventures. Omräkningsdifferenser relaterade till omräkning av joint ventures eget kapital är exkluderade.

Summerade balansräkningar	31 dec 2018	31 dec 2017
	VE Commercial Vehicles, Ltd.	VE Commercial Vehicles, Ltd.
Anläggningstillgångar	5.314	4.880
Kortfristiga placeringar och likvida medel	1.229	1.695
Övriga omsättningstillgångar	6.133	4.691
Summa tillgångar	**12.676**	**11.266**
Eget kapital[1]	5.948	5.492
Långfristiga finansiella skulder	13	12
Övriga långfristiga skulder	466	309
Kortfristiga finansiella skulder	3.795	3.530
Övriga kortfristiga skulder	2.454	1.923
Summa eget kapital och skulder	**12.676**	**11.266**

1 Inkluderar valutakursdifferenser hänförliga till omräkning av joint ventures eget kapital i Volvokoncernen.

Andelar i joint ventures	Procentuellt innehav	31 dec 2018 Redovisat värde	31 dec 2017 Redovisat värde
VE Commercial Vehicles., Ltd., Indien	45,6	2.715	2.504
Andelar i joint ventures		**2.715**	**2.504**

Finansiell nettoställning för joint ventures (exkluderat förmånsbestämda pensioner) uppgick till 888 Mkr (1.352) per den 31 december 2018.

Per den 31 december 2018 uppgick Volvokoncernens andel av eventualförpliktelser i joint ventures till 143 Mkr (146). Utdelning från VECV uppgick till 70 Mkr (59).

Intresseföretag

Nedan följer summerad finansiell information för Volvokoncernens intresseföretag:

Summerade resultaträkningar	2018				2017			
	DFCV	Deutz AG	Övriga intresseföretag	Totalt	DFCV	Deutz AG	Övriga intresseföretag	Totalt
Nettoomsättning	53.261	–	3.993	57.254	49.641	9.937	4.056	63.634
Rörelseresultat	2.367	–	114	2.481	1.575	234	110	1.919
Periodens resultat[1]	**1.867**	–	**109**	**1.976**	**1.600**	**113**	**267**	**1.980**
Övrigt totalresultat[2]	**0**	–	**0**	**0**	**–27**	**–3**	**–**	**–30**
Periodens totalresultat	**1.867**	–	**109**	**1.976**	**1.573**	**110**	**267**	**1.950**

1 I periodens resultat från intresseföretag ingår avskrivningar på övervärden samt interna transaktioner.

2 Innehåller Volvokoncernens andel av intresseföretagens redovisade övriga totalresultat. Omräkningsdifferenser relaterade till omräkning av intresseföretagens eget kapital är exkluderade.

Summerade balansräkningar	31 dec 2018				31 dec 2017			
	DFCV[1]	Deutz AG[2]	Övriga intresseföretag	Totalt	DFCV[1]	Deutz AG[2]	Övriga intresseföretag	Totalt
Anläggningstillgångar	18.173	–	1.668	19.841	17.709	–	1.645	19.354
Omsättningstillgångar	36.540	–	3.807	40.347	37.407	–	3.213	40.620
Summa tillgångar	**54.713**	–	**5.475**	**60.188**	**55.116**	**–**	**4.858**	**59.974**
Eget kapital	17.997	–	2.199	20.196	16.313	–	2.009	18.322
Långfristiga skulder	2.366	–	491	2.858	2.554	–	603	3.157
Kortfristiga skulder	34.350	–	2.784	37.134	36.249	–	2.246	38.495
Summa eget kapital och skulder	**54.713**	–	**5.475**	**60.188**	**55.116**	**–**	**4.858**	**59.974**

1 Utdelning om SEK 336 M (–) har erhållits från DFCV under år 2018.

2 Volvokoncernen avyttrade innehavet i Deutz AG under 2017.

Andelar i intresseföretag	Procentuellt innehav	31 dec 2018 Redovisat värde	31 dec 2017 Redovisat värde
Dongfeng Commercial Vehicles Co., Ltd (DFCV), China	45,0	7.973	7.341
Deutz AG, Tyskland	–	–	–
Övriga innehav i intresseföretag[1]		447	680
Andelar i intresseföretag		**8.420**	**8.021**

1 Övriga innehav inkluderar värdet av två återförsäljare i Japan och Blue Chip Jet.

Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	2018	2017
Resultat från innehav i joint ventures		
VECV	286	236
	286	**236**
Resultat från innehav i intresseföretag		
DFCV[1]	840	720
Deutz AG	–	28
Övriga företag	1	24
Delsumma	**842**	**771**
Omvärdering, nedskrivning och resultat vid avyttring av aktier i intresseföretag		
Deutz AG[2]	–	400
Övriga företag[3]	821	0
Delsumma	**821**	**400**
RR Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag[4]	**1.948**	**1.407**

1 I resultatet ingår en internvinsteliminering om netto 0 Mkr (15).

2 Under 2017 avyttrade Volvokoncernen sitt innehav i Deutz AG med en vinst om 400 Mkr.

3 Under 2018 avyttrades ett kinesiskt dotterbolag med innehav i aktier i NHL med en vinst av 818 Mkr.

4 I resultat från innehav i joint ventures ingår Volvokoncernens del av avskrivningar på övervärden om 12 Mkr (20) och från innehav i intresseföretag ingår avskrivningar på övervärden om 39 Mkr (46).

Övriga aktier och andelar

Redovisat värde av Volvokoncernens innehav av aktier och andelar i övriga företag per den 31 december 2018 framgår i tabellen nedan.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument, om klassificering och värdering av finansiella instrument.

Innehav i noterade och onoterade företag	31 dec 2018 Redovisat värde	31 dec 2017 Redovisat värde
Innehav i japanska företag	495	461
Innehav i övriga företag	0	1
Summa innehav i noterade företag[1]	**496**	**462**
Innehav i onoterade företag	244	237
BR Övriga aktier och andelar	**740**	**699**

1 Förändring i verkligt värde redovisas i Övrigt totalresultat och uppgår till 34 Mkr (37).

6 SEGMENTSRAPPORTERING

Rapporteringen av rörelsesegment är konsekvent med den interna rapporteringen till den högsta verkställande beslutsfattaren. Högsta verkställande beslutsfattare har definierats som Volvos koncernledning, vilka är ansvariga för fördelning av resurser till rörelsesegmenten och utvärdering av deras prestation och är även det organ som fattar strategiska beslut.

Volvokoncernen innefattar tio affärsområden: Volvo Trucks, UD Trucks, Mack Trucks, Renault Trucks, Group Trucks Asia & JVs, Volvo Construction Equipment, Volvo Buses, Volvo Penta, Arquus och Volvo Financial Services.

Varje affärsområde, förutom lastbilsvarumärkena och Arquus, ses som ett separat rörelsesegment. Arquus ingår i rörelsesegmentet Koncernfunktioner och övrigt. Lastbilsvarumärkena ses som ett rörelsesegment då verksamheterna är mycket integrerade och utvärderingen av prestationen görs totalt för lastbilsvarumärkena.

Volvokoncernen har koncerngemensamma funktioner i både segmentet Lastbilar och i segmentet Koncernfunktioner och övrigt. Funktionerna för produktion, utveckling och logistik för drivlinor och reservdelar ingår i Lastbilssegmentet. Volvo Group IT och Volvo Group Real Estate betraktas som affärsstödsfunktioner och ingår i segmentet Koncernfunktioner och övrigt. Kostnaderna för dessa verksamheter delas mellan de olika affärsområdena baserat på utnyttjande i enlighet med av koncernen fastställda principer.

2018	Lastbilar	Anläggningsmaskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncernfunktioner och övrigt inkl. elimineringar	Industriverksamheten	Financial Services	Elimineringar	Volvokoncernen
Nettoomsättning, externa kunder	249.815	84.061	24.941	13.267	5.945	378.030	12.804	–	390.834
Nettoomsättning, internt	542	176	885	474	–1.788	289	266	–555	–
RR **Nettoomsättning**	**250.358**	**84.238**	**25.826**	**13.741**	**4.157**	**378.320**	**13.070**	**–555**	**390.834**
Kostnader	–231.944	–72.935	–25.250	–11.401	–6.671	–348.201	–10.659	555	–358.305
RR Resultat från andelar i joint ventures och intresseföretag	1.128	821	–1	2	–1	1.948	–	–	1.948
RR **Rörelseresultat**	**19.541**	**12.125**	**575**	**2.341**	**–2.515**	**32.067**	**2.411**	**–**	**34.478**
RR Ränteintäkter och liknande resultatposter						199	–	–	199
RR Räntekostnader och liknande resultatposter						–1.658	0	–	–1.658
RR Övriga finansiella intäkter och kostnader						–870	–	–	–870
RR **Resultat efter finansiella poster**						**29.738**	**2.411**	**–**	**32.148**
Övrig segmentsinformation									
Avskrivningar och nedskrivningar	–12.840	–1.858	–505	–250	1.662	–13.792	–4.648	–	–18.440
Omstruktureringskostnader	1	10	0	0	0	11	–41	–	–29
Intäkter/förluster från avyttringar	4	0	0	0	2	6	0	–	6
Investeringar i anläggningstillgångar	8.006	832	347	527	1.021	10.733	10.184	–	20.916
BR Andelar i joint ventures och intresseföretag	10.966	0	60	32	77	11.135	–	–	11.135
BR Tillgångar för försäljning						203	–	–	203
BR Skulder för försäljning						–	–	–	–

2017	Lastbilar	Anläggningsmaskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncernfunktioner och övrigt inkl. elimineringar	Industriverksamheten	Financial Services	Elimineringar	Volvokoncernen
Nettoomsättning,[1] externa kunder	214.168	66.114	25.094	10.743	5.266	321.387	11.351	–	332.738
Nettoomsättning, internt	685	199	783	376	–1.632	412	461	–873	–
RR **Nettoomsättning**	**214.854**	**66.313**	**25.878**	**11.119**	**3.634**	**321.799**	**11.812**	**–873**	**332.738**
Kostnader[1]	–196.030	–58.406	–25.006	–9.681	–6.596	–295.720	–9.619	873	–304.467
RR Resultat från andelar i joint ventures och intresseföretag	961	10	5	2	430	1.407	–	–	1.407
RR **Rörelseresultat**	**19.785**	**7.917**	**876**	**1.439**	**–2.532**	**27.485**	**2.192**	**–**	**29.678**
RR Ränteintäkter och liknande resultatposter						164	–	–	164
RR Räntekostnader och liknande resultatposter						–1.852	0	–	–1.852
RR Övriga finansiella intäkter och kostnader						–385	–	–	–385
RR **Resultat efter finansiella poster**						**25.413**	**2.192**	**–**	**27.605**
Övrig segmentsinformation									
Avskrivningar och nedskrivningar[1]	–11.619	–2.134	–503	–243	1.319	–13.181	–4.272	–	–17.452
Omstruktureringskostnader	41	–105	–	0	38	–26	–	–	–26
Intäkter/förluster från avyttringar	66	250	–	–	4	320	0	–	320
Investeringar i anläggningstillgångar	5.490	811	327	348	956	7.932	11.469	–	19.401
BR Andelar i joint ventures och intresseföretag	10.098	255	64	31	78	10.525	–	–	10.525
BR Tillgångar för försäljning						51	–	–	51
BR Skulder för försäljning						0	–	–	0

1 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvo koncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS15.

Redovisning per marknadsområde	Nettoomsättning		Anläggningstillgångar[2]	
	2018	2017[1]	2018	2017[1]
Europa	160.591	141.597	70.953	65.273
varav Sverige	*9.866*	*8.936*	*25.665*	*19.501*
varav Frankrike	*31.195*	*26.994*	*12.111*	*13.610*
varav Storbritannien	*18.598*	*18.650*	*5.441*	*6.240*
Nordamerika	106.948	83.998	19.689	20.140
varav USA	*84.639*	*66.608*	*17.966*	*18.607*
Sydamerika	21.138	17.241	2.710	2.792
varav Brasilien	*12.582*	*8.846*	*2.264*	*2.395*
Asien	76.976	68.511	17.215	17.803
varav Kina	*27.214*	*17.663*	*1.888*	*1.845*
varav Japan	*18.227*	*17.397*	*10.782*	*11.204*
Övriga marknader	25.182	21.391	2.178	2.042
RR BR **Summa**	**390.834**	**332.738**	**112.745**	**108.051**

2 Anläggningstillgångar inkluderar materiella och immateriella anläggningstillgångar utom goodwill.

Redovisning av nettoomsättning per marknadsområde grundas på var leverans har skett.

7 INTÄKTER

REDOVISNINGSPRINCIP

Industriverksamhetens redovisade nettoomsättning avser i huvudsak intäkter från försäljning av fordon och service. Intäktsredovisning av fordon och service sker när kontrollen har överförts från Volvokoncernen till kunden. Tidpunkten för överföring av kontroll avser kundens möjlighet att använda fordonet eller service i dennes verksamhet och erhålla kassaflöden till följd av användandet. Fordon och service säljs separat likväl som i kombination. I kombinerade kontrakt där fordon och service är separerbara i det avseendet att dessa kan användas oberoende av varandra, fördelas transaktionspriset mellan fordon och service baserat på fristående försäljningspriser enligt prislistor.

Redovisad nettoomsättning inom Financial Services avser ränteintäkter relaterat till finansiell leasing eller avbetalningskontrakt och intäkter från operationella leasingkontrakt. Ränteintäkter redovisas över underliggande kontraktsperiod och intäkter från operationell leasing redovisas över leasingperioden.

Nedanstående tabell inkluderar en beskrivning av fordon och service avseende dess karaktär, tidpunkt för intäktsredovisning samt betalningsvillkor.

» **Läs mer i Not 6** Segmentsrapportering om nettoomsättningens fördelning per segment och marknadsområde.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Försäljning med återköpsåtaganden och rörligt försäljningspris

När Volvokoncernen säljer fordon med olika återköpsåtaganden (buybacks och tradebacks) är bedömningen huruvida kontrollen har överförts från Volvokoncernen till kunden och vid vilken tidpunkt intäkter ska redovisas kritisk. Kriteriet för att bedöma huruvida kontroll har överförts baseras på om kunden har ett betydande ekonomiskt incitament att utöva sin rätt att sälja tillbaka fordonet eller inte. Om återköpspriset är högre än förväntat marknadsvärde, dvs nettoförsäljningsvärdet vid slutet av restvärdesåtagandeperioden, eller om historiska återköp indikerar att det är sannolikt att kunden kommer att sälja tillbaka fordonet vid slutet av kontraktsperioden, anses ett betydande ekonomiskt incitament föreligga. Kontrollen har således inte överförts och intäkten redovisas över kontraktsperioden i enlighet med reglerna för operationell leasing. Om kunden inte anses ha ett betydande ekonomiskt incitament att utöva sin rätt att sälja tillbaka fordonet sker intäktsredovisningen i enlighet med reglerna för försäljning med returrätt. Antaganden om överföring av kontroll utförs i början av kontraktet och kräver bedömningar. Övriga kritiska bedömningar avser uppskattning av förväntat marknadsvärde vid kontraktets slut samt bedömning av rörligt försäljningspris, såsom restvärdesgarantier. Vid bedömning av rörligt försäljningspris används den förväntade värdemetoden och intäkter redovisas när det är mycket sannolikt att en återföring inte kommer att ske.

» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar för beskrivning av restvärdesrisker och bedömningen av marknadsvärde.

FORDON

Fordon inkluderar försäljningen av nya fordon, maskiner och motorer likväl som försäljningen av begagnade fordon, maskiner, släp, överbyggnader och specialfordon. En fabriksgaranti inkluderas som en del i försäljningen, läs mer i not 21 Övriga avsättningar. Kunderna kan betala för fordon i samband med försäljningen eller ingå avtal om olika betalningslösningar såsom avbetalningsköp och finansiell leasing.

Intäkter redovisas när kontrollen avseende fordonet har överförts till kunden vilket normalt sett är när fordonet har levererats till kunden. Värdet av lämnade rabatter, varureturer samt rörliga ersättningar har beaktats som en del av intäktsredovisningen. En bedömning avseende rörliga ersättningar såsom restvärdegarantier görs vid ingången av kontraktet med löpande omvärdering vid varje rapportperiod.

I de fall en försäljning av fordon görs i kombination med ett återköpsåtagande och det finns ekonomiskt incitament för kunden att sälja tillbaka fordonet så anses kontrollen inte vara överförd till kunden. Intäkten och kostnaden redovisas då över restvärdesåtagandeperioden i enlighet med reglerna för operationell leasing. En tillgång, en restvärdesskuld och en förutbetald leasingintäkt redovisas i balansräkningen. Tillgången skrivs av över kontraktsperioden och den förutbetalda leasingintäkten periodiseras över kontraktsperioden. Restvärdesskulden förblir oförändrad fram till slutet av kontraktet. Under 2018 uppgår intäkter från dessa operationella leasingtransaktioner till 5.278 Mkr.

I de fall kunden inte bedöms ha ett ekonomiskt incitament att sälja tillbaka fordonet så redovisas försäljningen enligt reglerna för försäljning med returrätt. Intäkter motsvarande försäljningspriset med avdrag för återköpsåtagandet redovisas vid försäljningstidpunkten, liksom en proportionell andel av kostnad för såld vara. Kvarvarande intäkt redovisas som återbetalningsskuld, samt resterande kostnad för såld vara redovisas som en returrättstillgång över kontraktsperioden. Om fordonet inte återlämnas, redovisas återbetalningsskulden som intäkt och returrättstillgången som kostnad för såld vara vid slutet av perioden för återköpsåtagandet.

SERVICE

Service inkluderar försäljning av reservdelar, underhållsservice, utökad garanti och andra eftermarknadsprodukter. Intäkter redovisas när kontrollen har överförts till kunden vilket normalt sett är när Volvokoncernen har utfört service och kostnad för utförandet uppstått så att kunden kan dra nytta av levererad service. För reservdelar redovisas intäkterna vid tidpunkten då de levereras till kunden. För underhållsservice och andra eftermarknadsprodukter redovisas intäkter över kontraktsperioden. I de fall betalning sker i förskott avseende servicekontrakt redovisas en avtalsskuld.

Service inkluderar även intäkter inom Financial Services relaterat till finansiell leasing, avbetalningskontrakt och intäkter från operationella leasingkontrakt. Under 2018 uppgick intäkter från Financial Services till 13.070 Mkr.

Uppdelning av intäkter 2018	Lastbilar	Anläggningsmaskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncernfunktioner och övrigt inkl. elimineringar	Industriverksamheten	Financial Services	Elimineringar	Volvokoncernen
Nettoomsättning per produktgrupp									
Fordon	192.157	72.797	20.943	10.410	3.049	299.356	0	–459	298.897
Service	58.201	11.441	4.883	3.330	1.108	78.963	13.070	–96	91.937
Nettoomsättning	**250.358**	**84.238**	**25.826**	**13.741**	**4.157**	**378.320**	**13.070**	**–555**	**390.834**
Nettoomsättning per geografisk region									
Europa	111.237	27.291	7.036	7.487	2.089	155.140	6.063	–613	160.591
Nordamerika	70.233	15.575	13.244	2.912	419	102.383	4.600	–35	106.948
Sydamerika	16.021	2.304	1.393	299	–102	19.914	1.276	–52	21.138
Asien	36.664	33.781	2.094	2.443	1.195	76.177	800	–1	76.976
Afrika och Oceanien	16.203	5.287	2.060	599	556	24.705	332	145	25.182
Nettoomsättning	**250.358**	**84.238**	**25.826**	**13.741**	**4.157**	**378.320**	**13.070**	**–555**	**390.834**
Tidpunkt för intäktsredovisning									
Intäktsredovisning av fordon och service vid leverans	232.876	82.716	25.300	13.741	2.366	356.999	0	–389	356.610
Intäktsredovisning av fordon och service över kontraktsperioden	17.481	1.522	526	–	1.791	21.320	13.070	–166	34.224
Nettoomsättning	**250.358**	**84.238**	**25.826**	**13.741**	**4.157**	**378.320**	**13.070**	**–555**	**390.834**

Uppdelning av intäkter 2017	Lastbilar	Anläggningsmaskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncernfunktioner och övrigt inkl. elimineringar	Industriverksamheten	Financial Services	Elimineringar	Volvokoncernen
Nettoomsättning per produktgrupp									
Fordon	162.269	55.913	21.512	8.124	2.233	250.053	–	–710	249.343
Service	52.585	10.400	4.366	2.995	1.400	71.746	11.812	–162	83.395
Nettoomsättning	**214.854**	**66.313**	**25.878**	**11.119**	**3.634**	**321.799**	**11.812**	**–873**	**332.738**
Nettoomsättning per geografisk region									
Europa	98.203	22.965	7.565	5.727	2.458	136.918	5.431	–752	141.597
Nordamerika	52.518	12.084	12.500	2.456	296	79.855	4.234	–90	83.998
Sydamerika	12.789	1.744	1.148	289	–67	15.903	1.368	–30	17.241
Asien	37.117	25.052	3.135	2.082	582	67.968	543	0	68.511
Afrika och Oceanien	14.226	4.468	1.530	566	364	21.156	235	0	21.391
Nettoomsättning	**214.854**	**66.313**	**25.878**	**11.119**	**3.634**	**321.799**	**11.812**	**–873**	**332.738**
Tidpunkt för intäktsredovisning									
Intäktsredovisning av fordon och tjänster vid leverans	199.614	65.126	25.178	11.119	1.706	302.746	–	–788	301.958
Intäktsredovisning av fordon och tjänster under kontraktsperioden	15.240	1.186	700	–	1.928	19.053	11.812	–85	30.780
Nettoomsättning	**214.854**	**66.313**	**25.878**	**11.119**	**3.634**	**321.799**	**11.812**	**–873**	**332.738**

Avtals- och returrättstillgångar	Dec 31, 2018	Varav förfaller inom 12 månader	Varav förfaller efter 12 månader	Dec 31, 2017
Avtalstillgångar	3.748	738	3.010	2.585
Returrättstillgångar	1.655	279	1.376	1.801
Reservdelstillgångar	48	40	8	181
Summa	**5.451**	**1.056**	**4.394**	**4.567**

Avtalstillgångar inkluderar redovisade intäkter för utfört arbete som ännu inte har fakturerats. Returrättstillgångar och reservdelstillgångar avser produktkostnaden för de tillgångar som kan komma att returneras till Volvokoncernen, se tabell 7:1.

» **Läs mer i Not 16** Fordringar.

Avtals- och återbetalningsskulder	Dec 31, 2018	Varav förfaller inom 12 månader	Varav förfaller efter 12 månader	Dec 31, 2017
Avtalsskulder				
Förutbetalda intäkter för service	14.270	2.908	11.362	12.229
Förskott från kunder	6.526	4.505	2.021	4.986
Övriga förutbetalda intäkter	1.083	1.067	16	1.457
Upplupna kostnader avseende återförsäljarbonus och rabatter	6.223	6.211	12	5.772
Återbetalningsskulder	1.912	458	1.454	2.332
Summa	**30.014**	**15.150**	**14.864**	**26.775**

Avtalsskulder inkluderar förskottsbetalningar från kunder, t.ex. förskott för serviceavtal och utökad garanti, för vilka intäkter redovisas när tjänsten tillhandahålls. Återbetalningsskulder härrör till rätten att returnera en produkt samt restvärdesgarantier och inkluderar de belopp som förväntas betalas till kunden om fordonet eller reservdelen returneras. I servicekontrakt återfinns återstående prestationsåtaganden. Det fördelade transaktionspriset till ouppfyllda prestationsåtaganden uppgick till 19.408 Mkr per den 31 december 2018. Förändringen av avtals- och återbetalningsskulder är hänförlig till ökad försäljning avseende servicekontrakt samt utökad garanti. Under 2018 har intäkter redovisats med 13.091 Mkr som var inkluderade i avtalsskulderna vid periodens början.

» **Läs mer i Not 22** Skulder.

8 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER OCH KOSTNADER

Övriga rörelseintäkter och kostnader	2018	2017
Vinster/förluster vid försäljning av koncernbolag[1]	6	320
Förändring av reserv för, samt nedskrivningar av, kundfinansieringsfordringar[2]	–538	–534
Förändring av reserv för, samt nedskrivningar av, övriga osäkra fordringar[3]	–179	–24
Skador och tvister[4]	–687	–234
Omstruktureringskostnader	–29	–26
Volvos vinstdelningsprogram[5]	–846	–430
Övriga intäkter och kostnader	0	–133
RR **Summa**	**–2.273**	**–1.061**

1 Under 2017 inkluderades en vinst från försäljningen av Volvo Construction Equipments brittiska återförsäljarverksamhet om 253 Mkr.
» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag om vinster/förluster vid försäljning av koncernbolag.
2 » **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar.
3 » **Läs mer i Not 16** Fordringar.
4 Inkluderar kostnader för efterföljande skadeståndskrav relaterat till EU:s konkurrensutredning (2016).
5 Förändringen beror huvudsakligen på ökad tilldelning till följd av positiv resultatutveckling.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om Volvokoncernens hantering av kreditrisk och kreditreservering.

9 ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

REDOVISNINGSPRINCIP

I övriga finansiella intäkter och kostnader redovisas orealiserad omvärdering av derivat som används för att eliminera ränteexponeringen samt realiserade och orealiserade vinster och förluster från derivat som säkrar framtida kassaflöden. Säkringsredovisning tillämpas ej på dessa derivat. Den orealiserade omvärderingen av derivat som använts för att eliminera ränteexponeringen är främst relaterad till skuldportföljen i Industriverksamheten samt kundfinansieringsportföljen i Financial Services.

» **Läs mer i Not 1** Redovisningsprinciper, om fordringar och skulder i utländsk valuta.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument, om redovisning av finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Övriga finansiella intäkter och kostnader	2018	2017
Orealiserad omvärdering av derivat som säkrar ränteexponering	–185	–182
Realiserade resultat samt orealiserad omvärdering av derivat som säkrar framtida kassaflöden i utländsk valuta	–384	226
Finansiella instrument som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	**–570**	**45**
Valutakursvinster och förluster på finansiella tillgångar och skulder	–140	–215
Finansiella intäkter och kostnader hänförliga till skatter	64	57
Kostnader för Treasuryfunktion, kreditfaciliteter, m.m.	–224	–271
RR **Summa**[1]	**–870**	**–385**

1 Övriga finansiella intäkter och kostnader hänförliga till finansiella instrument uppgick till –710 Mkr (–170). Beloppet specificeras i not 30 Finansiella Instrument i tabell 30:3.

10 INKOMSTSKATTER

REDOVISNINGSPRINCIP

Periodens inkomstskatt omfattar aktuell och uppskjuten skatt. Aktuell skatt beräknas utifrån de skatteregler som är gällande i de länder där koncernbolag är verksamma.

Uppskjuten skatt redovisas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga och redovisningsmässiga värdet på tillgångar och skulder samt även på skattemässiga underskottsavdrag. Uppskjutna skattefordringar redovisas om det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Uppskjutna skatteskulder hänförliga till temporära skillnader gällande investeringar i dotterföretag, joint ventures och intresseföretag redovisas i balansräkningen utom i de fall då Volvokoncernen kan styra tidpunkten för återföringen av de temporära skillnaderna avseende ackumulerade utdelningsbara medel och det är sannolikt att en sådan återföring inte kommer att ske inom en överskådlig framtid.

Skattelagarna i Sverige och i vissa andra länder ger företag möjlighet att skjuta upp skattebetalning genom avsättning till obeskattade reserver. I Volvokoncernens balansräkning behandlas obeskattade reserver som temporära skillnader, det vill säga uppdelning sker mellan uppskjuten skatteskuld och eget kapital. I Volvokoncernens resultaträkning fördelas skatteeffekten av en förändring av en obeskattad reserv mellan uppskjuten skatt och årets resultat.

Avsättning har gjorts för troliga skattekostnader som bedöms kunna uppkomma till följd av identifierade skatterisker. Volvokoncernen utvärderar skatteprocesser regelbundet och reserverar för bedömt utfall när det är möjligt att göra en rimlig bedömning. Anspråk för vilka reservering ej bedöms erforderlig redovisas generellt bland eventualförpliktelser.

» **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Uppskjuten skatt

Volvokoncernen redovisar värderingsreserv för uppskjutna skattefordringar som inte bedöms kunna realiseras baserat på gällande prognos. I händelse av att verkligt utfall inte stämmer med prognosen eller att prognosen för kommande tidsperioder justeras kan förändringar behöva göras i värderingsreserven som kan få betydlig påverkan på företagets finansiella ställning och resultat för perioden.

Volvokoncernen redovisar uppskjutna skattefordringar avseende betydande underskottsavdrag där det bedöms att det är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga vinster kommer att genereras kommande år för att underskottsavdragen ska kunna utnyttjas. Bedömningen grundar sig på kvittningsmöjligheter av skattetillgångar och skatteskulder samt att en signifikant del av underskottsavdragen är hänförliga till länder med lång eller obegränsad nyttjandetid. För att bedöma sannolikheten för att underskottsavdragen ska kunna utnyttjas i framtiden används affärsplaner som bas.

Fördelning av inkomstskatter	2018	2017
Aktuella skatter för perioden	–9.028	–5.592
Justering av aktuella skatter för tidigare perioder	184	–42
Uppskjutna skatter som uppkommit eller återförts under perioden[1]	1.921	–1.434
Omvärdering av uppskjutna skattefordringar	138	251
RR **Summa inkomstskatter**	**–6.785**	**–6.818**

1 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.

Svensk inkomstskattesats uppgick till 22% (22) för år 2018. Av följande tabell framgår de främsta orsakerna till skillnaden i skattesats mellan svensk inkomstskattesats och Volvokoncernens effektiva skattesats med utgångspunkt från resultat efter finansiella poster:

Specifikation av effektiv skattesats, %	2018	2017
Svensk inkomstskattesats	**22**	**22**
Skillnad mellan inkomstskattesats i Sverige och övriga länder	1	3
Ej skattepliktiga intäkter	–3	–3
Ej avdragsgilla kostnader	1	1
Aktuella skatter hänförliga till tidigare år	–1	0
Omvärdering av uppskjutna skatter	–1	0
Övriga skillnader	1	1
Effektiv skattesats för Volvokoncernen	**21**	**25**

Den effektiva skattesatsen för Volvokoncernen, per den 31 december 2018, påverkades av en icke skattepliktig reavinst på försäljningen av ett kinesiskt dotterbolag, positiva effekter avseende ny skattelagstiftning på enskilda marknader samt en omvärderingseffekt av uppskjutna skatter på grund av framtida lägre bolagsskattesats i Sverige.

Specifikation av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder	31 dec 2018	31 dec 2017
Uppskjutna skattefordringar:		
Outnyttjade underskottsavdrag	2.560	2.938
Andra outnyttjade skatteavdrag	81	183
Internvinster i lager	1.686	1.524
Inkuransreserv i lager	663	535
Reserv för osäkra fordringar[1]	1.118	971
Avsättningar för garantiåtaganden[2]	4.493	2.690
Avsättningar för restvärdesrisker[3]	189	336
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	3.801	3.780
Avsättningar för strukturåtgärder	17	35
Mark	1.275	1.141
Övriga avdragsgilla temporära skillnader[3]	5.910	5.093
Uppskjutna skattefordringar före avdrag för värderingsreserv	**21.793**	**19.225**
Värderingsreserv	–714	–1.011
Uppskjutna skattefordringar efter avdrag för värderingsreserv	**21.080**	**18.215**
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och -skulder[3]	–7.574	–6.322
BR **Uppskjutna skattefordringar netto**	**13.505**	**11.893**
Uppskjutna skatteskulder:		
Överavskrivningar fastigheter, maskiner och inventarier	1.804	2.073
Överavskrivningar leasingtillgångar	2.851	2.449
LIFO-värdering varulager	343	365
Aktiverad produkt- och programvaruutveckling	2.363	2.278
Justering till verkligt värde vid företagsförvärv/avyttringar	41	45
Obeskattade reserver	1.382	1.397
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	81	84
Övriga skattepliktiga temporära skillnader[3]	2.837	2.747
Uppskjutna skatteskulder	**11.702**	**11.437**
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och -skulder[3]	–7.574	–6.322
BR **Uppskjutna skatteskulder netto**	**4.128**	**5.116**
Uppskjutna skattefordringar och -skulder, netto[4]	**9.377**	**6.777**

1 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den ingående balansen för 2018 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 9.
2 Inkluderar skatteeffekten av en avsättning som gjordes under 2018 om 7,0 miljarder kronor för uppskattade kostnader avseende hantering av en komponent i avgasefterbehandlingssystemet.
» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar.
3 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.
4 Uppskjutna skattefordringar och -skulder redovisas i balansräkningen delvis netto efter beaktande av kvittningsmöjligheter. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder har värderats efter de skattesatser som förväntas gälla för den period då tillgången realiseras eller skulden regleras enligt de skattesatser och skatteregler som har beslutats eller antagits per balansdagen.

Värderingsreserven för uppskjutna skattefordringar uppgick till 714 Mkr (1.011) per den 31 december 2018. Den största delen, 583 Mkr (953), bestod av outnyttjade undersskottsavdrag, främst hänförliga till Japan.

Per den 31 december 2018, uppgick Volvokoncernens outnyttjade underskottsavdrag brutto till 9.088 Mkr (10.418) vilka hänför sig till en uppskjuten skattefordran redovisad i balansräkningen om 2.560 Mkr (2.938). Den totala uppskjutna skattefordran hänförlig till outnyttjade underskottsavdrag uppgick, efter avdrag för värderingsreserv, till 1.977 Mkr (1.985). Av detta belopp hänför sig 934 Mkr (978) till Frankrike och 491 Mkr (433) till Japan.

De outnyttjade underskottsavdragen brutto förfaller enligt nedanstående tabell:

Förfallotid, outnyttjade underskottsavdrag brutto	31 dec 2018	31 dec 2017
efter 1 år	365	875
efter 2 år	1.677	328
efter 3 år	394	1.900
efter 4 år	450	617
efter 5 år	328	337
efter 6 år eller mer[1]	5.874	6.360
Summa	**9.088**	**10.418**

1 Underskottsavdrag med lång eller obegränsad nyttjandetid var i huvudsak hänförligt till Frankrike. Underskottsavdrag med obegränsad nyttjandetid uppgick till 5.368 Mkr (5.633) vilket motsvarar 59% (54) av de totala outnyttjade underskottsavdragen.

Förändring i uppskjutna skattefordringar och -skulder, netto	2018	2017
Uppskjutna skattefordringar och -skulder, netto, ingående balans[1]	**6.777**	**9.323**
Övergångseffekt IFRS 9[2]	129	–
Ingående balans	**6.906**	**9.323**
Redovisat i periodens resultat[1]	2.059	–1.183
Redovisat i övrigt totalresultat, varav:		
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner[3]	–47	–678
Säkringsreserv	–	6
Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	6	–16
Effekt av ändrade valutakurser samt övriga förändringar	453	–675
Uppskjutna skattefordringar och -skulder, netto per 31 december	**9.377**	**6.777**

1 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.
2 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den ingående balansen för 2018 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 9.
3 På grund av den nya skattereformlagstiftningen i USA omvärderades uppskjutna skattefordringar relaterade till avsättningar för pensioner för 2017. Omvärderingen redovisades till största delen i Övrigt totalresultat, 449 Mkr.

Det ansamlade belopp avseende outdelade vinstmedel i utländska dotterföretag, vilket Volvokoncernen för närvarande har för avsikt att på obestämd tid återinvestera utanför Sverige och för vilket uppskjutna skatter ej har beaktats, var vid årets slut 29 miljarder kronor (27). Outdelade vinstmedel som finns i länder där utdelningen är skattefri har exkluderats.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk avseende hur Volvokoncernen hanterar valutaexponering av eget kapital.

11 MINORITETSANDELAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Minoritetsandelar avser ägande i bolag utan bestämmande inflytande. Minoritetsintresset avser minoritetsägarens andel av dotterföretagets egna kapital. Minoritetsägarens andel av eget kapital redovisas separat från moderbolagets egna kapital. Vid förvärv beräknas minoritetsandelen till det verkliga värdet eller till den proportionella andelen av det förvärvade bolagets nettotillgångar. Förändringar i ägarandelar som inte resulterar i en förändring av bestämmande inflytande redovisas inom eget kapital.

Volvokoncernen har några få icke helägda dotterföretag varav ett bedöms ha ett väsentligt minoritetsintresse. Shandong Lingong Construction Machinery Co. (Lingong), i Kina, har ett minoritetsinnehav som uppgår till 30% av aktierna och röstandelen i företaget, vilket bedöms vara signifikant för Volvokoncernen. Under 2018 uppgår minoritetsintressets resultat i Lingong till 464 Mkr (294). Det ackumulerade beloppet tillhörande minoritetsintresset inom eget kapital i Lingong uppgår till 2.400 Mkr (1.884). Nedan följer summerad finansiell information för Shandong Lingong Construction Machinery Co.:

Summerad resultaträkning	2018	2017
Nettoomsättning	17.107	10.539
Rörelseresultat	1.738	1.116
Periodens resultat	**1.548**	**981**
Övrigt totalresultat[1]	196	–193
Periodens totalresultat[1]	1.744	788
Utdelning till minoritetsägare	–	–

Summerad balansräkning	31 dec 2018	31 dec 2017
Anläggningstillgångar	2.978	2.129
Kortfristiga placeringar och likvida medel	3.648	2.603
Omsättningstillgångar	11.328	8.692
Summa tillgångar	**17.953**	**13.424**
Långfristiga skulder	153	144
Kortfristiga skulder	9.798	6.999
Summa skulder	**9.952**	**7.143**
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	5.601	4.397
Minoritetsintresse[1]	2.400	1.884

1 Inkluderar valutakursdifferenser hänförliga till omräkning av bolagets eget kapital i Volvokoncernen.

12 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernen tillämpar anskaffningsvärdemetoden vid redovisning av immateriella anläggningstillgångar. Lånekostnader inkluderas i anskaffningsvärdet för tillgångar som bedöms ta mer än tolv månader i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning.

Vid deltagande i industriella projekt i samarbete med andra företag erlägger Volvokoncernen i vissa fall en inträdesavgift för att deltaga i projekten. Dessa inträdesavgifter aktiveras som en immateriell tillgång.

Forsknings- och utvecklingskostnader

Utgifter för utveckling av nya produkter och programvaror redovisas som immateriella tillgångar om sådana utgifter med hög säkerhet kommer att leda till framtida ekonomiska fördelar för företaget. Anskaffningsvärdet för sådan immateriell tillgång skall skrivas av över dess bedömda nyttjandeperiod.

Reglerna innebär att höga krav ställs för att utgifter för utveckling skall redovisas som tillgång. Till exempel skall en ny produkts eller programvaras tekniska funktionalitet kunna påvisas innan utgifter för dess utveckling börjar redovisas som tillgång. Detta innebär i normalfallet att utgifter aktiveras endast under industrialiseringsfasen av ett produktutvecklingsprojekt. Övriga utgifter avseende forskning och utveckling belastar resultatet när de uppstår.

Volvokoncernen har utvecklat en process för att driva produktutvecklingsprojekt, vilken är indelad i sex faser med fokus på olika delar av projektarbetet. Varje fas börjar och slutar med en avstämningspunkt, så kallad gate, vars kriterier måste uppfyllas för att projektets beslutande kommitté skall tillåta projektet gå vidare till nästa fas. Under industrialiseringsfasen förbereds industrisystemet för serieproduktion och produkten lanseras. En motsvarande process är framtagen för mjukvaruutvecklingsprojekt.

Goodwill

Goodwill redovisas som en immateriell anläggningstillgång med obestämbar nyttjandeperiod. För ej avskrivningsbara tillgångar såsom goodwill sker, utöver vid indikation, en årlig prövning av ett eventuellt nedskrivningsbehov genom en beräkning av tillgångens återvinningsvärde. Om det beräknade återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde.

Volvokoncernens modell för värdering är baserad på en diskonterad kassaflödesmodell med en prognosperiod om fyra år. Värderingen görs på kassagenererande enheter, identifierade som Volvokoncernens rörelsesegment. Respektive rörelsesegment är integrerat för att säkerställa största möjliga synergi varför det inte finns några oberoende kassaflöden på en lägre nivå.

Goodwill är allokerad till dessa kassagenererande enheter utifrån den förväntade framtida nyttan. Värderingen baseras på en finansiell plan vilken är en del av Volvokoncernens finansiella planeringsprocess och tillika ledningens bästa bedömning om verksamhetens utveckling. Antaganden om marknadens långsiktiga tillväxt bortom prognosperioden uppgår till 2% (2), och den egna verksamhetens utveckling i förhållande till denna ligger till grund för bedömningen. Volvokoncernen förväntas i modellen bibehålla en stabil kapitaleffektivitet över tid. Andra faktorer som beaktas i beräkningen är rörelseresultat, mix av varor och tjänster, omkostnader och investeringsbehov. Värderingen görs på nominella värden och en generell inflationstakt ligger i linje med inflationstakten på de väsentliga marknader där Volvokoncernen verkar. Volvokoncernen använder en diskonteringsränta som för 2018 är beräknad till 12% (12) före skatt.

Under 2018 har det beräknade värdet på Volvokoncernens verksamheter överstigit det redovisade värdet för alla rörelsesegment varför inget nedskrivningsbehov har förelegat. Volvokoncernen har också prövat huruvida en justering med en procentenhet i ovanstående antaganden skulle resultera i nedskrivning av goodwill. Utifrån den prövningen föreligger det inte något nedskrivningsbehov för något av rörelsesegmenten. De operationella faktorer som tillämpats i värderingen baseras på ledningens strategi och kan indikera bättre värden än historiskt utfall för de olika rörelsesegmenten. Koncernen verkar vidare i en cyklisk bransch varför utfallet kan variera över tid.

Eftersom övervärdena varierar mellan olika rörelsesegment är de i olika grad känsliga för förändringar i ovanstående antaganden. Volvokoncernen följer därför löpande utvecklingen för de rörelsesegment vars övervärde är beroende av att Volvokoncernens bedömningar infrias. Instabilitet i marknadens återhämtning och volatilitet i räntor och valutor kan leda till indikation på nedskrivningsbehov. Redogörelse över de viktigaste faktorerna som påverkar Volvokoncernens framtida resultatutveckling framgår av beskrivningen över Volvokoncernens rörelsesegment samt i avsnittet om Riskhantering.

Avskrivning och nedskrivning

Avskrivningar sker linjärt och bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärden, i förekommande fall reducerade med nedskrivningar, och bedömda nyttjandeperioder. Avskrivningar redovisas i respektive funktion till vilken de tillhör, vilket innebär att avskrivningar avseende produktutveckling redovisas som kostnader för forskning och utveckling i resultaträkningen. Prövning av ett eventuellt nedskrivningsbehov för avskrivningsbara tillgångar sker om det vid bokslutstidpunkten föreligger en indikation på att en anläggningstillgång har minskat i värde. Dessutom sker en årlig nedskrivningsprövning av kapitaliserade utvecklingsutgifter för produkter och programvaror som ännu inte har tagits i bruk.

Avskrivningstid	
Varumärken	20 år
Distributionsnätverk	10 år
Produkt- och programvaruutveckling	3–8 år

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Nedskrivning av goodwill och övriga immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar undantaget goodwill ska skrivas av över uppskattad nyttjandeperiod. Uppskattad nyttjandeperiod är baserad på en uppskattning av tidsperioden som tillgången kommer att generera intäkter. Om det vid bokslutstidpunkten föreligger indikation på att en immateriell anläggningstillgång har minskat i värde beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre beloppet av tillgångens nettoförsäljningspris och dess värde vid nyttjande, vilket baseras på företagsledningens uppskattning av framtida kassaflöden. Om det beräknade återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde. För att bestämma återvinningsvärdet används som tidigare nämnts uppskattade framtida kassaflöden, vilka baseras på interna affärsplaner och prognoser. Även om företagsledningen anser att uppskattade framtida kassaflöden är rimliga kan andra antaganden gällande kassaflöden i hög grad påverka gjorda värderingar. Nedskrivningsbehovet för goodwill utvärderas årligen, eller oftare om behov föreligger, genom beräkning av värdet. Dessa beräkningar kräver att företagsledningen fastställer återvinningsvärdet av Volvokoncernens kassagenererande enheter baserat på prognostiserade kassaflöden och interna affärsplaner och prognoser. Övervärdena varierar mellan de olika rörelsesegmenten och är således i olika grad känslig för förändringar i antaganden och omvärldsfaktorer. Volvokoncernen har sedan 2002 genomfört liknande beräkningar. Ingen nedskrivning har redovisats för perioden 2002 till 2018. Goodwill hänförlig till planerade avyttringar har omvärderats i enlighet med IFRS 5.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag.

Immateriella anläggningstillgångar, anskaffningsvärden	Goodwill	Kapitaliserad produkt- och programvaruutveckling	Övriga immateriella tillgångar[1]	Summa immateriella anläggningstillgångar
Ingående balans 2017	**23.438**	**44.382**	**8.180**	**75.999**
Investeringar[2]	–	2.017	19	**2.036**
Försäljningar/utrangeringar	–	–29	–12	**–41**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–33	–	63	**30**
Omräkningsdifferenser	–568	–1.072	–185	**–1.826**
Omklassificering vid försäljning	17	3	1	**20**
Omklassificeringar och övrigt	0	–34	44	**10**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2017	**22.853**	**45.266**	**8.109**	**76.228**
Investeringar[2]	0	3.732	13	**3.745**
Försäljningar/utrangeringar	0	–327	–43	**–370**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	114	0	0	**114**
Omräkningsdifferenser	1.240	475	424	**2.139**
Omklassificering vid försäljning	–	–	–	–
Omklassificeringar och övrigt	–72	–24	8	**–88**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2018	**24.135**	**49.122**	**8.511**	**81.768**

Immateriella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	Goodwill	Kapitaliserad produkt- och programvaruutveckling	Övriga immateriella tillgångar[1]	Summa immateriella anläggningstillgångar
Ingående balans 2017	**71**	**32.217**	**5.794**	**38.083**
Avskrivningar	–	2.840	320	**3.160**
Nedskrivningar	–	–	86	**86**
Försäljningar/utrangeringar	–	–21	–12	**–33**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–	0	1	**1**
Omräkningsdifferenser	–	–851	–100	**–951**
Omklassificering vid försäljning	–	0	0	**0**
Omklassificering och övrigt	–	–35	24	**–11**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2017	**71**	**34.150**	**6.113**	**40.334**
Avskrivningar	–	2.739	285	**3.024**
Nedskrivningar	–	–	0	**0**
Försäljningar/utrangeringar	–	–323	–43	**–366**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–	–	–	–
Omräkningsdifferenser	–	475	264	**739**
Omklassificering vid försäljning	–	–	–	–
Omklassificeringar och övrigt	–71	–2	6	**–67**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2018	**0**	**37.039**	**6.625**	**43.664**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2017[3]**	**22.781**	**11.116**	**1.996**	**35.893**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2018[3]**	**24.135**	**12.083**	**1.886**	**38.104**

1 Övriga immateriella tillgångar består huvudsakligen av inträdesavgifter i industriprojekt, varumärken och återförsäljarnätverk.
2 Inklusive kapitaliserade lånekostnader om 0 Mkr (30).
3 Anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag, för en beskrivning av förvärvade och avyttrade verksamheter.

Goodwill per rörelsesegment	31 dec 2018	31 dec 2017
Lastbilar	13.301	12.496
Anläggningsmaskiner	8.988	8.514
Bussar	1.044	1.042
Övriga affärsområden	802	729
Totalt goodwillvärde	**24.135**	**22.781**

13 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernen tillämpar anskaffningsvärdemetoden för värdering av materiella anläggningstillgångar. Lånekostnader inkluderas i anskaffningsvärdet för tillgångar som tar mer än 12 månader i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning.

Med förvaltningsfastighet avses fastighet som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas till anskaffningsvärde. Upplysningar om förvaltningsfastigheters verkliga värde beräknas internt enligt direktavkastningsmetoden. Avkastningskravet är baserat på faktiska förhållanden på fastighetsmarknaden för jämförbara fastigheter med jämförbart läge. Tillämpad värderingsmetod faller in under kategori 3 i värderingshierarkin i IFRS 13 och det har inte skett några förändringar i värderingsmetod under året.

Förvaltningsfastigheter klassificeras som byggnader. Mark avser mark och markanläggningar. Maskiner avser maskiner, typbundna verktyg och övriga inventarier. Pågående nyanläggningar avser anläggningar under uppförande inklusive förskottsbetalningar. Operationell leasing är tillgångar som ägs av Volvokoncernen, vilka är föremål för operationella leasingavtal med kunder. Uthyrningsverksamhet är verksamhet som avser att handha fordon för uthyrning i sin affärsmodell. Försäljning med återköpsåtagande redovisas i enlighet med reglerna för operationell leasing.

» **Läs mer i Not 7** Intäkter om försäljning med återköpsåtaganden.

» **Läs mer i Not 14** Leasing om uthyrningsverksamhet.

Avskrivning och nedskrivning

Materiella anläggningstillgångar skrivs av över uppskattad nyttjandeperiod. Uppskattad nyttjandeperiod är baserad på en uppskattning av tidsperioden som tillgången kommer att generera intäkter. Mark är inte avskrivningsbart.

Avskrivningarna sker linjärt och bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärde, i förekommande fall reducerade med restvärde, och bedömda nyttjandeperioder. Avskrivningar redovisas i respektive funktion de tillhör. Prövning av ett eventuellt nedskrivningsbehov sker om det vid bokslutstidpunkten föreligger en indikation på att en anläggningstillgång har minskat i värde.

Avskrivningstid	
Typbundna verktyg	3–8 år
Operationell leasing, Uthyrningsverksamhet	3–5 år
Försäljning med återköpsåtaganden	3–5 år
Maskiner	5–20 år
Byggnader och förvaltningsfastigheter	20–50 år
Markanläggningar	20 år

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar

Om det vid bokslutstidpunkten föreligger indikation på att en materiell anläggningstillgång har minskat i värde beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre beloppet av tillgångens nettoförsäljningspris och dess nyttjandevärde, vilket baseras på företagsledningens uppskattning av framtida kassaflöden. Om det beräknade värdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde. För att bestämma värdet vid nyttjande används uppskattade framtida kassaflöden, vilka baseras på interna affärsplaner och prognoser. Även om företagsledningen anser att uppskattade framtida kassaflöden är rimliga kan andra antaganden gällande kassaflöden i hög grad påverka gjorda värderingar.

Materiella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde	Fastigheter, maskiner, inventarier och förvaltningsfastigheter.				Tillgångar i operationell leasing			
	Byggnader	Mark	Maskiner[1]	Pågående nyanläggningar	Operationell leasing	Uthyrningsverksamhet	Försäljning med återköpsåtaganden[2,3]	**Summa materiella anläggningstillgångar**
Ingående balans 2017	**36.652**	**12.062**	**80.068**	**4.902**	**28.127**	**4.198**	**22.677**	**188.686**
Investeringar	316	78	1.643	3.831	11.496	–	–	**17.364**
Försäljningar/utrangeringar	–390	–62	–2.268	–15	–8.547	–	–	**–11.281**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–80	–8	–78	0	0	–9	–108	**–283**
Omräkningsdifferenser	–916	–338	–1.526	–239	–672	–56	28	**–3.719**
Omklassificering vid försäljning	46	–13	5	0	–	343	–	**382**
Omklassificeringar och övrigt	1.329	53	2.827	–4.399	–316	794	2.252	**2.541**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2017	**36.957**	**11.772**	**80.672**	**4.081**	**30.087**	**5.271**	**24.850**	**193.690**
Investeringar	434	239	1.927	4.443	10.133	–	1	**17.177**
Försäljningar/utrangeringar	–282	–246	–1.507	–7	–9.545	0	0	**–11.587**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–26	–10	4	–	–	–	–	**–32**
Omräkningsdifferenser	1.653	807	2.575	76	1.406	165	1.076	**7.758**
Omklassificering vid försäljning	–58	–120	0	–	–	–	–	**–178**
Omklassificeringar och övrigt	745	72	1.920	–2.792	–249	660	–694	**–338**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2018	**39.423**	**12.514**	**85.591**	**5.801**	**31.832**	**6.096**	**25.233**	**206.490**

Materiella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	Fastigheter, maskiner, inventarier och förvaltningsfastigheter.				Tillgångar i operationell leasing			
	Byggnader	Mark	Maskiner[1]	Pågående nyanläggningar	Operationell leasing	Uthyrningsverksamhet	Försäljning med återköpsåtaganden[2,3]	**Summa materiella anläggningstillgångar**
Ingående balans 2017	**18.227**	**1.221**	**58.351**	**11**	**8.217**	**1.085**	**7.010**	**94.122**
Avskrivningar	1.313	88	5.063	–	4.311	759	2.556	**14.090**
Nedskrivningar	0	0	–13	4	–	0	125	**116**
Försäljningar/utrangeringar	–304	–37	–2.133	–	–3.419	–	–	**–5.893**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–43	–1	–53	–	–	–1	–36	**–135**
Omräkningsdifferenser	–478	–19	–1.114	–	–181	–5	–35	**–1.832**
Omklassificering vid försäljning	36	16	4	–	–	81	–	**138**
Omklassificeringar och övrigt	8	–3	–8	–	–164	–448	–1.238	**–1.853**
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar per den 31 december 2017	**18.759**	**1.265**	**60.097**	**15**	**8.765**	**1.471**	**8.381**	**98.753**
Övergångseffekt IFRS 9[4]	–	–	–	–	–77	–	–	**–77**
Avskrivningar	1.378	98	4.865	–	4.704	839	2.977	**14.861**
Nedskrivningar	–	24	–4	–	–	0	535	**555**
Försäljningar/utrangeringar	–212	–52	–1.392	–	–4.158	0	–	**–5.814**
Förvärvade och avyttrade verksamheter	–12	0	–7	–	0	–	–	**–19**
Omräkningsdifferenser	941	57	1.997	–	444	44	401	**3.884**
Omklassificering vid försäljning	–36	0	0	–	–	–	–	**–36**
Omklassificeringar och övrigt	–13	–2	–110	–	–35	–624	–3.610	**–4.394**
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar per den 31 december 2018	**20.805**	**1.390**	**65.446**	**15**	**9.643**	**1.730**	**8.685**	**107.714**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per 31 december 2017[5,6]**	**18.198**	**10.507**	**20.575**	**4.066**	**21.322**	**3.800**	**16.468**	**94.937**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per 31 december 2018[5,6]**	**18.618**	**11.124**	**20.145**	**5.786**	**22.189**	**4.366**	**16.548**	**98.776**

1 Maskiner och inventarier avser främst produktionsutrustning.
2 » **Läs mer i Not 7** Intäkter om försäljning med återköpsåtaganden.
3 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella information för 2017 är omräknad i enlighet med den nya standarden, IFRS 15.
4 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den ingående balansen för 2018 är omräknad i enlighet med den nya standarden, IFRS 9.
5 Anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.
6 Varav förvaltningsfastigheter SEK 27 Mkr (31) och fastigheter, maskiner och inventarier 55.646 Mkr (53.317).

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag, för en beskrivning av förvärvade och avyttrade verksamheter.

Omklassificeringar
Omklassificeringar och övrigt presenterade i tabellen ovan består till största delen av tillgångar avseende försäljning med återköpsåtaganden (buyback och tradebacks), uthyrningsverksamhet och pågående nyanläggningar. För försäljning med återköpsåtaganden och uthyrningsverksamhet uppstår omklassificering när fordon säljs eller hyrs ut till kunder genom att flytta fordon från Varulager till Tillgångar i operationell leasing. Vid restvärdesåtagandeperiodens eller leasingperiodens slut återtas fordon och omklassificeras åter till Varulager.

» **Läs mer i Not 7** Intäkter om försäljning med återköpsåtaganden.

» **Läs mer i Not 14** Leasing om uthyrningsverksamhet.

För pågående nyanläggningar sker omklassificering när tillgången är tillgänglig för användning genom att flytta tillgången till respektive kategori inom Fastigheter, maskiner och inventarier.

Förvaltningsfastigheter
Förvaltningsfastigheternas anskaffningsvärde uppgick på balansdagen till 70 Mkr (72). Årets omklassificeringar uppgick till 0 Mkr (–1). De ackumulerade avskrivningarna uppgick på balansdagen till 43 Mkr (41), varav årets avskrivningar 2 Mkr (2). Förvaltningsfastigheternas verkliga värde på balansdagen uppgick till 63 Mkr (62) och 98% (98) av förvaltningsfastigheternas uthyrningsbara yta har under året varit uthyrd. Rörelseresultatet har påverkats av hyresintäkter från förvaltningsfastigheter som uppgick till 7 Mkr (6) samt direkta kostnader som uppgick till 1 Mkr (1).

14 LEASING

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernen som leasegivare

Leasingavtal definieras i två kategorier, operationella och finansiella, beroende på avtalens finansiella innebörd. De operationella leasingavtalen redovisas som anläggningstillgångar, under Tillgångar i operationell leasing. Intäkter från operationell leasing redovisas jämnt fördelat över leasingperioden. För dessa tillgångar tillämpas linjär avskrivning enligt villkoren i åtagandet och avskrivningsbeloppet anpassas för att överensstämma med beräknat försäljningsvärde då åtagandet löper ut. Bedömt nedskrivningsbehov belastar resultaträkningen omgående. Produkternas bedömda försäljningsvärde vid åtagandets upphörande följs kontinuerligt på individuell basis.

Finansiella leasingavtal redovisas som lång- respektive kortfristiga fordringar inom Financial Services. Inbetalningar från ett finansiellt leasingavtal fördelas mellan ränteintäkt och amortering av fordran inom Financial Services.

Volvokoncernen som leasetagare

Såsom för leasegivare indelas leasingavtal i operationella och finansiella. Finansiella leasingavtal är de tillgångar där Volvokoncernen väsentligen har de risker och fördelar som är förknippade med ägandet. Volvokoncernen redovisar tillgången med tillhörande åtagande i balansräkningen till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde eller nuvärdet av minimileaseavgifterna. Åtagande för framtida leasingavgifter redovisas som skuld. Leasingobjektet skrivs av enligt Volvokoncernens principer för respektive anläggningstillgång. Leasingavgifterna fördelas mellan amortering och räntekostnader. I det fall leasingavtalet bedöms vara operationell leasing redovisas leasingavgifterna som operativa kostnader i resultaträkningen löpande över kontraktstiden.

Volvokoncernen som leasegivare

Framtida inbetalningar från ej uppsägningsbara finansiella och operationella leasingavtal (minimileasingavgifter exklusive försäljning med återköpsåtaganden) uppgick den 31 december 2018 till 75.833 Mkr (66.210).

Framtida hyresinbetalningar	Finansiell leasing	Operationell leasing
2019	19.982	9.469
2020–2023	31.272	13.949
2024 och senare	920	239
Summa	**52.175**	**23.658**
Reserv för osäkra fordringar avseende framtida inbetalningar	–958	
Ej intjänade finansiella intäkter	–3.420	
Nuvärde av framtida inbetalningar från ej uppsägningsbara leasingavtal	47.797	

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar om finansiell leasing.

Volvokoncernen som leasetagare

Framtida hyresutbetalningar (minimileaseavgifter) avseende ej uppsägningsbara hyreskontrakt uppgick den 31 december 2018 till 9.185 Mkr (6.736).

Framtida hyresutbetalningar	Finansiell leasing	Operationell leasing
2019	229	2.241
2020–2023	652	4.133
2024 och senare	311	1.619
Summa	**1.192**	**7.993**

Hyreskostnader	2018	2017
Finansiell leasing:		
Variabla avgifter	–8	–7
Operationell leasing:		
Variabla avgifter	–32	–33
Hyresutbetalning	–2.102	–1.840
Leasingavgifter avseende objekt som vidareuthyrs	42	14
Summa	**–2.100**	**–1.866**

Redovisat värde på tillgångar under finansiella leasingavtal	31 dec 2018	31 dec 2017
Anskaffningsvärde:		
Byggnader	715	732
Mark och markanläggningar	78	81
Maskiner och inventarier	501	811
Tillgångar i operationell leasing och uthyrningsverksamhet[1]	397	370
Summa	**1.691**	**1.995**
Ackumulerade avskrivningar:		
Byggnader	–219	–174
Mark och markanläggningar	–10	–7
Maskiner och inventarier	–279	–475
Tillgångar i operationell leasing och uthyrningsverksamhet[1]	–136	–148
Summa	**–644**	**–805**
Redovisat värde enligt balansräkning:		
Byggnader	495	557
Mark och markanläggningar	68	74
Maskiner och inventarier	222	336
Tillgångar i operationell leasing och uthyrningsverksamhet[1]	261	222
Summa	**1.047**	**1.189**

1 Avser tillgångar som leasas av Volvokoncernen under finansiella leasingavtal och sedan leasas vidare av Volvokoncernen under operationella leasingavtal.

15 KUNDFINANSIERINGSFORDRINGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Avbetalningsköp, återförsäljarfinansiering och övriga fordringar inom kundfinansieringsfordringar innehas som en del av en affärsmodell vars syfte är att samla in avtalsenliga kassaflöden. De avtalsenliga kassaflödena består enbart av betalningar av kapitalbelopp och ränta och värderas till upplupet anskaffningsvärde i enlighet med effektivräntemetoden.

Volvokoncernen använder den förenklade modellen för förväntade kreditförluster för kundfinansieringsfordringar, under vilken reserver för förväntade kundförluster sätts av till ett belopp motsvarande förväntade kreditförluster under fordringens hela löptid och beaktas redan vid första redovisningstillfället.

Finansiella leasingkontrakt värderas till upplupet anskaffningsvärde, för information om redovisning och klassificering av finansiell leasing hänvisas till Not 14 Leasing. Ränteintäkter hänförliga till kundfinansieringsfordringar redovisas inom nettoomsättningen, främst inom Financial Services. Förändringar i reserven för kreditförluster redovisas inom övriga rörelseintäkter och kostnader.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Reserver för förväntade kreditförluster

Upprättandet av reserver för förväntade kreditförluster för Volvokoncernens kundfinansieringsfordringar är avhängigt de antaganden som görs avseende förfallna betalningar, återtagsfrekvens av säkrade produkter och kvalitetsnivå på återtagna säkerheter. Det har inte skett några signifikanta förändringar i bedömningstekniker eller betydande antaganden under året.

En kollektiv bedömning görs för kundfinansieringsfordringar med låg kreditrisk. Tillgångarna grupperas utifrån likartad kreditrisk exempelvis baserat på typ av kunder, geografisk marknad, ursprunglig kreditrating, typ av säkerhet och tidpunkt för utställande av fordran för att kunna göra en kollektiv bedömning av kreditrisken. Basen för den kollektiva bedömningen är kreditförlusthistorik, vilken justeras med hänsyn till aktuella och förväntade förhållanden i de olika regionerna baserat på ledningens värdering av makroekonomisk data och portföljspecifika faktorer, exempelvis BNP, oljepriser, arbetslöshetsstatistik etc.

En individuell bedömning görs avseende kundfordringar med försämrad kreditrisk, baserat på kundernas finansiella situation och värdet på underliggande säkerheter och garantier. Volvokoncernen anser att en finansiell tillgång är kreditförsämrad om den uppfyller ett eller flera av följande kriterier; när det föreligger indikationer på att kunden har betalningsproblem, exempelvis en ansökan om konkurs, obehörig överföring av säkerhet, vid överlämnande av säkerhet etc. eller allra senast, när kunden har underlåtit att betala 90 dagar efter att fordran har förfallit till betalning.

Riskhanteringsstrategi

Förfallostrukturen på kundfinansieringsfordringar sträcker sig normalt över flera år, med undantag för återförsäljarfinansieringen. Kunderna betalar månadsvis under hela löptiden för att minska utestående exponering. Kundfinansieringsfordringarna är till stora delar säkrade i de finansierade fordonen och maskinerna. I de fall kunden inte kan betala, är det dock inte säkert att värdet på återtagna fordon och maskiner motsvarar det utestående finansierade beloppet. För att minimera denna risk har Financial Services tydliga processer för förvaltning av kreditportföljen, som innefattar konservativa kreditgodkännanden, kontinuerlig uppföljning av enskilda krediter, användandet av både interna och externa resurser för

Långfristiga kundfinansieringsfordringar	31 dec 2018	31 dec 2017
Avbetalningsköp	34.763	30.237
Finansiell leasing	30.167	26.038
Övriga fordringar	1.218	898
BR **Långfristiga kundfinansieringsfordringar**	**66.148**	**57.173**

15:1

Effektiv ränta för långfristiga kundfinansieringsfordringar uppgick till 4,81% (4,78) per den 31 december 2018.

Förfallostruktur långfristiga kundfinansieringsfordringar

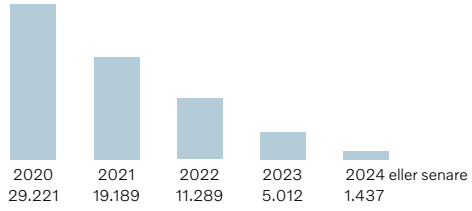

15:2

Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	31 dec 2018	31 dec 2017
Avbetalningsköp	19.703	18.227
Finansiell leasing	17.630	14.825
Återförsäljarfinansiering	21.721	17.777
Övriga fordringar	1.725	1.375
BR **Kortfristiga kundfinansieringsfordringar**	**60.779**	**52.205**

15:3

Effektiv ränta för kortfristiga kundfinansieringsfordringar uppgick till 4,82% (4,84) per den 31 december 2018.

Kreditrisk kundfinansieringsfordringar	31 dec 2018	31 dec 2017
Kundfinansieringsfordringar, brutto	129.115	110.954
Reserv för förväntade kreditförluster på kundfinansieringsfordringar	–2.187	–1.576
Varav med försämrad kreditrisk[1]	*–329*	*–299*
Varav med låg kreditrisk[2]	*–1.859*	*–1.277*
Kundfinansieringsfordringar efter avdrag för reserver	**126.927**	**109.378**

15:4

1 Definierad som specifik reserv 2017.
2 Definierad som övrig reserv 2017.

insamling av förfallna fordringar, segmentsanalyser av kreditportföljen och kontinuerlig uppföljning av de ekonomiska, politiska och industriella förhållanden på respektive marknad. I vissa fall täcks utestående risk genom handpenning, andra kreditgarantier såsom borgensåtagande, kreditförsäkringar, säkerheter på annan egendom som tillhör låntagaren etc. vid finansiering eller när det finns tecken på att kundens betalningsförmåga försämrats. När en kundfinansieringsfordran inte blivit betald 90 dagar efter förfallodagen ställs ett anspråk på att återta det finansierade fordonet eller maskinen. Det finns även situationer där återtag påbörjas tidigare. När säkerheten återtagits, fastställs ett restvärde samtidigt som det finansierade fordonet eller maskinen överförs till varulagret och den förväntade kundförlusten skrivs av. Om återtag ej skett när en kundfinansieringsfordran passerat förfallodagen med mer än 180 dagar skrivs den förväntade kreditförlusten av. Financial Services fortsätter med verkställighetsåtgärder i syfte att erhålla betalning för obetalda kundfinansieringsfordringar som skrivits av under året.

Under 2018 har vissa finansiella tillgångar omförhandlats men detta har inte haft någon betydande effekt på vare sig kreditrisk eller resultaträkningen. Omförhandlade tillgångar fortsätter att bevakas noggrant vad gäller inkommande betalningar och tecken på försämrad kreditrisk.

Per den 31 december 2018 uppgick reserven för kreditförluster inom Financial Services till 1,63% (1,35) av den totala kreditportföljen inom segmentet. Andelen kreditreserver i förhållande till kreditportföljen används som ett viktigt mätetal för Financial Services och inkluderar operationell leasing och varulager.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om kredit-, ränte- och valutarisk.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument för ytterligare information om kundfinansieringsfordringar.

Som en effekt av implementeringen av den nya redovisningsstandarden för finansiella instrument per 1 januari, 2018 har reserverna för förväntade kreditförluster i kundfinansieringsfordringar ökat till följd av att kundförluster beaktas tidigare. Totalt har reserverna för förväntade kreditförluster i kundfinansieringsfordringarna ökat från 1.973 Mkr till 2.187 Mkr under året, framförallt på grund av en generell tillväxt av kundfinansieringsportföljen. Under året har den ekonomiska situationen i vissa segment fortsatt förbättrats, vilket haft en något motverkande effekt på de totala nivåerna av reserver för förväntade kreditförluster.

» **Läs mer i not 30** Finansiella instrument för information om vinster och förluster upptagna i rörelseresultatet till följd av fortsatt redovisning av överförda kundfinansieringsfordringar i tabell 30:3.

Förändring av reserv för förväntade kreditförluster på kundfinansieringsfordringar	2018		
	Låg kreditrisk	Försämrad kreditrisk	2017
Utgående balans föregående år	**1.277**	**299**	**1.689**
Övergångseffekt IFRS 9[1]	397	–	–
Ingående balans	**1.674**	**299**	**1.689**
Nya reserver redovisade över resultaträkningen	522	150	568
Återföring av reserv redovisad över resultaträkningen	–45	–62	–98
Upplösning av reserv hänförlig till konstaterade kundförluster	–	–331	–438
Rörelse mellan låg kreditrisk och försämrad kreditrisk	–257	257	–
Effekt av ändrade valutakurser	38	16	–79
Syndikeringar och övrigt	–73	–1	–65
Reserv för förväntade kreditförluster i kundfinansieringsfordringar per den 31 december	**1.859**	**329**	**1.576**

15:5

1 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den ingående balansen för 2018 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 9.

Tabell 15:6 visar bruttoexponeringen avseende kundfinansieringstillgångar inom Volvokoncernen per åldersintervall. Volvokoncernens avsättningar för förväntade kreditförluster under tillgångsportföljens livstid uppgår för kundfinansieringsfordringar med låg kreditrisk till 1.859 Mkr och för kundfinansieringsfordringar med försämrad kreditrisk till 329 Mkr, inkluderade i tabell 15:4. Resterande utestående risk täcks av säkerheter i de finansierade produkterna och, i särskilda fall, genom andra kreditgarantier såsom borgensåtaganden, kreditförsäkringar, säkerheter på annan egendom som tillhör låntagaren etc.

Säkerheter tagna i anspråk och som uppfyller kriterierna för redovisning i balansräkningen uppgår till 147 Mkr (230) per den 31 december 2018.

Kundfinansieringsfordringar, bruttoexponering	31 dec 2018					31 dec 2017				
	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**
Kundfinansieringsfordringar, totalt	118.172	7.390	2.241	1.312	**129.115**	96.545	12.770	1.458	181	**110.954**
Varav med låg kreditrisk	117.955	6.632	1.713	531	**126.831**					
Varav med försämrad kreditrisk	217	758	528	781	**2.284**					

15:6

Koncentration av kreditrisk

Kundkoncentration

De tio största kunderna i Financial Services verksamhet står för 6,1% (6,3) av den totala tillgångsportföljen. Resterande del av portföljen är hänförlig till ett stort antal kunder och kreditrisken kan därför anses vara utspridd på en mängd kunder.

Koncentration på geografiska marknader

Tabell 15:7 visar kundkoncentrationen för Financial Services-portföljen uppdelad på geografiska marknader.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk för beskrivning av kreditrisker.

» **Läs mer** i Förvaltningsberättelsen om utvecklingen inom Financial Services under året.

Geografisk marknad, andel av kundfinansieringsportföljen (%)

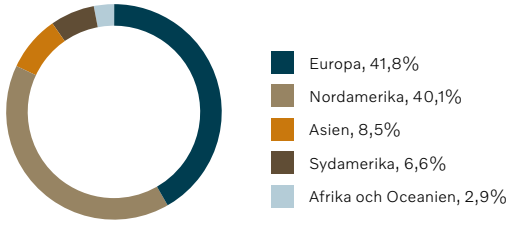

15:7

16 FORDRINGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Fordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Förändringar i reserver för förväntade kreditförluster av fordringar redovisas i övriga rörelseintäkter och kostnader.

Volvokoncernen använder den förenklade modellen för förväntade kreditförluster på kundfordringar, under vilken reserver för förväntade kreditförluster sätts av till ett belopp motsvarande förväntade kreditförluster under fordrans hela löptid och beaktas redan vid första redovisningstillfället.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella Instrument under rubriken Fortsatt redovisning av överförda poster om fordringar föremål för kassaförbättrande åtgärder.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Reserver för förväntade kreditförluster

Kundfordringar är kortfristiga till sin natur och som en konsekvens av detta är även riskbedömningshorisonten kort. En kollektiv bedömning av nedskrivningsbehovet görs för förväntade kreditförluster på kundfordringar med låg kreditrisk. Basen för denna kollektiva bedömning är kreditförlusthistorik vilken justeras med hänsyn tagen till aktuella och förväntade förhållanden. En individuell bedömning av nedskrivningsbehovet görs avseende kundfordringar med försämrad kreditrisk baserat på kundernas finansiella situation.

Per den 31 december 2018 uppgick den totala reserven för förväntade kreditförluster för kundfordringar till 2,83% (2,94) av totala kundfordringar.

Riskhantering

Kreditrisker hanteras genom aktiv kreditbevakning och uppföljningsrutiner i enlighet med Volvokoncernens Kredithanteringsdirektiv. Detta direktiv inkluderar åtgärder att utföra när en kundfaktura ej betalas vid förfallodagen. När en ökad kreditrisk är konstaterad, exempelvis genom en konkurs, eller när en reserv för förväntade kreditförluster på kundfordringar har varit oförändrad i två år och det kan påvisas att alla nödvändiga åtgärder utförts upplöses reserven och fordran skrivs av. Med vissa undantag är samtliga kundfordringar som skrivits av fortsatt föremål för verkställighetsåtgärder med syfte att erhålla betalning.

Under 2018 har vissa finansiella tillgångar omförhandlats men detta har inte haft någon betydande effekt på vare sig kreditrisk eller resultatet. Omförhandlade tillgångar fortsätter att bevakas noggrant vad gäller inkommande betalningar och tecken på försämrad kreditrisk.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk om kreditrisk.

Långfristiga fordringar	31 dec 2018	31 dec 2017
Övriga räntebärande fordringar[1]	357	383
Utestående ränte- och valutaderivat[2]	1.624	2.769
Avtals- och returrättstillgångar[3,4]	4.394	3.813
Övriga fordringar	3.656	3.465
Långfristiga fordringar	**10.031**	**10.429**

16:1

1 Beloppet är den långfristiga delen av övriga räntebärande fordringar i not 30 Finansiella instrument, tabell 30:1.
2 Beloppet är den långfristiga delen av utestående ränte- och valutaderivat i not 30 Finansiella instrument, tabell 30:1.
3 » **Läs mer i Not 7** Intäkter.
4 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.

Kortfristiga fordringar	31 dec 2018	31 dec 2017
Övriga räntebärande fordringar[1]	183	205
Kundfordringar[2]	41.906	38.189
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3.144	2.888
Mervärdesskatt	3.311	3.656
Utestående ränte- och valutaderivat[3]	2.183	1.122
Avtals- och returrättstillgångar[2,4]	1.056	753
Övriga fordringar	7.363	7.601
Kortfristiga fordringar efter avdrag för reserv för förväntade kreditförluster på kundfordringar	**59.146**	**54.413**

16:2

1 Beloppet är den kortfristiga delen av övriga räntebärande fordringar i not 30 Finansiella instrument, tabell 30:1.
2 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.
3 Beloppet är den kortfristiga delen av utestående ränte- och valutaderivat i not 30 Finansiella instrument, tabell 30:1.
4 » **Läs mer i Not 7** Intäkter.

Förändring av reserv för förväntade kreditförluster på kundfordringar	2018	2017
Utgående balans föregående år	**1.156**	**1.443**
Övergångseffekt IFRS 9[1]	26	–
Ingående balans	**1.182**	**1.443**
Nya reserver redovisade över resultaträkningen	309	260
Återföring av reserv redovisad över resultaträkningen	–144	–254
Upplösning av reserv hänförlig till konstaterade kundförluster	–153	–252
Förvärvade och avyttrade bolag	0	–2
Effekt av ändrade valutakurser	27	–40
Omklassificeringar etc.	0	1
Reserv för förväntade kreditförluster på kundfordringar per den 31 december	**1.221**	**1.156**

16:3

1 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den ingående balansen för 2018 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 9.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument.

Åldersanalys kundfordringar	31 dec 2018					31 dec 2017				
	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**	Ej förfallna	1–30	31–90	>90	**Totalt**
Kundfordringar brutto[1]	39.057	1.843	723	1.503	**43.127**	35.802	1.402	617	1.523	**39.345**
Reserv för förväntade kreditförluster på kundfordringar	–480	–11	–37	–693	**–1.221**	–407	–13	–15	–721	**–1.156**
BR **Kundfordringar netto[1]**	**38.577**	**1.832**	**686**	**810**	**41.906**	**35.396**	**1.389**	**602**	**801**	**38.189**

16:4

1 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.

17 VARULAGER

REDOVISNINGSPRINCIP

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

Anskaffningsvärdet fastställs enligt den så kallade först in-först ut-principen (FIFU) och bygger på en standardkostnadsmetod inkluderande kostnader för alla direkta tillverkningskostnader samt hänförlig andel av kapacitets- och andra tillverkningsrelaterade omkostnader. Omprövning sker regelbundet av standardkostnaden och anpassning sker efter aktuella förhållanden. Kostnader för forskning och utveckling, försäljning, administration och finansiella kostnader ingår ej.

Nettoförsäljningsvärdet beräknas som försäljningspris reducerat med kostnader hänförliga till försäljningen.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Inkuransreserv

Om nettoförsäljningsvärdet är lägre än anskaffningvärdet upprättas en värderingsreserv för lagerinkurans. Det totala lagervärdet, efter gjorda inkuransreserveringar var 65.783 Mkr (52.701) per den 31 december 2018.

Varulager	31 dec 2018	31 dec 2017
Färdiga produkter	40.440	32.304
Produktionsmaterial m.m.	25.343	20.397
BR **Varulager**	**65.783**	**52.701**

Varulager som redovisats som kostnad för sålda produkter under perioden uppgick till 281.072 Mkr (235.620).

Förändring av inkuransreserv	2018	2017
Ingående balans	**3.489**	**3.683**
Förändring av inkuransreserv redovisad över resultaträkningen	432	304
Utrangeringar	–370	–391
Effekt av ändrade valutakurser	133	–116
Omklassificeringar etc.	242	8
Inkuransreserv per den 31 december	**3.926**	**3.489**

18 KORTFRISTIGA PLACERINGAR OCH LIKVIDA MEDEL

REDOVISNINGSPRINCIP

I likvida medel ingår räntebärande värdepapper med hög likviditet vilka lätt kan omvandlas till kassamedel inklusive kortfristiga placeringar och omvända återköpsavtal med en löptid som understiger tre månader från anskaffningstidpunkten. Räntebärande värdepapper som inte möter denna definition redovisas som kortfristiga placeringar.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument om redovisningsprinciper avseende finansiella instrument.

Volvokoncernens innehav av kortfristiga placeringar i statliga värdepapper uppgick till ett värde av 160 Mkr (178) per 31 december 2018.

Likvida medel	31 dec 2018	31 dec 2017
Bankräkningar och kassa	38.804	27.336
Kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid understigande 3 månader	1.271	747
Placeringslån i bank	5.831	8.009
Omvända återköpsavtal*	1.027	–
BR **Likvida medel**	**46.933**	**36.092**

*Ett omvänt återköpsavtal är ett finansiellt avtal där den ena parten förbinder sig att köpa ett värdepapper av en motpart och samtidigt kommer överens om att värdepapperet ska säljas tillbaka till ett bestämt pris vid en given tidpunkt i framtiden.

Likvida medel per den 31 december 2018 inkluderar 1,9 miljarder kronor (1,3) som inte är tillgängliga för användning av Volvokoncernen samt 5,6 miljarder kronor (5,0) för vilka andra begränsningar finns, huvudsakligen likvida medel i länder där det råder valutarestriktioner eller andra legala restriktioner. Därmed är det inte möjligt att omedelbart använda dessa likvida medel i andra delar av Volvokoncernen, dock är det vanligtvis möjligt att använda dessa inom verksamheten i respektive land.

Bostadsobligationer till ett värde av 1,0 miljarder kronor med en löptid på 9 månader har erhållits som säkerhet för omvända återköpsavtal utestående per 31 december 2018.

19 EGET KAPITAL OCH ANTAL AKTIER

REDOVISNINGSPRINCIP

Resultat per aktie före utspädning beräknas utifrån periodens resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med moderbolagets genomsnittliga antal utestående aktier under räkenskapsåret. Resultat per aktie efter utspädning beräknas utifrån periodens resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, dividerat med moderbolagets genomsnittliga antal utestående aktier under räkenskapsåret, inklusive det genomsnittliga antal aktier som skulle emitteras som en effekt av pågående aktierelaterade ersättningsprogram. Om det under året funnits potentiella aktier som lösts in eller förfallit inkluderas även dessa i det genomsnittliga antalet aktier som används för att beräkna resultat per aktie efter utspädning.

Moderbolagets aktiekapital är uppdelat i två serier av aktier, A och B. Båda serierna ger samma rättigheter, förutom att innehav av aktier i serie A berättigar till en röst per aktie medan innehav av aktier i serie B berättigar till en tiondels röst per aktie. Aktiens kvotvärde är 1,20 kronor.

Kontantutdelning under 2018, beslutad av årsstämman 2017, uppgick till 4,25 kronor (3,25) per aktie, vilket gav ett totalt belopp på 8.636 Mkr (6.603).

Under 2018 har AB Volvo vederlagsfritt överlåtit 1.060.074 egna B-aktier, med ett totalt kvotvärde om 1.272.089 kronor, till deltagare i det långfristiga aktiebaserade incitamentsprogrammet för ledande befattningshavare i Volvokoncernen. Dessa tilldelningar är en löpande reglering av skulden av aktier hänförligt till det långfristiga aktiebaserade incitamentsprogrammet. Antalet överlåtna egna aktier i förhållande till det totala aktiekapitalet i AB Volvo är insignifikant.

Under 2018 har AB Volvo konverterat totalt 1.869.679 aktier i serie A till aktier i serie B.

Fritt eget kapital i moderbolaget uppgick till 37.032 Mkr (45.643) per den 31 december 2018.

» **Läs mer i Not 27** Personal om Volvokoncernens aktiebaserade incitamentsprogram.

Förändring av övriga reserver	Verkligt värdereserv	Totalt
Ingående balans 2018	240	240
Övriga förändringar	–	–
Årets omvärdering avseende aktier i japanska bolag	–14	–14
Årets omvärdering avseende övriga bolag	–1	–1
Utgående balans 31 december 2018	**226**	**226**

Information avseende antal aktier	31 dec 2018	31 dec 2017
Egna A-aktier	20.728.135	20.728.135
Egna B-aktier	74.777.727	75.837.801
Totalt egna aktier	**95.505.862**	**96.565.936**
Egna aktier i % av totalt registrerade aktier	4,49	4,54
Utestående A-aktier	457.377.694	459.247.373
Utestående B-aktier	1.575.536.664	1.572.606.911
Totalt utestående aktier	**2.032.914.358**	**2.031.854.284**
Totalt registrerade A-aktier	478.105.829	479.975.508
Totalt registrerade B-aktier	1.650.314.391	1.648.444.712
Totalt registrerade aktier	**2.128.420.220**	**2.128.420.220**
Genomsnittligt utestående antal aktier	2.032.210.615	2.031.651.288

Aktiekapital	A-aktier	B-aktier	Totalt
Utestående aktier ingående balans 2018	459.247.373	1.572.606.911	2.031.854.284
Överlåtna till långsiktigt incitamentsprogram	–	1.060.074	1.060.074
Omvandlade A-aktier till B-aktier	–1.869.679	1.869.679	–
Utestående aktier, 31 december 2018	**457.377.694**	**1.575.536.664**	**2.032.914.358**

Information avseende aktier	2018	2017
Antalet utestående aktier 31 december, i miljoner	2.033	2.032
Genomsnittligt antal aktier före utspädning, i miljoner	2.032	2.032
Aktier som kan emitteras som en effekt av pågående aktierelaterat incitamentsprogram, i miljoner	1	2
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning, i miljoner	2.033	2.033
Genomsnittligt aktiepris, kr	147,98	140,93
Nettoresultat hänförligt till moderbolagets ägare	24.897	20.484
Resultat per aktie före utspädning, kr	12,25	10,08
Resultat per aktie efter utspädning, kr	12,24	10,07

20 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSER

Volvokoncernens ersättningar efter avslutad anställning, såsom pensioner, sjukvårdsförmåner och andra ersättningar, erläggs till övervägande del genom fortlöpande betalningar till fristående myndigheter eller organ som därmed övertar förpliktelserna mot de anställda, det vill säga genom så kallade avgiftsbestämda planer.

Resterande ersättningar efter avslutad anställning fullgörs genom så kallade förmånsbestämda planer där förpliktelserna kvarstår inom Volvokoncernen eller tryggas av egna stiftelser. Förmånsbestämda planer förekommer inom Volvokoncernen framför allt i dotterföretag i USA där de omfattar både pensioner och andra förmåner, till exempel sjukvårdsförmåner. Andra väsentliga förmånsbestämda planer omfattar tjänstemän i den svenska verksamheten (främst ITP-planen) samt anställda i Frankrike och Storbritannien.

REDOVISNINGSPRINCIP

Aktuariella beräkningar upprättas för samtliga förmånsbestämda planer i syfte att fastställa nuvärdet av Volvokoncernens förpliktelser avseende oantastbara förmåner för nuvarande och tidigare anställda. Aktuariella beräkningar upprättas årligen och baseras på aktuariella antaganden vilka fastställs vid bokslutstidpunkten. Förändringar av förpliktelsernas nuvärde till följd av förändrade aktuariella antaganden samt erfarenhetsbaserade justeringar utgör omvärderingar.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser i Volvokoncernens balansräkning motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna. Alla förändringar i nettopensionsskulden (tillgången) redovisas när de inträffar. Tjänstgöringskostnader och nettoräntekostnad (intäkt) redovisas i resultaträkningen medan omvärderingar så som aktuariella vinster och förluster redovisas i övrigt totalresultat. Särskild löneskatt inkluderas i pensionsskulden i de svenska och belgiska planerna.

För avgiftsbestämda planer redovisas kostnaderna för premierna löpande i resultaträkningen.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Antaganden vid beräkning av pensioner och liknande förpliktelser
Avsättningar och kostnader för ersättningar efter avslutad anställning, huvudsakligen pensioner och sjukvårdsförmåner, är beroende av de aktuariella antagandena. Särskilda antaganden och aktuariella beräkningar görs för varje förmånsbestämd plan. Antagandena avser diskonteringsräntor, kostnadstrender för sjukvård, inflation, löneökningstakt, avgångsintensitet, mortalitet och andra faktorer. Kostnadstrender för sjukvårdskostnader är baserade på historiska data samt kortsiktiga framtidsutsikter och en bedömning av sannolika långsiktiga trender. Inflationsantaganden är baserade på analyser av externa marknadsindikatorer. Antaganden om löneökningstakt avspeglar historisk lönekostnadsutveckling, kort- och långsiktiga framtidsutsikter och förväntad inflation. Takten på pensionsavgångar och mortalitet baseras främst på officiell mortalitetsstatistik. Volvokoncernen ser årligen över aktuariella antaganden och gör justeringar av dessa när detta anses lämpligt.

I efterföljande tabeller lämnas upplysningar om förmånsbestämda planer. Volvokoncernen redovisar skillnaden mellan utestående förpliktelser och förvaltningstillgångarnas värde i balansräkningen. Upplysningarna avser tillämpade antaganden i aktuariella beräkningar, redovisade kostnader under räkenskapsperioden samt värdet av förpliktelser och förvaltningstillgångar vid periodens utgång. Dessutom specificeras förändringar av värden på förpliktelser och förvaltningstillgångar under perioden.

Sammandrag av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31 dec 2018	31 dec 2017
Förpliktelser	–57.260	–54.976
Förvaltningstillgångar	42.327	40.753
Avsättning netto för pensioner och liknande förpliktelser	**–14.933**	**–14.224**

Tillämpade antaganden i aktuariella beräkningar, %	31 dec 2018	31 dec 2017
Sverige		
Diskonteringsränta[1]	2,50	2,70
Förväntad löneökningstakt	2,90	2,90
Inflation	1,75	1,75
USA		
Diskonteringsränta[1,2]	3,35–4,25	2,58–3,83
Förväntad löneökningstakt	2,70–3,50	2,60–3,50
Inflation	2,20	2,20
Frankrike		
Diskonteringsränta[1]	1,60–2,00	1,10–1,90
Förväntad löneökningstakt	3,00	3,00
Inflation	1,50	1,50
Storbritannien		
Diskonteringsränta[1]	2,90	2,70
Förväntad löneökningstakt	0,00	2,65
Inflation	3,15	3,15

1 Diskonteringsräntan för respektive land fastställs på grundval av marknadsräntan på förstklassiga företagsobligationer. I länder där det inte finns någon fungerande marknad för sådana obligationer används marknadsräntan på statsobligationer. Diskonteringsräntan för den svenska pensionsförpliktelsen har fastställts genom att extrapolera bostadsobligationers marknadsränta enligt dess avkastningskurva.

2 För samtliga planer utom tre har en diskonteringsränta inom spannet 4,01–4,25% (3,43–3,83) använts.

Pensionskostnader	2018	2017
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	1.559	1.423
Räntekostnader	1.479	1.475
Ränteintäkter	–1.253	–1.219
Kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder	–141	–35
Vinst/förlust avseende regleringar	–6	–73
Årets kostnader avseende förmånsbestämda pensionsplaner	**1.638**	**1.571**
Årets kostnader avseende avgiftsbestämda pensionsplaner	2.697	2.293
Årets pensionskostnader	**4.335**	**3.864**

Årets kostnader avseende förmånsbestämda planer utöver pensionsplaner	2018	2017
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	95	112
Räntekostnader	141	139
Ränteintäkter	–2	–2
Kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder	2	56
Vinst/förlust avseende regleringar	–	–
Omvärderingar	12	96
Årets kostnader	**248**	**400**

	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Storbritannien Pensioner	USA Övriga förmåner
Genomsnittlig löptid på förpliktelsen, år	21,7	9,9	13,9	17,7	9,8

Nedan presenteras en analys av känsligheten i de förmånsbestämda förpliktelserna avseende förändringar av de tillämpade antagandena för diskonteringsränta och inflation. Känslighetsanalysen baseras på förändring av ett antagande medan alla andra antaganden hålls konstanta. I praktiken är detta ej troligt och förändringar i vissa antaganden kan vara korrelerade. Beroende på lokala regler och olika omständigheter i respektive land kan känslighetseffekten på förpliktelserna variera för de olika antagandena.

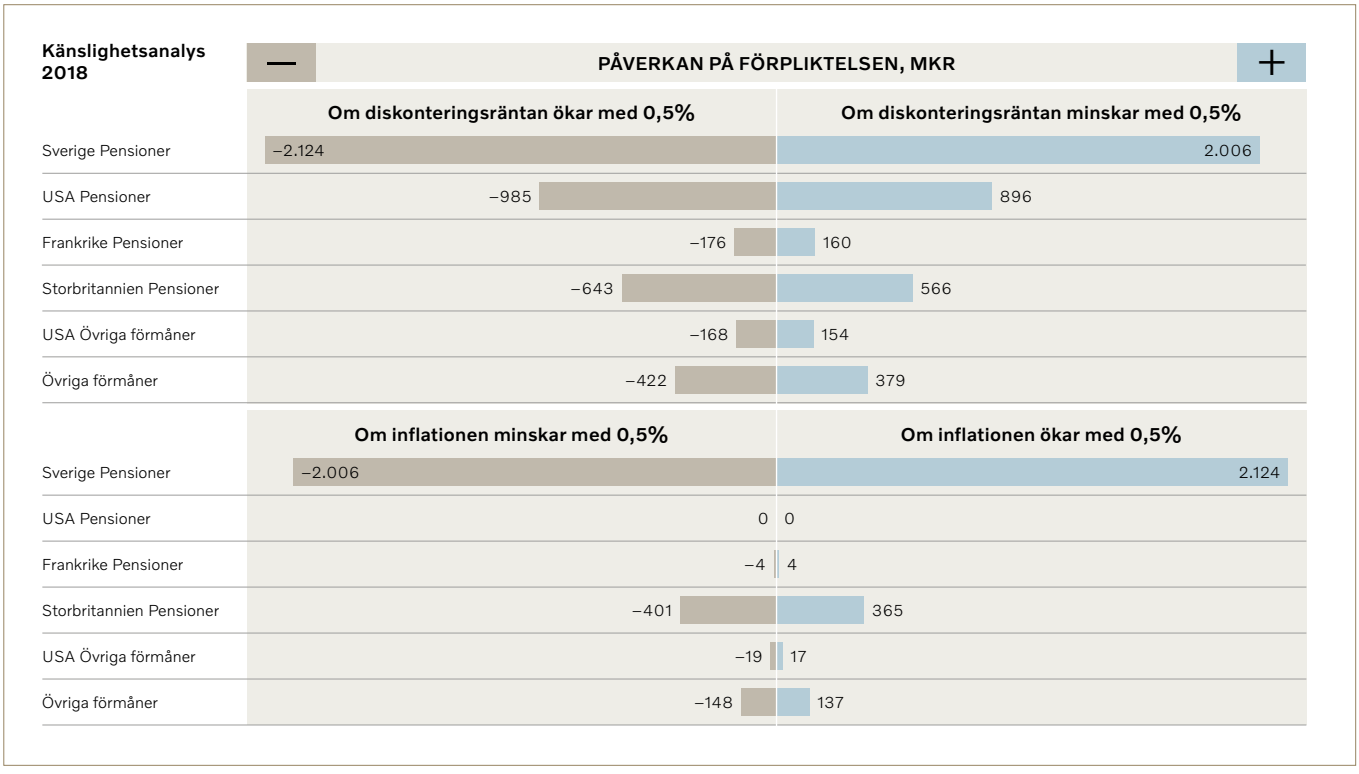

Förpliktelser i förmånsbestämda planer	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Stor-britannien Pensioner	USA Övriga förmåner	Övriga planer	Summa
Förpliktelser ingående balans 2017	**14.796**	**19.786**	**2.992**	**7.114**	**3.683**	**5.137**	**53.508**
Förvärv och avyttringar samt övriga förändringar	0	–11	0	–	–	379	**368**
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	535	386	105	43	85	382	**1.535**
Räntekostnader	437	705	53	199	126	95	**1.614**
Kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder	33	–	2	–51	53	–19	**18**
Regleringar	–54	–220	–30	0	–	–	**–305**
Tillskjutna medel från arbetstagare	0	–	–	9	–	3	**12**
Omvärderingar:							
- Effekter av ändrade demografiska antaganden	–	–88	–25	–213	10	8	**–308**
- Effekter av ändrade finansiella antaganden	1.804	654	–45	83	104	–112	**2.488**
- Erfarenhetsbaserade justeringar	172	13	–34	226	126	453	**956**
Omräkning av utländska valutor	–	–1.903	86	–45	–349	42	**–2.169**
Utbetalda ersättningar	–463	–1.110	–157	–370	–359	–283	**–2.741**
Förpliktelser, 31 december 2017	**17.260**	**18.211**	**2.947**	**6.994**	**3.478**	**6.085**	**54.976**
varav							
Fonderade förmånsbestämda planer	16.963	17.536	11	6.994	–	4.640	**46.145**
Förvärv och avyttringar samt övriga förändringar	0	–41	–147	–	–	142	**–46**
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	658	380	98	9	57	452	**1.655**
Räntekostnader	464	668	55	193	124	115	**1.619**
Kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder	157	–	–345	21	–	28	**–139**
Regleringar	–	–	–6	–	–	0	**–7**
Tillskjutna medel från arbetstagare	–	–	–	2	21	17	**40**
Omvärderingar:							
– Effekter av ändrade demografiska antaganden	–	–48	–40	–48	–45	160	**–22**
– Effekter av ändrade finansiella antaganden	799	–981	–38	–208	–185	–113	**–726**
– Erfarenhetsbaserade justeringar	185	114	–240	–	122	–	**181**
Omräkning av utländska valutor	–	1.678	127	154	310	306	**2.576**
Utbetalda ersättningar	–477	–1.210	–83	–326	–373	–378	**–2.846**
Förpliktelser, 31 december 2018	**19.047**	**18.772**	**2.328**	**6.791**	**3.508**	**6.813**	**57.260**
varav							
Fonderade förmånsbestämda planer	18.635	18.077	15	6.793	–	5.190	**48.709**

Förvaltningstillgångarnas verkliga värde i fonderade planer	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Stor-britannien Pensioner	USA Övriga förmåner	Övriga planer	Summa
Förvaltningstillgångar ingående balans 2017	**11.374**	**17.481**	**11**	**7.186**	**9**	**2.855**	**38.917**
Förvärv och avyttringar samt övriga förändringar	0	–13	–	–	–	365	**352**
Ränteintäkter	341	619	0	203	0	58	**1.222**
Regleringar	–	–177	–	–	–	0	**–177**
Omvärderingar	497	1.850	–1	179	0	368	**2.893**
Tillskjutna medel från arbetsgivare	–5	515	–	81	–	234	**826**
Tillskjutna medel från arbetstagare	–	–	–	9	–	3	**11**
Omräkning av utländska valutor	–	–1.716	0	–47	0	48	**–1.716**
Utbetalda ersättningar	–1	–1.070	0	–370	–9	–125	**–1.575**
Förvaltningstillgångar, 31 december 2017	**12.207**	**17.488**	**10**	**7.241**	**–**	**3.806**	**40.753**
Förvärv och avyttringar samt övriga förändringar	–	–41	–	–	–	–8	**–49**
Ränteintäkter	330	652	0	201	–	73	**1.256**
Regleringar	–	–	–	–	–	0	**–0**
Omvärderingar	–483	–147	2	–367	–	–131	**–1.126**
Tillskjutna medel från arbetsgivare	–4	872	1	72	–	281	**1.221**
Tillskjutna medel från arbetstagare	–	–	–	2	21	16	**40**
Omräkning av utländska valutor	–	1.621	0	159	–	168	**1.948**
Utbetalda ersättningar	–1	–1.175	–1	–326	–21	–192	**–1.716**
Förvaltningstillgångar, 31 december 2018	**12.048**	**19.270**	**13**	**6.983**	**–**	**4.013**	**42.327**

Avsättningar netto, för pensioner och liknande förpliktelser	Sverige Pensioner	USA Pensioner	Frankrike Pensioner	Stor-britannien Pensioner	USA Övriga förmåner	Övriga planer	Summa
Avsättning netto för pensioner och liknande förpliktelser, 31 december 2017	**–5.054**	**–723**	**–2.936**	**247**	**–3.478**	**–2.279**	**–14.224**
varav redovisade under rubriken:							
BR Förutbetalda pensioner	–	–	–	247	–	5	**252**
BR Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	–5.054	–723	–2.936	–	–3.478	–2.284	**–14.476**
Avsättningar netto för pensioner och liknande förpliktelser, 31 december 2018	**–6.999**	**497**	**–2.314**	**191**	**–3.508**	**–2.800**	**–14.933**
varav redovisade under rubriken:							
BR Förutbetalda pensioner	–	1.223	–	321	–	5	**1.549**
BR Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	–6.999	–726	-2.314	–130	–3.508	–2.805	**–16.482**

Sverige

Den huvudsakliga förmånsbestämda pensionsplanen i Sverige är ITP2-planen, som grundar sig på slutlönen. Planen är delvis stängd, vilket innebär att enbart nyanställda som är födda före 1979 har möjlighet att välja ITP2-lösningen. Volvokoncernens pensionsstiftelse i Sverige bildades 1996 för tryggande av förpliktelser rörande ålderspension till tjänstemän i Sverige enligt ITP-planen. I samband med bildandet tillfördes stiftelsen ett förvaltningskapital uppgående till 2.456 Mkr vilket motsvarade värdet på pensionsförpliktelserna vid denna tidpunkt. Sedan bildandet har ytterligare kapital om netto 3.410 Mkr tillförts stiftelsen. Under 2018 tillfördes inget ytterligare kapital, istället utbetalades en gottgörelse om 4 Mkr från stiftelsen. Förvaltningskapitalet i Volvokoncernens svenska pensionsstiftelse placeras i svenska och utländska aktier och fonder samt i räntebärande värdepapper enligt en fördelning som beslutas av stiftelsens styrelse. Den 31 december 2018 uppgick värdet av stiftelsens förvaltningskapital till 12.030 Mkr (12.187), varav 46% (44) var placerat i egetkapitalinstrument. Värdet av utfärdade pensionsförpliktelser hänförliga till ITP-planen uppgick vid samma tidpunkt till 18.611 Mkr (16.940).

Svenska företag kan trygga nya pensionsförpliktelser genom avsättningar i balansräkningen eller genom överföring av medel till pensionsstiftelsen. En kreditförsäkring måste dessutom tecknas avseende värdet av utfärdade förpliktelser. Utöver förmåner beträffande ålderspension omfattar ITP-planen även till exempel kollektiv familjepension vilken Volvokoncernen finansierar genom en försäkring hos försäkringsbolaget Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2018 har Volvokoncernen inte haft tillgång till information från Alecta som möjliggjort redovisning av denna plan såsom en förmånsbestämd plan. Planen har således redovisats såsom en avgiftsbestämd plan. Volvokoncernen beräknar att under 2019 betala premier till Alecta om cirka 284 Mkr. Den kollektiva konsolideringsnivån mäter fördelningsbara tillgångar i förhållande till försäkringsåtagandet. Enligt Alectas konsolideringspolicy för förmånsbestämda försäkringar ska den kollektiva konsolideringsnivån normalt tillåtas variera mellan 125% och 175%. Alectas preliminära konsolideringsgrad uppgår till 142% (154). Om konsolideringsnivån ligger under eller överstiger normalintervallet kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner eller att införa premiereduktioner.

Volvokoncernens andel av totala sparpremier för ITP2 i Alecta uppgick per den 31 december 2018 till 0,33% (0,33) och andelen av totalt antal aktiva försäkrade uppgick till 1,67% (1,69).

I Sverige utgår en förmån till alla anställda, en jubileumsplan där man tilldelas ett visst antal aktier baserat på tjänstgöringstid om 25, 35 och 45 år. Denna plan redovisas som aktierelaterade ersättningar.

» **Läs mer i Not 27** Personal om redovisningsprinciper för aktierelaterade ersättningar.

USA

I USA har Volvokoncernen avdragsgilla pensionsplaner och sjukvårdsplaner efter pensionen samt pensionsplaner som ger rätt till uppskov med skatten. De avdragsgilla pensionsplanerna fonderas medan övriga planer vanligtvis ej är fonderade. Det finns fem finansierade pensionsplaner varav en är stängd, en är delvis stängd och tre är öppna för nya deltagare. Alla fem planerna är öppna för framtida pensionsintjäning. Pensionsförpliktelser för Volvokoncernens dotterföretag i USA tryggas i huvudsak genom överföringar av medel till fristående pensionsplaner. US Retirement Trust förvaltar tillgångarna till de fem planerna. Den strategiska allokeringen av plantillgångarna måste leva upp till placeringsreglementet som beslutats av stiftelsens styrelse. Alla medlemmar i styrelsen utses av företaget, men varje enskild medlem har ett lagstadgat personligt ansvar att i alla lägen utgå ifrån förmånstagarnas bästa. Vid utgången av 2018 uppgick det sammanlagda värdet av pensionsförpliktelser i sådana fristående planer till 18.077 Mkr (17.536). Det sammanlagda värdet av förvaltningskapital i dessa planer uppgick vid samma tidpunkt till 19.270 Mkr (17.488), varav 12% (48) var placerat i egetkapitalinstrument. Enligt regelverket för tryggande av pensionsförpliktelser föreskrivs vissa miniminivåer avseende värdet på förvaltningstillgångar i förhållande till värdet på förpliktelser. Under 2018 överförde Volvokoncernen medel uppgående till 872 Mkr (515) till de amerikanska pensionsplanerna.

Frankrike

I Frankrike har Volvokoncernen två typer av förmånsbestämda pensionsplaner, Indemnité de Fin de Carrière (IFC) samt Jubileumsplan. Planerna är ej fonderade. IFC är obligatorisk i Frankrike. Ersättningarna grundar sig på de kollektivavtal som är tillämpliga för bolaget, medarbetarens anställningstid per pensionsdagen och slutlönen. Pension utbetalas enbart om de anställda arbetar för bolaget när de går i pension. Jubileumsplanen utgår från en intern överenskommelse och grundar sig på lång och trogen tjänst vid 20, 30, 35 och 40 års anställning. Den 31 december 2018 uppgick det totala värdet på förpliktelsen till 2.328 Mkr (2.947).

Storbritannien

I Storbritannien har Volvokoncernen fem förmånsbestämda pensionsplaner, vilka alla är fonderade. Pensionsfonderna utgörs av fristående legala enheter, men leds av en gemensam förvaltningsstyrelse. Den gemensamma förvaltningsstyrelsen består av representanter för de anställda och en oberoende förtroendevald förvaltare. Samtliga planer är stängda för framtida pensionsintjäning.

Fördelningen av tillgångarna måste vara i enlighet med den investeringsstrategi som är överenskommen mellan företaget och förvaltningsstyrelsen. Om en nettotillgång redovisas i balansräkningen när pensionsplanen upphör, har Volvokoncernen en oinskränkt rättighet till det redovisade överskottet för den planen eller planerna.

Vid slutet av 2018 uppgick det sammanlagda värdet på förpliktelser som säkrats av pensionstillgångar till 6.791 Mkr (6.994). Det totala värdet på dessa tillgångar uppgick till 6.983 Mkr (7.241).

Under 2018 har Volvokoncernen överfört extra medel till pensionsplanerna i Storbritannien med 72 Mkr (81).

Förvaltningstillgångarnas fördelning på tillgångsslag den 31 december 2017

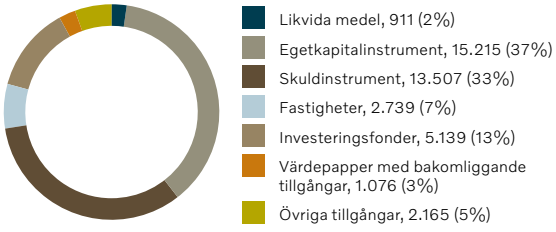

Förvaltningstillgångarnas fördelning på tillgångsslag den 31 december 2018

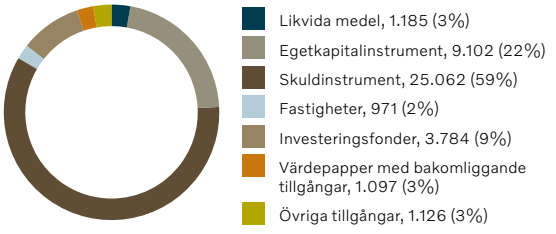

Verkligt värde på förvaltningstillgångar	31 dec 2018	31 dec 2017
Noterade förvaltningstillgångar		
Likvida medel	1.185	911
Egetkapitalinstrument	9.102	15.215
Skuldinstrument	25.062	13.507
Fastigheter	186	2.043
Derivat	–36	–9
Investeringsfonder	2.495	3.143
Övriga tillgångar	1.108	2.100
Onoterade förvaltningstillgångar		
Övriga tillgångar	3.224	3.842
Totalt	**42.327**	**40.753**

Investeringsstrategi och riskhantering

Volvokoncernen hanterar allokeringen och investeringen av tillgångarna i pensionsplanerna för att möta långsiktiga mål. De viktigaste målen handlar om att klara aktuella och framtida pensionsförpliktelser, tillhandahålla tillräcklig likviditet för att klara utbetalningskrav samt att tillhandahålla en total avkastning som maximerar pensionstillgångarna i förhållande till pensionsskulderna. Detta sker genom att maximera avkastningen på tillgångarna utifrån en lämplig risknivå. Det slutliga investeringsbeslutet ligger ofta hos den lokala pensionsförvaltaren, men investeringspolicyn för samtliga planer säkerställer att riskerna i investeringsportföljerna är väl spridda. Den primära långsiktiga riskreducerande aktiviteten är att stänga förmånsbestämda planer och ersätta dessa med avgiftsbestämda planer där detta är möjligt. Risker hänförliga till redan utgivna pensionsförpliktelser, exempelvis livslängd och inflation, samt utköpspremier och tillhörande matchningsstrategier övervakas på löpande basis för att minska Volvokoncernens exponering.

De senaste åren har några av de förmånsbestämda planerna stängts för nya deltagare och ersatts av avgiftsbestämda pensionsplaner för att minska riskerna för Volvokoncernen.

I Sverige bestäms miniminivån på värdet av förvaltningstillgångarna av PRI Pensionsgaranti. Detta är obligatoriskt för att få vara kvar i systemet och kunna få en försäkring för pensionsskulden. Tillskotten motsvarar vanligtvis de pensionsförmåner som beräknas intjänas under det kommande året plus eventuella underskott gentemot miniminivån, såvida planen inte uppvisar ett överskott enligt lokala fonderingsprinciper.

I USA fastställs miniminivån på tillskotten till pensionsplanerna av bolaget för att undvika straffavgifter, behålla flexibiliteten samt att undvika omfattande extra finansiell rapportering till de amerikanska pensionsmyndigheterna och till deltagarna i pensionsplanen. Miniminivån på tillskotten motsvarar vanligtvis de förmåner som beräknas intjänas under det kommande året plus en sjundedel av eventuellt underskott, såvida planen inte uppvisar ett överskott enligt lokala fonderingsprinciper.

I Storbritannien finns ingen fastställd miniminivå för värdet på förvaltningstillgångarna. Det finns lagkrav på att genomföra en grundlig skuldberäkning var tredje år. För varje separat plan som visar ett underskott fastställs en finansieringsplan som skall säkra en fullständig finansiering av planen inom en rimlig tidsrymd. Finansieringsplanen skall överenskommas med bolaget och lämnas till tillsynsmyndigheten för godkännande.

Volvokoncernen beräknar att under 2019 överföra ett belopp om 0,5–1,5 miljarder kronor till pensionsplaner.

21 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

REDOVISNINGSPRINCIP

Avsättningar redovisas i balansräkningen när en legal eller informell förpliktelse föreligger till följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar för produktgarantier
Beräknad reserv för produktgarantier redovisas i samband med att produkterna säljs som kostnad för sålda produkter. Avsättningen omfattar såväl förväntade kontraktuella garantier samt så kallade tekniska goodwillåtaganden (garantiåtaganden utöver kontraktuell garanti eller kampanjer som genomförs enligt bestämd policy eller för att upprätthålla en god affärsrelation med kunden) och fastställs utifrån historisk statistik med hänsyn till kända förändringar avseende produktkvalitet, åtgärdandekostnad eller dylikt. Reserv för kampanjer i samband med specifika kvalitetsproblem redovisas i samband med att kampanjen beslutas.

Avsättningar för utökad garanti
En utökad garanti är en produktförsäkring som säljs till kunden som gäller för en produkt enligt vissa villkor under en bestämd period som en tilläggsförsäkring utöver de kontraktuella garantierna. Avsättningen reflekterar risken att den förväntade kostnaden för att uppfylla villkoren enligt tilläggsförsäkringen överstiger den förväntade intäkten.

Avsättningar i försäkringsverksamhet
Volvokoncernen har ett internt försäkringsbolag och avsättningar i försäkringsverksamhet är relaterad till skadeanspråk från tredje man till bolag inom Volvokoncernen. Skadereserven inkluderar också en avsättning för ej rapporterade skador baserat på tidigare erfarenhet. Den ointjänade premiereserven rapporteras som en upplupen kostnad inom övriga kortfristiga skulder.

Avsättningar för omstruktureringskostnader
En avsättning för beslutade omstruktureringsåtgärder redovisas när en detaljerad plan för åtgärdernas genomförande föreligger samt när denna plan kommunicerats till dem som berörs. Ersättningar vid uppsägning till följd av ett frivilligt uppsägningsprogram redovisas som en avsättning och kostnad när den anställde accepterar erbjudandet. Vanligtvis redovisas omstruktureringskostnader som en del av övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader.

» **Läs mer i Not 8** Övriga rörelseintäkter och kostnader om omstruktureringskostnader.

Avsättningar för restvärdesrisker
Volvokoncernen är som en del av sin verksamhet utsatta för restvärdesrisker genom ingående av operationella leasingkontrakt och försäljning med olika återköpsåtaganden (buybacks och tradebacks). Restvärdesåtaganden uppgick till 33.020 Mkr (28.282) per den 31 december 2018. Restvärdesrisker innebär att Volvokoncernen i framtiden kan tvingas avyttra begagnade produkter med förlust om värdeutvecklingen för dessa produkter är sämre än vad som förutsågs vid kontraktets ingång. Restvärdesrisken avspeglas på olika sätt i Volvokoncernens koncernredovisning.

När Industriverksamheten ingår ett operationellt leasingkontrakt eller genomför en försäljning med återköpsåtagande där fordonet förväntas att komma tillbaka så redovisas fordonet i balansräkningen som tillgångar i operationell leasing. Återköpsåtagandet gentemot kunden redovisas som en kort- och långfristig restvärdesskuld. Avskrivning av tillgångar i operationell leasing redovisas linjärt över åtagandeperioden. Under perioden justeras avskrivningarna via resultaträkningen i förhållande till det beräknade framtida nettoförsäljningsvärdet för att reflektera restvärdesrisken vid slutet av åtagandeperioden.

När Industriverksamheten genomför en försäljning med återköpsåtaganden där fordonet inte förväntas komma tillbaka så redovisas försäljningen i enlighet med reglerna för försäljning med returrätt. I balansräkningen redovisas en returrättstillgång som avser rätten att återfå fordonet. En återbetalningsskuld redovisas som kort- och långfristig skuld och motsvarar återköpsåtagandet gentemot kunden. Returrättstillgången justeras via resultaträkningen för att reflektera eventuell restvärdesrisk vid slutet av kontraktsperioden kopplad till fordonet som möjligen återköps.

För operationella leasingkontrakt som har finansierats av Financial Services elimineras restvärdesskulden gentemot kunden på koncernnivå och redovisas istället som en avsättning för restvärdesrisker. Avsättningen motsvarar Volvokoncernens restvärdesrisk för fordon som redovisas som tillgångar i operationell leasing i Financial Services.

Om restvärdesriskåtagandet är oberoende i förhållande till försäljningstransaktionen så redovisas inte tillgången i balansräkningen. Istället reflekteras risken att Volvokoncernen i framtiden kan tvingas avyttra begagnade fordon med förlust som en avsättning för restvärdesrisker.

Till den del restvärdesexponeringen inte uppfyller definitionen för avsättning redovisas återstående riskexponering under eventualförpliktelser.

» **Läs mer i Not 7** Intäkter.

» **Läs mer i Not 22** Skulder om restvärdesskulder.

» **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser.

Avsättningar för servicekontrakt
Servicekontrakt erbjuder förebyggande underhåll till kunden enligt en överenskommen serviceplan. Avsättningen reflekterar risken att den förväntade kostnaden för att tillhandahålla servicetjänster och reparationer i enlighet med kontraktet överstiger den förväntade intäkten.

KÄLLA TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR OCH KRITISKA BEDÖMNINGAR

Osäkerheten gällande belopp eller tidpunkt för utflöde av resurser varierar för olika sorters avsättningar. Angående avsättningar för garantiåtaganden, restvärdesrisker, utökad garanti och servicekontrakt baseras avsättningarna på historisk statistik och uppskattade framtida kostnader, varför det avsatta beloppet i högre grad överensstämmer med det verkliga utflödet av resurser. Angående avsättningar för tvister, som skattefrågor och rättsliga processer, är osäkerheten högre.

Avsättningar för produktgarantier
Avsättningar för produktgarantier fastställs utifrån historisk statistik med hänsyn till kända förändringar avseende garantianspråk, garantiperioder, genomsnittlig tid från att fel uppstår till dess att garantikrav inkommer till företaget och förväntade förändringar i kvalitetsindex. Skillnader mellan verklig och beräknad garantikostnad påverkar redovisade kostnader och avsättningar under kommande tidsperioder. Återbetalning från leverantörer, vilka minskar Volvokoncernens kostnader för garantiåtaganden, redovisas när de anses vara säkra.

Avsättningar för restvärdesrisker
Vid bedömning av framtida restvärdesrisker görs löpande beräkningar av begagnade fordons framtida nettoförsäljningsvärde (verkligt marknadsvärde). Det beräknade framtida nettoförsäljningsvärdet för fordonet vid slutet av restvärdesåtagandeperioden följs kontinuerligt på individuell basis. Lägre priser för begagnade lastbilar och anläggningsmaskiner kan få en negativ påverkan på Volvokoncernens rörelseresultat. Höga lagernivåer i lastbils- respektive anläggningsmaskinsbranschen och låg efterfrågan kan få en negativ påverkan på priserna på nya och begagnade lastbilar och anläggningsmaskiner. Vid bedömning av framtida nettoförsäljningsvärden för varje fordon med ett restvärdesåtagande tar företagsledningen hänsyn till nuvarande begagnatpris, värdet av tilläggsutrustning, antal körda mil, nuvarande skick, förväntad framtida prisutveckling, alternativa distributionskanaler, ledtider för lager, reparations- och renoveringskostnader, hanteringskostnader och indirekta kostnader i samband med försäljning av begagnade produkter.

Avsättningar för rättsliga processer
Volvokoncernen redovisar förpliktelser i koncernens redovisning i form av avsättningar eller andra skulder endast i de fall företaget har en förpliktelse från tidigare inträffade händelser där ett ekonomiskt ansvar är troligt och Volvokoncernen kan göra en rimlig bedömning av beloppets storlek. När dessa kriterier inte uppfylls kan eventualförpliktelser komma att redovisas.

Volvokoncernen granskar löpande utvecklingen av väsentliga tvister som bolag i koncernen är part i, såväl civil- som skatterättsliga, för att uppskatta behovet av att redovisa avsättningar och eventualförpliktelser i koncernens redovisning. Volvokoncernen tar hänsyn till ett antal faktorer när bedömning görs om en avsättning eller en eventualförpliktelse skall redovisas, bland annat vilken typ av rättstvist som är aktuell, storleken på ersättningsanspråk, utvecklingen av tvisten, uppfattningar från juridiska ombud och andra rådgivare, erfarenheter från liknande fall och beslut fattade av Volvokoncernens ledning angående företagets planerade agerande avseende tvisten i fråga. Den faktiska utgången av en rättstvist kan avvika från den förväntade utgången av tvisten. Skillnader mellan faktiskt och förväntat utfall av en tvist kan väsentligt påverka framtida finansiella rapporter och ha en ofördelaktig inverkan på Volvokoncernens rörelseresultat, finansiella ställning och likviditet.

Avsättningar för rättsliga processer inkluderas i övriga avsättningar i nedanstående tabell.

» **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser.

	Redovisat värde 31 dec 2017	Avsättningar	Återföringar	Ianspråktaganden	Förvärvade och avyttrade bolag	Omräknings-differenser	Omklassificeringar	Redovisat värde 31 dec 2018	Varav förfaller inom 12 månader	Varav förfaller efter 12 månader
Avsättningar för produktgarantier[1]	11.804	15.808	–1.488	–7.203	–	533	30	19.484	9.175	10.309
Avsättningar för utökad garanti	740	804	–260	–218	–	11	–21	1.055	515	540
Avsättningar i försäkringsverksamhet	606	32	–23	–52	–	51	–	613	–	613
Avsättningar för omstrukturerings-kostnader	104	49	–18	–45	–	–2	–9	79	79	–
Avsättningar för restvärdesrisker[2]	424	862	–344	–516	–	57	–	483	172	311
Avsättningar för servicekontrakt	459	466	–159	–265	1	12	–11	502	347	155
Övriga avsättningar	4.763	4.402	–1.131	–2.493	–8	153	136	5.821	3.160	2.661
BR **Summa**	**18.900**	**22.422**	**–3.424**	**–10.793**	**–7**	**815**	**124**	**28.037**	**13.448**	**14.590**

1 Avsättning för komponent i avgasefterbehandlingssystemet ingår med 7 miljarder kronor. För mer information se nedan.

2 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.

Volvokoncernen har upptäckt att en komponent i avgasefterbehandlingssystemet som används på vissa marknader och modeller kan åldras i förtid, vilket leder till försämrad prestanda avseende utsläppskontroll. Volvokoncernen har reserverat 7 miljarder kronor vilket påverkat rörelseresultatet för 2018, relaterat till uppskattade kostnader för att hantera detta. Den negativa kassaflödeseffekten kommer börja under 2019 och gradvis öka under de kommande åren. Volvokoncernen kommer löpande se över reservens storlek allteftersom ärendet utvecklas.

Övriga avsättningar består huvudsakligen av avsättningar för tvister gällande skattefrågor, rättsliga processer, avsättningar för externt utfärdade kreditgarantier och övriga avsättningar, såvida de inte specificeras och kommenteras separat i tabellen och texten.

Långfristiga avsättningar enligt ovanstående förväntas till största delen regleras inom 2 till 3 år.

22 SKULDER

REDOVISNINGSPRINCIP

Upptagna lån värderas till upplupet anskaffningsvärde genom användande av effektivräntemetoden. En av AB Volvo emitterad hybridobligation är klassificerad som skuld i Volvokoncernens räkenskaper eftersom den medför ett kontraktuellt åtagande att erlägga räntebetalningar samt återbetala nominellt skuldbelopp till innehavaren.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument om redovisningsprinciper avseende finansiella instrument.

Långfristiga skulder

Nedanstående uppställning visar Volvokoncernens långfristiga skulder där de största lånen är fördelade per valuta. Lån i dotterföretag sker huvudsakligen via Volvo Group Treasury i lokal valuta och därigenom minimeras finansiell valutaexponering i respektive företag. Volvo Group Treasury använder olika derivatinstrument för att tillhandahålla ut- och inlåning i olika valutor utan att öka Volvokoncernens risk.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk.

Långfristiga lån Valuta/startår/förfalloår	Faktisk ränta per 31 dec 2018, %	Effektiv ränta per 31 dec 2018, %	31 dec 2018	31 dec 2017
Obligationslån				
EUR 2012–2018/2020–2078[1]	0,02–4,86	0,02–4,86	37.965	36.896
SEK 2017–2018/2020–2023	0,08–1,51	0,08–1,51	21.151	12.066
BR **Summa obligationslån[2,3]**			**59.115**	**48.962**
Övriga lån				
USD 2014–2018/2020–2024	1,94–3,27	2,16–3,31	11.086	8.268
EUR 2014–2018/2020–2024	0,06–0,87	0,06–0,88	6.864	4.065
CAD 2017/2020	3,32	3,36	330	788
MXN 2015–2017/2020–2021	8,35–9,38	8,67–9,79	1.322	1.212
JPY 2009–2018/2020–2027	0,04–0,37	0,04–0,37	863	3.393
BRL 2010–2018/2020–2026	3,00–6,93	3,00–6,93	3.331	3.720
AUD 2016–2018/2020–2022	2,81–3,18	2,85–3,23	651	702
CNY 2016–2018/2020–2021	4,75–5,66	4,75–5,66	1.377	831
Lån i övriga valutor			738	984
Finansiell leasing			761	857
Omvärdering av utestående derivat till SEK[4]			772	123
BR **Summa övriga lån[2,3]**			**28.095**	**24.942**

22:1

Övriga långfristiga skulder	31 dec 2018	31 dec 2017
Övriga skulder		
Förutbetalda leasingintäkter[5]	4.829	4.394
Restvärdesskulder[5]	9.556	9.533
Förutbetalda intäkter för service[5,6]	11.362	9.997
Återbetalningsskulder[5,6]	1.454	1.764
Förskott från kunder[6]	2.021	–
Utestående ränte- och valutaderivat[4]	195	86
Övriga skulder	3.533	2.955
BR **Summa övriga skulder**	**32.949**	**28.730**

22:2

1 Inkluderar hybridobligation på 1,5 miljarder euro. Obligationen emitterades i två delar, 0,9 miljarder euro med en första inlösenmöjlighet 2020 och slutligt förfall 2075 och 0,6 miljarder euro med första inlösenmöjlighet 2023 och slutligt förfall 2078.

2 Varav lån avsedda för finansiering av kreditportföljen i Financial Services uppgick till 43.743 Mkr (33.755) i obligationslån och 25.264 Mkr (22.054) i övriga lån.

3 Långfristiga lån för vilka säkerheter har ställts uppgick till 10.685 Mkr (7.831). » **Läs mer i Not 23** Ställda säkerheter.

4 » **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument, tabell 30:1 om den långfristiga delen av utestående ränte- och valutaderivat.

5 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.

6 » **Läs mer i Not 7** Intäkter.

Förfallostruktur År	Obligationslån och övriga lån	Ej utnyttjade långfristiga kreditfaciliteter[1]
2020	43.583	6.500
2021	13.236	22.064
2022	6.373	–
2023	5.817	15.413
2024	585	–
2025 eller senare	17.617	–
Summa	**87.210**	**43.977**

22:3

1 Ej utnyttjade kortfristiga kreditfaciliteter uppgick till 0 Mkr (2.955).

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar, tabell 15:2 för förfallostruktur av långfristiga kundfinansieringsfordringar.

AB Volvo emitterade 2014 en hybridobligation på 1,5 miljarder euro med en löptid på 61,6 år för att ytterligare stärka Volvokoncernens balansräkning samt att förlänga förfallostrukturen på skuldportföljen. Den övervägande delen av låneförfall under 2020 är en del i den normala affärsverksamheten i Volvokoncernen, där portföljen för Financial Services har en kortare förfallostruktur i jämförelse med Industriverksamheten.

Beviljade men ej utnyttjade kreditfaciliteter är så kallade stand-by faciliteter för upplåning. Det utgår en avgift för beviljade kreditfaciliteter vilket redovisas inom övriga finansiella intäkter och kostnader i resultaträkningen.

» **Läs mer i Not 9** Övriga finansiella intäkter och kostnader.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån	31 dec 2018	31 dec 2017
Obligationslån	26.657	30.749
BR **Summa obligationslån[1,2]**	**26.657**	**30.749**
Övriga lån	21.382	22.477
Finansiell leasing	199	216
Omvärdering av utestående derivat till SEK[3]	408	329
BR **Summa övriga lån[1,2]**	**21.989**	**23.022**

22:4

1 Varav lån avsedda för finansiering av kreditportföljen i Financial Services uppgick till 26.473 Mkr (31.625) i obligationslån och 16.545 Mkr (15.012) i övriga lån.
2 Kortfristiga lån för vilka säkerheter har ställts uppgick till 4.688 Mkr (3.744).
» **Läs mer i Not 23** Ställda säkerheter.
3 » **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument, tabell 30:1 om den kortfristiga delen av utestående ränte- och valutaderivat.

Övriga kortfristiga lån innefattar kortfristig del av långfristiga lån med 13.979 Mkr (11.301) samt kommersiella värdepapper med 0 Mkr (1.249). Användandet av kommersiella värdepapper har minskat till följd av Volvokoncernens ökning i likvida medel.

Övriga kortfristiga skulder	31 dec 2018	31 dec 2017
Förskott från kunder[1]	4.505	4.986
Löner och källskatter	12.012	11.088
Mervärdesskatt	3.140	2.373
Upplupna kostnader avseende återförsäljarbonus och rabatter[1]	6.211	5.671
Övriga upplupna kostnader	10.995	10.110
Förutbetalda leasingintäkter[2]	2.681	2.719
Förutbetalda intäkter för service[1,2]	2.908	2.231
Övriga förutbetalda intäkter[1]	1.067	1.457
Restvärdesskulder[2]	4.691	4.118
Återbetalningsskulder[1,2]	458	568
Övriga finansiella skulder	233	183
Utestående ränte- och valutaderivat[3]	138	147
Övriga skulder	4.961	3.616
BR **Summa övriga skulder**	**53.999**	**49.267**

22:5

1 » **Läs mer i Not 7** Intäkter.
2 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.
3 » **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument, tabell 30:1 om den kortfristiga delen av utestående ränte- och valutaderivat.

I tabell 22:5 presenteras Volvokoncernens övriga kortfristiga skulder. I kortfristiga skulder ingår även leverantörsskulder som uppgick till 73.630 Mkr (65.346) samt aktuella skatteskulder som uppgick till 3.749 Mkr (1.699).

Av koncernens kortfristiga skulder utgjordes 131.378 Mkr (116.312) eller 73% (68) av icke räntebärande skulder.

23 STÄLLDA SÄKERHETER

Ställda säkerheter	31 dec 2018	31 dec 2017
Inteckningar i fastigheter, maskiner och inventarier	70	75
Tillgångar i operationell leasing	241	158
Kundfinansieringsfordringar	15.677	12.557
Summa Ställda säkerheter	**15.988**	**12.791**

Långfristiga och kortfristiga lån om 15.373 Mkr (11.575) har säkrats genom ställda säkerheter till ett belopp av 15.988 Mkr (12.791).

Vid värdepapperisering av tillgångar har obligationer utgivits om 15.144 Mkr (11.421), knutna till lån i USA för vilka kundfinansieringsfordringar redovisade på balansräkningen utgör säkerhet uppgående till 15.677 Mkr (12.557), varav 9.423 Mkr (8.430) har utgivits 2018. Dessa fordringar har i sin tur tillgångar bestående av lastbilar och anläggningsmaskiner som säkerhet.

» **Läs mer i Not 22** Skulder.

24 EVENTUALFÖRPLIKTELSER

REDOVISNINGSPRINCIP

Eventualförpliktelser
En eventualförpliktelse redovisas vid en möjlig förpliktelse för vilken det återstår att få bekräftat om företaget har en befintlig förpliktelse som skulle kunna leda till ett utflöde av resurser. Alternativt finns en befintlig förpliktelse som inte uppfyller kriterierna att redovisas som avsättning eller annan skuld i balansräkningen då det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller då en tillräckligt tillförlitlig uppskattning av beloppet inte kan göras.

Eventualförpliktelser	31 dec 2018	31 dec 2017
Kreditgarantier utfärdade för kunder och övriga	2.435	1.352
Skatteanspråk	4.929	5.159
Restvärdesåtaganden[1]	1.766	2.267
Övriga eventualförpliktelser	5.117	4.376
Summa eventualförpliktelser	**14.247**	**13.154**

1 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.

Totala eventualförpliktelser uppgick den 31 december 2018 till netto 14.247 Mkr (13.154) och inkluderade inga eventualtillgångar.

Utställda kreditgarantier uppgick till 2.435 Mkr (1.352). Det redovisade beloppet för kreditgarantier motsvarar bruttoexponeringen och har inte reducerats med hänsyn till värdet av erhållna motgarantier eller andra säkerheter såsom rätten att återta produkter i de fall då en legal kvittningsrätt saknas. Värdet av sådana erhållna motgarantier och andra säkerheter, som reducerar exponeringen, är beroende av prisutvecklingen på begagnade produkter samt möjligheten att återta produkter.

En betydande del av kreditgarantierna avser kreditgarantier relaterade till kinesiska återförsäljare och slutkunder inom Anläggningsmaskiner. Ökningen i jämförelse med förgående år är främst relaterat till försäljningsökningen i Kina inom anläggningsmaskiner. Riskexponeringen avseende kreditgarantier för anläggningsmaskiner sålda i Kina relaterade till perioden före 2016 anses inte längre vara materiell.

Skatteanspråk uppgick till 4.929 Mkr (5.159) och avsåg framställda eller förväntade yrkanden mot Volvokoncernen där kriterierna för att redovisa en avsättning ej uppfyllts. Globala företag som Volvokoncernen är emellanåt involverade i skatteprocesser av varierande omfattning och i olika stadier. Volvokoncernen utvärderar löpande dessa skatteprocesser. När det är sannolikt att ytterligare skatt skall erläggas och det är möjligt att göra en rimlig bedömning av utfallet sker erforderlig reservering. Av totala skatteanspråk, avser 1,8 miljarder kronor (2,1) en transferprisrevision i Brasilien samt 1,1 miljarder kronor (1,1) en revision avseende tullar i Indien.

Restvärdesåtaganden uppgick till 1.766 Mkr (2.267) och avsåg försäljningstransaktioner kombinerade med återköpsåtaganden (buybacks och tradebacks). Det redovisade beloppet motsvarar bruttoexponeringen och har inte reducerats med beräknade nettoförsäljningsvärden avseende begagnade produkter tagna som säkerheter. I den utsträckning begagnade produkter förväntas resultera i en förlust vid försäljning redovisas en avsättning för restvärdesrisken.

» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar om avsättningar för restvärdesrisker.

Övriga eventualförpliktelser uppgick till 5.117 Mkr (4.376) och inkluderade bland annat prestationsklausuler och rättsliga processer.

Rättsliga processer
I januari 2011 blev Volvokoncernen och andra lastbilsföretag föremål för en utredning av EU-kommissionen gällande eventuell överträdelse av EU:s konkurrensbestämmelser. Volvokoncernen samarbetade fullt ut med EU-kommissionen i utredningen. I juli 2016 träffade Volvokoncernen och EU-kommissionen en uppgörelse i utredningen. Som en följd av EU-kommissionens förlikningsbeslut har Volvo erhållit och kommer att försvara sig mot åtskilliga skadeståndskrav från kunder och andra externa parter som hävdar att de lidit skada på grund av det agerande som omfattas av beslutet. Kraven har framställts i olika länder av parter som agerar antingen enskilt eller som en del i en större grupp av klagande eller i en grupptalan. Det är troligt att ytterligare krav kommer att framställas. Det är i nuläget inte möjligt att göra en tillförlitlig uppskattning av vilket ansvar som skulle kunna uppkomma till följd därav.

Volvokoncernen är även involverad i ett antal rättsliga processer förutom de som finns beskrivna ovan. Volvokoncernen bedömer det inte som sannolikt att dessa sammantaget medför någon risk för en väsentlig påverkan på Volvokoncernens finansiella ställning.

Upptäckt av tidigt åldrande av en komponent i avgasefterbehandlingssystemet
Volvokoncernen har upptäckt att en komponent i avgasefterbehandlingssystemet som används på vissa marknader och modeller kan åldras i förtid, vilket leder till försämrad prestanda avseende utsläppskontroll. Volvokoncernen har redovisat en avsättning som löpande kommer att utvärderas allteftersom ärendet utvecklas.

» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar.

25 TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

Transaktioner mellan AB Volvo och dess dotterföretag, vilka är närstående till AB Volvo, har eliminerats i koncernen och redovisas inte i denna not.

	Försäljning av varor, service samt övriga intäkter		Inköp av varor, serivce samt övriga kostnader.	
	2018	2017	2018	2017
Intresseföretag	1.544	1.426	100	1.354
Joint ventures	1.695	2.059	1.023	901
Övriga närstående företag	96	22	853	590

	Fordringar		Skulder	
	Dec 31, 2018	Dec 31, 2017	Dec 31, 2018	Dec 31, 2017
Intresseföretag	290	369	33	93
Joint ventures	353	419	166	63
Övriga närstående företag	80	16	252	243

Volvokoncernen har mellanhavanden med vissa intresseföretag. Mellanhavandena består huvudsakligen av försäljning av fordon och reservdelar till återförsäljare och importörer samt inköp främst avseende reservdelar.

Volvokoncernen har mellanhavanden med sina joint ventures. Mellanhavandena består huvudsakligen av försäljning av fordon, reservdelar och service samt inköp främst avseende motorer.

Volvokoncernen har mellanhavanden med övriga företag betraktade som närstående part, som främst består av försäljning av maskiner samt inköp av fordon för vidareförsäljning.

Affärsmässiga villkor och marknadspriser används vid samtliga mellanhavanden mot samtliga närstående parter.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

26 STATLIGA STÖD

REDOVISNINGSPRINCIP

Statliga stöd är ekonomiska bidrag från statliga- och överstatliga organ som erhålls i utbyte mot att Volvokoncernen uppfyller vissa uppställda villkor.

Bidrag som är hänförliga till tillgångar redovisas som en reduktion av de hänförbara tillgångarnas redovisade värden. Bidrag som är hänförliga till resultatet redovisas som förutbetalda intäkter i balansräkningen och intäktsförs så att de möter kostnaden som stödet avser. Om kostnader uppkommit före bidragen har erhållits, men avtal slutits om att erhålla bidragen, redovisas bidragen i resultaträkningen för att möta kostnaderna som stödet avser.

Under 2018 har statliga stöd uppgående till 649 Mkr (661) erhållits och 636 Mkr (706) har redovisats i resultaträkningen. Skattelättnader relaterade till produktutveckling ingår med 371 Mkr (313) vilka främst erhållits i Frankrike och USA. Övriga stöd har huvudsakligen erhållits från svenska, kinesiska och amerikanska statliga organ och från EU-kommissionen.

27 PERSONAL

REDOVISNINGSPRINCIP

Incitamentsprogram

Volvokoncernen har ett långfristigt incitamentsprogram vilket redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda. Under intjänandeperioden redovisas incitamentsprogrammet som en kostnad och en kortfristig skuld.

Volvokoncernen har dessutom ett aktiebaserat incitamentsprogram avseende åren 2014 till 2015. För aktiebaserad ersättning skall verkligt värde av ersättningsbeloppet bestämmas vid tidpunkten för tilldelning och bokföras som kostnad över intjänandeperioden med eget kapital som motbokning. Verkligt värde baseras på börskurs reducerat med utdelningar som är förknippade med aktien under intjänandeperioden.

Kontantbaserad ersättning omvärderas löpande vid varje bokslutstillfälle och redovisas som kostnad över intjänandeperioden samt som en kortfristig skuld.

Ersättningspolicy beslutad på årsstämman 2018

Årsstämman 2018 beslutade om riktlinjer för ersättning och övriga anställningsvillkor för medlemmarna i Volvos koncernledning. De beslutade principerna kan sammanfattas enligt följande:

Ledningens ersättning och andra anställningsvillkor ska vara konkurrenskraftiga så att Volvokoncernen kan attrahera och behålla kompetenta ledande befattningshavare. Ledningens totala ersättning består av fast lön, kort- och långfristig rörlig ersättning, pension och andra förmåner. Rörliga ersättningar ska vara kopplade till förutbestämda och mätbara kriterier relaterade till Volvokoncernens mål avseende rörelseresultat och kassaflöde, utformade med syfte att främja Volvokoncernens långsiktiga värdeskapande samt att stärka kopplingen mellan uppnådda prestationsmål och utfall. Kriterierna för rörliga ersättningar ska fastställas årligen av styrelsen.

Kortfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören, uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner, högst 80% av den fasta ersättningen.

Långfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören, uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner, högst 80% av den fasta ersättningen. Det långsiktiga incitamentsprogrammet för koncernens högsta chefer, inklusive koncernledningen, är kontantbaserat. Programmet innebär att utfallet, som är baserat på hur väl prestationsmålen för programmet har uppfyllts, utbetalas kontant till deltagarna på villkor att de investerar nettoutfallet i aktier i AB Volvo samt att de behåller aktierna under minst tre år. Nya aktierelaterade incitamentsprogram beslutas i förekommande fall av bolagsstämman, men något sådant program föreslås inte för närvarande.

För ledningspersoner som är bosatta i Sverige ska uppsägningstiden från företagets sida vara högst 12 månader och från individens sida högst 6 månader. Dessutom får personen, under förutsättning att det är företaget som sagt upp anställningen, ges rätt till högst 12 månaders avgångsvederlag.

Personer som är bosatta utanför Sverige eller som är bosatta i Sverige men har väsentlig anknytning till annat land eller tidigare har varit bosatta i annat land får erbjudas uppsägningstider och avgångsvederlag som är konkurrenskraftiga i det land där personerna är eller har varit bosatta eller till vilket de har en väsentlig anknytning, företrädesvis lösningar motsvarande vad som gäller för ledningspersoner bosatta i Sverige.

Styrelsen får frångå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Styrelsens arvode

Enligt årsstämmans beslut 2018 skall arvode till styrelsens ledamöter valda vid årsstämman för tiden intill utgången av årsstämman 2019 utgå enligt följande: Styrelsens ordförande tillerkändes 3.500.000 kronor och envar av övriga ledamöter 1.030.000 kronor med undantag för VD i AB Volvo, tillika koncernchef för Volvokoncernen som ej erhåller något arvode. Därutöver tillerkändes ordföranden i revisionskommittén 360.000 kronor och övriga medlemmar av revisionskommittén 165.000 kronor var, samt ordföranden i ersättningskommittén 150.000 kronor och övriga ledamöter i ersättningskommittén 110.000 kronor var. Slutligen tillerkändes ordföranden i Business Area Committee 180.000 kronor och övriga medlemmar av Business Area Committee 155.000 kronor var.

VDs anställningsvillkor och ersättning

Fast lön, kort- och långfristig rörlig ersättning

VD och koncernchef har en ersättning som består av en fast årslön och en kort- och långfristig rörlig ersättning. Under 2018 baserades den kort- och långfristiga rörliga ersättningen på koncernens rörelseresultat och kassaflöde. Kort- respektive långfristig rörlig ersättning kunde under 2018 uppgå till vardera högst 100% av den bonusgrundande lönen.

För verksamhetsåret 2018 erhöll Martin Lundstedt en fast lön inklusive semesterersättning om 14.578.361 kronor och en kortfristig rörlig ersättning om 12.471.729 kronor. Den kortfristiga rörliga ersättningen utgjorde 87,7% av den bonusgrundande lönen. Övriga förmåner, bestående främst av bil- och bostadsförmån uppgick till 300.184 kronor under 2018. Martin Lundstedt deltar även i det långfristiga rörliga incitamentsprogram som beslutades av styrelsen. Under räkenskapsåret har utfallet för det långfristiga rörliga incitamentsprogrammet uppgått till 10.018.624 kronor, vilket är 70,5% av den bonusgrundande lönen. Hela nettobeloppet skall återinvesteras i Volvo B-aktier. Beloppet erhålles under förutsättning att bolagsstämman som hålls 2019 beslutar om utdelning till aktieägarna för 2018.

Pension

VD och koncernchef omfattas dels av de pensionsförmåner som följer av kollektivavtal och dels av Volvo Management Pension (VMP) och Volvo Executive Pension (VEP). Både VMP och VEP är avgiftsbestämda pensionsplaner. Den pensionsgrundande lönen utgörs av årslön, semesterersättning och en beräknad rörlig ersättning. Premien för VMP är 30.000 kronor per år plus 20% av pensionsgrundande lön över 30 inkomstbasbelopp och premien för VEP 10% av pensionsgrundande lön. Det finns inga ytterliggare åtaganden utöver betalning av premierna. I tillägg till kollektivavtalad försäkring (ITP) är sjukpensionen 25% av pensionsgrundande lön mellan 7,5 prisbasbelopp och 20 inkomstbasbelopp, 37,5% av pensionsgrundande lön mellan 20–30 inkomstbasbelopp samt 50% av pensionsgrundande lön mellan 30–50 inkomstbasbelopp. Rätten till sjukpension är villkorad av anställning och upphör vid avgång ur tjänst.

VD och koncernchef omfattas dessutom av Volvo Företagspension, en avgiftsbestämd extra ålderspension. Premien förhandlas varje år och uppgick 2018 till 8.016 kronor för helåret.

Totala pensionspremier för Martin Lundstedt uppgick för 2018 till 6.084.607 kronor.

Avgångsvederlag
Martin Lundstedt har tolv månaders uppsägningstid från AB Volvos sida och sex månaders uppsägningstid från sin sida. Vid uppsägning från företagets sida utgår ett avgångsvederlag motsvarande tolv månadslöner. Om han påbörjar annat arbete under den tid som avgångsvederlag utgår reduceras avgångsvederlaget med 100% av inkomsten från den nya anställningen.

Ersättning till koncernledningen
Fast lön, kort- och långfristig rörlig ersättning
Medlemmarna av koncernledningen erhåller kort- och långfristig rörlig ersättning utöver den fasta lönen. Under 2018 baserades de kort- och långfristiga rörliga ersättningarna på koncernens rörelseresultat och kassaflöde. Kort- respektive långfristig rörlig ersättning för koncernledning exklusive VD, kunde under 2018 uppgå till vardera högst 80%, av den bonusgrundande lönen.

För verksamhetsåret 2018 uppgick fast lön till 73.510.127 kronor och en sign-on bonus uppgick till 4.590.000 kronor. Kortfristig rörlig ersättning uppgick till 49.954.990 kronor för övriga koncernledningen exklusive VD. Den kortfristiga rörliga ersättningen utgjorde i genomsnitt 69,3% av den bonusgrundande lönen. Koncernledningen bestod, utöver VD, av 12 medlemmar vid årets början och 13 vid årets slut. Övriga förmåner, bestående främst av bil- och bostadsförmån, uppgick till 12.575.800 kronor under 2018.

Övriga koncernledningen deltar i de långfristiga aktiebaserade incitamentsprogram som beslutades av årsstämman 2014. Under 2018 har 132.808 aktier avseende 2014 och 2015 års program tilldelats koncernledningen till ett skattemässigt värde om 20.295.124 kronor.

Koncernledningen deltar även i det långfristiga rörliga incitamentsprogram som beslutades av styrelsen 2018. Under räkenskapsåret har utfallet för det långfristiga rörliga incitamentsprogrammet, exklusive VD, uppgått till 40.610.751 kronor, vilket utgör 56,4% av de bonusgrundande lönerna. Hela nettobeloppet skall återinvesteras i Volvo B-aktier. Beloppet erhålles under förutsättning att bolagsstämman som hålls 2019 beslutar om utdelning till aktieägarna för 2018.

Pension
Medlemmar av koncernledningen som omfattas av svenska pensionsplaner omfattas även av en avgiftsbestämd pensionsplan, Volvo Executive Pension (VEP), med premiebetalning som längst till 65 års ålder. Premien utgör 10% av den pensionsgrundande lönen. Medlemmar av koncernledningen som är födda före 1979 omfattas även av en avgiftsbestämd pensionsplan, Volvo Management Pension (VMP), som ett komplement till kollektivavtalad tjänstepension. Premien utgör 30.000 kronor per år plus 20% av den pensionsgrundande lönen över 30 inkomstbasbelopp. Den pensionsgrundande lönen utgörs av årslön, semesterersättning och en beräknad rörlig ersättning. Premier för pensioner till koncernledning exklusive VD uppgick till 24.857.202 kronor under 2018.

Avgångsvederlag
Anställningsavtalen för medlemmar av koncernledningen innehåller regler om avgångsvederlag vid uppsägning från företagets sida. Medlemmar bosatta i Sverige har högst tolv månaders uppsägningstid från AB Volvos sida och högst sex månaders uppsägningstid från sin sida. Reglerna innebär att den anställde vid uppsägning från företagets sida, är berättigad till avgångsvederlag motsvarande högst tolv månadslöner.

Medlemmar som är bosatta utanför Sverige eller bosatta i Sverige men som har en väsentlig anknytning till annat land eller tidigare har varit bosatta i annat land får erbjudas uppsägningstider och avgångsvederlag som är konkurrenskraftiga i det land där personerna är eller har varit bosatta eller till vilket de har en väsentlig anknytning, företrädesvis lösningar motsvarande vad som gäller för ledningspersoner bosatta i Sverige.

Volvokoncernens kostnader för ersättning till koncernledningen
Kostnaderna för den totala ersättningen till koncernledningen under 2018 uppgick till 313 Mkr (333) och avsåg fast lön, rörlig kort- och långfristig ersättning, övriga förmåner och ersättningar och pensioner. De totala kostnaderna för koncernledningen inkluderar också sociala avgifter på löner och förmåner, särskild löneskatt på pensioner samt tillkommande kostnader för övriga förmåner. Kostnaden relaterat till det långfristiga aktierelaterade incitamentsprogrammet reflekteras över perioden från tilldelning av rättigheten fram till dagen för utskiftning av aktierna och uppgick till 1 Mkr (13) för 2018. Volvokoncernens ersättningsmodell är till stor del konstruerad att följa förändringar i koncernens lönsamhet.

Långfristigt incitamentsprogram
Långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram 2014–2015
Årsstämman fattade 2014 beslut om ett långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram till Volvokoncernens 300 högsta befattningshavare, inklusive koncernledningen omfattande åren 2014–2016. Styrelsen fattade 2016 beslut om att ersätta gällande program från och med 2016 vilket innebär att detta program avslutades ett år i förskott. Under 2018 har alla de aktier som tilldelats under 2014 utskiftats samt majoriteten av 2015 års programs aktier utskiftats till deltagarna. Under nästa räkenskapsår förväntas resterande aktier utskiftas och programmet avslutas.

Långfristigt incitamentsprogram från 2016
Styrelsen fattade år 2016 beslut om ett långfristigt kontantbaserat incitamentsprogram till Volvokoncernens 300 högsta befattningshavare, inklusive koncernledningen. Detta program ersätter det tidigare långfristiga aktiebaserade incitamentsprogrammet från 2014. En förutsättning att få delta i programmet är att deltagarna åläggs att återinvestera den årliga utbetalda ersättningen (efter skatt) i Volvo B aktier och inneha dessa i minst tre år efter anskaffning.

Långfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner högst 80% av den fasta ersättningen. Ingen tilldelning kommer att ske om årsstämman det efterföljande året beslutar att inte ge någon utdelning till aktieägarna.

Långfristigt aktiebaserat incitamentsprogram (utskiftas med aktier)	Utestående aktierättigheter villkorade enligt programmet (i tusental aktier)						
	Utskiftas år	**Vid årets början**	Justering	Förverkade/ förfallna 2018	Utskiftade aktier 2018	**Vid årets slut**	Kostnad 2018 (Mkr)[1]
2013 års incitamentsprogram[2]	2016/2017	–	–	1	–1	–	0,2
2014 års incitamentsprogram	2017/2018	**130**	–	1	–131	–	0,9
2015 års incitamentsprogram	2018/2019	**1.512**	0	–31	–931	550	27,1
Summa		**1.642**	**0**	**–29**	**–1.063**	**550**	**28,1**

1 Ersättningens verkliga värde bestäms baserat på aktiepriset vid tidpunkten för tilldelning av rättigheten reducerat med nuvärdet av förväntad utdelning under perioden fram till utskiftning av aktierna. Kostnaden redovisas över perioden från tidpunkten för tilldelning av rättigheten fram till dagen för utskiftning av aktierna. Kostnaden inkluderar även kostnad för sociala avgifter.

2 Under 2017 utskiftades de sista av de aktier som tilldelats under 2013 års program. Under 2018 justerades tidigare förverkade aktier, vilket ledde till en ny utskiftning av dessa aktier.

Årets kostnad för den kontantreglerade versionen av incitamentsprogrammet uppgick till 3 Mkr (16) inklusive sociala avgifter för 2018, och den totala skulden uppgick till 8 Mkr (31) den 31 december 2018.

Utskiftningen under 2018 avsåg i huvudsak tilldelade aktier för 2015 års incitamentsprogram. Totalt 1.063.270 aktier (405.901) utskiftades under 2018 avseende det aktiereglerade incitamentsprogrammet. För det kontantreglerade incitamentsprogrammet har 23 Mkr (–) utskiftats under 2018.

Medelantal anställda	2018		2017	
	Antal anställda	Varav kvinnor, %	Antal anställda	Varav kvinnor, %
AB Volvo				
Sverige	309	51	305	50
Dotterföretag				
Sverige	19.729	22	18.669	21
Västra Europa (exkl. Sverige)	21.456	17	20.956	16
Östra Europa	6.860	21	6.253	22
Nordamerika	17.053	20	14.868	19
Sydamerika	5.371	16	4.894	16
Asien	17.510	14	17.069	13
Övriga marknader	2.556	17	2.389	16
Koncernen totalt	**90.844**	**18**	**85.403**	**18**

Styrelseledamöter[1] och andra befattningshavare	2018		2017	
	Antal på balansdagen	Varav kvinnor, %	Antal på balansdagen	Varav kvinnor, %
AB Volvo				
Styrelseledamöter[1]	10	40	11	36
Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	14	29	13	31
Koncernen				
Styrelseledamöter[1]	520	24	477	23
Verkställande direktörer och andra högre chefer	628	25	595	25

1 Exklusive styrelsesuppleanter.

Löner och ersättningar	2018			2017		
Mkr	Styrelse och VD[1]	varav rörlig lönedel	Övriga anställda	Styrelse och VD[1]	varav rörlig lönedel	Övriga anställda
AB Volvo	49,1	22,5	404,3	53,7	26,3	429,0
Dotterföretag	838,0	213,2	44.691,1	618,6	117,2	40.594,4
Koncernen totalt	**887,2**	**235,7**	**45.095,4**	**672,3**	**143,5**	**41.023,4**

Löner, ersättningar och sociala kostnader	2018			2017		
Mkr	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Pensions-kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Pensions-kostnader
AB Volvo[2]	453,5	134,0	286,4	482,7	156,4	128,0
Dotterföretag	45.529,1	9.547,3	4.048,1	41.213,0	8.876,6	3.735,6
Koncernen totalt[3]	**45.982,6**	**9.681,3**	**4.334,5**	**41.695,7**	**9.033,0**	**3.863,6**

1 Inkluderar nuvarande och tidigare styrelseledamöter, VD och vice VD.

2 Moderbolagets pensionskostnader för styrelse och VD framgår av Not 3 Administrationskostnader i moderbolagets årsredovisning.

3 Av koncernens pensionskostnader avser 79 Mkr (76) styrelse och VD, inklusive nuvarande och tidigare styrelseledamöter, VD och vice VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 659 Mkr (676). Kostnaden för icke-monetära förmåner uppgick i koncernen till 3.175 kr (2.845) varav till styrelser och verkställande direktörer i koncernföretag 43 Mkr (41). Kostnaden för icke-monetära förmåner i moderbolaget uppgick till 12,7 Mkr (13,2) varav till bolagets styrelse och VD 0,3 Mkr (0,6).

28 ERSÄTTNING TILL REVISORER

Ersättning till revisorer	2018	2017
Deloitte		
– Revisionsuppdraget	94	–
varav till Deloitte AB	*27*	–
– Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	5	–
varav till Deloitte AB	*2*	–
– Skatterådgivning	2	–
varav till Deloitte AB	*0*	–
– Övriga tjänster	2	–
varav till Deloitte AB	*0*	–
PricewaterhouseCoopers		
– Revisionsuppdraget	8	103
varav till PricewaterhouseCoopers AB	*1*	*34*
– Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	1	4
varav till PricewaterhouseCoopers AB	*1*	*2*
– Skatterådgivning	2	8
varav till PricewaterhouseCoopers AB	–	–
– Övriga tjänster	1	2
varav till PricewaterhouseCoopers AB	–	*1*
Summa	**115**	**117**
Revisionsarvode till övriga	1	3
Koncernen totalt	**116**	**120**

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget innebär kvalitetssäkringstjänster som skall utföras enligt författning, bolagsordning, stadgar eller avtal. Beloppet inkluderar en översiktlig granskning av halvårsrapporten. Skatterådgivning innehåller både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet. Övriga tjänster är andra uppdrag.

29 KASSAFLÖDE

REDOVISNINGSPRINCIP

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen upprättas enligt den indirekta metoden. Utländska koncernföretags kassaflöden omräknas till genomsnittskurser. Förändringar i koncernstruktur, förvärv och avyttringar, redovisas netto, exklusive likvida medel och ingår i kassaflödet från investeringsverksamheten under Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter.

» **Läs mer i Not 18** Kortfristiga placeringar och likvida medel.

Övriga ej kassapåverkande poster	2018	2017
Reserver för förväntade kreditförluster på kund- och kundfinansieringsfordringar	722	567
Resultat vid försäljning av dotterföretag och andra affärsenheter	–6	–320
Orealiserade valutakurseffekter på kundfordringar och leverantörsskulder	67	156
Orealiserade valutakurseffekter på övriga operativa fordringar och skulder	367	–25
Avsättning för vinstdelningsprogram	554	486
Avsättning för incitamentsprogram	1.724	1.603
Resultat vid försäljning av im-/materiella anläggningstillgångar	–422	8
Resultat vid försäljning av aktier och andelar[1]	–824	–515
Resultat från innehav i joint ventures	–1.131	–1.014
Förväntad förlust av långfristiga kontrakt inom försvarsverksamheten	102	308
Pensionsförmåner intjänade under året[2]	1.655	–
Avsättning för komponent i avgas-efterbehandlingssystemet[3]	7.000	–
Övriga förändringar	–147	146
Totala övriga ej kassapåverkande poster	**9.661**	**1.400**

29:1

1 Under 2018 avyttrade Volvokoncernen aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL) med en reavinst om 818 Mkr.
Under 2017 avyttrade Volvokoncernen aktier i Deutz AG med en reavinst om 400 Mkr.
» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar om resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag.
2 Från 2018 är pensionsförmåner justerade som ej kassapåverkande post.
3 Under 2018 gjordes en avsättning om 7 miljarder kronor för uppskattade kostnader avseende hantering av en komponent i avgasefterbehandlingssystemet.
» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar.

Förvärv och avyttringar av aktier och andelar, netto	2018	2017
Nyemissioner	–2	–1
Kapitaltillskott	–1	92
Förvärv	–7	–18
Avyttringar	1.018	2.102
Övrigt	–38	7
Totalt kassaflöde från förvärv och avyttringar av aktier och andelar, netto	**970**	**2.182**

29:2

Under 2018 avyttrade Volvokoncernen sitt innehav i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL). Försäljningen genererade en positiv kassaflödeseffekt om 1 miljard kronor.

Under 2017 avyttrade Volvokoncernen sitt innehav i Deutz AG. Försäljningen genererade en positiv kassaflödeseffekt om 1,9 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar om avyttrade aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd (NHL).

Förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter, netto	2018	2017
Förvärv av dotterföretag och affärsenheter	–200	–175
Avyttringar av dotterföretag och affärsenheter	30	1.103
Totalt kassaflöde från förvärv och avyttringar av dotterföretag och andra affärsenheter, netto	**–170**	**928**

29:3

Under 2017 avyttrade Volvokoncernen Anläggningsmaskiners återförsäljarverksamhet i Storbritannien. Försäljningen genererade en positiv kassaflödeseffekt om 0,9 miljarder kronor.

» **Läs mer i Not 3** Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i dotterföretag om hur stor påverkan förvärven och avyttringarna har haft på den finansiella nettoställningen.

Förändring av lån 2018		Kassaflöden			Ej kassapåverkande poster		
	31 december 2017	Nya lån	Amorteringar	Omklassificeringar	Orealiserade valutaeffekter	Valutaomräkningar	31 december 2018
Kortfristiga lån	53.771	60.340	–98.181	30.834	–739	2.621	48.646
Långfristiga lån	73.904	47.367	–6.635	–30.834	649	2.759	87.210
Ränte- och valutaderivat	–2.957	–	–	–	–9	–	–2.966
Realiserade derivat	–	–	–624	–	–	–	–
Övrigt	–	–	–324	–	–	–	–
Kassaflödespåverkan från förändring av lån		**107.707**	**–105.764**	**–**			

Förändring av lån 2017		Kassaflöden			Ej kassapåverkande poster		
	31 december 2016	Nya lån	Amorteringar	Omklassificeringar	Orealiserade valutaeffekter	Valutaomräkningar	31 december 2017
Kortfristiga lån	56.497	78.896	–115.746	35.735	2.070	–3.681	53.771
Långfristiga lån	84.551	35.013	–7.119	–35.735	–283	–2.523	73.904
Ränte- och valutaderivat	–1.247	–	–	–	–1.711	–	–2.957
Realiserade derivat	–	–	87	–	–	–	–
Övrigt	–	–	–127	–	–	–	–
Kassaflödespåverkan från förändring av lån		**113.909**	**–122.905**	**–**			

29:4

Nettolåneskulden ökade med 1,9 miljarder kronor (–9,0) som huvudsakligen är en effekt av högre ny affärsvolym i Financial Services.

Financial Services utförde syndikeringar om 7,5 miljarder kronor (6,2). Samtliga syndikeringar har påverkat årets kassaflöde.

» **Läs mer i Not 22** Skulder om kortfristiga lån och långfristiga lån.

» **Läs mer under Koncernens utveckling** om Kassaflödesanalys och Finansiell ställning.

30 FINANSIELLA INSTRUMENT

REDOVISNINGSPRINCIP

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar och skulder redovisas på affärsdagen. Transaktionskostnader inkluderas i tillgångarnas verkliga värden förutom i de fall då värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Transaktionskostnader i samband med upptagande av finansiella skulder amorteras över lånets löptid som finansiella kostnader.

En finansiell tillgång avförs från balansräkningen när väsentligen alla risker och förmåner förknippade med tillgången har överförts till en extern part.

Verkligt värde för tillgångar fastställs utifrån gällande marknadspriser i de fall sådana finns. Om marknadspriser inte finns tillgängliga fastställs det verkliga värdet för enskilda tillgångar med hjälp av olika värderingstekniker.

Finansiella instrument är klassificerade baserat på i vilken utsträckning marknadsdata har använts i beräkningen av verkligt värde. Majoriteten av Volvokoncernens finansiella instrument värderade till verkligt värde är klassificerade enligt nivå 2. Värdering i nivå 2 sker på marknadsmässiga grunder med hjälp av observerbara marknadspriser som finns tillgängliga vid varje bokslutstidpunkt. Utgångspunkten för räntan är nollkupongskurvan i respektive valuta från vilken det görs en nuvärdesberäkning av förväntade framtida kassaflöden. För valutakontrakt är utgångspunkten terminspåslaget utifrån gällande spotkurs för respektive valuta och framtida tidpunkt vid bokslutstillfället. Baserat på gällande terminskurser görs sedan en nuvärdesberäkning per balansdagen. Aktier och andelar är klassificerade enligt nivå 1 för noterade aktier och nivå 3 för onoterade aktier. Köpoptioner är klassificerade enligt nivå 3, baserat på Black & Scholes optionsvärderingsmodell.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

Kundfinansieringsfordringar innehas som en del av en affärsmodell vars syfte är att samla in avtalsenliga kassaflöden. De avtalsenliga kassaflödena består enbart av betalningar av kapitalbelopp och ränta och värderas till upplupet anskaffningsvärde i enlighet med effektivräntemetoden. I denna kategori inkluderar Volvokoncernen även kundfordringar och innehav av aktier i onoterade bolag för vilka ett verkligt värde ej kan fastställas.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

» **Läs mer i Not 15** Kundfinansieringsfordringar.

» **Läs mer i Not 16** Fordringar.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

I denna kategori inkluderar Volvokoncernen innehav av aktier i börsnoterade bolag till följd av att aktierna ej innehas för handel. Förändring i verkligt värde redovisas i Övrigt totalresultat och uppgår till 34 Mkr (37).

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Merparten av Volvokoncernens finansiella instrument innehas för handel och värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Som framgår av tabell 30:1 utgörs dessa instrument av derivat som används för att säkra ränta och valuta och kortfristiga placeringar (vilka presenteras vidare i not 18).

Derivat som används för att säkra ränteexponering i kundportföljen i Financial Services samt skuldportföljen inom Industriverksamheten redovisas i denna kategori. Orealiserade vinster och förluster till följd av fluktuationer i de finansiella instrumentens verkliga värden redovisas i övriga finansiella intäkter och kostnader. Volvokoncernen avser att behålla dessa derivat till förfall varför marknadsvärderingen, över tid, inte påverkar resultat eller kassaflöde till följd av matchning av räntebindning på in- och utlåning i Financial Services.

Finansiella instrument som används för säkring av valutarisk i prognosticerade kommersiella kassaflöden redovisas också under denna kategori. Realiserade resultat samt orealiserad omvärdering av derivat redovisas i övriga finansiella intäkter och kostnader för att möjliggöra nettning av samtliga interna flöden, innan externa derivat ingås för att säkra valutarisken. Vid säkring av kassaflöden för specifika ordrar beslutas klassificeringen av resultateffekten av säkringen från fall till fall enligt Volvokoncernens policy för finansiella risker. Under 2018 har –6 Mkr (–9) redovisats i rörelseresultatet och –42 Mkr (27) i finansnettot avseende resultateffekter från säkringar av valutarisk för specifika ordrar.

» **Läs mer i Not 9** Övriga finansiella intäkter och kostnader.

Volvokoncernen tillämpar inte säkringsredovisning.

Information angående redovisade och verkliga värden

I tabell 30:1 jämförs redovisade och verkliga värden för samtliga Volvokoncernens finansiella instrument. Den del av tabellen som avser 2017 är upprättad i enlighet med IAS 39, giltig tom 31 december, 2017 och den del som avser 2018 är upprättad i enlighet med IFRS 9, giltig från 1 januari, 2018. Klassificeringen av kundfordringar, kundfinansieringsfordringar och övriga räntebärande fordringar har ändrats från kategorin lånefordringar och kundfordringar till finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde. Klassificeringen på innehav av aktier i börsnoterade företag har ändrats från kategorin finansiella tillgångar som är tillgängliga för försäljning till finansiella tillgångar värderat till verkligt värde via övrigt totalresultat. Förändringen i klassificeringen och värderingen har inte haft någon effekt på det redovisade värdet inom Volvokoncernen.

Redovisade belopp och verkliga värden för Finansiella Instrument Mkr		31 dec 2018	
		Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet[1]			
Volvokoncernens utestående ränte- och valutaderivat[2]	Not 16	3.807	3.807
Övriga derivat[3]		564	564
BR Kortfristiga placeringar	Not 18	160	160
		4.532	4.532
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat			
Innehav av aktier i börsnoterade företag[1]	Not 5	496	496
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde			
BR Kundfordringar	Not 16	41.906	–
Kundfinansieringsfordringar[5]	Not 15	126.927	–
Innehav av aktier i onoterade företag[1]	Not 5	244	–
Övriga räntebärande fordringar	Not 16	540	–
		169.618	
BR **Likvida medel**	Not 18	46.933	46.933
Skulder	Not 22		
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet			
Volvokoncernens utestående ränte- och valutaderivat[1,6]		1.513	1.513
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde[7]			
Långfristiga obligationslån och övriga lån		86.438	87.580
Kortfristiga obligationslån och övriga lån		48.239	48.295
BR Leverantörsskulder		73.630	–
		208.307	135.875

Redovisade belopp och verkliga värden för Finansiella Instrument Mkr		31 Dec 2017	
		Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar			
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet[1]			
Volvokoncernens utestående ränte- och valutaderivat[2]	Not 16	3.890	3.890
Övriga derivat		564	564
BR Kortfristiga placeringar	Not 18	178	178
		4.632	4.632
Lånefordringar och kundfordringar			
BR Kundfordringar[4]	Not 16	38.189	–
Kundfinansieringsfordringar[5]	Not 15	109.378	–
Övriga räntebärande fordringar	Not 16	587	–
		148.154	
Finansiella tillgångar som är tillgängliga för försäljning			
Innehav av aktier i börsnoterade företag[1]	Not 5	462	462
Innehav av aktier i onoterade företag[1]	Not 5	237	–
		699	462
BR **Likvida medel**	Not 18	36.092	36.092
Skulder	Not 22		
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet			
Volvokoncernens utestående ränte- och valutaderivat[1,6]		685	685
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde[7]			
Långfristiga obligationslån och övriga lån		73.781	76.338
Kortfristiga obligationslån och övriga lån		53.442	53.452
		127.224	129.790
BR **Leverantörsskulder**		65.346	–

30:1

1 Samtliga derivat och kortfristiga placeringar klassificeras som nivå 2, innehav i aktier i börsnoterade bolag klassificeras som nivå 1 och innehav av aktier i onoterade bolag som nivå 3.

2 Volvokoncernens bruttoexponering av derivat redovisade på tillgångssidan har reducerats med 79% (82) till 788 Mkr (706) genom nettningsavtal och likvidöverföringar.

3 De indata som används i värderingsmodellen för beräkning av marknadsvärde har varit oförändrade under 2018.

4 » **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018. Den finansiella informationen för 2017 är omräknad till följd av implementeringen av IFRS 15.

5 Volvokoncernen gör inte någon bedömning av riskpremien för kundfinansieringsfordringar och väljer därför att inte redovisa verkligt värde för denna kategori.

6 Volvokoncernens bruttoexponering av derivat redovisade på skuldsidan har reducerats med 97% (92) till 50 Mkr (56) genom nettningsavtal och likvidöverföringar.

7 I Volvokoncernens balansräkning ingår i finansiella skulder lånerelaterade derivat om –1.180 Mkr (–452). Kreditrisken är inkluderad i verkligt värde värderingen av lånen.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk.

» **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018 om nya kategorier och värdering av finansiella instrument, samt om övergångseffekten från IFRS 9 (ej inkluderad i 2017 års belopp ovan) och IFRS15.

Fortsatt redovisning av överförda poster
Volvokoncernen genomför diskonteringar av finansiella tillgångar i syfte att minimera finansiella risker. En utvärdering görs för att avgöra om väsentligen alla risker och förmåner har blivit överförda till extern part vid diskonteringen. Volvokoncernens avsikt är att inte ingå i diskonteringar om inte väsentligen alla förmåner och risker kan bli överförda till extern part. Per den 31 december 2018 fanns inga överförda finansiella tillgångar som inte uppfyllt kraven om borttagande från balansräkningen i Volvokoncernen.

Finansiella tillgångar för vilka väsentliga förmåner och risker överförts till mottagaren redovisas inte i Volvokoncernens balansräkning. Fortsatt engagemang i finansiella tillgångar återspeglas i balansräkningen som en del av externa kreditgarantier, vilka är redovisade till verkligt värde som avsättning i balansräkningen och uppgår till 0,1 miljarder kronor (0,2).

Volvokoncernens maximala exponering för förlust motsvaras av den totala regress som är kopplad till överförda finansiella tillgångar, det vill säga det totala belopp som Volvokoncernen skulle behöva betala om kunderna inte kan betala sina skulder. Sannolikheten för att alla kunder försummar sina skulder vid samma tidpunkt anses vara låg. Bruttoexponeringen för Volvokoncernen uppgick till 2,4 miljarder kronor (1,1) relaterat till kreditgarantier utfärdade för kunder och övriga och ingår i Volvokoncernens eventualförpliktelser. Detta belopp har inte reducerats med hänsyn till värdet av erhållna motgarantier eller andra säkerheter i fall där legal kvittningsrätt saknas.

» **Läs mer i Not 21** Övriga avsättningar.

» **Läs mer i Not 24** Eventualförpliktelser.

Intäkter, kostnader, vinster och förluster hänförliga till finansiella instrument
Av tabell 30:3 framgår hur vinster och förluster samt ränteintäkter och räntekostnader har påverkat Volvokoncernens resultat efter finansiella poster, fördelat på olika kategorier av finansiella instrument.

Nedan följer en sammanställning av utestående derivat som säkrar valuta- och ränterisker.

Utestående derivatinstrument	31 dec 2018		31 dec 2017	
Mkr	Nominellt belopp	Redovisat värde	Nominellt belopp	Redovisat värde
Ränteswappar				
– fordran	120.824	3.350	116.645	3.431
– skuld	139.351	–1.218	77.016	–274
Valutaterminskontrakt				
– fordran	27.066	457	33.375	452
– skuld	23.871	–296	21.526	–409
Köpta optioner				
– fordran	286	0	1.381	7
– skuld	307	–	41	–
Utställda optioner				
– fordran	–	–	–	–
– skuld	307	0	715	–1
Totalt		**2.294**		**3.206**

30:2

Rapporterat i rörelseresultatet	2018		
Mkr	Vinst/ Förlust	Ränte-intäkter	Ränte-kostnader
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet			
Valutaderivat[1,2]	–6	–	–
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde			
Kundfordringar/leverantörsskulder[3]	–737	–	–
Kundfinansieringsfordringar[4]	234	6.295	–
Aktier och andelar i noterade bolag[5]	17	–	–
Aktier och andelar i onoterade bolag[5]	16	–	–
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde[6]	–	–	–2.508
Påverkan på rörelseresultatet	**–476**	**6.295**	**–2.508**

Rapporterat i rörelseresultatet	2017		
Mkr	Vinst/ förlust	Ränte-intäkter	Ränte-kostnader
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet			
Valutaderivat[1,2]	–9	–	–
Lånefordringar och kundfordringar			
Kundfordringar/leverantörsskulder[3]	46	–	–
Kundfinansieringsfordringar[4]	67	5.419	–
Finansiella tillgångar som är tillgängliga för försäljning			
Aktier och andelar i noterade bolag[5]	37	–	–
Aktier och andelar i onoterade bolag[5]	175	–	–
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde[6]	–	–	–2.001
Påverkan på rörelseresultatet	**316**	**5.419**	**–2.001**

Rapporterat i finansnettot[7,8]	2018		
Mkr	Vinst/ Förlust	Ränte-intäkter	Ränte-kostnader
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet			
Kortfristiga placeringar	20	3	–
Ränte- och valutaderivat[1,2]	–1.495	–14	–1.058
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde			
Likvida medel	–	210	–
Lånefordringar och finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	765	–	–242
Påverkan på finansnettot[7,8]	**–710**	**199**	**–1.300**

Rapporterat i finansnettot[7,8]	2017		
Mkr	Vinst/ förlust	Ränte-intäkter	Ränte-kostnader
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet			
Kortfristiga placeringar	–	1	–
Ränte- och valutaderivat[1,2]	4.404	–6	–623
Lånefordringar och kundfordringar			
Likvida medel	–	169	–
Lånefordringar och finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	–4.573	–	–845
Påverkan på finansnettot[7,8]	**–170**	**164**	**–1.468**

30:3

1 I vinster och förluster hänförliga till finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen ingår upplupen och realiserad ränta.
2 Volvokoncernen använder terminskontrakt och valutaoptioner för att säkra avtalade kommersiella flöden. I posten ingår både orealiserat och realiserat resultat av valutaderivat.
3 Upplysning om förändring av reserver för förväntade kreditförluster på kundfordringar finns i Not 16 Fordringar samt i Not 8 Övriga rörelseintäkter och kostnader.
4 Beloppet inkluderar vinster/förluster hänförliga till fortsatt redovisning av överförda poster där 151 Mkr är relaterade till försäljning av kundfinansieringsfordringar och 83 Mkr är hänförliga till intäkter från förtida inlösen. Information om förändringar i reserver för förväntade kreditförluster på kundfinansieringsfordringar finns i Not 15 Kundfinansieringsfordringar och Not 8 Övriga rörelseintäkter och kostnader.
5 Förändring i verkligt värde för innehav av aktier i börsnoterade bolag via övrigt totalresultat uppgick till 34 Mkr (37).
6 I räntekostnader hänförliga till finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisat i rörelseresultatet ingår även räntekostnader för finansiering av operationell leasing som inte är klassificerat som ett finansiellt instrument.
7 I vinster/förluster, intäkter och kostnader hänförliga till finansiella instrument rapporterade i finansnettot har –710 Mkr (–170) redovisats som övriga finansiella intäkter och kostnader.
8 Räntekostnader rapporterade i finansnettot hänförliga till pensioner om 358 Mkr (384) ingår ej i ovanstående tabell.

» **Läs mer i Not 4** Mål och policy med avseende på finansiell risk.

» **Läs mer i Not 5** Andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar.

» **Läs mer i Not 9** Övriga finansiella intäkter och kostnader.

» **Läs mer i Not 31** Förändringar i Volvokoncernens finansiella rapportering 2018 om nya kategorier och värdering av finansiella instrument.

31 FÖRÄNDRINGAR I VOLVOKONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTERING 2018

Implementering av nya redovisningsstandarder
Från och med 1 januari 2018 tillämpar Volvokoncernen IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Dessa standarder har tillämpats retroaktivt men med en skillnad avseende presentation av jämförelsetal för 2017.

Ingående balans 2017
För IFRS 15 räknades ingående balans för 2017 om i enlighet med den nya standarden med tillhörande övergångseffekt redovisad som en minskning i eget kapital med 712 Mkr. Den rapporterade finansiella informationen för 2017 omräknades i jämförelsesyfte. För IFRS 9 har ingående balans för 2017 inte omräknats.

IFRS 9 Finansiella instrument
IFRS 9 innehåller tre delar: klassificering och värdering, nedskrivning samt säkringsredovisning, och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: redovisning och värdering. Samtliga finansiella instrument inom Volvokoncernen är klassificerade och värderade till upplupet anskaffningsvärde, med undantag av kortfristiga placeringar och derivat vilka är klassificerade och värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Innehav av aktier i börsnoterade företag är klassificerade och värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat. De nya reglerna avseende värdering ger ingen påverkan på Volvokoncernen. De nya reglerna för säkringsredovisning påverkar inte Volvokoncernen då säkringsredovisning inte tillämpas.

Förändringen vid införandet av IFRS 9 avser nedskrivning och modellen för att beräkna förväntade kreditförluster. Volvokoncernen har valt att tillämpa den förenklade metoden vid beräkning av förväntade kreditförluster under hela livstiden. Jämfört med den tidigare tillämpade faktiska förlustmodellen innebär det en tidigare redovisning av kreditförluster. Som grund för att prognosticera förväntade kreditförluster används historisk information och erfarenhet av tidigare kreditförluster. Därtill används aktuell och framåtblickande information för att reflektera nuvarande och framtida förhållanden.

Den nya modellen medförde en ökad reserv för kreditförluster uppgående till 500 Mkr med störst negativ påverkan på kundfinansieringsfordringar i Financial Services och med en motsvarande minskning i eget kapital uppgående till 371 Mkr (netto efter skatt) per 1 januari 2018.

» **Läs mer i Not 30** Finansiella instrument om redovisningsprincip för 2018.

Övergångseffekten avseende IFRS 9 presenteras på sidan 177–178 i omräknad balansräkning och finansiell nettoställning per 1 januari 2018.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder
IFRS 15 ersatte IAS 11 Entreprenadavtal, IAS 18 Intäkter och de relaterade tolkningarna IFRIC 13, 15, 18 och SIC-31. IFRS 15 representerar ett nytt ramverk för att redovisa intäkter från externa kunder med tillhörande utökade upplysningskrav.

Den största förändringen med införandet av IFRS 15 avser försäljning av fordon som innefattar olika återköpsåtaganden (buybacks och tradebacks), och bedömningen huruvida kontrollen har överförts från Volvokoncernen till kunden.

Kriteriet för att bedöma huruvida kontroll har överförts baseras på om kunden har ett betydande ekonomiskt incitament att utöva sin rätt att sälja tillbaka fordonet eller inte. Om kunden anses ha ett betydande ekonomiskt incitament att utöva sin rätt att sälja tillbaka fordonet så redovisas intäkten över kontraktsperioden i enlighet med reglerna för operationell leasing enligt IAS 17.

Olika faktorer ligger till grund för bedömningen såsom återköpspriset i relation till förväntat marknadsvärde vid tidpunkten för återköpet likväl som historiska återköp. Det här är nya kriterier jämfört med den tidigare modellen för intäktsredovisning, där återköpspriset jämfördes med försäljningspriset. Redovisningsmodellen som sådan har inte ändrats utan enbart kriterierna för när intäkterna ska redovisas i enlighet med reglerna för operationell leasing.

Om kunden inte anses ha ett betydande ekonomiskt incitament att utöva sin rätt att sälja tillbaka fordonet sker intäktsredovisningen i enlighet med reglerna för försäljning med returrätt vilket innebär att en större del av intäkterna och tillhörande marginal redovisas vid ingången av kontraktet. En skuld för återköpsåtagandet och en tillgång avseende rätt att återfå fordonet från kunden vid reglering av återköpsåtagandet redovisas i balansräkningen. Om fordonet inte återköps av Volvokoncernen intäktsredovisas skulden och tillgången kostnadsförs. Det här är en förändring jämfört med tidigare modell där hela intäkten redovisades vid ingången av kontraktet med en eventualförpliktelse avseende återköpsåtagandet.

Effekten av de två nya modellerna är att intäktsredovisningen sker senare i tiden. Per 31 december 2017 ökade tillgångarna med 6.516 Mkr, till största del avseende tillgångar i operationell leasing och tillgångar avseende rätt att återfå fordon. Skulderna ökade med 7.725 Mkr, till största del avseende förutbetalda leasingintäkter och restvärdesskulder. En motsvarande nettominskning av eget kapital uppgick till 1.209 Mkr (netto efter skatt) bestående av ingående balanseffekt om 712 Mkr och minskning av periodens resultat för 2017 om 497 Mkr varav 650 Mkr påverkade rörelseresultatet för 2017.

» **Läs mer i Not 7** Intäkter om redovisningsprincip för 2018.

Övergångseffekten avseende IFRS 15 presenteras på sidan 175–177 med omräknad resultaträkning för helåret 2017, ingående balansräkning per 1 januari 2017 samt utgående balansräkning per 31 december 2017.

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

Mkr	Helår 2017		
	Tidigare redovisat 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning**
Nettoomsättning	**334.748**	**–2.010**	**332.738**
Kostnad för sålda produkter	–254.581	1.361	–253.220
Bruttoresultat	**80.167**	**–650**	**79.518**
Forsknings- och utvecklingskostnader	–16.098	–	–16.098
Försäljningskostnader	–28.582	–	–28.582
Administrationskostnader	–5.642	–	–5.642
Övriga rörelseintäkter och kostnader	–1.061	–	–1.061
Resultat från innehav i Joint Ventures och intresseföretag	1.407	–	1.407
Resultat från övriga aktieinnehav	135	–	135
Rörelseresultat	**30.327**	**–650**	**29.678**
Ränteintäkter och liknande resultatposter	164	–	164
Räntekostnader och liknande resultatposter	–1.852	–	–1.852
Övriga finansiella intäkter och kostnader	–385	–	–385
Resultat efter finansiella poster	**28.254**	**–650**	**27.605**
Inkomstskatter	–6.971	153	–6.818
Periodens resultat*	**21.283**	**–497**	**20.786**
*Hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare	20.981	–497	20.484
Minoritetsandelar i resultat	302	–	302
	21.283	**–497**	**20.786**
Resultat per aktie före utspädning, kronor	10,33	–0,25	10,08
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	10,32	–0,25	10,07

Omräkningen av IFRS 15 har inte påverkat koncernens övrigt totalresultat och omräknad finansiell information är därför inte presenterad.

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Mkr	Volvokoncernen Tidigare redovisat 1 januari, 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter omräkning 1 januari, 2017**
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	37.916	–	37.916
Materiella anläggningstillgångar			
Fastigheter, maskiner och inventarier	55.875	–	55.875
Tillgångar i operationell leasing	34.693	3.997	38.690
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i Joint Ventures och intresseföretag	11.643	–	11.643
Övriga aktier och andelar	776	–	776
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	57.827	–	57.827
Förutbetalda pensioner	79	–	79
Långfristiga räntebärande fordringar	1.258	–	1.258
Övriga långfristiga fordringar	4.148	2.867	7.015
Uppskjutna skattefordringar	14.399	195	14.594
Summa anläggningstillgångar	**218.615**	**7.059**	**225.674**
Omsättningstillgångar			
Varulager	48.287	–	48.287
Kortfristiga fordringar			
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	52.994	–	52.994
Aktuella skattefordringar	1.359	–	1.359
Räntebärande fordringar	1.135	–	1.135
Intern finansiering	–	–	–
Kundfordringar	34.419	–2.042	32.377
Övriga fordringar	16.410	1.069	17.479
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	525	–	525
Räntebärande tillgångar för försäljning	–	–	–
Kortfristiga placeringar	1.223	–	1.223
Likvida medel	23.949	–	23.949
Summa omsättningstillgångar	**180.301**	**–973**	**179.328**
Summa tillgångar	**398.916**	**6.086**	**405.002**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	96.061	–712	95.349
Minoritetsintresse	1.703	–	1.703
Summa eget kapital	**97.764**	**–712**	**97.052**
Långfristiga avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14.669	–	14.669
Avsättningar för uppskjutna skatter	5.270	1	5.271
Övriga avsättningar	9.804	–721	9.083
Långfristiga skulder			
Obligationslån	60.653	–	60.653
Övriga lån	23.898	–	23.898
Intern finansiering	–	–	–
Övriga skulder	20.322	6.230	26.552
Kortfristiga avsättningar	11.333	–256	11.077
Kortfristiga skulder			
Lån	56.497	–	56.497
Intern finansiering	–	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	148	–	148
Räntebärande skulder för försäljning	–	–	–
Leverantörsskulder	55.264	–	55.264
Aktuella skatteskulder	685	–	685
Övriga skulder	42.608	1.544	44.153
Summa eget kapital och skulder	**398.916**	**6.086**	**405.002**

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Mkr	Volvokoncernen			Volvokoncernen	
	Tidigare redovisat 31 december, 2017	Omräkning IFRS 15	**Efter IFRS 15 omräkning 31 december, 2017**	Omräkning IFRS 9	**Efter omräkning 1 januari, 2018**
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	35.893	–	35.893	–	35.893
Materiella anläggningstillgångar					
Fastigheter, maskiner och inventarier	53.348	–	53.348	–	53.348
Tillgångar i operationell leasing	37.166	4.424	41.590	–77	41.513
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i Joint Ventures och intresseföretag	10.525	–	10.525	–	10.525
Övriga aktier och andelar	699	–	699	–	699
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	57.173	–	57.173	–254	56.919
Förutbetalda pensioner	252	–	252	–	252
Långfristiga räntebärande fordringar	2.335	–	2.335	–	2.335
Övriga långfristiga fordringar	4.281	3.813	8.094	–	8.094
Uppskjutna skattefordringar	11.782	111	11.893	129	12.022
Summa anläggningstillgångar	**213.455**	**8.348**	**221.803**	**–202**	**221.601**
Omsättningstillgångar					
Varulager	52.701	–	52.701	–	52.701
Kortfristiga fordringar					
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	52.205	–	52.205	–142	52.062
Aktuella skattefordringar	1.567	–	1.567	–	1.567
Räntebärande fordringar	1.166	–	1.166	–	1.166
Intern finansiering	–	–	–	–	–
Kundfordringar	40.774	–2.585	38.189	–26	38.163
Övriga fordringar	14.305	753	15.058	–	15.058
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	51	–	51	–	51
Räntebärande tillgångar för försäljning	–	–	–	–	–
Kortfristiga placeringar	178	–	178	–	178
Likvida medel	36.092	–	36.092	–	36.092
Summa omsättningstillgångar	**199.039**	**–1.832**	**197.207**	**–169**	**197.038**
Summa tillgångar	**412.494**	**6.516**	**419.010**	**–371**	**418.639**
Eget kapital och skulder					
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	107.069	–1.209	105.861	–371	105.490
Minoritetsintresse	1.941	–	1.941	–	1.941
Summa eget kapital	**109.011**	**–1.209**	**107.802**	**–371**	**107.431**
Långfristiga avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14.476	–	14.476	–	14.476
Avsättningar för uppskjutna skatter	5.353	–237	5.116	–	5.116
Övriga avsättningar	9.318	–835	8.484	–	8.484
Långfristiga skulder					
Obligationslån	48.962	–	48.962	–	48.962
Övriga lån	24.942	–	24.942	–	24.942
Intern finansiering	–	–	–	–	–
Övriga skulder	22.309	6.421	28.730	–	28.730
Kortfristiga avsättningar	10.806	–391	10.416	–	10.416
Kortfristiga skulder					
Lån	53.771	–	53.771	–	53.771
Intern finansiering	–	–	–	–	–
Icke räntebärande skulder för försäljning	0	–	–	–	0
Räntebärande skulder för försäljning	–	–	–	–	–
Leverantörsskulder	65.346	–	65.346	–	65.346
Aktuella skatteskulder	1.699	–	1.699	–	1.699
Övriga skulder	46.501	2.766	49.267	–	49.267
Summa eget kapital och skulder	**412.494**	**6.516**	**419.010**	**–371**	**418.639**

KONCERNENS FINANSIELLA NETTOSTÄLLNING

Mdr kr	Volvokoncernen Tidigare redovisat 31 december, 2017	Omräkning IFRS 9	**Efter omräkning 1 januari, 2018**
Långfristiga räntebärande tillgångar			
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	57,2	–0,3	56,9
Långfristiga räntebärande fordringar	2,3	–	2,3
Kortfristiga räntebärande tillgångar			
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	52,2	–0,1	52,1
Räntebärande fordringar	1,2	–	1,2
Intern finansiering	–	–	–
Kortfristiga placeringar	0,2	–	0,2
Likvida medel	36,1	–	36,1
Summa räntebärande finansiella tillgångar	**149,1**	**–0,4**	**148,8**
Långfristiga räntebärande skulder			
Obligationslån	–49,0	–	–49,0
Övriga lån	–24,9	–	–24,9
Intern finansiering	–	–	–
Kortfristiga räntebärande skulder			
Lån	–53,8	–	–53,8
Intern finansiering	–	–	–
Räntebärande skulder för försäljning	–	–	–
Summa räntebärande finansiella skulder	**–127,7**	**–**	**–127,7**
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser	**21,5**	**–0,4**	**21,1**
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, netto	–14,2	–	–14,2
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser	**7,3**	**–0,4**	**6,9**

32 FÖRÄNDRINGAR I VOLVOKONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTERING 2019

Implementering av nya redovisningsstandarder
Från och med 1 januari 2019 tillämpar Volvokoncernen IFRS 16 Leasingavtal och IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling.

IFRS 16 Leasingavtal
IFRS 16 Leasing ersätter IAS 17 Leasingavtal och de relaterade tolkningarna IFRIC 4, SIC-15 och SIC-27. Standarden representerar ett nytt ramverk för att redovisa leasingavtal med tillhörande utökade upplysningskrav.

Redovisningen för leasegivare kommer i all väsentlighet vara oförändrad. Den största påverkan till följd av IFRS 16 är således relaterad till redovisningen för leasetagare då leasingavtal kommer att redovisas i balansräkningen. Redovisningsmodellen baseras på synsättet att leasetagaren har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod och samtidigt har en skyldighet att betala för denna rättighet. För Volvokoncernen innebär det en förändrad redovisning av leasingavtal avseende fastigheter, tjänstebilar och andra leasingobjekt.

Implementeringen av den nya standarden medför ökade tillgångar och räntebärande skulder i balansräkningen, vilket därigenom påverkar den finansiella nettoställningen. Det kommer även få en positiv påverkan på rörelseresultatet i resultaträkningen eftersom en del av leasingkostnaderna redovisas som räntekostnad inom finansnettot framgent. I kassaflödesanalysen fördelas leasingbetalningarna mellan erlagda räntor i det operativa kassaflödet och amortering av leasingskulder inom finansieringsverksamheten. Det innebär således en positiv effekt på det operativa kassaflödet.

IFRS 16 tillämpas retroaktivt utan omräkning av jämförelsetal. Således har den ingående balansen för 2019 räknats om i enlighet med den nya standarden. För leasingavtal som tidigare klassificerats som operationella leasingavtal med Volvokoncernen som leasetagare redovisas leasingskulden till nuvärdet av framtida leasingbetalningar. Nyttjanderättstillgången redovisas till samma belopp som leasingskulden, därmed presenteras ingen övergångseffekt i eget kapital.

Vid övergången till IFRS 16 finns det några undantag i redovisningsmodellen för leasetagare som Volvokoncernen har tillämpat. Tidigare bedömningar av leasingdefinitionen kommer att kvarstå på avtal som ingåtts innan den 1 januari 2019 och vid övergången tillämpas IFRS 16 således endast på de avtal som identifierats som leasingavtal i enlighet med IAS 17 och IFRIC 4. IFRS 16-definitionen av ett leasingavtal kommer att tillämpas på kontrakt som ingåtts den 1 januari 2019 eller senare, för att bedöma huruvida ett avtal innehåller en leasad tillgång. Om ett avtal innehåller en tillgång med ett lågt värde eller har en kort återstående leasingperiod, d.v.s. avslutas under 2019, eller är klassificerat som ett servicekontrakt, redovisas leasingbetalningarna som rörelsekostnader i resultaträkningen och ingår därmed inte i leasingskulden och nyttjanderättstillgången.

För leasingavtal som tidigare klassificerats som finansiella leasingavtal med Volvokoncernen som leasetagare redovisas leasingskulden till det tidigare redovisade värdet av den finansiella leasingskulden uppgående till 960 Mkr. Nyttjanderättstillgången redovisas till det tidigare redovisade värde av den finansiella leasingtillgången uppgående till 1,047 Mkr.

Den nya redovisningsmodellen för leasetagare resulterade i en ökning av nyttjanderättstillgångar med 6.209 Mkr och en ökning av leasingskulderna med 6.209 Mkr per den 1 januari 2019.

Samtliga nyttjanderättstillgångar redovisas inom fastigheter, maskiner och inventarier och samtliga leasingskulder redovisas som kort- respektive långfristiga inom övriga lån.

» **Läs mer i Not 14** Leasing om redovisningsprincip för 2018.

Övergångseffekten avseende IFRS 16 presenteras på sidan 180–181 i omräknad balansräkning och finansiell nettoställning per 1 januari 2019.

Redovisningsprincip för leasingavtal från 1 januari 2019

Leasing (Not 14)

REDOVISNINGSPRINCIP

Volvokoncernen som leasetagare

Volvokoncernen redovisar en nyttjanderättstillgång i balansräkningen samt en leasingskuld till nuvärdet av framtida leasingbetalningar. Den leasade tillgången skrivs av linjärt över leasingperioden eller över nyttjandeperioden för den underliggande tillgången om det bedöms som rimligt säkert att Volvokoncernen kommer överta äganderätten vid utgången av leasingperioden. Leasingkostnaden redovisas som avskrivningar inom rörelseresultatet och räntekostnad inom finansnettot. Om leasingavtalet anses inkludera en tillgång av lågt värde eller har en leasingperiod som slutar inom 12 månader, eller inkluderar servicekomponenter, redovisas dessa leasingbetalningar som rörelsekostnader i resultaträkningen över leasingperioden.

IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling

IFRIC 23 är en ny tolkning av osäkerhet i hantering av inkomstskatter inom ramen för IAS 12 Inkomstskatter. En bedömning ska göras huruvida det är sannolikt att skattemyndigheten eller domstol kommer att acceptera skattehanteringen i inkomstdeklarationen, i annat fall bör effekten av osäkerheten uppskattas och redovisas i de finansiella rapporterna som skatteskuld.

För Volvokoncernen innebär implementeringen av IFRIC 23 en förändrad klassificering av identifierade inkomstskattemässiga risker som tidigare har redovisats som en avsättning för skattekostnader som är sannolika för att reglera förpliktelsen. Framöver redovisas osäkerhet i hantering av inkomstskatter som skatteskuld.

IFRIC 23 tillämpas retroaktivt utan omräkning av jämförelsetal. Således har den ingående balansen för 2019 räknats om i enlighet med den nya tolkningen. Inkomstskattemässiga risker som tidigare redovisats som kort- och långfristiga avsättningar har omklassificerats till skatteskuld med ett belopp uppgående till 295 Mkr per den 1 januari 2019. Därmed presenteras ingen övergångseffekt i eget kapital.

» **Läs mer i Not 10** Inkomstskatter om redovisningsprincip för 2018.

Övergångseffekten avseende IFRIC 23 presenteras på sidan 180 i omräknad balansräkning per 1 januari 2019.

Redovisningsprincip för osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling från 1 januari 2019

Inkomstskatter (Not 10)

REDOVISNINGSPRINCIP

Justering av skatteskuld görs för troliga skattekostnader som bedöms kunna uppkomma till följd av identifierade skatterisker. Volvokoncernen utvärderar skatteprocesser regelbundet och justerar skatteskulden för bedömt utfall när det är möjligt att göra en rimlig bedömning. Anspråk där justering av skatteskulden ej bedöms erforderlig redovisas generellt bland eventualförpliktelser.

KONCERNENS BALANSRÄKNING

Mkr	Volvokoncernen Tidigare redovisat 31 december, 2018	Omräkning IFRS 16	Omräkning IFRIC 23	**Efter omräkning 1 januari, 2019**
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	38.104	–		38.104
Materiella anläggningstillgångar				
Fastigheter, maskiner och inventarier	55.673	6.209		61.882
Tillgångar i operationell leasing	43.103	–	–	43.103
Finansiella anläggningstillgångar				
Andelar i Joint Ventures och intresseföretag	11.135	–	–	11.135
Övriga aktier och andelar	740	–	–	740
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	66.148	–	–	66.148
Förutbetalda pensioner	1.549	–	–	1.549
Långfristiga räntebärande fordringar	1.296	–	–	1.296
Övriga långfristiga fordringar	8.736	–	–	8.736
Uppskjutna skattefordringar	13.505	–	–	13.505
Summa anläggningstillgångar	**239.989**	**6.209**	**–**	**246.198**
Omsättningstillgångar				
Varulager	65.783	–	–	65.783
Kortfristiga fordringar				
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	60.779	–	–	60.779
Aktuella skattefordringar	1.669	–	–	1.669
Räntebärande fordringar	2.097	–	–	2.097
Kundfordringar	41.906	–	–	41.906
Övriga fordringar	15.144	–	–	15.144
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	203	–	–	203
Kortfristiga placeringar	160	–	–	160
Likvida medel	46.933	–	–	46.933
Summa omsättningstillgångar	**234.675**	**–**	**–**	**234.675**
Summa tillgångar	**474.663**	**6.209**	**–**	**480.872**
Eget kapital och skulder				
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	123.379	–	–	123.379
Minoritetsintresse	2.452	–	–	2.452
Summa eget kapital	**125.831**			**125.831**
Långfristiga avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16.482	–	–	16.482
Avsättningar för uppskjutna skatter	4.128	–	–	4.128
Övriga avsättningar	14.590	–	–120	14.470
Långfristiga skulder				
Obligationslån	59.115	–	–	59.115
Övriga lån	28.095	4.684	–	32.779
Övriga skulder	32.949	–	–	32.949
Kortfristiga avsättningar	13.448	–	–175	13.273
Kortfristiga skulder				
Obligationslån	26.657	–	–	26.657
Övriga lån	21.989	1.525	–	23.514
Leverantörsskulder	73.630	–	–	73.630
Aktuella skatteskulder	3.749	–	295	4.044
Övriga skulder	53.999	–	–	53.999
Summa eget kapital och skulder	**474.663**	**6.209**	**–**	**480.872**

KONCERNENS FINANSIELLA NETTOSTÄLLNING

	Volvokoncernen		
Mdr kr	Tidigare redovisat 31 december, 2018	Omräkning IFRS 16	**Efter omräkning 1 januari, 2019**
Långfristiga räntebärande tillgångar			
Långfristiga kundfinansieringsfordringar	66,1	–	66,1
Långfristiga räntebärande fordringar	1,3	–	1,3
Kortfristiga räntebärande tillgångar			
Kortfristiga kundfinansieringsfordringar	60,8	–	60,8
Räntebärande fordringar	2,1	–	2,1
Kortfristiga placeringar	0,2	–	0,2
Likvida medel	46,9	–	46,9
Summa räntebärande finansiella tillgångar	**177,4**	**–**	**177,4**
Långfristiga räntebärande skulder			
Obligationslån	–59,1	–	–59,1
Övriga lån	–28,1	–4,7	–32,8
Kortfristiga räntebärande skulder			
Obligationslån	–26,7	–	–26,7
Övriga lån	–22,0	–1,5	–23,5
Summa räntebärande finansiella skulder	**–135,9**	**–6,2**	**–142,1**
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser	**41,6**	**–6,2**	**35,4**
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, netto	–14,9	–	–14,9
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser	**26,6**	**–6,2**	**20,4**

Moderbolaget AB Volvo

Organisationsnummer 556012-5790

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges. Beloppen inom parentes anger 2017 års värden.

Förvaltningsberättelse

AB Volvo är moderbolag i Volvokoncernen och verksamheten omfattar koncernens huvudkontor med tillhörande staber samt vissa koncerngemensamma funktioner.

I resultat från aktier och andelar i koncernföretag ingår utdelningar med 2.646 (7.442) samt transferprisjusteringar och royalties om netto 166 (–566).

Bokfört värde av aktier och andelar i koncernföretag uppgick till 72.765 (69.244) varav 71.706 (68.122) avsåg aktier i helägda dotterföretag. Dotterföretagens motsvarande egna kapital (inklusive kapitalandel i obeskattade reserver men exklusive minoritetens andel) uppgick till 129.867 (115.998).

Av totala investeringar i aktier och andelar i joint ventures och intresseföretag avsåg 8.889 (8.890) joint ventures och intresseföretag som i koncernbokslutet redovisas enligt kapitalandelsmetoden. De delar av joint ventures och intresseföretagens egna kapital som motsvarar AB Volvos ägarandel var 7.505 (6.750).

Finansiell nettoskuld uppgick till 27.785 (33.413).

Eget riskbärande kapital (eget kapital med tillägg av obeskattade reserver) uppgick till 67.545 (61.535) eller 58% (59%) av balansomslutningen.

RESULTATRÄKNING

Mkr		2018	2017
Nettoomsättning	Not 2	**635**	**491**
Kostnad för sålda tjänster	Not 2	–635	–491
Bruttoresultat		**0**	**0**
Administrationskostnader	Not 2, 3	–1.601	–1.708
Övriga rörelseintäkter och kostnader	Not 4	–23	–22
Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	Not 5	4.899	8.936
Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	Not 6	388	585
Resultat från övriga aktier och andelar	Not 7	–4	–1
Rörelseresultat		**3.659**	**7.790**
Ränteintäkter och liknande resultatposter		0	0
Räntekostnader och liknande resultatposter	Not 8	–730	–788
Övriga finansiella intäkter och kostnader	Not 9	–21	–10
Resultat efter finansiella poster		**2.908**	**6.992**
Bokslutsdispositioner	Not 10	14.440	14.425
Inkomstskatter	Not 11	–2.727	–2.416
Periodens resultat		**14.621**	**19.001**

ÖVRIGT TOTALRESULTAT

Periodens resultat	**14.621**	**19.001**
Övrigt totalresultat, netto efter inkomstskatter	**–**	**–**
Periodens totalresultat	**14.621**	**19.001**

BALANSRÄKNING

Mkr		31 dec 2018	31 dec 2017
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Not 12	7	8
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 13	72.765	69.244
Fordringar hos koncernföretag		–	19
Andelar i joint ventures och intresseföretag	Not 13	8.894	8.895
Övriga aktier och andelar	Not 13	4	7
Uppskjutna skattefordringar	Not 11	186	195
Summa anläggningstillgångar		**81.856**	**78.368**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag		35.027	25.826
Aktuella skattefordringar		–	23
Övriga fordringar	Not 14	118	96
Summa omsättningstillgångar		**35.145**	**25.945**
Summa tillgångar		**117.001**	**104.313**
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		2.554	2.554
Reservfond		7.337	7.337
Fritt eget kapital			
Fria fonder		378	338
Balanserade vinstmedel		36.654	26.304
Periodens resultat		14.621	19.001
Summa eget kapital		**61.544**	**55.534**
Obeskattade reserver	Not 15	**6.001**	**6.001**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 16	258	103
Summa avsättningar		**258**	**103**
Långfristiga skulder	Not 17		
Skulder till koncernföretag		13.973	13.973
Övriga skulder		4	8
Summa långfristiga skulder		**13.977**	**13.981**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		210	200
Övriga skulder till koncernföretag		34.050	27.459
Skatteskuld		414	474
Övriga skulder	Not 18	547	561
Summa kortfristiga skulder		**35.221**	**28.694**
Summa eget kapital och skulder		**117.001**	**104.313**

KASSAFLÖDESANALYS

Mkr		2018	2017
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		3.659	7.790
Avskrivningar		0	1
Övriga ej kassapåverkande poster	Not 20	–3.995	–2.338
Total förändring i rörelsekapital varav		–99	66
Förändring i kundfordringar		*–14*	*7*
Förändring i leverantörsskulder		*19*	*–46*
Övriga förändringar i rörelsekapital		*–104*	*105*
Erhållna räntor och liknande poster		0	0
Erlagda räntor och liknande poster		–727	–786
Övriga finansiella poster		–14	–11
Erhållna koncernbidrag		17.923	13.763
Betalda inkomstskatter		–2.751	–2.046
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**13.996**	**16.439**
Investeringsverksamheten			
Investeringar i anläggningstillgångar		–	1
Försäljning av anläggningstillgångar		–	0
Förvärv och avyttringar av aktier i koncernföretag, netto	Not 20	371	–6.368
Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i övriga företag, netto	Not 20	–1	1.976
Kassaflöde efter nettoinvesteringar		**14.366**	**12.048**
Finansieringsverksamheten			
Nettoförändring av lån	Not 20	–5.790	–5.466
Utdelning till AB Volvos aktieägare		–8.636	–6.603
Övrigt		60	21
Förändring av likvida medel		**0**	**0**
Likvida medel vid årets början		**–**	**–**
Likvida medel vid årets slut		**–**	**–**

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital			
Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Överkursfond	Balanserade vinstmedel	Totalt	Totalt eget kapital
Enligt balansräkning 31 december 2016	**2.554**	**7.337**	**327**	**32.880**	**33.207**	**43.098**
Periodens resultat	–	–	–	19.001	19.001	19.001
Övrigt totalresultat						
Övrigt totalresultat	–	–	–	–	–	–
Periodens totalresultat	**–**	**–**	**–**	**19.001**	**19.001**	**19.001**
Transaktioner med aktieägare						
Utdelning till AB Volvos aktieägare	–	–	–	–6.603	–6.603	–6.603
Aktierelaterade ersättningar	–	–	11	27	38	38
Transaktioner med aktieägare	–	–	11	–6.576	–6.565	–6.565
Enligt balansräkning 31 december 2017	**2.554**	**7.337**	**338**	**45.305**	**45.643**	**55.534**
Periodens resultat	–	–	–	14.621	14.621	14.621
Övrigt totalresultat						
Övrigt totalresultat	–	–	–	–	–	–
Periodens totalresultat	**–**	**–**	**–**	**14.621**	**14.621**	**14.621**
Transaktioner med aktieägare						
Utdelning till AB Volvos aktieägare	–	–	–	–8.636	–8.636	–8.636
Aktierelaterade ersättningar	–	–	40	–15	25	25
Transaktioner med aktieägare	–	–	40	–8.651	–8.611	–8.611
Enligt balansräkning 31 december 2018	**2.554**	**7.337**	**378**	**51.275**	**51.653**	**61.544**

» **Läs mer i koncernens Not 19** Eget kapital och antal aktier om moderbolagets aktiekapital.

Noter och kommentarer

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där ej annat anges. Belopp inom parentes anger 2017 års värde.

1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen för moderbolaget är upprättad i enlighet med Årsredovisningslagen (1995:1554) och RFR 2, Redovisning för juridiska personer. Enligt RFR 2 skall moderbolaget tillämpa alla International Financial Reporting Standards, antagna av EU, så långt det är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagens regelverk.

De ändringar i RFR 2 som gäller för det räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018, avser IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder.

IFRS 9 Finansiella instrument började gälla den 1 januari 2018. Förändringarna med IFRS 9 jämfört med IAS 39 Finansiella instrument avser klassificering, värdering, nedskrivning och säkringsredovisning. Införandet av IFRS 9 har inte haft någon effekt avseende klassificering, värdering och säkringsredovisning. Effekten av den nya standarden avser till största del en ändrad nedskrivningsmodell, från en faktisk förlustmodell till en förväntad kreditförlustmodell för finansiella instrument. Den största delen av moderbolagets finansiella instrument består av interna finansiella fordringar inom Volvokoncernen och det finns inga förväntade kreditförluster på dessa fordringar. Det baseras på att det historiskt sett aldrig varit några kreditförluster och heller inga förväntade framtida förluster då kreditrisken är låg. Införandet av IFRS 9 har inte haft någon större påverkan på moderbolaget.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder började gälla den 1 januari 2018. RFR2 innehåller inga undtantag som är tillämpliga för moderbolaget. Förändringarna med IFRS 15 jämfört med IAS 11 Entreprenadavtal, IAS 18 Intäkter och de relaterade tolkningarna IFRIC 13, 15, 18 och SIC-31 avser ett nytt ramverk för att redovisa intäkter med utökade upplysningskrav. Ramverket fastställer principer för när i tiden intäkter ska redovisas med hänsyn till överföring av kontroll och till vilket belopp med hänsyn till rörliga ersättningar. Införandet av IFRS 15 har inte haft någon större påverkan avseende intäktsredovisningen för moderbolaget.

De ändringar i RFR 2 som gäller för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2019 och senare avser IFRS 16 Leasingavtal.

IFRS 16 Leasingavtal gäller från 1 januari 2019. RFR 2 kommer fortsättningsvis att innehålla ett undantag som medför att samtliga leasingkontrakt redovisas som operationella leasingkontrakt när moderbolaget är leasetagare. Förändringarna med IFRS 16 jämfört med IAS 17 Leasingavtal kommer inte att ha någon större påverkan på moderbolaget.

Volvokoncernens redovisningsprinciper återfinns i respektive not i koncernens del av årsredovisningen. De huvudsakliga skillnaderna mellan redovisningsprinciperna som tillämpas i Volvokoncernen och moderbolaget beskrivs nedan.

Aktier och andelar i koncernföretag och andelar i joint ventures och intresseföretag redovisas i moderbolaget till anskaffningsvärde och prövning av nedskrivningsbehov sker årligen. Vid rörelseförvärv inkluderar moderbolaget i enlighet med RFR 2 utgifter hänförliga till förvärvet i anskaffningsvärdet. Utdelningar redovisas i resultaträkningen. Samtliga aktieinnehav är rörelsebetingade och resultatet redovisas inom rörelseresultatet.

Moderbolaget tillämpar undantaget i tillämpningen av IFRS 9 som avser redovisning och värdering av finansiella garantiavtal till förmån för dotter- och intresseföretag. Moderbolaget redovisar de finansiella garantiavtalen som eventualförpliktelser. Enligt RFR 2 behöver inte de bestämmelser i IAS 19 som gäller förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas i juridisk person. Däremot skall upplysningar lämnas avseende tillämpliga delar av IAS 19. I RFR 2 hänvisas till lagen om tryggande av pensionsutfästelse mm ("tryggandelagen") för bestämmelser om redovisning av avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser och redovisning av förvaltningstillgångar i pensionsstiftelser.

Moderbolaget redovisar skillnaden mellan avskrivningar enligt plan och skattemässigt gjorda avskrivningar som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver.

Redovisning av koncernbidrag har skett i enlighet med alternativregeln i RFR 2. Koncernbidragen redovisas som bokslutsdispositioner.

2 INTÄKTER SAMT INKÖP OCH FÖRSÄLJNING MELLAN KONCERNFÖRETAG

Moderbolaget redovisade nettoomsättning uppgick till 635 (491) och avser i huvudsak försäljning av tjänster till koncernföretag 590 (452). Intäkter redovisas när kontrollen har överförts till kunden vilket är när moderbolaget har utfört service och kostnad för utförandet uppstått så att kunden kan dra nytta av levererad service.

Inköp från koncernföretag uppgick till 488 (588).

3 ADMINISTRATIONSKOSTNADER

Avskrivningar

I administrationskostnader ingår avskrivningar på 0 (1) vilka avser maskiner och inventarier.

Ersättning till revisorer	2018	2017
Deloitte AB		
– Revisionsuppdraget	18	–
– Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	–	–
– Övriga tjänster	0	–
PricewaterhouseCoopers AB		
– Revisionsuppdraget	–	23
– Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	3	3
– Övriga tjänster	–	0
Summa	**21**	**26**

» **Läs mer i koncernens Not 28** Ersättning till revisorer om vad som ingår i de olika kategorierna.

Personal

Löner och ersättningar uppgick till 453 (483), sociala kostnader till 134 (156) och pensionskostnader till 302 (116). Pensionskostnader om 8 (6) avsåg styrelse och VD. Moderbolaget har utestående pensionsförpliktelser om 1 (1) till dessa.

Antalet anställda var vid årets slut 329 personer (305).

» **Läs mer i koncernens Not 27** Personal om medelantal anställda, löner och ersättningar inklusive incitamentprogram samt könsfördelning av styrelse och ledande befattningar.

4 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER OCH KOSTNADER

I övriga rörelseintäkter och kostnader ingår bland annat lämnade gåvor och bidrag samt kostnader om 5 (5) för Volvos vinstdelningsprogram.

5 RESULTAT FRÅN AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	2018	2017
Erhållen utdelning		
VNA Holding Inc., USA	957	–
Volvo Holding Sverige AB, Sverige	675	–
Kommersiella Fordon Europa AB, Sverige	630	–
Volvo Malaysia Sdn Bhd, Malaysia	227	–
Volvo Danmark A/S, Danmark	83	65
Volvo Group UK, Ltd., Storbritannien	41	–
Volvo Norge AS, Norge	33	37
Volvo Construction Equipment N.V., Nederländerna	–	5.940
Volvo Financial Services AB, Sverige	–	1.400
Delsumma	**2.646**	**7.442**
Nedskrivning av aktier		
ZAO Volvo Vostok, Ryssland	–	–142
Delsumma	**–**	**–142**
Återföring nedskrivning av aktier		
Kommersiella Fordon AB, Sverige	802	–
Volvo Financial Services AB, Sverige	722	–
Volvo Italia Spa, Italien	282	–
Volvo Penta AB, Sverige	148	–
Volvo China Investment Co Ltd, Kina	99	–
Volvo Norge AS, Norge	8	–
Sotrof AB, Sverige	–	1.500
VNA Holding Inc., USA	–	410
Volvo China Investment Co Ltd., Kina	–	107
Volvo Information Technology AB, Sverige	–	103
Volvo Bussar AB, Sverige	–	63
Volvo Group Mexico SA , Mexico	–	11
Volvo Group Venture Capital AB, Sverige	–	8
Delsumma	**2.061**	**2.202**
Resultat vid avyttring aktier		
Volvo East Asia (Pte) Ltd., Singapore	26	–
Delsumma	**26**	**–**
Resultat från aktier och andelar i koncernföretag	**4.733**	**9.502**

Transferprisjusteringar och royalties uppgår netto till 166 (–566).

6 RESULTAT FRÅN INNEHAV I JOINT VENTURES OCH INTRESSEFÖRETAG

I resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag ingår utdelning från Dongfeng Commercial Vehicles Co., Ltd med 336 (–), från VE Commercial Vehicles Ltd. med 53 (45) och från Deutz AG med – (20). Nedskrivning av andelarna i BCJ II HB har gjorts med 1 (–).

År 2017 ingick vinst för försäljning av innehavet i Deutz AG med 524. Nedskrivning av andelarna i Blue Chip Jet HB gjordes med 5.

7 RESULTAT FRÅN ÖVRIGA AKTIER OCH ANDELAR

I Resultat från övriga aktier och andelar ingår förlust vid försäljning av The Royal Bachelor's Residence AB med 1. Nedskrivning av aktierna i Frölunda Hockey AB har gjorts med 2 och i Johanneberg Science Park AB och Lindholmen Science Park AB med 1 (1).

8 RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

Av räntekostnader och liknande resultatposter, 730 (788), avsåg 730 (787) räntor till koncernföretag.

9 ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Bland övriga finansiella intäkter och kostnader ingår valutakursvinster och valutakursförluster, kostnader för kreditbedömning och kostnader för att vara börsnoterad.

10 BOKSLUTSDISPOSITIONER

Koncernbidrag uppgår till netto 14.440 (17.924), periodiseringsfond till – (–3.500) och återföring av överavskrivningar till 0 (1).

11 INKOMSTSKATTER

Inkomstskatter fördelades enligt följande:

	2018	2017
Aktuell skatt för perioden	–2.725	–2.526
Justering av aktuella skatter för tidigare perioder	7	83
Uppskjuten skatt	–9	27
RR **Summa inkomstskatter**	**–2.727**	**–2.416**

Uppskjuten skatt avser en beräknad skatt på temporära skillnader.

Uppskjutna skatter har omvärderats med hänsyn till de skattesatser som förväntas gälla för den period då tillgången realiseras eller skulden regleras. De främsta orsakerna till skillnaden mellan skatt enligt gällande skattesats 22% och redovisad inkomstskatt för perioden framgår av nedanstående tabell:

	2018	2017
Resultat före skatt	17.348	21.417
Inkomstskatt enligt gällande skattesats	–3.817	–4.712
Realisationsvinster/ förluster	6	115
Skattefria utdelningar	668	1.652
Skatteeffekt på grund av förändrad skattesats	–15	–
Ej skattepliktiga omvärderingar av aktieinnehav	–	452
Övriga ej avdragsgilla kostnader	–21	15
Övriga ej skattepliktiga intäkter	456	–20
Justering av aktuell skatt för tidigare perioder	7	83
Övriga skattepliktiga ej bokförda intäkter	–6	–
Justering av uppskjuten skatt för tidigare perioder	0	1
Aktuell skatt på schablonintäkt	–5	–2
Periodens inkomstskatt	**–2.727**	**–2.416**

Specifikation av uppskjutna skattefordringar	31 dec 2018	31 dec 2017
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	186	195
BR **Uppskjutna skattefordringar**	**186**	**195**

12 IMMATERIELLA OCH MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Immateriella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde	Rättigheter	Övriga immateriella tillgångar	Summa immateriella anläggnings-tillgångar
Ingående balans 2017	**52**	**116**	**168**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2017	**52**	**116**	**168**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2018	**52**	**116**	**168**

Immateriella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar	Rättigheter	Övriga immateriella tillgångar	Summa immateriella anläggnings-tillgångar
Ingående balans 2017	**52**	**116**	**168**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2017	**52**	**116**	**168**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2018	**52**	**116**	**168**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2017**[1]	**–**	**–**	**–**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2018**[1]	**–**	**–**	**–**

Materiella anläggningstillgångar, anskaffningsvärde	Maskiner och inventarier	Anläggningar under uppförande inklusive förskotts-betalningar	Summa materiella anläggnings-tillgångar
Ingående balans 2017	**22**	**1**	**23**
Försäljningar/utrangeringar	–1	–1	**–2**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2017	**21**	**–**	**21**
Anskaffningsvärde per den 31 december 2018	**21**	**–**	**21**

Materiella anläggningstillgångar, ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	Maskiner och inventarier	Anläggningar under uppförande inklusive förskotts-betalningar	Summa materiella anläggnings-tillgångar
Ingående balans 2017	**12**	**–**	**12**
Avskrivningar	1	–	**1**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2017	**13**	**–**	**13**
Avskrivningar	0	–	**0**
Ackumulerade avskrivningar per den 31 december 2018	**13**	**–**	**13**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2017**[1]	**8**	**–**	**8**
BR **Nettovärde enligt balansräkning per den 31 december 2018**[1]	**7**	**–**	**7**

1 Anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

13 AKTIER OCH ANDELAR

AB Volvo äger direkt eller indirekt 275 (261) legala enheter. Den legala strukturen är anpassad för att på ett effektivt sätt hantera legala krav, administration och skatter samt den operativa verksamhet Volvokoncernen bedriver i respektive land. Legala enheter kan ha olika karaktärer och inkludera olika typer av verksamheter, såsom tillverkning, utveckling och försäljning. Karaktären för en legal enhet kan ändras över tid. Vidare kan legala enheter omfatta olika delar av Volvokoncernens verksamhetsområden vilka också kan skifta över tid. I vissa länder finns legala restriktioner som begränsar Volvokoncernens möjlighet att fritt förflytta tillgångar mellan Volvokoncernens olika enheter. Läs mer i Volvokoncernens Not 18 Kortfristiga placeringar och likvida medel för beskrivning av restriktioner hänförliga till likvida medel inom Volvokoncernen.

Volvokoncernens operativa struktur ger en bättre bild av hur Volvokoncernen har valt att organisera sin verksamhet och den operativa strukturen finns beskriven i Volvokoncernens Not 6 Segmentsrapportering.

Förändringar av innehavet av AB Volvos aktier och andelar framgår nedan:

	Koncernföretag		Joint ventures och intresseföretag		Övriga aktier och andelar	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Ingående balans	**69.244**	**60.816**	**8.895**	**10.353**	**7**	**7**
Förvärv/nyteckningar	–	5.725	–	–	–	–
Avyttringar/Inlösen av aktier	–3.427	–	–	–1.359	–1	–
Aktieägartillskott	4.887	642	–	–	1	1
Återbetalning eget kapital	–	–	–	–94	–	–
Nedskrivningar aktier och andelar	–	–142	–1	–5	–3	–1
Återföring nedskrivning av aktier och andelar	2.061	2.203	–	–	–	–
BR **Enligt balansräkning den 31 december**	**72.765**	**69.244**	**8.894**	**8.895**	**4**	**7**

AB Volvos innehav av andelar i koncernföretag	Organisations-nummer	31 dec 2018 Procentuellt innehav[1]	31 dec 2018 Redovisat värde[2]	31 dec 2017 Redovisat värde[2]
Volvo Lastvagnar AB, Sverige	556013-9700	100	8.711	8.711
Volvo Holding Sverige AB, Sverige	556539-9853	100	8.134	7.634
UD Trucks Corporation, Japan	–	100	8.928	8.928
Volvo Bussar AB, Sverige	556197-3826	100	1.980	1.980
Volvo Construction Equipment AB, Sverige	556021-9338	100	10.113	5.725
Volvo Construction Equipment N.V., Nederländerna	–	–	–	3.082
AB Volvo Penta, Sverige	556034-1330	100	586	438
VNA Holding Inc., USA	–	100	3.688	3.688
Volvo Financial Services AB, Sverige	556000-5406	100	2.667	1.945
Volvo Treasury AB, Sverige	556135-4449	100	13.044	13.044
Sotrof AB, Sverige	556519-4494	100	2.888	2.888
Volvo Korea Holding AB, Sverige	556531-8572	100	2.655	2.655
Volvo China Investment Co Ltd., Kina	–	100	1.302	1.203
Volvo Automotive Finance (China) Ltd., Kina	–	100	491	491
Volvo Group UK Ltd., Storbritannien[3]	–	35	216	561
Volvo Group Mexico SA, Mexico	–	100	543	543
Volvo Group Venture Capital AB, Sverige	556542-4370	100	369	369
Volvo Powertrain AB, Sverige	556000-0753	100	898	898
Volvo Information Technology AB, Sverige	556103-2698	100	1.366	1.366
Volvo Parts AB, Sverige	556365-9746	100	200	200
Volvo Group Insurance Försäkrings AB, Sverige	516401-8037	100	182	182
Volvo Business Services AB, Sverige	556029-5197	100	–	–
Volvo Danmark A/S, Danmark	–	100	157	157
VFS Servizi Financiari Spa, Italien[4]	–	25	79	79
Kommersiella Fordon Europa AB, Sverige	556049-3388	100	2.693	1.890
Volvo Norge AS, Norge	–	100	50	43
Volvo Malaysia Sdn Bhd., Malaysia	–	100	48	48
ZAO Volvo Vostok, Ryssland[5]	–	75	34	34
Volvo Italia Spa, Italien[6]	–	65	729	447
Volvo Logistics AB, Sverige	556197-9732	100	–	–
Alviva AB, Sverige	556622-8820	100	–	–
Volvo Information Technology GB Ltd., Storbritannien	–	100	3	3
VFS Latvia SIA, Lettland	–	100	9	9
VFS Int Romania Leasing Operational, Rumänien	–	100	2	2
Övriga bolag	–	–	0	1
Summa redovisat värde, koncernföretag[7]			**72.765**	**69.244**

Innehav av andelar i joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar	Organisations-nummer	31 dec 2018 Procentuellt innehav[1]	31 dec 2018 Redovisat värde[2]	31 dec 2017 Redovisat värde[2]
Dongfeng Commercial Vehicles Co. Ltd., Kina	–	45,0	7.197	7.197
VE Commercial Vehicles Ltd., Indien[8]	–	45,6	1.616	1.616
Blue Chip Jet II HB, Sverige	969717-2105	50,0	76	77
Övriga bolag	–		9	12
Summa redovisat värde, joint ventures, intresseföretag och övriga aktier och andelar			**8.898**	**8.902**

Aktier och andelar i koncernföretag

Aktierna i Volvo Construction Equipment N.V. har transfererats till Volvo Construction Equipment AB i form av aktieägartillskott med 3.082. Inlösen av aktier i Volvo Group UK har gjorts med 345. Aktieägartillskott på 1.305 har lämnats till Volvo Construction Equipment AB i form av aktier med 100% innehav i Volvo CE Europe SAS, 100% av innehavet i Volvo Compact Equipments SAS och 90% av innehavet i Volvo CE Germany. Aktieägartillskott på 500 har lämnats till Volvo Holding Sverige AB i form av aktier i Volvo Treasury Canada Inc. Återföring av tidigare gjord nedskrivning i Volvo Penta AB har gjorts med 148, i Volvo Financial Services AB med 722, i Volvo Italia Spa med 282, i Volvo Norge AS med 8, i Volvo China Investment Co med 99 och i Kommersiella Fordon AB med 802.

Under 2017 övertogs aktierna i Volvo Construction Equipment AB från Volvo Construction Equipment N.V. i form av utdelning med 5.725. Aktieägartillskott lämnades till Volvo Construction Equipment N.V. med 500 och till ZAO Volvo Vostok med 142. Nedskrivning gjordes av ZAO Volvo Vostok med 142. Återföring av tidigare gjord nedskrivning i Volvo Bussar AB gjordes med 63, i VNA Holding AB med 410, i Volvo Group Venture Capital AB med 8, i Volvo Group Mexico SA med 12, i Volvo China Investment Co Ltd. med 107, i Volvo Information Technology AB med 103 och i Sotrof AB med 1.500.

AB Volvos direktägda dotterbolag framgår av vidstående sammanställning.

Andelar av joint ventures och intresseföretag

Nedskrivning av andelarna i BCJ II HB har gjorts med 1. BCJ HB har likviderats.

Under 2017 såldes Deutz AG vilket minskade det bokförda värdet av andelarna med 1.359. Återbetalning av eget kapital minskade det bokförda värdet av andelarna i Blue Chip Jet II HB med 94. Nedskrivning av andelarna i Blue Chip Jet HB gjordes med 5.

Övriga aktier och andelar

Aktieägartillskott har lämnats till Johanneberg Science Park AB och Lindholmen Science Park AB med 1 (1). Nedskrivning av aktieinnehav i Frölunda Hockey AB har gjorts med 2 (–), i Johanneberg Science Park AB och Lindholmen Science Park AB har gjorts med 1 (1).

1 Procentuellt innehav avser moderbolaget AB Volvos innehav.
2 Avser AB Volvos redovisade värde på sitt innehav.
3 Volvo Lastvagnar AB och AB Volvo äger tillsammans 100%.
4 Volvo Italia Spa och AB Volvo äger tillsammans 100%.
5 AB Volvo och Volvo Trucks Region Central Europe GmbH äger tillsammans 100%.
6 Renault Trucks (SAS), Volvo Lastvagnar AB och AB Volvo äger tillsammans 100%.
7 AB Volvos andel av dotterföretagens egna kapital (inklusive kapitaldel i obeskattade reserver) utgjorde 129.867 (115.998).
8 I Volvokoncernen konsolideras bolaget som ett joint venture, enligt kapitalandelsmetoden.

14 ÖVRIGA FORDRINGAR

	31 dec 2018	31 dec 2017
Kundfordringar	12	10
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	54	60
Övriga fordringar	52	26
BR **Summa övriga fordringar**	**118**	**96**

Det finns ingen reserv för osäkra fordringar vid årets utgång. Verkligt värde bedöms inte avvika från redovisat värde.

15 OBESKATTADE RESERVER

	31 dec 2018	31 dec 2017
Periodiseringsfond	6.000	6.000
Ackumulerade överavskrivningar:		
Maskiner och inventarier	1	1
BR **Summa obeskattade reserver**	**6.001**	**6.001**

16 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSER

Moderbolaget har två typer av pensionsplaner, avgiftsbestämda planer och förmånsbestämda planer.

Avgiftsbestämda planer, där bolaget betalar fasta premier till ett antal olika försäkringsbolag. Efter erlagd premie har bolaget fullgjort sitt åtagande avseende pensionsersättningar. Avgiftsbestämda planer kostnadsförs under den period den anställde utför sina tjänster.

Förmånsbestämda planer, där bolagets åtagande är att erlägga förutbestämda ersättningar till den anställde vid eller efter pensionering. Dessa planer tryggas genom avsättningar i balansräkningen eller genom överföring av medel till pensionsstiftelse. En kreditförsäkring har dessutom tecknats avseende värdet av utfärdade förpliktelser. Den huvudsakliga förmånsbestämda pensionsplanen är ITP2-planen, som grundar sig på slutlönen. Planen är delvis stängd, vilket innebär att enbart nyanställda som är födda före 1979 har möjlighet att välja ITP2-lösningen. ITP2 i egen regi för bolaget är delvis finansierad genom Volvo Pensionsstiftelse. Pensionsförpliktelsen beräknas årligen på balansdagen, baserad på aktuariella antaganden.

De förmånsbestämda förpliktelserna är beräknade baserat på gällande lönenivå per respektive balansdag och med en diskonteringsränta på 3,84% (3,84) avseende ITP2 och 0,6% (0,7) för övriga pensionsskulder. Årliga förräntningsantaganden samt dödlighetsantaganden fastställs av PRI för ITP2 respektive Finansinspektionen för övriga pensionsskulder.

Volvo Pensionsstiftelse bildades 1996 för tryggande av pensionsåtaganden enligt ITP-planen. Sedan bildandet har moderbolaget tillfört stiftelsen förvaltningskapital om netto 250.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser i moderbolagets balansräkning motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för värdet av förvaltningstillgångarna.

Förpliktelser i förmånsbestämda planer	Fonderat	Ofonderat	Totalt
Förpliktelser, ingående balans 2017	612	112	724
Kostnader för tjänstgöring	16	6	22
Räntekostnad	24	1	25
Utbetalda ersättningar	–19	–16	–35
Förpliktelser, 31 december 2017	**633**	**103**	**736**
Kostnader för tjänstgöring	26	169	195
Räntekostnad	25	1	26
Utbetalda ersättningar	–21	–15	–36
Förpliktelser, 31 december 2018	**663**	**258**	**921**

Förvaltningstillgångarnas verkliga värde i fonderade planer	
Förvaltningstillgångar, ingående balans 2017	**747**
Verklig avkastning på förvaltningstillgångarna	53
Inbetalning och gottgörelse till/från stiftelsen	–
Förvaltningstillgångar, 31 december 2017	**800**
Verklig avkastning på förvaltningstillgångarna	–12
Inbetalning och gottgörelse till/från stiftelsen	–
Förvaltningstillgångar, 31 december 2018	**788**

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31 dec 2018	31 dec 2017
Förpliktelser[1]	–921	–736
Förvaltningstillgångar	788	800
Överskott (+) / underskott (–)	**–133**	**64**
Begränsning av tillgångsvärdet i enlighet med RFR2 (då förvaltningstillgångarna överstiger motsvarande kapitalvärde.)	–125	–167
BR **Avsättningar netto, för pensioner och liknande förpliktelser[2]**	**–258**	**–103**

1 Kapitalvärdet för ITP2 uppgår till –645 (–615).
2 Pensionsförpliktelser netto, avseende ITP2 uppgår till 0 (0).

Pensionskostnader	2018	2017
Kostnader för tjänstgöring	195	22
Räntekostnad[3]	26	25
Ränteintäkt[3]	–30	–21
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner	**191**	**26**
Kostnad för avgiftsbestämda pensionsplaner	**65**	**55**
Särskild löneskatt / avkastningsskatt[4]	42	34
Försäkringskostnad FPG	4	1
Redovisad pensionskostnad	**302**	**116**

3 Räntekostnader om netto 1 (1) redovisas i finansnettot.
4 Kostnad för särskild löneskatt/avkastningsskatt beräknas enligt skattelagstiftning och avsättning görs under kortfristiga skulder.

Volvokoncernen tillämpar IAS 19; Ersättningar till anställda, i sin finansiella rapportering. Detta innebär skillnader som kan vara väsentliga, vid redovisning av förmånsbaserade planer avseende pensioner samt vid redovisning av förvaltningstillgångar placerade i Volvo Pensionsstiftelse.

Redovisningsprinciperna för förmånsbaserade planer skiljer sig från IAS 19 främst avseende:

- Beräkningen av pensionsskulden enligt svenska redovisningsprinciper tar inte hänsyn till framtida löneökningar.
- Diskonteringsräntan för den svenska skuldberäkningen bestäms av PRI Pensionsgaranti respektive Finansinspektionen.
- Förändringar i diskonteringsräntan, verklig avkastning på förvaltningstillgångarna och övriga aktuariella antaganden redovisas direkt i resultat- och balansräkningen.
- Underskott måste antingen återställas genom inbetalningar eller redovisas som skuld i balansräkningen.
- Överskott kan inte redovisas som tillgång men kan i vissa fall gottgöras bolaget för att minska pensionskostnaderna.

17 LÅNGFRISTIGA SKULDER

De långfristiga lånen förfaller till betalning enligt följande:

2020–2024	13.975
2025 eller senare	2
BR **Summa långfristiga skulder**	**13.977**

18 ÖVRIGA SKULDER

	31 dec 2018	31 dec 2017
Löner och källskatter	302	320
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	239	237
Övriga skulder	6	4
BR **Summa övriga skulder**	**547**	**561**

Inga ställda säkerheter har lämnats för de kortfristiga skulderna.

19 EVENTUALFÖRPLIKTELSER

Eventualförpliktelserna uppgick den 31 december 2018 till 296.380 (274.646) och av dessa var 296.166 (274.445) lämnade för koncernföretag.

Garantier för kreditprogram ingår med belopp som motsvarar kreditramarna. Dessa uppgick till 277.018 (260.355) och hela beloppet lämnades till förmån för koncernföretag.

20 KASSAFLÖDE

Övriga ej kassapåverkande poster	2018	2017
Omvärderingar av aktieinnehav	–2.056	–2.054
Utdelning i form av aktier/Resultat vid försäljning av aktier	–1.831	–524
Transferprisjusteringar, netto	–178	28
Övriga förändringar	70	212
Totala övriga ej kassapåverkade poster	**–3.995**	**–2.338**

Ytterligare information framgår av not 5 Resultat från aktier och andelar i koncernföretag, not 6 Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag och not 7 Resultat från övriga aktier och andelar.

Förvärv och avyttringar av aktier i koncernföretag, netto	2018	2017
Förvärv	–	–6.368
Avyttringar	371	–
Totalt kassaflöde från förvärv och avyttringar av aktier i koncernföretag, netto	**371**	**–6.368**

Förvärv och avyttringar av koncernföretag framgår av Not 13 Aktier och andelar.

Förvärv och avyttringar av aktier och andelar i övriga företag, netto	2018	2017
Förvärv	–1	–1
Avyttringar	–	1.977
Totalt kassaflöde från förvärv och avyttringar av aktier och andelar i övriga företag, netto	**–1**	**1.976**

Förvärv och avyttringar av utomstående företag framgår av Not 13 Aktier och andelar.

Nettoförändring av lån	Långfristiga skulder till koncernföretag	Kortfristiga skulder till koncernföretag
	Lån Volvo Treasury AB	Koncernkonto Volvo Treasury AB
31 december 2016	**13.973**	**24.806**
Kassaflöde	–	–5.466
Övrigt	–	–3
31 december 2017	**13.973**	**19.337**
Kassaflöde	–	–5.790
Övrigt	–	7
31 december 2018	**13.973**	**13.554**

BOLAGSSTYRNING

Bolagsstyrnings-rapport 2018

Volvokoncernen värdesätter sund bolagsstyrning som en viktig grund för att uppnå en förtroendefull relation till aktieägarna och andra viktiga parter. Svensk kod för bolagsstyrning, som tillämpas av Volvokoncernen, syftar till att skapa en sund balans mellan aktieägarna, styrelsen och den högsta ledningen. En sund bolagsstyrning, med hög standard när det gäller öppenhet, tillförlitlighet och etiska värderingar, har alltid varit en vägledande princip för Volvokoncernens verksamhet.

Svensk kod för bolagsstyrning

AB Volvos aktier är upptagna till handel på börsen Nasdaq Stockholms huvudmarknad. Volvo tillämpar som noterat bolag Svensk kod för bolagsstyrning (Koden), som finns tillgänglig på www.bolagsstyrning.se.

Denna bolagsstyrningsrapport har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Koden, som en separat rapport som är skild från årsredovisningen. Volvos revisorer har gått igenom rapporten och ett yttrande från revisorerna har fogats till rapporten.

Bolagsstyrningsmodell

Aktieägarna utövar sitt inflytande genom att rösta på bolagsstämmor i AB Volvo, som är moderbolag i Volvokoncernen, och beslutar på så vis bland annat om sammansättningen av AB Volvos styrelse och val av revisorer.

En valberedning utsedd av AB Volvos årsstämma lämnar förslag till nästkommande årsstämma beträffande bland annat val av styrelseledamöter och styrelseordförande samt beslut om arvode till styrelsen. Valberedningen lämnar även, när så åligger den, förslag till val av externa revisorer och förslag till beslut om arvode till revisorerna.

Styrelsen är ytterst ansvarig för Volvokoncernens organisation och förvaltningen av dess verksamhet.

Styrelsen utser vidare verkställande direktör tillika koncernchef i AB Volvo. Koncernchefen leder koncernens löpande verksamhet i enlighet med styrelsens riktlinjer.

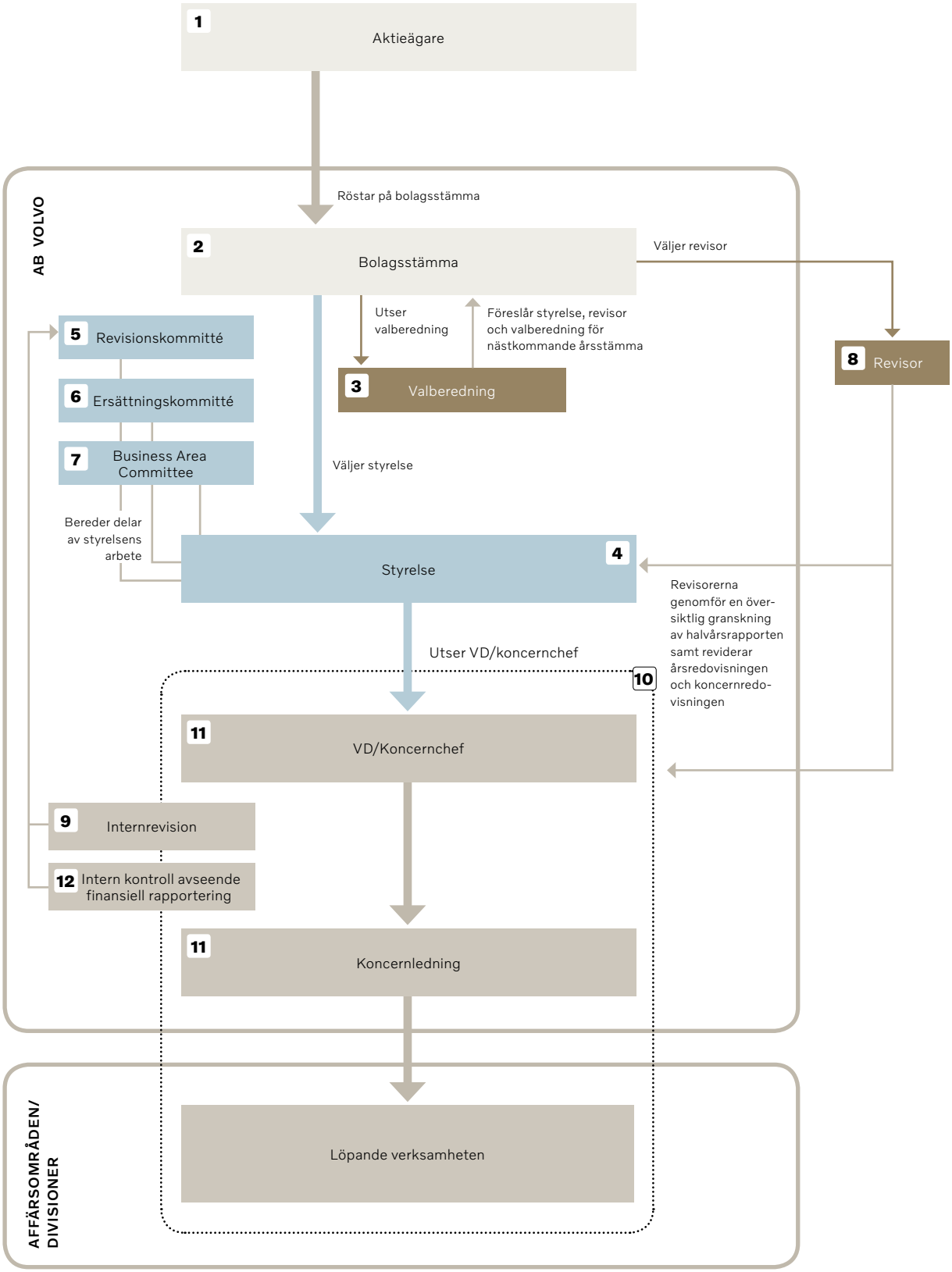
1 Aktieägare
Röstar på bolagsstämma
AB VOLVO
2 Bolagsstämma
Väljer revisor
Utser valberedning
Föreslår styrelse, revisor och valberedning för nästkommande årsstämma
3 Valberedning
8 Revisor
5 Revisionskommitté
6 Ersättningskommitté
7 Business Area Committee
Väljer styrelse
Bereder delar av styrelsens arbete
4 Styrelse
Revisorerna genomför en översiktlig granskning av halvårsrapporten samt reviderar årsredovisningen och koncernredovisningen
Utser VD/koncernchef
10
11 VD/Koncernchef
9 Internrevision
12 Intern kontroll avseende finansiell rapportering
11 Koncernledning
AFFÄRSOMRÅDEN/ DIVISIONER
Löpande verksamheten

1 AKTIER OCH AKTIEÄGARE

AB Volvo är ett avstämningsbolag, vilket innebär att bolagets aktiebok förs av Euroclear Sweden AB. Per den 31 december 2018 hade Volvo 245 663 aktieägare enligt aktieboken. Den röstmässigt största aktieägaren per detta datum var AB Industrivärden, som innehade 23,2 procent av rösterna, baserat på samtliga utestående aktier. Geely Holding innehade 15,7 procent av rösterna, Norges Bank Investment Management innehade 5,4 procent av rösterna och Svenska Handelsbanken tillsammans med SHB Pensionsstiftelse, SHB Personalstiftelse, SHB Pensionskassa och Oktogonen innehade 5,1 procent av rösterna, baserat på samtliga utestående aktier.

Volvo har gett ut aktier av två slag; A-aktier och B-aktier. En A-aktie medför rätt till en röst och en B-aktie medför rätt till en tiondels röst vid röstning på bolagsstämma. De två aktieslagen medför samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Ägare av A-aktier har enligt ett särskilt omvandlingsförbehåll i bolagsordningen rätt att begära omvandling av sina A-aktier till B-aktier. Genomförande av sådana omvandlingar innebär att det totala antalet röster i bolaget minskar.

Mer information om Volvos aktie och dess aktieägare återfinns i årsredovisningens förvaltningsberättelse på sidorna 105–107.

2 BOLAGSSTÄMMA

Allmänt

Bolagsstämman är Volvos högsta beslutande organ. Årsstämman hålls inom sex månader efter utgången av räkenskapsåret och äger normalt rum i Göteborg.

Utöver vad som följer av lag beträffande aktieägares rätt att delta vid stämman krävs enligt Volvos bolagsordning föranmälan inom viss i kallelsen angiven tid, varvid i förekommande fall även ska anmälas om aktieägaren avser att ha med sig biträde.

En aktieägare som vill få ett särskilt ärende behandlat vid stämman måste i god tid före stämman begära det hos styrelsen under den adress som meddelas på Volvos webbplats, www.volvokoncernen.se.

Årsstämma 2019

Volvos årsstämma 2019 kommer att hållas onsdagen den 3 april 2019 i Konserthuset, Göteborg. För ytterligare information om årsstämman 2019 se fliken i slutet av års- och hållbarhetsredovisningen samt Volvos webbplats, www.volvokoncernen.se.

AB Volvos årstämma 2018.

3 VALBEREDNING

Uppgifter
Valberedningen ska fullgöra de uppgifter som åligger en valberedning enligt Koden. Huvuduppgiften är att på aktieägarnas uppdrag bereda och lägga fram förslag till årsstämman beträffande val av styrelse, val av styrelseordförande och styrelsearvodering samt, när så åligger den, förslag om val av revisor samt arvode till revisorn.

Härutöver ska valberedningen, enligt gällande instruktion för Volvos valberedning, lämna förslag till ledamöter att ingå i påföljande års valberedning.

Sammansättning
Enligt instruktion för Volvos valberedning antagen av årsstämman 2017 ska årsstämman välja fem ledamöter till valberedningen, varav fyra ska representera de röstmässigt största aktieägarna i bolaget som uttalat sin vilja att delta i valberedningen. Därutöver ska en av ledamöterna vara styrelseordföranden i AB Volvo.

Volvos årsstämma 2018 beslutade enligt instruktionen att till ledamöter i valberedningen utse följande personer:

- Pär Boman, Svenska Handelsbanken, SHB Pensionsstiftelse, SHB Personalstiftelse, SHB Pensionskassa och Oktogonen,
- Ramsay Brufer, Alecta,
- Bengt Kjell, AB Industrivärden,
- Yngve Slyngstad, Norges Bank Investment Management, och
- Carl-Henric Svanberg, styrelsens ordförande.

Valberedningen utsåg Bengt Kjell till valberedningens ordförande.

4 STYRELSE

Uppgifter
Styrelsen har det yttersta ansvaret för Volvos organisation och förvaltningen av Volvos verksamhet. Styrelsen ansvarar för koncernens långsiktiga utveckling och strategi, för att fortlöpande kontrollera och utvärdera koncernens verksamhet samt för de övriga uppgifter som följer av aktiebolagslagen.

Sammansättning
Under perioden 1 januari 2018 till 5 april 2018 bestod AB Volvos styrelse av elva stämmovalda ledamöter, samt av tre ordinarie ledamöter och två suppleanter utsedda av arbetstagarorganisationer. Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av lägst sex och högst tolv stämmovalda ledamöter.

Årsstämman 2018 omvalde Matti Alahuhta, Eckhard Cordes, James W. Griffith, Martin Lundstedt, Kathryn V. Marinello, Martina Merz, Hanne de Mora, Helena Stjernholm och Carl-Henric Svanberg till styrelseledamöter och Eric Elzvik valdes till ny styrelseledamot och årsstämman omvalde Carl-Henric Svanberg till styrelseordförande. I avsnittet ”Styrelsens ledamöter” på sidorna 200–201 redovisas varje styrelseledamots ålder, huvudsakliga utbildning och arbetslivserfarenhet, uppdrag i bolaget och andra väsentliga uppdrag, eget och närståendes aktieinnehav i Volvo per den 8 mars 2019 samt vilket år ledamoten valdes in i Volvos styrelse.

Inför årsstämman 2018 meddelade valberedningen att valberedningen, i fråga om styrelsens sammansättning, tillämpat vad som föreskrivs i punkten 4.1 i Koden som mångfaldspolicy. Målsättningen är att styrelsen som helhet ska besitta erforderlig bredd avseende såväl bakgrund som kunskap, varvid vikten av en jämn könsfördelning särskilt beaktas. Resultatet av valberedningens tillämpning av mångfaldspolicyn är en styrelse som representerar en bredd avseende såväl yrkesmässiga erfarenheter och kunskaper som geografisk och kulturell bakgrund. 40 procent av de stämmovalda ledamöterna är kvinnor.

Oberoendekrav
Styrelsen i AB Volvo är föremål för de oberoendekrav som följer av Koden.

Inför årsstämman 2018 presenterade valberedningen följande bedömning avseende oberoende för de styrelseledamöter som valdes på årsstämman 2018.

Carl-Henric Svanberg, Matti Alahuhta, Eckhard Cordes, Eric Elzvik, James W. Griffith, Kathryn V. Marinello, Martina Merz och Hanne de Mora bedömdes samtliga vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen samt i förhållande till bolagets större aktieägare.

Martin Lundstedt bedömdes, såsom verkställande direktör för AB Volvo och koncernchef för Volvokoncernen, vara oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare men inte i förhållande till bolaget och bolagsledningen.

Helena Stjernholm bedömdes vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Eftersom AB Industrivärden inför årsstämman 2018 kontrollerade mer än 10 procent av rösterna i bolaget ansågs Helena Stjernholm, i egenskap av verkställande direktör och koncernchef för AB Industrivärden, inte vara oberoende i förhållande till en av bolagets större aktieägare.

Arbetsordning

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för styrelsearbetet. Av arbetsordningen framgår bland annat hur styrelsens arbete ska fördelas, inklusive ordförandens särskilda roll och uppgifter, instruktioner rörande arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören samt hur den finansiella rapporteringen till styrelsen ska ske. Styrelsen har dessutom antagit särskilda instruktioner för styrelsens kommittéer, som knyter an till arbetsordningen.

Styrelsens arbete 2018

Styrelsens arbete bedrivs i första hand inom ramen för formella styrelsemöten samt möten i styrelsens kommittéer. Därutöver upprätthålls en löpande kontakt mellan styrelsens ordförande och koncernchefen för att diskutera den pågående verksamheten och säkerställa att styrelsens beslut verkställs.

Under 2018 hölls nio ordinarie styrelsemöten och ett konstituerande styrelsemöte. Styrelseledamöternas närvaro vid dessa möten framgår av tabellen på sidan 199. Bolagets revisor har deltagit vid ett styrelsemöte under året.

Under 2018 har konjunkturutvecklingen varit högt på styrelsens agenda. Utöver detta har styrelsen haft fortsatt fokus på åtgärder för att öka koncernens lönsamhet och stärka balansräkningen. I maj 2018 avyttrade Volvokoncernen ett kinesiskt dotterbolag med aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd med en reavinst om cirka 0,8 miljarder kronor. Därutöver undertecknade Volvokoncernen i december 2018 ett avtal om att sälja 75,1 procent av sina aktier i sitt helägda dotterbolag WirelessCar. När försäljningen slutförs kommer den att resultera i en positiv påverkan på rörelseresultatet om cirka 1,5 miljarder kronor samt en positiv kassaflödeseffekt på 1,1 miljarder kronor. Slutförandet av affären förutsätter sedvanliga myndighetsgodkännande.

Ett annat fokusområde för styrelsen har varit nya teknologier och under året har styrelsen haft fokus på koncernens strategiska inriktning inom bland annat trender inom så kallade disruptiva teknologier och andra initiativ inom områdena digitalisering, elektrifiering och automatisering.

Styrelsen har vidare beslutat om en övergripande finansiell plan och investeringsram för koncernens verksamheter. Styrelsen följer även regelbundet upp koncernens resultat och finansiella ställning och har fortsatt fokuserat på riskrelaterade frågor såsom övergripande riskhantering och pågående legala tvister och utredningar. Styrelsen har under året ägnat mycket tid åt successionsplanering samt granskning och uppföljning av Bolagets kvalitétsarbete.

Genom att ägna tid åt verksamhetsgenomgångar av koncernens olika lastbilsdivisioner och affärsområden håller sig styrelsen löpande uppdaterad om status för och utvecklingen av koncernens verksamheter. Styrelsen besökte i juni 2018 bolagets verksamhet i Gent i Belgien. Vidare har styrelsen fokuserat på bolagets strategi kring koncernens verksamheter och samarbetsprojekt (joint ventures) i Asien och som ett led i det besökte styrelsen i oktober 2018 koncernens verksamheter i Indien.

Under 2017 inrättades en Volvo CE-kommitté för att särskilt följa upp och utvärdera verksamheten inom Volvo CE. Med anledning av Volvo CEs förbättrade finansiella resultat och operativa utveckling bytte kommittén namn till Business Area Committee i april 2018. Efter denna förändring är kommitténs huvudsakliga syfte att styrelsen ska ha tid för att sätta sig in i och att följa upp specifika affärsområden.

Utvärdering av styrelsens arbete

Styrelsen genomförde under 2018 den årliga utvärderingen av sitt arbete. Syftet med utvärderingen är att vidareutveckla styrelsens effektivitet och arbetsmetoder och att bestämma huvudinriktningen för styrelsens kommande arbete. Utöver detta fungerar utvärderingen som ett verktyg för att fastställa kraven för den kompetens som behövs i styrelsen och för att analysera den kompetens som redan finns i den nuvarande styrelsen. Genom detta fungerar utvärderingen även som underlag för valberedningens arbete med att föreslå styrelseledamöter.

Vid genomförandet av den årliga utvärderingen ombads styrelseledamöterna att, utifrån sitt eget perspektiv, fylla i frågeformulär och bedöma olika områden som rör styrelsens arbete. De områden som utvärderades för 2018 avsåg bland annat styrelsens sammansättning, hantering av och fokus på styrelsemöten, styrelsestöd samt styrelsens hantering av frågor gällande strategi, risk och successionsplanering. Områdena som omfattas av utvärderingen kan skilja sig från ett år till ett annat för att återspegla utvecklingen av styrelsens arbete och Volvokoncernen.

Separata utvärderingar genomfördes för styrelsen som helhet, för styrelsens ordförande, för revisionskommittén, ersättningskommittén och Business Area Committee. Resultatet av utvärderingarna avseende styrelsen som helhet och styrelseordföranden har diskuterats av styrelsen. Resultatet av utvärderingen av kommittéerna har diskuterats eller kommer att diskuteras av berörd kommitté. Utöver detta delas resultatet av utvärderingarna avseende styrelsen som helhet och styrelsens ordförande med valberedningen.

Ersättning till styrelsens ledamöter

Årsstämman beslutar om de stämmovalda styrelseledamöternas arvoden. Information om styrelsens arvode, som beslutades av årsstämman 2018, återfinns i årsredovisningens not 27 ”Personal” i koncernens noter.

Ersättning till styrelsen 2018 (gällande från årsstämma 5 april 2018)	Kronor
Styrelsens ordförande	3.500.000
Ledamot	1.030.000
Ordförande i revisionskommittén	360.000
Ledamot i revisionskommittén	165.000
Ordförande i ersättningskommittén	150.000
Ledamot i ersättningkommittén	110.000
Ordförande i Business Area Committee[1]	180.000
Ledamot i Business Area Committee[1]	155.000

1 Tidigare Volvo CE-kommittén.

Styrelsens kommittéer

5 REVISIONSKOMMITTÉN

Uppgifter

Styrelsen har en revisionskommitté, främst i syfte att utöva tillsyn över koncernens ekonomiska redovisning och rapportering och över revisionen av bokslutet.

I revisionskommitténs uppgifter ingår bland annat att svara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra koncernens finansiella rapportering genom att granska delårsrapporter, årsredovisning och koncernredovisning. Revisionskommittén har även till uppgift att granska och övervaka juridiska och skattemässiga frågor inom koncernen samt fullgörandet av lagar och föreskrifter, som kan ha en väsentlig inverkan på den finansiella rapporteringen. Ytterligare en uppgift för revisionskommittén är att granska och övervaka bolagets revisorers opartiskhet och självständighet. Kommittén har också ansvar för att utvärdera såväl interna som externa revisorers arbete samt i förekommande fall hantera upphandlingen av revisorstjänster. Revisionskommittén godkänner även i förväg vilka andra tjänster än revision som får upphandlas av bolagets revisorer.

Revisionskommittén fastställer vidare riktlinjer för transaktioner med till Volvo närstående bolag och personer. Slutligen ska revisionskommittén utvärdera kvaliteten, relevansen och effektiviteten i koncernens system för intern kontroll med avseende på den finansiella rapporteringen samt med avseende på internrevision och riskhantering och fullgöra de uppgifter som i övrigt åligger en revisionskommitté.

Sammansättning och arbete under 2018

Vid det konstituerande styrelsemötet efter årsstämman 2018 utsågs följande styrelseledamöter till ledamöter i revisionskommittén:

- Hanne de Mora
- Eric Elzvik
- Helena Stjernholm

Hanne de Mora utsågs till ordförande i revisionskommittén.

Revisionskommittén har träffat de externa revisorerna utan ledningens närvaro vid fyra tillfällen under 2018 i samband med revisionskommittémötena. Revisionskommittén har regelbundet träffat chefen för internrevisionen i samband med kommittémötena.

Revisionskommittén och de externa revisorerna har bland annat gått igenom den externa revisionsplanen och synen på hantering av risker. Under 2018 hade revisionskommittén tio ordinarie möten. Ledamöternas närvaro vid kommittémötena framgår av tabellen på sidan 199. Revisionskommittén rapporterar regelbundet resultatet av sitt arbete till hela styrelsen och protokollen från revisionskommitténs möten distribueras till styrelseledamöterna.

Styrelsen besökte i juni 2018 koncernens verksamhet i Gent i Belgien.

forts. Styrelse

6 ERSÄTTNINGSKOMMITTÉN

Uppgifter
Styrelsen har en ersättningskommitté i syfte att bereda och besluta i frågor om ersättning till högre chefer i koncernen. Kommittén ska lämna rekommendationer till styrelsen avseende styrelsens beslut om anställnings- och ersättningsvillkor för verkställande direktören och den vice verkställande direktören i AB Volvo, principerna för ersättningar, inklusive pensioner och avgångsvederlag, till övriga medlemmar i koncernledningen samt principerna för system beträffande rörlig lön, aktiebaserade incitamentsprogram och strukturer för pensioner och avgångsvederlag för andra högre chefer i koncernen.

Ersättningskommittén ska följa och utvärdera pågående och under året avslutade program för rörliga ersättningar till ledningen, tillämpningen av de riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som årsstämman ska fatta beslut om och gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i koncernen.

Styrelsen ska, senast tre veckor före årsstämman, lämna en redovisning av resultatet av ersättningskommitténs utvärdering på bolagets hemsida.

Sammansättning och arbete under 2018
Vid det konstituerande styrelsemötet efter årsstämman 2018 utsågs följande styrelseledamöter till ledamöter i ersättningskommittén:
- Carl-Henric Svanberg
- Matti Alahuhta
- James W. Griffith
- Mikael Sällström

Carl-Henric Svanberg utsågs till ordförande i ersättningskommittén.

Enligt Koden ska ledamöterna i ersättningskommittén, med undantag för styrelseordföranden om denne är ledamot i kommittén, vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Valberedningens oberoendebedömning inför årsstämman 2018 redovisas på sidan 195 under rubriken ”Oberoendekrav”.

Under 2018 hade ersättningskommittén sex möten. Ledamöternas närvaro vid kommittémötena framgår av tabellen på sidan 199. Ersättningskommittén rapporterar regelbundet resultatet av sitt arbete till hela styrelsen.

7 BUSINESS AREA COMMITTEE

Uppgifter
I samband med årsstämman 2017 inrättade styrelsen en Volvo CE-kommitté som under 2018 bytte namn till Business Area Committee. Det huvudsakliga syftet med kommittén är att följa upp och utvärdera utvecklingen av Volvokoncernens affärsområden.

Sammansättning och arbete under 2018
Vid det konstituerande styrelsemötet efter årsstämman 2018 utsågs följande ledamöter och suppleant till ledamöter i Business Area Committee:
- Carl-Henric Svanberg
- Matti Alahuhta
- Lars Ask
- Eckhard Cordes
- James W. Griffith
- Mari Larsson
- Helena Stjernholm

Carl-Henric Svanberg utsågs till ordförande i Business Area Committee.

Under 2018 hade Business Area Committee tre möten. Ledamöternas närvaro vid kommittémötena framgår av tabellen på sidan 199. Business Area Committee rapporterar regelbundet resultatet av sitt arbete till hela styrelsen.

Styrelsens sammansättning samt närvaro under möten 1 januari 2018–31 december 2018

Ledamot	Styrelse (10 inkl. konstituerande)	Revisions-kommittén (10)	Ersättnings-kommittén (6)	Business Area Committee (3)
Carl-Henric Svanberg	10		6	3
Martin Lundstedt	10			
Matti Alahuhta	10		6	3
Eckhard Cordes	9			3
Eric Elzvik[1]	7	8		
James Griffith	9		6	3
Hanne de Mora	9	9		
Kathryn Marinello	10			
Martina Merz	10			
Håkan Samuelsson[2]	2			
Helena Stjernholm	10	10		3
Lars Westerberg[3]	2	2		
Lars Ask, arbetstagarrepresentant	10			3
Mats Henning, arbetstagarrepresentant	10			
Camilla Johansson, arbetstagarrepresentant	10			
Mari Larsson, arbetstagarrepresentant	10			3
Mikael Sällström, arbetstagarrepresentant	10		4	
Totalt antal möten	**10**	10	6	3

1 Invaldes i styrelsen den 5 april 2018.
2 Lämnade styrelsen den 5 april 2018.
3 Lämnade styrelsen den 5 april 2018.

Styrelsens ledamöter

STYRELSE-LEDAMÖTER VALDA AV ÅRSSTÄMMAN

	Carl-Henric Svanberg *Styrelseordförande, Ordförande i ersättningskommittén, Ordförande i Business Area Committee*	**Matti Alahuhta** *Ledamot i ersättningskommittén, Ledamot i Business Area Committee*	**Eckhard Cordes** *Ledamot i Business Area Committee*	**Eric Elzvik** *Ledamot i revisionskommittén*	**James W. Griffith** *Ledamot i ersättningskommittén, Ledamot i Business Area Committee*
Utbildning	Civilingenjör, Linköpings Tekniska Högskola, civilekonom, Uppsala universitet.	Civilingenjör, fil dr, Helsinki University of Technology.	MBA och fil dr från University of Hamburg.	Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm.	BSc Industrial Engineering, MBA från Stanford University.
Född	1952	1952	1950	1960	1954
Ledamot i AB Volvos styrelse	Styrelseordförande i AB Volvo sedan 4 april 2012.	Sedan 2 april 2014.	Sedan 1 april 2015.	Sedan 5 april 2018.	Sedan 2 april 2014.
Position och styrelseuppdrag	Ordförande: Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) och European Round Table of Industrialists.	Styrelseordförande: DevCo Partners Oy och Outotec Corporation. Styrelseledamot: Kone Corporation och ABB Ltd.	Partner i Cevian Capital och EMERAM Capital Partners. Styrelseordförande: Bilfinger SE. Medlem: Executive Committee of Eastern European Economic Relations of German Industry.	Styrelseledamot: Telefonaktiebolaget LM Ericsson, Landis+Gyr Group AG, Fenix Marine Services och VFS Global.	Styrelseledamot: Illinois Tool Works Inc.
Huvudsaklig arbetslivserfarenhet	Har innehaft ett flertal befattningar inom Asea Brown Boveri (ABB) och Securitas AB, verkställande direktör och koncernchef på Assa Abloy AB, verkställande direktör och koncernchef på Telefonaktiebolaget LM Ericsson, ledamot av External Advisory Board för Earth Institute vid Columbia University samt av Advisory Board för Harvard Kennedy School samt styrelseordförande i BP plc.	Har innehaft ett flertal chefsbefattningar inom Nokiakoncernen – verkställande direktör Nokia Telecommunications, verkställande direktör Nokia Mobile Phones och Chief Strategy Officer i Nokiakoncernen, verkställande direktör på Kone Corporation 2005–2014 och mellan 2006–2014 även koncernchef.	Började 1976 inom Daimler Benz AG, där han innehaft ett flertal chefspositioner, bland annat som chef för lastbils- och bussverksamheten, chef för Group Controlling, Corporate Development och M&A i AEG AG samt koncernchef för Mercedes Car Group. Har vidare varit verkställande direktör inom Metro Group, rådgivare till EQT samt styrelseledamot i bland annat Air Berlin, SKF, Carl Zeiss och Rheinmetall AG. Är sedan 2012 partner i Cevian Capital och EMERAM Capital Partners.	Började på ABB 1984 och har innehaft ett antal ledande befattningar inom ABBs finansfunktion i Sverige, Singapore och Schweiz – senast som Group CFO 2013-2017 och dessförinnan som CFO för divisionerna Discrete Automation & Motion och Automation Products samt även som chef för Mergers & Acquisitions and New Ventures och som chef för Corporate Development. Industriell rådgivare till private equity.	Började sin karriär på The Timken Company 1984, där han har innehaft ett flertal chefsbefattningar, bland annat som ansvarig för Timkens kullagerverksamhet i Asien, Stillahavsområdet och Latinamerika och för bolagets verksamhet i Nordamerika med inriktning mot fordonsindustrin. Fram till 2014 verkställande direktör och koncernchef på The Timken Company.
Innehav i Volvo, eget och närståendes	1.500.000 B-aktier.	146.100 B-aktier.	Inget aktieinnehav.	7.475 B-aktier.	40.000 B-aktier.

STYRELSELEDAMÖTER UTSEDDA AV ARBETSTAGARORGANISATIONER

	Lars Ask *Representant för de anställda, ordinarie ledamot Ledamot i Business Area Committee*	**Mats Henning** *Representant för de anställda, ordinarie ledamot*	**Mikael Sällström** *Representant för de anställda, ordinarie ledamot Ledamot i ersättningskommittén*
Född	1959	1961	1959
Ledamot i AB Volvos styrelse	Ordinarie ledamot sedan 6 april 2016. Suppleant 16 juni 2009–2016.	Sedan 9 maj 2014.	Sedan 7 september 2009.
Bakgrund inom Volvo	Verksam inom Volvo sedan 1982.	Verksam inom Volvo sedan 1982.	Verksam inom Volvo 1980–1999 och sedan 2009.
Innehav i Volvo, eget och närståendes	Inget aktieinnehav.	293 A-aktier, 500 B-aktier.	293 A-aktier.

Martin Lundstedt *Verkställande direktör och koncernchef*	**Kathryn V. Marinello**	**Martina Merz**	**Hanne de Mora** *Ordförande i revisionskommittén*	**Helena Stjernholm** *Ledamot i revisionskommittén, Ledamot i Business Area Committee*
Civilingenjör, Chalmers Tekniska Högskola.	BA från State University of New York at Albany, MBA från Hofstra University.	BS från University of Cooperative Education, Stuttgart.	BA Economics från HEC i Lausanne, MBA från IESE i Barcelona.	Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm.
1967	1956	1963	1960	1970
Sedan 6 april 2016.	Sedan 2 april 2014.	Sedan 1 april 2015.	Sedan 14 april 2010.	Sedan 6 april 2016.
Verkställande direktör och koncernchef för AB Volvo. Styrelseordförande: Partex Marking Systems AB och Permobil AB. Styrelseledamot: ACEA Commercial Vehicle och Concentric AB. Medlem: IVA. Rådgivande ledamot: Nationella innovationsrådet.	Verkställande direktör och koncernchef för Hertz Global Holdings.	Styrelseordförande: SAF Holland SA och Thyssenkrupp AG (supervisory board). Styrelseledamot: Deutsche Lufthansa AG (supervisory board), NV Bekaert S.A. och Imerys SA.	Styrelseordförande: a-connect (group) ag. Styrelseledamot: IMD Supervisory Board och Outotec Oyj.	Verkställande direktör och koncernchef för AB Industrivärden. Styrelseledamot: AB Industrivärden, Sandvik AB och Telefonaktiebolaget LM Ericsson.
Verkställande direktör och koncernchef i Scania 2012–2015. Innan dess ledande befattningar inom Scania sedan 1992. Ordförande i FN:s rådgivande panel för hållbara transporter 2015–2016.	Har innehaft ett flertal chefsbefattningar på Citibank, Chemical Bank New York (nu JP Morgan Chase), First Bank Systems och First Data Corporation, divisionschef på General Electric Financial Assurance Partnership Marketing och på General Electrics Fleet Service, verkställande direktör och koncernchef för Ceridian Corporation och sedan även ordförande. Ordförande, verkställande direktör och koncernchef för Stream Global Services, Inc. Senior rådgivare Ares Management, LLC. Styrelseledamot i Nielsen, RealPage, General Motors Co. och MasterCard US.	Fram till januari 2015 koncernchef för Chassis Brakes International. Har under närmare 25 år innehaft ett flertal befattningar inom Robert Bosch GmbH, senast som Executive Vice President Sales and Marketing för divisionen Chassis System Brakes kombinerat med ansvar för regionerna Kina och Brasilien samt verkställande direktör i dotterbolaget Bosch Closure System. Har även varit medlem av ledningsgruppen i Brose Fahrzeugteile GmbH & Co.	Kreditanalytiker på Den Norske Creditbank i Luxemburg 1984, olika befattningar inom brand management och controlling inom Procter & Gamble 1986–1989, partner i McKinsey & Company, Inc. 1989–2002, en av grundarna och ägarna, tillika styrelseordförande, i det globala konsultbolaget och talangnätverket a-connect (group) ag sedan 2002.	Mellan 1998–2015, anställd av private equity-bolaget IK Investment Partners (tidigare Industri Kapital) där hon haft olika befattningar. Hon var partner med ansvar för Stockholmskontoret. Hon var även medlem i IK's Executive Committee. Dessförinnan var hon verksam som konsult vid Bain & Company.
154.056 B-aktier.	Inget aktieinnehav.	4.500 B-aktier.	6.000 B-aktier.	8.000 B-aktier.

SUPPLEANTER UTSEDDA AV ARBETSTAGARORGANISATIONER

Camilla Johansson *Representant för de anställda, suppleant*	**Mari Larsson** *Representant för de anställda, suppleant* *Ledamot i Volvo Business Area Committee*
1966	1978
Sedan 6 april 2016.	Sedan 22 maj 2015.
Verksam inom Volvo sedan 1997.	Verksam inom Volvo sedan 2004.
643 A-aktier.	605 A-aktier.

STYRELSENS SEKRETERARE

Sofia Frändberg *Styrelsens sekreterare* Jur kand.
1964
Sekreterare till styrelsen sedan 1 april 2013.
Executive Vice President Group Legal & Compliance and General Counsel.
1.738 A-aktier, 67.624 B-aktier.

8 EXTERN REVISION

Volvos revisorer väljs av årsstämman. Revisorerna genomför en översiktlig granskning av halvårsrapporten samt reviderar årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorerna rapporterar resultatet av sin revision av årsredovisningen och koncernredovisningen och sin genomgång av bolagsstyrningsrapporten genom revisionsberättelsen samt ett särskilt yttrande om bolagsstyrningsrapporten och ett särskilt yttrande till årsstämman om riktlinjerna för ersättningar till ledande befattningshavare har följts, som de framlägger för årsstämman.

Nuvarande revisorer är Deloitte AB som valdes på årsstämman 2018 för en mandatperiod om fyra år. Jan Nilsson ansvarar för revisionen av Volvo och är huvudansvarig revisor.

Information om ersättning som Volvo betalade till revisorerna återfinns i årsredovisningens not 28 ”Ersättning till revisorer” i koncernens noter.

9 INTERN REVISION

Volvos funktion för internrevision, Corporate Audit, bistår koncernen med att förbättra och skydda organisationens värde genom en riskbaserad, oberoende och objektiv säkrings- och rådgivningsverksamhet. Corporate Audit hjälper koncernen att uppnå dess mål genom att använda ett systematiskt, disciplinerat tillvägagångssätt för att utvärdera och för att förbättra effektiviteten i riskhantering, kontroll- och styrningsprocesser.

Corporate Audit utför internrevisioner av utvalda fokusområden, identifierade genom en oberoende riskanalys och godkända av revisionskommittén. Därutöver genomför Corporate Audit särskilda uppdrag som efterfrågas av ledningen och revisionskommittén. Revisionerna omfattar bland annat bedömningar om lämpligheten och effektiviteten i de processer inom koncernen som relaterar till verksamhetsstyrning och riskhantering samt utvärderingar avseende efterlevnad av riktlinjer och direktiv.

Corporate Audit genomför även utredningar om misstänkta brott mot uppförandekoden och misstänkta bedrägerier inom organisationen samt koordinerar och bistår med översyn av andra styr- och övervakningsfunktioner.

Chefen för Corporate Audit rapporterar direkt till den verkställande direktören, koncernens chefsjurist och styrelsens revisionskommitté. För ytterligare information om den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen, se sidorna 208–209.

10 STYRNINGSPRINCIPER OCH ORGANISATIONSSTRUKTUR

Volvos strategi

Volvokoncernens mission är att "Bidra till ökat välstånd genom transportlösningar". Koncernens produkter och tjänster utvecklas kontinuerligt för att stödja hållbara samhällen och människors välbefinnande och säkerhet. Med detta i åtanke strävar Volvokoncernen mot att uppnå sin vision "Att vara världens mest eftertraktade och framgångsrika leverantör av transportlösningar".

Volvokoncernens ambitioner är att ha ledande kundnöjdhet för alla sina varumärken i respektive segment, att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren i branschen och att ha en branschledande lönsamhet. Koncernens värderingar, Framgång för kunden, Tillit, Passion, Förändring och Prestation är grunden för koncernens företagskultur. Volvokoncernen anger tydligt förväntningarna på hur koncernens verksamhet bedrivs – inte bara på ett fåtal platser, utan överallt där koncernen är verksam. Uppförandekoden sammanfattar det koncernen står för och vad Volvo förväntar sig av sina medarbetare. Sju strategiska prioriteringar anger riktningen för koncernen. De beskriver nyckelprinciperna i Volvokoncernens strategi, såsom kundfokus, decentralisering, tydligt ledarskap och resultatansvar för varje varumärke, ständiga förbättringar samt vikten av att ta tillvara på koncernens styrkor för att öka synergier, lönsamhet och att vara ledande inom teknik.

Baserat på koncernens strategiska prioriteringar definierar varje affärsområde sin egen operationella plan. De långsiktiga planerna, såsom koncernens industriella- och produktplaner är också viktiga delar av koncernens strategiska riktning.

Styrdokument

En annan viktig del i styrningen av koncernen är koncernens policies och direktiv, såsom uppförandekoden och policies om investeringar, finansiella risker, redovisning, finansiell kontroll och internrevision, vilka innehåller koncerngemensamma operationella och finansiella regler för verksamheten samt ansvars- och befogenhetsstrukturer.

Organisationsstruktur

Volvokoncernens affärsverksamhet är organiserad i tio affärsområden. Av dessa utgörs fem av de varumärkesbaserade affärsområdena för lastbilar; Volvo Trucks, UD Trucks, Renault Trucks, Mack Trucks och Group

Volvokoncernens organisationsstruktur

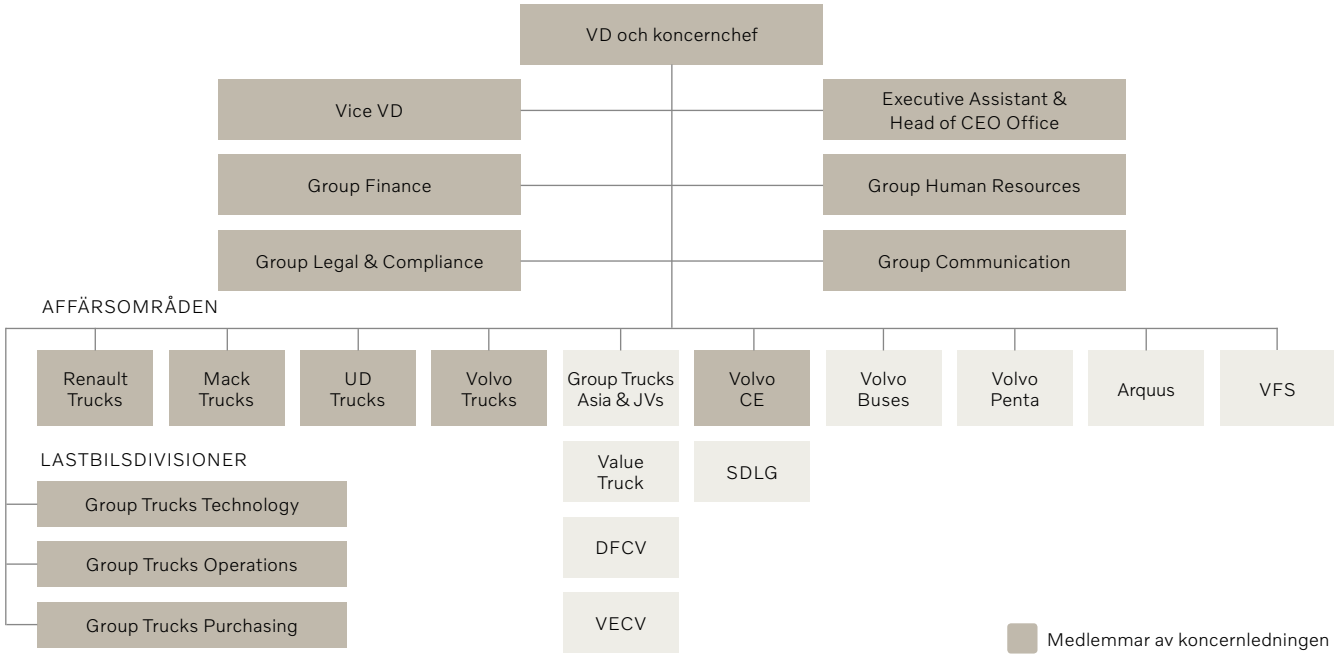

forts. Styrningsprinciper och organisationsstruktur

Trucks Asia & JVs, samtliga med eget resultatansvar för respektive affär. Övriga affärsområden är Volvo Construction Equipment, Volvo Buses, Volvo Penta, Arquus och Volvo Financial Services (VFS).

Lastbilsverksamheten är vidare organiserad i tre divisioner; Group Trucks Technology (GTT), Group Trucks Operations (GTO) och Group Trucks Purchasing (GTP). GTT ansvarar för produktutveckling av motorer, växellådor och lastbilar. GTO ansvarar för produktion av lastbilar, koncernens motorer och växellådor samt för koncernens reservdelsförsörjning och logistikverksamhet. GTP har ett övergripande ansvar för inköp inom koncernens lastbilsverksamhet och verksamheterna för motorer och växellådor samt för koncernens övriga inköp av varor och tjänster.

Härutöver finns fyra stabsfunktioner, Group Human Resources, Group Finance, Group Communication och Group Legal & Compliance, vars uppgift bland annat är att ge stöd åt koncernchefen och koncernledningen med expertkunskap inom respektive stabsfunktionsområde samt att utveckla standarder för hela organisationen genom policies, direktiv och riktlinjer. Vidare finns koncernfunktioner som tillhandahåller tjänster och/eller produkter till hela koncernen, såsom exempelvis Group IT och Accounting & Company Control.

Med denna styrmodell kan Volvo dra nytta av synergieffekterna av globala organisationer för tillverkning, produktutveckling och inköp, samtidigt som tydligt ledarskap och ansvar för respektive varumärke bibehålls för att säkerställa att kundernas behov tillgodoses. Målet med styrmodellen är att alla koncernens affärsområden ska drivas utifrån samma tydliga affärsmässiga principer där varje enhet kan följa och optimera sin egen resultatutveckling på kort och lång sikt.

11 KONCERNLEDNING

Koncernledningen består av 14 medlemmar. Utöver koncernchefen och vice verkställande direktören består koncernledningen av cheferna för koncernens tre lastbilsdivisioner, cheferna för de fem affärsområdena Renault Trucks, Mack Trucks, UD Trucks, Volvo Trucks och Volvo Construction Equipment samt cheferna för koncernens fyra stabsfunktioner. Medlemmarna i koncernledningen rapporterar direkt till koncernchefen.

Cheferna för affärsområdena Group Trucks Asia & JVs, Volvo Buses, Volvo Penta, Arquus och VFS rapporterar också direkt till koncernchefen och ingår i en utökad ledningsgrupp tillsammans med medlemmarna i koncernledningen.

Koncernchefen ansvarar för den löpande förvaltningen av Volvokoncernens verksamhet och har behörighet att fatta beslut i de frågor som inte kräver styrelsens godkännande. Koncernchefen leder den löpande verksamheten i koncernen huvudsakligen genom koncernledningen och den utökade ledningsgruppen.

Viktiga beslut relaterade till koncernens produkt och teknologiportfölj fattas av Product Board.

Kvalitetsrelaterade frågor hanteras av Quality Board i syfte att främja snabbt beslutsfattande och kundfokus inom området. På särskilda möten för Sales & Operations Planning (S&OP) fattas beslut om en produktionsplan som syftar till att optimera Volvokoncernens totala lönsamhet. Syftet med mötena är att balansera efterfrågan med leverantörskedjan, hantera kapacitet och ge direktiv för koncernens verksamheter för försäljning och produktion.

Genom ovan nämnda organ sker styrning och uppföljning av koncernens finansiella utveckling, strategier och mål, samt fattas beslut om bland annat investeringar.

Ersättning till koncernledningen
Årsstämman i AB Volvo beslutar varje år om riktlinjer för ersättning till koncernledningen, efter förslag från styrelsen. Information om de ersättningsriktlinjer som antogs av årsstämman 2018 återfinns i årsredovisningens not 27 ”Personal” i koncernens noter.

Förändringar i koncernledningen
Den 1 november 2018 tillträdde Jan Ytterberg befattningen Executive Vice President Group Finance and CFO och blev därmed medlem av koncernledningen. Vice VD Jan Gurander fortsätter sitt arbete som vice VD. Den 1 januari 2019 tillträdde Diana Niu befattningen Executive Vice President Group Human Resources för Volvokoncernen och ersatte Kerstin Renard och blev därmed medlem av koncernledningen. Den 1 januari 2019 tillträdde Roger Alm befattningen President Volvo Trucks och blev därmed medlem av koncernledningen.

Martin Lundstedt, verkställande direktör och koncernchef, vid årsstämman 2018.

Koncernledning

	Martin Lundstedt *Verkställande direktör och koncernchef*	**Jan Gurander** *Vice VD*	**Bruno Blin** *Executive Vice President Volvo Group och President Renault Trucks*	**Sofia Frändberg** *Executive Vice President Group Legal & Compliance och General Counsel*	**Andrea Fuder** *Executive Vice President Volvo Group Trucks Purchasing*	**Melker Jernberg** *Executive Vice President Volvo Group och President Volvo Construction Equipment*	**Roger Alm** *Executive Vice President Volvo Group och President Volvo Trucks*
Utbildning	Civilingenjör.	Civilekonom.	MBA.	Jur kand.	MSc och MBA.	Civilingenjör maskinteknik.	
Född	1967	1961	1963	1964	1967	1968	1962
Huvudsaklig arbetslivserfarenhet	Verkställande direktör och koncernchef. Medlem av Volvos koncernledning sedan oktober 2015. Verkställande direktör och koncernchef Scania 2012–2015. Innan dess ledande befattningar inom Scania sedan 1992. Ordförande i FN:s rådgivande panel för hållbara transporter 2015–2016.	Deputy CEO & CFO 2016–2018. CFO & Executive Vice President Volvo Group 2014–2016. CFO & Senior Vice President Finance Volvo Car Corporation 2011–2013. CFO MAN Diesel & Turbo SE 2010. CFO MAN Diesel SE 2008–2009. Group Vice President och CFO Scania AB 2001–2006. President of Business Unit Finance AB Volvo 1999–2001. Senior Vice President & Finance Director Scania AB 1998–1999. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2014. Verksam inom Volvo 1999–2001 och sedan 2014.	Efter att ha arbetat i flera företag inom tillverknings-, kvalitets- och inköpsområdena började han på Renault Trucks Purchasing 1999. Har innehaft flera ledande befattningar under åren, senast som Senior Vice President Group Truck Sales South Europe sedan januari 2013–2016 och dessförinnan Senior Vice President Volvo Group Purchasing. Medlem av Volvos koncernledning sedan mars 2016. Verksam inom Volvo sedan 1999.	Ansvarig för Group Legal & Compliance och chefsjurist i Volvokoncernen sedan april 2013. Chef för Corporate Legal AB Volvo 1998–2013. Corporate Legal Counsel AB Volvo 1994–1997. Medlem av Volvos koncernledning sedan april 2013. Verksam inom Volvo sedan 1994.	Har arbetat inom kvalitet och logistik och har innehaft ett antal ledande befattningar inom Volkswagens inköpsorganisation. Ansvarig för inköp på Scania 2012–2016. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2017. Verksam inom Volvo sedan 2017.	VD och koncernchef Höganäs AB 2014–2017. Executive Vice President EMEA vid SSAB 2011–2014. Har haft ett flertal befattningar på Scania AB sedan 1989, senast som Senior Vice President Buses and Coaches Scania AB 2007–2011. Medlem av Volvos koncernledning sedan januari 2018.	Senior Vice President Volvo Trucks Europe 2016–2018. Senior Vice President Volvo Group Trucks Northern Europe 2015–2016. President Volvo Group Trucks Latin America 2012–2014. President Volvo Trucks Latin America 2010-2011. Managing Director Volvo Trucks, Region East 2004–2009. Verksam inom Volvo sedan 1989. Medlem av Volvos koncernledning sedan januari 2019.
Styrelseuppdrag	Ordförande i Partex Marking Systems AB och i Permobil AB. Ledamot i ACEA Commercial Vehicle och i Concentric AB. Medlem i IVA samt rådgivande ledamot i Nationella innovationsrådet.	Ledamot i Teknikföretagen.		Sekreterare i AB Volvos styrelse sedan april 2013.			
Innehav i Volvo, eget och närståendes	154.056 B-aktier.	61.956 B-aktier.	15.285 B-aktier.	1.738 A-aktier, 67.624 B-aktier.	1.600 A-aktier, 21.531 B-aktier.	6.239 B-aktier.	398 A-aktier, 11.033 B-aktier.

	Jan Ohlsson *Executive Vice President Group Trucks Operations*	**Diana Niu** *Executive Vice President Group Human Resources*	**Joachim Rosenberg** *Executive Vice President Volvo Group och Chairman of UD Trucks*	**Lars Stenqvist** *Executive Vice President Group Trucks Technology*	**Martin Weissburg** *Executive Vice President Volvo Group och President Mack Trucks*	**Kina Wileke** *Executive Vice President Group Communication & Sustainability Affairs*	**Jan Ytterberg** *Executive Vice President Volvo Group och CFO*
	Civilingenjör.	MBA och kandidatexamen i ekonomi.	Civilingenjör, civilekonom, ekonomie magister.	Civilingenjör.	Civilekonom. BSc Industrial Management.	Magisterexamen i journalistik.	Civilekonom.
	1953	1966	1970	1967	1962	1974	1961
	Senior Vice President Powertrain Production Group Trucks Operations 2012–2016. 2001–2012 General Manager European Manufacturing Volvo Trucks. Medlem av Volvos koncernledning sedan april 2016. Verksam inom Volvo sedan 1979.	Verksam inom Volvo sedan februari 2005 med ledande befattningar, SVP HR, inom två affärsområden, Trucks Asia Pacific och Volvo Construction Equipment. Arbetade på Ericsson från juli 1993 till januari 2005 i ett antal ledande positioner. Medlem av Volvos koncernledning sedan januari 2019.	Executive Vice President Volvo Group and Chairman UD Trucks 2016-. Executive Vice President Group Trucks Sales 2015–2016. Executive Vice President Group Trucks Sales & Marketing APAC 2012–2014. President Volvo Group Asia Truck Operations 2007–2011. Vice President Volvo Group Alliance Office 2007. Vice President Volvo Powertrain 2005–2007. Konsult hos McKinsey & Company 1996–2004. Medlem av Volvos koncernledning sedan 2012. Verksam inom Volvo sedan 2005.	Executive Vice President Group Trucks Technology och Volvo Group Chief Technology Officer sedan oktober 2016. Chef för R&D och CTO på Volkswagen Truck & Buss 2015–2016. Senior Vice President Vehicle Definition R&D på Scania 2007–2015. Innan dess ledande befattningar inom Scania sedan 1992. Medlem av Volvos koncernledning sedan 10 oktober 2016. Verksam inom Volvo sedan oktober 2016.	President Mack Trucks. President Volvo Construction Equipment 2014-2017. President & CEO Volvo Financial Service 2010-2014. President Volvo Financial Services Americas 2005–2010. Innan Volvo, President Woodard LLC, President Great Dane Financial Services och Senior Vice President ORIX. Medlem Group Executive Team 2010–2014. Medlem av Volvos koncernledning sedan mars 2016.	Ansvarig för Group Communications sedan 2018. Verksam inom Volvokoncernen sedan 2008, senast som Senior Vice President Brand, Communication & Marketing Volvo Penta 2016–2017, Senior Vice President External Corporate Communication Volvo Group 2012–2016 och CEO Communication Volvo Group 2008–2012. Har innehaft ett antal olika befattningar inom TV4-Gruppen 1998–2008. Medlem av Volvos koncernledning sedan januari 2018.	CFO Husqvarna Group 2015-2018. Executive Vice President and CFO, Scania Group 2006–2015. Innan dess olika befattningar inom ekonomi och finans, Scania Group 1987–2006. Medlem av Volvos koncernledning sedan november 2018.
			Volvokoncernens representant i Japan Automobile Manufacturers Association (JAMA) .			Ledamot i Handelsbanken Regionbanken Västra Sverige.	Ledamot i Madrague.
	38.600 B-aktier.	38.737 B-aktier.	87 A-aktier, 141.067 B-aktier.	14.059 B-aktier.	94.464 B-aktier.	344 A-aktier, 10.429 B-aktier.	500 B-aktier.

12 INTERN KONTROLL AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN

Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och Koden för den interna kontrollen. Syftet med denna beskrivning är att ge aktieägarna och övriga intressenter en förståelse för hur den interna kontrollen är organiserad i Volvo vad beträffar den finansiella rapporteringen. Beskrivningen har utformats i enlighet med årsredovisningslagen och beskrivningen är därmed begränsad till intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen.

Inledning
Volvo har en funktion för intern kontroll som har till syfte att stödja ledningen så att den löpande kan tillse god intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Arbetet som bedrivs genom denna funktion grundar sig i huvudsak på att säkerställa efterlevnad av direktiv och riktlinjer och att skapa goda förutsättningar för kontrollaktiviteter i väsentliga processer relaterade till den finansiella rapporteringen. Revisionskommittén informeras löpande om resultatet av det arbete som funktionen för intern kontroll inom Volvo bedriver rörande risker, kontrollaktiviteter och uppföljning i den finansiella rapporteringen.

Volvo har vidare en internrevisionsfunktion, Corporate Audit, som, bland annat, oberoende granskar att bolag i koncernen efterlever de principer och regler som återfinns i koncernens direktiv, riktlinjer och instruktioner för finansiell rapportering. Chefen för internrevisionsfunktionen rapporterar direkt till koncernchefen, till koncernens chefsjurist samt till styrelsens revisionskommitté.

Kontrollmiljö
Grundläggande för Volvos kontrollmiljö är den företagskultur som är etablerad i koncernen och som ledare och anställda verkar i. Volvo arbetar aktivt med kommunikation och utbildning avseende bolagets värdegrunder som beskrivs i bland annat koncernens Uppförandekod, för att säkerställa att god moral, etik och integritet genomsyrar organisationen. Grundstommen i den interna kontrollen över den finansiella rapporteringen byggs upp kring koncernens direktiv, riktlinjer och instruktioner samt organisationens ansvars- och befogenhetsstruktur. Principer för Volvos interna kontroll samt direktiv och riktlinjer för den finansiella rapporteringen finns samlade i Volvo Group Management System, ett koncernövergripande ledningssystem som bland annat innehåller koncernens instruktioner, regler och principer.

Riskbedömning
Risker avseende den finansiella rapporteringen utvärderas och övervakas av styrelsen genom dess revisionskommitté, genom att identifiera väsentliga risker och hur de ska hanteras och motverkas. Bedömningen av vilken grad av risk som föreligger för att det ska uppstå felaktigheter i den finansiella rapporteringen sker utifrån en rad kriterier, till exempel redovisningsprincipernas komplexitet, värderingsprinciper av tillgångar och skulder, komplexa eller förändrade affärsförhållanden, etc. De identifierade riskerna tillsammans med erforderliga mitigerande kontrollmål samlas i ett ramverk för intern kontroll avseende finansiell rapportering, Volvo Internal Control Standard (VICS).

Kontrollaktiviteter
Förutom styrelsen för AB Volvo och dess revisionskommitté utgör ledningsgrupperna och andra beslutsorgan i koncernen övergripande kontrollorgan. Affärsprocesserna är designade för att säkerställa att eventuella felaktigheter eller avvikelser i den finansiella rapporteringen förebyggs, upptäcks och korrigeras genom att inkludera kontrollaktiviteter som svarar mot de kontrollmål som definierats i VICS ramverket. Kontrollaktiviteter sträcker sig från allt mellan granskning av resultatutfall på ledningsgruppsmöten till specifika kontoavstämningar och analyser i de löpande processerna för den finansiella rapporteringen.

Information och kommunikation
Riktlinjer och instruktioner avseende den finansiella rapporteringen uppdateras och kommuniceras löpande från ledningen till samtliga berörda anställda. Koncernens redovisningsfunktion har ett direkt operativt ansvar för den löpande finansiella redovisningen och arbetar för att säkerställa en likformig tillämpning av koncernens riktlinjer, principer och instruktioner för den finansiella rapporteringen samt att identifiera och kommunicera brister och förbättringsområden i processer för den finansiella rapporteringen.

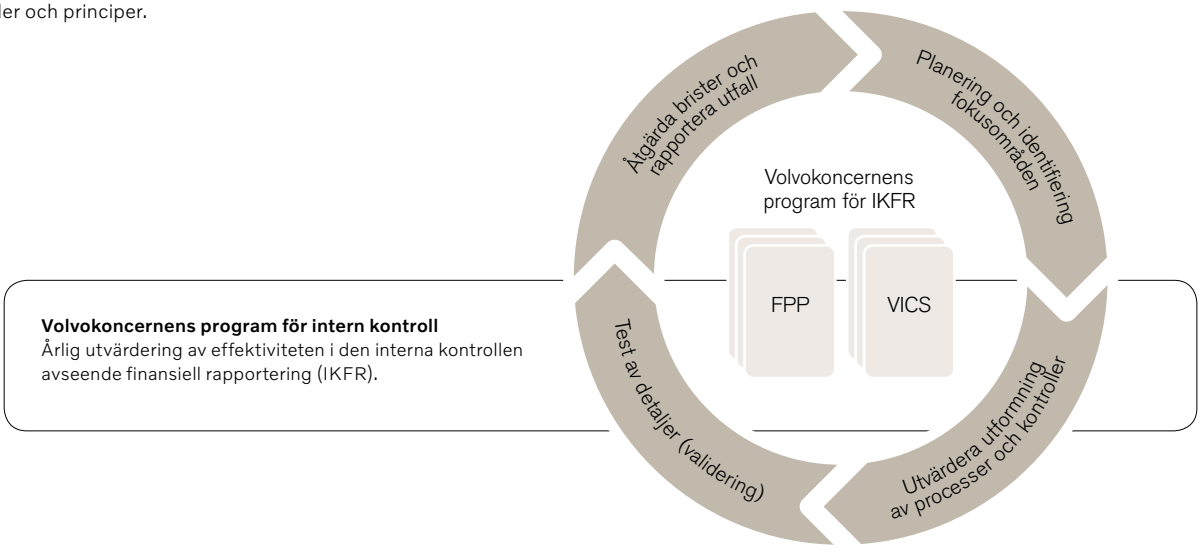

Uppföljning
Det löpande ansvaret för uppföljning ligger inom koncernens redovisningsfunktion. Därutöver genomför funktionerna för internrevision och intern kontroll granskning och uppföljning i enlighet med vad som anges i inledningen av denna beskrivning. Mer specifikt bedriver och koordinerar funktionen intern kontroll utvärderingsaktiviteter genom Volvo Group Internal Control Programme, vilket syftar till att årligen systematiskt utvärdera kvaliteten av den interna kontrollen över finansiell rapportering. En utvärderingsplan fastställs årligen och presenteras för revisionskommittén. Detta utvärderingsprogram innefattar tre huvudsakliga områden:

1. Koncernövergripande kontroller: Självutvärderingsprocedur som genomförs av ledningsgrupper på såväl affärsområdes-/koncernfunktion som bolagsnivå. De områden som utvärderas är främst efterlevnad av koncernens finansiella direktiv och Volvokoncernens Uppförandekod.
2. Processkontroller på transaktionsnivå: Processer relaterade till den finansiella rapporteringen utvärderas genom testning av rutiner/kontroller baserat på ramverket för intern kontroll över finansiell rapportering, VICS – Volvo Internal Control Standards.
3. Generella IT-kontroller: Processer för underhåll, utveckling och behörighetsadministration avseende finansiella applikationer utvärderas genom testning av rutiner/kontroller.

Resultat av utvärderingsaktiviteter rapporteras till koncernens ledning samt till revisionskommittén. Under 2018 har funktionen för intern kontroll avlagt rapport till revisionskommittén vid tre tillfällen avseende årsplan, uppföljning av utestående punkter och slutlig bedömning av kontrollmiljön.

Göteborg den 8 mars 2019

AB Volvo (publ)
Styrelsen

REVISORS YTTRANDE OM BOLAGSSTYRNINGSRAPPORTEN

Till bolagsstämman i AB Volvo, org.nr 556012-5790

Uppdrag och ansvarsfördelning
Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för år 2018 på sidorna 192–209 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning
Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande
En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningen och koncernredovisningen samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Göteborg den 8 mars 2019

Deloitte AB

Jan Nilsson
Auktoriserad revisor

Förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Styrelsens förslag till årsstämman 2019

Dessa riktlinjer avser ersättning och andra anställningsvillkor för Volvokoncernens koncernledning.

Ledningens ersättning och andra anställningsvillkor ska vara konkurrenskraftiga så att Volvokoncernen kan attrahera och behålla kompetenta ledande befattningshavare. Ledningens totala ersättning består av fast lön, kort- och långfristig rörlig ersättning, pension och andra förmåner. Rörliga ersättningar ska vara kopplade till förutbestämda och mätbara kriterier relaterade till Volvokoncernens mål avseende rörelseresultat och kassaflöde, utformade med syfte att främja Volvokoncernens långsiktiga värdeskapande samt att stärka kopplingen mellan uppnådda prestationsmål och utfall. Kriterierna för rörliga ersättningar ska fastställas årligen av styrelsen.

Kortfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören, uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner, högst 80% av den fasta ersättningen.

Långfristig rörlig ersättning får, såvitt avser den verkställande direktören, uppgå till högst 100% av den fasta ersättningen och, såvitt avser övriga ledningspersoner, högst 80% av den fasta ersättningen. Det långsiktiga incitamentsprogrammet för koncernens högsta chefer, inklusive koncernledningen, är kontantbaserat. Programmet innebär att utfallet, som är baserat på hur väl prestationsmålen för programmet har uppfyllts, utbetalas kontant till deltagarna på villkor att de investerar nettoutfallet i aktier i AB Volvo samt att de behåller aktierna under minst tre år. Utöver detta ska medlemmarna i koncernledningen vara skyldiga att var och en ackumulera (om de inte har ett sådant innehav sedan tidigare) och behålla ett ägande av aktier i AB Volvo till ett marknadsvärde motsvarande minst ett års fast lön före skatt (två år för verkställande direktören), dock att styrelsen får medge undantag från detta krav efter vad styrelsen bedömer vara lämpligt. Koncernledningen ska inte ha någon skyldighet att, för att uppfylla kravet på att ackumulera och behålla ett visst ägande, förvärva ytterligare aktier utöver sådana som förvärvats eller förvärvas i samband med det långsiktiga incitamentsprogrammet.

Nya aktierelaterade incitamentsprogram beslutas i förekommande fall av bolagsstämman, men något sådant program föreslås inte för närvarande.

För ledningspersoner som är bosatta i Sverige ska uppsägningstiden från företagets sida vara högst 12 månader och från individens sida högst 6 månader. Dessutom får personen, under förutsättning att det är företaget som sagt upp anställningen, ges rätt till högst 12 månaders avgångsvederlag.

Personer som är bosatta utanför Sverige eller som är bosatta i Sverige men har väsentlig anknytning till annat land eller tidigare har varit bosatta i annat land får erbjudas uppsägningstider och avgångsvederlag som är konkurrenskraftiga i det land där personerna är eller har varit bosatta eller till vilket de har en väsentlig anknytning, företrädesvis lösningar motsvarande vad som gäller för ledningspersoner bosatta i Sverige.

Rätt att besluta om avvikelser från dessa riktlinjer

Styrelsen får frångå dessa riktlinjer om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Övriga upplysningar

Redan beslutade ersättningar till ledningen som inte har förfallit till betalning vid tidpunkt för årsstämman 2019 faller inom ramen för dessa riktlinjer. Detaljerad information om ersättningar finns i Volvokoncernens årsredovisning för 2018.

Förslag till vinstfördelning

AB Volvo	Kronor
Kvarstående vinstmedel	37.032.089.729,57
Tillkommer nettoresultat för 2018	14.621.001.802,60
Summa fritt eget kapital	**51.653.091.532,17**

Styrelsen föreslår att ovanstående belopp disponeras enligt följande:

	Kronor
Till aktieägarna utdelas 5,00 kronor per aktie och en extra utdelning med 5,00 kronor per aktie, totalt	20.334.520.840,00
Till nästa år överföres	31.318.570.692,17
Summa	**51.653.091.532,17**

Som avstämningsdag för rätt att erhålla vinstutdelning föreslås fredagen den 5 april 2019.

Med anledning av att styrelsen föreslår att årsstämman den 3 april 2019 beslutar om en ordinarie utdelning med 5,00 kronor per aktie och en extra utdelning med 5,00 kronor per aktie, får styrelsen härmed avge följande yttrande enligt 18 kap 4 § aktiebolagslagen.

Styrelsen finner att full täckning finns för bolagets bundna egna kapital efter föreslagen utdelning. Styrelsen finner även att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till de parametrar som anges i 17 kap 3 § andra och tredje styckena i aktiebolagslagen. Styrelsen vill därvid framhålla följande.

Föreslagen utdelning reducerar bolagets soliditet från 52,6% till 42,6% och koncernens soliditet från 26,5% till 23,2%, beräknat per 31 december 2018. Styrelsen anser denna soliditet vara betryggande med beaktande av den bransch koncernen är verksam inom.

Enligt styrelsens uppfattning kommer den föreslagna utdelningen inte att påverka bolagets och koncernens förmåga att infria sina betalningsförpliktelser och bolaget och koncernen har god beredskap att hantera såväl förändringar med avseende på likviditeten som oväntade händelser.

Styrelsen anser att bolaget och koncernen har förutsättningar att ta framtida affärsrisker och även tåla eventuella förluster. Föreslagen utdelning förväntas inte att negativt påverka bolagets och koncernens förmåga att göra ytterligare affärsmässigt motiverade investeringar i enlighet med styrelsens planer.

Utöver vad som ovan anförts har styrelsen övervägt andra kända förhållanden vilka kan ha betydelse för bolagets och koncernens ekonomiska ställning. Ingen omständighet har därvid framkommit som gör att föreslagen utdelning inte framstår som försvarlig.

Om årsstämman fattar beslut i enlighet med styrelsens förslag kommer 31.318.570.692,17 kronor att återstå av fritt eget kapital, beräknat per 31 december 2018.

Enligt styrelsens bedömning kommer bolagets och koncernens egna kapital efter föreslagen utdelning att vara tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens art, omfattning och risker.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed, respektive koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, ger en rättvisande bild av företagets respektive koncernens ställning och resultat samt att förvaltningsberättelsen respektive koncernförvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets respektive koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget respektive de företag som ingår i koncernen står inför.

Göteborg den 8 mars 2019

Carl-Henric Svanberg
Styrelseordförande

Matti Alahuhta
Styrelseledamot

Eckhard Cordes
Styrelseledamot

Eric Elzvik
Styrelseledamot

James W. Griffith
Styrelseledamot

Martin Lundstedt
Verkställande direktör, koncernchef och styrelseledamot

Kathryn V. Marinello
Styrelseledamot

Martina Merz
Styrelseledamot

Hanne de Mora
Styrelseledamot

Helena Stjernholm
Styrelseledamot

Lars Ask
Styrelseledamot

Mats Henning
Styrelseledamot

Mikael Sällström
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har avgivits den 8 mars 2019

Deloitte AB

Jan Nilsson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse för AB Volvo (publ)

Till bolagsstämman i AB Volvo (publ), org.nr 556012-5790

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden
Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för AB Volvo (publ) för räkenskapsåret 2018-01-01 – 2018-12-31 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 116–117. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 78–191, 210–211 och 215–217, i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden
Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar
Revisionen av årsredovisningen för räkenskapsåret 2017-01-01 – 2017-12-31 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad den 6 mars 2018 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Särskilt betydelsefulla områden
Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Intäktsredovisning
Redovisad nettoomsättning avser i huvudsak intäkter från försäljning av varor och tjänster.

Redovisningsprinciperna för intäkter beskrivs närmare i not 7 till årsredovisningen. Bolaget redovisar intäkter från försäljning när kontroll har överförts till kund, vilket vid försäljning av varor normalt sker vid leverans och vid försäljning av tjänster sker över tid i takt med att tjänsterna kan nyttjas.

Det finns typer av transaktioner ingångna av bolaget som innebär hög komplexitet, såsom transaktioner med kunder som innefattar återköp eller garanterade restvärden. För dessa transaktioner behöver företagsledningen bedöma om kontroll har överförts till kund eller inte för att säkerställa att intäkter redovisas i rätt period och med rätt belopp.

Granskningsåtgärder
Våra granskningsåtgärder innefattade, men var inte begränsade till:

- Bedömning av bolagets policys för intäktsredovisning utifrån IFRS 15 för att bedöma huruvida dessa var lämpligt utformade för att redovisa intäkter i rätt period och med rätt belopp;
- Utvärdering av utformningen och effektiviteten i bolagets relevanta kontroller för intäktsredovisning;
- Granskning av ett urval av försäljningsavtal och utvärdera huruvida bolaget tillämpat korrekta redovisningsprinciper för denna typ av försäljning i enlighet med gällande avtalsvillkor;
- Granskning av ett urval av försäljningstransaktioner för att bedöma huruvida intäkter har redovisats i rätt period och med rätt belopp; och
- Granskning av ett urval av avtalsskulder för att bedöma korrekt periodisering av intäkter

Garantiavsättningar
AB Volvo erbjuder produktgarantier till slutkund, vilket innefattar avtalade garantier avseende defekter och brister i material och utfört arbete på sålda Volvo-produkter. Uppskattade garantikostnader inkluderar avtalade garantikostnader och kostnader för teknisk goodwill. Redovisningsprinciperna för garantikostnader och garantiåtaganden beskrivs närmare i not 21 till årsredovisningen.

Uppskattade avsättningar för produktgarantier redovisas när bolagets produkter säljs. Avsättningen inkluderar såväl förväntade avtalade garantikostnader som förväntade kostnader för teknisk goodwill. Avsättningen baseras på företagsledningens bedömningar och uppskattningar, inklusive väsentliga indata och antaganden såsom historisk statistik över garantikostnader, kvalitetsförändringar och uppskattade kostnader för åtgärdande av fel.

Avsättningar för garantikampanjer i samband med specifika kvalitetsproblem redovisas när kampanjen har beslutats.

Under 2018 upptäckte AB Volvo att en kontrollkomponent avseende utsläpp använd i vissa marknader förverkas snabbare än väntat, vilket kan föranleda att motorerna överstiger sina utsläppsgränser för kväveoxider (NO_x). Garantiavsättningen för detta inkluderar bedömning av till exempel myndighetskrav, utförandet av statistisk analys och bedömning av avhjälpande åtgärder.

Granskningsåtgärder
Våra granskningsåtgärder innefattade, men var inte begränsade till:

- Bedömning av redovisningspolicys för garantiavsättningar utifrån IAS 37 för att bedöma huruvida bolaget har utformat lämpliga policys;
- Utvärdering av utformningen och effektiviteten i bolagets relevanta kontroller inom garantiprocessen;
- Utifrån ett urval av produktgarantiavsättningar:
  - Utvärdera processen för att fastställa avsättningen
  - Säkerställa fullständighet och korrekthet i avsättningarnas beräkningsantaganden
  - Utvärdera rimligheten i bolagets beräkningar av garantiavsättningarna
- Granskning av bolagets interna dokument för att verifiera fullständigheten i redovisade avsättningar för garantikampanjer

- Utvärdering av bolagets process för större garantikampanjer, granskning av avsättningen avseende NO_x genom att bedöma bolagets utvärdering av relevanta myndighetskrav, testa beräkningar för aritmetisk korrekthet och de antaganden de byggde på, samt bedöma resultatet av den statistiska analysen och bedömningen av avhjälpande åtgärder.

Risk för kostnader avseende anspråk från kunder och andra externa parter – EU-kommissionens konkurrensbrottsförlikning
I juli 2016 träffade Europeiska Unionen och AB Volvo en uppgörelse avseende anklagelser om konkurrensbrott från Europeiska Unionen mot AB Volvo och andra bolag inom lastvagnstillverkningsindustrin. Som en följd av förlikningsbeslutet har bolaget mottagit och kan komma att fortsätta att motta skadeståndsanspråk från externa parter och kunder som hävdar att de lidit skada på grund av det agerande som uppgörelsen berör. Redovisningsprinciperna för avsättningar för juridiska tvister beskrivs närmare i not 21 till årsredovisningen.

Redovisningen och värderingen av avsättningar för sådana juridiska tvister är komplicerat, kräver inblandning av juridiska experter, och beror på osäkra framtida resultat av skadeståndsanspråk. Med anledning av denna komplexitet, är värderingen av denna typ av avsättning till stor del påverkad av företagsledningens bedömningar och uppskattningar. Per dagens datum har bolaget inte kunnat tillförlitligt uppskatta beloppet av en sådan förpliktelse, om några, som skulle kunna uppstå från dessa anspråk. Ytterligare information lämnas i not 24 till årsredovisningen.

Granskningsåtgärder
Våra granskningsåtgärder innefattade, men var inte begränsade till:

- Genom diskussion och granskning av dokumentation bedöma hur ledning och styrelse har utvärderat skadeståndsanspråken.
- Diskussioner med bolagets interna juridikavdelning och med AB Volvos externa juridiska rådgivare i syfte att skapa oss en förståelse för tvisterna och gjorda bedömningar;
- Genomgång av interna protokoll och dokumentation likväl som rapporter från externa juridiska rådgivare för att utvärdera samstämmigheten i mottagen information;
- Utvärdering av bolagets redovisningsmässiga ställningstagande; och
- Bedömning av korrekthet och fullständighet i upplysningarna lämnade i årsredovisningen

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen
Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–77, 218–228. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar
Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden
Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för AB Volvo (publ) för räkenskapsåret 2018-01-01 – 2018-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden
Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

»

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 116–117 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Deloitte AB, utsågs till AB Volvos revisorer på bolagsstämman den 5 april 2018 med Jan Nilsson som huvudansvarig revisor och har varit bolagets revisorer sedan dess.

Göteborg den 8 mars 2019

Deloitte AB

Jan Nilsson
Auktoriserad revisor

Nyckeltal

Volvokoncernen använder nyckeltal i syfte att analysera koncernens trender och resultat. Nyckeltalen är inte är definierade av IFRS, om inget annat anges, varmed definitioner samt avstämningar för väsentliga nyckeltal presenteras i årsredovisningen. Om en avstämning inte direkt framgår i de finansiella rapporterna visas en separat avstämning nedan.

Avkastning på eget kapital
Definition: Periodens resultat dividerat med viktat genomsnittligt eget kapital.

	Volvokoncernen	
Mkr	2018	2017
Periodens resultat	25.363	20.786
Viktat genomsnittligt eget kapital	119.021	101.538
Avkastning på eget kapital, 12 månaders rullande, %	**21,3**	**20,5**

Avkastning på operativt kapital
Definition: Rörelseresultat dividerat med viktat genomsnittligt operativt kapital.

	Industriverksamheten	
Mkr	2018	2017
Rörelseresultat	32.067	27.485
Viktat genomsnittligt operativt kapital	82.209	85.455
Avkastning på operativt kapital, 12 månaders rullande, %	**39,0**	**32,2**

Bruttomarginal
Definition: Bruttoresultat dividerat med nettoomsättning.

	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	2018	2017	2018	2017
Nettoomsättning	378.320	321.799	390.834	332.738
Bruttoresultat	82.210	74.778	87.357	79.518
Bruttomarginal, %	**21,7**	**23,2**	**22,4**	**23,9**

EBITDA och EBITDA-marginal
Definition: EBITDA är rörelseresultatet före avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Nyckeltalet EBITDA-marginal beräknas av rörelseresultatet med justering för avskrivningar och amorteringar, i förhållande till nettoomsättningen.

	Industriverksamheten	
Mkr	2018	2017
Nettoomsättning	378.320	321.799
Rörelseresultat	32.067	27.485
Avskrivningar produkt- och programvaruutveckling	2.704	2.807
Avskrivningar övriga immateriella anläggningstillgångar	284	404
Avskrivningar materiella anläggningstillgångar	10.804	9.385
Totala avskrivningar	13.791	12.597
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	**45.858**	**40.082**
EBITDA-marginal, %	**12,1**	**12,5**

Finansiell nettoställning
Definition: Likvida medel, kortfristiga placeringar och räntebärande finansiella fordringar med avdrag för kort- och långfristiga räntebärande skulder samt avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. För avstämning se tabell *Finansiell nettoställning*, vilken presenteras efter Volvokoncernens Balansräkning.

Försäljningstillväxt justerad för ändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade enheter
Definition: Försäljningsökning justerat för ändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade enheter.

	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	2018	2017	2018	2017
Nettoomsättning	378.320	321.799	390.834	332.738
Ökning/minskning av årets nettoomsättning	56.519	30.340	58.096	30.824
Valutakurseffekter	11.199	1.044	11.403	1.044
Förvärvade/avyttrade enheter	–516	–2.026	–516	–2.133
Justerad ökning/minskning av årets nettoomsättning	45.836	31.322	47.208	31.913
Försäljningstillväxt justerad för ändrade valutakurser samt förvärvade och avyttrade enheter, %	**14,2**	**10,7**	**14,2**	**10,6**

Kassaflöde
Definition: Den sammanlagda förändringen i koncernens likvida medel under räkenskapsåret. Förändringen i likvida medel specificeras med avseende på förändringar från löpande verksamheten, förändringar från investeringsverksamheten, vilket summerar till operativt kassaflöde, samt förändringar från nettoinvesteringar och finansieringsverksamheten. För avstämning se *Koncernens kassaflödesanalyser*.

Penetrationsgrad
Definition: Andelen enheter som finansieras av Financial Services i förhållande till totala antalet enheter sålda av Volvokoncernen på de marknader där finansiering erbjuds.

	Financial Services	
Antal enheter	2018	2017
Antal finansierade enheter	58.698	51.919
Antal sålda enheter med erbjudande om finansiering	242.287	205.717
Penetrationsgrad, %	**24**	**25**

Resultat per aktie (definerad av IFRS)
Definition: Periodens resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med moderbolagets genomsnittliga antal aktier för räkenskapsåret. För avstämning se *Not 19 Eget kapital och antal aktier*.

Resultat per aktie efter utspädning (definerad av IFRS)
Definition: Periodens resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med det vägda genomsnittet av antalet utestående aktier adderat med det genomsnittliga antalet aktier som skulle emitterats som en effekt av pågående ersättnings- och personalprogram. För avstämning se *Not 19 Eget kapital och antal aktier*.

Räntetäckningsgrad
Definition: Rörelseresultat samt ränteintäkter och liknande resultatposter dividerat med räntekostnader samt liknande poster.

	Industriverksamheten	
Mkr	2018	2017
Rörelseresultat	32.067	27.485
Ränteintäkter och liknande resultatposter	199	164
Rörelseresultat samt ränteintäkter och liknande resultatposter	32.266	27.649
Räntekostnader och liknande poster	–1.658	–1.852
Räntetäckningsgrad, ggr	**19,5**	**14,9**

Rörelseresultat, Rörelsemarginal, Justerat rörelseresultat och Justerad rörelsemarginal

Definition Rörelseresultat: Rörelseresultat är resultat före ränta och skatt, även kallat EBIT (Earnings before interest and tax) och är ett mått på resultatet från den löpande verksamheten. För avstämning se *Koncernens resultaträkningar.*

Definition Rörelsemarginal: Rörelseresultat dividerat med nettoomsättning.

Definition Justerat rörelseresultat: Justerat rörelseresultat är resultat före ränta och skatt samt väsentliga kostnader eller intäkter av engångskaraktär.

Definition Justerad rörelsemarginal: Justerat rörelseresultat dividerat med nettoomsättning.

2018										
Mkr	Kvartal	Lastbilar	Anläggnings-maskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncern-funktioner och övrigt inkl. elimi-neringar	Industriverk-samheten	Financial Services	Elimine-ringar	Volvo-koncernen
Nettoomsättning		**250.358**	**84.238**	**25.826**	**13.741**	**4.157**	**378.320**	**13.070**	**–555**	**390.834**
Rörelseresultat		**19.541**	**12.125**	**575**	**2.341**	**–2.515**	**32.067**	**2.411**	**–**	**34.478**
Försäljning av aktier i Inner Mongolia North Hauler Joint Stock Co., Ltd	2	–	–818	–	–	–	–818	–	–	–818
Avsättning för att hantera problemet med en komponent för utsläppskontroll	4	6.810	–	190	–	–	7.000	–	–	7.000
	Helår	6.810	–818	190	–	–	6.182	–	–	6.182
Justerat rörelseresultat		**26.351**	**11.306**	**765**	**2.341**	**–2.514**	**38.249**	**2.411**	**–**	**40.660**
Rörelsemarginal, %		**7,8**	**14,4**	**2,2**	**17,0**	**–**	**8,5**	**–**	**–**	**8,8**
Justerad rörelsemarginal, %		**10,5**	**13,4**	**3,0**	**17,0**	**–**	**10,1**	**–**	**–**	**10,4**

2017 Mkr	Kvartal	Lastbilar	Anläggnings-maskiner	Bussar	Volvo Penta	Koncern–funktioner och övrigt inkl. elimi-neringar	Industriverk-samheten	Financial Services	Elimi-neringar	Volvo–koncernen
Nettoomsättning		**214.854**	**66.313**	**25.878**	**11.119**	**3.635**	**321.799**	**11.812**	**–873**	**332.738**
Rörelseresultat		**19.785**	**7.917**	**876**	**1.439**	**–2.532**	**27.485**	**2.192**	**–**	**29.678**
Försäljning av aktier i Deutz AG	3	–	–	–	–	–400	–400	–	–	–400
	Helår	–	–	–	–	–400	–400	–	–	–400
Justerat rörelseresultat		**19.785**	**7.917**	**876**	**1.439**	**–2.932**	**27.085**	**2.192**	**–**	**29.278**
Rörelsemarginal, %		**9,2**	**11,9**	**3,4**	**12,9**	**–**	**8,5**	**–**	**–**	**8,9**
Justerad rörelsemarginal, %		**9,2**	**11,9**	**3,4**	**12,9**	**–**	**8,4**	**–**	**–**	**8,8**

Självfinansieringsgrad

Definition: Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar, immateriella anläggningstillgångar och leasingtillgångar enligt *Koncernens kassaflödesanalyser*.

	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	2018	2017	2018	2017
Kassaflöde från den löpande verksamheten	36.351	35.775	31.187	37.599
Investeringar i anläggnings- och leasingtillgångar, netto	9.754	7.403	14.667	13.843
Självfinansieringsgrad, %	**373**	**483**	**213**	**272**

Soliditet

Definition: Koncernens totala eget kapital dividerat med totala tillgångar.

	Industriverksamheten		Volvokoncernen	
Mkr	2018	2017	2018	2017
Totalt eget kapital	113.144	96.581	125.831	107.802
Totala tillgångar	354.351	310.628	474.663	419.010
Soliditet, %	**31,9**	**31,1**	**26,5**	**25,7**

11-årsöversikt

I 11-årsöversikten är redovisningen baserad på IFRS. Respektive år redovisas med då gällande redovisningsprinciper. Tidigare år räknas inte om när nya principer införs.

Koncernens resultaträkning											
Mkr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Nettoomsättning	**390.834**	**334.748**	**301.914**	**312.515**	**282.948**	**272.622**	**303.647**	**310.367**	**264.749**	**218.361**	**303.667**
Kostnad för sålda produkter	–303.478	–254.581	–231.602	–240.653	–220.012	–212.504	–235.085	–235.104	–201.797	–186.167	–237.578
Bruttoresultat	**87.357**	**80.167**	**70.312**	**71.862**	**62.937**	**60.118**	**68.562**	**75.263**	**62.952**	**32.194**	**66.089**
Forsknings- och utvecklingskostnader	–15.899	–16.098	–14.631	–15.368	–16.656	–15.124	–14.794	–13.276	–12.970	–13.193	–14.348
Försäljningskostnader	–30.890	–28.582	–26.867	–27.694	–27.448	–28.506	–28.248	–26.001	–24.149	–25.334	–27.129
Administrationskostnader	–5.798	–5.642	–5.121	–5.769	–5.408	–5.862	–5.669	–7.132	–5.666	–5.863	–6.940
Övriga rörelseintäkter och kostnader	–2.273	–1.061	–3.135	–4.179	–7.697	–3.554	–2.160	–1.649	–2.023	–4.798	–1.915
Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	1.948	1.407	156	–143	46	96	–23	–81	–86	–14	25
Resultat från övriga aktieinnehav	33	135	112	4.609	50	–30	–47	–225	–58	–6	69
Rörelseresultat	**34.478**	**30.327**	**20.826**	**23.318**	**5.824**	**7.138**	**17.622**	**26.899**	**18.000**	**–17.013**	**15.851**
Ränteintäkter och liknande resultatposter	199	164	240	257	328	381	510	608	442	390	1.171
Räntekostnader och liknande resultatposter	–1.658	–1.852	–1.847	–2.366	–1.994	–2.810	–2.476	–2.875	–3.142	–3.559	–1.935
Övriga finansiella intäkter och kostnader	–870	–385	11	–792	931	11	–301	297	213	–392	–1.077
Resultat efter finansiella poster	**32.148**	**28.254**	**19.230**	**20.418**	**5.089**	**4.721**	**15.355**	**24.929**	**15.514**	**–20.573**	**14.010**
Inkomstskatter	–6.785	–6.971	–6.008	–5.320	–2.854	–919	–4.097	–6.814	–4.302	5.889	–3.994
Periodens resultat	**25.363**	**21.283**	**13.223**	**15.099**	**2.235**	**3.802**	**11.258**	**18.115**	**11.212**	**–14.685**	**10.016**
Hänförligt till:											
Moderbolagets aktieägare	24.897	20.981	13.147	15.058	2.099	3.583	11.039	17.751	10.866	–14.718	9.942
Minoritetsandelar i resultat	466	302	75	41	136	219	219	364	346	33	74
	25.363	**21.283**	**13.223**	**15.099**	**2.235**	**3.802**	**11.258**	**18.115**	**11.212**	**–14.685**	**10.016**

Koncernens resultaträkning Industriverksamheten											
Mkr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Nettoomsättning	**378.320**	**323.809**	**291.459**	**303.582**	**275.999**	**265.420**	**296.031**	**303.589**	**257.375**	**208.487**	**294.932**
Kostnad för sålda produkter	–296.109	–248.382	–225.797	–236.311	–217.251	–209.307	–231.216	–233.097	–197.480	–179.578	–232.247
Bruttoresultat	**82.210**	**75.428**	**65.662**	**67.271**	**58.748**	**56.113**	**64.815**	**70.492**	**59.895**	**28.909**	**62.685**
Forsknings- och utvecklingskostnader	–15.899	–16.098	–14.631	–15.368	–16.656	–15.124	–14.794	–13.276	–12.970	–13.193	–14.348
Försäljningskostnader	–28.642	–26.495	–24.946	–25.857	–25.778	–26.904	–26.582	–25.181	–22.649	–23.752	–25.597
Administrationskostnader	–5.756	–5.602	–5.081	–5.728	–5.367	–5.824	–5.639	–4.753	–5.640	–5.838	–6.921
Övriga rörelseintäkter och kostnader	–1.828	–640	–2.531	–3.473	–6.931	–2.710	–1.600	–1.045	–659	–2.432	–1.457
Resultat från innehav i joint ventures och intresseföretag	1.948	1.407	156	–143	46	96	–23	–82	–86	–15	23
Resultat från övriga aktieinnehav	33	135	112	4.610	49	–31	–46	–225	–57	–13	69
Rörelseresultat	**32.067**	**28.135**	**18.740**	**21.312**	**4.111**	**5.616**	**16.130**	**25.930**	**17.834**	**–16.333**	**14.454**

Koncernens balansräkning

Mkr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Immateriella anläggningstillgångar	38.104	35.893	37.916	36.416	37.115	36.588	40.373	39.507	40.714	41.628	43.958
Fastigheter, maskiner och inventarier	55.673	53.348	55.875	53.618	55.181	52.233	55.004	54.540	54.242	55.280	57.270
Tillgångar i operationell leasing	43.103	37.166	34.693	32.531	31.218	25.672	29.022	23.922	19.647	20.388	25.429
Aktier och andelar	11.875	11.225	12.420	12.050	9.839	6.327	2.890	1.874	2.098	2.044	1.953
Varulager	65.783	52.701	48.287	44.390	45.533	41.153	40.409	44.599	39.837	37.727	55.045
Fordringar i kundfinansierings-verksamhet	126.927	109.378	110.821	102.583	99.166	83.861	80.989	78.699	72.688	81.977	98.489
Räntebärande fordringar	3.393	3.501	2.393	2.938	2.555	1.389	5.635	3.638	2.757	3.044	5.101
Övriga fordringar	82.509	72.961	70.814	61.932	68.448	59.943	55.531	59.877	53.154	50.575	61.560
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	203	51	525	3.314	288	8.104	–	9.348	136	1.692	–
Likvida medel	47.093	36.270	25.172	24.393	33.554	29.559	28.889	37.241	32.733	37.910	23.614
Tillgångar	**474.663**	**412.494**	**398.916**	**374.165**	**382.896**	**344.829**	**338.742**	**353.244**	**318.007**	**332.265**	**372.419**
Eget kapital[1]	125.831	109.011	97.764	85.610	80.048	77.365	86.914	85.681	74.121	67.034	84.640
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16.482	14.476	14.669	13.673	16.683	12.322	6.697	6.665	7.510	8.051	11.705
Övriga avsättningar	32.165	25.477	26.408	27.207	28.010	19.900	21.787	20.815	18.992	19.485	29.076
Räntebärande skulder	135.857	127.676	141.048	132.607	147.985	135.001	131.842	130.479	123.695	156.852	145.727
Skulder hänförliga till anläggnings-tillgångar för försäljning	–	–	148	573	130	350	–	4.716	135	272	–
Övriga skulder	164.328	135.854	118.879	114.495	110.042	99.891	91.502	104.888	93.554	80.571	101.271
Eget kapital och skulder	**474.663**	**412.494**	**398.916**	**374.165**	**382.896**	**344.829**	**338.742**	**353.244**	**318.007**	**332.265**	**372.419**
[1] varav minoritetsintresse	2.452	1.941	1.703	1.801	1.723	1.333	1.266	1.100	1.011	629	630
Ställda panter	15.988	12.791	10.592	9.428	7.680	5.078	4.099	1.832	3.339	958	1.380
Eventualförpliktelser	14.247	15.242	16.056	15.580	15.940	17.290	17.763	17.154	11.003	9.607	9.427

Koncernens balansräkning Industriverksamheten

Mkr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Immateriella anläggningstillgångar	37.889	35.716	37.768	36.314	37.010	36.479	40.267	39.385	40.613	41.532	43.909
Fastigheter, maskiner och inventarier	55.631	53.308	55.812	53.554	55.087	52.146	54.899	54.446	54.169	55.208	57.185
Tillgångar i operationell leasing	32.700	24.051	22.752	20.616	19.484	17.013	21.263	16.749	13.217	13.539	16.967
Aktier och andelar	11.866	11.215	12.409	12.042	9.825	6.321	2.884	1.871	2.080	2.025	1.935
Varulager	65.366	52.231	48.080	44.194	45.364	40.964	40.057	43.828	38.956	35.765	54.084
Fordringar i kundfinansierings-verksamhet	1.560	1.358	1.698	11	1.828	1.406	1.397	1.702	1.428	1.367	975
Räntebärande fordringar	3.882	4.966	4.415	3.738	2.777	2.195	11.011	6.734	11.153	8.010	6.056
Övriga fordringar	101.347	85.822	75.759	68.223	70.413	60.679	54.324	59.062	52.358	49.008	60.586
Icke räntebärande tillgångar för försäljning	203	51	525	3.314	288	8.104	–	9.348	136	1.692	–
Likvida medel	43.907	32.447	20.875	21.210	31.105	28.230	27.146	35.951	31.491	37.404	22.575
Tillgångar	**354.351**	**301.165**	**280.093**	**263.216**	**273.181**	**253.537**	**253.248**	**269.076**	**245.602**	**245.550**	**264.272**
Eget kapital	113.144	97.790	86.579	75.151	70.105	68.467	78.321	76.682	66.101	58.485	75.046
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16.374	14.391	14.608	13.621	16.580	12.249	6.663	6.635	7.478	8.021	11.677
Övriga avsättningar	28.476	22.680	22.545	23.936	25.054	17.575	19.653	19.101	17.240	17.456	27.015
Räntebärande skulder	25.328	27.001	33.944	32.562	48.180	52.491	54.472	55.394	59.857	78.890	46.749
Skulder hänförliga till anläggnings-tillgångar för försäljning	–	–	148	573	130	350	–	4.716	135	272	–
Övriga skulder	171.029	139.303	122.269	117.374	113.131	102.405	94.139	106.548	94.791	82.426	103.785
Eget kapital och skulder	**354.351**	**301.165**	**280.093**	**263.216**	**273.181**	**253.537**	**253.248**	**269.076**	**245.602**	**245.550**	**264.272**

Koncernens kassaflödesanalys Mdr kr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Rörelseresultat	34,5	30,3	20,8	23,3	5,8	7,1	17,6	26,9	18,0	–17,0	15,9
Avskrivningar	18,4	16,9	16,7	16,8	15,9	17,4	14,7	13,9	13,8	15,2	13,5
Övriga ej kassapåverkande poster	9,7	1,4	–0,4	–0,5	6,1	2,4	1,4	1,3	1,6	4,4	–0,2
Förändringar i rörelsekapital	–23,7	–4,7	–13,9	–9,0	–14,1	–10,8	–21,9	–15,1	4,8	16,9	–23,3
Finansiella poster och inkomstskatt	–7,7	–6,3	–5,7	–4,6	–5,0	–5,1	–8,0	–7,3	–5,5	–4,6	–5,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**31,2**	**37,6**	**17,5**	**25,9**	**8,7**	**11,0**	**3,8**	**19,7**	**32,7**	**14,9**	**0,7**
Investeringar i anläggningstillgångar	–10,7	–7,7	–9,5	–8,8	–8,6	–12,2	–14,6	–12,6	–10,4	–10,5	–12,7
Investeringar i leasingtillgångar	–10,1	–11,5	–10,8	–10,5	–10,1	–8,2	–10,0	–7,4	–4,8	–4,2	–5,4
Försäljning av anläggnings- och leasingtillgångar	6,2	5,4	9,0	6,0	5,0	3,4	3,1	3,3	3,1	3,8	2,9
Förvärv och avyttringar av aktier och andelar, netto	1,0	2,2	0,2	–2,0	0,1	0,0	–1,2	–0,1	–0,1	0,0	0,0
Förvärv och avyttringar av dotterbolag och andra affärsenheter, netto	–0,2	0,9	1,4	0,4	7,4	0,9	3,4	–1,6	0,6	0,2	–1,3
Räntebärande fordringar inklusive kortfristiga placeringar	0,1	1,6	2,5	3,6	–4,8	0,5	3,7	2,6	6,8	–8,9	10,9
Kassaflöde efter nettoinvesteringar	**17,4**	**28,5**	**10,4**	**14,5**	**–2,3**	**–4,6**	**–11,8**	**3,9**	**27,9**	**–4,7**	**–4,9**
Nettoförändring av lån	1,9	–9,0	–2,2	–13,2	6,7	13,0	14,1	8,7	–25,7	12,6	18,2
Återköp egna aktier	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,0	–
Utdelning/utbetalning till AB Volvos aktieägare	–8,6	–6,6	–6,1	–6,1	–6,1	–6,1	–6,1	–5,1	0,0	–4,1	–11,1
Utdelning till minoritetsägare	0,0	0,0	–0,2	0,0	0,0	–0,2	0,0	0,0	–0,1	–	–
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	–0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	–0,1	0,0
Förändring av likvida medel	**10,7**	**12,8**	**1,9**	**–4,8**	**–1,8**	**2,2**	**–3,8**	**7,5**	**2,1**	**3,7**	**2,2**
Omräkningsdifferenser på likvida medel	0,1	–0,7	1,0	–0,4	1,1	–0,5	–0,8	–0,1	–0,4	–0,2	1,0
Förändring av likvida medel	**10,8**	**12,1**	**2,9**	**–5,2**	**–0,7**	**1,7**	**–4,6**	**7,4**	**1,7**	**3,5**	**3,2**

Operativt kassaflöde Industriverksamheten Mdr kr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Rörelseresultat	32,1	28,1	18,7	21,3	4,1	5,6	16,1	26,0	17,8	–16,3	14,5
Avskrivningar	13,8	12,6	12,6	12,6	12,7	14,5	12,0	11,4	11,4	12,4	11,8
Övriga ej kassapåverkande poster	8,9	0,9	–1,1	–1,1	5,3	1,5	0,8	0,6	0,1	2,3	–0,7
Förändringar i rörelsekapital	–11,0	–0,2	–14,7	–1,9	–3,3	–2,0	–9,2	–4,2	4,6	4,7	–10,9
Finansiella poster och inkomstskatt	–7,5	–5,6	–5,6	–4,0	–4,5	–4,9	–7,3	–6,9	–5,1	–4,7	–5,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**36,4**	**35,8**	**9,9**	**26,7**	**14,3**	**14,7**	**12,4**	**26,9**	**28,8**	**–1,6**	**9,7**
Investeringar i anläggningstillgångar	–10,7	–7,7	–9,4	–8,8	–8,6	–12,2	–14,6	–12,6	–10,3	–10,3	–12,6
Investeringar i leasingtillgångar	–0,0	–0,1	–0,1	–0,3	–0,5	–1,5	–3,6	–1,4	–0,3	–0,2	–0,4
Försäljning av anläggnings- och leasingtillgångar	0,9	0,4	3,2	0,7	1,1	0,5	0,9	1,2	0,8	0,7	0,6
Operativt kassaflöde	**26,6**	**28,4**	**3,5**	**18,3**	**6,4**	**1,5**	**–4,9**	**14,1**	**19,0**	**–11,4**	**–2,7**

Export från Sverige											
Mkr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Volvokoncernen, totalt	117.887	107.958	91.962	86.731	78.174	88.560	84.314	91.065	72.688	41.829	96.571

Nyckeltal											
	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Bruttomarginal, %[1]	21,7	23,3	22,5	22,2	21,3	21,1	21,9	23,7	23,3	13,9	21,3
Forsknings- och utvecklingskostnader i % av nettoomsättning[1]	4,2	5,0	5,0	5,1	6,0	5,7	5,0	4,4	5,0	6,3	4,9
Försäljningskostnader i % av nettoomsättning[1]	7,6	8,2	8,6	8,5	9,3	10,1	9,0	8,0	8,8	11,4	8,7
Administrationskostnader i % av nettoomsättning[1]	1,5	1,7	1,7	1,9	1,9	2,2	1,9	2,3	2,2	2,8	2,3
Avkastning på eget kapital, %	21,3	20,8	14,9	18,4	2,8	5,0	12,9	23,1	16,0	–19,7	12,1
Räntetäckningsgrad, ggr[1]	19,5	15,3	10,3	9,1	2,2	2,1	6,7	9,6	5,9	–4,7	8,8
Självfinansieringsgrad, %	213	272	155	194	64	84	18	118	270	137	5
Självfinansieringsgrad Industriverksamheten, %	373	483	155	316	180	112	72	210	294	–16	78
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser, Mkr[1]	43.926	26.339	–1.151	349	–9.924	–19.828	–19.023	–14.974	–18.849	–35.506	–20.549
Finansiell nettoställning exkl. pensioner och liknande förpliktelser i procent av eget kapital[1]	38,8	26,9	–1,3	0,5	–14,2	–29,0	–24,3	–19,5	–28,5	–60,7	–27,4
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser, Mkr[1]	29.101	12.200	–15.679	–13.237	–26.378	–32.066	–22.978	–19.346	–24.691	–41.489	–29.795
Finansiell nettoställning inkl. pensioner och liknande förpliktelser i procent av eget kapital[1]	25,7	12,5	–18,1	–17,6	–37,6	–46,8	–29,3	–25,2	–37,4	–70,9	–39,7
Soliditet, %	26,5	26,4	24,5	22,9	20,9	22,4	25,7	24,3	23,3	20,2	22,7
Soliditet Industriverksamheten, %	31,9	32,5	30,9	28,6	25,7	27,0	30,9	28,5	26,9	23,8	28,4
Soliditet exklusive minoritetsintresse, %	26,0	26,0	24,1	22,4	20,5	22,0	25,2	23,9	23,0	20,0	22,6

1 Uppgifterna avser Industriverksamheten.

Aktiestatistik

Data per aktie (justerat för emissioner och split)[1]	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Resultat, kr[1]	12,25	10,08	6,47	7,42	1,03	1,77	5,44	8,75	5,36	–7,26	4,90
Kontantutdelning, kr	10,00[8]	4,25	3,25	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	2,50	0	2,00
Aktiekurs vid årets slut, (B-aktier), kr	115,95	152,70	106,40	79,10	84,70	84,45	88,80	75,30	118,50	61,45	42,90
Direktavkastning, (B-aktier), %[2]	8,6	2,8	3,1	3,8	3,5	3,6	3,4	4,0	2,1	–	4,7
Effektiv avkastning, (B-aktier), %[3]	–21	48	39	–3	4	–2	22	–34	97	43	–59
P/E-tal (kurs/resultat), (B-aktier)[4]	9,5	14,8	16,4	10,7	82,2	47,7	16,3	8,6	22,1	neg	8,8
EBIT-multipel[5]	6,5	9,9	11,7	7,7	26,3	19,6	9,0	5,1	12,0	neg	3,6
Utdelningsandel, %[6]	82	41	50	40	291	169	55	34	47	–	41
Eget kapital, kr[7]	61	52	47	41	39	38	43	42	36	33	41
Avkastning på eget kapital, %	21,3	20,5	14,9	18,4	2,8	5,0	12,9	23,1	16,0	neg	12,1

1 Resultat per aktie är beräknat som nettoresultat delat med genomsnittligt antal utestående aktier.
2 Föreslagen utdelning i kronor per aktie dividerad med börskurs vid årets slut.
3 Kursförändring under året plus under året föreslagen utdelning dividerad med börskurs vid årets ingång.
4 Börskurs vid årets slut dividerad med resultat per aktie före utspädning.
5 Marknadsvärde vid årets slut plus finansiell nettoskuld och minoritetsintresse dividerat med rörelseresultat.
6 Kontant utdelning dividerad med resultat per aktie före utspädning.
7 Eget kapital för aktieägare i AB Volvo dividerat med antalet utestående aktier vid årets slut.
8 Enligt styrelsens förslag. 5,00 kronor i ordinarie utdelning och 5,00 kronor i extra utdelning.

Övriga aktiedata	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Antal ägare vid årets slut	245.663	240.251	237.654	234.989	237.871	246.265	242.482	251.715	240.043	233.311	220.192
Antal utestående A-aktier vid årets slut, miljoner	457	459	472	485	492	499	526	643	657	657	657
Antal utestående B-aktier vid årets slut, miljoner	1.576	1.573	1.560	1.546	1.537	1.530	1.502	1.385	1.371	1.371	1.371
Genomsnittligt antal utestående aktier, miljoner	2.032	2.032	2.031	2.030	2.028	2.028	2.028	2.027	2.027	2.027	2.027
Årlig omsättning A-aktier, Stockholm, miljoner	51,8	46,7	67,2	51,7	86,3	53,0	45,4	130,5	203,2	147,0	308,0
Årlig omsättning B-aktier, Stockholm, miljoner	1.293,8	1.341,3	1.667,9	2.052,1	2.068,7	1.878,5	2.081,2	2.944,1	2.272,4	2.713,9	3.130,0

De största aktieägarna i AB Volvo, 31 december 2018[1]	Antal aktier	Röst-andel, %	Kapital-andel, %
Industrivärden	146.200.000	23,2	7,2
Geely Holding	167.247.516	15,7	8,2
Norges Bank Investment Management	54.459.947	5,4	2,7
SHB	31.327.820	5,1	1,5
Alecta	93.281.010	5,0	4,6
AMF Pension och fonder	71.450.452	3,6	3,5
AFA Försäkring	18.350.981	2,8	0,9
Fjärde AP-fonden	19.843.022	1,9	1,0
BlackRock	101.944.149	1,7	5,0
Swedbank Robur Fonder	73.135.364	1,6	3,6
Totalt	**777.420.621**	**65,9**	**38,2**

1 Baserat på antalet utestående aktier.

Aktiefördelning, 31 december 2018[1] Innehav	Antal aktieägare	Röst-andel, %[1]	Kapital-andel, %[1]
1–1.000 aktier	197.125	2,8	2,5
1.001–10.000 aktier	44.299	5,4	5,8
10.001–100.000 aktier	3.586	3,1	4,2
100.001–	653	88,7	87,5
Totalt	**245.663**	**100,0**	**100,0**

1 Baserat på samtliga registrerade aktier.

AB Volvo ägde 4,5% av bolagets egna aktier den 31 december 2018.

Redovisning per affärsområde

Nettoomsättning[1] Mkr		2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Lastbilar	Europa	111.237	99.642	91.468	83.767	72.757	73.640	76.365	83.451	69.606	65.874	109.914
	Nordamerika	70.233	52.405	51.849	73.017	53.696	40.314	42.650	37.042	26.901	21.563	26.588
	Sydamerika	16.021	12.789	10.613	11.624	19.669	23.318	21.172	26.847	21.680	12.490	14.680
	Asien	36.664	36.998	33.464	31.589	29.264	26.740	36.531	37.840	35.231	26.943	37.515
	Afrika och Oceanien	16.203	14.646	13.256	13.982	15.518	14.462	15.565	13.741	13.887	12.069	14.538
	Totalt	**250.358**	**216.480**	**200.650**	**213.978**	**190.904**	**178.474**	**192.283**	**198.920**	**167.305**	**138.940**	**203.235**
Anläggnings-maskiner	Europa	27.291	22.977	19.739	17.732	17.215	16.356	16.518	17.765	16.138	12.987	25.192
	Nordamerika	15.575	12.234	10.724	11.843	10.784	8.319	12.027	7.829	6.267	5.475	10.159
	Sydamerika	2.304	1.760	1.414	2.207	3.234	3.314	3.788	4.163	4.130	2.578	2.913
	Asien	33.781	25.058	15.765	16.424	18.458	21.911	27.033	29.999	24.352	12.957	13.738
	Afrika och Oceanien	5.287	4.468	3.088	2.802	3.164	3.539	4.192	3.745	2.923	1.661	4.077
	Totalt	**84.238**	**66.497**	**50.731**	**51.008**	**52.855**	**53.437**	**63.558**	**63.500**	**53.810**	**35.658**	**56.079**
Bussar	Europa	7.036	7.753	7.861	7.284	6.139	5.429	6.200	6.631	6.242	7.707	7.321
	Nordamerika	13.244	12.512	11.345	10.635	6.721	5.929	6.675	7.532	7.200	5.673	5.355
	Sydamerika	1.393	1.148	1.363	1.425	2.559	1.836	2.794	2.715	1.737	1.235	1.571
	Asien	2.094	3.135	3.067	2.557	1.892	2.055	2.853	2.953	3.299	2.749	2.094
	Afrika och Oceanien	2.060	1.530	1.749	1.678	1.334	1.457	1.774	1.992	2.038	1.101	971
	Totalt	**25,826**	**26.078**	**25.386**	**23.580**	**18.645**	**16.707**	**20.295**	**21.823**	**20.516**	**18.465**	**17.312**
Volvo Penta	Europa	7.487	5.727	4.973	4.462	3.779	3.714	3.620	4.274	4.507	4.390	6.554
	Nordamerika	2.912	2.456	2.191	2.161	1.584	1.491	1.486	1.379	1.500	1.100	1.947
	Sydamerika	299	289	291	365	386	297	306	335	335	284	364
	Asien	2.443	2.082	1.891	1.855	1.615	1.692	1.867	2.130	2.008	2.054	2.082
	Afrika och Oceanien	599	566	546	562	425	356	352	341	366	331	486
	Totalt	**13.741**	**11.119**	**9.893**	**9.406**	**7.790**	**7.550**	**7.631**	**8.458**	**8.716**	**8.159**	**11.433**
Volvo Aero	Europa	–	–	–	–	–	–	2.404	2.893	3.768	3.942	3.497
	Nordamerika	–	–	–	–	–	–	2.657	3.300	3.599	3.508	3.534
	Sydamerika	–	–	–	–	–	–	0	7	27	34	58
	Asien	–	–	–	–	–	–	109	104	233	205	234
	Afrika och Oceanien	–	–	–	–	–	–	49	52	81	114	125
	Totalt	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**5.219**	**6.356**	**7.708**	**7.803**	**7.448**
	Övrigt och elimineringar	4.157	3.635	4.799	5.610	5.806	9.252	7.044	4.532	–680	–538	–575
Nettoomsättning Industriverksamheten		**378.320**	**323.809**	**291.459**	**303.582**	**275.999**	**265.420**	**296.031**	**303.589**	**257.375**	**208.487**	**294.932**
Financial Services	Europa	6.063	5.431	5.116	5.278	5.120	4.686	4.703	4.663	4.733	7.127	7.099
	Nordamerika	4.600	4.234	4.202	4.033	2.999	2.900	2.833	2.326	2.605	3.004	369
	Sydamerika	1.276	1.368	1.235	1.116	1.122	1.009	1.195	1.131	1.156	1.070	791
	Asien	800	543	476	548	638	707	795	571	435	435	158
	Afrika och Oceanien	332	235	213	224	232	237	257	192	101	75	68
	Totalt	**13.070**	**11.812**	**11.242**	**11.199**	**10.111**	**9.539**	**9.783**	**8.883**	**9.031**	**11.711**	**8.485**
	Elimineringar	–555	–873	–787	–2.265	–3.162	–2.336	–2.167	–2.104	–1.658	–1.836	250
Volvokoncernen totalt		**390.834**	**334.748**	**301.914**	**312.515**	**282.948**	**272.622**	**303.647**	**310.367**	**264.749**	**218.361**	**303.667**

Varav:				
Fordon[2]	299.356	252.063	223.996	237.430
Service	78.963	71.747	67.463	66.152
Financial Services omsättning	13.070	11.812	11.242	11.199
Elimineringar	–555	–873	–787	–2.265

1 Volvo Aero avyttrades 1 oktober 2012.
2 Inklusive anläggningsmaskiner och Volvo Penta motorer.

Rörelseresultat[1] Mkr	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Lastbilar	19.541	20.383	15.020	19.517	4.157	6.145	10.216	18.227	10.112	–10.805	12.167
Anläggningsmaskiner	12.125	7.917	2.246	2.044	652	2.592	5.773	6.812	6.180	–4.005	1.808
Bussar	575	928	911	860	92	–190	51	1.114	780	–350	–76
Volvo Penta	2.341	1.439	1.269	1.086	724	626	541	825	578	–230	928
Volvo Aero	–	–	–	–	–	–	767	360	286	50	359
Financial Services	2.411	2.192	2.086	2.006	1.712	1.522	1.492	969	167	–680	1.397
Övrigt	–2.515	–2.532	–707	–2.195	–1.514	–3.557	–1.217	–1.408	–102	–994	–731
Rörelseresultat Volvokoncernen	**34.478**	**30.327**	**20.826**	**23.318**	**5.824**	**7.138**	**17.622**	**26.899**	**18.000**	**–17.013**	**15.851**

1 Mellan 2008 och 2011 återförs vinsterna från samordningsfördelarna i affärsenheterna till de olika affärsområdena. Rörelseresultatet 2014 inkluderar 660 för förväntade kreditförluster. Se avsnitt för Nycketal gällande justeringar.

Rörelsemarginal %	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Lastbilar	7,8	9,4	7,5	9,1	2,2	3,4	5,3	9,2	6,0	–7,8	6,0
Anläggningsmaskiner	14,4	11,9	4,4	4,0	1,2	4,9	9,1	10,7	11,5	–11,2	3,2
Bussar	2,2	3,6	3,6	3,6	0,5	–1,1	0,3	5,1	3,8	–1,9	–0,4
Volvo Penta	17,0	12,9	12,8	11,5	9,3	8,3	7,1	9,8	6,6	–2,8	8,1
Volvo Aero	–	–	–	–	–	–	14,7	5,7	3,7	0,6	4,8
Volvokoncernens Industriverksamhet	**8,5**	**8,7**	**6,4**	**7,0**	**1,5**	**2,1**	**5,4**	**8,5**	**6,9**	**–7,8**	**5,2**
Financial Services	18,4	18,6	18,6	17,9	16,9	16,0	15,3	10,9	1,8	–5,8	16,5
Volvokoncernen	**8,8**	**9,1**	**6,9**	**7,5**	**2,1**	**2,6**	**5,8**	**8,7**	**6,8**	**–7,8**	**5,2**

Anställda vid årets slut Antal[1,2,3]	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Lastbilar	58.891	55.026	52.154	54.668	58.067	58.542	61.256	62.315	57.796	56.505	64.280
Anläggningsmaskiner	13.419	12.788	13.397	13.889	14.901	14.663	14.788	18.422	16.648	16.126	19.810
Bussar	8.178	7.943	7.353	7.270	6.900	6.648	7.514	8.529	8.685	9.541	8.930
Volvo Penta	1.713	1.622	1.530	1.470	1.422	1.412	1.361	2.549	2.353	2.928	2.940
Volvo Aero	–	–	–	–	–	–	–	3.179	3.120	3.278	3.510
Financial Services	1.401	1.363	1.328	1.340	1.339	1.355	1.362	1.323	1.235	1.234	1.290
Övriga bolag	8.527	8.362	8.277	9.827	10.193	12.913	12.436	1.845	572	596	620
Volvokoncernen totalt	**92.129**	**87.104**	**84.039**	**88.464**	**92.822**	**95.533**	**98.717**	**98.162**	**90.409**	**90.208**	**101.380**

1 Mellan 2008 och 2011 har anställda i affärsenheter fördelats på affärsområdena.
2 Från och med 2009 anges endast tillsvidareanställda, tidigare har även visstidsanställda ingått.
3 Från och med 2012 fördelas inte anställda i affärsenheter på affärsområdena.

Miljöprestanda Volvos produktionsanläggningar, Industriverksamheten Absoluta värden relaterade till nettoomsättningen	2018	2017	2016	2015
Energiförbrukning (GWh; MWh/Mkr)[2]	2,196; 5.8	2.068; 6,4	2.076; 7,1	2.077; 6,8
Direkta koldioxidutsläpp, scope 1 (1.000 ton; ton/Mkr)[2]	223; 0.6	207; 0,6	211; 0,7	220; 0,7
Indirekta koldioxidutsläpp, scope 2 (1.000 ton; ton/Mkr)[2]	198; 0.5	192; 0,6	196; 0,7	192; 0,6
Vattenförbrukning (1.000 m^3; m^3/Mkr)	4,870; 12.9	4.817; 14,9	4.430; 15,2	4.919; 16,2
Kväveoxidutsläpp (ton;kg/Mkr)	360; 1.0	301; 0,9	333; 1,1	344; 1,3
Lösningsmedelutsläpp (ton; kg/Mkr)	2,148; 5.7	1.681; 5,2	1.792; 6,1	1.885; 6,2
Svaveldioxidutsläpp (ton; kg/Mkr)	13,6; 0.04	13,3; 0,04	12,9; 0,04	32,1; 0,1
Farligt avfall (ton; kg/Mkr)	38,601; 102.0	31.941; 98,6	27.649; 94,9	27.824; 91,6
Nettoomsättning, Mdr kr	378,3	323,8	291,5	303,6

1 Omräknad enligt nya redovisningsregler.
2 Från 2012 reviderade systemgränser och emissionsfaktorer.

Anställda											
Antal[1]	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Sverige	20.887	19.965	19.235	20.412	21.384	22.588	23.052	24.663	23.073	22.763	28.190
Europa, exklusive Sverige	28.807	27.596	26.955	27.662	29.449	29.746	30.382	30.458	29.239	29.793	32.940
Nordamerika	17.845	15.882	14.245	15.534	15.217	16.397	16.569	15.427	12.844	12.640	14.200
Sydamerika	5.228	4.774	4.762	5.380	6.353	6.275	5.977	5.234	4.322	4.257	4.380
Asien	16.888	16.526	16.469	17.046	17.793	17.953	20.222	19.924	18.535	18.416	19.090
Afrika och Oceanien	2.474	2.361	2.373	2.430	2.626	2.574	2.515	2.456	2.396	2.339	2.580
Volvokoncernen totalt	**92.129**	**87.104**	**84.039**	**88.464**	**92.822**	**95.533**	**98.717**	**98.162**	**90.409**	**90.208**	**101.380**

1 Från och med 2009 anges endast tillsvidareanställda, tidigare har även visstidsanställda ingått.

Levererade fordon											
Antal	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Tunga lastbilar (>16 ton)	193.886	171.963	158.025	176.589	173.650	170.307	172.798	179.779	123.522	82.675	179.962
Medeltunga lastbilar (7–16 ton)	14.065	14.331	15.691	14.749	15.114	16.779	32.935	34.631	30.657	21.653	30.817
Lätta lastbilar (<7 ton)	18.539	16.108	16.708	16.137	14.360	13.188	18.284	23.982	25.811	23.354	40.372
Totalt lastbilar	**226.490**	**202.402**	**190.424**	**207.475**	**203.124**	**200.274**	**224.017**	**238.391**	**179.989**	**127.681**	**251.151**

Antal		2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Lastbilar	Europa	110.349	105.432	97.909	86.448	72.458	82.088	84.355	95.113	65.503	49.145	121.847
	Nordamerika	53.877	37.941	39.193	64.507	57.714	44.755	47.806	42.613	24.282	17.574	30.146
	Sydamerika	16.146	11.073	9.442	11.069	23.741	29.137	23.443	29.274	21.483	12.587	18.092
	Asien	32.276	35.476	31.502	31.979	32.399	28.692	51.514	56.165	53.833	34.800	60.725
	Afrika och Oceanien	13.842	12.480	12.378	13.472	16.812	15.602	16.899	15.226	14.888	13.575	20.341
	Totalt	**226.490**	**202.402**	**190.424**	**207.475**	**203.124**	**200.274**	**224.017**	**238.391**	**179.989**	**127.681**	**251.151**
Anläggnings-maskiner	Europa	19.567	17.519	14.700	12.539	14.174	13.522	12.545				
	Nordamerika	7.218	5.685	5.105	5.710	7.127	5.240	6.782				
	Sydamerika	2.023	1.372	1.175	2.036	3.669	3.568	3.908				
	Asien	50.716	36.254	21.072	22.339	33.648	44.892	49.263				
	Afrika och Oceanien	3.130	3.297	2.254	2.094	2.699	3.564	2.982				
	Totalt	**82.654**	**64.127**	**44.306**	**44.718**	**61.317**	**70.786**	**75.480**				
Bussar	Europa	2.142	2.645	2.676	2.431	2.221	2.146	2.491	2.695	2.395	3.164	3.313
	Nordamerika	2.796	2.973	2.659	2.398	1.590	1.752	1.826	3.014	2.092	1.539	1.884
	Sydamerika	973	784	1.149	1.415	2.985	2.434	2.560	2.620	1.174	690	995
	Asien	1.451	2.186	1.849	1.656	1.242	1.822	2.945	3.417	3.477	3.839	3.033
	Afrika och Oceanien	1.064	805	1.220	925	721	756	856	1.040	1.091	625	712
	Totalt	**8.426**	**9.393**	**9.553**	**8.825**	**8.759**	**8.910**	**10.678**	**12.786**	**10.229**	**9.857**	**9.937**

2014	2013	2012[1]	2011	2010	2009	2008
2.168; 7,9	2.320; 8,7	2.483; 8,5	2.471; 8,1	2.315; 9,0	1.888; 9,1	2.530; 8,6
231; 0,8	255; 1,0	273; 0,9	255; 0,8	279; 1,1	213; 1,0	291; 1,0
218; 0,8	243; 0,9	260; 0,9				
4.982; 18,1	5.815; 21,9	7.372; 25,2	7.970; 26,2	7.519; 29,2	6.637; 31,8	8.205; 27,8
332; 1,2	347; 1,3	413; 1,4	474; 1,6	719; 2,8	322; 1,5	800; 2,7
2.472; 9,0	2.221; 8,4	2.358; 8,1	2.554; 8,4	2.294; 8,9	1.435; 6,9	1.945; 6,6
37,9; 0,1	23,4; 0,1	26; 0,1	34; 0,1	33; 0,1	38; 0,2	64; 0,2
24.944; 90,4	28.395; 107,0	32.547; 111,4	25.943; 85,5	22.730; 88	17.558; 84	27.675; 94
276,0	265,4	292,2	303,6	257,4	208,5	294,9

REDOVISNINGENS OMFATTNING OCH AVGRÄNSNING

Väsentliga frågor

Vår väsentlighetsmodell beskriver de relevanta sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter vi adresserar och rapporterar på. Vi värderar deras påverkan på affären och betydelse för våra intressenters beslut. Volvokoncernens viktigaste intressentgrupper är kunder, medarbetare och investerare samt samhället, leverantörer och andra affärspartners. Genom intressentdialoger kan vi kvalitetssäkra redan insamlad data från våra viktigaste intressentgrupper, segment och geografiska områden och på så sätt identifiera de viktigaste faktorerna. Analysen från dialog med både interna och externa intressenter resulterade i en prioritering av 17 aspekter.

Under 2016 fastställde koncernledningen att de väsentliga aspekterna ger en rättvisande bild av organisationens väsentliga hållbarhetsfrågor och validerade nio prioriterade områden för rapportering med ytterligare information i denna rapport. För 2018 finns inga betydande förändringar jämfört med 2017 och 2016.

För ytterligare information om väsentlighetsprocessen, inklusive hantering av intressenter samt definitioner av alla aspekter, se vårt GRI-index, på volvogroup.se. ■

Vår väsentlighetsprocess

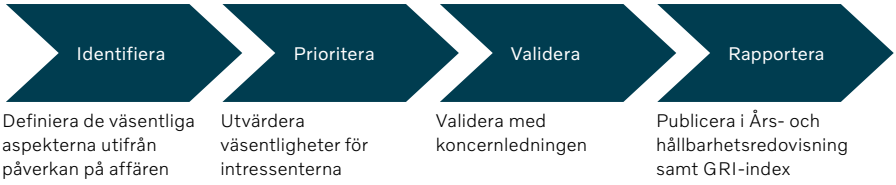

Våra väsentliga frågor

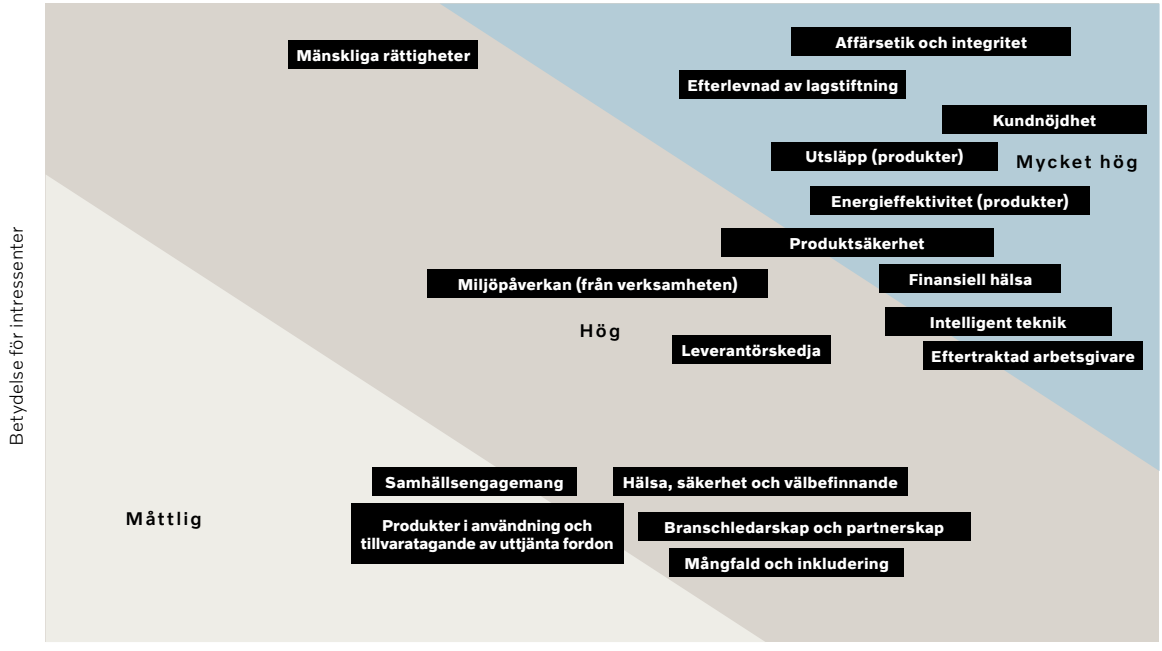

Definitioner av de mest väsentliga aspekterna (alfabetisk ordning)

Affärsetik och integritet – att skapa, leda och bibehålla en ansvarsfull kultur baserat på affärsetik, mänskliga rättigheter, sociala och miljömässiga principer beskrivna i vår uppförandekod. Det inkluderar principer gällande antikorruption, beskattning och politisk involvering. Det innebär även hänsynstagande till våra värderingar: framgång för kunden, tillit, passion, förändring och prestation.

Efterlevnad av lagstiftning – att säkerställa efterlevnad av lagar och förordningar samt direktiv, internationella standarder och allmänt erkända initiativ. Det innebär även kontinuerlig utveckling av företagets styrning, policys och praxis för att säkerställa efterlevnad.

Eftertraktad arbetsgivare – att vara den mest eftertraktade arbetsgivaren i branschen. Att leda och välkomna förändring. Att attrahera anställda med stark affärsinstinkt och att utveckla en kompetent och högpresterande medarbetare med optimal kunskap och kompetens på alla nivåer. Att ha förtroende för och kunna delegera till kollegor så att de kan använda sitt omdöme för att ta rätt beslut.

Energieffektivitet (produkter) – att utveckla innovativa lösningar för produkter och tjänster som är utformade för att minska energiförbrukning, driftskostnader och miljöpåverkan.

Finansiell hälsa – hantering av ekonomiska och finansiella risker för att kunna hantera marknadens volatilitet. Fokusering på våra nya strategiska prioriteringar att förstärka och återta marknadsandelar, att växa genom att möta våra kunders behov i specifika segment, att säkerställa branschledande lönsamhet samt generera och distribuera ekonomiskt värde till olika intressenter.

Intelligent teknik – investeringar i banbrytande forskning och utveckling för innovativ teknik, transport- och servicelösningar för att bidra till ett effektivt transportsystem. Det inkluderar investeringar i uppkoppling, automatisering, säkerhet och dataskydd samt att anpassa produkter och tjänster för att minska trängseln och förbättra den ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensionen av mobilitet, distribution och infrastruktur.

Framgång för kunden – att engagera oss för att verkligen förstå våra kunders affärsutmaningar, behov och ambitioner. Vi skapar värde för våra kunder genom att leverera transportlösningar som ökar deras lönsamhet genom lägre driftskostnader och högre intäkter tack vare förbättrad driftstid, bränsleeffektivitet och produktivitet.

Produktsäkerhet – forskning om och utveckling av produkt-, teknik-, och utbildningslösningar designade för att förbättra förar- och operatörsäkerhet, trafik- och arbetsplatssäkerhet samt säkerhet för gods.

Utsläpp (produkter) – att utveckla renare transportlösningar utformade för att minska förbrukningen av fossila bränslen och ge lägre utsläpp av koldioxid (CO_2), kväveoxid (NO_x), partiklar och buller.

För redovisningens omfattning och avgränsning avseende icke-finansiell data,
se Volvokoncernens GRI-index på volvogroup.se

ÅRSSTÄMMA DEN 3 APRIL 2019

Årsstämma hålls i Göteborg i Konserthuset, Götaplatsen, onsdagen den 3 april 2019.

Anmälan
Den som önskar delta skall dels vara upptagen som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken den 28 mars 2019, dels anmäla sig till AB Volvo senast den 28 mars 2019:

- per telefon 020-39 14 50 eller 08-402 90 76, sista tidpunkt för anmälan per telefon är kl 16.00 den 28 mars 2019
- per post till AB Volvo (publ), ”Årsstämman”, c/o Euroclear Sweden, Box 191, 101 23 Stockholm
- på AB Volvos hemsida www.volvogroup.se eller www.volvogroup.com

Vid anmälan bör aktieägare uppge:

- namn
- personnummer (organisationsnummer)
- adress och telefonnummer
- namn och personnummer för eventuellt ombud
- antal eventuellt medföljande biträde/biträden (högst två).

Aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade måste, för att ha rätt att delta i årsstämman, låta ägarregistrera dessa aktier i eget namn. Sådan ägarregistrering, som kan vara tillfällig, måste vara verkställd den 28 mars 2019 och bör därför begäras i god tid före den 28 mars 2019.

VOLVOS VALBEREDNING

Följande personer är ledamöter i Volvos valberedning:

Bengt Kjell	Ordförande i valberedningen, AB Industrivärden
Pär Boman	Svenska Handelsbanken, SHB Pensionsstiftelse, SHB Personalstiftelse, SHB Pensionskassa och Oktogonen
Ramsay Brufer	Alecta
Yngve Slyngstad	Norges Bank Investment Management
Carl-Henric Svanberg	Ordförande i AB Volvos styrelse

Valberedningen har bland annat till uppgift att till årsstämman lämna förslag till val av styrelse, av styrelsens ordförande och i förekommande fall revisorer. Valberedningen föreslår också arvoden till styrelsen.

PRELIMINÄRA PUBLICERINGSTILLFÄLLEN

Årsstämma 2019	3 april 2019
Rapport över det första kvartalet 2019	24 april 2019
Rapport över det andra kvartalet 2019	18 juli 2019
Rapport över det tredje kvartalet 2019	18 oktober 2019

Rapporterna finns tillgängliga på www.volvogroup.se samt på www.volvogroup.com vid publiceringstillfället och sänds också elektroniskt till de aktieägare som anmält att de vill ha Volvokoncernens finansiella information.

Historiska tidsserier över Volvokoncernens marknadsinformation och aktiedata publiceras regelbundet på www.volvogroup.se samt på www.volvogroup.com.

KONTAKTUPPGIFTER

Investor Relations:
Christer Johansson 073-902 25 22
Johan Bartler 073-902 21 93
Anders Christensson 076-553 59 66
E-mail: investorrelations@volvo.com

Corporate Responsibility:
Martina Klaus 031-323 45 64
E-mail: csr@volvo.com

Aktiebolaget Volvo (publ) 556012-5790
Investor Relations, VGHQ
405 08 Göteborg

Tel 031-66 00 00

www.volvogroup.se

GLOBETROTTER
SÅ KOMMER DU I GÅNG MED AUGMENTED REALITY
1
Ladda ned appen Volvo Group AR stories
2
AR
Hitta interaktiva artiklar
3
Kolla på bilden via enheten
4
Upplev AR-magi!
Download on the App Store
GET IT ON Google Play

Volvokoncernen är en av världens ledande tillverkare av lastbilar, bussar, anläggningsmaskiner och marin- och industrimotorer. Volvokoncernen tillhandahåller också kompletta finansiella tjänster och service. Volvo sysselsätter 105.000 personer, har produktionsanläggningar i 18 länder och försäljning på mer än 190 marknader. Under 2018 omsatte Volvokoncernen 391 miljarder kronor. Volvokoncernen är ett publikt aktiebolag med huvudkontor i Göteborg. Volvoaktien är noterad på Nasdaq Stockholm.

AB Volvo (publ)
405 08 Göteborg
Telefon 031-66 00 00
www.volvogroup.se

VOLVO
VOLVO GROUP

AB Volvo, Investor Relations och Group Accounting